

Příběhy Nového Zákona

a jim připojené nábožné rozjímání

pro

lid křesťanský.

Podíl údi na rok 1873. — Číslo 58. — Cena 2 zl.

W Praze 1873.

Kákladem Svatojanského Dědictví.

Na skladě Jaroslava Pojpského w Praze, E. Hölzla w Olomouci
a K. Winikra w Brně.

U w o d.

W knize „Příběhy starého zákona“ dočetli jsme se, jak Bůh stvořil nebe, zemi a všecko, což jest, a konečně jak i člověka, forumu tvorstva vezdejšího, učinil; dále jsme poznali, jakými dary nezaslouženými čili milostmi člověka daril, jak se jemu zjevil a ho láskavě blažiti nepřestával, ano jak i tehdy, když první lidé těžce jsou zhrěšili, přiučily setrval, jich nezavrhl, nýbrž slíbil, že jim vyšle vykupitele, kterýchž je všeho zlého zbavil.

Dále jsme viděli, jak Bůh, když se lidé rozmnožili, je všecky z počátku láskavě i přísně na pravé cestě udržeti se snažil, a když to nepospělo a když pokolení lidské Boha se spustivši, v pohanství se pohřžilo, jak Bůh wyvolil lid Israelský, aby si ho obchoval a v něm pravou zjavenou víru udržel, jak s tímto lidem učinil úmluvu (starého zákona), jak se jemu vždy zřetelněji zjevował a spasitele jemu určitěji přislíbowal, a jak pobívně osudy jeho řídil, tak že tento lid i v nejtvěšší zpustlosti a mravní pokazenosti své pravého Boha nikdy již úplně zapomenouti nemohl.

Spolu ale také jsme znamenali, že Bůh nikdy ani pohanů ze zřetele svého zcela nespustil, nýbrž se staral, aby i oni ve svém náboženstvem a mravním úpadku o pravém Bohu slychali, a naději budoucího vykopení nabyli.

W této pak knize uslyšíme, jak Bůh zaslíbení své splnil, jak Ježíšem Kri-

stem nová úmluva učiněna, spása s nebe přinesena a pomocí apóstolů do všech národů wnesena jest, aby w církwi katolické uchystána a lidem všem bez rozdílu až na konec světa poskytowána byla.

Tato část dějin zjavení Božího jest nejkrásnější a nejdůležitější. Zde učíme se moudrost a lásku Boží znáti a obdivowati ještě více nežli w starém zákoně. Zde nepotkáváme se již s arciocti a proroky, nýbrž s Spasitelem samým, i slyšíme blahé učení z úst jeho vlastních, vidíme záračné činy jeho a stopujeme ho w životě, w utrpení a smrti, až konečně zřime i vítězné oslawení jeho. Jemu po boku pak stojí tu jeho panenská matka a swatí apóstolé, w širším pak kruhu jiní swatí, kteří jsou pobívně hodnou zdobou první církwe Boží.

Ž učíme se znáti swatou církew katolickou, jak ji Kristus založil a zřídil a jak ji sw. apóstolé rozšířili, dím, tu církew, w kteréž žijeme a všichni spásy věčné dojíti doufáme.

Zajisté, nemůže býti pro křesťana trájnějších a důležitějších událostí we světě nad tyto.

Dříve pak, nežli o nich promluvíme, uvažme: Jak to vyhlíželo s náboženstvem a mravů národů před narozením Pána Krista?

Co do náboženství a mravnosti, byli lidé, jak pohané, tak i židé, před narozením Páně welice politowaní hodni.

a) Rozhlídnem se předkem mezi židy. Jelikož židé v této době, za vlády posledních svých králů, do velikých a dlouho trvajících bojů uběhli, mnohými politickými převraty stiháni jsou, a spolu i s pohanskými Římany v částě a dále trvajících styků přicházeli: stalo se, že klesala čím dále tím více úcta pravého Boha a věrné poslušnosti k zákonu jeho. Tím ovšem mizela úprkem pravá nábožnost a svědomitost z srdcí jejich a rozmahal se život rozpásaný a prostopásmý ve všech třídách lidu.

Nejvyšší knězi, kteří po smrti Judy Machabejského a bratři jeho tento roznesený úřad zastávali a spolu i lidu vedli, byli sice z krve Machabejských, ale hrdinství jejich otců, jejich horlivosti pro čest Boží a úcty k zákonu Božímu v nich nebylo.

Bečovali vlastně jen o své povýšení, o svou čest a moc. A to právě svědlo je k rozličným nespravedlivým, ba ukrutným činům, z kterých pak veliké nepokoje a neřády v lidu zrostly. Když pak pohanskí Římané vlády v zemi židovské se uchopili, tož i pohanské zvyky a občeje i neřešti v zemi jako hmyz se rozlézaly a uhnězdily. Ale sice skutečná modloslužba tehdy již v lidu židovskou se wtrousily mnohé bludy a pověry.

K této mravní zkáze znamenitě přispělo také rozkolnictví mezi nimi vzniklé, čili to, že židé po zajetí babylonském se rozpadli na rozličné náboženské strany čili sekty, které se neustále mezi sebou hádaly, nenáviděly i pronásledovaly. Nejznamenitější tyto strany, jichž i písmo sv. zmínku činí, byli: Farizeové, Sadduceové a Esenové.

Farizeové čili „oddělení“, jako bychom řekli: od jiných se oddělující svatí, byli původně zcela ctihodní lidé; oni přísne se drželi předpisů v zákoně obsažených a chtěli zjemenou víru a zákonem Bohem daný udržeti v původní přesnosti. Ale během času přijali mnohého lidského podání a na tom stáli, že sluší toto podání tak přísne zachovávat jako ustanovení božské: ano oni uvěřili těmto lidským po předcích zbeděným způsobům a občejem tak, že jim konečně dávali i přednost před samými zákony Božími a tyto přestupovali, jen aby oněm zádošť učiniti mohli.

Takovouto licoměrnou svědomitostí šálili sprosty lid, jenž jim věřil, též i zpýchali, jelikož sebe pokládali za svědomitější a zbožnější, slovem za dokonalejší všech ostatních.

V srdci svém ovšem byli plni pokrytství, hrdosti, nenávisti, závistí a zlé vůle, pročež také je později Pán připodobnil hrobům obilným.

Sadduceové nazváni jsou podle jistého Sadoka, který za času Machabejských býval přednostou vysoké rady. Ti pak rozhodně stáli proti Farizeům. Nevěřice v nesmrtečnost duše a v budoucí odplatu po smrti, upírajíce wzkříšení těla z mrtvých, též i učice, že není ani andělů ani jiných jakýchkoli pouhých duchů: hledali všelikou blaženost svou jediné na zemi.

Byli rozkošníci. Hody smilství a podobné tělesné slasti a radosti byly nebem jejich. V jejich radách stáli skoro všickni boháči a knížata lidu i mnozí členové nejvyšší židovské rady, však lid jim nepřál.

Esensští zase byli poněkud podobni některým z našich duchovních řádů. Žili pospolu v menších městech zemi

židovské, lidé všech přísně se straníce. Nikdo z nich neměl svého vlastního jmění, anobrž vše bylo společné: po-
hrdali bohatstvím, vši skromnosti se
řítíli, též nekonal ani obchodu ani ře-
mesla, anobrž vzdělávali role, ale jen
potud, pokud si nejnútnejších potřeb
k životu vyhovili. Rozdílu v stavu
neznali, ale všickni si byli rovni;
ostatně žili mravně, někdy až přepjatě
přísně a příkládali též jako Farizeové
přílissnou cenu zevnějším obrádům a
lidským libovolným ustanovením.

Tak to ve dnech, když se měl na-
roditi Spasitel světa, vyhlíželo v lidu,
kterýž Bůh zvláště si zamiloval,
obrav ho za svůj lid a zjeviv se jemu
opět a opět a obdařiv ho nescíslnými
dary a milostmi.

Lid ten sice již nepáchal hrubé
modlářství, jelikož babylonským zajetím
z tohoto bludu úplně vystrizlivěl, ale
nechápal, že má božskou Velebnost ctiti
v duchu a v pravdě. Vyhínaje ně-
kolik málo osvicených a sšlechtných lidí,
všickni židé ctíli Boha jen ústy a ná-
boženstými obrády zevnějšími, vnitr-
ního obsahu a ceny své věry neznajíce,
ani netušíce, protož také zůstalo zjewe-
né náboženství u nich bez pravého ovoce,
beze skutků mravních a sšlechtných.

b) A jak to vyhlíželo mezi poha-
ny? Pakli lid Bohem vedený a vy-
chovaný tak spustl, což se můžeme di-
witi, že pohanští národové v nábožen-
ství a svých mravech stáli na stupni
mnohem nižším. Jim nesvitilo světlo
božského zjevení, oni neměli pravého
pravidla života, nezualif zákona Božího.
Dny zbytky, prastarého podání, které
někdy aspoň částečnou vědomost o Bohu
a zákonu jeho i mezi národy pohanstý-
mi udržovaly, během století vždy více

a více mizely, až se úplně ztratily,
tak že círá duchovní tma cíli nevědo-
most pokrývala okřsleť země, a tudíž
také všsudby svěřepily wášnne a pano-
wala prostopášnost bezuzdná, právě
howadní. Ano i národové, kteří svět-
řkou vzdělanosti a umělosti zvláště
wynikali, tak že jejich výrobkům, stav-
bám a řochám nemůžeme se dosti nabi-
witi, u věcech duchovních byli sprostni,
tupí a blázni. Jejich náboženství byla
směšice nejprostších bludů a poměr;
zakládalof se na bídných dílem i smě-
řných bájkách o množství bohů a bohyn
všsem lidským wášnne podobných. Nej-
wýtečnější zajiště mezi mudrci pohan-
řkými byl Sokrates a ten muřil wypti
čísti jedu, že se osmělil mluwiti o úctě
jednoho jedineho pravého Boha. Ne-
mohlo jinaké býti, než že při této du-
šerovní pitomosti a bídě znikala všsudby
nemravnost, ano i samo náboženství
pohanřké tak bylo zřizeno, že pod jeho
záštitou nejbujnejším wášnám se ho-
wěti wohlo. Bozi a bohyně byli ži-
wými obrázy všseliké rozpásanosti a
též o nich všseliké zločiny, kterých prý
je dopuřtíli, powidáno.

Ctíli jednoho Boha co ochránce
obzerství, jiného co ochránce krádeže a
podvodu a též měli jistou bohyni za
ochranitelkyni šmilství, krátce, nebylo
tak řka wášnne lidské, aby nebyla stála
pod ochranou nějaké báječné bytosti.
Pod záštitou, že těmto bohům slouží,
konali beze všeho studu a ořřchawosti,
ano wěřejně všseliké ty nectnosti a neřády,
které oněmno bohům připisowali. Při
takové mravní sšleslosti nemohla také
zniknouti žádná láska a wespólná úcta
w řrdech lidských, spíše musilo každého
owládati sobectwí cíli pud pečowati jen
o se b e a byt i na útraty jiných. Z toho

omffem poffla na wětšim díle chladnoft a krutoft srdci k jiným lidem. Wíce než dvě třetiny lidftwa tehdejšího fwěta wězeli w hrůzné porobě, byli otroci, zbaweni wšech práw lidských a dáni fwým pánům w miloſt i nemiloſt, jať ſe těmto dle okamžitého rozmaru líbilo. Pánové mohli ſi dowoliti proti nim nejhoršich ukrutnoſtí, aniž pak ſe tito mohli dowolati nějakého wyššího práwa; byliť zbaweni jako domácí howádka wiſſeho práwa, i mohli jako tyto jiným prodáni a jinať w majetek přepouſtěni býti.

Wſſickni pánowé omſſem nebyli ukrutní, anobř někteří z nich dle přirozené dobroſrdečnoſti ſwé zacházeli s otroky doſti ſtrně, ale wětšina byla ſrdce k nim twrdého, neznaíc w nich žádného lidského důſtojenſtwí. Wypravuje ſe, že mnozí pánowé i paui třídy wzděla- nější ucoſtýchali ſe wlaſtní rukou otroky ſwé tuze třeſtati. Čaſem otroci z přičin malicherných jſou hrblem třeſtáni, ba co wíce, ſtatní a ſilní otroci muſeli na obiw a pro obweſelení lidu w diwablech ſe weſpol aneb s diwými ſſelmami, kteréž buď hladem buď jinať rozdrážděny jſou byly, potýkati, při kterémž to zápaſu tiſíce jich během několiká ſtoletí bídně zmrzáčeno jeſt aneb zahynulo.

Tať w dobách, kde umění a učenoſt w národech pohaniťkých nejwyššího ſtu- pně doſáhly, wyhlíželo to co do mrav- ního žiwota jejich. Tať byl úpadeť mravů mezi wiſſemi lidmi, ni židů neto- májice, wiſſeobecný, že mohl apoſtol nárobů napsati: „Jſou židé i Římané wſſickni pod hříchem, jakož pſáno jeſt:

Není ſprawedlivého žádného, není rozu- muého, není, kdoby hledal Boha. Wſſi- ckni uchyľili ſe, weſměs neužiteční učiněni jſou. Grob otwřený jeſt hrdlo jejich, jazyky ſwými ſtíwě činili, jed líthých hadů pobe rty jejich; jejichž úſta jſou plna zlořečení a hořkoſti, nohy jejich jſou rychlé k wyléwání krwe; ceſty pokoje nepoznali, není bázně Boží před očima jejich.“ (Ř Řim. 3, 9—18.)

Podobně mluwi o této wſſeobecné zkáze mravů ſwětoznámý mudrc So- krates, jehož žiwot padá do oné doby krátce po narození Páně. On dí: „Wſſe- cko jeſt naplněno neprawoſtmi a zločiny; wíce již hřeſſí lidé, než pokutami wy- hojeno býti může. Každým dnem zrůſtá wyſſe žádost hříchů, každým dnem lidé ſe méně ſtiti zlého. Ohled na to, co lepſšího a ſſlechetnějšího, již pomínil, wſſudy owládá jen těleſnoſt. A již ne- chobí zločin w ſtrytě, ou ſi wykračuje před očima wšech a hanebnoſt již tať wyſtoupila u weřejnoſt a tať zmohůtněla w ſrdci a myſli wšech lidí, že bezúhonnosti mravů není již leč zřídka, anobř není ji nikdež.“

Tať hluboce zakořeněná a tať obecně rozlezlá mravní zkáza nemohla zajíſtě pouhou lidskou moudroſtí wyhojena býti, tu nemohla již žádná lidská moc ani ſíla wšech lidí zapuditi; tož třeba bylo, aby ſeſtoupil z wyſoſti nebes na zemi lékař, kterýžby měl moc zruſiti wſſelickou winu hřichu a wyléciti wſſelickou ránu na duſſi, třeba bylo Spasitele, aby na ſwém ſrdci ohřál lebowé ſrdce clo- wěčenſtwa.

I. Doba.

Narození a mládí Spasitele světa Ježíše Krista.

1. Mesiáš očekávan.

Při vši té obecné mravní zkáze tlela šlechtná touha v srdcích některých lidí a rozšířila se pak v šířších kruzích až i konečně tak řka po celém okřiku země, totiž touha po nebeském poslu, kterýby lidstvo z bídy tak ohromné vyvedl, život Bohu milý zavedl, lidstvo uslechtil, ztracený pokoj myslí navrátil a tak lásku a blaho na svět uvedl. Pocházela tato touha poučeb i z toho obecného přesvědčení, že člověk nemůže sám o sobě ze své nevědomosti a mravní šlešlosti se vymaniti.

Šlechtní mužové v lidu israelském již dávno se na příchod onoho osvoboditele těšili. V duši jejich zněly po vše věky ony sliby, které učinil Hospodin lidu israelskému ústy svých proroků a které byly jedinou jich útěchou v přemnohých strastech a bolestech poutování jejich na zemi. O Abrahamovi svědčí samo svaté evangelium, že těšil se, až uzi den, kdy přijde spasitel. Jakob nevěděl nic důležitějšího, coby umíraje řekl synům svým nad to, „že jistě přijde, kterýmž má poslán býti.“ Mojžíšova touha po spasiteli byla tak vroucí, že přijímaje od Boha rozličné sliby a rozkazy

pro národ israelský, musil ulehčiti šlečenému srdci svému úpěnlivou prosbou: „Sešli pak Pane toho, kteréhož poslati chceš.“ David pro radost nenalezl slovo, aby mohl důstojně děkovati Hospodinu, že mu slíbil, že vykupitel světa vzejde z pokolení jeho. Zachariáš plesá a k plesání vyžívá veškeren svět, kolikrátkoli duch prorockví upomíná ho na příchod Mesiášův: „Plesej welice, dcero sionská, wesel se, dcero jerusalemská: aj Král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasitel sám chudý a sedě na oslici a na oslátku mladému oslice.“ (Zach. 9, 9.) Welmi krásně a dojímavě jeví se pak touha zbožnějších lidí v Izraeli v slovech proroka Izaiáše: „Kosť dejte nebesa s hůry, a oblaťové dštete spravedlivého, otevři se země a wypuč spravedlivého.“ (Iz. 45, 8.)

Tato touha a radostná naděje rozšířovala se vždy více a více v lidu Izraelském až konečně obecně utkvěla. Čím blíže čas příchodu Páně přicházel a čím více a šite zkáza mravní u židů světepila: tím více také ona touha zplápolala. Jako děti, které v nepřítomnosti otce w mnoho jsou utrpěly, když pak milovaného otce z dalekých cest w jistý čas očekávají, čítají měsíce, pak tý-

dnů a konečně i dnů, jež ještě stráviti musí ve své osířelosti, a konečně v posledním den vyhlížeji na rozsecké cesty, kdyby otec mohl se vrátiti: tak činili spravedliví v Izraeli v onu dobu, když se naplňovala míra času a spasitel nebeský stál ve dveřích světa.

Alle i mezi pohany byli někteří sšlechtní a nadaní duchové, jež v propasti obecné náboženské a mravní zhouby nezahynuli. Ti pak dobře vědouce, že člověk při své obmezenosti rozumu a zmalátnělosti vůle ani sebe poučiti ani o své síle se dokonale a trvale zmužiti nemůže: cítili a přáli si, aby vyšší nebeské moci na zem sestoupily a uchvátivše lidstvo z bezedné tůně ponur a zhorvabilosti ho vytáhly.

Nejzřetelněji se o této nutnosti vyřlowil pohanský mudrc Plato, an bi: „Musíme čekat, až přijde někdo a nás o tom způsobu poučí, jak máme jednati vzhledem na bohy a na lidi. Jedině některý z bohů může nám o tom dáti poučení.“

Uno i mezi pohany zniklo na základě starých zvěděných pování temné jakés tušení o brzkém příchodu neobčejného krále, jenž měl vyjiti z národa židovského co vítěz a dárce nových zákonů a blažších poměrů života. O tom svědčí také pohanský dějepisec Tacitus, an píše: „Mnozí byli o tom přesvědčeni, že psáno jest v starých knihách kněžských, že právě onou dobou země na východě v moci zroste a že vyjdou panovníci z národa židovského.“

Tak tedy toužebně obracel svět zřetel svůj tam, odkud měl vyjiti vyslanec Boží, kterýby lidstvo zbavil hříchu, sprostil všeliké záhuby a ořwítil blahým světlem pravé wíry.

Rožjímání.

Tyto mráky a trudu plné věky, kteréž z počátku jen zřídka, později pak více a ššíře wyjasňowala blahá uaděje v přšští wylupitelowo, napodobí nasse sw. církew dobou adventní po čtyřech neděle trwající. Dna nám v té době na mysl uwádí sliby od Boha praotcům dané, první to záře oblažující uaděje; dále připomíná wýpowědi proroků jednající o osobě Mešiasšowě; připomíná též žal a lítost, jimiž zbožní a spravedliví lidé sšliceni byli vědouce, že jsou hříchů swými zbaveni půwodního powolání swého, že jsou wyloučeni ze sláwy wěčné; konečně líčí touhu a wřelé prošby jejich, aby se přiblížil den Páně a aby ještě před smrti swou mohli uzřiti Mešiasše. Toto wšše nám církew na mysl stawí, aby wzdechy praotců pronikly i srdce nasse, a my hřššnost swou poznawšše, obrátili zřetel svůj k Spasiteli dušš, abychom u jeho nohou wřele oplakávali hříchů swých, a život swůj naprawujíce, připravowali se k budoucímu welikému hodu, k duchownímu zrození Režšše Krista v srdcích nassich. —

Dení zajisté příchodnějšího času k takowému rožjímání a dílu nad advent. Nastává tu nejzasmuššilejšš a nejnepřijemnější počasí w roce. Dlouhé noci zbají se býti ještě delšš, a krátké dny ještě kratšš; temnost tu owládá a s denním jasnem cíli swětlem ubývá také tepla; zima vždy přibýwající pudí z powrchu země wššeliký život, byliny a štrony mrazem tuhnuu; jediná útěcha w té době plyne z toho pomyššlení, že jsou wánoce a nové leto na blízku, že slunce brzy opět wstoupí do obratníky a země se k němu nakloníe nowou omladne šilou, nowým se obrodí jarem. Ejhle, obraz

lidstva hříchem od Boha odtrženého, obraz člověka bez Boha hynoucího. Jako v adventě světlo se vždy více a více vytrácí a temno ovládá, tak i v starou hřídu mráčka a noc obkličuje ducha. Člověk jest odloučen od Boha, jenž jest pramen všeho světla. Dívěta víry v člověku vždy více hafne, rozum jeho spouští se zjemení Božího, duše přestává vzpomínati na Boha, ztrácí cíl svůj ze zřetele svého, aniž poznává více cesty k němu vedoucí, totiž zákon Boží, konání ctnosti.

Jako v adventě tepla ubývá, na-proti tomu v této míře mrazu přibývá: tak hřídy hafí v člověku plameny lásky k Bohu a k bližnímu, srdce lidské vždy více a více chladne, až pak nemá žádné touhy po Bohu, žádné útrpnosti k bližnímu necítí, jest ledové, libujíc si pouze v milování sebe a světa.

Jako v adventě není žádného zrůstu na polích a v zahradách, tak i v duši, jakmile tam hřídy zavítá a utkví, život a zrůst cíli pokrok v dobrém ustává. A pokud se člověk pokáním z náručí hřídu nevybavil: hříchem sevřen zůstává, nemá pokoje sám v sobě, ano bývá opět a opět k hřídu ponoukán, hnán a tažen, až i jemu nedolatelně zvykne, až se stal hřídy jako jeho druhou přírodou; tudíž může se říci, že i v hřísníku jení se jistý pohyb, ale jen na dráze záhuby — on padá vždy hloub a hloub u věčnou propaš.

A tuto žalostnou temnotu hřísnosti, tuto mrazuplnou zpoušť duševní stává nám na oči sv. církve svatou dobou adventní; chce nám hřídy a následky jeho živě vyliciti, abychom poznavše bídu, do níž jsme hříchem uběhli, ohlíželi se po osvoboditeli a spasiteli svém a zatoužili podobně jako arciočkové po

příchodu Ježíše Krista do srdce svých a otvírali je jemu pokáním, modlitbou, přijímáním svátosti a skutky milosrdečnými.

2. Maria Panna vyvolena jest od Boha za matku Spasitelovu.

Když Bůh vedle svého nesmírného milosrdenství se byl uštrnul nad prvními lidmi hříchem nešťastnými a jim přislíbil, že posle Spasitele, kterýby velikou jejich vinu a věčnou strast na se vzal a zničil: tož již tehdy předzvěděl a vyvolil „požehnanou mezi ženami,“ ona měla v lůně svém nositi, pak světu poroditi a odkojiti Spasitele světa. Řekl Hospodin k hadu: „Nepráteleství položím mezi tebou a ženou, a mezi semenem tvým a semenem jejím, onať potře hlavu svou a ty úklady činiti budeš patě její.“ (1. Mojš. 3, 15.)

Tímto zaslíbením jest také již spolu vyřčeno, že matka Spasitelova bude míti také hojně účastství u vykoupení lidstva, kteréž má svou její podniknouti; neboť praví zde Bůh: „onať potře hlavu svou.“ Sluší zde připomenouti, jak o tom smýšlel sv. Bernard, an píse: „Velikou pohromu způsobili nám muž jeden a žena jedna, (Adam a Eva) ale děkujeme Bohu, neboť opět mužem a ženou (Kristem a Marií) vše se nahradí a spolu velikých milostí vyžítáme. Neboť nejsou rovni ztráta ona a náhrada tato, ano hojnost milosti nám za dar určených velice přemýšluje neuhodn štody. Věru, nejvyšše moudrý a dobrotivý tvůrce nezrušil položeného tvora svého, nýbrž opravil jej a zvelebil, vyvoliv z Adama starého — Adama nového a dav nám na místo Evy Marii.“

Jelikož Maria povolána byla státi se matkou Syna Božího, Pána nej-
světějšího, jenž sám prost jsa vsého
hříchu, hříchy světa měl sníti, musila
i ona po vsse doby života svého
prázdná býti vsí skvrny hříchu, ne-
směla ani na okaužik státi pod vládou
starého nepřítele lidstva, jehožto moc,
ble wšpowědi Hospodinovy měla po-
títi. Tudíž učí církev katolická, že matka
Syna Božího byla obdařena zvláštní
milostí Otce nebeského, tak že zbarvena
byla hříchu dědicného a winy z něho
pocházející, tudíž že beze vsí skvrny
počata jest, též i že zproštěna byla vsí
zlé náklonnosti a žádosti po celý života
svého čas.

Toto neposkvrněné početí a bez-
úhonné žiwobytí nejblahošlawenější Ro-
dicčky Boží osvědčuje dosti zřejmě i Písmo
swaté. Tak čteme w Písni Salamouno-
wě: „Jako lilium mezi trním, tak jest při-
telkyně má mezi dcerami. Všlečka jsi
krásná přítelkyně má, a poskvrny
není na tobě.“ (2, 2. 7, 7.) Tam-
též nazývá se „zahradou zamčenou“,
do kteréž se nemohl wedrati starý otec
lí, had, jako do ráje, a „studnicí za-
pečetěnou,“ kteráž nikdy uicim zuecítěna
nebyla. (4, 12.) — O této panně, jenž
we své neporušené čistotě wywýššena
jest nade vssecky křehkosti a úpadky
lidské, a stwí se co wzor wšseliké ctuosti,
platí též wzuessený obraz, kterýž pojal
sw. Jan a wypsál we svém „zjewení“,
když pohřížen byl w patření sláwy ne-
beské. On dí: „Ukázalo se znamení
weliké na nebi: Žena oběna sluncem
a měsíc pod nohama jejima, na hlavě
její koruna dwanácti hwězd.“ (12, 1.)

Podobně jako slibovaný wykupitel
světa w starém zákoně byl předpowidán
slovy proroků i mnohými obrazy na-

značen: tak i matka jeho ble swědectwí
sw. církewních otců byla tamtéž na-
stiněna rozličnými ubálostmi a podo-
benstwími.

Tak wyklábají sw. otcowé, že onen
hořící keř, w kterémž se Bůh zjewil
Mojžíšowi a kteréhož zázračným způ-
sobem oheň neztráwil, byl předobra-
zením oné milostiplné panny, z kteréž
též způsobem nadpřirozeným wysšel Syn
Boží, tento obleš a záře Otce nebeského,
toto swětlo wšskerého světa, aby dítky
Boží wywedl ze zajetí a otroctwí hří-
chu. — Podobný obraz nejblahošla-
wenější rodicčky postytuje archa úmluwy.
Z rozkazu Božího zřídil ji Mojžíš již
na poušti a prohlásil za swatyni lidu;
i ozdobil ji co neštkostněji a opatřil
stánkem, w němž chtěl trniti Hospodin,
abych se zjewowal lidu. W ní též uložil
podiwný chléb, jímž Hospodin na poušti
nashycowal a žiwil lid swůj. I může
zajiště matka Boží nazwána býti u smyslu
wyšším archou zákona, archou Páně,
ježto welebnost Boží w osobě Ježíše
Krista sestoupila pod srdce její, jako do
svého pozemského stánku a jestto ten,
kterýž jest prawý, k žiwotu wěčnému nás
nashycující chléb s nebe, w lůně jejím se
skrýwal. Onať zajiště prawou a žiwou
byla swatyní Páně.

Wytečným předobrazením matky
Páně byla také ona rekyne Žudita, kteráž
nepříteli swaté země a města jejího,
Holofernowi, ukala hlavu a tím wšste-
ren národ swůj od zkázy wyswobodila.
Též o Marii mohou platiti slowa,
jimiž tehdy židowské kníže Osiáš ne-
ohroženou rekyňu uwítal, ana hlavu
potřeného nepřítelie wnáší do města oswo-
bozeného. „Božehnaná jsi ty dcero ob
Pána Boha nejwyššího nade vssecky
ženy na zemi. Božehnaný Pán, kterýž

stvořil nebe i zemi, kterýž tebe zpravoval k ranám hlavy knížete nepřátel našich.“ (Jud. 13, 23.) Neboť matka Páně to byla, jenž poble zaslíbení Božího prvnímu a úhlavnímu hubiteli lidstva potřela hlavu, když porodila Syna Božího; jestli od této chvíle zni-

čena moc a vláda knížete pekel. — Takovýtéž obraz nejblahoslavenější Panny nalézají učitelé církve v šlechtné královně Esthere, která jsouc vyvýšena nad zákon, jimž všem poddaným zakázán byl přístup ku králi, vymohla přimluvenou svou, že byl vyhycen národ její ze záhuby je mu hrozící. Protož církev i na Marii obrací o všem u smyslu

wznešenějším ona slova, kteráž král Njwerns pravil k milované manželce své Esthere: „Nezemřeš; neboť tento zákon platí sice pro všechny, ale ne pro tebe.“ Neboť Maria jsouc požehnanou dcerou Boha Otce, pannou Duchem svatým zastíněnou a matkou božského Syna, jest vyvýšena nad obecný zákon,

ble kterého přicházíme na svět se stvornou hříchu; ona přimobila porodem svým vykupitele na svět a tím odstranila záhubu lidstva a nápomohla všem k životu věčnému. —

Dále svatí věštecí starozákonní nazývají Marii Pannu „kořenem Jesse“,

kterýž byl otcem slavného krále Davida, tohoto praotce nebeského proutku Ježíše Krista, z něhož wykwetlo světlo spasení; takéž ji zwou hvězdou Jakobovou, kteráž má jako hvězda mořská wzejíti w milostném jasnu, aby zvěštowala světlu nastávající den spásy, ji pak také ohlašují co ranní záři, jenž wyházi před wycho dem slunce. Tak ona měla brány nebeské

otewřiti duchovnímu slunci našemu Ježíši Kristu.

Mo ž i m á n í.

W litaniích loretanských takto wzywáme Pannu Marii: Králowno bez postvorný hříchu dědicného počatá, oroduj za nás.

Řdyž k nejblahořlavenější matce Boží u své víře v její nepořtkvrněné početi oči své pozdvihujeme: v jaké půwabhé čistotě, wzneřšené kráše a řwate welebnosti řkwi se tu před zraků nassi-mi! Tu zajiřtě řluřší nám wolati ř pro-rokem: „Celá krásná řji o přitelřkyně má a není pořtkvrný na tobě.“ Ř citi ře řrdce nasse mocně taženo býti k této lářky hodné, bezúhonné a milořtíplné panně, i poznáwáme, že zajiřtě hobna byla, aby zalíbeni Boží řpocíwalo na ní hned od počátku.

Alle jakkoli půwabhý a oblažující jeřt pohled na tuto řwětici, wřřeho hřichu prostou: tak zase řmutné a žalořtné jeřt pohlížení do nás.

Jak wysoko řtoji Marie we své mravní dokonalosti nad námi, jak hluboce řtojiťme my pod ní, řsouce netoliko dědicným hřichem ale i mnohými řkuteč-nými hřichy řwými zohřždění. Myř zajiřtě musíme wzdyhati ř žalmiřtou Páne: „Aj v hřišřich řsem počal a v hřišřich porobila me matka má“; a čím děle a důkladněji řebe, řwé myřřlěnký, cith, žádosti i řkuttý zřkoumáme: tím wice ře přeřwěděujeme, jak prawdírwa řsou řlowa Řířma řw.: „řmuti a myřřlěnký řrdce lidského řsou k zlému naklo-něny od mladosti.“ řřmek řice dle obrazu Božího k řwatořti a řprawedl-nosti řtvořeni, ale jak zatemučen w nassi duffi jeřti tento obraz Boží.

Alle řřak neřmíme zouřati. Alle nás to welice zahanbuje, že tak hluboce řtojiťme, co do mravní powahy řwé, wedle matky Páne a řpolu i matky nassi, řmíme a máme předce douřati w milořřrdenřtwi Otce nebeského. Neboř Pán, jenž we řwém milořřrdenřtwi tu zwlářřtni milořřt Marii Panně udělil, že prořta zůřtala pořtkvrný prvotního hřichu, dal

i nám pořtkvětký a pořily, abyřhom wymanili ře z moci hřichů, dořinili ře zalíbeni Božího a dospěli k řiwotu wěč-němu. Nepořtkvrněným početim nej-blaženější Panny objevil nám lařřkavý Řih, jak chce wřředky řibi, jež w hřichu prvotním počati a zrořeni řsou, powýřřiti a řice tou řamou milořřti, řterouž Marii wřřeho hřichu uchowal a tak w prawdě druhou řwou, matkou nassi řpářř učinil. Ano toutěž milořřti Řih nás již ze wřřeho hřichu obmyřl a řobě pořřwětíl, on nás řwým wywoleným řidem učinil, anobřž i k důřtořnosti kralowřřké a kněžřké nás powolal, abyřhom totiž jeřnou byli dědicowé a účastníci řřyna Božího w kralowřřtwi nebeském a Boha dýwálili, welebili a řemu řloužili na wěky. Tážes ře, kde a řdy ře tak řtalo? Řuže na řřtu řwatem. Tu byl řji wou-dou a řlowem Božím z prvotního hřichu očišřřen, duchowně zrořen, w duffi řwé pořřwěcen a k řpolečenřtwi s řitřkami Božimi urcen. Řehdy byla duffe twá powolána k řiwé wíře, k wrouci lářce a blahé naději. Ření-liž twé pořřřtění takě jakoby twé duffeněni nepořtkvrněné početi a zrořeni w milořřti Boží?

řluřřti řebý ř wrouci radořti a hlu-bokým řřkem pohlížeti k Bohu, jenž řebe byl od twé mladosti paměťřw a řwatým řřtem zřawil řebe wřři duffeněni řkvrny. Alle w této radořti nezapomínej ptáti ře řebe: Řepozřbyl-liř opěť této čistoty řwé? Řle, Maria milořřt, řterouž ři bylo Bohem dáno, zachowala we wřředý přihodách a nehodách, we wřředý zřkouřřkách a řtrařředý řiwota řwého. Jak ale my řidé po řwém obyčejí jeřnáme? Řdaž leřkowážně nepohřdáme touto na řřtu řw. nabyřtou přehojnou milořřti? Řdaž ře nepouřřřtíme leřkowážně a pitomě w hřichý wřřeho druhu? O řěžby nám řwě-

domí nasse mohlo dáti svědectví, že jsme roucho nevinosti na křtu obdržené nepokáleli. — Nuže pohlížejme k matce milosti, pojďme za příkladem jejím a volejme: Královno, bez postvrny hřichu počatá! oroduj za nás, abychom i my zůstali prosti vši winy a zasloužili jednou přijíti před trůn Nejsvětějšího Pána a Spasitele nasseho Ježíše Krista. Amen.

3. Původ a narození Marie Panny matky Páně.

Dle výroků starozákonních proroků měl Mesiáš židům od Boha slibovaný pocházeti z královského rodu Dawidova; tudíž i matka jeho musila z toho rodu býti. V oné době, když swaté prosvětlení svého splnění mělo dojiti, žilo již jen málo potomků onoho starého a věhlasného rodu w Izraeli a ti žili náhledem nepřiznivých, ba strašných poměrů onoho času w chudobě a sprostnosti.

K těm náležel také otec nejblahošlavenější Panny, jmenem Joachim. Manželka jeho, Anna, byla nejmladší dcerou kněze Mathana z Betléma, z pokolení Aronova. Tato Anna měla ještě dvě sestry: Marii a Sobu, kterážto Soba zrodila Alžbětu, manželku Zachariášovu, z nížto se narodil Jan křtitel.

Tudíž se spojowaly w Marii, matce Páně, jakožto dceri Joachima a Anny kmen Dawida krále a kmen Arona kněze, což jest zajisté věci významnou, poněwadž i wznesený syn její měl býti knězem a králem a sice knězem nejvyšším a nejčistším a králem všech duší.

Joachim a Anna žili w chudobném zátíší w městečku Nazaretu. Zastali chudí na statcích zemských, tudíž od swěta málo wšimáni, byli předce ro-

dicové nejblazenější Panny bohatí wemi na duchovních statcích a ctnostech, a proto wzneseni a ctihodni před Bohem.

Jezen toliko trně srdce jejich tížil; oni totiž, ač již mnohá léta po spolu w manželství žili, neměli žádných dětí, což w očích lidu Izraelského za velikou nehodu i též za potupu platilo, jako zase naproti tomu hojně potomstvo zvláštním požehnáním Božím jímno bylo. Můžeme se domysliti, že sklíčení manželé často ráte u wrouci modlitbě Boha wzywali, aby je děckem obdariti ráčil, awšak bezděti zůstali až do těch let, kde již dle obecné zkušenosti a rozumu lidského nemůže člověk splnění takového žádosti čekati. Než Bohu se líbilo wywoliti právě vyšší wěk jejich, aby záračným způsobem vyplnil práni srdce jejich a učinil jim totéž a podobným způsobem jako učinil Abrahamowi a Saře a rodičům Samuelovým. Neboť ustanovil Bůh w radách swých, aby wyvolená panua, jenž měla matkou Syna Božího býti, zrodila se ne obyčejným během přirody, ale ze zvláštního a patrného požehnání Božího. Anna jšonc již stařena, porodila dceru, jejíž jméno Maria.

M o z j i t m á n í .

1. Cirkem swatá slawí každoročně narození Panny Marie dne 8. měsíce září. Tato slawnost musí naplniti srdce každého křesťana poswátnou radostí a wroucimi dých, kbož wází na myšli, že tu stojíme u pramene spásy naší. To, po čemž lidstvo od staletí toužebně se ohlíželo, pravé poznání Boha, smíření s Bohem, útěcha, pokoj a wnitřní radost w životě a blahá naběje w smrti, to a wšeliký jiný duchovní poklad nemohl.

přijítí na svět, pokud se nenarodila panna, kteráž za matku spasitelovu obrána byla. A tato touha konečně jest ukojena. Matka Páně již jest v těle lidském. Z ní vzejde Boží Syn, z jejího těla a z její krve vezme na se lidské tělo, aby mohl obcovati s námi co člověk s člověky; on jest věčná neomyšlná a neklamná pravda, v něm spočívá pravé poznání Boha, on jest dárce života věčného, on nejvyšší kněz a spolu obět za hříchy světa, on kníže pokoje.

Proto volá Cirkve svatá na den zrození Panny Marie: „Tvé narození, o Panno, Bohorodictvo, veskerému světu přineslo radost; neboť z tebe vyšlo slunce spravedlnosti, Kristus náš Bůh, kterýž kletbu z nás sňal a dal nám požehnání, smrt zničil a dal život věčný.“

A věřící v ten den zpívají:

Po ní touží Dce v tui,
Salamoun jí slavi v písni,
Simeon jí čelá v chrámě,
Svět po ní vytahuje ramě.
Ó ty zdobo hvězd a květů,
Ó ty touho všatých světů,
Přítelni tam k svému synu,
Ať zahladí naši vinu. -

2. Narození dítěte bývá obhčejně v každé robině s radovánky spojeno; kdž nitko, aspoň rodičové se z toho těší, že je Bůh obdaril dětkem, jak sám Spasitel svědčí: Matka zpomíná na bolest svou pro radost, že člověk narobil se na svět. Dtec pak těší se z toho, že jeho péče, snahy a lopoty našly jakýsi cíl, člověka, který z nich žiti a za ně wděčen bude. Ale jak často kráte by zmizela tato radost, kdyby mohli rodičové prohlédnouti za temný závoj, který budoucnost dítěte jejíj kryje. První matka na zemi, Eva, také a velice blažena byla z narození prvorozence svého,

aina, ale jakby byla při porodu tomto testnila, kdyby byla předzvídala, že jednou zabije Rain bratra svého, a že sám nejvyšše nešťasten bude, hledaje pokoje na zemi a nenalezaje ho. — Němí pochyby, že také Dawid plešal při narození syna svého Absolona, ale bylby se v rovné míře zarmoutil, kdyby byl tehdy zvěděl, že tento syn jeho jednou rozruší a vyhodí pochoben zpoury proti vlastnímu otci svému a že odpadne od wiry otců svých a přibruží se v řady pohanů a modlářů.

Neštojit zajiště na čele zrozenátka napsáno, stane-li se jednou člověkem dobrým cíli zlym, prospěje-li tak, aby poездеjším žiti mohl dosíci věčného života, cíli zabřebe v kaly hříchů, tak že zazní nad ním ortel věčného soudce: „Tomuto člověku lépe by bylo, by se byl nenarobil.“ (Mat. 16, 24.) V tom se zakládá ten veliký rozdíl mezi narozením Marie Panny a narozením našim, že den narození jejího byl den plešu pro nebe i zemi, avšak den narození našeho jest den šklicenosti a pokory. „V hříchích počat jsem, v hříchích zrozen jsem,“ tak bédowal korunowaný pavec a s ním musí naríkati miliony lidí, všickni kdož putují touto zemí. — Proč náš do tohoto života byl krokem do dusšerní a tělesné bídy. Rodice se podle těla, přinášíme již na svět hřích dědicný, a jsme dítky hněwu, odloučení od Boha. „Proč jsem nezemřel hned v životě matky,“ kwilí Job, „proč jsem nezahynul, jakmile jsem na svět vystoupil?“

Avšak, milý čtenáři, z jiné strany na den narození svého pohybujíce, smíme aspoň my křesťané, jej nazývati také dnem radosti, a to z té příčiny, že sotwa jsme se zrodili, postaráno bylo

o naše pokřtění. Říkem jsme se duševně znova zrodili, tak že z milosti Boží jsme přijati za děti nebeského Otce, za vykoupence Božího Syna a za dědice nebes. Protož vzpomínej často a s radostným wděkem tohoto svého obrození, ale nezapomeň spolu na sliby, kteréž jsi tehdy byl Bohu učinil. Tyto sliby máš, jak katechismus dobře ukládá, obnovovati v přech svých:

- a) jak mile jsi k rozumu dospěl,
- b) před přijímáním svátosti oltární,
- c) v den výroční svého zrození,
- d) i častěji v životě, zvláště pak když se chystáš k sv. zpovědi.

Paříš na to zapomněl, nuže učin tak nyní, an tyto řádky čteš a rci s pobožnou myslí: Věřím v Boha Otce, Syna a Ducha sv. Věřím v Jezu Krista, jednorozeného syna Boha Otce, jenž jest Bůh a spolu člověk a nás vykoupil utrpením a smrtí svou. Věřím všě, co Bůh zjevil, co Ježíš Kristus a sv. apoštolové jeho učili a co naše sv. katolická církev, jejížto údem jsem a až do smrti zůstati míním, vždy co zjavenou pravdu měřila a hlásala. Odríkám se z celého srdce zlého ducha, pychy a vsselických skutků jeho. Odríkám se všech hříchů, vssí chlouby a liché moudrosti světdného světa. Isem perwné wúle konati život křesťanský. Všsemohoucí Bůh račiž mne v tom předsevzeti síliti a bařiti milostnou pomocí svou. Amen.

4. Maria Panna obětována v chrámě.

Jak ústní podání svědčí, učinila slib swatá Anna, dokud ještě dítě své pod srdcem nosila, slib takový, jakž

někdy Samuelova matka učinila, totiž že dítě své chce wěnowati zcela a úplně jen službě Boží. Když pak dítě Maria wzrostlo u wěk dospělejší, vyplnili Joachim a Anna onen slib a přivedše dceru svou do chrámu Jeruzalémského, představili ji před nejvyššího kněze a obětowali ji Bohu. I nebylo zajisté posud žádně oběti takowé čistoty, takowé ceny Bohu přineseno.

Tak tedy Joachim a Anna jediné dítě své, jenž ze zvláštního daru Božího podivně se jim zrodilo, jenž bylo útěchou starých dnů jejich a jakoby zřetelnicí oka jejich, dítě to přivedli do Jeruzaléma a ostarwše je tam, wrátili se bez pokladu svého, do své tiché a nyní jakoby puště domácnosti.

Maria počala nyní tráwiti mladosť svou v kruhu panen a wdow, které we zvláštní síni w obvodu chrámu pospolu žily, a pod dohledkou kněží v čistotu chrámu dbaly.

Vo nějakém čase, jak totěž podání bále naswědčuje, dokonali rodiče nejblazenější Panny svou pozemskou pouť. Joachim zemřel we svém osmdesátém roce a po několika letech nato skonala Anna w sedmdesátém demátém roce wěku svého.

Maria pak zůstala w chrámě, kdež wedena isouc bohabojným knězem Zachariášem sloužila Bohu. Takto se pripravowala k wznesšenému powolání swému, kteréž jí owšsem posud tajno bylo a jež we své pokore ani tuffiti je neosmělowala.

M o z j i m á n i.

Wypravuje se, že Anna učinila podobný slib, jako někdy matka Samuelowa, totiž, že chce wěnowati dítě

své zcela a úplně službě Boží. Dna věnovala dceru, tato syna vyhradně Bohu. — Co se v tomto i onom pádu stalo, stalo se z nadobytějšího řízení Božího, neboť i Samuel i Maria P. byli určeni od Boha k úřadům mimořádným, ku kterýmž ovšem nikdo z obyčejných lidí povolán býti nemůže. — Tento slib sv. Anny nemá a nemůže tedy za příklad všem matkám křesťanským postaven býti v tom smyslu, aby i ony některé z dětí svých zasílily Bohu čili určily vyhradně k službě Boží, k stavu duchovnímu nebo klášternímu. — Mohlo by totiž některým rodičům v nebezpečné nemoci aneb v době velikého trudu a kříže napadnouti, že slíbí Bohu toho aneb onoho ze svých pacholátek odchovati k stavu duchovnímu aneb dceru svou k životu klášternímu, aby tak hodnými se stali smilování Božího i projevili Bohu díky, že s ním snal těžký kříž aneb i velikou vinu hříchu. —

Mají ovšem rodičové právo dětkám svým určití budoucí stav, ano mají i povinnost, uváděti děti do stavu, v němžby tyto dosly své výživy a spokojenosti. Ale toto právo i povinnost má svých mezí. Rodičové mají totiž pozorovati schopnosti a náklonnosti dětí a stav jejich jim vykáhati na základě těchto. Některé děti totiž dosti brzy prozrazují, hodi-li se k řemeslu a k jakému aneb k stavu volnickému, učenímu atd.

Kam dítě svým nadáním, svým wtípem a svou chutí směřuje, tam ho mají rodiče vésti, pokud jejich mohovitost stačí. Neboť jest ale každé dítě, které vehnáno a vtěsnáno bylo do stavu, ku kterémuž ni chuti ni šiku nemělo. Ono s nechutí se učí a protož

také se mnoho nenaučí, zůstává nedoukem, ono práci svou nemiluje a protož v letech dospělých, v letech své úplně svobody jí povrhá a chytá se buď zahálky, buď jiného stavu, ku kterémuž často již pozdě bývá. Pakli to platí o stavu vůbec, platí to zvláště o stavu duchovním.

Abž tedy rodičové útlé dítě, v němž se posud žádného jistého směru jeho přirozených pudů pozorovati nemohlo, k stavu duchovnímu neb klášternímu určili, a pak dítěj anebo nechtěj v ten stav je uvádějí, matka slzami otec vyhrůžkami je v ten stav nutí a ženou: tož dítě takové, uposlechne-li skutečně, jest samo v sobě nespokojené, takřka lomenje řetězi stavu svého a je trhá čili libovolně i prostopázně ji počíná, sobě i stavu svému hanbu tropí, svých představených souží, v tresty a pokuty ubíhá a konečně zlořečí dnu svého narození, i těm, kteří tak lašťavě o něho se postarati a spolu Bohu zavděčiti se chtěli.

Ale řekne snad někdo, to já neměděl a proto jsem již dítě své k stavu duchovnímu určit a Bohu je zaslibil. — Pakli se tak stalo, učinils, k čemu jsi práva neměl a protož jest tvůj slib neplatný. — Pakli tě toto v tvém svědomí nemůže ukojiti, může, jdi k zpovědníkovi, vyhzej se jemu a poraď se s ním, abys nabyl pokoje svého svědomí. Dítě své jediné má právo zvoliti si takovýto stav. Zať mile jsi hochoval do těch let, kde volba stavu tohoto počíná, dopadlo právo tvé.

5. Maria Panna zasnoubena Josefowi.

Abž byla svatá Panna jedenácte let v chrámě strávila, obrán jí byl podle

rady kněží ženichů a sice jakož u židů v obyčeji bylo, z tohotéž kmene, z kteréhož sama pocházela, totiž Josef, syn Jakobův z Betléma.

Josef, o jehož předcích sv. evangelista Matouš na počátku svého Evangelia svědčí, že skutečně byli synové a vnukové Dawidovi, byl v chudobě žil, jakož i ostatní ostatní potomci Dawida krále. Byl obyčejným řemeslníkem, tejařem. Tomuto muži byla vyvolená Panna, jak ústní podání praví, ve svém čtrnáctém roce zasnoubena. Zasnoubení bylo u židů výtkou důležitou a bylo skoro tak váženo jako skutečný sňatek. U přítomnosti přátel pokrevních a jiných dobrých známých prohlášení jsou slavnostně ženichů a nevěsta za zasnoubence; jména jejich zapsána jsou na zvláštní desku. Na to vrácena jest nevěsta rodičům anebo pěstounům svým, kteří ji do svého domu odvedli a potřeby rozličné k jejím oddavkům dýchali. Zasnoubenci byli povinni zůstatí jobě věrni; pakli kdo z nich porušil věrnost, trestán býval právě tak jako nevěrný manžel.

Protož teby Maria po svém zasnoubení propuštěna jest z chrámu, navrátila se opět do svého otcovského domu v Nazaretě a žila tam až jí narození božského Syna jejího bylo zvěstováno.

N o z j i m á n í .

Zasnoubení v tom záleží, že muž stavu svobodného buď dívce buď vdově slibuje, že si ji vezme za manželku, a že dívka nebo vdova slibuje muži svobodného stavu, že si ho vezme za svého muže. Toto zasnoubení se může státi před svědky a s jakousi slavností, jako bývalo u židů, aneb může se státi

beze svědků, jen mezi čtyřma očima. Účinky mravné jsou v jednom i druhém pádu stejné.

Slovu danému jest každý povinen dostáti, vše jedno, dáno-li slovo to před lidmi aneb o samotě. Kdo slova daného nedbá a stává se slibu svému nevěren, stává se v řadu lhářů a podvodníků. Všim právem dochází potupy u jiných a stává se opovrženým. Říká se o něm: Není mužem, jest chlāpcem neb dítětem. To-li platí o slovu v obchodu aneb v jiné světské záležitosti daném, čím více to musí platiti o slibu manželském panně nebo od panny muži daném. Na takovémto manželském slibu se často kráte zakládají veliké věci.

Dívka spolehající se na slovo muže jí zasnoubeného čeká naň často kráte léta a obvrací schvalně uffi i srdce své od jiných ženichů, kteří se k ní toužebně ohlížejí, a dchtí i mohou ji v manželství učiniti šťastnou. Aneb jestli zasnoubení její vůbec známo, tu pak dokonce žádných uchazečů již o ni se ani nepokouffí. Slib její je obráží. Když pak jí snoubenec sklamal a slovo jí dané zrušil, stojí tu v letech již pokročilých nezaopatřena, snad i rodičů zbavena. Snad již puvabnost tělesná zmuizela a není naděje více, aby se kdo o ni ucházel. Mterikej nildv: „Proto ale nevěrný snoubenec nemůže trestán býti; před zákonem světským nemá z toho žádné odpovědnosti, a byľby i desíti pannám byl manželství slibil.“ Dvšsem před světským soudem jest tak, ale jinak jest před soudem svědomí a před Bohem. Jak to zodpoví lehkovážný ruffitel svého slova, že jeho vinou život věrné dívky jest zkažen? že zůstala nezaopatřena? že se nyní souží a trápí nad zkažou pozemského života svého?

Kladíme mladým lidem, aby sobě wespól takowých slibů nečinili. Serdce lidské se mění. Kdo dnes se milují, mohou zítra k sobě schladnouti a pozejtří se dokonce nenáviděti; i poměry lidí se mění. Dnes může někdo býti bohat a zítra chud. Proč a nač tedy je wázati takowými na wětším díle jen pokoutními obapelnými sliby.

Kde pak ale zasnoubení je již stalo aneb kde i robicím na tom záleží, aby se ditky jejich zasnoubily: tu tedy zůstaňte sobě wěrní, jak na prawdomluvné a poctivé křesťany sluší.

6. Anděl Páně wěstuje Zachariášowi narození Jana Křtitele.

Bylo w nejwýšše moudré radě Boží ustanoweno, že, bráve ještě, nežli slíbený Mesiáš na zemi se objeví a weliké dílo wykoupení swého započne, Bůh wysšle jiného ještě wyslance, kterýby co předchůdce spasitelůw wystoupil, aby mu cestu pripravil t. j. aby lid židowský na blížký příchod jeho pozorna učinil a učením swým jemu naklonil. Tohoto předchůdce předpowěděl a naznačil již w starém zákoně prorok Malachias, jehožto ústy Hospodin takto wece: „Ejhle, já posílám posla swého, aby cestu pripravil přede mnou.“ (Mal. 3, 1.)

Měl zvláště w lidu křísiti wíru, kteronž Bůh skrze Mojžíše a proroky byl zjewil, měl pak obnowiti dobré mrawy, jichž židé pozbyli, podobně jako někdy učinil slawně známý prorok Eliáš za času bezbožných králů Izraelských; pročež také se roznesla powěst, že než Mesiáš přijde, opět se wtěli prorok Eliáš.

Byl pak muž, kterýž měl předchůdcem Páně slouti, tímto powoláním nejwýšše poctěn a obořtůjněn, tak že napotom

Ježíš Kristus sám ho andělem, kterýž mu cestu pripravuje, nazwal: tož bylo také příslušno, aby narození jeho zvláštním způsobem oslaweno bylo. I bylo narození otci jeho andělem předpowěděno.

Bydlil totiž za času judského krále Herodesa w starobylém sídle kněžském w Hebronu, kněz jmenem Zachariáš z kněžské třídy Abiašowoy s manželkou swou Alžbětou z pokolení Aronowa. Oba byli spravedliví před Bohem, chobice w wšech přikázáních a ustanoweních Páně bez úhony. A neměli k nemalému zármutku swému žádného spna a konečně ani naději obdržeti nějakých dětí, poněwadž oba se byli sestarali we dnech swých. Než čehož dle obyčejného běhu přírody očekawati nemohli, to mělo jim dáno býti k weliké radosti jejich a k spáse mnohých ze zvláštní milosti Boží.

I stalo se, když Zachariáš w chrámě Jeruzalemském zapalował kadidlo na oltáři w swatyni, a wšfečen lid byl wentu, ukázal se mu anděl Páně stoje po prawé straně oltáře. Užrew jej Zachariáš ulekl se a bázeň připadla na něj. I řekl k němu anděl: Neboj se Zachariášti, neboť wyslyšena jest modlitba twá; Alžběta manželka twá porodí tobě spna, a nazweš jmeno jeho Jan, i bude tobě k radosti a potěšení, a mnozí se budou radowati z narození jeho. Bude zajisté weliký před Pánem, a wina a nápoje opojného nebude piti, a plný Ducha swatého bude; mnohé ze synů Izraelských obrátí ku Pánu Bohu jejich; a duchem i mocí, co druhý Eliáš, předejde před zaslíbeným mesiášem, aby obrátil srdce lidu od neměry k spravedlnosti, a tak pripravil Pánu lid dokonce ualý.

I řekl Zachariáš k andělu: Počemž to poznám, že prawbu mluwíš,

nebo já starý jsem, a manželka má se zestarala ve dnech svých.

A odpověděl jemu anděl: Já jsem Gabriel, kterýž stojím před Bohem a poslán jsem, abych mluvil k tobě a tyto věci tobě zvěstoval. A ai, budeš němý a nebudeš moci mluvit až do dne, v kterémž se tyto věci stanou, proto že jsi neuvěřil slovům mým.

Vid ale očekával Zachariáše, a divili se, že tak dlouho prodléval v chrámě; když pak vyšel, nemohl mluvit k nim, i poznali, že vidění viděl v chrámě a on náměšti jim dával o tom a zůstal němý. Když pak uplynuli dnové úřadu jeho, odešel z Jeruzaléma domů.

N o z j i m á n í.

1. Tento nebeský zjev otvírá nám bránu k životopisu našeho spasitele.

Nejdůležitější dílo Boží pro spásu lidskou zvěstuje se nám způsobem nejvyšše důstojným. Tuto zvěst přináší nám jeden z předních andělů Božích, Gabriel, který stojí před Bohem, přináší ji na místě nejvznešenějším, ve svatyni chrámové, v době nejpráhodnější, při službách Božích, když kněz vejda do chrámu Páně, položil zápal a lid modlil se v hodinu zápalu, i přináší ji jednomu z nejvážnějších mužů, starci věkem, zbožnosti srdce a bezúhonnosti mravů nejvyšše ctihodnému.

2. Zvzývá se lidstvo k očekávání velikých věcí od budoucího spasitele. Neboť již předchůdce jeho, Jan, nazván tu velikým, druhým Eliášem, radostí a veselím mnohých, ano Janem t. j. milosti Boží, láskou a spásou Boží. Pakli takových názvů plných chvály a naděje zasluhuje již předchůdce Me-

siášim, jakých teprve slušší báti Mešiášii samému. Ano ten se zde zove Pánem a Bohem, v něm tedy chce sám Bůh snížiti a přiblížiti se k lidem způsobem posud neslýchaným a netušeným.

3. Ale hned při počátku tohoto svatého děje stává se nám na oči podmínky, za kterýmiž se smíme hlásiti k tomuto spasiteli a za kterýmiž se můžeme zúčastniti jeho darů a milosti.

Tyto podmínky jsou: srdce věřící a mysl kající. Neboť to bylo a v jistém smyslu jest až posud povolání a účel tohoto andělem zvěstovaného podivného dítěte, aby „mnohé z synů izraelských obrátil ku Pánu Bohu jejich.“

Svým důrazným kázáním na poušti a svým poustevnickým přísným životem měl v lidu probuditi poznání hříchů, pláč a lítost nad zločiny a chybami jeho, touhu nápravy a žádost po smíření s Bohem, po návratu k Hospodinu.

To byl účel vyslání jeho, aby „obrátil srdce newěřící k opatrnosti spravedlivých.“ Bohazpuště, bohaprázdne lidstvo měl přivésti k bázni Boží, která jest začátkem vši moudrosti, měl jim na pamět uvéstí lastavé řízení Boží, sliby a hrozby Boží a pobídné splnění jejich, aby odčinili dle možnosti, co se ještě dá odčiniti, a nastoupili cesty jiné, cesty zákona Páně. Tak měl „připraviti Pánu lid dokonalý“, lid kající, pokorný, lid který především hledá království Boží a spravedlnost jeho a tudíž také toužebně spasitele svého čeká, s radostí ho vítá a jím věští, řídití a na duchu obroditi se nechá.

Milý křeslane! pakli i ty při začátku tohoto vypravování oplýváš těmitěž city, které Jan měl a chtěl v srdcích soukmenovců svých zbuditi: vez, že zjeví se spasitel náš zrakům tvým ve

světle velmi lahodném; velmi dobře porozumíš životu jeho a z rozzímání slova a skutků jeho vyprýští tobě zbožná radost duchovní a trvalé veselí a požehnání u veliké hojnosti.

7. Anděl Gabriel zvěštuje Panně Marii narození Spasitele.

W měsíci pak sšestém po zaslíbení syna Zachariášovi, poslán jest anděl Gabriel od Boha do města Galilejského Nazaretu ku panně zasnoubené muži z domu Dawidowa, jmenem Josefowi, a jmeno panny Maria.

A wesšed anděl k Marii řekl: Zdráva buď milosti plná, Pán s tebou; požehnaná ty mezi ženami. Kteráž kdž to ušlyšela, zarmoutila se nad řečí jeho a myslila, jakéby to bylo pozdravení.

Ž řekl jí anděl: Neboj se Maria, nebo jsi našla milost u Boha: ai počneš a porodíš syna a nazweš jmeno jeho Ježíš. Tent bude veliký a syn Nejvyššího slouti bude, a dáť jemu Pán Bůh štolici Dawida otce jeho, a kralowati bude w domě Jakubowě na věky, a kralowství jeho nebude mítí konce. Řekla pak Maria k andělu: Kterak se to stane, poněwadž muže nepoznáwám? A odpowěděl anděl: Duch swatý wstoupí w tě a moc Nejvyššího zastíní tobě, a protož i to, což se z tebe narodí swatého, slouti bude Syn Boží. A ai i Alžběta, příbuzná twá, počala syna w stáří swém, neboť není u Boha nic nemožného.

Ž řekla Maria: Ai já děvka Páně, staniž mi se podle slova twého. Ž oběffel od ní anděl.

N o z j i m á n í.

Ajhle, milý křesťane! anděl Páně, zvěštuje nejblaženější Panně samé věci

nepochopitelné, samé zázraky a tajemství, jakýchž nebylo posud wídáno a slycháno ani na nebi ani na zemi. „Čeho příroda neměla, píše sw. Jeronym, o čemž obyčej newěděl, čeho rozum neznal a lidský duch nechápal, čemu nebesa se klaní a co země obdivuje a nad čímž tworové nebesští žasnou, to wšfe, zvěštuje Gabriel Marii z boží wíle.“

A Maria wěří slowům andělowým, wěří bez rozmýšlení, bez odkladu, s úplnou oddaností rozumu i wíle i wesškeré bytnosti swé; a odpowídá nebeskému poslu slawnými oněmi slovy: „Ajhle děvka Páně, staniž mi se podle slova twého.“ — Jaká to pobituhodná hrdinská wíra; wíra to, w níž kotwí wesšeka ta swatá tajemství, jež od tohoto okamžení ukrywají se w neposštwručeném životě blahoslawené Panny.

Ž mluví se za našich časů dost a mnoho o wíře, ale zřídka chápají lidé prawou, ba nesmírnou cenu a důležitost wíry. Slonu medle napadá, že wíra jest základem wesškerého rádného obcowání lidského na zemi, čili našeho blahobytu zdejšího a že jest základem našší buducí spáší, tudíž wesškeré blaženosti lidské.

Pomyšli jen, milý křesťane, že by člověk člověku nesměl a nemohl pranic wěřiti, že by tedy nebylo žádné wíry na zemi, co z toho bude? Roztrhl by se swazek, který člověka k člověku wáže, nemohlby od té chvíle jeden s druhým jednati a se spolcowati, nemohlo by býti žádných úmluw, žádných slibů, žádné důwěry, žádného spolehání na slova jiných. A co by byly zkuffenosti lidstwa z dob minulých? Těch by více nebylo; celá minulost byla by ztracena přečámi; žádného poučení, žádných wýstrah by nám z ní více neplynulo. Neboť kdž

nemůžeme věřiti jiným, co jsou nám platny slova a spisy dějepřavců? Ano dítky by se nemohly učiti ob rodičů, marné by byly školy, přítel by nemohl vzdělávati přítele, manžel by nesměl věřiti manželce; země jakkoli lidmi přeplněná, bylaby — zpouští; neboť kde není mezi lidmi souvislosti, úzkého spojení, vespolečného se na sebe spolehání

býtu tak velice třeba: čím více jest jí zapotřebí k dosažení blaženého života po smrti, ku kterémuž stvoření a určení jsme. Smyslové, jimiž člověk o zbrojen, jsou nám dány jen pro tento svět, t. j. nemohou leč jen předměty tohoto světa pojmouti a to ještě jen v jistém omezeném oboru, onoho vyššího světa pak do konce doštíhnouti a

a důvěry, tu nemůže býti žádné pozemské útěchy a radosti, tu nemůže býti řeči o blahobytu. Lidé by byli jako tvorové němi, jich rodiny a obce jako stáda zvířat, kteří sobě nerozumí, jebe vespolečně nepoučují, nevarují, nevzdělávají a mezi nimiž tedy o žádné společenské blahosti řeči býti nemůže.

Pakli jest víry vzhledem k tomuto pozemskému žiti a k nezdějnějšímu blaho-

do něho vnikati nemohou. Kdyby tedy člověk nebyl uspůsoben k věření a kdyby neměl dar víry, zatarasen byl by před ním zhola a úplně nadzemský svět, vyloučen byl by od blaha věčného, i musil by žiti bez Boha, bez vědomosti o svém vyšším povolání, bez naděje života věčného podobně jako žijí zvířata na této zemi. — Smutný příklad toho druhu poskytnují nám lidé, kteří nikdy víry

nepoznali, aneb poznawše jí opět jí pozbyli. Pakli by se upřímně vyznati chtěli, musili by říci, že žijí život beze vsí pravé radosti a prostý vsí útěch. Jistý učený muž a učitel na vysokých školách božal při rozličné příležitosti, že nemá prázdné myš. Nicméně vsaf své vlastní děti dal velmi pečlivě v sv. křesťanské víře cvičiti. Jeho přátelé tuto neshodu v jednání jeho pozorující, byli žádostivi zvědět, jak souvisí tato péče o děti s jeho zásadami? I tážali se ho, proč tak činí? Tu on wece: Přejí svým dětem, aby měli více útěch duševní a poklidu vnitřního, více trvalé radosti v svém životě, nežli já zakusil a zakouším, a toho vsseho nemohou dosíci, leč budou-li mít více myš, nežli já mám.

Jestif Bohem zjemená víra sponou, ana jediné člowěka s Bohem a věčností pojí, jestif olem ducha lidského, júnžto jediné může nahlédnouti v říši vsššího tvorštwa Božího. Protož čteme v písmě sv.: „Nevěříte-li, pak nikdy k poznání Boží pravdy přijít nemůžete.“ A sv. Pawel v listu k židům nazývá wtru: „podstatou nadějných věcí a důvodem newiditelných.“ (Kap. 11.) Wšeliká ta naděje lidská, kterážto neklame, spocívá na slibech, na slowech Božích, kteréž nepouinou, byl nebe i země pomínuly. Wšsak právě božské sliby a slowa jsou věci, jichž člowěk nemůže smysly pojmuti a svým obmezeným rozumem obsáhnouti; tož tedy musí je svou wěrou jímati a udržowati. Co člowěka trwale pomzuášeti a usledčiti může, totiž zjemení a zákon Boží, uábožnost a ctnost, vsse to, co z Boha posslo, k Bohu cíli, wola a táhne, jest vlastně newiditelné a jen tu je nachází, kdež lidé w to wěří a se toho pewnou

wěrou drží. — Abo pak bez wíry žije, jest jakoby odloučen od Boha i od cesty k němu weboucí, on žiwotí, webe žiwot bohaprázdný, bohaprostý a pustý; proto také bez wíry nelze se libiti Bohu.

Pros Boha, milý křesťane! aby ti wšil dar wíry a probuzuj tuto wíru často ráte w sobě. Wtwáš denně k tomu příležitosti, když se třikrát zwoní pozdravení andělské; zvláště pak tak uciň na den slawnosti: Zwěstowání Panny Marie, kterýžto swátek sv. církew dne 25. března slawí.

8. Maria nawštwila tetu svou Alžbětu.

Brzy po odchodu anděla Gabriela powstala Maria a odesla s chwátáním za hory do města Judowa a wššla do domu Zachariášowa a pozdrawila Alžbětu.

I stalo se, jakž uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zplešalo nemluwnátko w životě jejím a napluena jest Duchem sw. a zwolala hlasem velikým: Požehnaná ty mezi ženami, a požehnaný plod žiwota twého. A obkud se mi dostává toho štěstí, že přišla matka Pána mého ke mně? Nebo, ai, jakž zazněl hlas pozdravení twého w usších mých, zplešalo radosti nemluwnátko w životě mém. A blahoslawená jsi, že jsi uwěřila, neboť dokonány budou ty věci, kteréž jsou powědiny tobě ode Pána.

I řekla Maria: Welebi duše má Hospodina, a zplešal duch můj w Bohu spasiteli mém, že wzešel na pokoru děwky své, neb ai, od této chvíle blahoslawiti me budou vsšichni národowé, neboť mi učinil veliké věci ten, jenž mocný jest a swaté jmeno jeho.

Zůstala pak Maria u Alžběthy asi po tři měsíce a pak navrátila se do domu svého.

M o z j i m á n í.

Smatý apóstol Pavel píše: „Křistu Ježíši platí toliko — víra, kteráž sřrže lásku působí.“ (Gal. 5, 6.) Mstačí tedy k spasení, aby člověk toliko srdcem věřil, nýbrž má také víru svou skutky, t. j. účinnou láskou k Bohu a k bližnímu osvědčovati. „Co prospěje bratři moji,“ píše sv. Jakob, „praví-li kdo o sobě, že má víru, nemá-li skutků? Zbalíž jej bude moci víra spasiti? Nebo jako tělo bez ducha mrtvé jest, tak i jest víra bez skutků mrtvá.“ (Jak. 2, 16. 26.)

Takovýmto skutkem lásky osvědčila Maria Panna víru svou. Sotva uslyševši z úst andělových, že teta její Alžběta ve svém nadějném stavu již daleko dospěla: ihned chystá a dává se na cestu, aby ji navštívila a obsloužila. Co medle jí pohnulo, aby opustila své tiché obydlí a vybdala se na cestu dalekou i obtížnou, na cestu za horů? Lásky k Bohu a pro Boha k bližnímu. Jednalo se o to, aby bližnímu přinesla útěchu a pomoc, aby mu prokázala dobrodiní a tudíž zapomíná na sebe, na své pohoblí, na své potřeby a bere na sebe obtíže cesty i podvoluje se nebezpečí rozličného druhu.

K jest zajisté láska k bližnímu nejkrásnější známkou duše křesťanské, jest měřítkem jak dalece a hluboce jest srdce proniknuto pravým duchem křesťanství. Mřžádné jiné činy, podniky, umění a hrdinství nezobí tak člověka jako skutkové lásky. Proto již pohané nazývali lásku jistrou božstou a ohněm z nebe do srdce lidského snesseným. Mezi křesťany pak pokládá se láska za hlavní a základní sloup učení Křistova. Bez lásky k bližnímu není žádného křesťanství; neboť „láska, ti sv. Cyrill Alexandrinský, jest obraz čili znak Křistův, kterýž jest v nás vrhřt a dle kterého poznává svět, že jemu náležíme.“ Křistus sám dí: „Po tom všickni poznají, že jste moji učennici, budete-li mítí lásku, jedni k druhým?“ (Jan 13, 15.) A sv. Pavel vřnuáší lásku nad víru, umění a všeliké jiné vřtečné dary, an píše: „Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými a nemělbych lásky, bylbych jako mēd zvučící aneb zvonec znející. Kdybych měl prorockví a znal všedka tajemství, i měl všeliké umění: a kdybych měl všedku víru, tak že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozbal na pokrm chudých vřškeren statek svůj a vydal tělo své k spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá.“ (1. Kor. 13, 1. 2.)

Když tedy v člověku láska vyhájí a na jejím místě se odpor a nenávisť proti bližnímu zahřnížil, když na místě útrpnosti a dobročinnosti sobectví čili nezřídžená láska k sobě v srdci vzrůstá, když člověk za rozličnými vřmluvami svou pomoc bližnímu odpirá a raději vřbdá plně pytle peněz k vůli marnosti a vřšni své než aby několiká grossi hladem mřroucího lazara podělil: tož takový člověk ducha a jádro vřřy křesťanské již pozbyl. Aneb pakli kdo jiným pomáhá ale nerad, jen jako z mussení, aby neurazil osob, na nichž mu záleží, aby nebyl zahřnben a co latomec na pranřř postavěn, aneb pakli kdo jiným slouží a dává ale jen proto, aby jměno jeho se lesřlo a slavilo: takový dobrodiněc nemá již v sobě žádné křesťanské lásky, aneb láska ta v něm

iž jako poslední jiskra v popeli chladnoucím vyhášána.

I potkáváme se za našich dnů s mnohou trpkou ztuffeností toho druhu. Aby ruce bohatých a zámožných lidí hojně se otvíraly na podporu dobrotinných podniků, nemocnic, chorobinců, chudinských ústavů, wdov a sirotků, opatroven pro zanebané děti, pro slepé a němé atd. což činívají a musí činiti dobrosrdeční podnikatelové?

Slibuji dárcům, že jména a dary jejich ohlášeny budou v novinách, aby tak lahodili marnosti a přšše jejich a aby pohnuli je dáti k vůli svěťské chvále a oslawě, co by jinak pro Boha zajisté nedali. — Ale co čini dobrosrdeční podnikatelé dále? Dni zřizují besedy, divadla, noční plesy a jiné zábavy toho druhu, jichžto čistý výnos k oněmno dobrým skutkům aneb pro ústavy má upotřeben býti. Tak tedy vyražení smyslné, tělesné, rozkošnické má pohnouti lidstvo k dobře činění, to ten pramen jejich dobrých skutků, po těchto schodech chť stoupati k dokonalosti a k nebesům. Viz, milý křesťane, k jakým prostředkům musí se sáhati, aby lidé pomáhali lidem, kých nemají lásky k Bohu. Musí se věru na jejich dobré skutky liciti pást a musí se do ní nástrojovati vnada chutná a wábná a musí se učiniti jako léč při honu, aby se tam dobrodějové wehnali. Tak kých slunce v zimě hřátí přestalo, nezbytvá nic jiného, než ohřívati se loučí; ale jest to weliký rozdíl mezi sluncem a loučí. Při teple slunečním celá příroda okřívá, při loučí člověk z jedné strany se hřeje, někdy i páli, z druhé strany přebce jen mrzne! Tak i strojené a smyslnými radostmi wylouzené dobrodějství ač z jedné strany, totiž chudým, takž jakž prospívá, z druhé

strany lidstvo neschťti, nezvdělává, dusfemních zásluh mu nedává, ale nechává je chladné a mrazivé.

9. Narození Jana Křtitele.

Užbětě pak naplnil se čas, aby porodila, i porodila syna. Kých to uslyšeli sousedé a příbuzní její, radowali se spolu s ní. V den osmý pak přišli obřezati dítěte a chťli je nazwati podle otce Zachariášsem. Matka však odpowěděla: Mikoli, ale slouti bude Jan. I řekli k ní: Užbyh není žádného v příbuzenství tvém, kýchžby sloul jmenem tímto, i dávali náměštti otci, jakby ho chťl nazývati.

Zachariáš požádam desťičky napsal: Jan jest jmeno jeho. I divili se wšickni. Nato otewřela se hned ústa jeho a jazyk jeho a mluwil, welebě Boha, a naplněn Duchem sw. prorokowal řka: Požehnany Pán Bůh Izraelský, že nawšttiwil a učinil wykoupení lidu swého a wzbudil nám spasení w domě Dawida služebníka swého, aby učinil milosrdeuství, a rozpomemul se na přísahu, kterouž přísahal Abrahamowi otci našemu, že nám to dá, abychom bez strachu, z ruky nepřátel swých jsouce wyswobozeni, sloužili jemu w swatosti a sprawedlnosti po wšech dny swé. — A ty dítě prorokem Nejwyššého slouti budeš, nebo předejdeš před twáří Páně, a připravowati budeš cesty jeho až nawšttiwí nás wyššed z wysofťi, aby poswítit těm, kteříž w temnostech a w stínu smrti sedí.

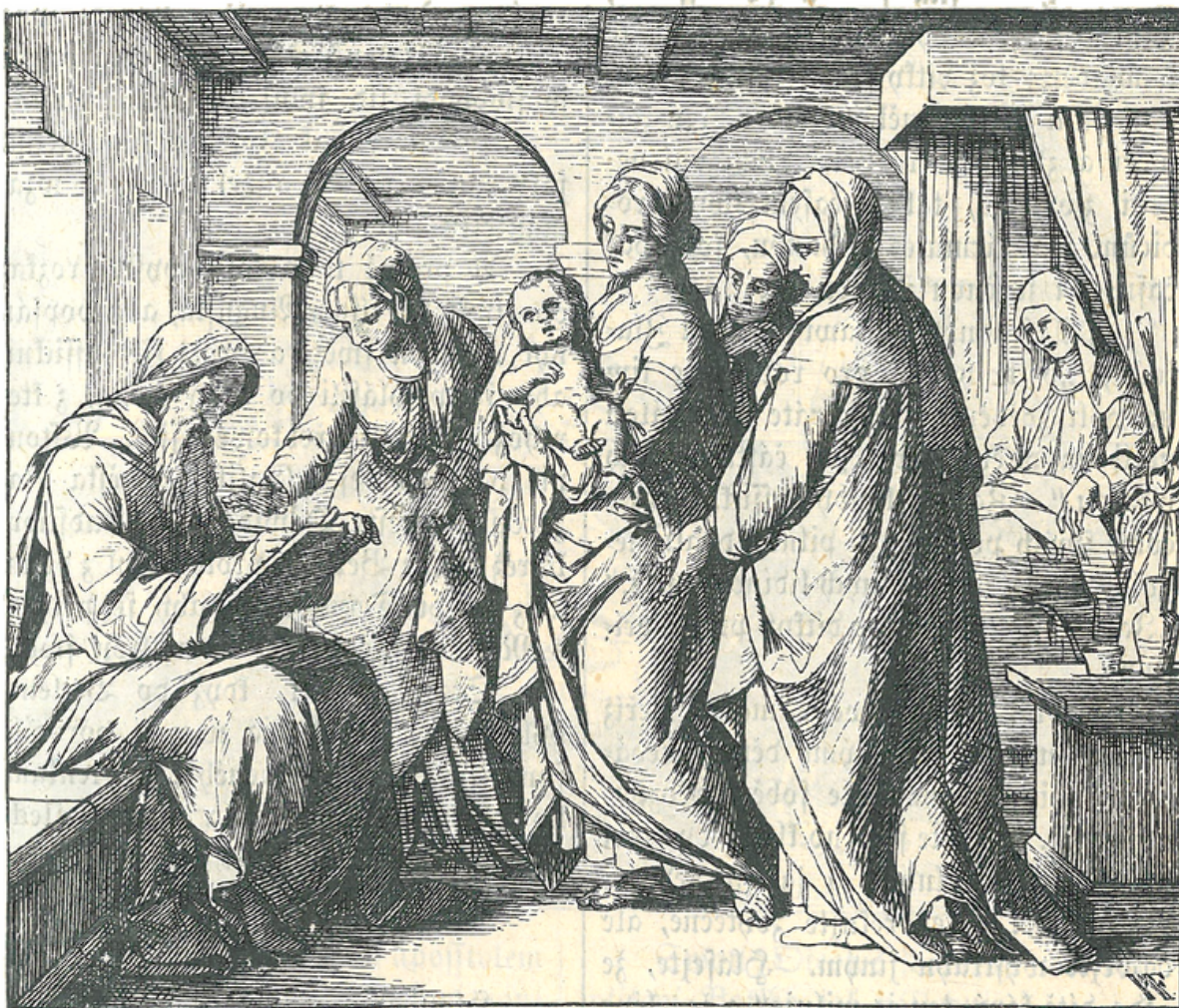
A přišel strach na wšechy sousedy jejich, a po wšech horách Judských rozhlášsena jsou wšedka tato slowa, a wšickni, kteříž je slyšeli, divili se řkouce: Kým as to dítě bude, nebo ruka Páně byla s ním.

Jan pak rostl a posiloval se, a když jej robitcové odchováli, vyšel na poušti, kde trval na modlitbách až do toho času, kde podle vůle Boží měl kázati lidu israelstému.

N o z j i m á n í .

Wšickni, kteříž slyšeli slova Zachariášewa a widěli, co se dalo, diwili se říkouce: Kým as dítě bude?

ducha do něho. — Dítě jest jako čistý list psacího papíru, na kterž můžeš wypisati částky z Písma swatého, ale také rúhané a lživé a hanebné řeči. — Srdce dítěte podobá se roli. Jako role, pakli dobře zoráno a dobrým semenem zajeto nebýlo, pouze bodláci, pýr a podobné býli rodi, tak i srdce, není-li zvěláno a upraveno dobrým wychowáním, nerozdává leč jen swerepé býliny hřichu a

Otázka to velmi důležitá, na niž nehodí se jiné odpovědi leč: Tvé dítě bude tím, kým si ho učiníš, čili tak, jak si ho wychováš. Neboť duše dítěte podobá se vosku měkkému, do něhož lze wtisknouti jakéhokoli obrazu. Stane se dobrým aneb zlým dle toho, wtiskneš-li obraz Boží aneb obraz zlého

zlothy. Pakli cestou uzříš pole, které wzdor přehojné a dobré ornice plno jest swerepého býli a tážes-li se: proč asi zde neství se bohaté klasy, jakby na to pole sluffelo, pomždy uslyšíš odpověď: To jest hospodátem, jestli nedbalec a lenivec a nedbá času, nedohlíží čeledi, neobírá dobrého semena a wúbec wšse pozůsta-

tuje pouhé náhodě. Podobně má se to s dítkami. Pakli rodičové neustále jim neobhlíží, slowem a swým příkladem je nemoždelávaji, pakli je hned od mladosti neučí chrám a slowo Boží milowati, pakli je místo do škol po toulkách a zahálce choditi nechávaji, pakli dopouštějí, aby se na wětším díle mezi nezwezenou a necoudnou chasou potloukali, pakli jim trpí, aby se hře w karty, pitkám a zahálce oddávali, pakli snad sami na polní škody, lesní krádeže a pytláctwí a podobné je wyvádějí: tož dítky sebe lepšsím wtipu a nadání i sebe měkčího srdce brzy zblowocí a zbujní a rozličné duchowní neřešti zwyknou, tak že časem swým rodicím jen zármutek a hanbu, sobě pak časnou i wěčnou záhubu strojí.

„O té hanby“, praví sw. Jan Blažouš, „o té hanby pro rodiče, že jim na poli zbedněném častokráté wíce záleží nežli na dítěti, kteréz jest částkou z nich wzatou.“ Zajisté kdyby wšickni rodičové swých powinností pilněji dbali, nebyloby tolik nezwezených lidí we světě.“ „Jaký pěstoun, takové dítky“ praví příšlowí.

Protož wy otcowé a matky, kteříž pláčete nad nezwezenými dětmi, nedávejte winu jiným, ale sobě. Rozpomeňte se, jaké jste semeno kládli do srdci jejich, co jste mluwili a jak jste jednali před nimi! Nehorekujte zbytečně, ale dávejte wystrahu jiným. Hlásejte, že „kdo dítě kárá, ten je miluje“ a že „lépe jest, aby plakaly děti, než otcowé.“ Zvláště ale každěho warujte, aby w očích dítěte nečinil ani nemluwil nic nesprawedliwého a necoudného; neboť „jak chodí starý rač, i mladý se učí tak;“ ano hlásejte, že rodičím slusší, aby dítky předcházeli dobrými příklady t. j. příklady zbožnosti, poctiwosti, sprawedl-

nosti a lásky k Bohu a bližnímu; neboť „tam rád chodí táta, tam i synek chwátá.“

10. Narození Ježíše Krista.

Když se byla Maria nawrátila od Alžběty do Nazaretu, ukázal se we snách anděl Páně Josefowi, kterémuž Maria zaswoubena byla, řka k němu: Josefe synu Dawidow, neboj se wzítí Marii za manželku swou, nebo což z ní se narodí, z Ducha sw. jest, i porodí syna a nazweš jmeno jeho Ježíš, onť zajisté wyswobodí lid swůj od hříchů jejich.

Powstaw pak Josef ze sna, učinil jakž mu přikázal anděl Páně, a wzal manželku swou.

A právě toho času wysšel rozkaz od římského císaře Augusta, aby popsán byl wšecken swět, a proto šli wšickni, aby se přihlásili do toho města, z kteréhož pocházeli předkové jejich. Wstoupil pak i Josef z Galilee z města Nazaretu do města Dawidowa w Judstwu, kteréz slowe Betlem, protože byl z domu a z čeledi Dawidow, aby se přiznal s Marií zaswoubenou manželkou swou.

Stalo se pak, když do Betlema byli přišli, že Maria w noci porodila syna swého prworozeného, a plenkami ho obwinula a položila jej w jesle, protože neměli místa w hospodě.

N o z j í m á n í.

Sloubawý rozum lidstý mohl by se tázati: Proč medle bylo wtělení syna Božého k wykoupení lidstwa třeba? Což nemohlo se téhož cíle dosíci způsobem jiným?

Drošsem u Boha není nic nemožného. Ten, kterýž slowem swým cíli wlastně pouhou wůli swou stwořil nebe a zemi s nečíslnými a přediwými twory,

kteříž se tu i tam nacházejí, mohl také pouhým slovem svým očistiti a ospravedlniti celé pokolení lidské; avšak On ustanovil to nedostizitelné rábě své, vykonal vykoupení lidské vtělením syna svého. A toto ustanovení milosrdenství Božího má člověk pokorně obdivovati a u wděcném plešu vele-

mal, aby člověka z této bídy aspoň poněkud vyvedl a jak vsfecky tyto prostředky během věků neobstatečnými býti se dokázaly, ano jak vzdor vssemu, co Bůh pro člověka učinil, bída pokolení lidského jen se množila: tož musíme přijíti k přesvědčení, že bylo vtělení Syna Božího nemyhnutelně třeba.

biti: i má člověk wolati s apouštolem Pawlem: „O hlubokosti bohatství moudrosti i wdědomosti Boží! jak jsou nezpytatedlní soudové jeho a nemystizitelné cesty jeho! Nebo kdo poznal smysl Páně? aneb byl jeho rádcem?“ (1 Kim. 11, 33, 34.)

Dstatně, uwážime-li nesmírnou bídu, do kteréž člověk hříchem zabředl, a wážime-li dále, jakých prostředků Bůh uží-

Swatí Otcové dokazují potřebu wtělení Božího jak následuje:

a) Proto se wtělil Syn Boží, že ten, kdož měl dosti činiti za lidi, sám beze vsfelikého hříchu býti musil.

Sw. Řehoř bí: „J musil hříchu prost býti, kdož měl za hříchy wšplatu dáti; nebof nemohlby štkornu cizí winy smýti, kdož by sám posskorněn byl.“
A sw. Fulgenc piše: „Kterýto člověk

mohl létrčem libské rány býti, ježto
 wšickni lidé w kořenu již zkažení byli
 a společný pobíl u zkáze přirozené měli!
 Jak mohl kdo sám sebou raněným u-
 zdravení přinést, anž sám ob narození
 poraněn byl? Jak mohl obecnou pomoc
 přinést ten, jehož přiroda sama co po-
 moci potřebného poznamenala? Ta-
 kového osoby owšem nebylo w člowě-
 čenstwu, neboť „wšickni zajisté zhřešili
 a sláwy boží potřebni byli.“ (Řim. 3,
 23.) „Ten Bůh jest beze hříchů; a protož
 „takového zajisté potřebí nám bylo
 mítí nejwyššího kněze, swatého, newin-
 něho, neposkvrněného, odděleného od
 hříšníků, kterýž jest wyšší nad nebesa;
 kterýž nepotřebuje nejprvo za své hřích
 oběti konati, potom za hříchů lidu.“
 (1 Žid. 7, 26. 27.)

b) Dále, píše sw. Otcové, třeba
 bylo wtělení samého Syna Božího,
 poněwadž jen Syn Boží mohl dosta-
 tečné dostiucnění za hříchů swěta pod-
 stoupiti. Welikost a tíže winy, které se
 lidstvo dopustilo a kteráž je tedy tížila,
 byla tak nesmírná, že ni žádný tvor ne-
 mohl se k dostiucnění obwážiti, ano žeby
 i tvorové wesměš byli nestacili. Neboť
 dostiucnění musí se řídití dle těžkosti
 urážky i dle důstojenství uraženého; a sice
 čím wětší urážka a čím wyšší osoba
 uražená a čím wyšší důstojenství její,
 tím wětší musí býti i dostiucnění. Nuže,
 hřích jest nesmírná urážka nesmírné we-
 lebnosti Božské a protož i dostiucnění
 nemůže se státi leč obětí nesmírné ceny
 a takowento obět nemohl poskytnouti
 leč Syn Boží.

c) Konečně uči sw. Anselm, že slu-
 šselo, aby Syn Boží wykoupil lidstvo,
 ne pak aby se tak stalo nějakým tvorem
 byby i andělským, proto, aby člowěk

nebyl wázán wětší wděčností k tvorů
 nežli k samému Bohu.

Neboť wykoupení lidstva jest nej-
 wětším dobrodiním pro člowěka. Cirkew
 zpívá o bílé sobotě: „Nic by nám ne-
 prospělo, že jsme se narodili, kdyby
 nám nebylo prospělo, že jsme byli wy-
 koupeni.“ Wšim právem tedy cítí se člo-
 wěk wděčností wázána k Bohu, kterýž je-
 diný toto dobrodiní nám uchystal. Kdyby
 byl kterýkoli tvor tento dar milosti člo-
 wěku přinesl, mohlo by se říci: člowěk
 má více co děkowati tvorů nežli tvorci
 a tudíž jest i wázán více sloužiti tvorů
 nežli Bohu, což by owšem wadilo we-
 lice proti důstojnosti a welebě Božské.

Nuže tedy welebme moudrosti Boží,
 která wždy nejlepších woli prostředků
 k dosazení wznesených úmyslů swých.
 Bůh poslal na swět Syna swého pro
 naše wykoupení. Neohledávejme roz-
 umem swým toto swaté tajemství, ale
 pokorně a wděčně wěrme, že právě tak
 příslušelo Jeho moudrosti a lásce.

Poznejme také, jak weliká jest
 wina hříchů, jak smrtící moc jeho. Na
 celém oboru swěta nenalezal se žádný,
 ježtoby byl mohl sblabiti následky hříchů.
 Sám Syn Boží musil opustiti trůn
 sláwy swé a státi se člowěkem, by šňal
 kletbu hříchů z člowěka. O člowěče,
 kterýž hřích na hřích pášješ, pomni jak
 těžko bude winu twou smazati! jak těžce
 dá se naprawiti duše, kterouž porušila
 neprawost. A protož ustaň od záhub-
 něho jednání swého, wystríhej se hříchů
 a hleď nastoupiti cestu jinou, cestu po-
 kání a života bezúhonného. Hledej
 duchowního lékaře, zpovědníka, aby ti
 poskytl rady a dalšího náwodů, a jdi
 za jeho slovy jako syn marnotratný
 k domowu — k otci!

11. Narození Pána Ježíše zvěš- váno pastýřům.

Té noci ponocovali pastýři v též krajině, brzyce noční stráž nad svým stádem. A ať anděl Páně stál podle nich a jasnost Boží obkličila je, i báli se melice. I řekl jim anděl: Nebojte se, nebo zvěstuji vám radost velikou, kteráž bude všem lidem: narodil se vám dnes Spasitel, jenž jest Kristus Pán, v městě Dawidově. A toto vám bude znamením: Naleznete nemluvnátko plénkami obvinuté a položené v jeslech.

A hned s andělem bylo množství vojska nebeského, chválicích Boha a říkoucích: Sláva na výšostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Když pak odešli od nich andělé do nebe, pastýři mluvili vespolet: Pojdme až do Betlema a vizme, co nám Pán oznámil.

I přišli chvátající a našli Marii a Josefa, i nemluvnátko položené v jeslech. A poznali, že toto pacholátko jest Spasitel, o kterémž jim zvěstovali andělé. A vsíchni, kteříž slyšeli, divili se tím věcem, které jim byly pravěny od pastýřů. Ale Maria zachovávala všecka slova ta šlábajíc je v srdci svém.

N o z j i m á n í.

Když je některému panujícímu knížeti nebo králi narodí syn, vysílá tento vznesené osoby ke dvoru jiných svrchovaných knížat, aby tam radostnou událost v domu jeho šběhlou ohlásili. Když se narodil Ježíš Kristus, Syn Boží, uchystalo samo nebe podobné poselství, aby lidstvu radostnou událost tuto zvěstovalo. Přibyli z výše nebes andělé do potraje naší země Boha hla-

šitě chválice a prozpěvující: „Sláva na výšostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Z tohoto příběhu se učíme, proč jest narození Páně pro nás tak důležité a potěšitelné.

1. Andělé nám zvěstují, že přišel Pán na svět, aby oslavil Boha; neboť říká: „Sláva Bohu na výšosti.“

Důležitě slávu Boží zjevuje od jakživa nebe i země; ale lidé pozbyli sluchu pro tento hlas; a sice hříchem jsou ohluffeni tak, že nížádné slávy Bohu nedávali i poznání jeho ztratili. Tu počtu, kterou měli Bohu dáti, dávali sami sobě anebo jiným tvorům, které v slepotě své na místo pravého Boha postavili, jak říká Pavel: „Změnili slávu neporušitelného Boha v podobnoství obrazu porušitelného člověka i ptactva i čtveronožců i plazů; změnili pravdu Boží v lež a klaněli se i sloužili stvoření raději nežli Stvořiteli, kterýž jest požehnaný na věky.“ (Řím. 1. 23, 25.)

Nyní tedy zjevil se nám Syn Boží v těle lidském, aby řečí lidskou k lidem mluvě, rozšířoval cestu k slávu pravého, živého Boha, aby zvěstoval jeho moc, spravedlnost a svatost, milosrdenství a lásku a aby tak pravým světlem, věčnou pravdou, osvětil jak lid israelský tak všelike národy světa na všecky budoucí.

2. Dále nám zvěstují andělé, že přinesl Syn Boží na svět pokoj t. j. spokojenost, útěchu, vnitřní radost. Pokud člověk Boha a vůle jeho nezná, nemůže věděti, jedná-li dobře, čili nic; nemá tudíž žádného vnitřního pokoje. Zvláště pak, když člověk svou hříšnost pozná, ví, že Boha urazil, což stává se teprve nepokojným a nešťastným. Nemůžeme

jak Boha ukojiti, jak se k Bohu navrátiti, ano cítí slabost svou, že neciní to dobré, které chce a miluje, ale to zlé, které nenávidí. Tak vnitřní boje bouří v prsou jeho; člověk potýká se se svou zlou náklonností a opět a opět podlehá jí, až konečně zoufá sám nad sebou a v hříchu se utápí. Bylby mu země dávala, co jen srdce jeho ráci, on v hříchu svém přece se jen nespokojeným a nešťastným cítí. — Muže Ježíš Kristus přišel na svět, aby člověku zvěstoval jasné a srozumitelně vůli Boží, aby odvolal hříšníka od hříchu a ho s Bohem smířil i aby mu dal potřebné navedení i sílu jednatí tak, by více Boha svého se nezpustil. Jak mile člověk tohoto hlasu jeho slyší a za ním jde, blahý mír s Bohem, s sebou samým i s celým světem v duši jeho se vrací; on počíná spokojeným býti se vší, co mu Bůh ukládá, on mluví se s nepřáteli svými; v duši jeho — blahý pokoj nastává.

3. Spolu pak můžeme z tohoto zpěvu andělského pozvati, jaké povahy máme býti, abychom z narození Páně dokonale se těšiti i blahého ovoce jeho zúčastniti se mohli. Pokoj, blaho, spása mohou zavítati toliko v srdce těch, kdož jsou dobré vůle. He, andělé nedali pastýřům určitého rozkazu, aby pospíchali do Betléma a tam svými očima zřeli narozeného Spasitele. Avšak takového rozkazu oněm pastýřům ani třeba nebylo. Videm, kteří jsou dobré vůle t. j. žádostivi svého spasení, stačí pouze zvěděti, kdeby Boha svého našli a k němu přijíti mohli, a oni ihned ho hledají. Tak i tito pastýři přišli chvátající do Betléma. Sv. Ambrož při tomto místě Písma sv. poznamenal: „Viz, jak pastýřové chvátají k jeslím Betlemským a u se z toho, že nesmí

váhavý býti, kdo Ježíše chce našli.“

Jednej dle příkladu oněchuo zbožných pastevců; nesij vstříc Spasiteli svému dobrou vůli svou a nalezeš Ježíše a s ním pravý pokoj, skutečnou blaženost. Přines mu v dar srdce plně pastýřské prostoty a andělské newiny a pocitiš rovně pastýřské radošti a andělské blažosti.

12. Ježíš obřezán.

Osmého dne po narození bylo dítě obřezáno, a nazváno jméno jeho Ježíš, kterýmž bylo nazváno ob anděla, prvé než se počalo.

Mozjímání.

1. Bůh ustanovil obřizku na znamení smlouvy, kterou s Abrahamem učinil. (1. Mojz. 17, 12.) Obřizka byla předobrazem onoho očistování od prvotného hříchu a posvěcení milostí Boží, kteréž měl Kristus ustanoviti. Ježíš vlastně nebyl povinen podrobiti se tomuto zákonu obřizky; neboť v něm, kterýž byl Syn Boží a bytost nejvyšší, nebylo žádné duševní nečistoty, a tedy také nebylo třeba, aby obřad významávající budoucí očistování na něm vykonán byl. Onť pak dobrovolně se tomuto obřadnému zákonu podrobil, aby nám dal příklad poslušnosti k rozkazům Božím.

Avšak obřezání Páně má ještě jiný hlubší význam. Kristus, an se obřizce podvolil, zavázal se k dílu vykoupení nasseho, ano on tím již vykoupení nasse započal. Neboť tím, že se Kristus dal obřezati, postavil se jako v řadu hříšníků; on vzal hříchy světa na se, jelikož obřizka byla známkou hříšnosti. Tehdyž splnilo se, co praví

Apostol: „Toho, kterých hříchů neznal, učinil za nás hříchem (obětí hříchů), abychom my učinění byli spravedlností Boží (ospravedlnění, přeb Bohem) skrze něho“ (2. Kor. 5, 21.) A na jiném místě čteme: „Učiněn byl za nás zlořečenstvím“ (Gal. 3, 13.) Proto hlásá sv. Bernard: „Anto se Ježíš zákonu obřízky podrobil, vystupuje co hříšník, poněvadž onen zákon jen hříšníkům dán jest. Od té chvíle byl Ježíš poněkud povinen vykonaliti dílo našeho vykoupení; neboť zaručil se za hříchů lidstva. Ale on spolu i dílo vykupitelské počíná, neboť vyplil již krev svou pro spasení světa. Těch několik krůpějí krve, které při obřezání svým vyplil, jsou naznačení oné veliké oběti na kříži, kde pak krev svou vydá plným proudem na spásu světa.“ A sv. Ludvík z Granady dokládá: „Jako růžová zore zvěstuje večerní dešť: tak věští růžový červánek obřízky Páně, že u večer života Jeho splyne krev jeho jakoby úrodný dešť všemi proudy svatého těla jeho pro blaho světa.“

2. A n a z w á n o j m e n o j e h o J e ž í š . Viděť jobě často kráte přikládají jména slavně znějící, avšak bývají záčáste jejich názvy pouhými, prázdňými zvuky, jenž vlastně neznací jejich skutečných zásluh ale spíše upomínají na to, coby a jací by tito lidé býti měli. Dobyčejně bídné pochlebnictví z jedné, hrdost a pycha z druhé strany vymyšlejí takováto jména; židka pak slouží jim za základ pravá zásluha; jsou taková jména liché penězů, chatrné pozlátka, kterým se marniví lidé v chudobě své zdobí; jsou beze vší ceny a zni časem jako úsměšek, jako potutelná hana.

Žinak to při jménu Ježíš. Toto jméno značí vznešenost, velebnost a důstojnost, kteráž se rovná vznešenosti,

velebně a důstojnosti osoby Páně. Velikost jeho byla od archanděla zvěstována slovy: „A nazivěš jméno jeho Ježíš; neboť vysvobodí lid svůj od hříchů jeho.“

Jméno Ježíš znamená tedy tolik co vysvobovitel, spasitel; i značí pravý úřad toho, jenž přišel hledat a spasit, což bylo zahynulo; jméno to hlásá tedy nekoučenou lásku a moc Spasitelovu. A zajisté On zrušil pouta naší poroby (otroctví), on zničil ortel smrti, který napsán byl na čelích našich, hned jak jsme vyšli z života matky, on zahladil svou krví vinu, která proti nám svědčila. Petr vůči shromážděné radě židovské hlásá, že „není to žádném jiném spasení aniž jest zajisté jméno pod nebem dáno lidem, skrze něž bychom měli spasení býti, leč jméno Ježíš“; a tím velmi důstojně vylicil božský úřad Ježíše Krista co jediného prostředníka mezi Bohem a lidmi. Neboť skrze Krista a mocí jména jeho otevřeny jsou nám brány nebes, které posud pro hříchů naše zavřeny byly; mocí téhož jména pozdvíženo jest nebohé kleslé potomstvo Adantovo z nejhlubší propasti, z ponížení a zahynutí svého k synovství nebeského Otce a k dědictví nesmrtnosti; mocí téhož jména vtisknuta jest zrozenátkům do duše pečeť vykoupení a vyvolení Božího. Jen skrze zásluhy a ve jménu Ježíše Krista lze člověku nabýti všech těch nadpřirozených milostí, jimiž je člověk opět ospravedlněným státi a v spravedlnosti zachovati může, až lze mu jíti do slávy věčné. Zásluhami Páně ve jménu Jeho bývá člověk dle těla zrozený i dle ducha obrozen a v tovaryšství synů Božích přijat; těmitěž zásluhami a ve jménu Páně může dospěti křesťan u vyznávání víry své

poslňněn býti a nabýti ducha pravdy a síly, jehož Kristus nad swými wěrnými wysíl; w zásluhách a we jmenu Ježíše Krista nabývá kající hříšník ujištění, že jest mu Bůh milestiv a odpouští mu hříchy jeho.

W zásluhách a we jmenu Páně bývají posvěceni, kdož se věnují službě oltářů Jeho, w nich docházejí zasnoubenci milosti šatek jejich posvěcující, w nich nabývají umírající záštitu a posilu w hrůžách smrti, a pomocí těchto zásluh Páně vycházejí spravedliví do slávy věčné w tovaryšství Syna Božího. —

Jelikož nám tedy jméno Ježíš hlásá neskončenou melebnost, důstojnost spasitele našeho, tož také žádá, abychom w nejhlubší úctě Jemu se klaněli; jelikož spolu zvěštuje nemyšlelnou dobrotivost Jeho, tak vymáhá též od nás, abychom nejwřelejší láskou k němu luuli; a jelikož osvědčuje Jeho božskou moc a štědrost w udělování posilující milosti, tož také vybízí, abychom s úplnou důvěrou Jemu se oddali.

Budiž tedy jméno Ježíš, abych mluvil slovy písně Salamounovy, (8, 6.) jako pecet na srdce a na rámě naše. Pecet na srdce naše, toto ohniško lásky, aby wysjelité huť síly srdce našeho náleželo jidně Ježíši Kristu; pecet na rámě, tento nástroj činnosti lidské, aby wysiční skutkové naši vycházeli ze žádosti zawděčiti se Kristu, a aby neměli žádného jiného cíle a konce, leč jeho čest a chválu. Pakbychom mohli říci, že netoliko slovy ale weskřem bhtím a žítím svým prozobáwáme oú staroslawné pozdravení: Bohwálen buď pán Ježíš na wěky. Amen.

Jistá zbožná maticka chystala se k smrti, zpowědník její těšil ji naději

blahosti, kteráž čeká spravedlivé w nebesích. I byla ukojené myslí, nehrozila se kroku do věčnosti, poněwadž Bohu z nejlepši síly své byla sloužila. Jen jedna wěc, pravila, leží mně tuze na srdci. Když pak nyní před Boha wstoupím, co mám já sprosta osobicka říci? Kde naleznu slovo, abych Boha wšodně oslowila. I odpowěděl jí zpowědník: Budiž bez starosti, milá dcero! až přijdeš do nebe a wstoupíš k podnoží trůnu Božího, řci: Bohwálen buď Pán Ježíš! a weskřem nebeským dworem, wšemi kruhy swatých a andělů Božích zazní odpowěď slawná: Až na wěky. Amen.

13. Ježíš w chrámě obětowán.

Čtyřicátého dne po narození pána Ježíše nesli ho rodičové jeho do Jeruzaléma, aby synáčka svého dle předpisu zákona Mojžíšowa postavili Pánu, neb každý prworozený pacholík měl posvěcen býti Pánu, a pak aby dali obět, jakž nariženo bylo w zákoně Páně dvě hrblíček, aneb dvě holoubátek.

Byl pak w Jeruzalemě muž, jmenem Simeon a ten byl spravedlivý a bohabojný i očekáwal potěšení Izraelského, a Duch sw. byl w něm. A bylo mu od Ducha sw. zjeweno, že neuzei smrti, lečby uzřel prwé Krista Pána. I přišel, pužen Duchem Páně do chrámu, právě když uwáděli dítě Ježíše rodičové jeho. A wzaw jej na lokty své, chwálil Boha řka: Nyni propouštíš služebníka svého Páne podle slova svého w pokoji; nebo widěly oči mé spasení tvé, kteréž jsi připravil před obličejem wšech lidí, swětlo k zjewení národům a k sláwě lidu svého Izraelského.

A otec i matka dítěte diwili se těm wěcem, které pravěny byly o něm. I

požehnal jim Simeon řka k matce jeho Marii: Tento položen jest ku pádu a ku powstání mnohých w Izraeli, a twou vlastní dušsi pronikne meč.

A w tuž hodinu přišla i Anna, dcera Fanuelowa, prorokyně, a ta wdotwa byla osmdesáti a čtyř let stará, kteráž newycházela z chrámu posty a modlitbami sloužíc Pánu dnem i noci; i ta chválila Pána a mluwila o něm wsechněm, kteříž čekali wykoupení Izraelského.

A jakž wykonali wšecko podle zákona Páně, wrátili se do Galilee, do města swého Nazareta. Dítě pak rostlo a posilowalo se, jsouc plně moudrošti, a milost Boží byla w něm.

N o z j i m á n í .

1. Po zákonu Mojžíšowě byla matka, kteráž porodila pacholika 40 dní powažowána za necištou. Po uplynutí těchto dnů byla powinna jíti do chrámu a žádati, aby modlitbou kněží židowských byla očišćtěna; i měla spolu přinešti obět přikázanou. Byl-li pacholík prworozencem, musil také Hospodinu obětowán býti; neboť wše prworozené bylo zaswěceno Pánu na wděčnou památku, že Bůh wšech prworozenců židowských w Egyptě usšetřil, anto synowé Egypťanů smrti zhyňuli. Poněwadž ale wyhradně jen pokolení Lewi k službě chrámové určeno bylo, musili prworozenci ostatních pokolení jistou obětí peněžitou wykoupeni býti. Wšsem platil tento zákon jen pro obyčejné matky hříšné a protož Maria byla wyjmuta, neboť ona zrozením Syna swého netoliko nebyla znečišćtěna, nýbrž byla nejwšše powznesšena.

Mež blahoslawená Panna z pokory podrobila se úplně wšše prawenému

zákonu. Jako Syn její podwolil se obřízce, ač hříchu w něm nebylo: tak i ona chtěla zákonům w obradech očišćlowacích dosti učiniti, ač žádného očišćtění potřeby nebyla.

Co tehdy Maria učinila, má hluboký wýznam. Ona totiž obětowala božského Synáčka swého nebeskému Otci a tím wzbala se swých mateřských práw a nároku k němu. Jakoby byla řekla: Wěčný, nebeský Otče! Zde Ti dávám poklad nejwětšší a nejdražší, jehož jen dáti mohu, dávám Ti Syna twého — syna mého! Přijmi ho, aby sloužil tobě k oslawě, swětu k spáse, jen buďž Bože lidem miloštno. Mé srdce krvácí, ale wezmi si co Twého jest a wezmi w obět spolu — mé srdce, mé žalý.

Starý a zbožný to obyčej w církwi našši, že matky, když po porodu ozdrazwěly, jdou k úwodu. Jdou totiž se swým zrozeňátkem do chrámu Páně, kdež jim sluha Páně kráci wštric, a když je byl slowem Božím uwital, webe je pak obbrány chrámové přímo k oltáři. Tu bře robátko a klade na oltár na znamení, že je též matka k slawě Boží chce wychowati; a spolu prosí kněz, aby požehnáni Boží hojně splynulo jak na dítě tak i na matku, tato aby dítě i slowy i skutky bezpečně webla k Bohu, ono aby prospíwalo wěkem a moudrošti robicům swým k radosti, sobě k dušewnímu užitku, Bohu ku slawě.

Zaťož pak za naššich dob mnohý sličný a užitečný obyčej křesťanský přichází w lehkošćt a zanedbáwání: tak místem i tento obrad býwá rodičkám obtížný a ony se jemu buď zcela vyhýbají, aneb žádají, aby byl w jich domě, tedy s zanedbáním chrámu Páně, wykonán. — Wšsak rodičky tak jednající zajisté newážily, jak weliké milošti je

Bůh nešťastný učinil. Zdaž je Bůh nevyšvobodil z patrného nebezpečí života? Zdaž jim nesvěřil člověka, dítě s duší nesmrtebnou, aby je vychovávaly, položily základ k štěstí jeho časnému i věčnému a tak rozmnožily i zásluch svých pro spásu své duše.

Mad to, rodička křesťanská porodem dítěte rozmnožila netoliko společnost lidskou, nýbrž ona též církví Boží nového poskytla úda. Menilž sluffno, aby toto nového úda do společnosti církevní uvedla? Menilž to obradem vážným i dojímavým, když nového tohoto úda v náručí nesouc, přímo fráci k oltáři, aby ho tam složila u nohou toho, jenž řekl: „Nechte malických přijíti ke mne, jejich jest království nebeské!“ Zdaž nezdá se, jakoby tato matka k osadě křesťanské pravila: Gle, toto nemluvnátko, kteréž jsem v bolestech porodila, odporučím tobě, osado křesťanská, odporučím tvé lásce, a slibuji, že odchovám je tak, aby ono toutéž honosilo se vírou a tutéž choválo lásku a naději, která tebe shromáždjuje kolem oltáře Ježíše Krista!

2. Tuto část sv. evangelia čítá církev na den Dvěřování Panny Marie. V ten den bývají přede mší svatou svěceny hromnice čili voskové svíce určené pro kostelní potřebu i pro pobožnost domácí. Nášši předkové modlívali se společně ve velikém soužení a nebezpečí, k. p. když hrozilo kroupobití, přivaly a hromobití; k této modlitbě rozžehali voskové svěcené svíce a proto je hromnicemi nazvali.

V naší církví panuje ob nejstarších dob obyčej rozžehati k službám Božím voskové svíce. Tyto svíce významávají, že Ježíš Kristus, v jehož jméno se shromáždujeme, jest to pravé

světlo, jenž osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. (Jan 1, 9); i mají nás svíce hořící povzbuzovati, abychom řídili se slovy Apoštola Páně, an píše: „Jakožto synové světla chodte.“ (Efeš. 5, 8.) Když tedy v kostele patříš na svíce hořící a zvláště za večera pozornějš, jak půvabný smit z nich prostorami chrámovými se rozlévá, tož zpomeň si, že slova sv. evangelia jsou to přerokované světlo, jenž nám v mrakotách života svítí, tak že i cíl svůj i cesty k němu vedoucí zřejmě a jistě viděti a po nich bezpečně choditi můžeme. Když kněz o slavnosti svěcení hromnic věřícím svíce rozdává: zpomeň si, že i tobě do ruky dána byla významná svíce při tvém křtu; že dána ti byla s slovy: „Prijmi hořící svíci a bez úhony zachovej tento křest svůj, zachovávej Boží přikázání, abys až Pán přijde na svatbu, mohlš mu jiti vstříc v království nebeské.“ Budeš pak ti podobně dána do ruky ještě jiná svíce a fice při tvé smrti, až tobě zazní slova; „Ejhle ženich přichází, vyjdi mu vstříc.“

Protož o to dbej, aby neuhasl v tobě světlo míry, živo ho skutky dobrými, očistuj ho pokáním, aby úmrtní svíce v rukou tvých necivila tobě předhážej, ale osvětlovala mysl tvou blahou nadějí. Pamatuj vždy a stále na slova Páně: „Tak svěť světlo v sebe, před lidmi, ať vidí vaše dobré skutky a velebí Otce v nebesích.“ (Mat. 5, 16.)

A ty hospodáři křesťanský! utvoď si na mysl, že jsi sám první svíci v domě svém, kteráž má vssecky obyvatele domu svého osvětlovati světlem míry a dobrého příkladu. Neboť Kristus praví: „Vidě nerozsvěcují svíce, aby stáveli ji pod kbelec, ale na svícen, aby svítila vssechněm, kteříž jsou v domě.“ (Mat.

5, 15.) Za takovou svíci pomolal Bůh tebe, an ti světil rodinu tvou a tebe pánem ješím učinil.

O ty, matko křesťanská! zpomeň jsi, žeš vedle manžela svého také první v domě, kteráž má svou zbožností a rozšafností jiným svítiti na cestu. Zvláště mají tvé dcery a služby kráceti jako stopami tvé bohobojnosti, tvé obe-

losti: neboť i u Boha známé jest i u lidí.“ (Moud. 4, 1.)

14. Mudrcové od východu přišli a klaněli se Ježíšovi.

Když se narodil Ježíš v Betlemě Judově, přijeli mudrci ob východu do Jeruzalema, řkouce: Kde jest ten, kterýž

wzdanosti do vůle Boží, tvé pokory, čistoty a tvé moudrosti.

A wy, mládenci a panny! vezte, že hořící svíce jest spolu obrazem duševní čistoty, kteráž jest největší ozdobou naší i základem budoucí spokojenosti naší na zemi i odměny v nebesích. Vezte si v paměť svatá slova, jež Duch sw. napsal v knize moudrosti: „O jak krásné jest čisté plémě v svě-

se narodil král Židovský? nebo viděli, jsme hvězdu jeho na východu a přijeli jsme klanět se jemu. Ušlyšew to Herodes, zarmoutil se i ossecken Jeruzalem s nim. A shromáždil ossecka knížata kněžská a učitele lidu, tágal se jich, kdeby se Kristus měl naroditi. Oni pak řekli jemu: V Betlemě Judově, nebo tak psáno jest skrze proroka (Michaeše): A ty Betleme země Judská, nikoli nejsi

nejmenší mezi knížaty Judskými, neboť z tebe vyjde vědoba, kteráž by zpravoval lid můj Izraelský.

Herodes pak tajně povolano mudrců, pilně se jich vyptával na čas hvězdy, kteráž se jim byla ukázala, a propouštěje je do Betlema, řekl: Víděte a ptejte se pilně na dítě, a když naleznete, zvěstujte mi, abych i já přijda, klaněl se jemu. Mudrci vyslyševše krále objeli, a ai hvězda, kterouž byli viděli na východu, předcházela je, až i přišetši, stála nad místem, kdež bylo dítě.

Užřevše pak hvězdu, zradovali se radostí velmi velikou, a vsedše do domu, našli dítě s Marií matkou jeho a padše, klaněli se jemu, a otevřevše poklady své, obětowali jemu dary, zlato kadidlo a myrhu.

Byvše pak od anděla ve snách napomenuti, aby se nevraceli k Herodesovi, jinou cestou navrátili se do krajiny své.

N o z j í m á n í .

1. Nedávno pospíchali chudí pastýřové k jeslím Betlemským, byvše andělem vybidnuti hledat narozeného Spasitele; dnes pak vidíme bohaté mudrce, ani v prachy klesají, Spasiteli svému se klaníce a nejšťastnější plody zemí svých jemu v obět přinášejíce. A kdo tyto mudrce vybidl hledat Spasitele světa?

První vybidnutí vyšlo z jich srdce vlastního; neboť obecná pověst, že doplněny jsou časové, kdež má z Izraele vyjít veliký král, zavítala i k nim a rozhárala v srdcích jejich touhu po něm. Proto pilně se ohlíželi po všem, co by jim o zrození tohoto očekávaného potomce nebes další zprávu a pokynuti

dáti mohlo. I vyplnil Bůh pobitně touhu srdci jejich.

Objevila se neobyčejná hvězda na obloze nebeské a kynula jim, aby šli, kam je touha jejich pudí. Poznej tu milý čtenáři jak pobitně a lastavě Bůh každé dobré hnutí srdce pokorného podporuje, každou touhu šlechetnou podporuje, jak jí ostríc vychází, a jak naučuje duše, jež po spravedlnosti lační a žízni. Protož i ty v Boha doušej. Pak-li ti těžko doviditi se pravdy, pakli rozličné pochybnosti o sv. pravdách zmítají myslí tvou, pakli se suad dokonce bojíš, že pevného přesvědčení u věcech svého spasení neobjdeš: aj nezoufej; i tobě zajisté zasvitne jasná hvězda a okreješ vsíceť, an jasně se osvíti rozum tvůj a mráky pochybnosti zmizí v světle víry milosti Boží vlité.

Pakli již dlouho potýkáš se s hříchem a poznáš opět a opět, žeš příliš slabým, než abys mohl odolati hříchu: proto ještě nezoufej, ale povstaň a setrvej v boji; i tobě vzejde hvězda, kteráž tě vyvede z bludivší hříchu a posvíti tobě na cestu k hradu tvé spásy, kdež tě Pán uvítá.

2. Ale kam nejprvé vedla ona pobitná hvězda mudrce z krajů východních? Vedla je přímo k lůžku Páně? Nikoli, ona pozůstávala opatrnosti a bádatosti jejich, aby sami hledali nově narozeného krále. Tak jedná moudrost Boží až podnes s námi.

Bůh nám udělil hojnost duševních i tělesných sil a schopnosti, abychom moudře jich upotřebujice, své spasení spolu konali. Bůh nás nestarí ihned a záračně k hotovému cíli, nýbrž chce, abychom se domýšleli, zkoušeli, pracovali a tak veškeré síly své vyvíjajice, cíle svého se domáhali. Teprvé tu, kde nestačí síly naše přirozené, přispívá

nám Bůh milosti svou. My máme byliny a stromy sázeti, okopávat, a vůbec pěstiti, ale zrůstu a k tomu potřebného slunce a deště uděluje Bůh štědrou rukou svou. Tak také dal nám rozum, abychom pomocí jeho hledali a zkoumali pravdu, ale aby se nalezená pravda ujala v duchu našem, aby tu rozkvetla a hojněho dala ovoce, k tomu potřebujeme daru milosti Ducha svatého.

Wštipil nám Bůh hlad a žízn po spravedlnosti, ale nasyčení téhož duchovního hladu a téže žízně nemůže dáti leč milost jeho. To vše tak zřídil, abychom nezpýchali pro svou sílu a zkušenost, anobrž abychom vždy na myslíchovali, že nic není, kdož sází a zalévá, ale že všeho začátek i konec jest Bůh, jenž žije a žrůst dává, a tudíž že marno jest stavěti domu, pakli Hospodin nestaví spolu. Proto praví staré přísloví: Činme od Boha počátek a bude dobrý pořádek.

3. Chceš-li dojiti Krista a spasení u něho, musíš po cestách k němu vedoucích choditi jako mudrcové od východu, totiž musíš mítí pevnou, ba nezvratnou víru. — Jak pevná byla víra, těchto mužů naznačují slova jejich: „Widěli jsme hvězdu jeho na východu a přijeli jsme klanět se jemu.“

Nerozpakovali se tedy spatřivše podivnou hvězdu, netázali se: Proč právě jen hvězda má nám ukazovati cestu, proč nepřijel jiný posel nebeský? I nelekali se na své pouti žádných obtíží. Když přijeli do Jeruzaléma, byla první otázka jejich: „Kde jest ten, který se narodil, král židovský.“ A hle proti všemu nadání jejich nebylo zde nikoho, kdo by jim byl mohl dostatečnou odpověď dáti. Herodes i rádceové jeho zděsili se nad touto otázkou, což ovšem musilo cizin-

cům velmi podivno a nemilo býti. I zatmělo se tu náhle před očima jejich; neobyčejná hvězda zmizela z oblohy a u lidí nebylo rady. Mohli bychom se diviti, kdyby byla v těchto mrakotách mysl jejich klesla? kdyby byla zmizela víra jejich? Ale oni nepozbyli víry. Učení židé konečně ukázali jim k Betlému, král sám ve své žárlivosti vybižel je k této cestě a neobyčejná hvězda opět se jim objevila a stala se jim vůdkyní.

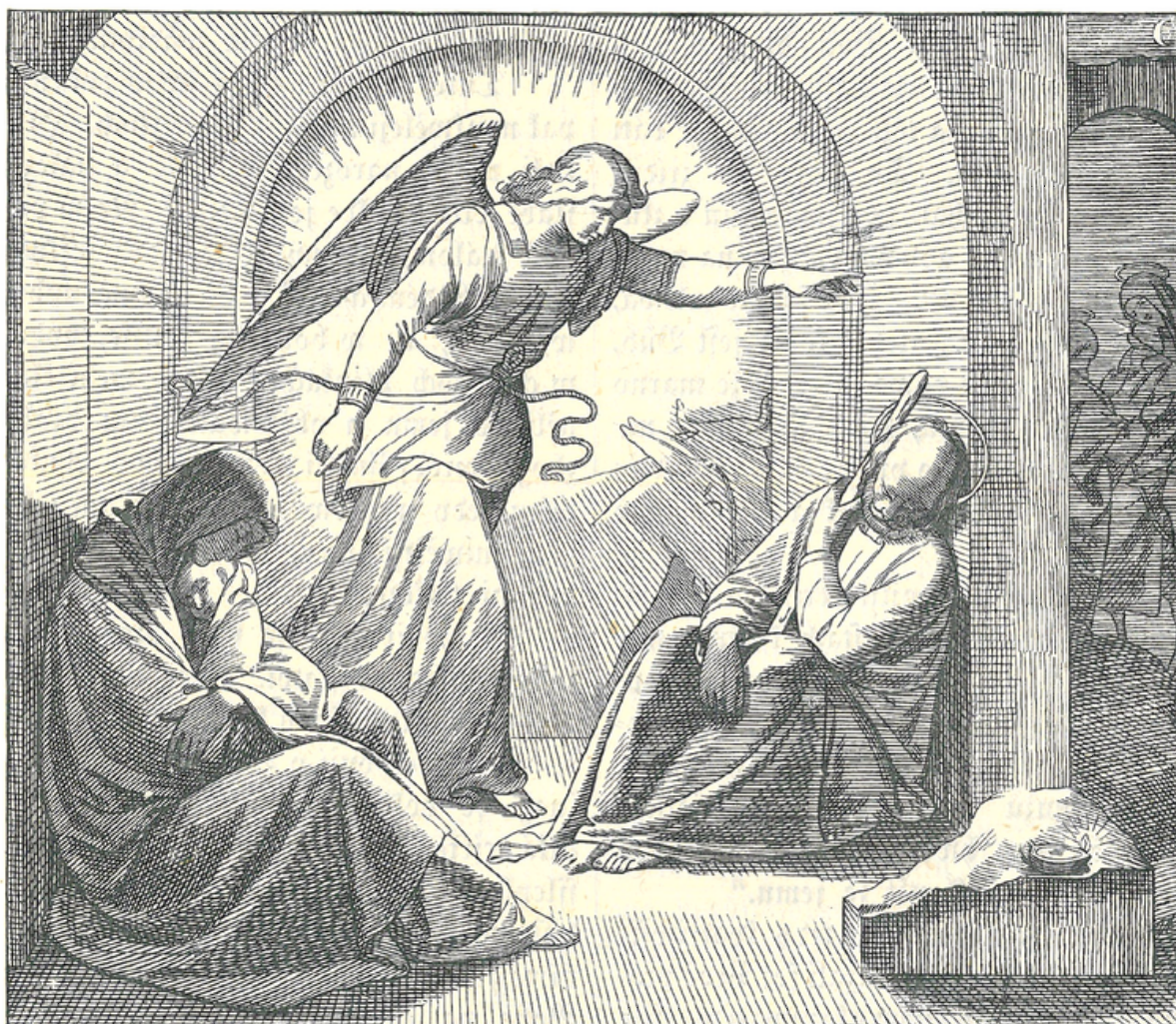
Tuto pevnou víru svou dokázali pak nejšťveleji u jesli Betlemských. Hledali nově narozeného krále a našli slabé dítě. A kde je našli? Ne v paláci královském, nýbrž v bídné jeskyničce v chudém chlévě, ne na trůně, nýbrž v jeslích, ne v bohatém rouše, nýbrž v chabrných plénkách. A nic méně klaněli se jemu a obětováli jemu drahé zboží, kteréž přinesli z vlasti svých. Jejich víru tedy nepodvrátila žádná ani sebe nepřiznivější okolnost; ona vítězila nad všemi těžkostmi.

I tvoji víře je snad mnohé těžkosti na odpor státi. Vidě, kteří jinak k učení aneb aspoň k vzdělání lidem se rádi, pýchají v Božství Páně, anu snaží se dokázati tobě, že čemu katolická církev učí, jest veskrze jen smyšlenkou, jen sprostou povídačkou bez historického podkladu. Mnohé noviny úsměšky sobě tropí ze všeho, co se na Boha, na jeho zjavení, na kostely a řád kněžský vztahuje; i vypravují události, které toto všecko zhlécují, hanobí, pobezřívají a v nenávisti u čtenářů uvádí. Wšak, milý čtenáři! nenech se těmito a takovými příklady, a nastrojenými praktikami mýliti. Neznabohů a podezřívaců božského zjavení vždy bylo a vždy bude dle předpovědi Páně: „Bohorstvení povždy budou mezi vámi.“

Snad se toho ještě dočkáš, že mnohý rduhač s pláčem odvolá své nyníější nerozumná slova, až ho ruka Páně sevře a on ucítí, že sám ze sebe nic nemůže a není. A rouhavé noviny z velké části jsou to rukon židovských, kterým o všem na tom záleží, aby vyhynula víra křesťanská; vždyť znáš tyto staré nepřátele kříže, kteříž nyní o to se zasazují, aby

15. Útěk do Egypta.

Abž pak objeli mudrcové, aj anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách řka: Vstaň, a vezmi dítě, i matku jeho a utec do Egypta, a buď tam, dokavádž nepovím tobě; neboť bude Herodes hledati dítěte, aby zahubil je. Kterýžto

vládli světem a měli v něm všudy přednost a aby jim v tom nepřekážela žádná víra. — Bojuj tedy vytrvale proti všem pochybnostem, čím déle tím více ucítíš v jobě blahé účinky zjevené víry křesťanské, i bude tobě sv. víra hvězdou všelike cesty tvé dokonale osvěcující a povede tebe k pravému cíli tvému na věčnosti.

vstal a vzal dítě a matku jeho v noci a odesel do Egypta, a byl tam až do smrti Herodesovy. Abž tedy poznal Herodes, žeby oklamán byl od mudrců, rozhněval se náramně, a poslal zavraždit všecka pachołata, kteráž byla v Betlemě a ve všech končinách jeho od dvouletých a níže podle času, na kterýž se byl mudrců pilně vyptal.

Když pak umřel Herodes, ukázal se opět anděl Páně Josefovi ve snách v Egyptě, řka: Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a jdi do země Izraelské. neboť jsou zemřeli ti, jenž hledali bez životi dítěte. Josef vstane, vzal dítě i matku jeho a přišel do země Izraelské, Ustlyššew ale, žeby ukrutný Archelaus královal v Judstvu místo Herodese otce svého, obával se tam jíti: a byto

jakým zločinům mohou tyto nepravosti zavěsti člověka. Herodes věří a nevěří. On věří slovům proroků o narození Mesiáše, neboť právě na nich zakládá svůj plán, aby wyzvěděl narozeného Mesiáše v Betlemě a aby ho zabil. A spolu nevěří jim, jinak by se neopovážil překážeti určení Božímu od věků ustanovenému a od posla jeho národům zvěstovanému. J nevidí leč

napomenut ve snách, obrátil se do krajin Galilejských. A přišed bydlel v městě jenž slouze Nazaret.

N o z j i m á n í.

1. Herodes poskytuje truchlivý příklad, jakže může pycha, pánovitost a sobectví porušiti a omýliti zdravý rozum a

svojí trůn a svou korunu, a ty aby sobě uchovával, nestýchá se páchatí wšelikých zločin, i chce wyléwati newinnou krev a wzboruje samému ustanowení Páně. Nechť wšse zhyne, jen když on zůstane. Proto chce zrušiti nejdrazší poklad nebes, nejwššší radost andělů i lidí, a těšší se, že se tím zachová na trůně a pozije ještě několik let v rozkoffi.

Me co jsou a co zmožou i nejchytřejší ústoky lidské a největší násilí králů proti moudrosti a moci Božské?

Uvidíme, že vychytralý Herodes káže pobiti všecka pačolátka Betlemská, aby zhubil na jisto to jedno, kteréž mu vadí, a právě to jedno uniklo, právě toho nebylo mezi zabitými. Ta ruka Hospodinova, kteráž někdy Mojžíše podobně zachránila před smrtí, zachránila i tenkrát drahého vyslance Božího.

2. Naproti tomu Josef poskytuje nám potěšitelný příklad poslušnosti k Bohu, jenž v živé víře kotví. On věří Bohu a proto jest poslušen jemu.

Ušlyšew slova: „Vezmi dítě a utec do Egypta,“ nepochybuje, nerozmýšlí se, ale — jest rozkazu toho poslušen. Což nemohlo i jemu napadnouti: Nemá-liž Bůh jiných prostředků, aby uchovával Syna svého před nástrahou lidského krále? Proč slovem své kletby, proč nějakou nemocí nezahladí ihned toho, který se opovazuje hledati bez životi vyslaného mesiáše? Proč já mám konati tak dalekou a obtížnou cestu při své chudobě a v tisícerych nesnázích, abych uchránil toto dítě? Tak neptá se a nemudruje Josef, nýbrž „vstal a vzal dítě a matku jeho v noci a oběšel do Egypta.“

Gle, jak welebný to obraz dětinne poslušnosti a živé víry. O kězby tyto ctuosti vládlí světem. My se chlubíme vírou, ale není častokrátě wtra tato živá, poněwadž nemýkvetá z ní poslušnost k Bohu. Jak častokrátě reptáme proti Bohu, že nás webe cestami, které se nám nelíbí; jak častokrátě wáháme konati zjewnou vůli jeho, poněwadž to stojí nějakých obětí buď času, buď sil, buď štatků našich, jak častokrátě reptáme proti rozkazům, které nám dáwá Bůh ústy své

církwe; jak se ohlížíme we své neposlušnosti po rozličných omluvách, po zlém příkladu jiných, po předsudku, posměchu a a haně světa, domýšlejíce se, že nás tyto věci mohou oswoboditi od powinnosti Bohem nám uložené; na příklad: když máme cizou věc nawrátiti; když se máme smířiti s těmi, kteří nám ublížili; když máme jíti k sw. zpovědi; když se máme postiti atd. Nuže nechtějme klamati a přelháwati samých sebe. Co Bůh welí, to jest zákonem nezawratným, a tomu se má podati všecko. Swět pomine, Bůh zůstane na věky. Swětská hana a swětská chwála jest pouhý zvonk, jest wětrík, který zawál a není ho více. Na wěcech tohoto swěta tedy nám nebudíž záleženo, toliko na tom, abychom Bohu sloužili a jeho poslušni byli we všem a všemi silami, a abychom setrowali w té poslušnosti, až nám dá korunn sláwy, kterouž zaslíbil všem, jenž wěrní jemu zůstali až do konce. Amen.

16. Dwanáctiletý Ježíš w chrámě.

Robičowé Ježíšowych chodowali po všecka léta do Jeruzalema na den sláwný welikonoční; když byl Ježíš we dwanácti letech, šel i on s robičemi swými do Jeruzalema podle obyčeje dne swátečního.

A wykonawšew dny pobožnosti, nawracowali se, dítě Ježíš wšak zůstalo w Jeruzalemě, aniž toho poznali robičowé jeho. Domníwajíce se, žeby byl w zástupu, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými, a nenalezše, nawrátili se do Jeruzalema, hledajíce ho.

Po třech dnech našli jej w chrámě, an sebi mezi učiteli, poslouchaje jich a otazuje se jich. Děšili se pak wšickni, kteří jej slyšeli, nad rozumnosti

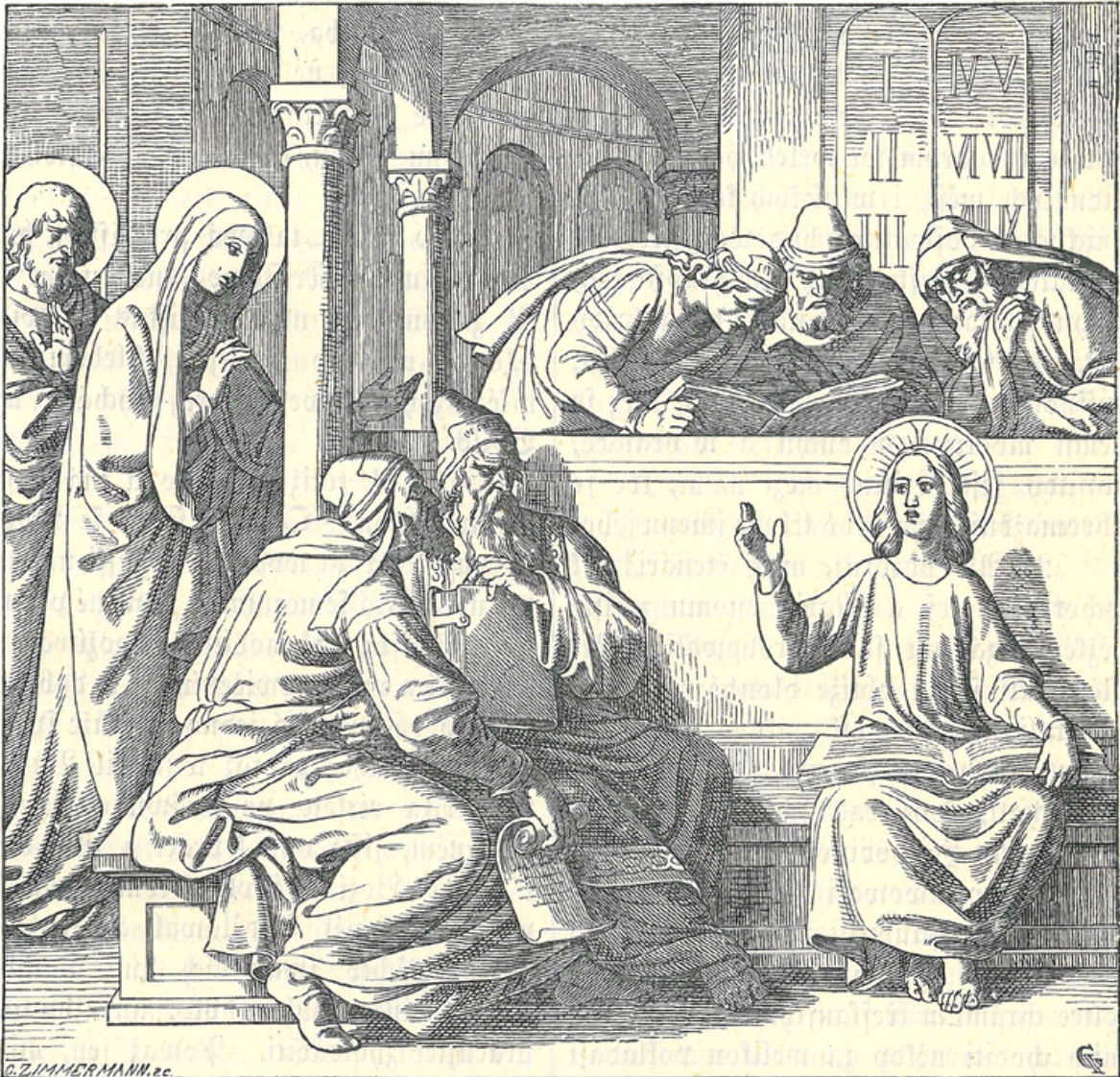
a odpovědmi jeho. A užtewšše ho ro-
dicowé diwili se.

Ť řekla matka jeho k němu: Synu
proč jsi nám tak učinil? otec twůj i já
s bolestí hledali jsme tebe.

Ť řekl jim: Co jest, že jste mne
hledali? zdalíž jste newěděli, že w těch
wěcech, kteréž jsou Otce mého, musím

Mozimánt.

1. Besskeren národ židowský měl
toliko jeden chrám a sice w Jeruzalemě.
Zákon Mojžíšůw wázał muže a jiných
ob dwanácti let počínaje, aby chrám
Jeruzalemský nawšštewowali každým ro-
kem třikráte a sice o hlavních swátcích.

já býti? A oni nesrozuměli slowu, které
mluwlil k nim.

Ť stoupil pak Ježíš s nimi a přišel
do Nazareta a byl poddán jim, a pro-
spíwal moudrosti a wěkem a milostí
u Boha i u lidí.

Abžž wážíme, že lid izraelský roz-
kládal se po šířích a z části i hornatých
krajích poswátne zemi, pochoptme, že
nebylo každému snadno konati tuto po-
winnost, ano říci musíme, že to byl zákon
pro wětšinu lidu těžký.

Ťsme zajisté welikým díkem powinni

Bohu, že poslal Syna svého na svět, aby nám dal zákon nový. Řekl Kristus: „Přichází hodina a nyní jest, kdyžto praví ctitelé klaněti se budou Otci v duchu a v pravdě.“ (Jan 4, 23).

Těmito slovy zrušen byl starý zákon o jednom chrámu pro veškeren lid Boží. Víra Kristova nás učí, že můžeme v každém čas a na každém místě velebiti a oslavovati Boha a přinášeti jemu nasse díky i volati k němu o pomoc. Můžeme je modliti s prospěchem dobrým ve velebných chrámech liduatických měst, i v nízkých kostelích vesnických, v posvátných budovách stříbrem a zlatem se lesknoucích i v sprosticích a chudých kaplích o samotách; neboť každý oltář křesťanský jest pozemský trůn Boží, všudy vidí a slyší nás Bůh, kdež se jemu modlíme v duchu a v pravdě, všudy jest Kristus mezi námi, kde se shromažďují dva nebo tři ve jmenu jeho.

2. Ale pozorní, milí čtenáři! jak ochotně Josef a Maria onomu zajisté těžkému zákonu se podrobovali. Nestěžovali si na obtíže dlouhé cesty, ne nářikali na tvrdost zákona, jenž tak velel, nýbrž s jinými zbožnými židy pospíchali, když čas svátků nastával, do chrámu Hospodinova, hořice touhou tam ho oslavovati a jemu sloužiti.

Jak zahánbují zbožní židé oněch dob mnohé lidi nasseho věku, kteří bydlíce chrámům křesťanským na blízku, do nich chobiti někdy za velikou pokládají obtíž. Dejme tomu, žeby i byla s nastavením chrámu spojena nějaká obtíž, jak nepatrná to obtíž vedle oněchto těžkostí v starém zákoně? A nemáme je z toho těšiti, že můžeme snášením obtíží objeviti Bohu své velké díky, svou horlivost pro Jeho čest? Nedal a nedává nám tolik, že zasluhuje nasse nej-

hlubší díky a nejhojnější oběti? Co jsme a co máme, abychom byli neuzali od něho? A nesnášel Syn Boží za nás oběti žádných?

3. Za našich dnů zde a onde proslychají se hlasové, že není třeba, aby lid tak často kráte chobil do chrámů, že netřeba tolik svátků. Lid, praví někteří, již se jeho přáteli chti nazývati, potřebuje chleba, potřebuje tedy více času k práci; ne modlitba, ale práce poskytuje výbělek; protož prospělo by obecnému blahu, kdyžby většina svátků zrušena byla.

Kdo slova taková pronásejí, buď neznají učení Kristovo, aneb učení to již zapomněli; neboť Kristus pravil: Člověk netoliko živ jest chlebem ale také každým slovem, kteréž vychází z úst Božích.

Člověk totiž má tělo a má duši nesmrtebnou. O tělo stará se práci, kterouž koná za výbělek; o duši nesmrtebnou stará se učením se zjevené pravdě křesťanské, pak modlitbou, požíváním svátostí a vůbec cvičením se v dobrých skutcích. Když dělá jedno, nemůže spolu dělati i druhé; protož vyměřil Bůh a vyměřila církev po právu od Boha jí daném, jisté dny k práci a jisté dny k službě Boží a spolu k tomu, aby se v nich člověk vzdělával a šlechlil. Kdyžby těchto svátečních dnů a toho vzdělávání v nich nebylo, musiliby lidé pracující zhoraditi. Považ jen, milí čtenáři, kdyžby čeledín, nádeník aneb hospodář den co den hmoždil se jen těžkou prací s hovádky svými jako o závod, kdyžby nikdy neslyšel, že jest tvorem nesmírně vyšším, že má duši nesmrtebnou, že jest zde jen jako na zkoušené, jen v začátcích života, avšak tam za hrobem že teprv čeká ho život

jiný, život u Boha věčně blažený, pakli zde dle své síly Bohu sloužil a spojení s ním si zasloužiti chtěl, kdyby, díu, člověk takové učení nikdy neslyšel, jak může smýšleti, cítiti a jednati, leč podobně jako zvíře, které v pokrmu a v odpočinku nalézá svou jedinou slast a v čas zlosti a vášně jedná jak jeho tělesný pud ho vybízí a žene? Aneb obrátme svůj zřetel k některému dělníku továrnickému; kdyby dělník, jenž pracuje v smrduté a ucazené dílně den co den, snad i v noci, kdyby nikdy neslyšel, že jest více nežli živá mašina, že má totéž povolání lidské jako jeho pán, že u Boha neplatí bohatství aneb ctnosti, že Bůh všem jest lastavým Otcem, že všem dal stejné zákony mravné a že za hrobem osudy všech lidí vyrovná a takové jim dá u sebe přibytky, jakých si dle své poctivosti a spravedlnosti zasloužili, kdyby pravím nikdy takové důležité pravdy neslyšel, což divno, že pustne, že ho život netěší, že se oddává chlastu, že opouští rodinu svou, že se chytá krádeže, že proti pánu svému reptá a snadno se s jinými proti němu rotí a bouří?

Ti falešní lidumilové pravi, že kdyby dělník také o svátcích vydělával, žeby pak lépe mohl žiti. A co pak k životu lidskému patří jediné chléb aneb vydělek? Jest člověk mašinou zleznou? — Člověk musí míti také odpočívání od práce. Síly neustále napnuté brzy se stráví, bez odpočívání tělo ochabne, duch se omrzí a nehody vysokého věku se přeb časem dostávají. Mimo to člověk dospělý touží po rovině a když ji má, chce také ob čas v kole jejím žiti, chce se s dítkami svými potěšiti, chce ano má je také učiti a vychovávat. Což ale když den co den časně

z rána odchází a z večera přichází, může s dítkami pohovořiti? Ony spí, když z rána vychází, a zase spí, když v noci se vrací; ony tedy takřka otce ani neznají, oni ho po celý týden nevidí; i nemají se ani na neděle a svátky těšiti, že s otcem pobudou?

Člověk má také pokrevní přátele, má švagry a zná jiné rozličné sšlechtné lidi, s kterými také někdy chce promluviti, jichž chce navštívit, aby se s nimi v důležitých věcech poradil, od nich něčemu poučil, i aby srdce jeho okrálo příjemným přátelským hovorem. Šle k tomu jest den sváteční po službách Božích zvláště uspůsoben; a vy lidumilové chcete tuto důležitou potřebu a sšlechtnou útěchu chudému lidu vzíti? Pro několik grossů vydělků, má člověk takovýchto lidských radostí zbaven býti?

Potřeba odpočívání a obveselení ducha v jistých lhůtách jest tak mohutná, že kde se neděle a svátky zrušily, lidé si sami svátků nabělali, ale svátků bez služeb Božích. Kde jisti řemeslníci umyli pracovati v neděli a o svátcích, staví modrý pondělek, potulujice se po hospodách a ležice v kartách. Kde u velikých továrnách pracují v svátek jako v pátek, dělávají jobě hody a veselosti o ducech majopustních, aneb jindy. To ale jest pořádek převrácený čili nepořádek a upomíná na slavnosti národů pohanských, v nichž lidé se oddávali rozpustilým vášním a protož neokráli ale jen vyšílili sebe.

Žeby tedy zrušením svátků křesťanských přibýlo blaha lidského jest veliký omyl. Však jest dosti lidí, kteří si sami těchto svátků zrušili a o nich pracují aneb lid do práce najímají; pozoruj jich milý čtenáři, oč jim tím jmění a blaha přibýlo? Někteří z těchto svá-

tečních dělníků nemají již ani svátečního štátu, nemohou ani mezi pořádné lidi jít, jsou neustále v špině a v kalu tělesném a zvykli i kalu duševnímu! Gle to vychválené blaho lidu! —

17. Jan káže na poušti.

Léta patnáctého císařství Tiberia, císaře římského, když Pontský Pilát zpravoval Judsko, a Herodes byl tetrarchou v Galilei, Filip pak bratr jeho tetrarchou krajiny iturejské a trachonitské, a Lysaniáš tetrarchou abilinským, za knížat kněžských Anáše a Kalfáše, stalo se slovo Páně k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I chobil Jan po vsi krajiny Jordánské, káže křesťanské pokání na odpustění hříchů, řka: Pokání činite, nebo přiblížilo se království nebeské, připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho, každé oudolí bude vyplněno, a každá hora a pahrbek bude ponížena, a místa křivá budou zpřimena a ostrá budou cestami rovnými, a uzříte vselické lidstvo spasení Boží. I vycházeli k němu Jeruzalem, a vsedco židstvo i vsedca okolní krajina Jordánská, a křtění byli od něho v Jordáně, vyznávající hřích své.

Užřev pak i mnohé z farizeů a saduceů, že jdou k jeho křtu, řekl jim: Pokolení ještěrcí, kdo vám ukázal, jak byste utekli před budoucím hněvem? Protož činite ovoce hodné pokání, aniž říkejte: Otce máme Abraháma, neboť pravím vám, že může Bůh i z kamení tohoto vzbuditi syny Abrahamovy. Neboť již jest sečera ku kořenu stromu přiložena; a každý strom, kterýž neneje ovoce dobrého, vyřat a na oheň utvržen bude. I tážali se ho zástupové, řkouce: Co tedy budeme činiti? On pak ob-

porovdaje, pravil jim: Abo má dvě sukně, dej nemajícimu, a kdo má pokrmy, učiň též. Přisli pak i celní, aby pokřtěni byli a řekli jemu: Mistře, co budeme činiti? A on řekl k nim: Nic více nemybírejte, než co vám ustanoveno jest. Tážali se ho pak i vojáci, řkouce: A my, co budeme činiti? I řekl jim: Žádného nepotlačujte, aniž činite křivdy, a dosti mějte na svém platu. A tak i mnohé jiné napomínal.

Ten pak Jan měl roudy ze srsti melbloudových a pas kožený okolo beder svých, a pokrm jeho byl kobylky a med lesní. A když se lid domníval, a myslili vsichni v srdcích svých v Janovi, nebyllyby snab on Kristus, poslali židé z Jeruzalema kněze a lewity k Janovi, aby se ho otázali: Ty kdo jsi? I vyznal a nezapřel: Já nejsem Kristus. I otázali se ho: Což pak Eliáš jsi ty? I řekl nejsem. Prorok jsi ty? A odpověděl: Nejsem. Tehdy řekli jemu: Abož pak jsi, ať odpověď dáme těm, kteříž nás poslali? Co pravíš sám o sobě? Řekl: Já jsem hlas volajících na poušti: Zpravte cestu Páně. Ti pak, kteří byli poslání, z farizeů byli i otázali se ho a řekli jemu: Proč tehdy křtíš, jestliže nejsi Kristus, ani Eliáš, ani prorok? I odpověděl jim Jan: Já křtím vás vodou, ale u prostřed vás stojí, kteréhož vy neznáte. On jest kterýž po mně přijde, kterýž přede mnou učiněn jest, jehožto já nejsem hoden rozvázati řeménka u obuvi jeho, tenť vás křtiti bude Duchem sv. a ohněm.

N o z j i m á n í.

K Janovi na poušť přicházeli lidé různého stavu, bohatí a chudafomé, ucenci a sprostí, vyhěrací cla a vojí-

nowé a t. d. Z tázali se ho: Mistře, co máme činiti? Z odpovědi, které jim dával Jan, zřejmě vysvětluje, že může a má každý ve svém stavu, povolání a úradě Bohu sloužiti, čili jeho svatou vůli plniti a spasení svého dojíti; a že není povolání a úradu, jenžby naprosto překážel konání ctnosti, a spasení duše. — Jan nehlásal, aby kdož chtěl dokonale býti, opustil svůj dům a statek, aneb aby se vzdal svého stanoviska ve světě, nežádal od nich, aby pro spasení své duše podobně jako on užívali na poušti, odívající se rouchem nejhrubším a berouce za oděv stravu tou nejbídnější; nežádal od učenců v zákoně, aby zamrhli knih svých, aniž od kupců, aby vyňhali se budoucně všemu trhu, aniž od vojínů aby odřekli se zbroje a zbraní; anobrž on k tomu vybízel, aby se každý snažil dokonale býti na tom místě, čili v tom povolání, do kterého ho prozřetelnost boží povolala. „Konej každý“ tak volal „povinnosti stavu svého, jedne každého dle vůle Boží! Bohatí nebudtež lakomí, ale milosrdní a dobročinní; farizeové obložte pyšchu a buďtež pokorní, vy kdož jste úředníky celními, buďtež svědomití a spravedliví, a vy vojínové, buďtež mírní v požadavcích svých, učte se krotiti a přemáhati své nezřízené chťice a žádosti.“

Rdyby dnes opět mohl vystoupiti Jan, přebchůdce Páně, co kazatel, kázal by jistě totéž. Zvolal by k otcům a matkám, k vrchnostem i jich čelebi, k úředníkům i řemeslníkům: Nechlebejtež dokonalosti tu, kde jí není, v nějakém zevnějšku, jen v tom, aby se člověk všeho vzdal, svých přirozených neb rodinných poměrů se vzdaloval a světu úplně vřhost dal, anobrž v tom jí hledejte, aby každý plnil vůli Boží v po-

wolání a stavu svém. Co Bůh od vás žádá, není daleko vás, není vyvyšeno nad vámi, aneb jak píše Mojžiš „není na nebi postaveno, aby kdo mohl říci: Kdo z nás může vystoupiti do nebe, aby snesl je k nám? aniž jest za mořem, aby se (kdo) vymlouval: Kdo z nás bude se moci přeplaviti za moře a je až k nám donésti, ale blízko tebe jest, v ústech tvých, a v srdci tvém, aby činil je.“ (5 Mojž. 30, 12. 13.)

Z toho můžeme posouditi, jak chybují, kdož myslí, že jest jim zcela nemožno žiti život bohabojný a bohumilý, poněvadž prý jim v tom překáží péče, švizele a starosti stavu jejich. Já, praví obchodník, nejsem mnichem, abych měl dosti času k modlitbě, práce moje vyžaduje veškeren čas můj, protož nemohu dosti činiti povinností svým křesťanským. Já, praví zase některý manžel, nesu těžké břímě výchovy, musí se starati o ženu a děti, kde mám nabýti času, abych konal co církve, co náboženství ode mne žádá? Tu úředník ukazuje na své přemnohé namáhavé příjemné práce, hospodně omlouvá se zase domácím ušlibem a dohledem, kterýž jest tak nekonečný jako potřebný; boháč jmenuje řadu rozličných výkonů, návštěv a pozvání, kterým se dle stavu svého vyhnouti nemůže a chudák konečně praví, že trapná bída a nouze jemu ani času nepopřívá, aby myslil na Boha a spasení své ubohé duše. —

Tak snaží se přemnozí liknavost svou svým stavem a povoláním čili svými poměry smýti a omlouvati. Avšak vyššími takovými vyptávkami nemůže se nikdo vymknouti rozkazu Božímu, jenž zní: Svatí buďte, dokonalí, jakož jest Otec váš v nebesích.

Je pak možno jest w každém statuu dosíci wzuesseného úcele swého, swatosti čili mravní dokonalosti, to osvědčiti osoby přemnohé, kteréž žily w rozdílých stá= tech a nyní radují se u blahém spojení s Bohem w nebesích. Jsouť to swatí a swětice Boží. Žili na zemi někteří w palácích, někteří w bídných chatrčích, někteří u velikých městech, jiní o sa= motách a na poustí, někteří žili na trůně knížecím a jiní w bílnách řemeslnických. Na přík. sw. Josef byl chudým teřarem; sw. Isidor krácel za pluhem. Homo= bonus živil se obchodnictwím; Jofas byl zahradníkem; Kristina byla dívkou služebnou, ano byla otrokyní. Sw. Zikmund a sw. Leopold byli knížaty panujícími, sw. Jiří byl wojínem, sw. Kosmas a Damian byli lékaři a. t. d.

Řdo čte životopisy těchto mužů, nalezne, že oni netoliko nezanebávali powinnosti statuu swého, anobř s při= kladnou horlivostí je plnili a nicméně wždy času nalezali mimo práci swých sloužiti Bohu a pro Boha bližním w míře veliké, podivuhodné, tak že co rekowé ctivosti wšeliké škwi je w dě= jinách sw. církwe. —

Řdyž tedy ten a onen podnikal a dokonal věci tak těžké a veliké, proč pak bys i ty nemohl jednati aspoň po= dobně? Byl bys i takowého hrdinu ctivosti křesťanských nedohovul, proto můžeš přece krácti w sslepějích jeho.

18. Ježíš od Jana pokřtěn.

Řdyž se tyto věci w Bethanii za Jordánem dály, kbež byl Jan křtě, přišel i Ježíš od Galilee k Jordánu k Janowi, aby pokřtěn byl od něho, ale Jan welmi se zdráhal, řka: Jáť od tebe mám pokřtěn býti a ty jdeš ke

mně? Odpovídaje pak Ježíš, řekl jemu: Dopust' nyní, nebo nám tak sluší na= plniti wšelikou spravedlnost. Tehdy dopustil jemu.

A kdž pak pokřtěn byl Ježíš, wy= stoupil ihned z wody, a ai, otewřina jsou mu nebesa, a sestoupil Duch sw. w tělesné způsobě jako holubice na něj a stal se hlas z nebe: Tentot jest Syn můj milý, w němž se mi zalíbilo.

A Ježíš počal býti jako we třid= ceti letech.

Mozjímání.

Co se při tomto nebeském zjevení stalo, wšse až do nejmenší podrobnosti jest důležité a velikého wřznamu.

Otewřina jsou nebesa. W tom se zrači, že Ježíš Kristus byl darem s nebe daným, že přišel na swět, aby nebe stáhl na tuto zemi t. j. aby lidi k nebeským věcem pozdwihl, nebeskými city naplnil a aby jim sláwu nebes, kteréžto hříchů swými pozbyli, opět wy= jednal, čili aby brány nebeské wesske= rému lidstvu otewřel.

Nebeský Otec sám uwádí a představuje lidem Ježíše Krista co swého milého Syna, w němž se jemu dobře zalíbilo. — Řdožby nechtíl a ne= milowal Krista an wi, jak Otec nebeský, ho wřznamenal, jak ho nazwal? Řdožby nechtíl zalíbení w tom, kterýž jest nebe= škého Otce zalíbením jediným a nejwřff= ším.

Ježíš, Syn Boží, přišel k Ja= nowi aby pokřtěn byl od něho. Pán a král duší wystupuje ponejprw na wřejnost, a již dáwa lidstvu při= klad nejdůležitějších ctivosti a sice příklad dokonalého poslussenství k Bohu Otci; chceť naplniti wšelikou spravedlnost,

aby ve všem zachoval se dle rozkazu a vůle nebeského Otce a tak líbil se jemu; příklad nejhlubší pokory; stával se On, jenž jest nesmírně větší všech všudy lidí, jako jeden z nejmenších mezi nimi, řadí se po bož hříšníkům a žádá o křest jako hříšníci kající; a konečně dává i příklad vroucí pobožnosti neboť veřejný svůj úřad započíná s posvátným obrádem, s modlitbou; a protož i k modlitbě jeho otvírají se nebesa.

Duch Boží sestoupil na něj. Králové a veleknězi národa židovského bývali pomázaní svatým olejem. Avšak pán Ježíš, nejvyšší král Izraelský, kněz dle řádu Melchisedechova, byl zde pomazán Duchem svatým a tak byl jakoby posvěcen na svůj úřad vykupitelský. V jak vznešeném smyslu nazývá se tudíž Kristus t. j. pomazaný Páně!

Tato veleznamení událost jest spolu nejpatrnějším důkazem že Bůh, jenž jeden jest, jest ve třech osobách. Otec povznesl hlasu svého a povolal s nebes, že Ježíš jest Synem Božím a Duch Boží sestoupil viditelně jako holubice na něj.

Milý čtenáři! klaň se v nejhlubší pokore Bohu jednomu v Trojnotě a opakuj si začasť v hlubinách srdce svého, i opakuj v hlasitém prospěvu onen nejstarší chválozpěv naší sv. církve: Sláva Bohu, Otci, Synu a Duchu sv., jakož byla na počátku, jest nyní a bude vždy po věky věků. Amen.

19. Ježíš na poušti od dábla pokoušen.

Sned po tom veden jest Ježíš na poušť od ducha sv., aby pokoušen byl od dábla. A postiv se čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí, potom zláčněl. A přistoupiv

pokoušitel, řekl jemu: Jsi-li syn Boží, rciž, ať kamení toto chlebové jsou: Kterýž odpovídaje řekl: Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, kteréž vychází z úst Božích.

Tedy pojal ho ďábel do svatého města a postavil ho na vrchu chrámu a řekl jemu: Jsi-li Syn Boží, spustiž se dolů. Nebo psáno jest: Andělům svým přikázal v tobě a na ruce uchopí tebe, abys suad o kámen nohy své neurazil. I řekl jemu Ježíš: Zase psáno jest: Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého.

Nato vedl jej ďábel na horu vysokou, a ukázal mu všechna království světa i slávu jejich a řekl jemu: Toto všechno tobě dám, jestliže padna budeš se mi klaněti. I řekl mu Ježíš: Odejdiž satane, neboť psáno jest: Pánu Bohu svému klaněti se budeš, a jemu samému sloužiti budeš.

A dokonav všechna pokoušení, opustil jej ďábel; a ai andělé přistoupili a sloužili jemu.

Ro z i m á n í.

Adam, první člověk byl také bohužel prvním hříšníkem a praotcem veskerého pokolení hříšníků. Ježíš Kristus měl pak býti obnovitelem zlého člověčenství, měl býti pánem a vzorem lidstva opět napraveného. Jako jest tedy první hříšník Adam prao obraz, v němž všichni svou hříšnost poznáváme, tak zase jest Ježíš Kristus obrazem člověka nového, člověka dokonalého, v němž všichni své povstání z hříchů a ospravedlnění žíme.

I byl Ježíš Kristus Syn Boží a spolu člověk. Lidská ctnost nemůže leč pokoušením zkoušena, objevena a zdoko-

nalomána býti. Jako byl tedy Adam v ráji k hříchu pokoussen, tak měl i Ježíš Kristus za svého lidského pobytu na zemi zkoussen býti. Na prvních robicích vidíme, jak snadno může člověk k hříchu sveden býti, v jednání Ježíše Krista však zřime, jak člověk může a má odolati hříchu a kráčet cestou cnosti, tanto vidíme ohavnost pádu, zde slávu vítězství nad hříchem.

Učíme se tedy z tohoto příběhu:

trvá čas boje, tam na věčnosti teprve klyne doba pokoje.“ A v knize Job. čtème: „Bojování jest život člověka na zemi a dnové jeho jako dnové nádeníka.“ (Job. 7, 1.)

Všichni vyvolení Boží bojovali též tyto boje a bývali tím tuzeji zkoušeni, čím dále na cestě dokonalosti pokročili. — Protož choď i ty v šlepějích jejich, a pamatuj, že milostivý Bůh nebá zkoušeti tebe nad síly své, ale že

1. že musí každý člověk, jenž chce se dokonalým státi, přemáhati pokoussení. V Syn Boží byl pokoussen. Protož se nermuť a nebudiz málomyslným, když pokoussení na tebe nalebá. Vrhni se zmužile do boje, neboť bez boje nemůže býti vítězství. Písmo sv. bí, že jest „čas boje a čas pokoje.“ (kaz. 3, 8).

A tomu dokládá sv. Jeroným:
„Pokud se zde na zemi nacházíme

bá v pokoussení i prospěch, aby je mohl suesti.

Dále můžeme z toho poznati:

2. jakým pokoussením zvláště odolati máme. Máme odolati především nedůvěře v Boha. Jak mnoho lidí nedůvěrují řízení Božímu. Sdých jim hrozí aneb nastal nedostatek, neúroda aneb jakákoli ztráta jmění, ihned zmalomyslní. Neutíkají se k Bohu, neproší

o jeho pomoc, v sílu a vytrvalost w nehodě, anobrž chytají se podvodu, krádeže a nepoctivého jakéhokoli výdělnu. Avšak naši zbožní předkové říkali: „Modli se k Bohu a wesluj ku břehu,“ neboť „Bůh nevyplácí každou sobotu“, avšak jisto: „koho stvoří, neumoří, on dopouští ale neopouští.“

Opácná toho chyba bývá lehkovážné spolehání na milosrdenství Boží. Někteří lidé žijí beze vsí starosti a péce na světě, nepřihlíží pranic k své budoucnosti, vrhají se i w patrné nebezpečí pro své zdraví, pro svůj život i pro svou duši, lojice se lehkovážně myšlenkou, že jim Bůh nedá zahynouti. Aleb oni žijí w zjevných těžkých hříších doufajíce, že nicméně Bůh dá jim jednu spasení. Tito lidé podobají se bláznu, jenž se zbůhdarma vrhá w propast a na to spolehá, že Bůh přikázal andělům svým, aby ho uchopili na ruce, a on nezavábil nohou o kámen.

Opět jiní lidé snadno zahorí hříšnou žádoostí po cti a veřejné účtě. Máť sice každý člověk býti dobrého jména čili své cti dbalým, kterážto dobré jméno nabýváme bezúhonným životem. Ale žádati, aby člověk platil více nežli vsíchni ostatní, aby měl vsíudy jen chválu a přednost mezi sobě rovnými, anižby měl více skutečných zásluh nežli oni, to jest marneost a ta zavádí člověka časem k činům poblým, k pokrytectví, nádhře, lži a úskoku, k tomu, aby se jen zdál lepším býti, byt by i skutečně byl mnohem horší vsíech ostatních. — Co jest ale do chlouby a slávy lidště, když ji člověk nezaslouží; onak jest jen pozlátko, které časem zčerná a w špinu se promění. Jen dobré svědomí, zachovalost mravů a nezvratná ctnost mohou přirovnány býti zlatu, kteréž vždy má a podrží

cenu svou, třebať by se i nelesklo, nejsou uměle hlazené.

Jiná takováto hříšná žádoost jest nesmírná žádoost po zemských statcích čili po bohatství. Tatóž zavádí lidi, že se dobělávají peněz vsíemi byt i nedowolenými prostředky. I neptají se někteří mamouáři, jestli výdělek jejich spravedlivý aneb-li proti zákonu Božímu; nehledí na slzy utlačených, ne na zoufanlivost osižených. Co ale platno člověku, by získal weskeren svět, když na své duši ztrátu trpí?

Z tohoto příběhu vidíme konečně že:

3. Pán Ježíš strávil 40 dní w spásitelném obcování s Bohem w modlitbě. I my máme powysřowati ducha svého k Bohu a w modlitbě hledati posilu, abychom proudem tohoto světa zachwáceni nebyli. „Bděte a modlete se, aby ste newesřli w pokušení.“ Tak Pán Ježíš napomíná netoliko apóstoly, ale i nás. On učil nás také k Dci wolati: „Neumoď nás w pokušení.“ Protož častěji ducha svého k Bohu pozdwiňujme, aspoň při zvonění kletání třikráte za dne.

Pán Ježíš si na pouští odepřel vsí veliký pokrm a vsíecko pohodlí života zemského. Což neměli bychom i my aspoň odepřiti sobě nějaké weseli ac dowolené, abychom tak odpirajíce sobě dobrovolně, což dowoleno, naučili se odpirati sobě tím spíše věci zapovězené? Neměli bychom ochotně a rádi podwoliti se pracím a obtížím stavu svého?

Pán Ježíš zapubil pokušitele, au se odwolával na písmo swaté, na zákon a vůli Boží. Tak číime i my, mějme slovo Boží na paměti, kdyžkoli se pokušitel k nám blíží. Pakli nás hněw vyhází ku klení a zlořečení, rceme

fami k sobě: Pšáno jest: „Nemezmeš jména Božího nadarmo.“ Když nás tělo láká k necudnosti, zpomeňme si, že stojí w zákoně Božím pšáno: „Neješmilniš.“ Když nepřítel nás sřkádli a příležitost k pomstě vyhází, krokme sebe slowy Páně: „Dobře čiňte těm, kteří wám ublížili.“

Každé pokusšení jest doba rozhodná, jestli to doba, w kteréž nám nastává wolba mezi ctností a nepravostí, mezi nebem a peklem, mezi Bohem a ďáblem. Kdo w pokusšení klesá a hřích woli, spouští se Boha swého, zatvrhuje swatou wůli jeho a jsláni před duchem zlým kolena swá. Kdo ale nad pokusšením wítězí a ctnosti wěren zůstává, k tomu nemiditeblně přibližují se andělé a slouží jemu.

20. První učennici Ježíšowj.

Z pouště nawrátil se Ježíš opět k Jordánu. A wida Jan Ježíše, an jde k němu, řekl: Ali beránek Boží, kterýž snímá hříchy swěta. Tentof jest, o kterémž jsem powěděl: Po mně přichází muž, kterýž přede mnou učiněn jest, nebo prwnějšší byl nežli já. A já jsem ho nezual, ale který mne poslal křtit wodou, ten mi řekl: Nad kterýmž uztíš Ducha sestupujícího a zůstávajícího na něm, tenf jest, kterýž křtí w Duchu sw. A já jsem widěl, a swědectwi jsem wydal, že tento jest Syn Boží.

Z slyšseli ho dwa učennici tak mluwicího, a ššli za Ježíšem. Obrátiw se pak Ježíš, a uztew je, ani jbou za ním, dí jim: Co hledáte? Kterizto řekl jemu: Mistře kde bydlíš? Dí jim: Pojďte a wizte. Šli a zůstali u něho ten den; jeden z těchto dvou byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ondřej ualezl nejprw bratra swého a dí jemu: Na-

lezli jsme Mešiáše. Z přiwedli jej k Ježíšowí. Pohleděw pak naň Ježíš řekl: Ty jsi Šimon syn Jonášow, ty slouti budeš Petr.

Nazejtří chtěl Ježíš wyjiti do Galilee, i nalezl Filipa. A dí jemu Ježíš: Pojď za mnou. Byl Filip z Betsaidy jako Ondřej i Petr. Filip ualezl Nathanaele, i dí jemu: Nalezli jsme toho, o kterémž psal Mojžiš i proroci, Ježíše z Nazaretu. Z řekl jemu Nathanael: Z Nazaretu což může dobrého býti? Dí jemu Filip: Pojď a wiz. Widěl Ježíš Nathanaele, an jde k němu, i dí o něm: Hle pravý Izraelita, w kterémžto lži není. Dí jemu Nathanael: Odkud mne znáš? Odpowěděl Ježíš: Prwé než tebe Filip zawolal, když jsi byl pod sitem, widěl jsem tebe. Odpowěděl jemu Nathanael: Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraelský! Odpowěděl Ježíš: Je jsem tobě řekl: Widěl jsem tebe pod sitem, wěříš; wěššiwěci nad tyto uztíš.

Z nawrátil se Ježíš do Galilee, a wyšla powěst o něm po wšši krajině.

N o z j í m á n í.

Jak přiwětiwě uwítal Pán tyto muže, kteří na wěšším díle byli jen chudi, sprostní rybáři, jak láskawě je postawil sobě po bok co swé učenníky. Pán wůbec ke každému byl pln milosti a sřowíwarosti, prawá to láska wtělená. Když tito mužowé jřonce touhou puzeni, aby ho seznali a slyšseli, ostřchawě a bojácně se blížili k němu, dí on s wědnosti nebeřkou: Co hledáte? Co ode mne čcete? •

Uwáž, milý čtenáři, že býwají i w životě twém doby, kde wnitřní touhou weden ku Kristu přicházíš nesměle, ostř-

chamě, ano bojácně. J tebe táže se w takowých dobách Pán wlibně a milostně, aby potěšil sklicenon mysl twou: Co hledáš, co ode mne žádáš?

Sotwa jsi byl narozen, a sice w hříchů narozen a tudíž z života věčného wyloučen, přinesl tebe kmotr twůj do chrámu Páně a Kristus se tebe ústy svého sluby tázal: Co hledáš, co žádáš od církve Boží? Tehdy jsi odpověděl ústy téhož kmotra, že křest a skrze křest život věčný. J dal ti Pán milost ospravedlnění a otevířel ti brány k životu věčnému. Ale nezabloudil jsi z cesty, která jediná k této nebeské bráně webe?

Rozpomenutw se, že jsi zbloudil a od Boha svého se odloučil, byl jsi svědomím svým pužen do chrámu Páně k zpovědnici jiti, zde jsi se postavil před seud Boží, sám chtěl's žalobníkem svým býti. A hle tu opět tázal se lastawě Kristus ústy svého sluby: Co hledáš? Co žádáš ode mne? J dal ti, po čem jsi zatoužil, dal ti opět ospravedlnění a odpustění wšší winy i trestů věčných.

Tehdy zlačněla duše twá po chlebě, kterých snessen byl s nebe, po nejsvětější swátosti oltární, tehdy chtěl jsi se státi nošicem Syna Božího, aby On přebýwal w srdci twém; i přiklekl jsi k stolu Páně a hle tu opět zaznělo nejwýšše lastawé slowo z oltáře Páně: Co žádáš? J dáno ti zboží takowé ceny, že nižádné jiné zboží se jemu rovnat nemůže; dán tobě pokrm andělský, swátostní tělo Páně.

D kězbyš podobně jako aposstolowé s citem nejhlubší úcty a touhy tázal se dále: Pane, kde bydlíš? D kězbyš za ním šel a wice se ho neopustil, ale wěren při něm a s ním setrowal, až je-

dnou ukáže tobě své nebeské obydli a pomolá tebe do stánků, kterých připravil těm, kdož zůstawají wěrní jemu až do konce. Amen.

21. První záprak Ježíšůw.

Třetího dne pak stala se swatba w Káni galilejské, a byla tam matka Ježíšowa. Pozwán pak jest na swatbu také Ježíš a učennici jeho. A když se nedostáwalo wina, řekla matka Ježíšowa k němu: Nemají wina. J bí jí Ježíš: Co je nás to týká? Ještě nepřišla hobina má. Řekla pak matka jeho služebníkům: Cožkoli wám řekne, učiňte. Bylo pak tam šest kamenných štoudwí k umýwání před jídlom a po jídle, jakž židé w obyčeji měli, z kterých každá držela dvě neb tři míry. J řekl Ježíš: Naplňte štoudwice wodou. J naplnili je až do wrchu. Pak jim řekl Ježíš: Naléwajte již, a neste wrchnímu správci swatby. Když pak wrchní správce swatby okusil wody winem učiněné, a newěděl odkud by bylo, ale služebníci wěděli, kterých wážili wodu, zawolal wrchní správce swatby ženicha a řekl jemu: Každý člověk nejprwé dobré wíno dáwá a když se podnapili hosté, pak teprw to, kteréž horší jest; ale ty jsi zachowal wíno dobré až doswad. Tím učinil Ježíš počátek diwů swých, a zjewil sláwu swou a uwěřili w něj učennici jeho.

N o z j i m á n í.

1. Tato ewangelická částka končí se slowy: „Tím učinil Ježíš počátek diwů swých a zjewil sláwu swou a uwěřili w něj učennici jeho,“ kterážto slowa nás na tři věci upozorňují, totiž, že

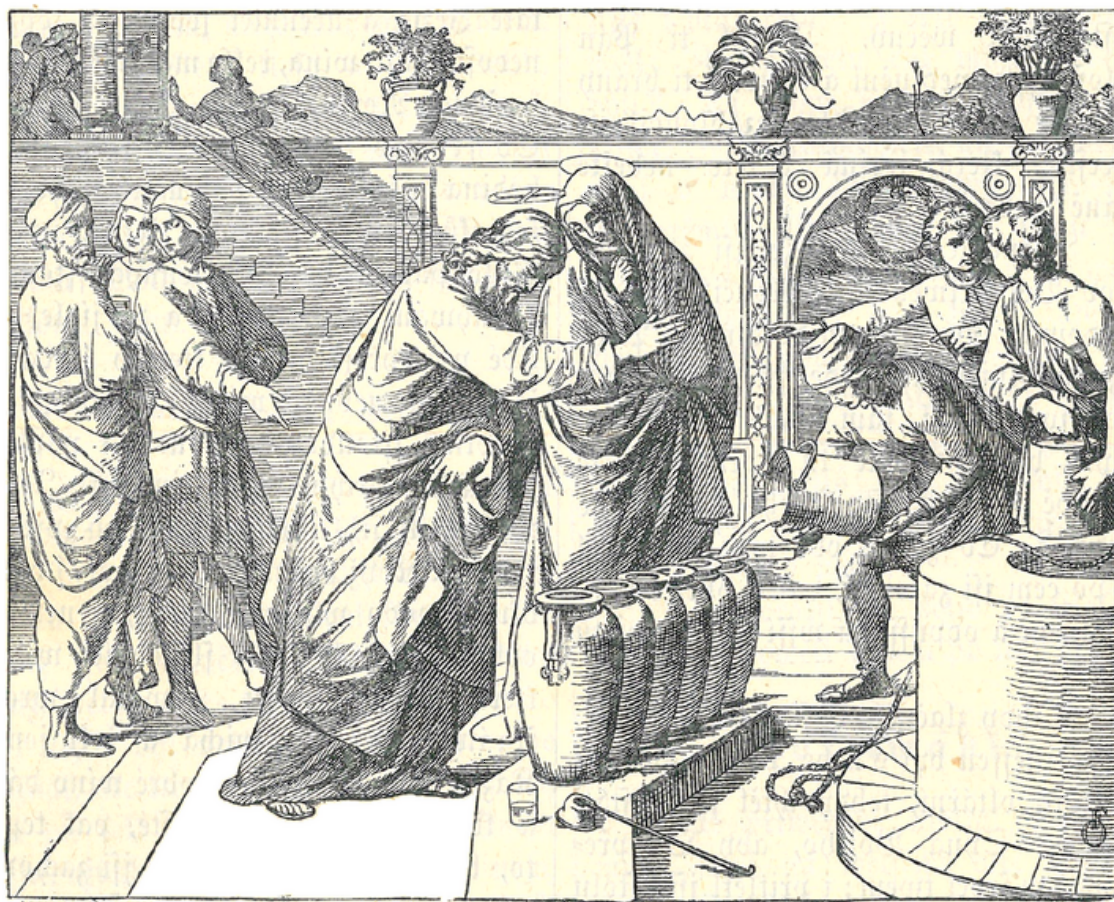
a) Pán Ježíš hned na začátku své veřejné činnosti objevil neobyčejnou vládnost, laskavost, útrpnost a dobročinnost. Tyto cnosti slouží obdivovateli na něm po celý veřejný život jeho až do posledního dechu jeho na kříži. Všude jen dobře činil chudým, hojil nemocné, potěšoval strápené a napravoval hříšníky. On byl vtělená láska Boží.

b) Tato slova naznačují dále, že

c) že učenníci Pána, skutečně již poznali aneb aspoň tušili důstojnost jeho co Mesiáše židům slíbeného, a protož dychtivě jeho slovy naslouchali a věrně při něm stáli počali.

2. Avšak v této události leží ještě jiné významné a důležité poučení.

Křistuš byl na svatbě; touto přítomností svou počil a posvětil sňatek manželský. Toto zúčastnění se Syna

Pán Ježíš hned na počátku zjevil se ve své slávě, totiž ve své božské důstojnosti a moci, kterouž ovládal všechny živly, kterouž mohl i nad zákon přírody jednat, tak že velel vodě a proměnila se ve víno; pročez mohl ho každý co vyslance Božího poznati, a nepoznali-li ho lidé, patrně pouze jen předsudky a vášněmi svými byli oslepeni. A konečně vychází z těch slov:

Božího v slavnosti svatební patrně dokazuje, že manželské spojení muže a ženy nepokládá za věc lhostejnou, nýbrž za výkon důležitý, jemuž zvláštní pozornost svou věnuje. Přijel na svět, aby lidstvo k původnímu cíli jeho zase uschopnil, cíli aby lidstvo na cestu, kteráž jemu původně byla vyřazána, uvedl; tudíž také chtěl a musil všechny poměry, v nichž lidé žili, posvětit a

následovně i onen nejužší poměr, jenž slouží manželství, a na němž se rodina lidská zakládá. Ten musil upraviti tak, jak na začátku světa zřízen byl a musil jej a lidi v něm žijící milostí svého vykoupení posvětit.

Původní zakladatel manželství jest sám Bůh, tvůrce světa. Když utvoril Bůh prvního člověka, Adama, dle obrazu a podobnosti svého, řekl: „Není dobře člověku býti samotnému, učinímež jemu pomocnici podobnou jemu.“ (Moj. 2, 18.) A když byl vzdělal ženu, přivedl ji k Adamovi, požehnal jí a řekl: „Kostej a množte se a naplňte zemi.“ Viz tu, milý čtenáři! jak Bůh sám povolal na svět první hlatou rodiny, jak muži ženu přivedl, ne co otrokyni jeho vášni, ne co hračku pro rozmar jeho, ne co děvku a pouhou služebnici, nýbrž co tovaryšskou obraz a podobnost Boží tak dobře v sobě nescouci, jako muž; viz tu, jak Bůh sám tomuto prvnímu manželství požehnal a oba nerozlučitedlně k sobě připojil. Protož boložil, řka k Adamovi: „Tato jest nyní kost z kosti tvých a tělo z těla tvého, protož opusti člověk otce svého a matku a přibřž se manželky své a budou dva v těle jednom.“ (1 Moj. 2, 23. 24.)

A v tomto skutku Božím zakládá se důstojnost, posvátnost a nerozlučitedlnost sňatku manželského.

O téžby se byl rád Boží nikdy nezměnil! Cožby bylo na světě ubylo celých potoků slzí. Než po pádu prvníých rodičů vše se zhoršilo, tak i manželství vyvpadlo z původní míry své. Manželská láska zakládá se v podivném spojení náklonnosti duševních i smyslných. Po prvním hříchu ale dostalo se smyslnosti převahy nad rozumem a nad vůlí člověka; tato smyslnost protrhala

rozsedky hráze, kteréž Bůh přírodou a svým zákonem manželskému spojení položil a svedla člověka k neřestem, v nichž podrobně nelze zde ani mluviti. Podotkneme pouze, že žena považována byla za otrokyni muže svého, kteráž měla sloužiti hlavně k ukojení jeho vášni, kterou mohl dle libovůle své zapuditi, z domu vyvrhnouti a probati; také mohl muž pojmonti více žen v stejný čas, tak že nemožno bylo založiti při takovém zlořádu řádné rodiny.

„Kde se rozhojnily hříchy, rozhojnily se i milosti“ (1 Řím. 5, 20.)

Křistu přišel na svět. Přišel na svět, aby spasil lidstvo t. j. aby je jeho původním určením navrátil a k životu obnovenému posvětil; tudíž musilo jemu velice záležeti na tom, aby základ společnosti lidské, totiž sňatek manželský, především též v původní stav uvedl, mimo to ale ještě tento stav novými milostmi obdaril; protož povýšil manželství za svátost a tak je ušlechtil a posvětil.

Jako Křistu při svatbě v Káně přirozenou vodu v ušlechtlejší a důležitější nápoj proměnil: tak mělo též přirozené a pouhé smyslné manželství milostí jeho vykoupení ve velebnější a ducha ušlechťující spojení proměněno býti. Sv. Pavel o tom píše: „Muž jest hlava ženy, jako jest Křistu hlava církve. Muži, milujte manželky své, jako i Křistu miloval církve a vydal jebe samého za ni, aby ji posvětil, očistiv ji obmytím vody škrze slovo života. Tajemství toto veliké jest: ale já pravím v Křistu a církvi.“

Manželství jest tedy tajemství veliké, významu a milosti plné, poněvadž je v něm obraz a podobnost spojení Křistovo se svou církví jeho zrači.

Jako toto spojení Syna Božího s církví jest založeno na věrné lásce a jest nerozlučitedlné: tak také má manželství co odlešť tohoto spojení spočívati na vroucí, nezměnitelné a upřímné lásce. J jest tudíž manželství patrně ustanovení božského, neboť vyšlo z Božské vůle a zřejmého rozkazu Božího, jest ale spolu zřízeno právě křesťanské, náboženské, svaté, neboť bylo od Krista za svátost povýšeno.

Tak povždy učila církev. J mimo církev za dob pohanstých byl manželství příkládán ráz náboženský. Vždy býval

snatek uzavírán s obrady náboženskými vůči kněží pohanstých a na místech bohům zasvěcených.

Teprv falešným liberalům našeho věku napadlo líčiti manželství co úmluvu pouze občanského řádu, co smlouvu podobnou smlouvám trhovým. Tím také manželství stratilo vsselikon bývalou vážnost svou, tím rozvíklána jest nerozlučitedlnost jeho, tím také pozbyly rodiny svého vzneseného svátého základu. Protož, milý čtenáři! nevěř těm, kdož bouvají tak svatých poměrů! Těm zajisté nejde o blaho lidské!

II. D o b a.

Veřejný život Ježíše Krista.

22. Vyčištění chrámu.

Po tomto záraťku šel Ježíš do Kafarnaum i matka jeho, i učennici jeho, a pobyli tam několik dní. A byla blízko veliká noc židovská; šel tedy Ježíš do Jerusalema, a našel v chrámě, an tu prodávají voly a ovce a holuby, a peněžoměnce sedící. A udělav jako bít z proutků, vyhnal všech z chrámu, a peněžoměncům rozšpal peníze a stoly přemrácel, a těm, kteříž holuby prodávali, řekl: Odnesťež to odsud, a nečintěž dům otce mého domem kupcům.

Tedy řekli jemu židé: Jaké znamení ukážeš nám, že máš moc to činiti? Odpověděl Ježíš a řekl jim: Zrušte chrám tento, a ve třech dnech jej zase vzdělám. Tedy řekli židé: Čtyřiceti a šest let jest stavěn chrám tento, a ty ve třech dnech jej zase vzděláš? Ale on to pravil o chrámu těla svého. I uvěřili mnozí ve jméno jeho.

R o z j i m á n í.

1. Vyčištění chrámu byl první veřejný skutek, kterýž Ježíš Kristus učinil. Nemohl zajisté Pán důstojnějším způsobem projemiti, kým že jest a proč na svět přišel? On tím zjevil, že

jest Synem Božím. Prvníkrátě kráčí do chrámu a vystupuje zde co ve svém vlastnictví, chrám ten nazývá domem otce svého. I počíná si zde tak, že každý poznati může a musí, ten že přišel na svět, aby obecně mravní zájazy odpomohl a lidstvo k pravé a usslechtější účtě Boží navedl. Jan křtitel o něm pravil, že vyčisti humno své, a hle! Pan tak čini. On vída zneuctění a ponížení chrámu, vyhání z něho lid kupčící; ruffi nepřislusný trh na místě posvátném a dokazuje zjavně, jak vsseřlíké ruffení pořádku Bohem ustanoveného, jak vsseřlíkou urážku Boží nenávidí a odklizenu míti chce.

2. Tito lidé zajisté zneuctivali chrám, ježto v předsíni chrámové vsstavovali a prodávali dobytčata a jiné věci k oběti potřebné. Aněži židovští tento neporádek, kterýž se od mnoha let poznenáhla tam byl usabil, trpěli a zdálo se jakoby jemu byli unvykli. Ale Ježíš Kristus ve své horlivosti pro čest a slávu Boží nemohl tohoto trhu a s ním spojeného hluku a křiku na půdě posvátné pomínouti, aby jej byl při prvním svém výstupu v chrámu nemrpněl a nezrušil.

Ježíš Kristus horlil pro čest chrámu Jerusalemského, amšak jemu neméně

záleží na chrámech křesťanských. Tito jsou pozemští trůnové jeho, v nichž co Syn Boží, co Bůh a člověk byli v nejsvětější svátosti oltářní, v nichž chce, aby opakována byla oběť těla a krve jeho nebeskému Otci spůsobem nekřesťanským, v nichž zarazil jako studebnici vyplévající sedmerym proudem ve-

úplně se přiči. Jak mnohá osoba tam přichází jen jakoby na odív, jen aby oči jiných nápadným rouchem svým na sebe přitáhla, jen aby hověla známosti s osobou jinou, s níž se vůči rodičům svým scházeti nesmí. Jak mnohý člověk stojí, ohlíží se a počíná jobě v chrámech tak jakoby byl v nějakém

by milostí Ducha svatého, v nichž též rád přijímá a vyslýchá prosby svých věrných i uděluje jim útěchu v rozličných bolestech a strastech jejich. Jť což chce jiného leč, aby tato místa sšetřena byla co místa svatá, a aby nestalo se nízadného pokálení, zlehčení a pouhnutí jich. Ale jak často bývají věci na těchto místech, jež důstojnosti jejich vadí, ano

světškém divadle, jak mnohý baví se zde v rozmluvě s jinými, žertuje a úsměšky sobě trojí buď z jiných zde přítomných osob, buď z samých obřadů posvátných. Proč k svému vyražení newolí místa a věci jiných? Proč právě toto tak vážně, zvláštní přítomnosti Boží posvátné místo zlehčuje? Proč mládeži a jiným lidem pohoršení dává?

O též by uvážil takový člověk, že Ježíš Kristus, jenž byl vždy nejvěstší wlibnost, milost a showíwarost jemil slowy i skutky, tu, kdy widěl zneuctění chrámu, zahorel neuprosným hněvem a počínal si tak přísně a hrozně, že úprkem wšickni před ním utíkali, a aby mu usšli, i zboží své opouštěli.

3. Když Kristus takto horlil pro čest chrámu kamenného, zajisté horlil tím více pro swatost chrámů živých. Nasse tělo a nasse duse byly Bohu na křtu sw: poswěceny; tak též i při sw. birmowání. Duch swatý wstoupil w nás, a wstupuje, kdýkoli nějakou swatost přijímáme; my jsme tedy přibntkové, chrámové Boží. Nuže každý křesťan měj úctu k sobě samému, zvláště po swatém přijímání, když Kristus swatostní přítomnosti přebývá w něm. Pročež, milý čtenáři! hled ze srdce wše wypuditi, co by se Kristu Ježíši nelíbilo, co by jeho uraziti mohlo, a suaz se rozhárat w srdci swém plamen božské lásky. Pakli Pán mrská tebe nějakým soužením, podwol se jeho moudré a laskawé ruce; čini tak, aby wyciřil tebe, aby wpu=

23. Rozmluwa Ježíšowa s Nikodemem.

Byl pak mezi těmi, kteříž w Ježíše uwěřili člověk, jmenem Nikodem, kníže židowské, ten přicháziwal k Ježíšowi w noci a řekl jemu: Mistře wíme, že jsi od Boha přišel jako učitel, nebo žádný nemůže těch diwů činiti, kteréž ty činiš, lečby Bůh byl s ním. Odpowěděl Ježíš a řekl jemu: Amen, amen pravím tobě; nenarodí-li se kdo znouu, nemůže widěti králowství boží. Di jemu

Nikodem: Kterak se může člověk naroditi jsa starý?

Odpowěděl Ježíš: Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se člověk znouu z wody a z Ducha swateho, nemůže wjiti do králowství božího. Odpowěděl Nikodem a řekl jemu: Kterak to může býti? Odpowěděl Ježíš a řekl jemu: Ty jsi mistr w Israeli a toho newíš? Amen, amen pravím tobě, že co wíme mluwíme a co jsme widěli, o tom swědčíme a swědectwí nasseho nepřijímáte. Jestliže zemské věci mluwil jsem wám a newěříte, kterakž uwěříte, budu-li wám o nebeských wprawowati? A nižádný newstoupil na nebe, jediné ten, kterýž wstoupil s nebe, Syn člověka, kterýž jest w nebi.

Jako Mojžiš powýšil hada na poušti, tak musí powýšfen býti syn člověka, aby žádný, kdož wěří w něho, nezahynul, ale měl život wěčný. Nebo tak milowal Bůh swět, že syna swého jednorozeného dal, aby každý, kdož wěří w něho, nezahynul, ale měl život wěčný. Neboť neposlal Bůh syna swého na swět, aby soudil swět, ale aby spasen byl swět skrze něho. Kdo wěří w něho, nebude souzen, ale kdo newěří, již jest odsouzen, nebo newěří we jméno jednorozeného syna Božího. Tentok pak jest soud, že swětlo přišlo na swět, a milowali lidé více tmu nežli swětlo, nebo skutkové jejich byli zlí. Každý zajisté, kdož čini zlé, uenawidí swětla a nejde k swětlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho; ale kdo čini pravdu, jde k swětlu, aby zjemeni byli skutkové jeho, protože w Bohu ucinění jsou.

Boží mání.

1. Nikodem, kníže židovské cíli jeden z nejvyšších představených židovských přišel v noci k Pánu Ježíšovi, ne proto, aby nebyl v rozmluvě s Pánem vytrhován a aby delší dobu v tovaryšství jeho strávil, nýbrž z bázně před lidmi; on nechtěl, aby známo bylo, že Ježíše Nazaretského ctí, že k učeníkům jeho se cítá, on chtěl před světem svou hlubokou úctu ku Kristu zatajiti.

Tomuto muži podobají se mnozí lidé za našeho času. Oni mají sice náboženské přesvědčení t. j. oni věří v Ježíše Krista Syna Božího, věří v svátosti od něho ustanovené, oni vidí jak důležité jest uctívání chrámu Páně: ale stydí se to přesvědčení své vysloviti aneb skutkem dokázati vůči jiných a sice nevěřících lidí, bojí se, že by došli u nich posměchu a potupy. Jak rádi by šli častěji k svaté zpovědi, jak rádi by tu srdci svému ulehčili, aneb se se zpovědníkem v důležité věci a v pochybnostech svých poraditi, ale co říknou lidé? Nepomyslí si, že jsou pobožní lidé? Kdyby jdou do chrámu Páně úzkostlivě se ohlížejí, nevidí-li je ten neb onen známý. Co řekne o nich? Řekne, že náležejí k nezbedlancům, že je pověrečná doba minulých století zde na světě pozůstává? Oni by rádi pokropili se svěcenou vodou, rádi by políbili ostatek toho nebo onoho svěťce, rádi by čtli v knihách modlitebních, někdyby i růžence chtěli použiti, neřeknou ale jinak smýšlející přátelé jejich, že jsou šproskáci a tmáři? Též v nemoci rádi by přijali nejsvětější svátost oltární, nevyšměji se jim

ale pak po jejich uzdravení přátele jejich, že si počínali jako babý?

Tito lidé bojí se potupy u lidí, docházejí největší potupy u Boha. Co záleží na posměchu některých lehkotážných a ve věcech náboženských pokázených lidí? Ti zajiště nebudou je jednou souditi. Bůh bude soudcem jejich a vydá ortel pro celou budoucnost jejich. Kdo se za Krista stydí, není ho hoben. On praví: „Kdo zapře mne před lidmi, toho i já zapřím před Otcem svým nebeským.“

Považ, milý čtenáři! jak rozhodně jobě počínali mučenníci Páně. Těm hrozilo více nežli posměch a potupa lidí, těm hrozila muka a smrt, pakli se přihlásí ku Kristu; avšak to je nelekalo.

To nazýváme zmužilost, když kdo své přesvědčení beze všeho ohledu na jiné pronáší, takových ve svém smýšlení a jednání důsledných, srdnatých, a vytrvalých lidí každý si vážiti musí. Š ústěpacťové a nevěřící poznenáhla v jejich přítomnosti umlkají a úctu jim vzdávají.

2. Nikodem nemohl vniknouti v smysl řeči Ježíše Krista a protož pozastavoval se nad nimi a tázal se: „Aterak to může býti?“ Kdyby pak Kristus ho ujistil o pravdě slov svých, věřil v ně, ač smysl jejich zůstal mu posud tajný. Za našich dnů tážou se také mnozí lidé, když jest řeč o věcech náboženských: Aterak to může býti? Oni nechtějí totiž přijmouti za pravdu, co dofonale nevidí, co úplně rozumem svým proniknouti a chápati nemohou, co na bílém dni neleží, omlouvajíce tvrdost svou své mysli tím, že pravý Bůh, jemuž se klaníme, není Bohem temnosti, nýbrž Bohem světla; že vše co od něho pochází, musí také jasné, zřejmé a sroz-

umitedlné býti, a co chápati nemůžeme, to prý také netřeba ano nemožno věřiti. Může pakli bychom chtěli jednati dle této zásady, tož bychom musili o příliš mnohých věcech ve světe pochybovati a je zavrhovati. Což tu tajemství a nerozřessných posud pohádek kolem nás a v nás samých; nemůžeme upřítí, že to neb ono v skutku jest, ale vyložití nemůžeme, jak se to děje. Vyhloz někdo, jak ze semena klíci nová bylina, kvete, zraje a opět semeno ze sebe vydává? Pověz, jak se to děje, že nejrozmanitější pokrmy, jichž lidé požívají, v totéž lidské maso, v krev, kosti atd. se proměňují? Jak to, že neslyšíme, když spíme, ac ussi nasse otevřeny zůstávají právě tak jako když bdíme? Jak to, že v lidské zřetelnicí se najednou zračí nescíslné množství předmětů dle jich velikosti, barvy polohy a vzdálenosti, aniž je tam nepromíchají a nematou? Jak to, že rozliční zvukové hudy dle jich souměru a postupu hned k žalů, hned zase k veselosti nás povzbuzují? To jsou samé tajemství, jež pochopiti a vysvětliti nemůžeme. A protože vnitřní povahu a přičinu a zákony jich chápati nemůžeme, tak tedy nemáme v ně věřiti?

Zdažbys neměl za blázna člověka, kterýbys nechtěl dřívě sítí, až pozná přičinu, proč semeno klíci a roste? A kterýbys nechtěl dřívě jísti, až vyskoumá jak nasse síly a náš život pokrmem je udržují? A kterýbys nechtěl obléci roucho své, až vyžptuje jak na jednom zvířeti roste vlna, na jiném peří, ac skoro tentýž obrok, trávu a zrní, požívají? Nikdo není takovým zpozdlcem; každý všímá si účinků věcí přirozených, učí se, jakby jich k svým potřebám mohl užívati, a nepřemítá vřetečně v tom, co vyskoumati nelze, totiž jakými vnitř-

ními úpravami Bůh to a ono působí; to pozůstává moudrosti božské, obdivuje se jí a děkuje jí.

Moffak co do věcí nadpřirozených mnozí lidé jináče smýšlejí a jednají; ty věci chti míti zcela jasné, až do nejmenší podrobnosti rozložené, průhledné a takřka mařavé, jinak prý je nemohou věřiti. A, kdybychom Boha a řízení jeho dokonale pochopiti měli, musili bychom míti rozum právě tak nesmírný, všeoobjáhlý a nejmoudřejší, jako jest Bůh; neboť v kapku vody nemůže se vtěsnati moře. Pak by ale Bůh přestal býti neobjáhlým, nesmírným, pak by nemohl zůstávati v světle nepřístupném, pak by člověk musil býti bytostí jinou, bytostí božskou. A poněvadž tedy Bůh ve své bytosti a přirozenosti jest člověku nepochopitelným, tak také pravé náboženství, právě proto, že jest odlesk a zjevení tohoto nezpytatelného Boha, nemůže leč v některých částkách svých člověku aspoň dočud jest na zemi, nepochopitelné býti, jak di i sv. apoštol Pavel: „Nyní vidíme skrze zrcadlo v podobenství, ale tehdaž tváří v tvář, nyní poznávám z částky ale tehdaž poznám, jakož i poznán jsem.“ (1 Kor. 13, 12.) Protož, milý čtenáři! při tajemstvích víry podej rozum svůj v službu věčné a neomylné pravdy Boží, jak pravil zkroušený otec v svaté ewangelium: *Věřím Pane, zpomoz nedověře mé.* (Mark. 9, 23.)

24. Rozmluva Ježíšova se Samaritankou.

Nenalezl pak Ježíš v Jeruzalemě ani u lidu ani u předních z lidu té víry kteréz byl žádal, protož opustil Judsko

a šel do Galilee. Musil pak jíti s trze Samarisko. I přišel k městu Samariskému, kteréz slowe Sichar. Byla pak tu studnice Jakobowa, u kteréž se posadil Ježíš, poslato učenníky své do města, aby nakoupili pokrmů. Přišla pak žena Samaritánka wážit wody. Dí jí Ježíš: Dej mi píti. I řekla jemu: Kterak ty jša žid, žádáš ode mne píti, ježto jsem žena Samaritánka? Odpovědel Ježíš a řekl jí: Kdybys wěděla, kdo jest ten, jenž praví tobě: Dej mně píti, tybys snad byla prosila jej a dal by tobě wody živé. Dí jemu žena: Pane, ani nemáš, čímbyš nawázil a studnice jest hluboká, odkudž tedy máš wodu živou? Zbalíž jš ty wěšši, nežli otec náš Jakob, kterýž nám dal tu studnici, a sám z ní pil, i jnuwé jeho? Odpovědel Ježíš: Každý, kdo ríje z wody této, žizniti bude opět; ale kdo se napije wody, kterouž já dám jemu, nebude žizniti na wěky; ale woda kterouž já dám jemu, bude w něm studnicí wody k životu wěčnému. Dí jemu žena: Pane, dej mi té wody, abych nežiznila, a nemusela chodit sem wážit. Dí jí Ježíš: Idi a zawolej swého muže a přijď sem. Odpověděla žena a řekla: Nemám muže. Řekl jí Ježíš: Dobře jš řekla: Nemám muže; nebo pět mužů jš měla, a kterého nyní máš, není twůj muž. Dí jemu žena: Pane widim, že jš prorok. Otcowé nassi se na této hoře klaněli, a wy pravíte, že w Jeruzalémě jest to místo, kdežto náleží se klaněti. Dí jí Ježíš: Ženo wěr mi, že přichází hodina kdyžto ani na této hoře, ani w Jeruzalémě nebudete se klaněti. Dteci; ale přichází hodina, kdyžto praví ctitelé klaněti se budou Dteci w duchu a prawdě. Nebo i Dtec hledá těch, kteřížby se mu tak klaněli; Bůh

jest duch, a ti, kteříž se mu klanějí, w duchu a prawdě mají se klaněti.

Dí jemu žena: Wím že Messias přijde, kterýž slowe Kristus; ten když přijde oznámí nám wšedko. Dí jí Ježíš: Já jsem to, kterýž mluvím s tebou.

A w tom přišli učenníci jeho, a divili se, žeby s tou ženou mluwil. Tedy nechala žena swého wědra, a odešla do města a řekla lidem: Pojďte a wizte člověka, kterýž mi powědel wšedko, což jsem koli činila, nenilž on Kristus? Tedy wysšli z města, a přišli k němu a prosili ho, aby tam zůstal. A pobyl tam dva dni, a mnoho jich uwěřilo w něj pro učení jeho. A žene pravili: Žiz netoliko pro twou řeč wěříme; neb jšme sami slyšeli a wíme, že tento jest prawě Spasitel swěta.

R o z j í m á n í.

1. Židé nenáwiděli Samaritány a vyhýbali se jim. I nepřijímali od nich pokrmu a nápoje, ano za veliké měli provinění, jšti s nimi z jedné mísy a píti z jedné nádoby. Protož divila se žena Samaritánka, že Pán Ježíš, jša rodem žid, jinák se k ní má. — Pán Ježíš jša přítelem a dobrodincem wšech lidí, takowé až w nejwěšši urážku zabíhající oddělowání se židů nechwálil. Ale zawrhoval bludy Samaritánů, nezawrhoval osoby jich. I Samaritány přišel spasit, protož použil tohoto setkání se se Samaritánkou a podiwení její, aby aspoň paprskel prawdy wšhl w dušsi její, a protož řekl jí: „Kdybys wěděla, kdo jest ten, jenž praví tobě: Dej mně píti, kdybys wěděla kdo jsem a jaké dary já tobě dáti mohu, prosila bys sama o ně, tybys snad byla prosila jej, a dal by tobě wody živé.“

Podobným způsobem mohli i za
dní našich P. Ježíš k mnohým říci:
Kdybyste věděli, jaké dary velím Vám
poskytovat v kostele z kámen: za-
jistě s větší horlivostí byste jich hle-
bali a lépe je do srdcí svých ukládali.

Kdybyste věděli, jaké dary Vám
nabízím v zpovědnici, častěji a rádi

přistupovali. Kdyby jste věděli, jakými
dary obdařeni jste byli na křtu svatém:
zajisté snažili byste se roucho nevinosti,
které Vám tehdy vodou a flowem
Božím upraveno bylo, zachováti čisté
a nepostvržené, tu zajisté lépe vážili
byste si svíce víry, která Vám tehdy
dána jest do ruky, i synovství Božího,

byste tam přicházeli, abyste omyli duši
svou z hříchu, dostli smíření s Bohem
a nabyli vnitřního pokoje a útěchy.

Kdyby jste věděli, jaký dar jsem
upravil Vám v svatyni oltární, kdež
v pravdě a podstatě pod způsobou chleba
přebývám: tožby jste s větší úctou,
býchtivostí a wděčností sem k stolu mému

kterého jste dostli. — Milý čtenáři!
můžesh-li pak ty se omluviti, že ſi ne-
věděl jaké jsou to dary, jež Kristus
uštědřil tobě? Neznal ſi je již ve
své útlé mládosti? Nebyl ſi na ně za-
částe svým svědomím, dobrými přáteli
svými a rozličnými událostmi žiwota
svého n. př. nemoci, zachráněním v pa-

trném nebezpečí života, pohromami atd. upozorněn? — —

2. Tato žena samaritánka zahanbuje mnohého křesťana; sotva že Pán připomenul jí tajné hříchy života jejího: již zahorela studem a zformoutila se citem kajícím, i zvolala celá ustrnutá: Pane, já vídím, že ty jsi prorok.

Jak často ráte připomnělo i nám svědomí nasse poklechy předesslých dnů, i činilo nám trpké předházky: avšak pospíšili jsme s citem kajícím k Pánu? prosili jsme ho v svátosti pokání, aby nám prominul, čímž jsme ho urazili?

Tato žena, poznavši v Kristu proroka, prosila ho o vysvětlení v náboženské pochybnosti své, i tázala je: kde že má vlastně Bůh ctěn býti? Kristus pak vlídně a laskavě poučil ji. I v tobě časem hlásěji se pochybnosti u věcech víry svaté; zbalíš pak hledáš potřebného světla a poučení tu, kde je hledati máš? Zbališ pak tážeš se těch, jež Kristus ustanovil za učitele a strážce svatého učení svého? Ci právě naopak, hledáš snad rady u těch, kteří jsou nepřátelé církve Boží?

Tato žena nespokojila se s tím, že jeznala Mesiáše; ona chtěla, aby takového štěstí došli i jiní, především spoluobčané její, protož nechala tu státi svou nádobu vodní a pospíchala do města, zvěstovat tam přeblahou událost, že Mesiáš se k městu přiblížil. — Jak to vyhlíží s tebou? Poznám pravdu Boží, snažíš se také rozšířiti ji především v mém domě, v své rodině a pak i u jiných? Považ, že to tvojí povinností, vyučovati své děti ve věcech křesťanské víry a mravů; aneb vyucují-li se ve škole a v kostele, tedy máš je potvrzovati v učení tom. Nuže, počni již konati svůj úrad apoštolský v domě svém!

25. Ježíš uzdravil syna úředníkovu v Kafarnaum.

Po dvou dnech Ježíš vyšel obtud a šel do Galilee. Přijali pak jej Galilejští, viděvše vsěcko, co byl činil v Jeruzalémě na den sváteční, neb i oni byli přišli ke dni svátečnímu. Přijel pak do Káni galilejské, kdežto byl z vody víno učinil. I byl jeden královský úředník, jehož syn nemocen byl v Kafarnaum. Ten uslyšev, žeby Ježíš byl v Galilei, šel k němu a prosil ho aby sstoupil a uzdravil syna jeho, kterýž pocínal umírati. Tedy řekl k němu Ježíš: Neuzříte-li divů a zázraků, neuvěříte. Di jemu úředník: Pane sstup prvé, nežli umře syn můj. Di jemu Ježíš: Jdi, syn tvůj jest živ. Uvěřil člověk řeci, kteronž mluvil jemu Ježíš, a šel. Když pak se již blížil k domovu, potkali se s ním služebníci, a zvěstovali mu, že syn jeho živ jest. Tedy otázal se jich na hodinu, v kteronž by se byl lépe měl. I řekli jemu: Včera v hodinu jedinou ostala ho zimnice. Tedy poznal otec, že to byla ta hodina, v kterouž řekl jemu Ježíš: Syn tvůj živ jest. A uvěřil on, i dům jeho vesíkeren.

N o z j i m á n í .

Krásnější pochvaly nemohlo sv. ewangelium dáti tomuto úředníku královskému nad tu, jenž leží v slovech: A uvěřil on i dům jeho vesíkeren.

Jak mile poznal tento úředník závažné účinky slova Ježíšova, jak mile uzřel svého syna, an byt mrtvým, opět žije, ihned uvěřil v Ježíše Krista a potzbudil k tétéž víře svou rodinu a celeb. Tak divem tímto a vlastně vírou z něho poslou založeno jest veliké

šťěstí celého domu úředníkovu. — Kde víra v domě věnování, kde víra myslí, srdcem a rukama všech vládně, tam i blaho pozemské rozkvétá. Neboť tam zavítá především svornost a pokoj, bez nichž domácího blaha mysliti nelze. Byťby v domě bylo hořatství až na zbytek, byťby přeplněn byl dům stohy obilními, byťby stáje jeho chovaly dobytek nejučenější a zahrady oplývaly ovocem nejkrásnější: což to vše platno, když u prostřed toho všeho nebydli pokoj, když obyvatelé takového domu mezi sebou se křičí, jeden druhému vše ve zlé vykládá, když pro křivdy sobě vešpol činěné plácí, se souží a hořem chřabnou. S vírou však přechá plác a zavítá pokoj. Víra učí především milovati Boha a pro Boha bližního; tedy manžela manželku, otce dítě a hospodáře čeleď; i učí je tuto lásku jeviti snášenlivostí, trpělivostí a dobrodiním. — Víra učí dále krotiti všeliké vášně, z kterých vlastně nesvornost, hněv a vába v rodinách pocházejí; učí tedy krotiti čili vyhání z domu náhylnost k hněvu, lakotnost, lenost, opilství, smilství atd. Víra učí každého měrně státí v povinnostech svých, konati tedy pilně a měrně práce stavu svého, třebať i bez dohledky, ve dne a v noci, v domácnosti, na poli i na cestách. Víra učí poctivostí, nedopouští tudíž žádnou nespravedlnost, žádný podvod a křivdu, žádnou lež a žádnou urážku na cti. Ona tedy veškeren troud nesvornosti z domu vymetá, a byťby i někdy nějaká jiskra hněvu z nedorozumění povstala, nemá kde dýhiti, musí uhasnouti. Proto Bůh na takový dům s láskou pohlíží, a jemu žehná. V knize Mojžíšově čteme: „Jestliže poslouchati budete přikázání mých, abyste milovali

Hospodina Boha svého a sloužili jemu z celého srdce svého: dá deště zemi vaší ranní i pozdní, abyste sklízeli obilí i víno i zeli z polí.“ (11, 13. 14.) A svatý žalmista Páně zpívá: „Pakli Bůh nestaví domu, marně staví jej stavitelové.“ (žalm 126.) — Kdo se chce tedy dočiniti požehnání Božího, uvod víru svatou v dům svůj t. j. především v srdce své, pak v srdce své manželky, svých dětí i své čeledi; počinej všelikou práci s Bohem, pamatuj mezi prací na Boha a děkuj Bohu po skončení jejím.

Dovšem i na dům, v němž víra pokoj a požehnání Boží spočívá, někdy také přicházejí dnové zlé, dnové tuhých zkoušek, kteréž se dějí nemocemi, smrtí, pohřbenými, nepřátelstvími vpády, loupeží, ohněm a vodou atd. Avšak tyto zkoušky netrvají stále, přecházejí časem i ztrácí bodavý osten svůj tím, že každý v domě cítí, že je nezavinil, že je Bůh sám seslal aneb dopustil, aby údů toho domu v oddanosti do jeho sv. vůle lépe vyvícil, zúspěštil a zásluhy jejich pro budoucí život rozmnožil. Když pak tyto zkoušky přestly, Bůh jizvy po nich zůstažené podivně umí hojiti a takovému trpce zkoušenému domu časem i bohatou náhradu již zde na zemi dává. Bůh dopouští ale neopouští.

26. První kázání Ježíšovo v Nazaretě.

Ježíš odebral se do Nazaretu, kdež byl vychován, aby krajanům svým zvěstoval evangelium království božího. Všel tedy podle obyčeje svého v den sobotní do školy, aby učil. Divili se sice Nazaretskému slovu, kteráž

wycházela z úst jeho, předce wšak nechtěli jim uwěřiti, pravice wešpolet: Zdalíž není tento syn Josefov? Ano naplněni jsou wšickni we škole huěnem proti němu, a powstawše wrhli jej wen z města, a wedli jej až na wrch horp, na nižto město jejich wzděláno bylo, aby jej dolů strčili. Ale on bera se prostředkem jich usšel.

N o z j í m á n í.

Ježíš Kristus byl wychován w malém městčku Nazaretu, kdež nebylo žádných škol. Protož nemohli krajané jeho pochopiti, odkud nabyl Ježíš Kristus tu moudrost, která se jewila w řečech jeho. „Divili se slowům, kteráž vycházela z úst jeho a nechtěli jim wěřiti“ dí písmo swaté. Ale právě to, že Ježíš Kristus, nebyl wychován w společnosti mužů ucených, že nestráwil mladosť swou we školách, jest patrným důkazem, že moudrost jeho nebyla moudrosti lidskou, anobrž že jemu zjewil Dtec, čili že on jám byl wtělenou moudrosti božskou.

Tito lidé dobře poznávali, že když člověk tráwi swou mladosť jen pouze na swých domácích lukách a rolich, welikou moudrosti a wzdělanosti wynikati nemůže. Aby se mladý člověk wzdělal, musí záhy jíti do swěta, musí se uciti od jiných. To jest pravidlem, Ježíš Kristus byl owšem wýminkou; neboť Ježíš Kristus byl Synem Božím, a ono pravidlo platí pouze o synech lidských. Dle tohoto pravidla řídějí se wšickni moudří rodičové, dávajíce synky swé dle možnosti do měst na školy aneb posílajíce je na zkuffenou do swěta. Matkám to owšem někdy trpkých působí bnu a starostí a některé dokonce se takowému zasílání dítek do swěta dokonce

opírají a je z přílišné nerozumné lásky doma zabrzují.

Milí rodičové! Dejte dítkám swým předešším dobrý základ we wěre a w mravech, učte je doma poslušnosti a pokore, cwičte je w snášsenlivoosti s jinými a w poctivoosti, pak o to se starejte, aby se naučili rozeznáwati towarýsse dobré a zlé a těmto se jako ohni vyhýbali. Pak posslete dítky swé do swěta, ať tam cwičí swé síly, ať tam wzděláwají i rozum i srdce swé, ať tam nabýwají zkuffenosti. Modlete se za ně, anto dli w cizině, aby Bůh odwrátil od nich wšse, co by škodilo jim na dusi aneb na těle, a nebuďte o ně příliš teškliví; Dtec w nebesích bdí nad nimi a chystá jim štěstí aneb aspoň zaopatření, pokud se ho drží a jemu slouží. Abyste tešklivoost swou ukojili, pišste častěji dítkám swým do ciziny; připojte listu swému vždy nějaké dobré naučení a nějakou wýstrahu.

Nejvíce býwá srdce rodičů zamouceno, když synové jejich odwedeni jsou na wojnu a daleko w cizí zemi sloužiti musí. Než i tu zkuffenost učí, že synkové pořádných křesťanských rodin ni na wojně nehynou a nebudí, ale býwají tu welice wybroušeni a wzděláni. Mnohdy se již stalo, že došli w cizině škwělého zaopatření, aneb wrátivšse se domů, wynikalí zkuffenosti i láskou swou k pořádku nad wšechy ostatní spulurostence swé, kteri doma zůstali a w sproštorě se sestarali, tak že onino těmto za wzor sloužili, wáženými přebštawenými obce se stali a blaho swých občanů založili.

J Josef Egyptský nalezl w cizině swé wycwícení a došel štěstí, jakéhož by se byl w domě otcowském jak žiw nedočkal.

27. Ježíš vymítal ďábelství.

Odesel tedy Ježíš do Kafarnaum města Galilejského, a tu učil v dny sobotní. I divili se velmi učenníci jeho, nebo mocná byla řeč jeho. A byl ve škole člověk, mající zlého ducha, i zvolal hlasem velikým: Nech nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zatratit, znám tě, kdo jsi, Smatý Boží. I pohrozil mu Ježíš, řka: Umlkni, a vyjdi z něho. I povrh jej zlý duch do prostředka, vyšel z něho a nic mu neuskodil. I přišel strach na všechny, a rozmlouvali mezi sebou říkouce: Co jest to, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům a vycházejí? I rozcházela se o něm pověst po všech krajích. Vstoup pak Ježíš ze školy, šel do domu Simonova; tehdy pak Simonova trápěna byla těžkou zimnicí. I povolali ho za ní. A stojí nad ní přikázal zimnici, a přestala ji, a ona hned vstoupila, posluhovala jim. Když pak slunce zapadlo, všichni, kteříž měli nemocné na rozličné neduhy, vodili je k němu, a on na jednoho každého z nich ruce vzkládaje, uzdravoval je. Od mnohých pak vycházeli zlí duchové, křičíce a říkajíce: Ty jsi Syn Boží. Druhého pak dne na úsvitě vyšel, bral se na pusté místo; a hledali ho zástupové a přišli až k němu, a zdržovali ho, aby neodcházel od nich. Tímžto on řekl: I jiným městům musím zvěstovati království Boží, nebo k tomu jsem poslán. I kázal ve školách galilejských.

N o z j í m á n í .

Za času Pána Ježíše i v prvních dobách církve Boží dopouštěl Bůh ďábla, aby mohl posednouti těla lidská.

Tělo lidské jest v nejužším spojení s duší, protož ďábel zhoubně působil na duši i na tělo lidské.

Bůh dopouštěl takové strašné neštěstí na lidi zajiště ne bez jich viny, hlavně však proto, aby objevil se veliká moc božského vyslance Ježíše Krista. Kristus Pán přišel na tento svět, aby zrušil moc a skutky ďábla. Protož aby oslaven byl a víry došel u lidí, vymítal ďábelství t. j. osvobozoval lidi od zhoubné moci ducha nečistého a též od nemoci rozličného druhu, kteréž s tímto posednutím spojeny byly. Tím osvědčil zřejmě, že jest mocnější nežli ďábel, že duchové všelici poddáni jsou jemu, že jest Mesiášem zaslíbeným.

Za našich dnů ovšem tyto podivné úkazové u některých lidí neobcházejí víry, ano jsou, kteří vůbec o tom pochybují, žeby zlí duchové byli, pravíce, že Bůh ve své dobrotě a lásce takové nešťastné na věky zamřené bytosti ani utvoriti nemohl.

Na to odpovídáme, že je Bůh také co ďáblů nestvořil. Neboť na počátku všichni vyšší duchové čili andělé byli beze vši vuhony, wady a poskwrny. Všichni byli nadáni od stvořitele svého dokonalými schopnostmi k svatosti a blaženosti. Avšak oni také nadáni byli svobodou vůli, mohli se k dobrému i zlému kloniti. Bětší díl setrval v dobrém, ale ne všichni; neboť někteří začali mnoho o sobě smýšleti. Tím pak více opojeni byli nesmírným o sobě downěním, tím méně vážili si Boha, tím méně ho ctili a poslouchali, až konečně zcela se odvrátili od cnosti a od Boha. Pýcha předešla a způsobilá pád jejich, pýchou z dobrých učinění jsou zlí, pýchou a zpourou zamřeni jsou od Boha. Je

pak jejich pád byl veliký, z toho jest patrné, poněvadž čím vyšše kdo stojí, tím hlubší bývá jeho pád.

Na hrozný pád andělů následoval hrozný trest. Spravedlivý Bůh je přísně trestati musil, poněvadž jim propůjčil zvláštní dary a milosti, kterých oni sobě nemázili. Za touto příčinou vyloučení jsou z blažené společnosti ostatních andělů, vyloučení ze sídla nebeského a zapuzení od tváře Boží, čili zatrženi do pekel. Protož bí také písmo sv: „Andělům hřešícím Bůh neodpustil, ale jako provary pekelnými strhna je do pekla, vydal k mučení, aby k soudu chováni byli.“ (2 Petr 2, 4.) Z toho si můžeme vzíti vážnou výstrahu; neboť padli-li andělé, tvorové tak vzácní a vznešení: nemáme-li je báti, bychom my lidé, daleko obmezenější tvorové v něčem nepoklesli? A víme-li, že páchon padli nebesští duchové, zda tím pilněji se pých vystríhati nemáme? A jestliže andělům hřešícím Bůh neodpustil, nespolehejme se na to, že odpustí nám, až bychom teprv v starých letech, před smrtí, polepsšiti a obvyklých hříchů svých vzdáti se chtěli. Kdo se v hříšcích býti poznal, neotálej s nápravou svou. — Řeči pak těch lidí, kteří dokonce učení naší církve o ďáblích zatrhují, nedejme se nikterakž myšliti; nemůžek zajisté ďáblu lépe poslouženo býti jako tím, když se tvrdí, že ďábla není a že se tovaryšstiva, wliwu a osudu jeho není co báti. —

28. Dáračné lowení ryb.

Stalo se pak, když Ježíš stál podle jezera genesaretského, a zástupové se na něho walili, aby slyšeli slovo Boží, uzřel dvě lodi, any stojí u jezera, rybáři pak byli sstoupili a wppírali síť.

Z wstoupilo na jednu z lodí, kteráž byla Simonowa, prošil ho, aby od země odwezl malíčko. A sedě učil z lodičky zástupy. Když pak přestal učiti, řekl k Simonowi: Wez na hlubinu, a rozestřete síť své k lowení. A odpowědew Simon, řekl jemu: Mistře, přes celou noc pracowawše, nic jsme nepopadli, ale k slowu twému rozestru síť. A když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb, tak že se trhala síť jejich. Z pokynuli tovaryššům, kteříž byli w jiné lodi, aby přišli a pomohli jim. Z přišli a naplnili obě lodičky, tak že se téměř potopowaly. Uzřew to Simon Petr padl k nohám Ježíšowým, řka: Obejdi obe mne Pane, neboť jsem člověk hříšný. Hříza zajisté byla jej obkličila a wšfecky, kteříž s ním byli, nad lowem ryb, kterýž byli popadli; tak i Jakoba a Jana, syny Zebebeowy, kteříž byli tovaryšši Simonowy. Z bí Ježíš Simonowi: Nebojž se; již od toho času lidi budeš lowiti. A když přivezli lodi k zemi, opustili wšfecko a šli za ním.

M o z j i m á n í.

Práce rybářů Galilejských byla z počátku bez žádoucího výsledku, awšak později, když k rozkazu Ježíšowu síť opět wymrhli, nad míru hojně požehnána jest. Zde widíme, že wšseliká práce a námaha lidská, byf by i sebe opatruěji započata a konána byla, jest marna, pakli wššší moc jí nenapomáhá. Člowěk nestojí sám o sobě we swětě, nýbrž nad ním bdi a věci kolem něho řídí a zpravuje wššší bytost, a ta jest twůrce a ředitel swěta, Bůh. Du to, jenž práci rukou lidských buď žehná aneb marnou činí.

Právě toho nevyšší má si náš věk, ano pravdu tuto upírá. Lidský duch spýchal, jest hrdý na to, co již vymyslil a co se mu pobařilo, hrdý na to, že moře nepřekáží člověku, aby přessel aneb přeplaval z jednoho břehu na druhý, že voda, oheň a pára musí mu sloužiti a takřka pomysleni činiti, hrdý na to že hromosvody vyměřuje i bleskům cestu, kudyž mají choditi, aby jemu nepřekobily, hrdý na to, že vyskoulal dráhy, vzdálených slunci a hvězd a předzvídá zatmění slunce a měsíce na staletí atd. Protož se lidský duch zbožňuje, to jest, myslí o sobě, že sám sobě stačí, že nepotřebuje vyšší pomoci, že jest pánem na této zemi a může činiti, co se jemu líbí. Neptá se po Bohu, ne po jeho zákonu a neprosí o jeho pomoc.

U tom vězi ale veliký omyl. Neboť věčně věkův platí slova sv. Pavla: že v Bohu žijeme a se hýbáme i jsme. Trebať se chtěl lidský duch sebe více spírati proti pravdě této výpovědi, konečně musí předece poznati a wyznati, že výsledek všech lidských podniků, lopot a prací závisí od vyšší moci, kterážto světem vládně.

Kašše sv. víra nám vyjasňuje naše povolání ku práci takto:

a) Člověk, když byl stvořen a postaven do raje, měl především a hlavně poznati Boha, měl ho milovati, jeho příkázání plniti a pak u Boha věčného spášení dojíti; spolu ale měl také práci tělesné i duševní sily své cvičiti a zaměstnávat, měl půdu raje práci svou trássliti a byliny a stromy pěstiti, aby mu poskytovaly potřeby života dle chuti a záliby jeho. „Bojal Hospodin Bůh člověka, a postavil jej do raje rozkošse, aby jej vzdělával.“ (1 Mojž. 2, 15.)

b) Dokud setrvali prvotní lidé v původním stavu nevinnosti a božské milosti, nebyla tato práce s nesnází a přílišnou obtíží spojena, naopak ona sloužila jediné k jejich potěše a rajske blahosti. Právě jako člověku mysladlému požívání pokrmu jest uetoliko potřebou ale i potěhou a slouží k zotavení všech jeho sil tělesných i duševních: tak také práce prvotnímu člověku byla potřebou i radostným zaměstnáním.

c) Jinak to ale po zpáchaném hříchu. Řekl Bůh Adamovi: „Že jsi jedl z stromu, z kteréhož jsem přikázal tobě, abys nejedl, zlořečena bude země v díle tvém; v pracích budeš jísti z ní po všecky dny života tvého. Trní a hloží tobě ploditi bude. V potu tváři své jísti budeš chléb, dokavadž se ne navrátíš do země, z kteréž vzat jsi.“ (1 Moj. 3, 17—19.)

Od toho dne není život lidský na zemi leč jen doba tuhých prací, starostí, strát a pohromy rozmanité. Jako se člověk protivil Bohu, tak vzdoruje člověku veskeré tvorstvo. Tu wichřice, tu parna, suchota, blesky a oheň, tu přimaly a povodně, tu hmyz a zvíř a pohromy jiné káž a hubí díla rukou lidských.

Ž to jest následkem onoho hříchu, že časem i nejpilnějši a nejotuzenějši dělník cítí neduh a omrzení při práci. Práce původně milá a lahodná změnila se v odporou, jsouc pokutou hříchu.

Proti tomu všemu činívali někteří lidé za našich dnů rozličné námitky; praví: Nejsmeliz všickni stejny, n podobilem poběleni bědicové hříchu a winy? Proč tedy nestejny jsou naše tresty a úlohy pokání? Proč jeden z nás má hojnost a přebytěk ve všem, co potřebuje člověk na zemi, a jiný musí při

namahavé, nebezpečné, ano i život ufracující práci ještě hladem a nahotou trpěti? Proč jeden má tolik, že ani není co s svým bohatstvím počít, a jiný nemůže ve dne a v noci ani tolik vybělati, čím by uživil sebe, churavou ženu a malé dítě své?

Na to odpovídá Sirach takto: „Všichni lidé z země jsou a z prsti, odkudž stvořen jest Adam, avšak v množství umění rozdělil je Pán a proměnil cesty jejich. Z nich některé požehnal a povýšil: a z nich jiné posvětil a k sobě přivinul: a z nich zlořečil a ponížil; a obrátil je od odloučení jejich. Jako jest hlína v rukou hrnčičových, z níž může tvořiti a působiti a vsedky cesty jeho jsou podle libosti jeho; tak jest člověk v rukou toho, kterých učinil ho a on odplatí jemu dle soudu svého.“ (Sir. 33, 12—14.)
A sv. Pavel volá takto: „O člověče, kdo jsi ty, že odmlouváš Bohu? Zbali hrnec dí tomu, kdož jej udělal: Proč jsi mne tak udělal? Zbaliž hrnčič nemá moci nad hlinou, aby z jedno stejného trupele udělal jednu nádobu ke cti a jinou ku potupě? Zestliže Bůh chtěje ukázati hněv, a známou učiniti moc svou, snášel ve mnohé trpělivosti, nádoby hněvu k zahynutí způsobilné, aby ukázal bohatství, slávy své při nádobách milosrdeství, kteréž připravil k slávě, jakáž jest v tom nepřávedlnost?“ (Ř. Řím. 9. 20—23.)

Z toho tedy vysvitá, že když se někteří lidé rodí v chudém stavu a povolání jsou k namahavé a těžké práci, i k jiným nehodám: to neděje se slepou náhodou aneb tak zvanou nepřizní osudu, nýbrž děje se tak moudrým a spasitelným řízením Božím. Nezpptateblné jsou cesty prozřetebnosti Božské, avšak jistě

jistě, že Bůh s každým člověkem laskavě smýšlí, každého volá a vede k spasení věčnému, pakli se člověk sám od něho neodvrací a že na onom světě dá každému odměnu hojnou dle nejvyšší spravedlnosti své.

Překrásný příklad poskytuje nám zde Petr, jak může člověk i nejtěžší a nejvyšší nevděčnou práci oslabiti sobě i hojného výtěžku z ní se nadíti, když totiž pokorně a poslušně vůli Boží se podrobí. Pročež milý čtenáři modli se a pracuj, vše ostatní ponechej řízení Božímu. Práce jest tvé povolání; zahálka bylaby tvá potupa a zkaž časná i věčná. Pracuj z lásky k Bohu, vzpomínej při práci na Boha, a obětuj všeliké obtíže Bohu; tak budeš pracovati ke cti a oslavě Boží a hojný užitek zajisté tebe nemine.

29. Ježíš učil z lodičky a povolil dvanácte apoštolů.

Odšel tedy Ježíš s učennými svými z Jeruzaléma k moři; ale zástúp veliký z Galilee a z Judstva i z Jeruzaléma šel za ním; rozkázal tedy učenníkům svým, aby připravili lodičku, aby ho lid uetišl, nebo mnohé uzdravoval, tak že se naň valili všichni, kteříž neduhy měli, aby se ho dotýkali.

Všel pak Ježíš na horu k modlení a přes noc trval na modlitbě Boží. A když byl den, povolal učenníků svých a povolil z nich dvanácte, kteréž i apoštolů nazval: Šimona, kterémuž dal jméno Petr, a Ondřeje bratra jeho, Jakoba a Jana, Filipa a Bartoloměje, Matouše a Tomáše, Jakoba syna Alfeova, a Šimona, kterých slove Zelotes a Judu bratra Jakobova a Zibáše Issariotského.

Možít mánt.

Pán Ježíš vyšel na horu k modlení.

Gle Ježíš se modlí! Pán všeho stvoření, král slávy věčné na zem padá, srdcem vzdychá, Bohu Otci prosby své vylévá. Mácež sv: Ambrož tento výklad čini: „Příklad se dáwa tobě křeslane, i způsob, kteréhož máš následovati, se tobě předpisuje. Což tobě pro své spasení činiti sluší, jestliže Kristus sám pro tebe v modlení noc trávi? Aterak se chystati máš, když obzvláštní pobožnost nebo práci začíti chceš, ježto Kristus maje apoštoly voliti, dříve se modlil.“

Srownějme již vroucnost a horlivosť Páně s naší váhavostí a nedbalostí. Modlí se ten, jenž ničehož nepotřebuje, anobřž vším dobrým oplývá: a my lidé nedostateční, kteří všeho dobrého prázdni a potřebni jsme, nerádi na kolena klekáme, nerádi ruce své spináme. — Na tvář svou padá Kristus, kterýž nic zlého nečinil a zádného soudu nemá se co báti: a my hříšní lidé, huěru a soudu Božimu podrobeni, jsme váhavi k modlitbě. — Kristus chtěje voliti apoštoly a lid slovem božím vyučovati, dříve se modlí: my pak práce své, kteréž bez pomoci Boží ani začíti ani dokonati nemůžeme, bez vroucí modlitby zhusťa začínáme. —

Pán se modlil v noční době. Tím dal nám na srozuměnou, že pokojná noční doba k modlení jest nejprůhodnější. V té době bývá mysl nejmeně roztržita. První křesťané také zhusťa v noční době modlení a své služby Boží konali. — Někdě se stává, že člověk nemůže spáti a bývá na svém loži i dlouhou chvíli i myšlenkami nesluffnými velice trápen. Zpomeň si v takové době na příklad

Páně, an se modlil v noční době, i následuj ho. Při modlitbě prchnou myšlenky zlé a dlouhá chvíle se příjemně zkrátí, ano v spasitelnou dobu promění. Proč mívají zbožní lidé nad svým ložem vedle křtže zavěšený růženec? Pro takové spaní prázdne doby. V mrákové noční jest růženec jako nějaká berla, o kterouž duch se podpíraje, k Bohu se vznáší.

Pán modle se trval přes celou noc na modlitbě. Tím nám dal poučení, že máme v modlení státi a vytrvanliví býti. Nebo jestliže Pán sám, Syn Boží, Svatost sama přes noc na modlitbě trvá, dlouhé modlitby koná: čímž více sluší nám bídným a hříšným lidem v modlení setrvati, a ne zkrátka a zběžně modlitby konati. Memíním, abychom snad dlouhým a ducha prázdným modlením Boha k vyslyšení jakoby donutiti chtěli, jakž se domýšleli druhdy fariseové; nýbrž abychom svou vroucnost a horlivosť na jemo dávali, samy sebe vzdělávali a v duševním vnitřním životě prospívali, a tak vyslyšení u Boha hodnějšími se stávali. Nemáť Bůh dlouhého a vytrvalého modlení našeho potřeby, ale my ho potřebujeme.

Powolal pak svých učenníků a povolil z nich dvanácte apoštolů. Je mistr náš povolil právě dvanácte apoštolů nebo poslů k roznášení víry a spásy, má také svou přičinu. Mesiáš zajiště zprvu zaslíben jest lidu izraelskému, u něho mělo se započíti spasení a vykonpení světa, odkud pak se mělo do celého světa rozšířiti. Westkerý však národ izraelský byl rozdělen na dvanáctero pokolení dle dvanáctera synů Jakobových. Z ohledu na rozdělení toto povolil Pán Ježíš dvanáctero apoštolů, aby však zřejmo a

patrně bylo, že veškeré pokolení jeho k vykoupení Páně povolána jsou; za kterouž příčinou i Pán Ježíš vysílaje apoštoly do světa, z prvu a především k pobloudilým ovcím israelským jich posílal. — Než netoliko národ israelský anobř i všecken svět povolán jest k účastenství vykoupení Kristova. „Jdouce učte všecky národy“ řekl Pán. Protož povoláno jest dvanáctero apoštolů na znamení, že jako z dvanáctera synů Jakobových celý národ Israelský podle těla zplozen a rozšířen jest: podobně i nový Izrael, totiž národ křesťanský z dvanáctera apoštolů duchovně zplozen a po veškerém světě rozšířen býti měl.

Zvolil Pán tyto apoštoly z učeníků svých. Zvolil k tak důležitému dílu nenčené sprostné lidi, aby patrně bylo, že dílo jeho není z učnosti lidské ale z moudrosti božské. Chtěl Pán vírou svou zřlechtiti veškeré smýšlení lidské, zamoditi nové bohumilé mravy, uhasiti hrozné vášně lidské, slowem, chtěl přetvoriti, obuwiti svět, a k tomu vysílá sprostné muže, na větším díle rybaře a dí jim: „Učte všecky národy.“ A opět: „Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou.“ A jak Pán chtěl a předpovídal, tak se stalo. Na základě těchto apoštolů zrostla jeho církev, kteráž stojí nepohnutě po osmnácte století w bouři tohoto světa a rozkládá se po šířím světě jako mohutný strom, w jehož stínu nalezají národové své útočiště, svou ochranu, své oblažení. Každý wěť přinášá nové bouřky proti této církvi a lichá učnost lidská rozličných vymýšlí námitky proti učení oněch rybařů; wšak to vše nemůže wyvrátiti církev Páně. Nepohnutě stojí w bouři a námitky proti učení jejímu rozrážejí se

a rozplivají w níwec jako wlny o stálu sňohající. —

30. Učení Ježíšowo na hoře:

a) W čem prawá blaženost záleží.

Wida pak Ježíš zástupy lidu, kteříž se byli k němu shromáždili, posadil se a otevřew usta swá učil je, řka:

Blahoslavení chudí duchem, nebo jejich jest králowství nebeské;

blahoslavení tišší, nebo oni země vládnouti budou;

blahoslavení lkající, nebo oni potěšeni budou;

blahoslavení, kteří lačněji a žízneji po spravedlnosti, nebo oni nasyceni budou;

blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou;

blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha widěti budou;

blahoslavení pokojní, nebo oni synové boží slouti budou;

blahoslavení, kteříž protiwenství trpí pro spravedlnost, neb jejich jest králowství nebeské;

blahoslavení jste, když wám zlořečiti a protiwenství činiti, a všecko zlé o wás, lhouce, mluwiti budou, pro mne; radujte se a weselte se, nebo odplata wásse hojná jest w nebesích.

N o z j i m á n í.

Pán blahoslavi chudé duchem. Slowem „chudí duchem“ neboli wlastní wůli rozumí Pán Ježíš předně skutečně chudé, kteří spokojeni jsou w své chudobě co w stawu Bohem samým jim určeném, kteří tedy žádného bohatství aneb většního majetku si nepřejí a nehodby a nedostatky své z lásky k Bohu a w naději budoucí náhrady za hrobem

trpělivě, ano s radostí snáší; pak ale nazývá Pán chudé duchem i bohaté lidi, kteří srdce své nepřikládají k pokladům pozemským, nýbrž vřelých statek svých mají pouze za prostředek k odklizení cizí bídě a k oblažení svých blízkých; kteří tedy mají nadbytek, avšak žijí jako by neměli více než co je potřeba nezbytná, a jakoby byli jen vládaři statku jim svěřeného, a tudíž také hotovi jsou každé chvíle tento cizí statek navrátiti v ruce pravého pána jeho, hospodáře nebeského. Také můžeme slovem chudí duchem rozuměti lidi pokorné, kteří totiž nacházejí a v srdci svém dobře cítí, že se jim nedostává statku vyššího, totiž moudrosti a cnosti rozličné; neboť poznání vlastní nedokonalosti jest první krok k zdokonalení sebe.

Pak blahoslavi Pán tiché. Neboť lidé kteří umějí krotiti svou zlost a beblivě vsí různici, wábe a rozepři se vyhýbají, ducházejí již na světě pokoje, aspoň bývají méně od jiných sřádlení a nenáwidění a pronásledování; jim kyne na věčnosti věčný pokoj co odplata za hojně zapírání sebe a odpouštění těm, kteří jim ublížili.

Pán blahoslavi lkající. Sem náležejí vsiickni, kteří utrpení s oddaností do vůle Boží, tedy trpělivě snáší; zvláště pak ale platí tato slova o lidech, jež žádný bol tělesný, žádná pohroma a ztráta tak neboli, jako hříchové jejich. Takový zármutek, tak prudké hoře jest zajiště předchůdcem budoucích radostí na věčnosti. Podobně jako hojná rosa z rána předchází a zvěstuje jasný den: tak utwibí oko, hojně slzami lajícími zarosené, zajiště jednou slávu Boží a den věčně jasný u podnoží trůnu Božího.

Blahoslavení, kteří lačněji a

žizněji po spravedlnosti. Bůh wložil do člověka pud po jídle a po nápoji, kterýchto pud nazýváme hlad a žizeň. Když tento pud twůrce swěta w nás wložil, již se byl o pokrm a nápoj postaral; i co chce jiného, než abychom w hladu a žizni jahali po pokrmu a nápoji? Avšak Bůh wložil w nás také jestě jinou a to vyšší dusewní touhu, totiž žádost hledati a nalezati pravdu, vůli Boží, a dle této vůle nejvyšší se chowati. To nazýváme hlad a žizeň po spravedlnosti. — Když člověk je tělesně nemocen, přestává hlad a vzhává se někdy zimnicí žizeň po nápojích sřkodlivých. Podobně když člověk dušewně ochurawí, když w hřišné wásně zabřebe, wtrácí se také onen vyšší hlad po spravedlnosti a zimnicí nastává žizeň po věcech nespravedlivých. Pročež jen ten pravou kráci cestou k cíli ob Boha mu wstlnutému, kdo ten přirozený pud po pravdě a zjewené vůli Boží i po životě spravedlivém w sobě chowá i pěstí a w učení Ježíše Krista i w dobrých skutcích své dusewní ukojení hledá; ten zajiště dojde jednou dokonalého nasycení, až utwibí věcnou pravdu a lásku, ne již w obraze, ale twáří w twáři.

Blahoslavení milosrdní. Když ucho i srdce své k lidem neschastným a trpícím sřlání, a jim w nouzi dle své možnosti ulehčuje, buď již, že jim práci rukou svých pomáhá, buď se o svůj chleb s nimi dělí: ten, když i na něho pohroma uderila, nachází hojně přízuiwců a dobrodětů, tak že uprostřed zármutku swěho touto přízui potěšen bývá; přesto pak Bůh, kterýž nepouechá bez odměny ani číši wody pobané žiznicimu we jménu Jeho, chce býti jemu odplatou u míře weliké welmi.

Blahoslavení čistého srdce. Srdce nasse mají býti čistá t. j. prostá všech hanebných žádostí, ano i vši pých, závistí, pokrytství a podobných vášní, tak aby každý dobrý člověk, ano každý anděl mohl v ně nahlédnouti, aniž bychom se musili při tom studem zachvěti. Kdo takové čisté srdce v sobě chová, ten již zde na zemi Boha lépe poznává a vůli jeho lépe chápe a v sebe přijímá, než lidé srdce nečistého. Jako slunce se zrcadlí jen ve vodě čisté, ne pak ve vodě zkalené: tak jen čistá duše může býti zrcadlem a obléškem Božím.

Blahoslavení pokojní. Pokoj jest oien stav, v kterémž není odporu s jinými, jest tedy stav shody čili sjednocení. Pravý pokoj v tom se zakládá, a) aby člověk nebyl sám s sebou v odporu t. j. aby jeho svědomí nečinilo mu výčitky, že jedná proti rozumu a proti zákonu Božimu, b) aby člověk žil bez hněvu s jinými, čili v svornosti a v lásce se svým bližním a za c) aby byl spojen s Bohem, čili aby byl v milosti Boží postaven a měl pevnou vůli, nečiniti, čím by milost Boží pozbyti mohl, ale činiti jen to, čím by se dokonalejším stal. Kdož takový pokoj v srdci nosí, i jiným jej vštípití se snaží, ten jest jakoby anděl mezdějším světem kráclci, jest pravým synem Boha nasseho, kterž jest dárce pokoje a proto Syna svého na svět poslal, aby lidem pokoj zvěstoval i zjednal. Takový syn také jistě vítán bude jednou v domě svém otcovském.

Blahoslavení, kteří protiwenství trpí pro spravedlnost. Lidé svědomití, sšlechtní a v povinnostech svých věrní vyhávají často kráte od jiných týráni a pronásledování, poněvadž nechťi, ba nemohou dle svého svědomí

oněmno býti po vůli, nechťi připustiti nespravedlnost, a poctivě brání hřichu. Avšak tato nepřizeň, toto zlowolné pronásledování od lidí nesvědomitých, nerozumných a vášnivých nesmí člověka sšlechtného mysliti. Jemu nesmí záležeti na soudu lidském, nýbrž jediné na soudu božském, který se poněkud již i v jeho svědomí oblašťuje a zrcadlí. Protož sluší jemu vytrvalost v dobrém a protož slíbena jemu hojná náhrada; čím větší potupa jeho na zemi, tím slavnější bude jeho oslava za hrobem.

Jak krásný obraz swatého života podal nám tu Jezíš Kristus v slowech výše poznamenanych! Jak bohatý to pramen duševních rozkoší otevřel nám již zde na zemi! Milý čtenáři! ulož si tato slowa dobře do srdce svého, a když uběhneš v pokušení, zpomínej na ně. Bude-li tebe pokoušeti žádost po bohatství aneb výdělku nespravedlivém, rei sám k sobě: Blahoslavení chudí duchem! Bude-li pokoušeti tebe krev zlosti a litošti rozpěněná k pomště, promolej k sobě: Blahoslavení tišší. Bude-li tě vyhízetí tělo k rozkoši smilné, rei sám k sobě: Blahoslavení čistého srdce! Bude-li lákati srdce tvé zisk nespravedlivý, kdybys totiž lži a podvodem mohl dojiti výdělku a bohatství, krot svon žádost slowy: Blahoslavení, kteří lačnějí a žízneji po spravedlnosti. Tak sám jebe napomínej a dle těchto swatých napomenutí jednej! Dřissem jednáni to nebude časem suabné, auobrž těžké a namáharvé, jako každý boj, ale prohlízej v boji svém k hojně odměně, která ti khye na výšosti a rozhyvej Krista v pomoc s hůry. S jeho pomoci a při pevné vůli své sšlastně dojdeš koruny vítězné.

b) Jak sluší blízkému dobrý příklad dávatí.

By jste světlo světa; nemůžete místo na hoře ležící skryto býti; aniž rozsvěcují svíci a stavějí ji pod kbelec, ale na svíce, aby svítila všem, kteří jsou v domě. Tak svět světlo vafše před lidmi, ať vidí skutky vafše dobré a slaví Otce vafšeho, jenž jest v nebesích.

N o z j í m á n í.

Učtoli tato slova řečena jsou vlastně k sv. apoštolům a platí o jejich vzneseném úřadě: tak předce z částky vztažují se na všechny křesťany, zvláště na ty, kteří jsou představení a dozorcové jiných. Všichni věřící jsou údové jednoho těla, vespól si slouží a se podporují, aby zachovaly tělo při životě. Podobným způsobem mají se všichni křesťané co údové tajemného těla Kristova vespól v dobrém podporovati a i blaženosti věčné si dopomáhati. Tato vzájemná podpora má pak se státi především a hlavně dobrým příkladem, poněvadž nic tak člověka k plnění povinnosti jeho nevábí, jako když vidí, že všichni lidé kolem něho tyto povinnosti věrně plní. Kdo činí dobré skutky, ten jiné vyhucuje ač beze slova, a vyhucuje důrazně; neboť nic neovstřípi a nevrhje se tak hluboce v srdce lidské jako příklady jiných. O těch to uvážili všichni otcové a matky, všichni kdož mají děti v domě, hospodáři a mistři řemeslníci, kteří by zpomínali na to, že sami se k nebesům blíží, když dobrými návodby a skutky jiným cestu do nebe ukazují a proflapávají.

c) Jak sluší plniti zákon Boží.

Nedomnívejte se, že jsem přišel rušit zákona nebo proroků; nepřišel jsem rušit ale naplnit. Amen jistě pravím vám, dokavádž nepomine nebe i země, jediná literka aneb jediný puntík ze zákona nepomine, až se všecko stane. Protož zrušili by kdo jedno z přikázání těchto nejmenších, a učil by tak lidi, nejmenším slouti bude v království nebeském; kdožby pak činil a učil, ten velikým slouti bude v království nebeském.

N o z j í m á n í.

Kř Kristus naplnil zákon. Jemu nebylo na tom došti, aby učil zákonu, nýbrž on sám zákon plnil. On byl takřka zákon živý, neboť nejdrive vykonal sám, co pak jiným velel konati. Žij nemůže nikdo vymlouvatí se těmito slovy: „Nevím co mám činiti, abych se stal dokonalým.“ Jednej vždy a všudy ble příkladu Páně a dokonalým budeš.

Kř Kristus naplnil zákon také tím, že zjednal lidem potřebnou milost Boží, aby mohli zákon Páně plniti. Nikdo teď nemůže naríkati, žeby bylo příliš těžké, co mra Kristova od člověka žádá; neboť co nemůžeš činiti sám ze sebe, to koná v tobě milost Boží. Poněvadž tedy Kř Kristus sám pomáhá věřícím plniti zákony, můžeme říci, že Kř Kristus posud neustále plní zákon, totiž námi čili v nás. — Ze slova Páně vysvítá dále, že to veliký blud, když někdo myslí, žeby záleželo jediné na plnění přikázání důležitých, nic pak na přikázáních menších čili na zachování tak zvaných maličkostí. Neb, co nazývají lidé maličkostí: to často kráte prodělává otvor a bránu

věcem velikým. Moudrý Sýrach vísse: „Kdo pohrdá malými věcmi, zhyne.“ (19, 1.) Veliká pohoršení a zhoubné zločiny, kteréž se během minulých století udály, na větším díle vzaly svůj původ z věci původně nepatrných aneb z událostí méně významných. Protož milý čtenáři! buď věren i v maličkostech, abys nebyl pak stržen jako hráz, kterouž počaly promrtávati proudy jen nepatrné, až přišel příval neuhražitelný. Protož bí Pán na místě jiném:

„Služebníce dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tebe ustanovím: vejdiž v radost Pána svého.“ (Mat. 25, 21.)

d) Že nemáme jiným ubližovati ale s nepřitelem se smířiti.

Pravím vám, nebude-li hojnější spravedlnost vaše nežli zákoníků a farizeů, nenejdete do království nebeského.

Slyšeli jste, že řečeno jest starým: Nezabiješ! pakliby kdo zabil, hoden bude soudu. Ale já pravím vám, že každý, kdož se hněvá na bratra svého, hoden bude soudu. Ažpak by řekl bratru svému: rácha, hoden bude rady; a kdož by řekl: blázne, hoden bude pekelného ohně. Protož přinášíš-li dar svůj na oltář, a tu se rozpomeněš, že bratr tvůj má něco proti tobě; nechejž tu daru svého před oltářem, a jdi prvé, smíř se s bratrem svým a potom přijď a obětuj dar svůj. Vejdi v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokudž jsi s ním na cestě, abys jnad nedal protivník tvůj tebe soudci, a bylbyš uvržen do žaláře. Amen pravím tobě, nevyjdeš odtud, dokudž posledního penízku nena- vrátíš.

Roziimání.

1. Pán v těchto slovech jakoby zrcadlo staví nám před oči, abychom zřeli jak to stojí s naší spravedlností a abychom zvěděli jsouli naše mravy tak způsobilé, abychom zasloužili pobílu v království nebeském. Nás nemá šáliti a klamati úsudek světa, a poštavení naše vznesené, ne chvály a poklony lidí jiných. Chválu a čest u lidí měli také farizeové a zákoníci, ale Pán o nich pravil: „Nebude-li hojnější spravedlnost vaše, nežli zákoníků a farizeů, nenejdete do království nebeského.“ „Co mebe se nedostávalo té spravedlnosti jejich?”

a) Farizeům se nedostávalo především pravého nevyhnutelně potřebného základu větší spravedlnosti, totiž živé víry. Sv. Pavel bí: „Spravedlivý živ jest z víry (1 Řím. 1, 17) a bez víry nelze se libiti Bohu. (1 Řím. 11, 6.) Že postrábali tuto živou víru, jest z jejich slov a činů dosti zřejmé. Neboť newěřili v božství Ježíše Krista, newěřili učení jeho, zawrhovali zákon jeho a protož osfeliká spravedlnost jejich byla pouze na oko, byla jako dům, kterýž nemá základních zdí a tudíž obyvatelům svým nemůže bezpečnosti poskytovat. — A nyní táži se tebe, milý čtenáři! jak to stojí s tvou spravedlností? Nemyslíš taky i ty, jako myslí mnozí jiní, že na víře nic nezáleží, že vše jedno co člověk věří, jen kdož jest člověkem spravedlivým?”

Abyby toto mínění bylo pravé, tož by zajisté bylo zbytečno bývalo, ano zpozdilostí, že nám Bůh zjemil víru pravou, a bylo by to od Boha nespravedlivo, že učinil víru podmínkou

spasení, kdž pravil: „Kdo měří spasen bude a kdož neměřil bude zatracen.“

b) Dále se nedostávalo farizeům a zákoníkům pravé lásky k Bohu a bližnímu. To z toho ješt pravobno poněwadž neměli pravé víry. Jak může milovati pravou láskou Boha, kdž potvrhá pravou vírou jeho? I nenáviděli Syna Božího Ježíše Krista až k smrti. — Co do lásky k bližnímu: zákon ten poněkud zachovávali, totiž pouze dle litery; oni sice nikoho nezabijeli, ale uenáviděli jiných, jim nepřáti, na ně se hněvati, to za hřích žádný nepokládajíce.

Zpytuj milý čtenáři svou lásku k Bohu a k bližnímu, není-li podobna? A jaká tvá láska, taková i tvá spravedlnost.

c) I byla spravedlnost farizeů a zákoníků pohou zevnějšší dobročinností bez vnitrní čistoty a sšlechtnosti. Vystríhalil se zlych skutků do očí padajících, ne pak vnitrních, ne zlych myšlenek, hříšných citů a žádostí. Mhli si ruce jakoby to k čistotě úplně stačilo, nemyrhlí ale ze srdce sšpiuu závišti, msty a podobných duševních nečestí. — A jaká ješt spravedlnost tvá? Nepřestáváš i ty jen na zevnějšším skutku? Nemyslíš i ty, že jš zákonu Páně dosti učinil, kdž se v postních dnech zdržuješ požívání pokrů masitých; a že jš se ospravedlnil i napravil, poněwadž jš vřkonal nějakou pouk? Pakli se jen masa zdržuješ, ne pak i hříšného citu a hříšné žádosti, marný ješt půst tvůj a pakliš příležitosti k hřichu neussel, marné ješt tvé putování.

d) Konečně nedostávalo se farizeům čistého úmyslu při jejich skutcích dobrých. Všelike dobrodějství jejich jen k tomu čelilo, aby lidé viděli jejich

dobré skutky a proto je ctíli a chválili a je za dokonalé čili swaté lidi pokládali. Ty pak milý čtenáři! nehledej čest u lidí, ale u Boha. Nehlásej před lidmi, coš dobrého učinil; konej své dobré skutky, pokud tvá síla stačí, skrytě aneb aspoň nestarej se o to, dozví-li se o nich swět, čili nic. Bůh o nich ví, a na tom měj dosti.

2) Z oněchno slovo Páně vidíme dále, že i nejškvostnějšší obět nemá žádné ceny u Boha, pakli žijeme v hněvu s jinými a pokud jšme se s nimi upřímne nesmířili. Neboť obět ješt známka či obraz smíření; kdo obět Bohu přináší, chce se s Bohem smířiti, chce odpuštění u něho dojíti. Jak ale může tvá obět zuaciti smíření, kdž žiješ v hněvu a ržnici s jinými? Jak můžeš dojíti odpuštění, anto se s jinými hrdluješ? Ci newíš, že slíbil nám Bůh odpuštění jen pod tou podmínkou, pakli odpustíme i my těm, kdož nám ublížili? Jak můžeš čtiti, aby ti od Boha dáno bylo, co sám jiným dáti nemíníš? Tertulian praví: „Jak medle smíříš hněv Boží, anto jš naplněn hněvem proti bližnímu svému?“ Protož kdo v srdci kyselost, zášť a mstivost nosí: ten nemůže učiniti ničádný Bohu milý skutek, nemůže mohliti se Bohu, aby se jemu líbilo, ten nemá ani v dům pokoje, v chrám Boží, vstoupiti. — Nuže uvaž, jak častoáte obcovals i ty službám Božím, oběti mše swaté se srdcem rozervaným a a hněvivým? Snad jš dokonce i k stolu Páně přistoupil, požíval tu z oběti smíření, aniž jš se byl dřívě s bližním svým smířil. Toli jš učinil, jednals přímo proti úmyslu Páně; neboť Ježíš Kristus ustanovil mši sw. za obět smíření, tš vřsal svou nesmířivostí

učinil ji jako oběti hněvu a ráznice. Neboť jak mile obcuješ mši svatě s hněvem a mstivostí v srdci, nedocházíš žádného odpuštění u Boha, anobrž jám na sebe spravedlivý hněv Boží svaluješ a přitahuješ. Proto v naší církvi v nejstarší době vždy před svatým přijímáním dávali ji mšiickni přítomní políbení pokoje na znamení své vzájemné lásky. Tento obyčej posud pamatuje se v naší církvi při slavných službách Božích; neboť před přijímáním obnáší se kříž co nástroj pokoje, a duchovenstvo tento kříž líbá, vespol k sobě říkáje: Pokoj tobě.

Protož smíř se s bratrem svým, kdož v prjech svých zášť a hněv chováš, smíř se hned aneb jak ti nejdříve možno bude, smíř se, dokud jsi živ a smíř se upřímně. Na věčnosti bopabá čas smíření, tu nastane doba soudu; i dojdeš takového odpuštění, jakého jsi sám dával sšlůdcům a nepřátelům svým. Protož smíř se pro své vlastní spasení! —

e) Že vždy máme pravdu mluvit.

Dpět slyšeli jste, že řečeno bylo starým: Nebudeš křivě přísahati, ale splniš Pánu přísahy své. Ale jak pravím vám, abyste nikterak nepřisáhali; ale buď řeč vaše: jest, jest, ne, ne; což pak nad to více jest, to od zlého jest.

N o z j i m á n í .

Není krásnější věci ve světě nad pravdomluvnost a není zhoubnější nad lživost.

Pravdomluvnost sšlechti člověka; pravdomluvný jest všudy vážen, každý věří jeho slovu, každý dá na jeho slovo. On může každému hleděti v oči a

nemst se báti, že někdo mu řekne: Užeš. Dvšsem také se může státi, že svou pravdomluvností si způsobí nepřátelství; ale u koho? U lidí nespravedlivých a zlých, kteří chtějí, aby skutkové jejich zůstaly tajny, aby lži přikryvány byly.

Naпроти tomu lhář jest povrhelem v společnosti lidské. Poctivý člověk se jemu vyhýbá, nemůže spolehati na jeho řeči, nechce vjiti s ním v žádně spolčení; někdy bývá lhář i osobou velmi směšnou; lidé, kdž co vypravuje a tvrdí, do oči se jemu smějí, onť pak běže útočistě k zaklínání se a k přísaze, ale čím více se zaklíná a na Boha obvolává, tím méně uachází u jiných lidí.

Dále vysvitá ošklivost lhavosti z toho, že lež jest jako sestra krádeže. Kdo krade nemůže se v tomto hanebném řemesle obejiti bez věci dvou, bez falešného klíče a beze lži. Lži přikryvá své úmysly, své cesty a čím jest ve lži prolynanější, tím jest i k zlým skutkům způsobilější. Lež jest společníci i jiných ještě ohavností a zločinů. Dábel chtě v ráji podvésti první rodiče, vyhobil si svou — lež. Proto se říká, že jest lež iplozena a na svět přinesena dáblem a že byla jako kvasem hříšnosti, kterž dábel vrhl v prsa v prvníých newinných lidí.

Na pravdomluvnosti zakládá se všeliké obcování lidské, všeliký obchod a všefeky chvalitebně spolky. Kde pak lidé lhou, tu vše se kazí a hne.

Vezměte trhy, kdž prodavač vychvaluje, své zboží a pak se objeví, že lhal, obrázejí se od něho kupci, nikdo mu newěří, on hne. Kdž kupec sšlibil, že v jistý čas zaplatí svůj dluh a pak se objeví že lhal, ztrácí a proti sobě popouzí svého měřitele. Kdž otec svou dcern prodávaje, sšlibil zeti své-

mu jisté měno, avšak takové měno neměl a tudíž je dáti nemůže, hobil touto lži do domu nových manželů ne-
spokojenost a swár, i zášť proti sobě; lži otec sám zkažil život dcery své.

Protož učiň sobě za nezruffitebné pravidlo: že nikdy a nikdy a žádným způsobem nebudeš lháti, anobrž, že budeš vždycky jen pravdu mluvit, jak bi sw. Pawel: „Protož složivše lež, mluwte pravdu jedentáždy s bližním svým; nebo jsme wespolek oudomé.“ (K Efez. 4, 25)

Tím wšak, že máme vždy jen pravdu mluvit, není spolu řečeno, že wšeccko co wíme, co jsme widěli a slyšeli, jiným wyprawowati máme a můjme. Jest čas mluwení a čas mlčení. Často kráte žádá to čest a dobré jméno našich bližních, abychom co o nich wíme, jiným nepowědali, nýbrž abychom to zatajili. Zazpkem se nemá jiným sskobiti, ale k dobrému přispíwati. Kdo nepowolaně totiž bez ohledu na okolnosti a poměry lidské jiným wšeccko wyprawuje, co wí, co widěl a slyšel, toho již nejmenují prawdomluwným, nýbrž měkkohubým a žwatlawým. Takového člověka musí se lidé báti a wystríhati, poněwadž může žwatlawostí swou mnoho hanby, swárů a různic ztropiti. Drž tedy dobrou stráž nad usty swými. Kdo má práwo tázati se tebe, aneb kde ti powinnost láže mluvit, tu s prawdou wen, ať z toho wzejde co chce; kde nejšit tázán a mluwení tvé by mohlo jiným sskobiti, mlč; a jšit-li ob nepowolaných tázán na věci jiným potupné a sskodlivé, newytácej se lži, která vždy sskobí, ale rei jim, že nemají práwa, tázati se tebe a ty že nemáš powinnosti odpowídati jim. Tak w prawý čas mluw a jen pravdu mluw a w prawý čas mlč!

f) Že máme nepřátely milowati.

Slyšeli jste, že řečeno bylo: Ofo za oko, zub za zub. Jáť pak prawím wám, abyste neodpirali zlému; ale ude-
ři-li tě kdo w prawé líce tvé, nastaw mu i druhé; a tomu, kdož se s tebou chce soubiti a sukni twou wžiti, nechej mu i pláště.

Slyšeli jste, že řečeno bylo: Milowati budeš bližního swého, a nenáwí-
děti budeš nepřitele swého; ale já prawím wám: Milujte nepřátely své, dobře činte těm, kteříž wás nenáwídi, a modlete se za ty, kteříž wám proti-
wenstwi čini a utrhají wám; abyste byli synové otce swého, jenž jest w ne-
besích, jenž slunci swému welí wyhájeti na dobré i na zlé, a desť dáwá na sprawedliwé i na nesprawedliwé. Nebo milujete-li toliko ty, kteří wás milují, jakou odplatu miti budete? Zbaliž i publikáni téhož necini? A budeteli pozdradowati toliko bratři swých, což wice činite? Zbaliž i pohané toho necini?

Budtež wy tedy dokonalí, jako i otec wáš nebeský dokonalý jest.

M o z i t m á n í.

Budtež dokonalí, jakož i otec wáš nebeský dokonalý jest. Částa k nepřátelům čini nás podobné Bohu. Sám Ježíš Kristus tak swědčí, an welí: „Milujte nepřátely své, abyste byli synové otce wášeho, jenž jest w nebesích.“ Proto také písmo swaté nazývá lidi pokoje milowné syny Božími. Kdo wšak s bližním swým w samém hněwu a nepřátelství žije, wyloučen jest z počtu bitek Božích. Welni krásně prawí sw. Leo: „Kdo netrwá w lásce k bratřim,

nebude u nejvyššího Otce státi mezi syny jeho." Tuto výpověď zakládá pak onen svatý učitel církevní na výpovědi sv. apoštola Jana, an píše: „Bůh láska jest a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ (1 Jan, 11, 16.) Kdo tedy netrvá v lásce, netrvá v Bohu a tudíž také nemůže býti synem Božím.

Jako zde na zemi bývá na větším díle podoby mezi otcem a dětmi jeho: tak musí také býti podoby mezi Bohem a lidmi, kteří chtějí právem dětmi Božimi slouiti. Mezi Bohu nemůžeme se podobati v jeho všemohoucnosti, moudrosti, všudypřítomnosti a vševědouce, jsme k tomu příliš slabí a bidní. Ale v lásce můžeme Boha následovati a sice nejvíce v lásce k nepřítelům, neboť když odpouštíme vinníkům svým a jin je za úrážky a škody nám učiněné dobrodiními odměňujem: tož jednáme právě tak, jako Bůh s námi jedná. Gle! Bůh stvořil blesky a drží je mocnou rukou svou na uzdě; třeba jen pohyb jeho prstu a oheň srsti a vše zhrává; mžikem může zahladiti rouhače a nepřitele Božího i může zničiti veškeren statek jeho. Ale činí tak Bůh? Nikoli. Bůh nechce smrti hříšníkům, on jen chce, aby se napravili a živi byli. Bůh prokazuje hříšníkům jen milosti, ano, takřka, zaspává je dobrými dary svými. Dává jim život a zdraví, pokrm a nápoj, štát a obydlí; všechy statky, jichž máme, uděluje Bůh štědrá rukou svou netoliko zbožným ale i bezbožným. Čili již již někdy slyšel, že rosa nebeská padala a slunce svítilo takto na luhy a role spravedlivého, ne pak spolu také na dědiny zjevných a velikých hříšníků? Gle! Bůh patrně miluje i ty, kteří ho nemilují. A když ty takovýto cit lásky

v srdci chováš a dle něho jednáš, jsi skutečným obrazem Božím, jsi dokonalým, podobně, jakož dokonalý jest otec náš v nebesích.

g) Že dobré skutky máme s dobrým úmyslem konati.

Pilně se varujte, abyste spravedlnosti své nečinili před lidmi, abyste od nich viděni byli, jinak nebudete mít odplatu u otce svého, jenž jest v nebesích.

Protož když dáváš almužnu, netrub před sebou, jako pokrytci činí ve školách a na ulicích, aby ctěni byli od lidí.

Amen pravím vám, vzali odplatu svou. Ale když ty almužnu dáváš, ať není levice tvá, co činí pravice tvá, aby almužna tvá byla v skrytě, a otec tvůj, kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě.

A když se modlite, nebuďte jako pokrytci, kteříž obyčej mají ve školách a na úhlech ulic stojíce modliti se, aby byli viděni od lidí. Amen pravím vám, vzali odplatu svou. Ale ty, když se budeš modliti, vejdi do pokojíka svého, zavři dvěře, a modli se k Otci svému v skrytě, a Otec tvůj, kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě. Modlíce se pak nemluote mnoho jako pohané, nebo se domnívají, že by pro dlouhé modlitby byli vyslyšáni. Nepřirovnávejtež se tedy jim, neboť ví otec váš, čehož jest vám potřeby, přvé nežli byste ho prosili. A protož vy takto se budete modliti: Otče náš, jenž jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé; buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi; chleba náš vezdejší dej nám dnes; a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům; a neuvod nás v pokušení, ale zbav nás

ob zlého. Amen. Nebo jestliže odpustíte lidem hříchů jejich, odpustil i vám Otec váš nebeský hříchů vaše; pak-li neodpustíte lidem, ani otec váš odpustí vám hříchů vašich.

Když pak se postíte, nebuďte jako pokrytci smutni; neboť posmívají tváři svých, aby vědomo bylo lidem, že se postí. Amen pravím vám, rozalif odplatu svou. Ty pak, když se postíš, pomaz hlavu svou a tvář svou umej, aby nebylo zjevné lidem, že se postíš, ale Otci tvému, kterýž jest v skrytě. A otec tvůj, kterýž vidí v skrytě odplatí tobě.

Rozjímání.

Když má člověk pernou vůli k Bohu konati k Bohu hledě, cílí když se snaží při všem počínání a opouštění urážky Boží se vysříhati a k oslavě Boží přispívati, tu říkáme, že má dobrý úmysl; tento úmysl může mítí trojí podklad cílí pohnutí, a sice a) člověk může zlého se vysříhati a dobré skutky konati jen proto, že se bojí, aby nebyl od Boha zatvrzen. To jest nejnižší stupeň dobrého úmyslu. Kdo z té pohnutí jedná podobá se služovi, který jen z bázně před citlivým trestem svému pánu zachovati se snaží.

b) Vyšší pohnutkou jest to, když člověk vůli Boží koná a k oslavě Boží se přičinuje, aby došel jednou slávy věčné, cílí odměny v nebesích.

Ten se podobá pilnému nádeníku, jenž pracuje ze úždy.

c) Avšak vrch dobrého úmyslu dostoupil, kdož Bohu slouží pro Něho samého, cílí proto, aby rozmnožil slávu a čest Boží, a zalíbil se Bohu, svému Pánu a Spasiteli. Úmysl ta-

kového člověka jest jako úmysl dobrého dítěte, kterýž miluje otce hlavně proto že otcem jeho jest.

Uvaž, milý čtenáři! jaký podklad má dobrý úmysl tvůj? Sloužíš Bohu jen proto, abyš nebyl jednou věčně zatvrzen? Aneb sloužíš Zemu proto, abyš dočinil se jednou lepšího života za hrobem, nežli ho máš zde? Aneb sloužíš konečně Bohu věda, že On jest vrch vši dokonalosti, že jest Lásky, že jest Tvůrcem, Spasitelem a Otcem tvým? Snaž se aby dobrý úmysl tvůj opíral se o tyto poslední pohnutí.

Dobrý úmysl má do sebe moc divotvornou, onť proměňuje každý skutek i sebe menší v skutek záslužný.

K vysvětlení toho dám podobnoství. Chudý člověk za časů pohanských těžce se živil práci rukou svých. I volal k bohu svému o pomoc. Tu prý se mu zjevila jeho bůh, táže se, čeho by si přál. Řci, pravil chudáš, aby co v ruce držím, proměnilo se v zlato. Vubíže! praví bůh a již sekýra, kterouž v ruce držel, proměnila se v zlato. Báhaje běží oblažený bíbák do svého domku. A div divonci! Co od té chvíle do ruky vzal, změněno jest v zlato. Ale běda mu, i chléb, když ho rozlomiv k ústům dával, změnil se v tvrdé zlato. — Tato sice jen pohanská bájka má i v očích křesťana význam poučný. V duševním životě jest dobrý úmysl ono tajné umění, kterým lze vše proměnovati v zlato t. j.: dobrý úmysl dává každému našemu činu, byť i sebe nepatrnějšímu, velikou cenu a zásluhu u Boha. Jako pokrmy sebe vzácnější nabývají své pravé chuti pak teprvé, když sůl a koření v ně bylo vrženo; tak i naše činy, ač samy v sobě chvalitebné, stávají se Bohu příjemné jen

tehoty, když je s dobrým úmyslem podnikáme. Na příklad: Dobře a chvalitebně jest, modliti se, ale co medle jest modlitba bez dobrého úmyslu? Šepot, prázdny zvuk rtů se pohybujících, tak že sám Pán o těch, kdož se modlí bez dobrého úmyslu, praví: „Kd tento ctí mne pouze ústy, ale srdce jejích vzdáleno jest ode mne.“ — Může-li pak býti sličnějšího skutku nad udělování almužny? Ale bez úmyslu, že chceme dobročiněním a štědrostí svou vlastně jen Bohu se zavděčiti a jemu sloužiti, nemá almužna ceny u Boha. Zistý zbožný muž dobře praví: „Umysl pomáhati chudým z lásky k Bohu měd proměňuje v zlato, avšak úmysl svou štědrostí vyhledávati chválu a čest u lidí, mění zlato v prach a popel.“ — Neboť sšlechtnost a dokonalost člověka nezakládá se na jeho činech zevnějších, které totíž do očí padají, nýbrž na jeho zámyslech, na tom, činí-li skutky dobré s úmyslem dobrým. Bůh nehledí toliko na to co činíme, nýbrž také, ano hlavně na to, z jaké příčiny tak činíme? Tyš chudý čeledín a býváš zapřažen do práce od bílého rána do tmavé noci, tyš chudý rolník aneb dělník, jenž mnohými mozoly musí sobě a rodině své vydělávati chleba; vy ovšem nemůžete modlitbám a službám Božím v kostele mnoho času věnovati, aniž můžete a smíte tělo posít mrtviti, abyste nepozbyli síly ku práci, aniž můžete almužny ze štronného majetku svého udělovati, proto vsšak přece můžete sobě mnohých i velikých zásluh pro nebe získati a sice, když vsše co těžkého konáte, co nemilého snášíte, a co bolestného trpíte, Bohu obětujete, cili pro Boha rádi a ochotně podstupujete. — Ovšem kdo své obvyklé práce jen jako z obyčeje

koná a přitom nic nemyslí, leč aby si potřebného chleba dobyl: ten zásluh za své práce míti nemůže; i čerw fronti je a wrtá, aby se dobělal potravu své. Proto píše sv. Pavel: Buďte že jíte aneb pijete, aneb cožkoli jiného činite, vsšecko kslávě Boží činite. (1. Kor. 10, 31.)

h) Že nemáme o pozemské věci tešlivě pečovati.

Neškládejte sobě pokladů na zemi, kdežto rez a mol kazi, a kdež zloději vykopávají a kradou; ale škládejte sobě poklady v nebi, kdež ani rez ani mol nekazi, a kdež zloději nevykopávají ani kradou; nebo kde jest poklad tvůj, tu jest i srdce tvé. Žádný nemůže dvěma pánuům sloužiti; nebo zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati; aneb jednoho strpí a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti i mamoně. Protož pravím vám, nepečujte o život svůj, cobyste jedli, ani o tělo své, čím byste je odívali. Zbalíž není život více nežli pokrm, a tělo více nežli oděv? Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje ani žne ani šhromazďuje do štodol, a Otec váš nebeský krmí je. Zbalíž vy nejste dražší nežli ono? A kdo z vás přemýšleje může přibati k postavě své loket jeden? A o oděv proč se staráte? Patíte na kvítí polní, kteráž roste; nepracuje ani přede. Pravím pak vám, že ani Šalamoun ve vsší slávě své tak odin nebyl, jako jedno z nich. Poněwadž tedy trávu polní, kteráž dnes jest, a zejtra do peci vyhuzena bývá, Bůh tak odívá, čím více váš, vy malowěrní? Nepečujtež tedy říkajíce: Co budeme jísti, aneb co budeme píti, aneb čím se budeme odívati? nebo toho vsšeho pohané hledají: Však zajisté Otec váš,

že toho všeho potřebujete. Gleďtete tedy nejprvé království božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno.

N o z j i m á n í.

Ře jest poklad tvůj, tuť jest i srdce tvé. Smysl těchto důležitých slov jest zajisté ten: Ře člověk má své nejvyšší dobro, svůj nejvyšší cíl, tam také touží jeho srdce, tam ho táhne jeho mysl. Místo, kde se to nejvyšší dobro jeho nalézá, přitahuje jeho celou bytost k sobě, jako magnet k sobě táhne věci železné; tam hledí jeho oči, tam čelí jeho myšlenky, touhy a žádosti. Vymohl-li si tedy člověk svůj poklad v nebesích, tož pak srdce jeho táženo bývá k nebesům; jeho vnitřní pohyby, jeho zámysly, city a touhy směřují k nebi; tělem kráčí na zemi, duchem bývá na nebi. A naopak, zvolí-li člověk svůj poklad, svůj cíl, na zemi, tu se srdce jeho klouje pouze jen k zemi, vyhledává jen v smyslných rozkoších své ukojení, své blaho. — A kdo nezvolil poklad svůj na nebi, nutně musí ho hledati na zemi. Buď zde aneb tam musí člověk dospováti svého posledního cíle. Dvoji nejvyšší cíl míti nemůže. Dvoubpáním najednou sloužit nelze!

Uvaž milý čtenáři! že pravé a jediné dobro, že nejvyšší cíl člověka jest skutečně jen v nebesích, tam u Boha našeho tvůrce, tam u Ježíše našeho vykupitele, tam odkudž Duch svatý, náš Božítel vychází. Tam hledíž srdce tvé, tam buďtež napnuty všechny city a touhy ducha tvého.

Avšak netoliko kde jest poklad tvůj, tam jest i srdce tvé, nýbrž může

se také říci: jaký jest poklad tvůj, také jest i srdce tvé; neboť vlastnosti srdce řídí se dle vlastnosti pokladu jeho; mezi oběma nastává jakési spříznění. Jestliže Bůh jest nejvyšší dobro tvé, i tvé srdce tím se zbožňuje, t. j. stává se dobré, milosrdné, laskavé, stává se jako odleskem dokonalosti tvůrce a ředitele světa, kterýž bývá slunci světlivým a deště vyřilá na osení spravedlivých i nespravedlivých. Jestli nejvyšším pokladem duše tvé Kristus, i tvé srdce stává se srdcem Kristovým t. j. mírným, pokojným, laskavým, jakož bylo srdce Spasitele tvého, kterýž se modlil na kříži za své nepřátele.

Jestli však poklad tvůj nějaká věc pozemská, i tvé srdce dle toho se stává hmotné, hrubé a zemské. Máš-li největší radost svou v jídle a pití, jakého jest pak rozdílu mezi srdcem tvým a srdcem žravých zvířat? Máš-li Boha svého v pokladnici na peníze, může-li srdce tvé býti měkké, zbalíž neztvrdne jako měď a stříbro? A vyhledáváš-li svou rozkoš v tělu nečistých tělesných radosti — jak může srdce tvé býti jiné, než-li pokálené a zhorvadělé?

i) Že nemáme bližního křivě posuzovati.

Nesudte, abyste nebyli souzeni; nebo jakým soudem souditi budete, takovým budete souzeni; a jakou měrou měřiti budete, takovou bude vám zase odměřeno. Což pak vidíš mravu v oku bratra svého, a v oku svým břevo nevidíš? Aneb kterať díš bratru svému: nechť ať vyvrhu mravu z oka tvého, a hle břevo jest v oku tvém? Pokřtče vyvrz první břevo z oka svého, a tedy prohlédneš, abys vyvrhl mravu z oka bratra svého.

N o z j i m á n í.

Křistuš nezapovídá naprosto posuzování jiných, nýbrž toliko posuzování křivé. My smíme úsudek svůj vynésti o činech a povaze bližních svých, když se úsudek ten zakládá na pravdě, spravedlnosti a lásce a když k tomu svým povoláním aneb jinak z důležitých příčin vedeni jsme.

Jinak neposuzujeme a zvláště neobsuzujeme bližních svých, vědouce, že sami jsme rozličným chybám podrobeni. Může býti, že soused tvůj chybuje těžce, ale nejsi i ty člověkem hříšným? Proč meteš tedy před cizím prahem dřívě, než-li před svým vlastním? Proč vidíš zrakem velmi bystrým vadu cizí, an pro své vady jsi slepý? Sv. apoštol Pavel píše: „Nemůžeš se vymlouvat, o člověče, žádný, který soudíš; nebo tím že jiného soudíš, sám sebe odsuzuješ, poněvadž totéž činíš, co (na jiném) soudíš. (1 Řim. 2, 1.) —

Mimo to k dokonalému posuzování jiných lidí nemáme ani dostatečných vědomostí. Do našeho vlastního srdce lze nám nahlédnouti, ne však do tajných skrýšních srdce jiného. Abychom mohli myšlenky, city a vnitřní pohyby bližního svého věděti a ho dle toho souditi, byloby nám třeba znáti jeho vychování od útlé mladosti, jeho přirozenou povahu tělesnou a jeho duševní náklonosti, schopnosti, jeho úmysly a snahy, krátce řečeno, my bychom musili býti vševědoucí jako jest ten, jenž zpytuje srdce a ledví. —

Protož neobsuzuj a nezavrhuj nikoho, milý čtenáři! bližní tvůj může v očích Božích býti méně viněn, nežli se domýšlíš; i vzpomínej slovo sv. Pavla: „Ty kdo jsi, kterýž soudíš cizého

služebníka? Pánu svému stojí; neb padá; budeš pak státi, neboť mocen jest Bůh, postavití jej.“ (1 Řim. 14, 4.)

k) **Že se máme rádi Bohu modliti.**

Prosťte a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno; nebo každý, kdož prosí, bere; a kdo hledá nalézá; a kdo tluče, bude mu otevřeno. Aneb, který z vás jest člověk, kteréhož kdyby prosil syn jeho o chléb, zdali kamene podá jemu? aneb prosil-li by o rybu, zdali hada podá jemu? Poněvadž tedy vy jsouc zlí, umíte dobré dary dávatí synům svým, čím více Otec váš, jenž jest v nebesích, dá ducha dobrého těm, kteříž ho prosí?

Wšfecto, cožkoli chcete, aby lidé vám činili, i vy jim činite. Toť zajisté jest zákon i proroci.

N o z j i m á n í.

Prosťte a bude vám dáno.

Mohla by se navrhnutí otázka: Proč chce býti Bůh od nás prossen? Což nezná potřeby naše? Wždyť každému zvířátku připravuje potřebný pokrm, štátí lilie na poli, aniž od těchto tvorů žádá, by za to prosili a nabyšše darů božích, aby za ně děkovali. Proč právě jen člověk má Boha prositi a jemu děkovati? Bůh tak chce, aby rozdělal člověka a ho k sobě přitáhl. Bůh chce od nás prossen býti z pouhé lásky k nám. Neboť člověk má vždy a stále toho pamětliv býti, že Bůh jest jeho původ a jeho cíl; že vše od Boha pochází a vše člověka k Bohu věsti má; proto žádá, aby člověk za každý potřebný dar prosil i děkoval a tak svou odvislost od Boha vždy na zřeteli

maje, pokorně a k Bohu poslušně se zachoval. Na jiných tvorech Bohu tak nezáleží, ony nemají dusse nesmrtečné; ony jsou, avšak přestanou býti při smrti své; protož Bůh otvírá i jim ruky své, ale nezádá od nich žádných wděků, ba jim nebal Bůh ani té schopnosti dusferení, by o Něm a o Jeho štědré ruce zwěděly. Modlitba tedy zakládá velikou a podstatnou přednost člověka přede všemi ostatními tvory na zemi. Toliko andělé a lidé mohou se modliti, mohou ducha svého k Bohu povznésti a s Bohem rozmlouwati. Modlitba vynáší dusi lidskou nad povrch země a přivádí ji k trůnu Božimu; tak člověku připomíná důstojnost jeho a wědomí této důstojnosti sšlechti člověka. Du kráčí na zemi co Pán země, jenž duchem svým sprízněn a spojen jest se světem wyšším, spojen s twůrcem, pánem a ředitelem světa.

Alle nesmí kráčetí světem co pán hrbý, wybrž co sprawedlivý, pravému Pánu odpovědný hospodář, co syn, kterýž jest hoden lásky a štědrosti svého Otce, kterýž tedy wždy po wůli a rozkazu svého Otce ptáti se má, a který kdýž tomu rozkazu dosti učinil, může předstoupiti před Otce a prositi ho o potřeby své a dášši dary milosti otcowské. Tak se stává modlitba i prostředkem a pohůtkou k naprawení člověka; neboť hříšného, w kalu wášních pohřžženého profitele Bůh neslyší. Kdo dyce od Boha slyssen býti, musí se předewšim obríci hříchů; neboť Kristus prawi: „Hledejte nejprwé králowství Božího, to ostatní wšse bude wám přidáno.“

Awšak modlitba rozmnožuje také nasse zásluhy před Bohem. Záleží zajisté na tom, abychom uznali dary Boží a jich si patričně wážili. Kdo si jich ne-

wáží, snadno jimi plýtwá, jest nespojojen, není jich hoden. Kdýž pak se člověk modlí, učí se považowati wšsecky věci za dary Boží, za dary nezasloužené, za dary pouhé milosti. I nemůže pak takowými dary plýtwati; nezahodí ni sousta chleba, anobrž pakliže ho sám již nepotřebuje, opatrně podává je nuznému bratru. Totěž činí, je wšim, čeho mu štědrá ruka Boží hojně nadělila a cwičí se w dobřeciněním. Wšickni kdýž se modlí w duchu a w prawdě, wšickni jsou zajisté lidmi na statky swětšké opatrnými, ale spolu též dobrořdečnými a k chudým štědrými; umí dobré dary dáwati netoliko synům svým ale i synům cizým. Pakli se snad někdo modlí a jest spolu nerozumným rozhadowacem anebo twrdým lakomcem, ten zajisté nemodlí se w duchu Ježíše Krista, ten modlí se jen ústy, ale srdce jeho daleko jest od Boha.

1) Jak sluší o dosažení života wěčného pečowati.

Wcházejte těsnou bránou; nebo široká brána a prostraná cesta jest, kteráž wede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteříž wcházejí skrze ni. Jak těsná brána a ouzká cesta jest, kteráž wede k životu, a málo jest těch, kteříž ji nalézají.

M o z j i m á n í .

Božíh učitel náš mluví zde o dvou cestách, kteréž samy o sobě i we swém konečném wýchodu neboli cíli welice se liší; jednak jest široká a pohodlná, wede wšak k zahynutí, druhá naproti tomu jest úzká a drsná, ale končí se w životě wěčném. Úzká tedy cesta a

těsná brána vede k životu. **B** pohodlí, bez obtíží, bez zapírání sebe, bez boje nikdo do nebe vejíti nemůže. Protož bí Kristus: „Prálostiví nebeské násilí trpí, a jen mocní je uchvátí.“ Stojí to mnoho namáhání, nežli člověk tuto cestu nalezne a nastoupí, a stojí to mnoho bedlivosti, ostražitosti i přemáhání sebe, aby člověk z té cesty opět nezabloudil. Tisíce lidí dali se na tu cestu a opět s ní sešli, poněvadž opustila je vytrvalost a šla v zapírání sebe; cesta ta zdála se jim příliš obtížná býti. —

J není divu, neboť jest to tatáž cesta, kterou chodil na zemi Ježíš Kristus. „Kdož chce přijíti za mnou,“ praví on k nám, „vezmi na sebe kříž svůj a následuj mne.“ Uvážte vede k nebesům! Bylby dosažení takového cíle sebe více stálo, jest tento cíl vši námahy hoden. Uvážil jsi již, milý čtenáři! co to znamená, přijíti do nebe? **S**v. otec Řehoř praví: „Slasti nebeské se zakládají v tom, co ani jazyk lidský vysloviti ani rozum pochopiti nemůže; máme přítomni býti zpěvům andělským, máme v společnosti nejblaženějších duchů sloužiti tvůrci věčné slávy, máme hleděti v tvář Boží a patřiti světlo neobmezené, máme vši bázně před smrtí zbaveni býti i blažiti se darem nesmrtelnosti; ale veliké mzdy nelze dojíti, leč po veliké též práci.“

Naproti tomu druhá cesta jest široká a pohodlná; nacházejí se na ni mnohé tělesné vyraženi a veselí; slyšeti tu radostné jásání, viděti tu veselý poskok, ale konec toho všeho — věčná záhuba, jak bí sv. Pavel: „Mnozí chodí, v nichž jsem často kratek pravil, že (jsou) nepřátelé kříže Kristova, jichžto konec jest zahynutí, jichžto Bůh brácho jest a sláva v zahanbení jejich, kteříž

o zemské věci pečují.“ (k Filip. 3. 18, 19.)

Zvot a nastup nyní, člověče! buď tu neb omu cestu: radosti krátké, trápení nekonečné; aneb těžkosti krátké a blaženost věčnou! —

m) **Ž**e se máme zlýh lidí varovati.

Pilně se varujte falešných proroků, kteříž přicházejí k vám v rouffe ovčím, vnitř pak jsou vlci hltaví. Po owoci jejich poznáte je. Zbalíž sbírají z trní brozny, aneb z bodláci fity? Takť každý strom dobrý owoce dobré nese, zlý pak strom zlé owoce nese. Nemůžek dobrý strom zlého owoce nesti, ani strom zlý owoce dobrého wybáwati. **W**šeliký strom, kterýž nenese owoce dobrého, wyřat a na oheň utvržen bude.

N o z j i m á n í .

Člověku wstřípen jest nezrušitelný pud po pravdě. **T**o jest oku tělesnému světlo: to prawda oku duševnímu. „**M**ení člověk žiw toliko chlebem,“ bí věčná moudrost, „ale každým slowem, jenž vychází z úst božích.“ **A** slowo boží to právě jest prawdou, to jest chlebem našim duchovním; neboť duch žije toliko w prawdě a prawdou, leč umrtwuje ducha. **P**akli člověk někdy upadá w blud a w klam, neděje se to proto, že má blud za blud, a klam za klam, nýbrž že má blud a klam za prawdu. **S**dyž pocestný někdy w noci sweden býwá bludickou z pravé cesty a za ní běží w bahno a mocály, myšlí zajisté bēžeti za světlem dobrým pocházejícím z křbu a z oken obydlí lidských; jinak by zajisté za tímto světlem nesešel.

Tuto přirozenost naši dobře zná starý nepřítel pohlaví lidského, znají ji všichni, kdož pod jeho práporem proti nám stojí. Chtíce tedy jiné svěsti k zlému, neříkají: My vás chceme osláviti a podvěsti, nýbrž oni hlásají: My přicházíme co přátelé vaši, chceme vám otevřítí oči, abyste poznali pravdu, my vás chceme osvoboditi z okovů pověr, předjudtů a smyšlenek lidských. Tak bábel se přiodívá rouchem světla a všichni falešní proroci kuli se v rouno ovčí; lež zakrývá se září pravdy a nepravost pitvoří se jakoby byla ctností. Takových falešných proroků lze citati na kopy; kde jsme a kudy chodíme, všudy se s nimi potkáváme; i v knihách k nám mluví a svou lež za pravou osvětluj a vydvávají a vychvalují.

Tak na příklad poslyšte rozumáře čili proroky rozumu, jak mluví. Oni ří: Rozum jest světlo jediné a pravé, jenž dáno bylo člověku. A jen to může býti a jest pravdou, co člověk rozumem svým vyškoumal, pojal, a až na duo proslíbil; co rozumem pojmuti nelze, to není pravdou, tomu netřeba, ano neshluffno věřiti.

Na to můžeme odpověděti takto: Zkoumaná moc rozumu našeho sahá jen potud, potud sahají hranice našeho pozemského světa, protož o světě nadzemském nemůže rozum lidský sám ze sebe ničehož vyškoumati; a kdož rozumář praví: Co rozum nemůže vyškoumati, to není pravdou, tedy jest to tolik, jakoby slepý řekl: já žádnou barvu nemohu ani viděti ani nahmatati, tedy barvy bílé, zelené, černé není, a co lidé o tom mluví jest smyšlenka, předsubek a — lež.

Uneb kdož rozumář praví: Na světě pranic nezáleží, anobř na tom,

aby člověk jednal spravedlivě a pravě; tehdy mluví jako stavitel, kteržby řekl: Na pravību a nástrojch závažních při stavbách pranic nezáleží, anobř všedko jen na tom, aby bylo stavení rovné a v dokonalém závaží. — Tak pak může člověk jednati spravedlivě, kdož neví co je spravedlnost? Mezi divokými národy zde a onde panuje obyčej, že otcové vlastní své zurzácilé děti usurcují, že synové rodiče věkem sešlé vrhají za živa v moře, a že po smrti muže ženatého upalují jeho vdovu; tam to věci spravedlivou a pravou, neboť víra jejich jim toho nezapovídá, snad velí; rozum jejich pak dokonce praví, že dětem mrzákým a starcům churavým násilná smrt jest jen dobrodiním a upálení vdov, že jest krásný důkaz lásky, aby totiž muž na světě jiném nebyl bez ženy své. — Jestli tam to věci spravedlivou, proč u nás totéž nemůže býti věci spravedlivou? Kdož lékař vidí, že nemocný trpí příliš mnoho bolesti, a že není žádná naděje ozdravení, ani úlevy, tím méně života, proč u nás nesmí nemocnému skráčiti života, aby bráve přestal trpěti? Proč u nás byl by to zločin veliký? To vše se zakládá ve víře. Víra jest základem práva a spravedlnosti, základem pravého jednání, a tudíž to holý nesmysl říci: Nezáleží na tom, co člověk věří, jen kdož jedná spravedlivě a pravě.

A nyní uvaž, milý čtenáři! že uaproti těmto falešným prorokům praví Ježíš Kristus: „Já přišel na svět, abych dal svědectví pravdě. Nebe a země pomínou, ale slova má nepominou.“ — Komu tedy budeš věřiti?

Zini falešní prorokové mnoho mluví o svobodě a rovnosti, které prý sluffi na člověka. Co však má znamenati

n) Kdo dosáhne života věčného?

Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo činí vůli otce mého, kterýž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.

Protož každý, kdož slyší slova má a plní je, připodobněn bude muži moudrému, kterýž ustavěl dům svůj na skále; a spadl příval a přišly řeky a wáli wětrowé a obořili se na ten dům a nepadl; neboť založen byl na skále. A každý, kdož slyší slova má a nečiní jich, podobný bude muži bláznu, kterýž ustavěl dům svůj na písku; a spadl příval, a přišly řeky a wáli wětrowé a obořili se na ten dům a padl a páb jeho byl veliký.

I stalo se, když dokonal Ježíš řeči tyto, divili se zástňové učení jeho; nebo učil, jako máje moc, a ne jako zákonuici jejich a Fariseové.

N o z j i m á n í.

Každý i sebe sprostší rozum musí nahlídnouti, že nemůže i nejmoudřejší učení a zákon lidem k prospěchu býti, pakli ho nedbají aneb přestupují. Co platný k. p. zákon od Boha daný, abychom mizernému přispěli, když lidé zůstávají útrpnosti a lásky prázdni, a chtějí jami jen všeho užiti? Co z toho chybí mlti budou? Tak se to má se všemi příkazy ewangelickými. Proto pravil Pán, že, kdož mu říká: Pane, Pane, newejde již proto do království nebeského, nýbrž jen ten, kdo plní vůli Otce Jeho. A když k němu jednoho času přišel kdosi tážaje se: Mistře, co čině bojdu života věčného? odpověděl Pán: Chceš-li wjítí do života, zachovej příkázání. Co Pán Ježíš, to učinili i sw. apóstolé.

Sw. Jakob píše: „Buďtež činitelé slova a ne posluchači toliko, oklamávající sami sebe (Jak. 1, 22.)“ „Co prospěje, bratři moji, praví-li kdo o sobě, že má wíru, nemá-li skutků? Zdalíž jej bude moci wíra spasiti?“ (Jak. 2, 14.) „Jako tělo bez ducha mrtvé jest, tak i jest wíra beze skutků mrtwa.“ (Jak. 2, 26.)

Jakkoli to každému jasno: nicméně jest mnoho lidí, kteří se sice křesťany nazývají, ale mravů křesťanských nemají a skutků dobrých nečiní. Wyznávají, jak dí sw. apóstol, že Boha znají, ale skutky ho zapírají. (1 Tit. 1, 16.) Co patrný nesmysl, honositi se jménem Kristovým a žiti po pohanském. Taká to zaslepenost, wěřiti w Boha wšemohoucího a neklaněti se jemu; wěřiti w Boha nejwšše dobrého a jeho nemilowati; wěřiti w Boha nejwšše spravedlivého a jeho se nebáti; wěřiti w Boha wšsuhypřítomného a wšsewědoucího a přitom jednati beze wšeho študu a ostýchání proti zřejmému rozkazu jeho. Není takové jednání jakoby ustawičná lež, jelikož skutkové zapírají to, co ústa wyznávají?

Protož wíra beze skutků jest podpora nedostatečná, kteráž se lomí, jakmile se člověk jediné o ni opírá; musí kdo na takowou podporu spolehá, padnouti a w propašt klesnouti. Kdo wšak wíru spojuje s příslušnými skutky, tomu stává se bezpečným mostem k jisté a blažené budoucnosti.

Muže milý čtenáři! jak to stojí s wírou twou? jest ona žíwa nebo-li mrtwa? Jaké činíš skutky? Čím dokazuješ, že miluješ Boha? Jsi milosrdný a dobročinný k chudým? Jsi smířlivý k nepřátelům? Jsi pečlivý a wěrný w swém powolání? Dejž to Bože!

31. Ježíš uzdravil málomocného.

Když pak sstupoval s hory, šli za ním zástupové mnozí, a hle málomocný přišel, klaněl se jemu a prosil ho řka: Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti. I vstal Ježíš ruku, dotekl se ho, řka: Chci, buď čist. A hned odeslo od něho málomocenství. A přikázal jemu, aby toho zádnému nepravil, ale aby šel a ukázal se knězi, a obětoval za očistění své, jakož byl přikázal Mojžíš. Rozhláškovala se pak vždy více řeč o něm a scházeli se zástupové mnozí, aby ho slyšeli a byli uzdraveni od nemoci svých.

M o z j i m á n í.

1. Málomocný přistoupil k Pánu Ježíši, klaněl se jemu řka: Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti. Tato slova dokazují, jak hluboce se vrylo kázání Ježíšovo do myslí mnohých, a jaké výborné ovoce vydalo. Málomocný prosí Pána o uzdravení, řka: „Chceš-li.“ On ví, že Pán zajiště od Boha jest vyslán a že mu dána jest vsselická moc na nebi a na zemi. On ví „Chceš-li“; z čehož vystoítá, že jemu přičítá i vssewědoucnost, jakoby řekl: Ty Pane nejlépe víš, co by mně nejvíce prospělo, a protož jedné bly své nezpytatelné moudrosti. Co tvá moudrost za dobré uzná, to zajiště udělí mně tvá neskoučená láska; tomu se rád a wolně podrobím. — Poznej tu, milý čtenáti! pravé odewzdání se do wíle Boží, wíz tu pokornou důwěru w moudrost a milost Boží. To wýkwět srdce wěřícího a zbožného. Takové srdce powždy říká: Bože! Chceš-li! oddávajíc se w Boží wůli. Ono ví: Pane! chceš-li, aby jessťe děle na mne dorážely soužení,

nebuhy, pohromy a jakékoli nehody, staň se wíle twá. Z twé ruky wsse přijímám trpělivě a w naději, že mne tak wedeš k spasení mému. Protož platí o lidech takové powahy, „že milujícím Boha wsse k dobrému prospívá,“ aneb jak bí sw. Pawel. „Wědouce že soužení trpělivost působí, trpělivost zkuffení, zkuffení pak naději a naděje nezahabuje. (k Rim. 5, 4. 5.)

Pakliže tohoto málomocného tělesný neduh přivedl k Ježíši: tím více máme my w dušewních nesnázích svých hledati u Ježíše pomoc a útěhu; neboť bída dušewní jest zajiště horšší, než-li bída tělesná.

2. Málomocenství bylo nemoci hroznou, ale hroznější jest hřích, kterýž jest jako málomocenství duše.

Máломocenství z počátku bylo wyraženinou nepatrnou, pocházející z porušení sskaw tělesných, pakli se wssak tyto porušené sskawy newyčistily, pakli se nemoc zanebbala, rozlézala se wyražennina po celém těle, a z ní se wywinuly bolestné a ošklivé wřeby. Tak i nepatrný býwá počátek hřichu; býwá jako slabý proroázeš, kterýmž duše upoutána jest k některé věci zapowězené; pakli wssak hned z počátku toto slabé spojiblo nepřetřhneš, zrušá w pouto železné, z něhož duši tak suadno newybarwíš. Na počátku powstávají pouze zlé myšlenky, nestoudné žádosti, a jak mile je nezapubíš, upadáš w zly skutek. Chraň se prvního jen kroku, neboť druhý jako w skoku k pádu tě již přivedí.

Máломocenství dokona wywinuté působilo nemocnému hrozně bolesti a wšsem, kdož byli s ním pod jednou střechou, ošklivost, tak že se ho stranili. Protož bylo zákonem židowským stanoweno, že musil málomocný opustiti svůj

dům, musil se rozloučiti s bratrem, s otcem, s manželkou, s dítětem svým a musil zajíti to místa puřtá, kdež obyčejně spolčil se s jinými takéž nemocnými k snadnějšsimu životu; když pak takovým místům přibližoval se některý zdravý člověk, měli málomocní ho warowati, a on zvědew tomu jest na blízku, ihned dáwal se na útěk. — Poznej to tem, milý čtenáři! hrozný obraz hřichu, poznej zpouřtu z něho pocházející.

Chudým býti není skutečné zlo. Starý Tobiáš prawil k synu swému: Chudý sice život wedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jest-liže se báti budem Boha a jest-liže odstoupíme od wřelilého hřichu a budem-li dobře činiti. (Tob. 4, 23.) a Pán Ježiš dí: „Blahoslawení duchem, jejich jest králowství nebeské.“ Pronásledowánu býti, a to opowrzení u jiných žiti, není také skutečné zlo, jenliž Bůh s potěřením na nás hledí; neboť dí Pán: „Těřte a radujte se, když Wám zlořeciti budou wřecto zlé o wás tšouce; neboť odplata waffe hojna jest to nebesích.“ Nemoce také nemůžeme za skutečné zlo prohlásiti, jenliž to nemoci spojení s Bohem hledáme, neboť pak zajisté slouží duřři k užitku; ni smrt není skutečným zlem; onaf jest sprawedliwým lidem konec útrapy a soužení a počátek hojné blahosti. Jedině hřich nemá žádných dobrých následků, jediné ten jest skutečné zlo, kteréž život i smrt člověka kazí, celého člověka hubí a to na wěky. Uwaž jakých bolestí působí hřich to duřři hřisřníka. On ztrácí hřichem milost poswěcuřící. On naplněn býwá přebházkami, kteréž čini zlé swědomí. On se stává též jako málomocný předmětem ořřliwosti a urážky u jiných; nejhorřři ale to, že Bůh s nemilostí na něho hledí. Kdož newí,

že wyhual Bůh z raje první rovice a ztrestal wřřkeré potomřtvo jejich, poněwadž oni hřichu se oddali? Kdož newí, jak hřisřníky trestal tu potopou, tamo to Sodomě ohněm? Kdož newí, jaké námahy to stálo, abychom z hřichu wykaweni byli?

Stálo totiž wyswobození nasse: Utrpení a smrt Syna Božího! Jako málomocný u židů musil wzdáliti se společnosti lidské: tak hřisřník wyházi z králowství Božího, sám se ze společnosti s Bohem wylučuje, opouřřti nejlepřřřho Otce swého, swou wěrnou matku, swé bratry a sestry, anděle a swaté to nebesích, wřřcty dobré a zbožné libi na zemi, bloudí to hrozně pouřřti hřichu a nemá jiné společnosti než swého swědomí, které ho hryze a trápi. Proto můžeme říci: Hřich jest málomocenřtvo duřře! — Bože! uchoweř nás takowého zlého!

32. Ježiš uzdrawil služebnika setnikowa.

Když Pán Ježiš sřtupowal s horu, řřli za ním zástupowé mnozi; řřel pak do Kafarnaum. I přisřtoupil tu k němu setník prose ho a řka: Pane, služebník můj leží doma řřlakem poražený a zle se trápi. I dí mu Ježiš. Já přijdu a uzdrawím ho. A odpowídaje setník, řekl: Pane, nejřem hoden, abys wřřel pod střechu mou; ale toliko řci řřlowem, a uzdrawen bude služebník můj. Nebo i já řřem člověk pod moci postawený, maje pod sebou wojáky, a tím tomu: Ibi i jde; a jinému přijď a přijde; a služebník swému; učiň to a učiň. Slyřse pak to Ježiš, pobitwil se, a řekl jdoncím za sebou: Amen prawím wám; nenalezl řřem tak weliké wiry to Israeli.

Pravím pak vám, že přijdou mnozí od východu i od západu, a stoliti budou s Abrahamem, a s Izákem a s Jakobem v království nebeském; synové pak království vyvrženi budou do temnoty zewnitřní, tamt bude pláč a škřípení zubů. I řekl Ježíš setníkovi: Sdíž a jak jsi uvěřil, staň se tobě. A uzdrawen jest služebník v tu hodinu.

N o z j i m á n i .

Pozvejme na tomto setníku tři veliké ctuosti:

1. lastawou péči o svou čeleb. Jest to pomůcností každého křesťana bližnímu v jeho těžkostech pomáhati; tím více wšak sluší pomáhati těm, kteří s námi bydli a nám dnem i nocí slouží; a sice sluší jim pomáhati v potřebách tělesných, aby totiž došli opět ztraceného zdraví, aneb aspoň úlewy v bolestech; sluší jim pomáhati i v potřebách duchowních, aby w nebezpečí života opatření byli swátostmi. Platí-li to wůbec o wšší čeledi, tím více to platí o čeledinech a služkách wěrných a rozšafných. Kdo našel ojoby takové, ať si jich wáží, a když ony jemu we dnech zdraví swého wěrně sloužily, ať i on we dnech churawosti a nemoci jejich dopřeje jim odpocinutí a objedná jim potřebného obsloužení i útěchy. To jest ukrutenství, když kdo čeledinu churawosti zmalátnělému ukládá těžké práce, kteréž wyžadují hojné jíly, aneb když nemocného z domu vyhání. — Totéž platí o dílnách. Pán dílny jest jako otec domácí, dělníci jsou jako čeleb jeho; i on má o to pečowati, aby dělníci bywše buď poraněni buď jinač nebyly stíženi, došli i lékařské pomoci i potřebné obsluhy. To žádá již lidskost — tím více láska křesťanská.

2. Dále widíme na onom setníku pewnou wíru, kteréž se sám Ježíš Kristus diví. Náš Pán neměl příčiny diviti se lidem, onť je znal, wěděl čeho od každého lze se nadíti; nejméně pak měl příčiny diviti se wíře u židů; tu právě naopak stěžowal si vícekrát na jejich newěru a na předsudky, pro kteréž divy a dobrodiní Páně žádného neměly u nich účinku, ba spíše we zlé Pánu jsou brány a wyklábány. Protož chwáli wíru nalezenou w srdci pohana, jesto u swých vlastních soukmenowců zhusťa nalezal jen newěru.

A jak to stojí s wírou křesťanskou za nynějších časů? Mění se co diviti, že tato w srdcích mnohých neualezá žádné úrodné půdy, že se wytrácí a že newěra čím dále tím šíře se w společnosti lidské rozlézá. Co pak vlastně lidi uráží, co se jim nelíbí na naši wíře křesťanské? Jest to snad její učení? Wšak učení naší wíry jest tak krásné, tak utěšené, tak moudré, tak přeswědčující, že mnozí toliko z těchto vlastností božských půwod její poznávají. Ni nejurputnější nepřátelé církwe nemohli žádné lze, žádného omylu a bludu w tom učení dokázati. Teby snad wadí zákon téže wíry? Ale zákon křesťanský jest tak wzuessený a dokonalý, že lidé, kdyby jeho dokonale dbali, podobaliby se andělům, a žeby wšech poměry jejich, tu w rodinách, tu w obcích, tu w celých státech takové došly dokonalosti, žeby se tato země, kterouž nyní nazýváme údolím slzawým, musila proměnit w pozemský raj.

Či snad se lidem nelíbí prostředky k dosazení milosti boží? Wšak ty právě jsou největší dar, největší dobrodiní, kterým Bůh lidstvo obmyslil; těmi právě může člověk nejspíše dojiti poklidu wzdějšého i blaha wěčného.

Či suab jest překážkou lidem cíl, ku kterémuž právě nasse víra člověka zove, volá, vede a táhne? Až cíl ten jest: ctnostný život na zemi a věčně blažený život u Boha po smrti. Kdožby nechtěl takového cíle dosíci? Může-li kdo wznešenějšího mysliti?

Co tedy lidem vadí? Vadí pýcha rozumu, který se nechce všem článkům nassí víry podrobiti; odbujnost vůle, kteráž nechce se wznešeným zákonům Božím poddati; a konečně obtíže s wzkonávaním ctnosti spojené, vadí jim i přísnost soudu, kterýž nasse víra líčí a jímž hříšníkům hrozí a wýstrahu dává. To a jen to jest příčinou, že se mnozí proti wíře zpěčují, že si přejí, aby ji nebylo a protož wšse wzhledávají, čím by wiru sw. zlehčili u sebe i u jiných. Oni se stydí wzgnati, že jsou příliš pyšní, a slabí, příliš smyšlní a w ura-wech swých již tak pokázeni, že nemají dostatečných sil, aby zákonům wiry dosti činili a protož twrdí, že přý sw. wíra se již pro nasse wzdělané doby nehodí, že se přezila a že jí více netřeba, a tak rány srdce swého těmito bídnými záplatami zakrývají.

3. Konečně wznika tento setník velikou pokorou; ta wšwítá z slow jeho: Pane nejsem hoden abys wessel pod střechu mou.

Či ty říkáváš tato slowa, když k stolu Páně přistupuješ, když totiž Ježíš Kristus chce k tobě přijíti, aby wšhojil churawen dussi twou. Nuže wšslowuj i ty slowa ona s tímž cítem úcty, s kterým je řekl setník; wzpomeň si na nejsušnou důstojnost a božskou welebnost Páně, a na nehodnost a hříšnost swou. Řci sám k sobě: Kdo jest, jenž s nebe ke mně se snižuje? A kdo jsem já, že mne

můj Pán a Bůh k sobě zove, že se chce spojiti se mnou a přebýwati w srdci mém?

33. Ježíš utiřil bouři na moři.

A když byl večer, wstoupil s učeníky swými na loďčku, aby se plawil na druhou stranu, a jiné lodi následowaly ho. Č stala se bouře veliká na moři, tak že se loďčka přikrýwala wlnami; on pak spal. A přistoupili k němu učeníci jeho a zbudili jej, řkouce: Pane, zachowej nás, hyneme. Č dí jim Ježíš: Co se bojíte malowěrní? Tehdy wstaw přikázal wětrům a moři, a stalo se utiřením veliké. Lidé pak divili se řkouce: Kdo jest tento, že ho wětrové i moře poslouchají?

Mozitmani.

Hrozný to wšjem, když na rozboureném moři loď se potácí. Rozkácené wlny jakoby lodi tou pohráwajíce, brzy do wšsse brzy do propasti ji wrhají. Pakli pohled na loď takto zmítanou jest hrozný a diváka bolestným cítem naplňuje, jak asi musí býti okolo srdce těm, kdož na takové lodi se nacházejí. Či se musí báti, že nejbližší witr je do bezedné tůně wšflopí a wlny co nejdříve je pohltí. Takovým asi cítem byli naplnění sw. apóstolové, když se s Pánem Ježíšem po moři plawili; ky divo, že ulekání úpěnlivě wolali: Pane hyneme! Zachowej nás! — Tehdy také Pán přispěl jim ku pomoci. Přikázal wlnám a wětrům a stalo se utiřením veliké.

Od těch dob pluje jiná loď po osmnácte století morem wěků k přístawu věčného pokoje. Tato loď má za swůj stěžen a prápor kříž, na němž zemřel Spasitel swěta; jest to swatá od Krista

založená církev. I w ní nalezá se Pán Ježíš ale newiditelně w způsobách chleba a wína, a kolem něho jsou zde náměstkové jeho swatých apóstolů. A jako tehdy loď Páně u prostřed moře Galilejského postížena jest velikou bouří, tak i tuto loď církve swaté během mnoha století zastihly bouře rozličné a veliké, tak že údům jejím zdálo se, jakoby měla ztroskotána býti, a jakoby Pán w ní trůnící spal, o její budoucí osud žádně péči více nemaje. Nelze zde leč jen stručný obraz oněchno borti naznačiti.

Uvaž, milý čtenáři! jaká pohroma hned w prvním počátku církve potkala. Rozjštěný lid wolal: Ukřižuj ho, a neustál wolati, až Pán usmrčen byl a w hrobě odpočíwal. Avšak Pán nespál, nýbrž we třech dnech wstal z mrtvých. „Wstal jest“ tak zaznělo z úst andělských a znělo po celém Jeruzalémě w ussi lidu ustrnulého, až tento lid k slowům apóstolůw k Pánu se obrátil a křtem swatým milosti odpustění dostel.

Tito apóstolové rozjšli se pak do westkerého swěta, kázajice slowo Páně; ale jaké bouře wšudy nastaly proti tomuto slowu. Židé i pohané spojili se, aby to učení Kristowo wyhladili. Po 300 let pronásledowali křesťany a tu konečně přikázal Pán wětrům a wlnám ústý císaře Konstantína, jenž dal swobodu církwi, a stalo se utišení veliké. Od těch dob rozkvetla církev Kristowa netoliko w lidu ale i w palácích knížectích.

Později nastaly jiné, sice nekrwaré avšak neméně nebezpečné bouřky w církwi samé, totiž rozličné bludařství, kacířství a rozkolnictví. Takřka každé století splodilo jiné bludy. Ale Pán nespál, přikázal moři bludů a stalo se utišení; prawda zwítěžila, blud wyhyuil.

A jako to bylo w dobách minulých, tak to až podnes, loď církve swaté potýká se s rozřacenými wlnami rozličných předfutků a bludů. Ano právě w naší době dují silněji wětrové nepřátelští a wlny nepřizně dmou se wšse, tak že se skutečně zdá, jakoby Pán spal. Mnohé vlády dávají zákony církwi protivné, úcta k představeným církve dyladue a wytráčí se, knihy rouharwé se množí a w lidu roznášsejí, třída dělníků a chasa přestává o swátých nawštěwowati služby Boží, swěcení dne swátečního praci těžkou se ruffi. Co z takové proměny může zejítí?

Rdyby sw. církev byla dílo rozumu lidského, wšsem museli bychom se báti, že zkáza a zahynutí její počíná, avšak ona jest dílo rukou Božích. Pán nespí, ale čeká nepochybně na nasse prosby, abychom wolali k němu důwěrně: Syneme, i spolu přičinili se seč můžeme panující wady a neřesti odstraniti. Protož nebudme málomyslní, neběžme zoufanlivě s nepřáteli církve, jakoby již žádně pomoci nebylo; ať jich odpadá od církve málo aneb mnoho, my stujme wěrně pod jejím stěženem, pod křížem, w němž jediné jest a zůstane lidstwu spasení! — Pán w prawý čas pokyne wětrům a wodám a stane se opět utišení žádoucí.

34. Ježíš uzdrawil slakem poraženého.

Přiffel pak Ježíš po několiká dnech do města Kafarnaum. Rdyž uslyšáno jest, žeby w jednom domě byl, jesslo se k němu množství tak veliké, že nemohli ani ke dveřím. I mluwoil jim slowo Boží. Přinesli pak k němu slakem poraženého, ležícího na loži; a rdyž mu ho pro zástup nemohli pobati, wyloupali plochou střechu, kde byl, a otewře-

vosse spustili lože, na němž ležel sflakem poražený. A viděa Ježíš wtru jejich, bí sflakem poraženému: Synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji. Byli pak tu někteří ze zákonníků, kteří pomyslili u sebe: Tento se rouhá! Kdo může odpustiti hřích, než jedině sám Bůh? Poznaw to hned Ježíš, že tak u sebe myslí, bí jim: Proč myslíte zlé věci w srdcích svých? Co jest snáze, říci sflakem poraženému: Odpouštějí se tobě hříchové; čili říci: Wstaň wezmi lože své a chod? Ale abyste widěli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hřích, (řečl sflakem poraženému): Tobě pravím; wstaň, wezmi lože své, a jdi do domu svého. A on wstal, a wzaw lože přede wšemi obšel, tak že se wšickni divili a chválili Boha řkouce: Nikdy jsme nic takového newiděli.

N o z j i m á n í.

1. Přinesli sflakem poraženého. Písmo sw. nepraví, kdo byli ti mužové, kteří tohoto sflakem poraženého přinesli; awšak z toho, že tito nosiči nedali se žádnou překážkou we swém jednání mysliti, že je velikost zástupu neodstránila w jich počínání, že wymyslili zvláštní cestu k nohoum Páně, že totiž s velikou námahou wynesli nemocného na plochu střechu domu, a wydbloubawše střechu, opatrně pak jej spustili dolů, z toho že wšeho wyswítá, že tito mužové byli lidé sšlechtní a že w jich srdci dobře zakotwen byl zákon lásky, jenž zní: „Milowati budeš bližního, jako sebe samého.“ Pohled na lidi, kteří takowou útrpnost a obětawost pro nemocného bratra na jero dávají, i takowouto neobmezenou důwěru w lásku a mocnost Kristowu jeni, musí

každého naplniti úctou a sšlechtnou radostí. Weliký a blahonosný to skutek, kdž člověk wzdaw se dobrowolně swého pohodlí, žije pouze pro jiné, aby jim w neduzích a bolestech jejich pomahal aneb aspoň ulehčowal, a to ne z nějakého mezbejššího zisku, nýbrž jedině z lásky k Bohu a w naději budoucí odměny w nebesích. A tato tak wznessená láska k nemocným jest požehnané owoce našši křesťanské wíry a církwe. Swět před Kristem neznał takowéto obětawosti, netušil, žeby srdce lidské toho schopno bylo, aby tlouklo a trawilo se pouze pro jiné lidi, pro lidi někdy i swětu nenžitečné, ba obtížné, ano sšlodlivé, pro lidi wšechy bez rozdílu, ať jsou přátelé neb nepřátelé. Wíra Kristowa teprw rozžala pochodeň prawé lásky k Bohu a bližnímu na swětě, a jí zahoreli pak tisícové panen i mužů, kteří odřekše se robinného žiwota, oddali se službě nemocných we swých i w cizích domech i we špitálech weřejných; a mezi těmito lidmi weliký počet wynikal wzdělanosti, bohatstwím, dušewními schopnostmi i tělesnou silou tak, že mohli na wětšším díle we swětě dobrého, ano i škwělého zaopatření dojiti! Až nyhí co milosrdní bratři a sestry konají w tiché osamělosti práce welmi obtížné a těšší se z toho, že slouží a se zawěčují Kristu, kterž řečl: „Cožkoli učiníte jednomu z nejmenšších, kteří we mne wěří, pro jméno mé, mně jste učinili.“

2. Přinesli sflakem poraženého k Pánu Ježíšsi. Křžby lidé každého nemocného přinesli k Pánu Ježíšsi; awšak častokráte trápi se nemocný mnoho neděl na swém loži, aniž komu napadne, aby ho přinesli k Pánu Ježíšsi, aby jeho žřetel obrátil k božštmu wěcem a ku křži Páně. Ach, často-

kráte rábby se modlil nemocný, ale nikdo nepředřikává jemu modlitby ranní a večerní, nikdo neciní ho pozorna na možnost a blízkost smrti a jak třeba svátosti! — Až pak mizí smyslové, až nemocný umírá; tu teprve domácí ohlížejí se po knězi a přivolávají ho, aby potěšil nemocného, kterýž více útechy přijmouti nemůže.

Obyčejně jest lichá starostlivosť přičinou takovéhoho ukrutenství. Myšlí přátelé nemocného, žeby on se poděsil a ulekal knězem, a požíváním svátosti, žeby snad zmalomyslnil a chrádl strachem před smrtí.

Tim však špatné dávají svědectví i rozumu i víře jeho. Což není každý člověk, že jemu ustanoveno jest umřítí? A není křesťan, že Ježíš Kristus jest jeho lékař, jeho Spasitel, kterýž přišel, aby hledal, což bylo zahynulo. Co může medle ulekat nemocného? Snad ne ta slova, že Bůh odpouští jemu hříchy ústy vyslance svého, kněze zpowědlníka? Ci tobý mohlo lekat nemocného, že Kristus sám k němu přichází, aby se jemu podal za pokrm a tak v nejuzší spojení s ním rošel? Bráwě naopak se děje při zachpatřování nemocných, oni nabývají svátostni wnitřního pokoje, útechy a blahé naděje k žití věčnému. V poslední pomazání muoží w nich tento blahý cit; ano tato poslední svátost wzbuzuje spolu k naději, že Bůh nemocnému života wezdejšího problouží; neboť dí jw. Jakob: „Stane-li kdo z wás, uweďž k sobě starších církew, a ať se uab ním modlí, mažice jej olejem we jménu Páně; a modlitba wtrý uzdrawí nemocného a polehčí jemu Pán a jestliže jest w hříšších budou jemu odpustěni.“

Žistý oswícený muž z rodu kněžského říkával k svým domácím; „Rdybyste jednou poznali, že jsem těžce nemocen, což owšem já wždy wěděti nemohu, ihned sami mne na mou duchowní powinnosť upomeňte a kněze mně přiwolejte!“ Tak má každý čelední otec poučowati robinu swou.

3. Wšickni se divili a chwálili Boha, kromě farizeů a zákonníků. Tito sice widěli teutýž zážrak a wšak jich nepřeswědčil. Bráwě dir, který jim měl sloužiti za důkaz, že jest Ježíš wšemohoucí Bůh, který jim teby měl otewřiti oči, oslepil je, tak že z něho soudili, že se Pán Ježíš jen rouhá.

Čím to, že jeden a týž wýjew w smýšlení těch a oných měl práwě odporující sobě účinky? že totiž jedněm sloužil k utworzení we víře a wzbízal k chwálení Boha, kdezto jiné od wtrý odwracel a k nenáwisti a rouhání přiwáděl? Byl Kristus, bylo jeho učení, byli jeho skutkové přičinou toho? Nikoli! — Wšimni si jen rozličných účinků slunce; horké paprsky jeho tu rozpouštějí wosť a wonnou pryskyřici a tu zároveň proměnují bahno w tvrdé hroudy; tu jasnosť sluneční oslepuje netopýry, sůvy a kulichy, tak že w stíny a mrákotu prchají, kdezto wšedko ostatní ptactwo swětlo sluneční s weselým jásetem wítá a jemu wštríc poletuje. Totéž slunce w písku řek Egypšských a w puštinách Afrických plobí hrozné krokodily, jedowaté hady a rozličných škodlivých hmyz, kdezto w jiných krajínách nejsladší owoce a užitečné obilí ze stromů a zemi wyluzuje a k místu přiwádí. Reží přičina těch škodlivých plobů w slunci? Nikoli, nýbrž w přírodě wěci samých. Takto bylo i s uzdrawením sflakem poraženého. Prostý, pokorný, prawdy ži-

znitový lid poznal moc a velebnost Pána a chválil Boha, avšak farizej osleplá a zatvrdila pýcha, závist a zášť tak, že vidouce neviděli, neboť viděti nechtěli. A jako tehdy, tak i za našich dnů pýcha, chloubka a tělesnost oslepuje svědecky, kdož se tímto mášním oddali; jen pokorným a tichým dává Bůh milost svou.

35. Ježíš povolal Matouše.

Byšsed pak Ježíš obsud, užírel člověka sedícího na cle, jmenem Matouše, a řekl jemu; pojď za mnou; a on opustiv svědecko, šel za ním. I učinil jemu Matouš hody veliké v domě svém; štalo je pak, když seděl za stolem, že mnozí publikáni a hříšníci přišsedše stoli s Ježíšem a s učeníky jeho. A vidouce to Farizeové, řekli učeníkům jeho: Proč s publikány a hříšníky jí mistr váš? Ale Ježíš uslyšev to, řekl: Nepotřebujít zdraví lékařů, ale nemocní; nebo nepřišel jsem volati spravedlivých ale hříšných.

M o z j i m á n í.

1. Užírel člověka sedícího na cle t. j. celníka. Celníkové byli u veliké nenávisť u židů, jednáť že vybírali daň ob Římanů stanovenou, jednáť že mnozí z nich byli nemilosrdní a nespravedliví, vybirajíce daní, kde jich zákon římský nestanovil, a tak sebe obohacující. Celník Matouš tedy seděl na cle, čili v místě úřadu svého, neššimaje si ničehož, což se kolem něho děje, anobrž zabrán jsa jediné v účty své. Tudíž si také neššimal Ježíše, an právě se cestou poble něho běře; ale Ježíš ššiml si jeho a povolal k němu: „Pojď za mnou.“

Důležité a mocné to slovo. Slovo to zvěštovalo Matoušovi dobu milosti, dobu vyššího povolání jeho, dobu kteráž přicházívá z nezpýtatelného úsudku Božího člověku náhle, maně, a když proběhla neššouc ššimána — více se nenavrací.

I ty sedáváš někdy zabrán do vezdejších prací svých, i bušše tvá utopena bývá v pécech a starostech o bohatství a jiné vezdejší věci; i ty nevidíš, co se kolem tebe děje, nevidíš, jak jiní pospíchají do chrámu Páně, nevidíš jak Ježíš k tobě se blíží v chudých a nešťastných lidech, nevidíš, že k tobě šhliží a tobě žehná milostnou rukou svou, tak že máš ššeho hojnost a nadbytek; ó nachyl šší svých k němu; slyš on volá na tebe: „Pojď za mnou.“ Co ti platno, že tak velice staráš se o věci vezdejší a zanedbáváš péci o dušši svou? Proč miluješ tento svět více nežli nebe, proč více tvorý nežli tvůrce, a darý více nežli jich dárce?

Šle, nyní nastala ti doba milosti, doba vyššího povolání tvého, doba pokání a nápravy, pakli jí necině promineš, a o spášení bušše své pečovatí nepočneš — suad více se nenavrací tobě. — —

2. Matouš opuštiv svědecko, šel za ním. Matouš jednal rozhodně. Tak musí jednati člověk, který přišel k přesvědčení, že posud krácel na cestách nepravých; rozhodně musí se odřici těchto cest, aniž šmí se po nich ohlížeti. Matouš nemohl zůstati v úradě svém a spolu následovati Krista; proto onoho se odřekl zcela a úplně, aby Pánu svému mohl živ býti též zcela a úplně. Dvoum pánům najednou sloužiti nelze; světlo a noc, oheň a voda spojiti nemožno;

tak také nepravost a ctnost, hříšnost a svatost najednou konati nelze.

Jsou sice lidé, kteří tyto protivy w sobě spojiti se snaží. Oni rádi by sloužili Bohu, ale světa se odřici nechťi, tak n. p. hovějí smilstvu a snaží se milosrduými skutky a bohatými almužnami přewážiti nepravost swou; anebo oni jsou nespravedliví a podvodní w obchodu, za to zase horliví w nawššterování služeb božích, w postech a w sluffnosti k církwi. Uwššak pokud hřichu se neodřeknou, zásluha těchto dobřích skutků jejich před Bohem mizí; ito dobři skutkové nejsou nic jiného, nežli záplaty, kterými své špatky zlé zakryti chtějí. Nekonají je z lásky k Bohu, nýbrž z jakési, owššem marné chytrosti lidské a protož ito dobři skutkové nemohou Bohu milé a před ním zasluzné býti.

36. Ježíš wzkřísil dceru Jairovu, a uzdravil ženu nemocnou.

U kdýž se Ježíš zase na druhou stranu na lodi přeplawil, sešel se k němu zástup mnohý, neboť wšickni očekáwali ho. I přišel k němu jeden z knížat školy židowské, jménem Jairus, a klaněl se jemu, řka: Pane, dcera má nyní umřela, ale pojď, wlož na ni ruku swou a bude žíwa. U wstalo Ježíš, šel za ním i učennici jeho. U aj žena, kteráž křwotok trpěla 12 let, přistoupila pozadu a dotkla se roucha jeho, nebo řekla sama w sobě: Dotknu-li se jen roucha jeho, uzdravena budu. U hned pocítila, žeby od toho neuhu uzdravena byla. Ale Ježíš poznam hned sám w sobě moc, kteráž byla z něho wššla, obrátiv se k zástupu, řekl: Kdo se dotekl roucha mého? I řekli mu učennici jeho: Widíš, že tě zástup tíkne, a pravíš:

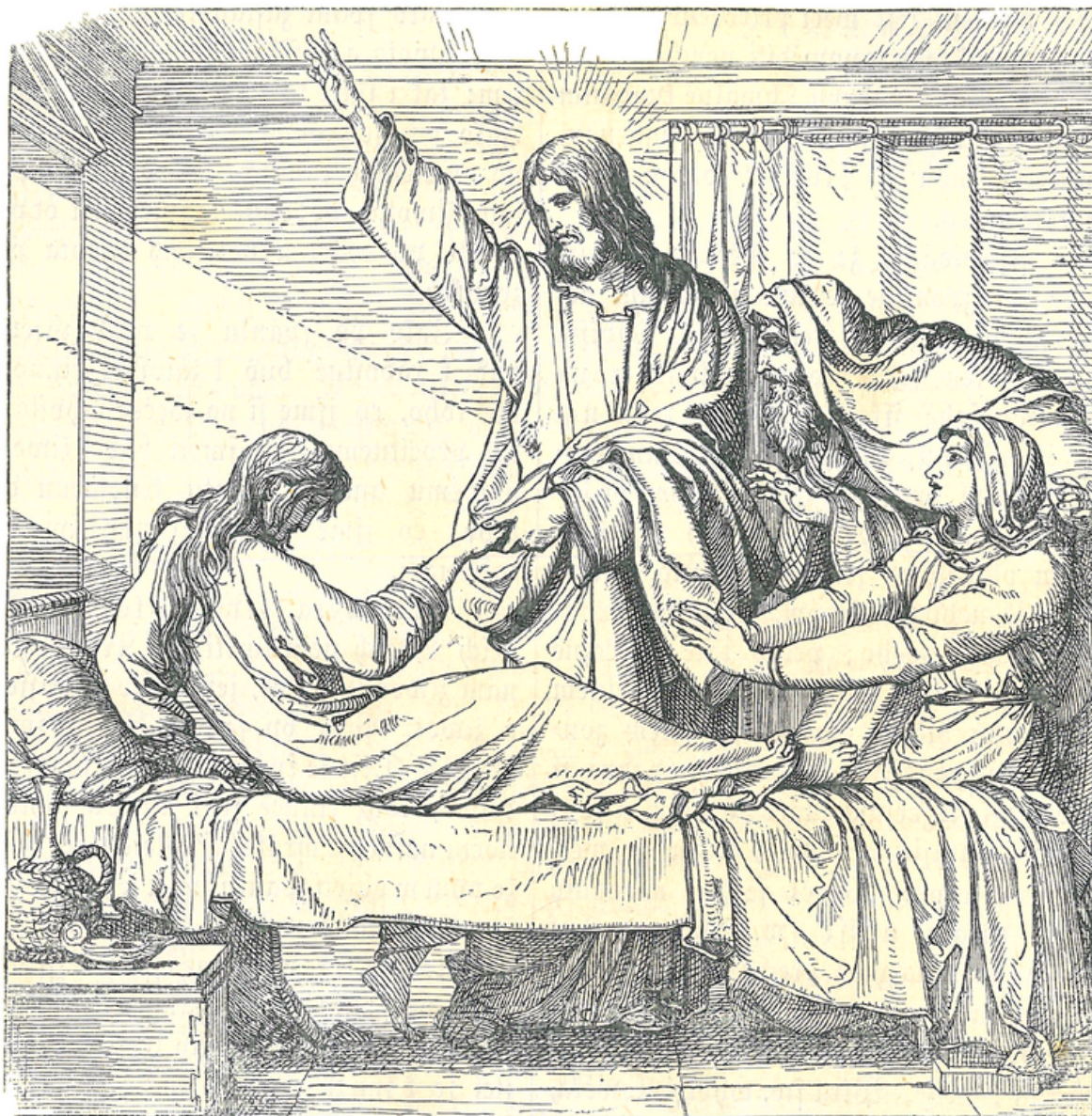
Kdo se mne dotekl? I hleděl wškol, aby uzřel tu, která to učinila. Žena pak wědouc, co se při ní stalo, přistoupila s bázní a třesením a padla před ním, a powěděla mu wšsedku prawdu. On pak řekl jí: Dcero wíra twá tě uzdrawila; jdiž w pokoji, a buď uzdravena od neuhu swého. U kdýž on ještě mluwil přišli od knížete školy řkouce: Dcera twá umřela, proč déle trmácíš mistra? Ježíš pak uslyšew to, řekl knížeti školy: Neboj se, toliko wěř, a bude zdráwa. Přišed pak Ježíš do domu knížete a uzřew zástup, an pláče a kwlí, řekl jim: Co je bouřite a pláčete? Neumřelak díwka, ale spi. I posmíwali se jemu, wědouce že umřela. Wšed pak do domu, nedopustil s sebou wjiti žádnému než Petrowi a Jakubowi a Janowi a otcí a materi té díwky, a pojav tuto za ruku její, zawolal řka: Díwko wstaň! I nawrátíl se duch její, a wstala hned. I kázal jí dáti jísti. I divili se náramně rodičové její, jimžto přikázal, aby žádnému neprawili, co se bylo stalo.

Rozjímání.

1. Dcera má nyní umřela; tak nářkal ztrápený otec, přišed k Pánu Ježíšsi, a hledaje u něho útěchy a pomoci. Ztráta dcery úmrtím jest owššem weliká bolest pro rodiče, zvláště bylaly dcera ta dítětem wděčným, ctnostným a nadějným. Co jest ale ztráta úmrtím proti ztrátě dcery wzdorem a útekem t. j. kdýž dcera proti radě, proti zápovědi rodičů swých si zuámost učiní s člověkem ledabylým, s ním pak wzdor wšší opatrnosti rodičů se prohřešší a pak s ním žije pospolu aneb s ním do světa přchne. To takowá bolest pro

rodice, že vyšším právem říkávají: Sta-
ději bychom dceru svou v rakvi vi-
běli. A tato bolest obvykle trvá dlouho,
až k hrobu těchto rodičů. Neboť mívá
takováto dcera netoliko hřích před Bo-
hem a hanbu před světem, ale i taky

žebračku. Uj divoký křesťanské, pamatujte,
že nemáte na světě lepších přátel nad
rodice své! Nečiňte sobě známosti proti
jejich vůli a radě! Bůh žehná jen
těm dětem, kdož ctí a poslouchají ro-
dice své.

největší nouzi v domě svém. Pr-
chne-li do světa, obvykle se ne-li brzy
tedy později do domu svých rodičů
s plácem a v oděvu roztrhaném jako
marnotratný syn vrací. Co s ní mají
pak rodičové počítí? jak jí na stará
lata zaopatřiti? Vidí v ní budoucí

2. Když Pán Ježíš přišel do do-
mu Jairova, ušel zástup, an pláče a
křiví, i řekl jim: Co se boučíte a
pláčete. V národech pohanských, ba
i v národě židovském byl zaveden oby-
čej, že při pohřbu pozůstali přátelé hla-
sitě křivěti a plakali, ano k zvyššení nářku,

najímali osoby cizé, aby s nimi hluk křivlíci činily. Tím chtěli před světem ošvědčiti svou lásku k osobám zemřelým a svůj žal, kterýmž nyní ze ztráty jejich mají.

Cítiti žal při smrti svých milných přátel a plakati při jich rakvi a nad jich hrobem jest věcí přirozenou, a nikdo to nikomu zapověditi nemůže. Ale dělati při jich pohřbu schvalně křivlením hlasitý hluk a hřmot jest věcí marnou, nepřislusnou a přiči je duchu našší swaté wíry.

Povídam, že to věcí marnou; neboť nepamůže se tím mrtvému, nepamůže živým přátelům jeho, ti spíše se tak jen ještě více rozkřivlí a na zdraví sobě škodí. Jest to věcí nepřislusnou, neboť každý vzdělaný člověk hledí prudkým citům svým přiložiti uzdy, aby výbuchem jich nebyl jiným obtížným; jen nemozdělaný, hrubý člověk nehledě k jiným, jedná dle prudkého citu svého; proto také obvyčejně jen hrubí lidé nad rakví při veřejném průvodu hlasitě řvou, na rakev zoufanlivě padají a podobně nápadně si počínají; vzdělání plácí po tichu, a když sstknání zatajiti nemohou, straní se velikého zástupu. Přiči se pak náramný pláč duchu našší sw. wíry, neboť wíra smrt nazývá přechodem do swěta, kdež slunce nepálí, slza neteče; nazývá přechodem w život blažený, w život u Pána Ježíše. Wíra sw. wybízí člověka, aby spíše těšil se nad hrobem spravedlivého, nežli nad ním plakal. Proto církev káže rozžehnouti swíce nad rakví, že zemřelému swítí swětlo sláwy věčné!

3. Neumřela dívka, ale spí. Písmo sw. dokládá, že když Pán Ježíš tato slova řekl, „posmívali se jemu, vědouce, že umřela.“

Není pochybnosti, že tato dívka skutečně mrtwa byla a že náš Pán jen proto její smrt nazwal spaním, poněwadž jemu bylo tak snadno wzkřísiti ji ze smrti, jako nám jest probuditi spícího ze sna a poněwadž chtěl poukázati na to, že veliká jest podoba smrti a spanku.

Jako spaní zastarouje poněkud činnost života a ruffi spojení nasse se světem: tak i smrt to činí ale na delší čas. Jako sen jest odpočívnutí a občerstvení po rozličných pracech, nehodách a lopotách života: podobně i smrt jest odpočívnutí po práci a bolestech života pozemského.

Jako po spanku se probuzujeme buď k radostné buď k žalostné činnosti dle toho, co jsme si na večer uchyštalí: tak pročitneme i ze smrti buď k životu blahému aneb k životu trubnému dle toho, co jsme si předesslým životem zasloužili.

Neumřela dívka ale spí. W očích Božích není smrti. U Krista, jenž nám život způsobil, jest toliko wzkřísení a život. Proč by se tedy křesťan smrti hrozil? Dějí se snad odpočívku umdlený bdeluit, když slunce se k západu chýlí a nocí nastává mráčka? Metěš se spíše, že nyní w objeti spanku zuniži jeho starosti, že otevři umdlené údy těla a že z rána probudí se ke dni snad šťastnějšímu, nežli mu bylo pojud zakoušeti? Tak i swědomitý a zachowalý křesťan chystající se k smrti, může a má se těšiti, že smrt sejme z ramen jeho břemena rozličných starostí, že přestanou byly a žaly a že právě smrti oku jeho wzejde nové swětlo, radostná záře plynoucí z twáře Boží. Dwssem jen swědomitý a zachowalý křesťan se tak těšiti může, kdo wšak byl křesťanem jen dle jména a pohanem dle skutků, ten nemůže očekávati w smrti

sen libý a tichý; jemu noc hrobu nepřineše pokoje, anobrž čerw zlého svědomí bolestně a bez konce hlobati ho bude na jiném světě. Blahoslavení budou jen ti, kdož w Pánu umírají. —

37. Ježíš uzdravil člověka, jenž osm a třicet let nemocen byl.

Potom byl svátek židovský; šel tedy Ježíš do Jerusalema. Jest pak w Jerusalemě rybník brawný, kterýž slowe židovský Bethsaida, patero poloubí máje. W těch leželo veliké množství nebužívých, slepých, kulhavých, schoncích, očekávajících hnutí wody. Nebo anděl Páně sstupowal do rybníka; a hýbala se woda. A kdo první po hnutí wody do rybníka sstupil, uzdraven býwal, od kterékoli nemoci trápen byl. I byl tu jeden člověk, který již osm a třicet let nemocen byl. Toho uzkřew Ježíš ležeti, a poznaw, žeby již dlouho byl nemocen, dí jemu: Chceš býti zdravý? Odpověděl jemu nemocný: Pane nemám člověka, aby, když se huula woda, wpustil mne do rybníka, nebo když já jdu, wstupuje jiný přede mnou. Dí jemu Ježíš: Wstáň, wezmi lože své a chod. A hned učiněn jest zdravý člověk ten, a wzal lože své a chodil. Byla pak w ten den sobota. Tedy řekli židé tomu, kterýž byl uzdraven: Sobota jest, nesluffi se tobě nositi lože svého. Odpověděl jim: Který mne uzdravil, ten mi řekl: Wezmi lože své a chod. Tedy otázali se ho kdo by ho byl uzdravil. On pak newěděl, kdo by byl. Později ho nalezl Ježíš w chrámě a řekl jemu: Gle učiněn jsi zdravý; nehřeš wíce, aby se ti něco horššího nepřihodilo. Dšsel tedy ten člověk, a powěděl židům, žeby Ježíš

to byl, kterýž ho zdravého učinil. Proto protivensství činili židé Ježíšowi, že to učinil w sobotu. Ježíš odpowěděl jim: Otec můj až dosawád dělá, i ják dělám, t. j. já činim dobře pořád bez rozdílu w den wšsední i swáteční, jako otec můj nebeský. Tedy židé tím wíce hledali ho zabiti, že netoliko ruffil sobotu, ale že i Otcem swým nazýwal Boha, rovného se čině Bohu.

Mozjímání.

1. Byl tu člověk, který již osm a třiceti let nemocen byl. To zajisté veliké bylo neshťesti; ale jako žřidka neshťesti přichází jedno jamo, tak také i tento člověk nemocný byl spolu člověk opuštěný. Pane, prawil, nemám člověka, aby wpustil čili doprawil mne do rybníka. A tato nemoc a opuštěnost trwala po třiceti a osm let! Jak dlouhé to soužení!

Uwaž, milý čtenáři! že tento politowání hodný staw řečeného člověka byl následek a trest jeho hřichu; neboť Ježíš uzdrawil ho, prawil jemu: „Gle učiněn jsi zdravý, nehřeš wíce, aby se ti něco horššího nepřihodilo.“ Jak mnohdykráté asi tento člověk během třiceti a osm let želel hřichů swých, jak mnohé asi noci probděl w slzách kajících, jak často asi wzdychal k nebesům slibuje polepšfeni úplné, pakli by mu zase zdrawí aspoň z části wráceno bylo.

Protož pamatuj w prawý čas, jaké owoce wyrůstá z hřichu! Bohužel mnozí mladíci si toho ani newššimají; spolehajíce na swou mladost, plýtwají wšsemi silami swými, a oddávají se neshťidmosti a wštrědnostem rozličného druhu. Ale pokuta hřichu, byf by i nekrácela hřichu w patách, pozadu pláží se, pláží se snad

léta, konečně ale předce dohori a uchvátí hříšníka. A dejme tomu, žeby ho minula zbe na světě, co tím vyžítal? Na jiném světě, na věčnosti, neuběhne hříšník nekající trestu hříchu.

Alle jako w Jerusalemě opatřil dobrotivý Bůh tělesně nemocným hojící lázeň: tak i nám všem, kdož jsme na duši choraví, opatřil koupel, w kteréž může duše opět očistěna a vyhojena býti. Koupel ta jest svátost pokání. Tam w Jerusalemě anděl, jenž ob čas wstoupoval do rybníka, sděloval modě moc uzdravití nemocného, ale pokazde jen jednoho, kterýž nejprvé do rybníka wstoupil; avšak ve wodách této svátosti mohou všickni zhojeni býti, kdož se w ně ponoří. Koupel Jerusalemská byla jen ve wodách přirozených, avšak koupel sv. pokání připravena jest nám krví Páně, kteráž byla wylita na odpustění hříchů. Zbi tedy stížen neduhem duševním, pospíchej do těchto wod nowozákonůch a byšby twá duševní nemoc trvala třebať třicet osm let a více, nezoufej, neostýchej se wrhynouti se k uohám Páně; onť zajiště i tobě řekne: Učiněn jsi zdrav, nehřeš více, aby se ti něco horššího nepřihobilo!

2. Tento člověk, nowým zdravím uadán jsa, počal horlivě choditi do chrámu, aby tak Bohu jevil wděčnost svou, a tam právě zjewil se mu Ježíš co lékař a dobrodinec jeho; tamtéž dána mu od Pána důležitá wýstraha: „Nehřeš více!“

Gle, ve světě nepoznal tento člověk Pána Ježíše, nybrž w chrámě. Z ty nemůžeš w kolotání světa, w prácedy a loptách zdejších postihnuenti dobře Boha a swatou vůli jeho; tu právě bhváš aspoň někdy pokoušín, abys jednal proti vůli Boží, abys zoufal nad spravedl-

ností a prozřetelností Boží. Avšak w chrámě, w modlitbě, w poslouchání slova Božího a w rozjímání o něm zjewí se ti zajiště Bůh a potěší, poučí tebe i dá wýstrahu před hříchy wšelikými i pošlu odolati jim.

3. Tento člověk powěděl židům, žeby Ježíš to byl, který ho učinil zdravým t. j.: on horlivě všudy wprawoval a radošně hlásal, ať wděk anebo newděk, že Ježíš Kristus jest božským divotworcem, že jest wyslancem Božím, jehož slusí hledati, milowati a následowati. K takowému hlášení pudilo ho jeho wděčné srdce i láska k bližnímu, aby totiž i jiní lidé u Ježíše hledali pomoci a oblažení.

Z ty máš příčinu, jednati takéž, neboť i tebe uzdravil Pán a řice uzdravil tebe w nemoci mnohem horšší, záhubnějšší a táhnowcí se i do života na světě jiném. Nyní pak tento Pán k tobě se blíží, s tebou též mluví, tebe waruje a jako dobrý pastýř stracenou owci béře na ramena swá a do swého owčince přináší. Protož neustañ i ty welebti Ježíše veřejně a znáti se k němu. Ať máš z toho posměch a potupu, toho si newššimej! Ať máš i pronásledování, z toho buď wděčen, žeš uznán hodným trpěti pro jméno Pána a Boha swého!

38. Učení Ježíšowo o slawení soboty.

Z stalo se w sobotu po welikonoci, kdž šel Ježíš strže obilí, že trhali učennici jeho klasy, a rukama je wpmínajíce, jedli. Tedy někteří z farizeů řekli jim: Proč činíte, čeho neslusí činiti w sobotu? Z odpověděw Ježíš, řekl jim: Což jste toho nečtli, co učinil Dawid, kdž byl lačněl on, i ti, kteříž s ním byli? kterať wšel do domu Bo-

žito a vzal chleby posvátné a jedl a dal těm, kteří s ním byli, jichžto nenáleží jísti, než toliko kněžím? I řekl jim: Syn člověka jest pánem také i soboty.

Stalo pak se i v jinou sobotu, že vstoupil do školy a učil. A byl tu člověk, jehož ruka pravá byla uschlá. I pozorovali zákonníci a farizeové, bude-li uzdravovati v sobotu, aby našli, z čeho by jej obžalovali. Ale on věděl myšlení jejich, i dí člověku, kterýž měl ruku uschlou: Vstaň a vstup v prostředku. A když on vstal, řekl Ježíš k farizeům: Ptám se vás: sluší-li v sobotu dobře činiti, čili zle; život zachovati, čili zkažiti? A pohledem na ně na vssecky vůkol, řekl člověku: Vztáhni ruku svou. I vztáhl a navrácena jest k zdraví ruka jeho. Oni pak naplněni jsou nesmyslností a rozmlouvali mezi sebou, co by Ježíšovi učinili.

M o z j i m á n í .

1. Abychom první částce tohoto čtení dobře rozuměli, sluší věděti, že zákonem Mojžišovým (5. Mojž. 23, 25) bylo Židům při hladu dovoleno, vyhnouti klas z cizího pole a snísti zrna k ukojení hladu, výslovně ale bylo zapovězeno žiti pro potřebu vlastní na cizím poli. Proto také farizeové Pánu Ježíšovi učinili vyčítku z toho, že nezabránil vyminati klasu, jen z toho jej tupili, že dovolil jim tak činiti v sobotu. Neboť židům týmž zákonem zakázáno bylo připravovati pokrmy v sobotu, jakož jest k. př. mletí obilí. Avšak apoštolové Páně nepřipravovali si žádného pokrmu, neboť vyminání několik klasů zajisté nemůže přípravou pokrmu zváno býti. Proto Ježíš Kristus zastal se učeníků svých, odvolávaje se na příklad

Dawida krále, který při hladu zdánlivě přestoupil vyšší ještě zákon, aniž se kdo z židů nad ním proto horší, aneb jej co svatozrádce tupí.

Věc se má takto. Zať vypravuje kniha královská (21, 1—6), přišel Dawid na útěku před Saulem do Nebo, kdež ubytován byl stánek úmluvy, k nejvyššímu knězi Achimelechovi a zlačeněv, žádal pokrmu. I nebylo tu leč chlebu předloženi. Chlebowé předloženi bylo dvanáctero pecní chleba, jak jej židé ve svých chlebových pecích pečovali. Těchto dvanáctero chlebu vždy vystaveno bylo na zvláštním stole v stánku úmluvy, později v svatém chrámě Jerusalemském a platilo jednáť za obět diků dvanáctera pokolení židů, jednáť za význam jejich prosby, aby měl Hospodin potřeby jejich vždy na očích čili ve své péči. Tyto chleby vždy ob čas čerstvými jsou vyměněny, a pak chleby starší dány jsou kněžím, kteří jich za pokrmu požívali, výslovně pak bylo zapovězeno dáti je neknižím k požívání. Avšak nejvyšší kněz Achimelech dožádán byv od hladového Dawida za pokrm a nemaje ničeho jiného k snědku mimo tyto chleby, poskytl jich Dawidovi a dovolil jemu i lidu jeho, aby jimi ukojili hlad svůj.

Na tento příklad Achimelech a Dawidův odvolává se Pán Ježíš, jakoby řekl: Kdyby mohl nejvyšší kněz Achimelech v čas hladu, tedy z lásky k lidu hladu utračenému a hynoucímu, dovoliti Dawidu a lidu jeho, aby požívali chlebu Bohu zasvěcených, kterých jinak po zákoně jen kněží užití směli, proč bych nesměl já, ježto jsem též nejvyšší kněz, ano jsem Syn Boží, jsem zákonodárce věčný, proč bych nesměl já trpěti učeníčkům svým, čehož zákon vlastně nezapo-

vidá, což jen máš občeji, či vlastně jen wasse zášť za věc zapovězenou prohlá-
ssuje. Neboť já jsem pánem soboty!
Já mohu zákon o sobotě vykládati.

W tomto čtení mohlo by někomu
nápádně býti, že zákonem Mojžíšovým
dovoleno bylo vymínati klasu z cizého
pole a je jisti, kdežto u nás to dowa-
leno není.

Ouen zákon byl výminkou; neboť
wšeobecné pravidlo znělo tehdy takéž
jako dnes: Nemezmež, což jest cizého.

W oněch dobach totiž nebylo silnic
ni hospodních domů a obydlí lidská byla
w mnohých krajinách daleko od sebe roz-
lehlá. Tu tedy velmi snadno se mohlo
státi, že cestující, když mu došla zásoba
potrav, byl w nebezpečí zahynouti hla-
dem. Z té příčiny byla hostinnost zá-
konem a takéž musilo dovoleno býti,
aby pocestný k uhažení svých sil i svého
života, čili k ukojení hladu, směl z ci-
zého pole vymínouti si tolik zrn, co
stačilo k obživení jeho. Proto wšlowně
w zákoně řečeno jest, že klasu ty nikdo
žiti nesmí, aby tím stalo se ohrazení
proti nadužívání této zákonité výminky.
Jiné owšem jsou poměry za našich
časů a w našich krajinách, tak že tento
výmínečný zákon více neplatí. Také
jest i jiný občeji našeho života a jiný
pokrm náš obvyklý, tak že nikdo již
nemůže požiwati pouhého zrní místo
chleba. Z tím ouen zákon platnosti
trati.

2. Židé činili vyčítky Ježíšowi,
proto že nawrátil zdraví člověku nemoci
šlácenému právě w sobotu. Wykládali
totiž zákon o sobotě tak přísně, ba pře-
pjatě, že i činění dobrých skutků w den
sobotní za ruffení soboty prohláswovali.
Wšak přispíwati bližnímu ku pomoci,
když jemu zážá hrozí aneb když jakkoli

jest nešťasten k. p. hasiti, když hoří,
prokopáwati hráze, když potodeň na-
stává; sloužiti nemocnému a starati se
jemu o líf, když jest bolesti přepaden,
tyto a podobné práce uetoliko jsou w den
swáteční dovoleny, anobrž i zákonem
lásky k bližnímu nařizeny.

Co wšak den nebělní a swáteční
ruffi jest owšem hmotná práce bez
důležité příčiny konaná, ale ještě více
obžerstwí, prostopáště noci u toulání,
nemírné hrani w karty a nepořádky roz-
ličného druhu, které se nyní w mnohých
hospodách a hostincích w dobách swá-
tečních tropí. Právě z těchto mělo by
se wšeměs pohorffení bráti a proti těm
měli by wšickni rozšřafni a rozumní
hospodáři rozhodně se ozýwati a jim
brániti.

Již w Starém Zákoně určil Bůh
jeden den w týdnu za den pokoje a
k našemu poswěcení. Čtemek w písmě
sw.: „A dokonal Bůh dílo své, kteréž
byl učinil a odpočinul dne sedmého ode
wšeho díla; i požehnal dni sedmému
a poswětil ho.“ (1 Mojž. 2, 2.) Tak
sám Bůh slawil den odpočinutí po veliké
práci své. Owšem Bůh tworěním
swěta neumlel a tudíž neodpočíwal pro
zotawení sil svých, nýbrž odpočíwal na
příklad lidem, aby oni šest dní pracowali
a sedmého w práci ušáli. Tak stojí
psáno: „Sedmého dne jest sobota Ho-
spodina Boha twého. Nebudeš dělati
žádného díla w něm, ty i syn twůj,
i dcera twá, služebník twůj i děwka twá,
howado twé i přichozí, kteréž jest w bra-
nách twých.“ 2 Mojž. 20, 10.

A tento sobotní nebo swáteční pokoj
neurčil Bůh pro zahálku, nýbrž proto,
aby po odstawení obvyklých wšedních
namahawých prací nastala činnost du-
šewní, kterážby wzběláwala rozum a

šlechtila srdce, neboť bí písmo sv. : „i požehnal dni sedmému a posvětil ho.

Tímto ustanovením dne svátečního byl tedy v Starém Zákoně každý k tomu veden, aby svěcením téhož dne významoval svou vůli, že totiž Bůh jest tvůrcem světa, a že člověka stvořil k tomu, aby šest dní pokračoval v dalším spolutvoření plodů zemských, sedmého dne ale aby jedině Boha oslavoval a v duchu svém k němu se blížil a k němu lnul. Toto důstojné a posvátné zaměstnání člověka v den sobotní bylo v očích Božích tak důležité, že až i smrt určena byla těm, kdožby dne sobotního hrubě a zlovoleně rušili.

V Novém Zákoně zrušeno jest vše svěcení dne sobotního, avšak zavazeno zase svěcení neděle. Věc zůstala tedy tatáž, pouze v době stala se změna.

Den sobotní Židů byl jako slavný konec tvorění světa, naproti tomu neděle naše jest ukončení velikého díla vykoupení světa; neboť v den po sobotě, tedy v neděli, vstoupil Kristus na nebe, skončil veškeré dílo vykoupení našeho; v tentýž den pak seslal Ducha svatého na apoštoly a dovršil své dílo, anž spolu otevřel svatou církev, kteráž má učení Kristovo do skonání světa v přesnotě zachovati, i rozšířovati a svátosti od Krista dané lidem udělovati.

Jest tedy neděle památka vykoupení, obnovení a smíření lidstva s Bohem, památka, že sám Syn Boží prohlásil nás za bratry své, za děti Otce nebeského. A jako se zdárné děti rádi do domu otcovského z ciziny vrací, tu kolem otce rádi a svůj vděk a svou lásku jemu osvědčují, i samy pohledem naň a slovy jeho okřívají: tak i my, ježto jsme starostmi, pracemi a lopotami

rozličného druhu rozptýleni byli od sebe a vzdáleni domu otcovského, máme v den nedělní k nebeskému Otci pospíšiti a s jinými křesťany se spojití, co s údy jedné a to naši rodiny, abychom společně Otci nebeskému přinesli obět úcty a děků, abychom společně slyšeli slovo, poučení a napomenutí jeho, abychom společně požívali z jednoho stolu a společně za sebe se modlili.

To vše se ale diti nemůže, kdž, jako se stává za dnů našich, lidé z rána a před polednem dne nedělního dobělávají práce své a odpoledne hledají vyrazení v domech hospodních. Toto počínání lidstva jest hrubé rušení dne svátečního, kterýž ustanovil sám Bůh; jest i rušení jistého pořádku, kterýž má v životě lidském zachovávanu býti. Tou cestou lidstvo vzdaluje se Boha, spěje tudíž k svému snižení a pokazení. Tou měrou stává se také nevhodné lásky a požehnání Božeho. — Nebež se, milý čtenáři, svěsti příkladem rušitelů dne svátečního. Neprašati dávati Bohu, což jest Božeho! —

39. Ježíš vykřísil mládence z Naimu.

Štalo se potom, že šel Ježíš do města, kteréž slove Naim, a šli s ním učennici jeho a zástup veliký. Kdž pak se přibližoval k bráně města, ať mrtvý nešťen byl ven, štu jediný matky své, a ta byla vdova, a zástup města mnohý šel s ní. Stroužto užřev Pán milosrdenstvím hnut jsa nad ní, řekl jí: Nepláč. A přistoupiv, dotekl se mar. Ši pak, kteříž nesli, zastavili se. Š řekl Ježíš: Mládence tobě pravím vstaň. Š posadil se ten, jenžto byl umřel, a počal mluviti. Š dal jej materi jeho. Pojala pak všecky bážeň, a velebili

Boha, říkonce: Prorok veliký povstal mezi námi, a Bůh nawštitivil lid svůj.

N o z j í m á n í .

1. Mrtvý nessen byl wen. Byl to mládenec, zemřel tedy w květu svých let; byl jediný syn matky své a ta byla wdowa, on byl tedy její potěcha, w něm ona zakládala svou naději, že u vyšším stáří bude živa bezstarostně w domě jeho, a že on zatlačí jí oči w poslední hodině její. Na to na wšse smrt žádneho ohledu nebrala; podkosila mladý život jeho. Tak prawdivá jsou slova Písma sw.: „Život náš pomine jako stopa oblaku a mizí jako mlha, kteráž rozehnána jest od paprsků slunce.“ (Moudr. 2, 3.) „Člowěk, jako tráwa jsou dnové života jeho, jako kwět polní, tak odkwete, nebo witr přejde po něm a nezůstane a nepozná wíce místa swého. (Žalm. 102, 15.)

Řdožkoli jsi, nechť dospělý muž, nechť bujarý mladík aneb rozwiuwjící se panua, nespolehej na den zejtřejší; newíš jestli ti souzen. Smrt kofí často w společnosti lidské slepě. Dosti malé nastuzení, anebo nepatrný bouffel chladné wody stačí časem k založení nebezpečné nemoci, k tomu nářaza a rozličné případy a pohromy berou každoročně život lidem bez rozdílu jejich věku. Protož prawí Pán: „Buďte připraweni, nebo w kterou hodinu je nenadějete, Syn člowěka přijde;“ (Luk. 12, 40.) a Job dí: „Newim jak dlouho zde setwám a zdali mne po chvílce newezme stwořitel můj?“ (Job. 32, 22.)

Nuže tedy, tak buď žiw, tak měj wšsecky věci své w pořádku, abys denně mohl umřítí w naději, že Pán potká tebe, ne sice aby tobě zdejší život

záračně nawrátil, nýbrž aby buffi twou uwedil w život wěčný.

2. A zástup z města mnohý šel s mrtvým mládenkem a s matkou jeho. Doprowázeti mrtvé k hrobu a pochowáwati je, pomůžky platilo za skutek lásky k bližnímu a za zásluhu před Bohem. Protož wece anděl Razael k starému Tobiašsi: „Řdž si se modlíwal s plácem a pochowáwal mrtvé a necháwal oběda swého a mrtvé ukrýwal jsi přes den w domě swém a w noci pochowáwal je, ják jsem obětowal modlitby twé Pánu.“ (Tob. 12, 12.) A jinde čteme: „Poslal Dawid posly k mužům Zabes Galaad a řekl jim: Požehnání wy Hospodinu, jenž jste učinili milosrdenství s pánem wšsim Saulem a pochowali jste ho. A nyhni odplatit wám Hospodin milosrdenství a prawdu, ale i já odplacím wám milosti, proto že jste to učinili.“ (2 Kral. 2, 45.) I u nás jest obyčej doprowázeti mrtvé k hrobu. Zakládá se to w žábošti srdce lidského, wzdáti jim tímto průwodem poslední důkaz naffi úcty a lásky; zakládá se to ale také w přewědčení křeskauském, že modlitba prospíwá buffi zemřelého. Protož shromáždují se o pohřbu wšični křeskausští přátelé a ctitelové mrtvého w domě jeho a doprowází tělo jeho do chrámu k pohřbosti, kteráž se tam konáwá za buffi, a pak sledují rakew až k hrobu, zbožné žalmy zpíwající a za spasení jeho se modlíce.

3. I naffe katolická církew zemřelému při pohřbu počtu chystá a wíce nežli počtu; ona zaň koná služby Boží. — Církew, jenž poswétila ho w kolébce na křtu sw., chystá mu hrob také poswěcený. Tehdyž jako znouwu zrodila ho wodou a milostí Boží a wyslala ho do swěta, aby swítíl swětlem dobrých skutků a wy-

dával ovoce lásky; a nyní když člověk ten dokoná běh života vezdejšího, vyšlá církev svého sluhu, aby přijal a uložil tělo jeho blíže oltáře Páně a odporučil duši jeho Slitovníku a Soudci věčnému. Pravím, že klade církev tělo mrtvé blíže oltáře, poněvadž jinudy vesměš byly hřbitovy křesťanské kolem chrámů, jako to předsini chrámové založeny; a jsou-li nyní hřbitovy křesťanské zde a onde za městem, považovány bývají od církve předece jen jakoby za předsín chrámovou a kříž uprostřed jich stojící naznačuje oltář hlavní.

Obřady, které dle řádu církevního při pohřbu se dějí, jsou tyto.

Prvz pokropuje v domě mrtvé tělo svěcenou vodou, což znamená poslední očistění, kteréž mu nyní církev přináší; spolu pak okurčuje tělo kadiblen na znamení, že jak modlitba církve, tak i vůně ctnosti a dobrých skutků, které tento křesťan za živa konal, stupují nyní k trůnu Božímu.

Na to, když ukončeny jsou modlitby církevní, vynešen bývá mrtvý za křížem k poslední cestě. Kříž nešen bývá v čele pohřebního průvodu; neboť tento kříž jest ona korouhka, ku kteréž k boji volán byl hned v prvních dnech života svého a ku kteréž přisahal na křtu svatém; k tomuto kříži obracel v životě denně zraky své, on byl jemu jako sloup podle cesty stojící, aby nemyhocil z pravé dráhy k životu věčnému; v smrti pak byl jemu tento kříž hvězdou do přístavu blažé naděje knoucí; nechť tedy zůstane jemu i po smrti vůdcem na poslední cestě k hrobu — a znamením budoucího jeho z mrtvých vstání.

Když průvod přibyl do chrámu, postavena bývá rakev s tělem do prostřed chrámu. Tamť započal, tam af

taký dokoná se života křesťanského běh. Koná se nyní obět mše svaté; a sice bývá tato obět obětí smíření, obětí zadošticinění za vssecky chyby a poklešty, jichž se byl mrtvý za života svého dopustil.

Vo skončené mši svaté a po pohřebních modlitbách kráci průvod s tělem na hřbitov. Jako církev co bedlivá matka snaží se v životě spojití nás v jednu rodinu a v jedno tělo toutéž sv. vírou a jednou nadějí a stejnou láskou: tak taký snáší mrtvá těla v jedno místo a ukládá je tam takřka v jeden hrob, aby bděla nad minulými předsy našimi a jednou i nad námi co matka nad ložem spících dětí svých.

Toto hromadění vssech křesťanů zemřelých na jednom místě, kamž i věřící rádi a denně přicházejí, jest jako vyobrazení onoho článku víry, jenž zní: Věřím v obcování svatých. Nácházejí se tu v malé prostore tři odděly království nebeského cíli sv. církve katolické, totiž: církev v nebesích, církev na zemi a církev v očistci. Církev na nebi vypodobňují zde rozličné obrazy chrámové připomínající boje a hrdinské ctnosti Svatých, kteří zde jsou v duchu shromáždění kolem oltáře, na němž trůní král a Pán nebes, Ježíš Kristus, v svátosti oltární. Církev na zemi jsou lidé živi, kteří zde na hrobích kletávají, za své miláčky zemřelé se modlíce. Církev v očistci, to pak jsou těla těch, kteří zde pod zemí u věčném pokoji spí, jakoby z hrobu k svým pozůstalým slovy Dobrotými šeptající: „Smilujte se nad námi, smilujte se nad námi aspoň vy přátelé naši.“ Tak tedy zde na hřbitově soufedi smrt s životem; a potkává se čas s věčností; i pozdravují se zde mrtví s živoucími k oba-
polnému potěšení. —

40. Jan poslal učenníky své k Ježíšovi, aby se otázali, jeli on zaslíbený *Mešias*?

Wyšla pak pověst o Ježíšovi po vsselikém Judstvu i po vssí okolní krajině. A zvěstovali Janovi učenníky jeho o vssech těch věcech. Zavelal tedy Jan dva z učenníků svých, poslal k Ježíšovi, řka: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme? Přisvědše pak k Ježíšovi ti muži, řekli: Jan křtitel poslal nás k tobě, řka: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme? A odpověděv Ježíš, řekl jim: Iděte a povězte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepi vidí, kulharvi chodí, malomocní jsou očistěni, hlusi slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým se zvěstuje ewangelium; a blahoslavený jest, kdož se nebude uade unou horšiti.

M o z j í m á n í.

a) Ty-li jsi ten, který přijíti má? A odpověděl Ježíš: Iděte a povězte, co jste viděli a slyšeli.

Již uplynulo osmnácte století od toho dne, co tato otázka dána byla Synu Božímu, a co On k ni dal krátkou sice ale rozhodnou a jasnou odpověď, a tato otázka posud zaznívá světem. Aťsať Ježíš odpovídá až do dnes podobným způsobem, totiž skutky svými, svým životem, svou smrtí, svým z mrtvých vstáním, ochranou své církve, i blahodatnými účinky oněch prostředků, kteréž k našemu spasení ustanovil, totiž svátošti.

Alle jako tehdyž mnozí nechťeli wěřiti odpovědi Kristově, anobřž z ní jen pohoršeni brali a po jiném spasiteli toužili, tak se děje až po dnes.

Uráželi se nad Kristem boháti a mocní, že se narodil a žil w chudobě, že byl rodičů nepatrných a nízkých a že svým stoupencům odporučil slowem i příkladem svým též pokoru a zapírání sebe.

Uráželi se nad ním učení, jelikož on nemyslel z žádně wysoké školy a nicméně svou neobyčejnou moudrostí vssech učence nesmírně přewyšsowal, zákonníky z vředsudků a bludů káral a tak je swatou prawdou zahabowal; neboť bí písmo: „Učil jako maje moc a ne jako zákonníci jejich.“ (Mat. 7, 29.)

Horšili se konečně nad ním swětačti a zženštili lidé, kteří totiž cíl žiwota hledali pouze w rozkoši tělesné, poněwadž tou On pohrdal a hlavou žřetel člověka k statkům dušewním a k blahu wěčnému obraceti učil a welel.

Lidé tohoto druhu wyskytují se až podnes we swětě. Jak se nemají mnozí horšiti nad učením Páně, když nadbytek, pohowu, radost, nádheru a čest zvolili za nejwyšší cíl swůj? Jak nemá jim w usí odporně zníti slowo Páně: „Blahoslavení chudí;“ aneb: „Pravím wám, že boháty nesnadno wejde do králowství nebeského; snázeť jest welbloutu sřze ucho jehly projíti, nežli bohátemu wjiti do králowství nebeského.“ (Mat. 19, 23.)

Jak se nemají nad Kristem horšiti pyšsui rozumáři, kteří nechťi rozumět swůj podrobiti wěčné moudrosti rozumu Božího, kteří totiž nechťi nic přijmouti za prawdu, leč co se wylíhlo w hlavě jejich aneb co může chápati, obejmouti a wyměřiti rozum jejich. Zdaž je nemusí bobati slowo Boží: „Chwálím tě Otče, žeš tyto věci skryl před moudrými a opatrnými a zjewils je malíčkým.“ (Luk. 10, 21.) Proto bí jim sw. Augustín: Wy nechcete křeslany býti, poněwadž

Kristus přišel v pokore, my ale jste pyšni.

A jak konečně nemají od něho odvracovati se smyslňáci, kteří chtějí aby vždy a stále jen smyslové jejich rozkošemi, pokrmy a nápoji a věcmi podobnými lektáni a opojování byli? Jak mohou pochopiti a za pravidlo života svého zvoliti slova tato: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi na se kříž svůj a následuj mne.“ (Luk. 9, 23.)

Protož, milý čtenáři! udiv se, že jest posud mnoho nepřátel Páně. V jejich srdcích leží kořen nepřátelství jejich. Oni nemají více síly následovati ho. Oni se bojí, že by na cestě za ním ihned umdleli a z ní se navrátiti musili. Jsou otroci sebe svých. Protož přemlouvají sebe i přemlouvají jiných, že Kristus není ten, kterých přijíti má. Nuže, ať čekají jiného! My ale víme, že Ježíš Kristus jest Spasitel světa, kterých objeví se nám všem jednou v slávě a velebnosti veliké, v oblacích, až přijde soudit živé i mrtvé.

41. Ježíš u Simona a žena hříšnice.

Profil pak ho jeden z Fariseů, jmenem Simon, aby jedl s ním. A vyšel do domu Farisea, posadil se za stůl. A aj žena, kteráž byla v městě hříšnice, jakž zvěděla, žeby seděl za stolem v domě Farisea, přinesla alabastrovou nádobu masti, a stojící z zadu u nohou jeho, počala jeho nohy slzami smácti, a utírala je vlasý svými, a líbala nohy jeho a mastí mazala. Užřev pak to Fariseus, kterých ho byl pozval, pravil sám u sebe: Kdyby tento byl prorok, věděl by ovšem, co a jaká jest ta žena, kteráž se ho dotýká, že jest hříšnice.

Znaje pak Ježíš myšlení jeho, řekl k němu: Simone, mám tobě něco pověditi. A on řekl: Mistrče, pověz. Dva dlužníky měl jeden věřitel, jeden byl dlužen pět set peněz, a druhý padesát. Když neměli, odkud by zaplatili, odpustil to oběma. Který ho tedy více miluje? Odpověděv Simon řekl: Mám za to, že ten, kterému více odpustil. A Ježíš řekl jemu: Právě jsi rozsoudil. A obrátiv se k ženě, řekl Simonovi: Vidíš tuto ženu? Všel jsem do domu tvého, a nepodal jsi vody na nohy mé; ale tato smáčela nohy mé slzami, a vlasý svými utírala. Nepolíbil jsi mne; ale tato, jakž vešla, nepřestala líbati nohy svých. Nepomazal jsi olejem hlavy mé; ale tato mazala mastí nohy mé. Protož pravím tobě: Odpouštějí se jí hříchové mnozí, neboť milovala mnoho; komuž pak se méně odpouští méně miluje. I řekl k ní: Odpouštějí se ti hříchové. Tedy počali, kteříž tu spolu za stolem seděli, jami mezi sebou říkati: Kdo jest tento, že i hříchů odpouští? I řekl k ženě: Víra tvá tebe spasenu učinila, jdiž v pokoji.

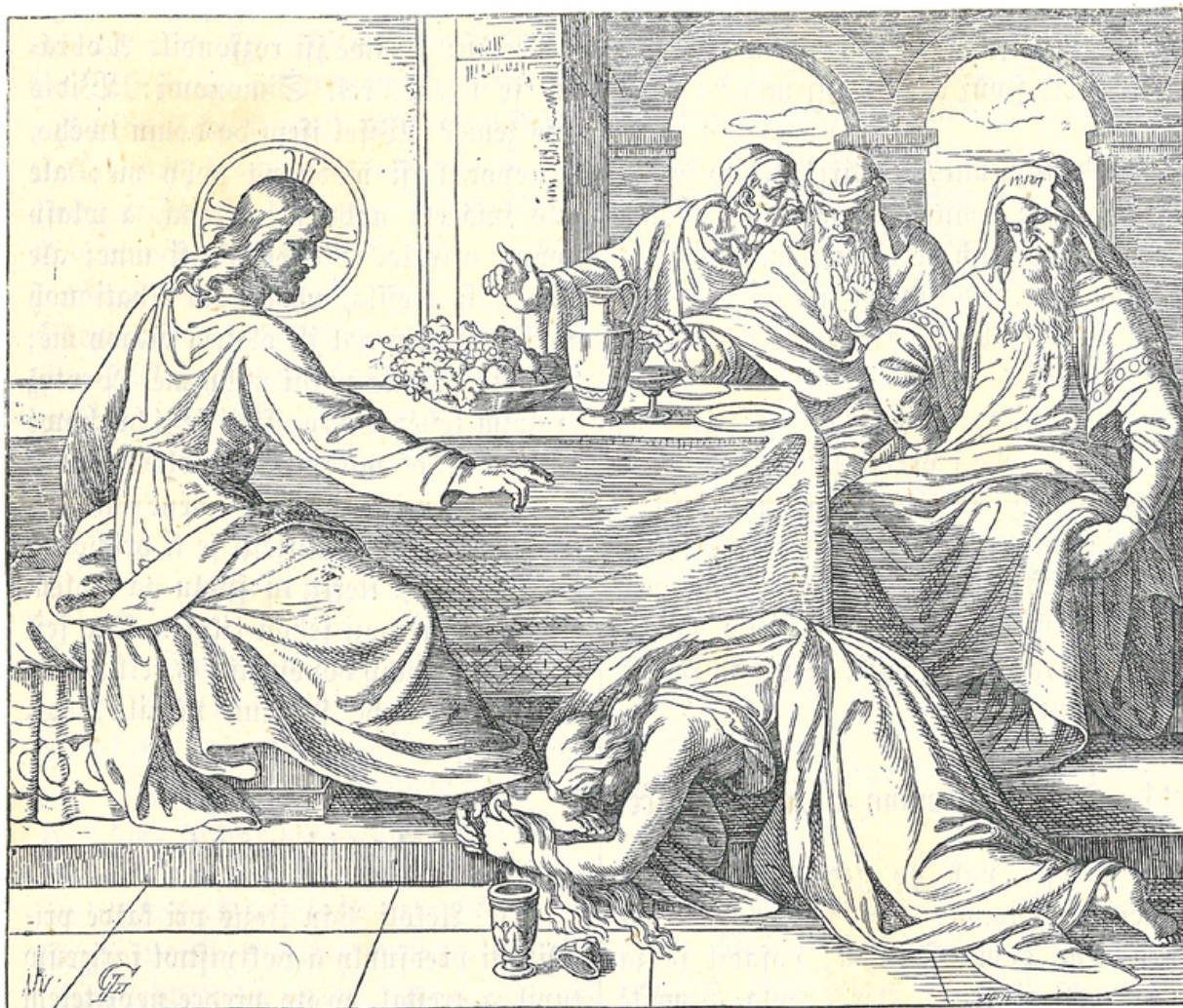
M o z j i m á n í.

1. Ačkoli Pán Ježíš při každé příležitosti předsudky a pokřivstvá farizeův tupil a trestal, proto přebce nepřitelem farizeův co do osob jejich nebyl, onť s nimi v zjevném nepřátelství nežil, anobrž býval u nich pohostinu i rád s jeduotlivci mezi nimi zacházal, zvláště s těmi, kteří jeho učení přístupni jsou, dychtivě k němu přicházeli a jichž možno bylo ještě napravit. — Učme se z toho, že nemáme nikdy osobnými býti nepřáteli lidí hříšných. My máme necnosti, nepravosti a zločiny v nenávisti míti, ale

nikoli ty, kdož jich páchají; t. j. kdož
lyne naděje, že bychom chybných lidí
napravití mohli, máme se jim blížití,
je poučowati, je warowati a jim pro-
středky k nápravě poskytowati; a pak-li
se napravili, máme zapominati, čímž
jindy hřešili. To platí zvláště o těch,
kdož jsou nám dle přirozených poměrů

boští svou w zoufalost, ale oteví jemu
opět dům svůj i náruč svou.

2. Žena, kteráž hřešnice byla,
vrhla se k nohám Páně. Puzena byla
citem kajicnosti a láskou k Bohu hledati
šťlicenému srdci svému úlerou a pomoc.
Ale kde jí měla naléztí? U lidí? U Fa-
rizeů? Ji nebylo žádné pomoci u lidí,

aneb dle našeho úřadu svěření, tedy
o ditkách, o spřízněných libech a o pod-
řízených našich. Kdož tedy chybil syn
tvůj aneb dcera tvá, žena tvá aneb
kdokoli jiný, jemuž jsi otcem, přítelem
anebo představeným, a kdož se rozplývá
w slzích pro chybu svou a následky její
a rádby se opět k tobě nawrátil, nebuď
neuprošný, nežť kajictho hřešníka tvor-

poněwadž jí tlačila tíže hříchů a tu ne-
může žádný člověk sniti, tu může jedine
Bůh obejmouti. J slyšela o Ježíši,
že jest wyslancem Božím, on že Mesiáš
židům slíbený, wšewědonci a wšemohoucí,
právě jak sluffi na Syna Božého;
i běžela k němu, nehledíc na své zahán-
bení před lidmi, wrhla se jemu k nohám
a ulehčila tu sobě proudem slzi kajících.

A Pán četl w dusi její, slyšel w pláči jejím wyznání její a rozal ji na milost.

I ty snad jsi hřešil vedobně jako tato hříšnice, i tebe tíží brimě nepravosti tvých, i ty lituješ, že jsi nedbal přikázání Božích a místo lásky připravil sobě spravedlivý hněv a trest Boží. Nuže co učiníš? Kde budeš hledati pomoci? — Hledej ji u nohou Páně. Pán přišel na svět hledal hříšníky a naleznuv je, pečoval o jich spasení. Kdykoli je kajícími shledal, odpouštěl jim hříchy. A aby kající hříšníci všech věků takové u též milosti Boží nabýli, dal svou božskou moc odpouštění hříchy i svým apoštolům a jich nástupcům, biskupům a kněžím. „Komuž odpustíte hříchy, odpustěny jsou.“ Tudiž w zpovědnici jsi jako u nohou Páně, tam vrhni se w žalů svou, tam wyznej se z hříchů svých, tam pros, aby i tobě řečeno bylo: Doufej, odpouštějí se tobě hříchové tvoji.

Alle, řekne někdo, proč pak se mám w zpovědnici, před člověkem hříšným, wyznati z hříchů svých? Když všemohoucí Bůh zná vinu mou do podrobná, když on jest zpytatel srdci a ledví.

Proto se máš a musíš wyznati před zpovědníkem z hříchů svých, že právě jemu dal Kristus moc odpouštění a zabrzovati hříchů podle toho, jestli jest hříšník odpouštění hoden či nehoden. Zpovědník tedy musí slyšeti wyznání hříchů i zvěděti, napravil-li již hříšník tyto hříchy a následky jejich, čili snad posud w nich trvá a následky jich napraviti nechce, aby mohl posouditi, jestli hříšník odpouštění hoden čili nehoden. I má také zpovědník hříšníka dle potřeby poučiti, warovati, jemu wystrahu dáti a prostředky, jimiž by se budoucně hříchu uwarovati mohl, oznámiti. Wiž

tedy jak moudré to ustanovení, že se má hříšník před zpovědníkem z hříchů svých wyznati. Onť w něm nalezá netoliko plnomocníka Ježíše Krista k odpouštění hříchů, nýbrž také rádce, učitele a lékaře, kterých ho proti náklaze hříchu a proti opětnému pádu na budoucnost opatruje a chrání.

Dále má se hříšník z hříchů svých před zpovědníkem wyznati, aby se pokoril. Toto pokoreni jest owšem tuhé, ale Bůh pokornu prohlásil za ctnost nejvyšše potřebnou. Jen pokorným dáwá milost svou. Pýcha jest hlavní a obecná chyba člověka, z ní většina hříchů pochází; protijed pýchy jest ale pokora. — A jestli wyznání z hříchu před jiným člověkem jest pokoreni tuhé, může nezaužíti hříšník pro své hříchy tužší pokuty? Co jest toto pokoreni weble věčných trestů zavinilých? Nechť tedy hříšník w tom okamžení, kde mu Bůh věčných trestů odpustiti chce, rád a upřímně tomuto trestu svého pokoreni se podvolí. To může tím ochotněji učiniti, anť takovým pokorenim nejen nic netrati, ale na dusi hlavní ozdoby získá, hlavní ctnost totiž pokoru nabývá.

42. Ježíš se brání proti Sárizeům.

Uzdravil Pán Ježíš jednoho dne člověka, jenž byl od zlého ducha posedlý a němý. A když wyvrhl zlého ducha, mluvil, jenž posud byl němým; i divili se zástupové. Někteří pak z nich pravili: Skrze Belzebuba, knížete zlych duchů vymítá zlé duchy. A jiní pokoušejíce ho, znamenali s nebe hledali od něho. Alle on znaje myšlení jejich, řekl jim: Každé království proti sobě rozdělené zpusťne a dům na dům padne. Jestliž tedy satan proti sobě rozdělen jest, kterakž

ostoji království jeho? Nebo pravíte, že já skrze Belzebuba vymítám zlé duchy. Jestliže pak já skrze Belzebuba vymítám zlé duchy, skrze koho je vymítají synové vášsi? Pročež oni soudcové vášsi budou. Pakliž přstem Božím vymítám zlé duchy, jistek přišlo k vám království Boží. Když silný oděnc ostrihá své své, v pokoji jsou ty věci, kterýmiž vládne. Pakliž silnější než on přijde, přemohl jej, vsedku zbroj mu odejme, na něj se spolehal a loupeže jeho rozdělí. Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo neshromáždí se mnou, rozptyluje. Když necistý duch vyjde z člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpocinutí a nenalezna, dí: Vrátím se do domu svého, odkud jsem vyšel. A přijde, nalezne jej chvojštěm vyčištěným a ozdobeným. Tehdy jde a přijme k sobě jiných sedm duchů horších, než jest sám a vejdouce přebývají tam. A jsou poslední věci člověka toho horší nežli první. A stalo se, když to mluvil, pozdvihl hlasu jedna žena zástupn, řekla jemu: Blahoslavený život, kterýž tebe nosil a prsy, kterýchž jsi požíval. A on řekl: Dvsem pak blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží a ostrihají ho.

N o z j í m á n í .

1. Pán Ježíš uzdravil všemohoucím slovem svým člověka, jenž byl od zlého ducha posedlý a němý. To však některým z diváků bylo ještě málo, oni žádali od něho větších divů, divů na nebi; jiní zase vykládali tento div velmi zlomyslně tím, že prý jest Pán Ježíš společen s duchem zlým, aby společně myšlili a pobváděli lid.

Kdo nechce Bohu čest vzdávati

a pravdu poznávati, vymyslí rozličné bludné výklady toho, co uvíti nemůže, a pakli se jemu která povinnost nelíbí, snadno ji vymyslí, jak se z ní vytočiti.

Tak také kdo v obchodu a jednání s jinými nechce býti poctivým a na úřok, lest a podvod myslí: omlouvá se tím, že to tak jsou obyčej a výhoda obchodní nese, anebo že jeho lest a šalba jsou pouhé malickosti, kteréž v nízké ceně věci mají spravedlivé omluvy, aneb že líbí, s nimiž mu jednati, jsou sami boháči, kteří malou strátu necítí, kteří si libují právě jen u velikých cenách, aneb že jiní obchodníci mnohem hůře ještě jednají atd. — Aneb kdo co manžel nepořádný život vede, omlouvá se, říká: Žena sama jest příčinou mé nelásky a neměrnosti; byl jsem s ní ošizen, obdržem menšího věna, nežli sluffelo, ona mi nepřije žádné radosti, ona jest povahy hněvivé, ona sama jeví chladnost k mé osobě atd.

Aneb kdo skoupý a lakomý, vytáčí se obyčejně z almužen a podporování dobročinných účelů tím, že praví: Časové jsou zlí, člověk musí pamatovati na své vlastní zadní kola; lid chudý nehoden jest podpory, jest nemděcen; jiní bohatší ať se oň starají atd.

V očích některých lidí mohou snad takovéto omluvy a vytáčky staciti, aby člověk zakryl své chyby a nerešti, a zdál se býti poctivým aneb ctihodným; zdali pak budou platiti u Boha? zdali pak na ně dá ten, jenž zpytuje srdce a ledví a jest soudcem i přísným i spravedlivým?

2. Nejvyšše zlomyslní byli ale svědkové skutků Páně, kteří vykládali si divy jeho tím, že jest společen s ďáblem a že pomoci jeho vymítá ďábelství,

aby oklamal lidi. Proto také Pán nerozum a zlost doměnků jejich jim vyložil, řka: že čím i království v sobě rozdělené obstáti nemůže, ale že se rozpadnouti musí. Když jatan jedná sám proti sobě, jakž může obstáti království jeho? —

Z tohoto bezbožného nařknutí nejsvětějšího Pána můžeme poznati, kam až zlost a vůbec každá vášně člověka zavádí; člověk vášní pojatý soudívá ve dvou stejných pádech zcela rozdílně, ano sobě protivně. Tak lze poznati zde. Farizeové totiž vidouce, že synové jejich, čili jiní židé, vymítají dábelství, chválili je, a věřili, že tak činí z moci Boží, dílo jejich bylo smaté. Když však Pán Ježíš totéž činil, tvrdili, že tak činí, společen jsa s ďáblem, že to dílo pekelné.

Podobným způsobem lidé posud domolují svým dítkám a přátelům činiti, co když jiní lidé činí, za zlé prohlašují a přísně tují i trestají.

Vlastní dítky smí jiným sřkodu činiti na polích a zahradách, to newidí a widí-li, omlouvají je, řkouce: „Newidáno, takových maličkostí, které za řeč nestojí; každě wí, že dítky nemají rozumu!“ Běda ale dětem cizím, když do jich polí a zahrad padnou; tu do bre wědí, že to jejich rodiče trpěti nemají, že chyba s člověkem roste, že z malých sřkudců a zlodějů budou jednou bezbožníci welicí.

Podobně newidí mnozí rodičové toulání svých synů a dcer, newidí že sřatí se nad staro swůj, že učí se domácí krádeži, aby si zjednali podtaji, čeho se jim zachce: než běda dětem jiných lidí, kteří mají dítky podobně chybující. Odhub, říká se pak, tak hojně peněz na zbytečné útraty? Odhub to

štvostné sřastwo? Co může z těch děti býti, nežli prostopássiuci? Muže, příteli! vezuej wášeň slepé lásky, která w domácnosti newidí, ale w cizině má až příliš bystry zrak. Wiz hojnost domácého nepořádku a odkliď ho dříve než budeš čistiti před prahy cizými.

43. Ježíš učí o království nebeském w podobcnstvích.

U w o b.

W následujících podobcnstvích vykreslil Pán Ježíš welkolepý obraz, jenž w několik málo tazích powahu a osudy království Božího, čili církwe jeho na zemi, líčí, a řice:

- a) w podobcnství o zrnu horcicném předpowěděl, jak království Boží z malého počátku mocně a divně na wen čili we světě se rozšřirí;
- b) w podobcnství o kwasu naznačil, jak království Boží z malého počátku mocně a divně u wnitř čili w sřdcích lidských zroste.
- c) Dále welebně wlastnosti říše jeho napowěděl w podobcnství o skrytém pokladu, naznačil tu weliké bohatství, kteréž w církwi jeho spocívá, pak w podobcnství o perli naznačil wnitřní krásu a sřličnost téže církwe.
- d) W podobcnství o semenu wykládá Pán, jak království jeho w sřdcích lidských s rozličným potká se osudem, a
- e) w podobcnství o pššenicí a koutoli, jakož i o sítí wyšwětlil, jak Bůh na konci wěků uzawře království šwé na zemi slawným objewením wěčné sprawedlnosti šwé.

a) Podobenství o zrna horčičném.

Pán Ježíš pověděl podobenství: Podobno jest království nebeské zrna horčičnému, kteréž wzam člověk, wšel na poli swém; kteréž sice nejmenší jest mezi všemi sementy, ale když zraje, jest větší všech bylin a bývá jako strom, tak že ptáci nebesští přilétajíce vylejí na ratolestech jeho.

N o z j i m á n í.

Malé jest zrno horčičné ale wzrůstá w strom veliký. Malá byla říše Boží, církev křesťanská, ve swém počátku, veliká, nepřehledná jest ve swém rozšíření. Obrat čtenáři, zraky své ku kolébce církve. Jak málo lidí všimlo si božského vyslance, když ležel w kolébce, jak málo jich sledovalo ho, když učil; jak malá byla osádka jeho, když o letnicích sstoupil Duch swatý na ni. Petr, a apostołové s několika učenníky Páně, pak Marie matka s několika zbožnými ženami — to byla celá církev Boží, jediný dům mohl je zahrnouti. A kdo byli tito lidé? Byli to boháči wladnoucí mnohými prostředky k založení chrámů a dobročinných ústavů? Byli to suab lidé učení opatření vší moudrosti lidskou? Nikoli. W čele osádky té stálo několik chudých a sprostých rybářů, ostatní byly slabé chudé ženy. Besměs všickni jsouce si povědomi svých nedostatků, byli bojácní a z bázně před židy utekli se a uzavřeli w jednom domě. Ale z tohoto domu přes všecky překážky wysšla církev sw., opanowala obor swěta, zaujala rozličné a mocné národy a kwete po celém swětě, tak že každý kdož sychwalně oči svých před tímto divem nezawirá,

musí poznati a wyznati, že zrosila zvláštní péčí Boží.

b) Podobenství o kvasu.

Podobno jest království nebeské kvasu, kterýž wzawší žena zadělala do tří měric mouky až i zksalo wšedko.

N o z j i m á n í.

Jako málo kvasu tajně a pozne náhla proniká velikou zásobu mouky, tak že powaha její zcela se změni a chutný chléb pak z ní wymísiti se dá: tak také i swaté učení Ježíšowo mělo proniknouti swou božskou mocí dusi lidskou a všecky záhyby její, a mělo powahu každého člověka proměnit, wycištiti a poswětiti. Přecti si zde opět, milý čtenáři, co jsme na prvních stránkách této knihy w úvodu powěděli, jak totiž bylo náboženství a mravy národů před narozením Ježíše Krista; a sromnej s tímto stavem lidstva pozdější stav jeho, když se totiž wtra křesťanská swětem rozhořčila. Jaký to rozdíl! Ah nyní zřís pravé poznání Boha ne toliko u velikých městech a ve vysokých školách, nýbrž i w lesních samotách a w nejnižších chatkách; s tímto poznáním pravého Boha wykwétá sšlechtná touha po spojení s ním, jak zde na swětě tak a zvlášť po smrti; tu všudy nastawají nové mravy, mizí spory w domácnosti, utichují boje mezi národy, láska, útrpnost a dobročinnost owládají celé obce; hle to byl onen zázračný kwas, jenž nakwasil wšedka srdce, která jej přijala. Tu pak zaskwěly se ctnosti, jichž jména staří ani neznaly, ba o nichž ani tussení neměli; tu čistota srdce, tu pokora, tu láska k nepříteli, tu zapírání sebe samého pro

Boha, tu všim pohrdající láska k Bohu, tvůrci a spasiteli duše lidské, tu hrdinství a nepřekonaná stálost u vyznávání víry Kristovy, tu naděje k životu věčnému. Gle, to způsobil kvas této víry. — Muže, milý čtenáři! jsi-li pak i ty postizen tímto kvasem? Přijímáš ho rád do srdce svého, když slovo Boží slyšíš? Činí i tebe stvořením novým? lepším? svatým?

c) Podobnoství o skrytém pokladu o perli drahé.

Podobno jest království nebeské pokladu skrytému v poli, jež ualezu člověk skrývá a radostí nad ním jde a prodá všecko, což má a koupí pole to.

Opět podobno jest království nebeské člověku kupci hledajícímu dobrých perel a když našel jednu drahou perlu, oběhl a prodal všecko, což měl, a koupil ji.

R o z j i m á n í .

Podobno jest království nebeské pokladu skrytému v poli t. j. v církvi Páně uložen jest nesmírný poklad milosti a zásluh Ježíše Krista, jemuž se všecky ostatní poklady na světě ani přirovnati nemohou. Zde lze nalézt spásu duši, kterouž nám Kristus svou krví dobyl a sesláním Ducha sv. dovršil; zde docházíme pravého poznání svaté pravdy, odpuštění hříchů, ospravedlnění a posvěcení duši, poklid svědomí, pokoj a potěchu v Duchu sv., a konečně naději života věčného. Může-li pak býti pokladu velebnějšího a skroftnějšího nad ten? — Ale bohužel, tento poklad zůstává mnohým lidem pokladem vždy skrytým, chodí okolo něho, ani si ho nevšímají, ba svěvolně a ruhamě sšlapají

nohama po něm. — Takového pokladu však sluší hledati, a vše možné podnikati, jen aby ho člověk dobyl. Protož všim povrhni, co tě od onoho pokladu vzdaluje, od hledání jeho zdržuje a od něho jakkoli loučí. Rozkošníci ho nedobdou, protož vymkni se z náruči světských rozkoší, uť zapíráti a potlačovati necisté zálosti své; jen lidé pokorní a čistého srdce, jen lidé rukou dobročinných z něho bráti mohou; protož uť se pokore, vyčisti srdce od hněvu a zálosti a cwič se v skutcích lásky křesťanské.

Království nebeské podobno jest perli a sice dobré a skroftné. Perla od jakživa velice líbila se lidem, pro svou lesk a půvabu, a protož zboží to velice hledáno jest i drazo placeno; byly perly skroftem nejvzácnějším, jímž králové zdobily koruny, trůny a roucha svá. Protož onen kupec dopřídil se drahé perly, prodal co měl, tak opatřil sobě potřebných peněz a zakoupil onu dobrou perlu.

V církvi Kristova leskne se neobčejnou krásou a půvabností. Její hlavní zákon jest láska, její heslo pokoj. kde panuje láska a pokoj tam zajisté půvabno jest žiti; tam koná každý rád a beze vši překážky práce a povinnosti stavu svého; tam spocívá také požehnaní Boží, tak že postaráno o všechny potřeby člověka; časem i hojnost tam zavítá. — Tam též zkvitá i všeliké umění krásné a sice ve službě Boží. Vizme jen, jak umění stavitelské v církvi Kristově vykvetlo. Jak velebné chrámy pnou se netoliko u velikých městech, ale zde a onde u prostřed vesnic i o samotě na výšinách. Jejich vysoké klenby zdárné jsou vypočtené oblohy nebeské, jejich mohutné sloupy a sstihlé velebné věže pnou se k nebesům, jakoby chtěly

spojiti nebe a zemi, jakoby měly býti
dussem lidským takovým též zebřikem
Jakobovým, po kterémž andělé stoupali
s nebes dolů a obsud na nebe. Do těchto
chrámů svých zavedla pak církev umění
malířské a sochařské, kteréž názorní veliké
stutky Aristových, aby se nám vtiskly co
nejvíce do paměti i do srdce, názorní
též nejhodlivější ctitele Boží a svaté
dobrodince lidstva, abychom z nich brali
si příklad a zde na zemi již jakoby to-
warpsili s nimi.

S tímto uměním spojuje církev v
chrámech svých umění hudební. Wáží a
welební zvukové warhan a hlasů lidských
podobně působí na mysl lidskou, uchwa-
cující a zauásějící ji jako na křídlech
andělských z tohoto obhčejného swěta do
říše zázraků, do říše nebeské, o níž pravi
písmo sw: že se v ní rozléhají wěčné
zpěwy andělů. Kdo smuten, kdo v dusi
rozerwán, každý okřiwá při dojemných
a wázných písniích církewních jak moci
tonů tak wýzuanem swatých slow; do
dusse wrací se síla, snaha po bohumilých
skutcích, tenha po spojení s Bohem i na-
břeje budoucího žiwota.

Proto když člověk z toho obhčejného
swěta, ze své starosti plné domácnosti,
ze hřmotu a lomozu trhů aneb z pudu
a špiny bilen a towáren wyjde a na
nějakou chvíli se ubírá do chrámu,
v němž nasse sw. církev wšeliké krásné
a welebné umění lidské moudře upotře-
bila: cítí tu zajisté, že stojí v předsíni
nebes. Tak mocně a půwabně dojímá
ho tu wšeliká krása a weleba, kteráž
tu ješť v libém souzvuuku seraběna, že
se za šťastného pokládá jako onen kupec,
jenž našel drahou a štwestnou perlu
a prodal co měl, jen aby ji koupil.

d) Podobenství o rozšewaci.

Obšel pak Ježíš opět k moři ga-
lilejskému, a shromazdil se k němu zá-
stup mnohý, tak že wstoupil na lodičku,
a wšechen zástup byl na zemi podle
moře. K učil je mnohým wěcem v po-
dobenstwach.

Wyšel rozšewac, aby rozšiwal,
a když rozšiwal, padla některá zrna
wedle cesty i posslapána jsou, a příle-
těli ptáci nebesští i szobali je. Jiná
pak padla na místa skalnatá, kdežto
neměla mnoho země; rychle sice wzessla,
ale když wzesslo slunce, uwabla, a
že neměla hlubokého kořene, uschla. Jiná
pak padla v trní; i wzrostlo trní a
udusilo je. A jiná padla v zem do-
brou, i wybala užitek, některé stoná-
sobný, jiné šedesát násobný, jiné třicet-
násobný.

Kdo má ussi k slyšení slyš. K
přistoupitosse ucenníci řekli jemu: Proč
jim mluwiš v podobenstwach? A on
odpovědew, řekl jim: Proto že wám
dáno ješť znáti tajemství králowství
nebeského; ale jiným v podobenstwach,
aby widouce newiděli a slyšíce nesly-
šeli aniž rozuměli. Ješť pak podoben-
ství toto: Šimě ješť slowo Boží. Kterí
pak weble cesty, jsou ti, kteříž slyší;
ale potom přichází dábel a wyuimá
ze srdce jejich, aby wěrice spašeni ne-
byli. A kteří na skálu, ti když slyší,
s radostí přijímají slowo; ale ti ne-
mají kořenů, ježto na čas wěří, a
v čas pokusšení odstupují, kteréž pak
mezi trní padlo, ti jsou, kteří slyšeli,
ale jdouce po pečowání o zboží a roz-
šossech žiwota býwají uduseni a nepři-
nášejí užitku. Ale kteréž v zem do-
brou padlo, ti jsou, kteří slyšíce slowo,
v srdci dobrém a wýborném je zachc-

wávají a užitek přinášíjí w trpěli-
wosti.

N o z j i m á n í .

Pán Ježíš připodobňuje své slo-
wo a své spasitelské dílo semenu, líb-
stvo pak poli, na něž toto semeno wy-
seto jest. Půda rolní býwá rozličná:
tak také jsou lidé rozličné powahy;
z části powahy slova Božího žádostiwé,
z části powahy slowu Božímu odporne
a nepřiznivé. Ze jména jsou někteří lidé

a) srdce tak zatvrdělého, že ono
může se přiroumati cestě ušlapané.
Jsou to neměřící, kteří majíce oči ne-
widí, majíce uši neslyší, poněwadž
nechtějí widěti a slyšeti, co Bohem
zjeweno jest. Oni chtějí za pravdu míti
jen to, čeho se rozumem vlastním mo-
hou domyslíti a co úplně prohlédnouti
a pojmonti mohou: o nich platí slowa
Písma sw. že jsou: „Tvrdé šíje, a ne-
obřezaných srdci a uši, a že se wždy-
cky Duchu sw. protiwují.“ (Sk. ap.
7, 51.) I Pán Ježíš narákal na ně,
řka: „Jerusaléme, kterýž zabíjíš proroky
a kamenuješ ty, kteréž k tobě poslání
jsou: kolikrát jsem chtěl shromážditi
spny twé, jako slepice shromáždjuje pod
křídla kuřátka swé, a nechytěl jsi!“ (Mat.
23, 37.)

b) Jsou zase jiní lidé podobní
půdě s podkladem skalnatým, kdež sice
semeno sejde, ale opět brzy wyšychá.
Tito jsou lidé nestálí, wrtkawi, kteří
dnes věří, zítra vochybují, dnes wrou,
zítra jsou chladní, dnes činí přebsewzeti
nejšlícnějšší a nejpewnějšší, zítra již
zase jich zapomněli.

O jejich osudu pronesl se Kristus
takto: „Žádný, kdo wztahuje ruku swou
k pluhu a ohlídá se na zpět, není způ-
sobný ku králowství Božímu, (Luk. 9,

62.) ale kdož setwá až do konce spa-
sen bude.“ (Mat. 10, 22.)

c) Třetí třída lidí podobá se půdě
trním, zarostlé. Lidé, jichžto srdce jest
přeplněno žádostmi po swětšém statku,
hojném chlebu a po rozkoši těla, ne-
mohou omšsem chápati potřebu wyš-
ššího swěta. Oni přilíší jsou zaměstná-
ni tělem, než aby měli času a chuti
myslíti na swou dušši. Co se nemůže
jísti, píti, rukama hmatati a co nelectá
šmysly tělesné, to nemá u nich žádně
ceny, o to nestojí. Právě jako lidé
nemocní, jichžto žaludek jest přeplněn
sladkostmi a lahůdkami: tak i oni strawy
obyčejné a zdravodatné se štití a pak-li
jim je wnučena, ji wywrhují; protož
dí sw. apóstol: „Tělesný člověk nechápá
těch věcí, kteréž jsou Duchu Božího.“
(1 Kor. 2, 14.)

Nahlédni do sebe, milý čtenáři!
neuáležíš-li k té aneb oně části lidí;
i pros Boha, aby ti byl wždy swou
milostí nápomocen, bys podobal se půdě
dobré, která přijímá zdárně semeno slowa
Božího a wybáwá úrodu štonášobnou
citů a skutků bohumilých.

e) Podobenství o pšenici a o šíi.

Podobno jest králowství nebeské
člověku, kterýž našel dobrého semene na
poli swém. Rbyž pak lidé zesnuli přišel
nepřítel jeho, a našel koutole mezi pše-
nici a odesel. A když pšenice wzrostla
tedy ukázal se i koutol. Přistoupitwše
pak služebníci hospodárowy, řekli jemu:
Páne, zdalíž jsi našel dobrého semene
na poli swém? Odpudž tedy má koutol?
I řekl jim: člověk nepřítel to učinil.
Služebníci pak řekli jemu: Chceš-li,
půjdeme a wytrháme jej? I řekl: Ne,
abyste, jnad trhájíce koutol, newytrhali

spolu s ním i pšenici. Nechte ať obé spolu roste až do žní, a w čas žní řeknu žencům: Seberte nejprw koutol, a svažte jej w snopy k spálení; ale pšenici shromážděte do stodoly mé!

Dpět podobno jest království nebeské sítí pущténé do moře a ze wsselického plodu rybího shromáždující, kteroužto, když naplněna byla, vytáhše a

N o ž i t m á n i .

Když někdy wídáme, že se dějí na swětě nespravedlnosti a zločiny a že zůstávají beze wsseho trestu, ba že, kdož je páchají, z toho někdy i časného užitku a pohodlí mívají: přepadá nás trpký cit a spravedlivý hněw, i tážeme se: Proč pak Bůh to dopouští? proč netepe

u břehu ředice, vybírali dobré w nádoby a zlé pryč zamitali.

A takowými mnohými podobenstvími mluvil jim slowo, jakž mohli slyšeti, a bez podobenství nemluvil jim, ale učeníkům wykládal wssedko soukromí.

tyto hříšníky spravedlivou rukou swou, proč ihned smrti newyhladí kruté násilníky a zločiny z okrslku země?

Na tyto otázky odpowídá dnes Ježíš Kristus podobenstvími o semenu smíšeném s koutolí a o sítí. Praví: „Nechte, ať koutol a pšenice spolu roste až do žní! -- pak řeknu žencům: Seberte nejprw koutol a svažte jej w snopy k spálení; ale pšenici shromážděte

do stoboly mé.“ Podobně praví w podobenství o sítí: „Wytáhšše síť, vybírali dobré ryby w nádobu a zlé pryc zamítali.“ Leží to tedy w nezpytatelné radě Boží, aby nebyl zde každý hříšník hned po zpáchaném hříchu náhle trestán, ale leží takéž w radě Boží, aby spravedlivému trestu na věčnosti žádný z hříšníků neussel. W tomto zřízení jeví se jak láska, tak i spravedlnost božská.

Jeví se láska; dáváť Bůh hříšníkům lhůtu k poznání sebe a k napravení svých chyb; dává též spravedlivým a těm kdož winou bezbožných trpí, příležitost, aby objevili svou trpělivost, lásku k nepřítelům a svou oddanost do vůle Boží. Neboť bez utrpení není trpělivosti a bez boje není vítězství. Kdyby nebylo bývalo Nerona a Diokletiana, těchto hubitelů křesťanstwa w prvních století, zdaž by církev mohla honositi se nejšťvelejšími ozdobami svými totiž mučenníky?

Jeví se pak w tomto zřízení i dokonalá spravedlnost Boží. Bůh čeká na konec věků, aby w přísném soudu odměnil ctnosti a trestal nepravosti. Každý tu předvolán bude před soudnou stolicí jeho. Kdo nalezen bude zloštnem a hříšníkem nekajícím, ať byl na zemi stavu sebe vyššího, ať byl bohatcem a knížetem, jest a zůstane w očích Božích koufolí, kteráž wržena bude na oheň k spálení.

Buď, milý čtenáři! vždy pamětliv těchto budoucích žní, této sítě, w níž zahrnuto bude veškeré lidstvo, aby památka tak rozhodného dne děšila tebe, kdyžby snad chtěl zabociti na cesty hříchu a aby šílila i bláznila tebe, kdykoli kráčíš cestami přikázání Božích! —

44. Jan křtitel usmrcen w žaláři.

Před delším již časem Herodes jal Jana křtitele a usabil jej do žaláře, pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého; nebo říkával Jan Herodesowi: Nešluffit tobě míti manželku bratra svého. Herodias proto škládala lest proti němu, a chtěla jej o hrdlo připrawiti, ale nemohla, nebo Herodes obával se Jana, wěda jej býti mužem spravedlivým a swatým, i chránil jej, a slýchaje ho, činil mnoho dle rady jeho, a rád ho poslouchal. Když pak přišel den příhodný učinil Herodes w den svého narození večeri knížatům svým a tisícníkům a předním z Galilee. A když tam wešla dcera té Herodiady a tancowala a libila se Herodesowi i spoluhodovníkům, řekl král dívce: Pros, zač chceš a dám tobě. Ž přijáhl jí: Začkoli prositi budeš dám tobě, byt to byla polowice mého králowství. Kterážto wyššedši, řekla máteri své: Zač mám prositi? A ona řekla: Za hlavu Jana křtitele. A wyššedši hned s chwátáním ku králi, prosila řkouc: Chci abyš mi dal hned na míse hlavu Jana křtitele. Ž zarmoutil se král; ale pro přísahu a pro spoluhodovníky nechtěl ji zarmoutiti; ale poslaw kata rozkázal mu, přinesti hlavu Jana na míse. Ž šel kat, a šal Jana w žaláři a přinesl hlavu jeho na míse, a dal jí dívce a dívka dala máteri své. Což uslyšewšše učenníci jeho, přišli, a wzali tělo jeho a pochowali je w hrobě.

M o z j i t m á n í.

Herodes usabil Jana křtitele do žaláře pro Herodiadu manželku bratra svého vlastně proto, že Jan myškal králi

společné žitobytí s manželkou živého posud bratra svého a žádal, aby král po zákoně Božím ženiui tuto od sebe zapudil, jelikož takovýmto životem Boha těžce uráží, i národu sobě podřízenému pohoršlivý příklad dává.

Král vášní svou na tuto ženu upoután, nerad slyšel takového napomenutí a jelikož Herodiata též věděla, jak Jan o ni smýšlí a jak přísně na zapuzení její volá, naléhala na Herodesa, aby karatele považoval za člověka, který osfetečně uráží královskou důstojnost a aby ho žalářem ztrestal a k mlčení přivedl.

Mohlby ovšem někdo mysliti, že tato řeč Janova ku králi byla osfetečná a příliš smělá; neboť on byl poddaným Herodesovým a poddanému nesluší vytykati představenému chyby, kteréž na něm vidí aneb dokonce jen tuší.

Ussak jinak bylo u Jana. Jan byl Bohem povolán mravní kazatel a karatel; on byl předchůdcem Páně a měl osfeto, co bylo proti zákonu Božímu bez ohledu na nízký aneb vysoký stav lidí, mečem svého slova vyhlazovati. Dle tohoto svého povolání kázal pokání na pouští hříšníkům osfech stavů a vida veliký hřích v paláci královském, chtěl i tu ucpati pramen pohoršení pro osfkeren lid a zameziti příčinu hněvu a trestu Božího. Jan věděl, že s takovou řečí nepřijde králi a dvoru jeho vhod, on mohl předzvídati, že strží za dobrou službu svou pronásledování, žalář a snab i smrt. Než povolání jeho tak žádalo a protož nebdaje následků, konal povinnost svou, a jakkoli ano právě proto že v povinnosti své zemřel, stojí tu velebný a slavný co vojín, jenž smrtí svou věci spravedlivé vítězství dobyl.

Každý kdož má podobnou povinnost, kdož má býti učitelem, vychovatelem a vůdcem jiných, má jeduati podobně, má lidem mluviti pravdu, má podřízené své upozorniti na jejich chyby a wady, má jim ukazovati cesty a dáwati na ruku prostředky, jak by mohli ze škody své aneb ze své záhuby vybřediti. Má takto jednati z počátku po dobrém, má kárati slovy mírnými, jakéž upřímná láska na jazyk klade, a když to nezpomůže, má dorážeti přísně a důrazně, a když ani to nezpomůže — může může říci: Já wykonal povinnost svou a nejsm za vás více odpovědným. Tak píse sv. Pawel k Timoteovi: „Kaž slovo, nabízej v čas i nčas; tresci, pros, žehnej ve osfí trpělivosti a učení.“ (k Tim. 4, 2.) Tak to mají činiti rodičové naproti svým dětkám, hospodáři naproti své čeládce, duchovní správceové naproti svým osaduikům, učitelové naproti dětem školním i jich rodičům, představení obcí naproti svým sousedům, úředníci naproti svým poddaným.

Kdo představeným jsa takového napominání se bojí, poněwadž bojí se tím pozbyti lásky a důvěry u svých podřízených, aneb dokonce potkati se s hněvem, odporem a mstou jejich, není svého postavení hoděn; ano on se často kráte welice mylí; neboť upřímného; pravdomluvného a rázného představeného wáží sobě rozumní podřízení lidé více, nežli bojácného, slabého a takového, který to a ono wí a tají; onil praví, že tento jest falešný a že není člověk, na čem u něho jest.

Kdo ale z poddaných skutečně se na svého představeného hněwá pro zasloužené napomenutí, podobou jest Herodesovi a chybujelice. Tent zajisté

ješt přitelem nassim, kdo nám pravdu upřímně powí a k tomu směřuje, abychom své chyby obložili. Tomu máme také upřímně děkovaťi. Říkawaji: Gotowé (dá) zdrawí, kdo nemoc powí. —

2. Herodes přísahal: „Začkoli prositi budeš, dám tobě.“ Herodes se prohřessil, že

a) přísahal kwapně, bez úvahy.

Přísaha ješt obwolání se na Boha co swědka, že mluwíme pravdu aneb že splníme, co slibujeme. Budiž již to neb ono předmětem přísahy, vždy musíme dobře uvažiti nač přísaháme, i slowa, kterýmž přísahu wyslowujeme. Kwapně přísahání k tomu snadno může wěsti, že přísaháme na neprawdu, rovněwadž jsme swou pamět dobře nezkoumali, aneb že přísaháme na slib, kterých splniti nemůžeme aneb nesmíme, poněwadž jsme slibili k čemu práwa nemáme, aneb co w síle nassí neleží, anebo co ješt proti zákonu Božímu čili nemrawnosti. Herodes skutečně beze wssí rozvahy, w opilstwi a okouzlen pitwabhými pohyby mladé tanečnice přísahal, newěda co slibuje a jakými slowy přísahá; neboť který rozumný král dá tanečnici polowici králowství swého za tanec?

On pak prohřessil se dále:

b) že kdž poznal, co dcera Herodiady ob něho žádá, totiž hlavu čili bezžiwoti Janowo, jí w tom powolil.

Člowěk nesmí nic konati, co by bylo proti zákonu Božímu, čili co by bylo nemrawné, protož také nesmí nic takowého slibowati a tím méně smí slib o věci nemrawné přísahou stwrditi. Slib o skutku nemrawném ješt sám w sobě urážkou Boží, tím wětší ale to urážka, kdžby člowěk dokonce Boha wzal za swědka, že wykoná skutek nemrawný. Takowá přísaha nemůže, nesmí

nikoho wázati. Kdž tedy Herodes uslyšel, že ona díwka chce, aby wykonal skutek proti zákonu Božímu, aby dal zabíti Jana, měl si ihned připomenouti, že w tom jeho přísaha ho newáže, wázati nemůže, a měl žádost její rázně odmítnouti. On ale, jakoz nerozwáženě přísahal, taktéž nerozwáženě přísahu swou splnil.

To dobře si pamatuj, milý čtenáři, že tedy nikdo nemá kwapně přísahati, ne w opilstwi, ne w hněwu aneb jakékoli wássi a že welikou ješt chybou některých libí, že často a při věcech ledabých přísahají; neboť kdo často přísahá, snadno i kwapně přísahá. Proto bí Písmo sw.: Člowěk, kterých mnoho přísahá, naplněn bude neprawostí.“ (Sir. 23, 12.) „Nebude bez trestu, kdoby ku věci marné wzal jméno Boží.“ (5 Mojž. 5, 11.)

Dále pamatujme si, že kdžby skutečně člowěk kwapně přísahal a pak pozná, že swou přísahu složil k wůli věci hřissné, čili že slibil skutek nemrawný, w takowém pádu přísaha ho newáže, anobrž, že, kdoby ji splnil, nowý by zpáchal hřích. Kdžby tedy člowěk přísahal, že se jinému pomstí, jinému sslobu učiní aneb swému nepříteli w nouzi ničím nepřispěje, ješt přísaha ta nicemná; on ji splniti nemá!

Naпроти tomu zase, kdž člowěk přísahou stwrdil slib o dowolené věci anebo o dobrém skutku, přísaha ta wáže welice. Proč cizoložství ješt tak welikým hřichem? Je manželé přísahou stwrdili sobě slib obapolné wěrnosti. Důležitost takowého slibu w tom se zakládá, že wzal člowěk wssewědouchu a swatého Boha, přissného soudce swého za swědka, že wykoná co slibil, a že wyzwal na sebe tresty jeho, kdžby slowu swému

nedostál. — Protož buďž opatrný w slowech swých a rei s žalmyštou Páně: „Bolož Hospodine stráž ústům mým a brvěře wúkol rtům mým.“

45. Ježíš nashýtil 5000 lidí.

Ušlyšsem Ježíš o ukrutné surti přebchůdce swého, odebral se s Apóstoly swými přes moře galilejské na pusté místo. Ušlyšsem o tom zástupové sli za ním z měst pěšty, kteréž když uzřel Ježíš, lítost měl nad nimi, že byli jako owce nemající pastýře, a počal je učiti o králowství božím, a ty, kteréž uzdravení potřebowali, uzdrawoval. Byla pak blízko welikonoc, den swáteční židowský. A když se již prodělilo přistoupili učeníci jeho, řkouce: Pusté jest toto místo a již hobina minula; rozpust je, ať jdouce do nejbližších wesnic a městeček nakoupí sobě pokrmů, kteréžby jedli. A odpowěděw řekl jim: Dejte wy jim jísti; k Filipowi pak řekl: Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito? To pak řekl zkoušseje ho; neb sám wěděl, co chtěl činiti. Odpowěděl Filip: Za dvě stě peněz chlebů nestací jim, aby jeden každý něco málo wzal. Dí jemu jeden z učeníků jeho, Ondřej bratr Šimona Petra: Jestik zde jeden pacholík, kterýž má pět chlebů ječných a dvě ryby; ale co jest to mezi tak mnohé? Tedy řekl Ježíš: Rozkažte lidu posaditi se. Bylo pak mnoho tráwy na místě. I posadilo se mužů w počtu okolo pěti tisíců. Tedy wzal Ježíš chleby a učiniw díky, rozdával učeníkům, učeníci pak sedícím; též i z ryb jak mnoho chtěli. A když byli nashyceni řekl učeníkům swým: Seberte drobty, kteréž pozůstali, ať nezhygnou. Tedy sebrali, a naplnili dwanácte kofšů drobtů z pěti chlebů ječ-

ných, jenž pozůstali po těch, kteréž byli jedli.

Tedy ti lidé uzřewše div, kterýž byl učinil Ježíš, prawili: Tentof jest jistě prorok, kterýž má přijiti na swět. Tedy Ježíš, když poznal, že chtějí přijiti, aby jej chýtili a učinili králem, uššel opět na horn sám jediný.

M o z j i m á n í.

Wšseobecné radoštné pobívení zmocnilo se lidu, an widí, že Pán Ježíš několik málo chlebů nashýtil weliké množství lidu; i chtěli ho na místě prohlásiti za swého krále, doufajíce, že nikdy více nebude nouze w říšši jeho.

Jest to podivná powaha wětššihó dílu lidí, že nemohou se dosti nadíwiti tomu, co Bůh nadobychejným způsobem koná, anto takřka ani si newššimají toho samého činu a výsledku, když jej Bůh způsobem přirozeným a každobenním čili cestou wěcných zákonů swěta k místu přiwábí. Dnes díwí se zástup tomu, že Pán, strže něhož wšsecky věci učiněny jsou, slowem swým rozmnožil několik chlebů, tak že stacilo k nashycení wšsech přítomných, a titěž lidé wídjí každým rokem, jak Pán swěta tentýž koná zázrak a jice slowem swým jen jednou, totiž při stwoření swěta wysloweným, ale posud w silách přirody znějícím a působícím, aniž pak toho si welice wáží a wděčně wššimají. Gle rolník na podzim aneb z jara wynássi něco obilí na swých ramenách a rozširwá w poli, a o žních nemůže ani staciti s obkldem wšseliké úrody z těchto zrn posslé; co wynesl na ramenách, to musí nyní swážeti do stodol na wozích welikých. Mimo to, co wšse tu zrůstá aniž byl rolník našil, co takřka samow se našilo. Jaké tu kupy sen a

otavy pro potravu dobytka, jaké tu přirůstky lesů pro stámbu, vaření a vytápění domů.

A tato úroda země opakuje se ročně a trvá mnohá století. Důslem že člověk musí látky zemi zúrodnující a úrodou vynešené dosazovati uměle; ale nejen člověk je dosazuje, nýbrž dosazuje je též deště, sněh, povětrí i slunce, tak že všedky takřka síly přirozenosti jemu slouží a nápomáhají. Jaká se tu jeví štědrost, dobrotá a láska Boží! Ale to lidé takřka newidí. Berou dary ale po bárci mnoho se neptají. — Onino lidé w sw. ewangelium widouce Pána Ježíše tak diwotworného a štědrého, chtěli ho učiniti králem, ale nyníější swět upírá království Bohu, přestává ctiti a welebiti jeho co Pána swěta, přestává profiti ho a děkovati jemu co vládcí a pánu přírody. — My však uejme a nechceme býti z počtu těchto newděčných; my vědouce, že vše, co máme, od něho máme a že bez něho nic nejme, ctíme a welebíme ho wděčně a budeme tak ctiti a welebiti ho pokud náš nepowolá k sobě do swěta wětších ještě zážraků swých.

46. Ježíš chodil po moři.

Dokázal také Ježíš učenníkům swým, aby wstoupili na lodičku, a přešli jej přes moře, ažby rozpustil zástupy. Když pak učenníci byli s lodičkou u prostřed moře, počal witr silně bouřiti, tak že jen s těžkostí se plawili. Při čtvrtém pak bdění nočním bral se k nim Ježíš jda po moři. A widouce jej, an jde po moři, ulekli se říkouce: Strašidlo jest to, a strachem křičeli. A hned k nim promluwil Ježíš, řka: Doušejtež, ják jsem to, nebojte se. I odpovědew Petr,

řekl: Pane jsi-li ty to, rozkaž mi k sobě přijíti po wodě. A on řekl: Pojd. A wstoupiw Petr z lodičky, šel po wodě, aby přišel k Ježíšowi. Ale wida witr welký, bál se, a počaw tonouti křičel, řka: Pane zachowej mne. A hned wztáhl Ježíš ruku a uchopil jej a řekl jemu: Malowěrný, proč jsi pochybowal? A jakž oni wstoupili na lodičku přestal witr. Ti pak, kteříž na lodičce byli přistoupiwše, klaněli se jemu, říkouce: Jistě Syn Boží jsi ty. A přeplawiwše se, přišli do země genesaretské.

M o z j i m á n í.

Pán Ježíš chobil zážračně na wlnách mořských, i Petra uchopiw za ruku udržel nad wodou.

Tento diw učinil Ježíš pouze před očima učenníků swých patrně proto, aby zjewil jim nadlidskou mocnost swou a powzbudil je k důvěře w něho, poněwadž nebyli posud dlouho w towaršstwu jeho a nemohli tudíž zproštěni býti rozličných předsudků swého národa. Je předsudky rozličnými zajati byli, wyswítá i z toho, že jak mile spatřili osobu Páně, an na wlnách kráčí, wolali: „Strašidlo jest to.“

W tehdejších dobách dokud wíra Aristoma lidstvo neoswítala, howělo se wůbec té powěře, že jest we swětě weliká hojnost strasidel t. j. že zlí duchowé aneb, jak říkali pohané, zlí bohové a polobohové w rozličných postawách i w postawách lidem podobných i w postawách zvířat zjewují se lidem a jim wšelijak škodu a zkázu přinášejí. Nasse wíra křesťanská zapudila takové wýtworky obraznosti lidské, učíc, že Bůh jest jediný Bůh, jenž wládne swětem a všedko naplňuje swou přítomností a láskou, a

nebopouští, aby zlí duchové směli na sebe bráti maso a kosti čili postavu lidskou aneb zvířecí, a aby směli zlovoleně běsiti a hubiti lidstvo. Dvřsem i w křesťanských dobách na mnoha místech udržela se poněkud stará pověra, že zjevují se strassibla, i byli lidé, jenž tvrdili i přísahou stvrditi chtěli, že taková strassibla svými vlastními očima viděli. Kdykoli se ale věc zkoumala, vždy se přišlo k přesvědčení, že domnělá strassibla nebyly nic jiného, než věci přirozené, a že člověk rozčleněn bázni w nich něco zcela jiného viděl, nežli měl, právě jako nemocný, jenž w horečce vidí, co skutku není. Těž často se přihodilo, že strassiblo bylo schvalně nastrojeno od lidí zlovolených, aby když lidé se z bázně odhlidili, mohli krásti, anebo bylo nastřeno od lidí lehkomyslných, aby se polekaným pak vyřmáti mohli.

Pojud někdy lidé mladí a žertu chytiví ustrojují strassibla a je nejraději bojácným lidem anebo dětem w cestu staví. Není ale na světě žertu nebezpečnějšího nad tento; neboť z náhlého a přílišného polekání povstávají zvláště u dětí veliké a nezhojitelné nemoci. p. slabost čirv čili nervů, nemoc padoucí, blbost; může z polekání nastati i mrtvice a náhlá smrt.

Zvláště nezpůsobný to obyčej o sv. Mikuláši lekati děti nepřislusnými maffkarami. Napomináme rodiče, aby se tehdy i vždy jindy všemu ulekání dítek svých různě postavili na odpor. Neuciní-li tak, mohou snadno z nejjedradnějších dětí míti mrzáky nejbídnější, čehož Bůh každé rodiče uchovej!

47. Ježíš předpovídá nejsvětější svátost oltářní.

Druhého dne když uzřel zástup, že tu není Ježíše ani jeho učenníků, vstoupili také na loď a přeplavili se do Kafarnaum, hledajíce Ježíše. A když ho našli za mořem, řekl jim: Amen, amen pravím vám, hledáte mne, že jste jedli z chlebu a nasyceni jste. Já jsem chleb živý, který jsem s nebe sstoupil.

Ť pravili: Zdalíž tento není Ježíš syn Josefův, jehož otce i matku my známe? Kterakž on tedy praví: S nebe jsem sstoupil? Tedy odpověděl Ježíš a řekl jim: Nereptejte wespolek. Žádný nemůže přijíti ke mne, leč otec, kterýž mne poslal přitáhne jej. Amen pravím vám: Kdo věří ve mne, má život věčný. Já jsem chleb života. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky; a chleb kterýž já dám, tělo mé jest, kteréž vyhdám za život světa. Tedy hádali se židé wespolek, řkouce: Kterak nám může tento dáti tělo své k jedění? Protož řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka, a píti jeho krew, nebudete míti w sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krew, má život věčný, a já ho wzkrísím w den nejposlednější. Nebo tělo mé právě jest pokrm a krew má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krew, w mne přebývá a já w něm. Jako mne poslal živý Otec, a já živ jsem pro Otce; tak i ten, kdo jí mne, živ bude pro mne. Toť jest ten chleb, kterýž s nebe sstoupil; ne jako otcové waffi jedli mannu a zemřeli, kdo jí chleb tento, živ bude na věky. Tedy mnozí z učenníků slyšewše to, řekli: Třebá jest

tato řeč, i kdož ji může slyšeti? Protož také mnozí odesli od něho, a již s ním nechodili. Tedy řekl Ježíš ke dvanácti Apoštolům: Zbalíž i wy chcete odejiti? I odpověděl jemu Simon Petr: Pane, ke komu půjdeme? Tyf máš slova života věčného; a my jsme uvěřili a poznali, že jsi ty Kristus Syn Boží.

N o z j í m á n í .

Když byl Pán Ježíš několika málo chleby záračně nasytil veliké množství hladového lidu, byl tento lid neslyšacným posud zářakem tak dojat, že chtěl ihned Ježíše Krista prohlásiti za svého krále, a, když se Pán Ježíš ukrýl, hledali ho, až našli v Kafarnaum.

Tu pak chtěl Pán Ježíš zkoušeti víru jejich a počal mluviti o chlebě jiném, kterých jim chce dáti, a kterýmž má krmena býti duše k životu věčnému.

Tuto řeč Páně ale většina posluchačů nechápala, „tvrdáť jest ta řeč,“ pravili, „i kdož ji může slyšeti.“ S nevolí opustili přeb chvíli ještě oslawovaného divotvorce.

Kdyby byl P. Ježíš slíbil, že jim bude onoho pozemského chleba dáwati v hojnosti, kdykoli se jim zalíbí, byliby vytrwali při něm, byliby bojowali pro povýšení jeho na trůn, byliby páchali vsfeliké nespravedlnosti a bezpráví na jeho pokynutí a pod jeho právrem. Takových lidí máme posud hojnost. Chléb, pokrm, dobré bydlo, to jest nejvyšší cíl jejich na zemi. Kdo jim chleba dává, ten jest jejich Bůh, ale jen tak dlouho, pokud jim ho dává. Na jeho pokynutí vsše činí, ať to dobré nebo zlé. Či chleba jíš, toho píseň zpívej, to jest pravidlo života jejich. — Když tedy řekne jejich pán: Nepůjdeš ve

šwátek do kostela, ale — budeš pracovati, zůstávají v dílně a pracují. Když pán řekne: Budeš svědčiti a přísahati křivě k mému zisku a užítku — svědčí a přísahají křivě. Když pán řekne: Ublížíš nepříteli mému, abych se mu pomstil, — ubližují tomuto nepříteli pána svého. Když pán řekne: Budeš krásti na cizém poli, zpácháš lež a podvod k mé výhodě, pro můj výdělek — lhou a podvádějí. Krátce co pán chce, ať to rouhání a urážka Boží, ať to sebe větší hříchy, to činí, jen když dojdou dobrého chleba anebo peněžité odměny a vždy jen tím příslowím se omlouvají: „Či chleba jíš, toho píseň zpívej.“ Tomuto příslowí vsřať takto dobře nerozumí. Ono jest poněkud pravdivé a sice v tom smyslu: Hled je říbiti dle obyčejů a dle vůle pána svého u věcech jináť dovolených, abys neměl domáci mrzutosti, ale dobrou vůli s pánem svým. Není vsřať pravdivé u věcech Bohem zakázaných. Tu platí slova písma sv.: „Slušší více poslouchati Boha nežli lidí.“ Uvaž člowěče, že nejsi slepá a hluchá mašina, nejsi otrokem pána svého; tyš člowěk, jemuž proto jest dán rozum, aby soudil, jestli to co činiti má, jest dobré anebo zlé, a proto ti dána swobodná vůle, abys zlé zawrhl a jen dobré činil. — Pakli pro chléb i zlé činíš, jež bohaprázdny a nespravedlivý pán od tebe žádá, jsi poboben Esauowi, jenž probal právo svého prworozenství za čočku.

Člowěk není proto žiw, aby jedl, uhrž on jí, aby byl žiw. Žiwot pak má vyšší cíl, a kdo tento cíl z očí pustil, nemůže ho doběhnouti, nemůže přeb Bohem shledán býti spravedlivým a hodným života věčného.

Pakli že tedy pán od tebe zlé věci

žádá, a ty se nemůžeš jinak vyhnouti, než že opustiš jeho dům, jeho službu, nemešstej a opušíš takového pána. Neboj se o svou výživu a o své budoucí opatření. Bůh neopouští nikdy věrné služby své. Sám říká: Sledujte nejprve království Boží a spravedlnost jeho, ostatní vše bude vám přidáno.

48. Ježíš uzdravil dceru ženy chananějské.

Ž odebral se opět Ježíš z krajiny židovské a šel až do krajiny pohanských týřských a sidonských. A až žena chananějská vyšedši z konců těch, volala k němu: Smiluj se nade mnou Pane, synu Davida, dcera má zle se trápí od zlého ducha. On pak neodpověděl jí slova. Přistoupili tedy učenníci jeho a prosili ho, řkouce: Odpověz jí, neboť volá za námi. On ale odpověděl: Nejsm poslán než k ovcím domu izraelského, kteréž zahynuly. Ale žena ta přišla až k němu a klaněla se jemu, řkouc: Pane, pomoz mi! Kterž odpověděv řekl: Nechtí dobře vzíti chléb synů a wrci jej psům. Ale ona řekla: Tak jest Pane! ale i štěňátka jedí drobty, kteréž padají ze stolů pánů jejich. Tedy odpověděl jí Ježíš: O ženo, veliká jest víra tvá; staniž se tobě, jak chceš. Ž uzdravena jest dcera její v tu hodinu.

M o z j i m á n í.

Židé byli národ od Boha k tomu vyzvolený, aby pravá, Bohem zjavená víra v něm zachována byla a aby z něho vyšel Mesiáš světa. Oni však tuto přednost svou jinak si vykládali a sice v ten smysl, že jsou toliko oni lidem Bohu milým a že všickni ostatní ná-

rodové jsou z lásky Boží vyloučeni. Proto s opovržením pohlíželi na každého, kdož židem nebyl; s takovým člověkem neobcovali, s ním za jedním stolem neseděli, z jeho rukou pokrmu nepřijímali, s ním taška nemluvíli. Ž přišla žena, kteráž pohanskému, tedy od židů nenáviděnému národu náležela, k Pánu Ježíši, prosíc o uzdravení své nemocné dcery. Pán Ježíš z počátku činil, jakoby i on hověl onomu předsudku, ale to z té příčiny, aby své učenníky i ostatní svědky tím více upozornil na tuto ženu a na důvody prosby její, i na to, že se k ní rovně, jako k ostatním prositelům z národa židovského zachová. Proto jakoby si nevěšmal, neodpovídal Pán k prosbě její, až pak od učenníků svých na slova její upozorněn, odpověděl dle obecného smýšlení židovského, tvrdě: „Nechtí dobře vzíti chléb synů a wrci jej psům.“ Ale kdž odpověděla žena: „Pane i štěňátka jedí drobty, kteréž padají ze stolů pánů jejich,“ tu jakoby na odiv postavil Pán tuto krásnou významuplnou odpověď její. Smysl její jest ten, že Bůh sice vyzvolil národ židovský k zvláštním účelům svým a proto přehojných milostí mu pronádal, než ale ostatní národy nevyloučil z lásky své, a tito mohou a mají z oněch národů židovskému usťědřených darů i svého podílu míti.

Ž obtužil Pán zajisté s tváří potěšenou a milostnou této ženě: „Veliká jest víra tvá.“ Tak pochválil a za příklad postavil tuto ženu a pak učinil jí, zač prosila, totiž uzdravil dceru její v tu hodinu.

S newolí pohlížáme zajisté na onen předjudet židů, že jen oni jsou národ bohumilý a ostatní lidé všickni že jsou před Bohem jako povrhelem. Avšak

podobný předsubek ovládá posud některé národy. V cizích dílech světa považují se lidé bílé pleti čili Evropané za pokolení lepší, nežli jsou mouřeninové; a zase v Evropě někteří národové myslí, že jsou k vládě a jiní k otroctví povoláni, jakož zejména děje se v zemích anglických, kdež Anglicané mnohých práv upírají Irvanům. Ať však před Bohem jsou všickni lidé a tudíž i všickni národové stejných přirozených práv, žádný národ nemá pomřhovati národem jiným, nýbrž všickni mají v svornosti vedle sebe žiti a mají si v potřebách života vespol pomáhati, i mají tvoriti jednu rodinu, jejíž hlava Kristus a první zákon láska k Bohu a k bližnímu. Protož to věci směřnou ano duchu naší víry protivnou, když se lidé pro národnost vespol tupí a pronásledují.

49. Ježíš uzdravil hluchoněmého.

A vyšel zase z končin tyřských, přišel sřze Sidon k moři galilejskému prostředkem krajin Desitiměsti. Š přivedli mu hluchého a němého, a prosili ho, aby na něj ruku wložil. A pojav jej soukromí wen z zástupu, wložil prsty své w ussi jeho a plivnuto, dotekl se jazyka jeho: a wzečřew k nebi, powzdechł a řekl jemu: Efeta! to jest: Otwři se. A hned otwřiny jsou ussi jeho i mluwil právě. A přikázal jim Pán Ježíš, aby žádnému nepravili. Ale čím více jim přikazowal, tím více ohlassowali a tím více se divili, řkouce: Dobře vssecky věci učinil, i hluchým rozkázal slyšeti, i němým mluwiti.

Roží mání.

1. Jak šťastný jest člověk, který má smysly vssecky zdravé, nejspíše se pozná, když se potkáme s člověkem slepým anebo hluchoněmým. Truchlý to zajisté stav ničehož newiděti anebo ničehož neslyšeti a k tomu nemiti řeči. Sluch i řeč jsou veliké dary Boží, veliké poklady lidstva. Sluchem wnímáme obětinství laškawá a poučliwá, wštražua a powzbuzující slowa swých rodiců, pěstounů, učitelů a otců duchowních. Uchem wcházejí do duše naši tisícere zvuky ptactwa a jiných tvorů w přirodě, wcházejí zvuky hudby a zpěwu a oblažují srdce naše; uchem plyne do srdci našich swatá prawda, plynou wprazy lásky a oswědčení přátelství z úst příznivců našich. To vsse uení na swětě pro člověka hluchého, a tím on zbawen jest tisícerych blahých citů a upomínek.

Podobně to s řeči. Jako uchem do duše naši wchází veliká část toho, co kolem nás se děje: tak zase jazykem z útrobny naší wchází, co se tam robí a hýbe, co tam srdce blaží anebo bolí, wcházejí totiž myšlenky, city, žábošti, přání a touhy. Ano sluch a řeč jsou jako dvě veliké stůžky anebo kramle, které lidstvo w jeden celek pojí. Co by byla rodina, co obec, co celý národ, kdyby nebylo sluchu a řeči; ba bez těchto dvou podmínek obcowání lidského nebyloby ani rodin ani států. Sluší tedy, abychom si těchto darů Božích rádně wážili a jich nikdy nezuziwali k bawenosti a k hřichu. Jen proto jsou nám dány, aby z nich wzešlo dobro a oslawu Boží, nepak zlo a potupa Boží.

2. Mimo tělesně hluchých a němých jsou na swětě také dušerwne hlussi a němí lidé; a jestli tělesná hluchota a

němota jest nešťěstím velikým, jest duševní — nešťěstím mnohonásobně horším. Všedco, což na světě, hlásá Boží moc, dobrotu a moudrost. „Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho zvěstuje obloha“ (žalm 18, 1.); ale někteří lidé zvláště za našeho věku neslyší nebes, neslyší tvorů této země, ani si vypravují o velké slávě Boží. — Zvláště mocný hlas vložil Bůh do srdce našeho, hlas to svědomí, kteréž praví, co máme a máme činiti a co činiti nesmíme; hlas ten také ihned chválí a odměňuje člověka, když ho poslechl, a varuje, děsí a třepe člověka, když ho neuposlechl. Ale jak mnoho jest lidí, kteří spasitelný hlas svého svědomí neslyší!

Ziný ještě hlas zní tu světem, hlas náší sv. církve, která ohlašuje a vykládá přikázání Boží, a žve člověka k ochotnému jíh plnění, která slibuje odměny hojné i dává výstrahy před cestami záhubnými; avšak někteří chodí světem jakoby církve nebylo, oni neslyší spasitelných slov jejich.

A když člověk ohluchl, tak že neslyší hlasu Božího buď že z přírody, buď že z jeho svědomí, buď že z církve přichází: tož pak také nemá žádných slov, aby zvěstoval Boží moc a slávu, aby rozpoznával svou nehodnost před Bohem, aby modlitbou Bohu děkował anebo ho prosil — on jest němým u prostřed všech těch chválozpěvů tvorů ostatních. A bykby i takový člověk uměl sebe učeněji mluvit o přírodě a umění, o obchodu, průmyslu a jiných věcech toho světa: zůstává předce jen němým, kdykoli se jedná o předmětech nejbůležitějších, o povolání člověka a o pravé cestě k nejvyššímu cíli našemu, k Bohu, vedoucí. B jisté společnosti bohatých

libi, kdež se vedl veselý hovor o rozličných věcech, nahodila domácí zbožná paní otázku: Co má člověk nerozhnutelně věděti a věřiti, aby byl spasen. I nastalo hluboké ticho, až se někteří předce pokusili, tuto otázku zodpověděti. Ale slova jim v ústech poněkud wázla, tak že se potkávali se smíchem ostatních. Tu přivolala domácí paní svou služku, dívku sprostnou ale ve škole zbožně wycwicenou a welela jí, aby na otázku tuto odpowěděla. I pravila dívka: Kdo chce býti spasen, musí věděti a věřiti: 1. že jest jeden Bůh, 2. že jest Bůh spravedlivý soudce, jenž dobré odměňuje a zlé třepe; 3. že jsou tři božské osoby, Otec, Syn a Duch sv.; 4. že se druhá božská osoba wtělila a nás svou smrtí na kříži wykoupila a spasila. Mimo to musí každý věděti a věřiti, že jest duše lidská nesmrtebná a že jest milosti Boží k spasení nerozhnutelně třeba. Tak odpowěděwši dívka, odešla. —

Tato duševní hluchota a němota za naších dnů rozmáhá se welice. Lidé starají se jen o tělesné potřeby, a ústawy, záwody, a podniky pro docílení bohatství, avšak o duši a spasení její, o modlitbu a swátosti nic nebwají.

Nemýli se, milý čtenáři! jíh příkladem. Ty přidrž se nebeského lékaře svého, Ježíše Krista, přidrž se jeho církve, jenž hlásá učení jeho a rozdává milosti od něho k našemu spasení propůjčené; jiné libi snad bohatství šklame, ale ty dojdeš naděje, že až jednou w hrobě oněmi jazyl twůj, dotkne se onen nebeský lékař duše twé a řekne jí: Četa t. j. otevři se k věčným chválozpěwům w nebesích.

50. Ježíš nasýtil 4000 lidí.

A obřeb odtud Ježíš přišel k moři galilejskému; přišli pak k němu zástupové mnozí, majíce s sebou němé, slepé, kulhavé, mdlé a jiné mnohé, i kladli je k nohám jeho a uzdravoval je, tak že se divili zástupové widouce, ano němí mluví, kulhaví chodí, slepi widí, i welebili Boha israelského. Ježíš pak svolaw učenníky své, řekl: Ditost mám nad zástupem, neb již tři dni trwají se umou, a nemají coby jedli, a rozpustim-li je lačné do domů jejich, zhynou na cestě, nebo někteří z nich zdaleka přišli. A odpowěděli mu učenníci jeho: Odkud bude kdo moci je nakrmiti chleby zde na poušti? I otázal se jich: Kolik chlebů máte? Steřížto řekl: Sedm. I kázal zástupu posabiti se na zemi, a wzaw sedm chlebů a díky učiniw, lámal a dáwal učenníkům svým, aby předklábali. I kladli před zástup. A měli maličko rybčec, i těch požehnal a kázal před ně kásti. I jedli a nasyceni jsou, a sebrali, což pozůstalo drobtů, sedm kossů. Těch pak, kteříž jedli, bylo okolo čtyř tisíců; i rozpustil je.

N o z j i m á n í.

Weliký zástup lidu sledowal Pána Ježíše na poušti a setrwal tam s ním po tři dni, naslouchaje řečim jeho a přiměňuje se moudrosti božské. I byli by tito lidé ještě déle u nohou swého božského učitele na poušti jeděli, kdyby je byl on sám k návratu do jich domů nepowzbudil. Toužil po tom, co nepomijí, hledali co trwá na věky: ale Pán Ježíš k tomu připojil ještě i dar časné, totiž dal pokrm zlačným a uzdravení nemocným. Tak u nich splnil,

co slíbil slovy: „Hleďte nejprvé králowství Božího a sprawedlnosti jeho, ostatní bude wám přidáno.“ —

Co člověk činí pro nebe a pro spásu duše své, nemůže nikdy w strátu přijíti, anobrž ono přináší stonásobný užitek, poněwadž „pobožnost jest ke všemu užitečna, majíc zaslíbení nynějšího života, i budoucího.“ (1 Tim. 4, 8.) Zebnoho jest nejvyšše třeba a toto jedno záleží w tom, aby každý poznal a činil, co Bůh od něho žádá wedle wtípu a dusšerwního uadání, kteréž mu Bůh dal, wedle stawu a poměrů, do kterýchž ho zde na zemi postavil a wedle wychowání a wzdělanosti, kteréž mu dopřál.

Awšak zachowávání wůle Boží w každé době a každém případě života jest netoliko to jedno potřebné, nýbrž jest také bohatstwím čili wzácným majetkem, který nikdy w niwec přijíti nemůže. Neboť „kdo činí wůli Boží, zůstává na věky.“ (1 Jan. 2, 17.)

Dále pak w tom spočívá wšoká důstojnost člověka, jeho přednost přede všemi ostatními twory na zemi, že může wůli Boží čili zákony Boží poznati a dle nich jednati. W tom též se zakládá prawá ctnost lidská, že může člověk poznanou wůli Boží swobodně čili z wlastního chtění plniti, jezto zvířata owšem také plní zákon Boží, ale beze wšeho powědomí o témže zákonu, pouze jen nuceny jsouce přirozeným pudem svým. A w tom také záleží základy wšelikého časného i wěčného blaha pro každého člověka, buďž jakéhokolí stawu, buďž chud anebo bohat, nádemní anebo kníže, sprostný aneb učení, aby totiž člověk swědomitě a wěrně plnil, co mu Bůh w jeho stawu, w jeho okolnostech, w jeho powolání za powinnost ukládá. — Ale obsud také

pocházi onen veliký hřích a následkem jeho zhouba tak mnohá lidí, že totiž nepoznávají a poznati nechtějí smatou a věcnou vůli Boží, že jen k zemi hledíce hledají co jest této země, že se tážou: Co budeme jísti, čím se budeme obívat? avšak o to jedno, čeho jest nejvyšše třeba se pranic nestarají, že se sice modlí: dej nám chléb náš vezdejší, ale nečiní, aby byla vůle Boží jako v nebi tak i na zemi.

Kuže, milý čtenáři! Následuj Krista, naslouchej smatým slovům jeho a jedné dle nich. Hledej především spravedlnosti, jakou Bůh velí. Věle toho pracuj a štarej se o potřeby tohoto světa, ale nebuď příliš úzkostliv, nýbrž boufej spolu v lásku a prozřetelnost božskou, kteráž pečuje o nás a nedá nikdy zahynouti milujícím Boha a doufajícím v něho.

51. Ježíš ustanovil Petra za nejvyšší hlavu církve a předpověděl své umučení.

Přistoupili pak k Ježíšovi Fariseové a Sabuceové, pokoušejíce ho, a prosili, aby jim znamení s nebe ukázal. Ale odpověděl jim Ježíš: Národ zlý a cizoložný hledá znamení, a nebude mu dáno znamení, leč znamení Jonáše proroka. A opustiv je, odšel, a přišel s učeníky svými až do krajin Cesaree Filipovy. I otázal se tu učeníků svých řka: Kým praví lidé býti Syna člověka? A oni řekli: Někteří Janem křtitelem, jiní pak Eliášem, jiní pak Jeremiášem aneb jedním z proroků. Dí jim Ježíš: Vy pak, kým mne býti pravíte? Odpověděl Simon Petr, řekl: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. I řekl jemu Ježíš: Blahoslavený jsi Simone,

synu Jonášův, nebo tělo a krev nezjevilo tobě toho, ale Otec můj, kterýž jest v nebesích. I ják pravím tobě: Je ty jsi Petr, a na té skále rozdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského; a cožbyskoli svázal na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožbyskoli rozvázal na zemi, bude rozvázáno i na nebi.

Od té doby počal Ježíš učeníkům svým oznamovati, že musí jíti do Jerusalema a mnoho trpěti od starších a zákonníků a od knížat kněžských i že bude zabit, ale že třetího dne z mrtvých vstane. Neporozuměli však tomu učeníci jeho, očekávajíce od něho obnovení světského království židovského.

Ro j i m á n i.

Petr vyžnal slavným způsobem víru svou v osobu a důstojnost Páně; a Pán obměnil Petra za toto vyžnání, an mu zvěstuje, k jaké důstojnosti a moci ho povolal, že totiž učiní ho hlavou církve své.

Moudré to zajisté ustanovení, o němž zde Kristus mluví. Ježto církev jest tělem kteréz z mnoha údů sestává, musí také hlavu míti, kterézby všickni údomé podbáni a s nížby v jednotu spojeni byli. Jest sice Kristus hlavou církve, ale hlavou neodbitelnou od té doby, co vstoupil na nebesa; avšak viditelná společnost věřících na zemi musí míti hlavu též viditelnou a tou byl Petr a jest jeho náměstek biskup Římský čili papež.

Zkušenost všech věků učí, že každá společnost lidská, nechť to rodina, nechť obec aneb celá říše, potřebna jest hlavě čili vrchního ředitele, jemužby všickni

to poslušnosti oddáni byli a jehožby vůle za svrchovaný zákon platila. Cím větší ta společnost, tím více se nahuje potřeba takového obecného vládcce a spojujícího středu. Až více osob vládně meble sebe stejnou mocí a neodvisle od sebe, tu nebyvá nikdy dlouho svornosti a pořádku. Neměl se tudíž Bůh nejvyšše moudrý postarati, aby v církvi jeho bylo jednoty a sice jednoty jak u víře tak i v zevnějším řízení církve? Když se Bůh zjevil lidem, tož musí také skutečnost tohoto zjevení tak patrna a jasna býti, aby ji každý, kdož jest vůle dobré, poznati mohl. Když Kristus založil církev k zachování zjevené pravdy a k dosažení spásy pro každého člověka, tož musí známky této církve tak zjevné a značné býti, aby církev tu každý, kdož chce oči svého ducha otevřiti, poznati mohl. A právě jednota v církvi jest nejmocnější a nejpatrnější známkou pravé církve Kristovy; a té jednoty středistě a jakoby srdce jest Kristus v osobě Petrově i v osobách jeho nástupců, totiž římských biskupů. Sv. Ambrož praví málo slovy ale slovy velmi důležitými: „Kde jest Petrus, tam jest i církev“ t. j. kde se nachází nástupce Petruv, kde se spojení s římskou stolicí drží: tam jest Kristus a jeho pravá církev; kdo žije s Petrem a jeho nástupcem v spojení, ten jest i údem pravé církve Kristovy.

Od času Apoštolských pevně stojí stolec římského biskupa co útočistě křesťanských národů, co základní kámen jejich práva a pokoje. To dobře vědí nepřátelé víry a církve Kristovy a protož činí nejjizlivější náběhy proti papeži; myslí, že když pastýř bude zabit, rozprchnou se ovce a když vyvrácen bude uhelní kámen domu, dům pak svou

tíží se sesuje. Avšak co zmůže lidská zloba a lidská moc proti všemoci Boží? Církev založena jest na skále a brány pekelné nepřemohou ji. Iž po osmnácte věků zlovůli lidé hľadali na základech církve ale nemohli pomaliti ji. I nepodaří se jim toho ani u věku přístím, jak předpověděl věčný Syn věčného Otce, an pravil: „Nebe a země pomínou, ale slova má nepominou.“

Mocní národové zmizeli s povrchu země tak, jakoby jich nikdy nebylo bývalo, ale církev Kristova stojí tatáž skoro po celé dvě tisíciletí. Veliké říše se rozpaly a z rumu jich zdelány jsou opět nové království, avšak onen dům vyřtavený na skále, totiž církev stojí posud nepohnuta; neboť bdi nad ní oko a strážje ji ruka zakladatele jejího, Syna Božího.

Protož děkuj Bohu, že tě z nesmírného milosrdenství svého povolal v tuto církev svou. Auto se mnoho jen po dlouhém a pracném zpytování věci dobělali toho přesvědčení, že církev katolická jest pravá církev Kristova, tobě zjeveno to bylo od rodičů a učitelů hned v útlém dětinství. I máž si této milosti a obvracuj sluchu svého od řečí svědčících, od řečí nepřátelů církve. Poznej po jich vášni a po jich hravech, že se jim nejedná o pravdu, ale o změny v smyslení lidském, o rozličné třenice a boje v společnosti lidské, při kterýchžto bojích chci kořistiti jen k svému prospěchu.

52. Ježíš se proměnil před učenníky svými.

Po šesti dnech pak pojal Ježíš Petra, Jakoba a Jana bratra jeho, a vedl je na horu vysokou soukromí a proměnil se před nimi. I zaskvěla se

tvář jeho jako slunce, a roucho jeho učiněno jest bílé jako sníh. A aj ukázali se jim Mojžíš a Eliáš rozmlouvající s ním. I promluviv Petr řekl Ježíšovi: Pane, dobře jest nám zde býti; dyceš-li ubělejme tu tři stánky, tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden. A když on ještě mluvil, hle oblač světlý zastiňil je; a aj hlas z oblaku řkoucí:

pravte o tom vidění, dokudž by Syn člověka nestal z mrtvých.

Mojžíšimání.

1. Pán Ježíš pojal Petra, Jakuba a Jana a vedl je na horu vysokou soukromí. Tito tři apoštolové vynikali mezi všemi ostatními

Tentof jest syn můj milý, v němž jsem si dobře zalíbil, toho poslouchejte. I uslyševšše to učennici padli na tváři své a báli se velmi. A přistoupiv Ježíš dotekl se jich, řka jim: Vstaňte a nebojte se. A když pozdvihli oči svých, žádného neviděli než samého Ježíše. A když sstupovali s hory přikázal jim Ježíš, řka: Žádnému ne-

apostoly jak svou schopností poznati velebnost Páně a učení jeho, tak i podnikavostí v službě jeho. Byl to Petr, kterýž první wyznal: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého; byl to Jan, který měl nápotom svými spisy oslavovati Pána až do nejdelších věků; byl to Jakub, jenž první měl vyplíti v Jeruzalémě svou krev pro svého mistra. Proto

také Pán Ježíš měl tyto tři apostoły za své nejdůvěrnější přátele a proto ustanovil obměniti již nyní ctnosti jejich tím, že se jim zjewil a jim předtuchu nebeských radošti dal.

3. Ty, milý čtenáři, máš jednou žití Pána w slávě a welebnosti jeho nebeské, pomni wšak, že se to nemůže státi, leč na zemi zachováš žiwou wíru Petrowu, wroucí lásku Janowu a pevnou naději Jakubowu. Tře těchto božských ctnosti musí přebýwati w dušši tvé a pronikati wšedko tvé počínání a jednání; w nich musíš žiti a umřiti.

2. Ukázali se jim Mojžiš a Eliáš. Byl pak Mojžiš weliký zákonodárce Boží, Eliáš byl nejwětší z proroků. 3. objevil se Pán w společnosti těchto mužů na znamení, že přišel doplnit zákon Mojžišůw i vyplnit wšeliká prorocství, kteráž o něm zjewena byla. Měli zde přítomni apostołové jednou, až ho uzří umírati mezi dvěma lotry, wzpomenouti si, že neumirá násilím a proti vůli své, jehož witěli oslaweného co pána nejwětších mužů na světě, co pána zákona a co poslance Božího ob proroků libstwu slibowaného. Mojžiš a Eliáš již dávno z toho světa jsou odesli, nicméně když se jedná o špaseň libstwa a oslawení Páně, objewují se opět a zúčastňují se při welikém díle našeho wykoupení. Z toho wyřwítá, že i mrtwí stojí w špjení s lidmi žiwoucími na zemi, že wědí o jejich potřebách a o jejich tížni. „Rásta, jak bíšw. Pawel, nikdy newypadá.“ Protož obracujeme se k těm, o nichž s jistotou wíme, že jsou w nebesích, o přímluwu u Boha je prosíce. A oni zajiště slyšší wolání naše, a jakož swými skutky oblažowali libstwu, dokudž chodili touto zemi, tak nyní prosí za nás u Boha.

D jak blahá jest ta myšlenka, že máme na wěčnosti přátele, kteří se o nás štarají. Byl bychom i zde sklamali se w přátelstwu swém, w oněchwo příziwících nebudeme sklamáni nikdy! —

3. Dobře jest nám zde býti, dčeš-li uděláme zde tři stánky. Tak zwolal Petr roznicen blahým citem, kterýž pocházel z patření na oslaweného Ježíše. Chtěl tedy Petr ihned zůstati na hoře Tabor, zapomenuw na wštereň ostatní swět. Ale této žádosti nemohlo nyní wyhowěno býti. Ježíš musil dříwe wykoupiti libstwu, a Petr musil dříwe pracowati a trpěti, aby si sláwu a blahost hory Tabor dobyt na wěky. Tak člověk zahorí častokráte žádostí, které Bůh wyhowěti nemůže. A jak rmoutiwají se lidé, když Boha o vyplněni nějaké žádosti prosí, a Bůh s vyplněním této žádosti mešká. Člověk wěru jest krátkozraký, šotwa widí na několik kroků, na pib času před sebe; ale Bůh widí na léta a na wěky do budoucnosti, a dle toho s námi a s celým swětem jedná. Pročež když Bůh k mnohým modlitbám twým žádosti tvé nešplňuje, podwol se řízení jeho a potlač žádost swou. Pomysli si, žeby zajiště neprospělo tobě, kdyby Bůh jednal po twém přání. Buď špokojen s tím, co máš a reči: Ne má, ale twá wíle štaň se, o Pane!

53. Ježíš opět předpowídal své umučení a platil dan hrámowou.

A když Ježíš přišel zpět k ostatním učenníkům swým, odebrel se s nimi do Galilee, kdež opět řekl jim: Syn člověka bude wybán w ruce libské, a zabiji ho, a třeti den wstane z mrtwých. 3. zarmoutili se uáramně. A když přišli

do Kafarnaum, přistoupili k Petrowi ti, jenž vybírali plat chrámový a řekli jemu: Což mistr váš nebárá platu chrámového? A on řekl: Dává. A když vyšel do domu, předěšel ho Ježíš, řka: Co se tobě zdá Simone? Králové zemřeli od kterých berou daň nebo plat? Od synů-li svých aneb od cizích? A on řekl: Od cizích. Řekl mu Ježíš: Tedy synové jsou svobodni. Ale aby chom jich nehoršili, jdi k moři, a vrz ndici, a tu rybu, kteráž nejprvé uvázne, vezmi, a otevra usta její, naleznesh peníz, ten vezmi a dej jim za mne a za sebe.

Pr o j i m á n í.

Každý žid, počínaje od 20 let věku svého, musil jistou daň na potřeby chrámové platiti, neboť tak nařídil Hospodin ústy Mojžíšovými: „Když wy zdvihneš summu synů izraelských podle počtu, dá jedenkaždý výplatu za dušs svou Hospodinu. Kdo jest w počtu od 20 let a wyšse, dá dwaceti halírů. Bohatý nepřidá a chudý nic neumenšší. A přijaté peníze, kteréž jsou dány od synů izraelských, vydávati budeš na potřeby stánku svědeckwí, aby Hospodin se slitowal nad dušsemi jejich,“ (2 Mojž. 30, 12—16.)

Co w starém zákoně z rozkazu zvláštního se dílo, to děje se w novém zákoně z dobré vůle věřících. Věřící přinášeli a přinášejí podnes dary pro potřeby chrámové a k užití duchowenstwa.

Šel w prvních stoletích církwe křesťanské přinášeli věřící obecně chléb a wíno k službám Božím a kladli tyto oběti w oné částce mše sw., kterouž podnes „obětowání“ jmenujeme, na oltář. Později přinášeli i olej a winné hrozny,

těž peníze, kteréž kladli weble oltáře. Z těchto darů zapramowány jsou potřeby chrámové, živeno jest duchowenstwo a ostatní část obrácena jest na užití chudých a opatření nemocných. Později skoro meštrže jen peněžité oběti jsou přinášeny a duchowenstwu mimo mši swatou doručowány. Z toho powstaly tak zvané mšsni stipendia t. j. peněžité dárky duchowenstwu dané s žádostí, aby ono při mši sw. dárců aneb zemřelých přátel jejich pamětlímo bylo a wůbec mši sw. na úmysl dárců obětowalo.

Ze wšsím právem duchowenstwo z takovýchto obětí živeno bylo a že i podnes mšsni stipendia mohou od duchowenstwa přijímány býti, aniž ono zasluhuje wštku lakotnosti, wšswitá ze slow sw. Pawla, jenž píše: „Zdaliž newíte, že kteříž w swatyni pracují, z toho, co z swatyně jest, jedí? a kteří oltáři slouží, s oltářem díl mají.“ (1 k Kor. 9, 13.)

Některí lidé wšcitají naši církwi, že prý trpí swatokupectwí, že prý se w ní mše swatá prodává a kupuje. Tomu wšsak není tak.

Obět mše swaté, ať se koná kdykoli a kdekoli, koná se za wšskeré křesťanstwo, za wšsecky živé a mrtvé údě církwe. To wšswitá již z toho, co ta obět jest; jest totiž nekrwawá obět nového zákona, wždy trvající památka oběti, kterou Kristus na kříži wškonal. Jelikož se Ježíš Kristus za wšsecky lidi obětowal, jest i opakowání této oběti w novém zákoně obětí za wšsecky lidi. Wšswitá to dále z mobliteb, jež se konají při mši sw.; neboť tyto zahrnují potřeby wšsich křesťanů. Nicméně ale může owoce, cíli účinek této oběti mimo to jest i jednotlivým lidem přiwlastněn býti; neboť owoce oběti Kristowy jest wšseobsáhlé,

cena její nesmírná a nemyčerpatebná. Kdož tedy někdo z křesťanů kněze žádá, aby při oběti mše sv. mimo obecných potřeb i jeho zvláštní žádost do svých modliteb zahrnul, žádá o věc možnou i spasitelnou. A kdož křesťan při té příležitosti, kde kněz jemu tak důležitou službu vykonati přislíbil, nějaký dárek na jeho výživu aneb přilepšení poskytl, což tu učinil jiného, než k čemu ho jeho uznalost a wděčnost, tedy spravedlivý a sšlechtný cit vede? Za důležitou službu odměnil se darem na větším díle malým, kterým sobě zajisté neublížil.

Tu tedy o nějakém probeji věci swaté nemůže žádné věci býti a to tím méně, jelikož nasse církev výslovně učí, že kdož takovéto stipendium knězi dá, nesmí mysliti, jakoby tato mše sv. pouze jemu anebo pouze na jeho úmysl platila; aniž smí mysliti, žeby tím nějakých svých povinností křesťanských byl zbaven, anebo že tím učinil dostatečnou náhradu za křivdy a škody na statcích bližního svého zpáchaných.

Mši swatou obětují anebo za obětování její žádávají začasté ditky a vychovanci, kdož svých zemřelých rodičů, přestounů aneb dobrodinců na den jejich úmrtí, jmenin aneb kdykoli jiných vzpomínají. Webe je k tomu cit wděčnosti, aby nějakým způsobem se jim odměnili. Ale co může dáti živý mrtvému? Tento od něho nic nepotřebuje a také wziti nemůže. Jedině modlitbou a přivoláním owoce mše swaté může se živý mrtvému obsluhovati. Modlitba a zásluha Ježíše Krista z oběti mše swaté přysstící prospívá zemřelému k ukrácení trestů jeho očistcových.

Zať blahodatná jest nasse víra, jenž i této důležité potřebě srdce lidského vyhovuje, a tak vzneseným způsobem

stešť a žal osirelých dítek a vychovanců na hrobě jejich rodičů a dobrodinců mírní a hojí.

54. Ježíšovo učení o pohoršení.

Jednoho dne přistoupili ucenníci k Ježíšovi, řkouce: Kdo jest větší w království nebeském? I zawolal Ježíš maličké pachole, postawil je u prostřed jich a řekl: Amen pravím wám, neobráťte-li se a nebudete-li jako maličti, newejdete do království nebeského. Protož, kdožkoli se poníží jako toto pachole, ten jest větší w království nebeském. A kdo by přijal jedno takové pachole ve jménu mém, mne přijímá; kdo by pak pohoršil jedno z maličkých těchto, jenž ve mne věří, lépe by jemu bylo, aby zawěšen byl žernow osličí na hrdlo jeho, a on pohřžen byl do hlubokosti mořské. Běda člověku tomu, sfrze něhož pohoršení přichází. Protož pohoršuje-li tě ruka twá aneb noha twá, utni ji a wrz od sebe, lépe jest tobě wjítí do života mdlému aneb kulhawému, nežli dvě ruce neb dvě nohy majícímu, uwrženu býti do věčného ohně. A pakli tě oko twé pohoršuje, wylup je a wrz od sebe, lépe jest tobě jednookému wjítí do života, nežli obě oči majícímu, uwrženu býti do pekelného ohně. Viztež, abyste žádného z maličkých těchto nepotupowali, neboť pravím wám, že andělé jejich w nebesích wzdyčy hledí na twář otce mého, kterých w nebesích jest.

N o z j i m á n í.

1. Sw. Evangelium nemypravuje, co ucenníky Páně pohnuło k otázce: Kdo jest větší w království nebe-

ském. Sv. Jeroným udává příčinu po svém domnění tu, že Pán Ježíš zaplatil daň chrámovou pouze za sebe a za Petra, nepatř za ostatní učenníky, z čehož povstala žárlivost mezi nimi, ani víděl, že Petr má přednost přede všemi. Již cestou hádali se o této otázce. Pán použil té rozepří, aby svým učenníkům připomněl ctnosti, kterých má každý lid říše čili království jeho míti.

Tato slova neplatí pouze apoštolům, nýbrž všem lidem. V nich leží napomenutí i pro nás, abychom byli jako děti, totiž tak nevinní a pokorní. Dítě o sobě mnoho nemyslí, ono zná a cítí svou slabost čili nedostatečnost svých sil, cítí potřebu přidržeti se svých rodičů a ve všem poddávat se jim; protož se také nad jiné nevynáší. Tak i člověk dospělý má vědět a cítit, že

Ž postaral malé pachole uprostřed jich a pravil, že takové nevinné, všelike přehy a hrdosti prázdne dítě spíše se do tovaryšství jeho hodí, nežli oni, kteří hádajíce se o přednost mezi sebou dokazují, že se jim nedostává hlavni a základní ctnosti totiž pokory, bez níž nelze zúčastniti se v království božím. Protož dí: Nebudete-li jako malíci, newejdete do království nebeského.

všelike síly a schopnosti jeho, že všechně bytí jeho od Boha pochází, že Bohem stojí a bez Boha klesá, že co dobrého v něm, pochází z milosti Boží a bez té že nic není. Protož má také vždy věčně k Bohu hleděti, nemá pak na své síly příliš se spoléhati, nemá, když se mu něco daří, jen svou čest a slávu vyhledávati, ale má čest a slávu dávat Bohu, jenž dává i dobré čtení

i dokonání. Protož nemá také člověk na své bližní s opovržením hleděti. Budiž, že jest lepšími jiných, avšak tito snad nebyli tak dobře vychováváni, neměli těch učitelů a učitelů jako ty, neobdrželi od Boha hojnost wtipu, síly a milosti jako ty. Protož tvá zachovalost a ctnost jest dílem zásluhou vychovatelů tvých, jest z daru čili z řízení Božího a protož nesluší tobě, abys nad jiné se wynášel a jimi pohrdal, nýbrž sluší, abys k nim se měl shovívavě, trpělivě, wlibně a pomáhal jim, kde můžeš, aby stali se w dobrém tobě rovní aneb podobní. Pokora weďe tudíž k míře w Boha, k lásce k Bohu i k bližnímu a k blahé naději stálé pomoci Boží i žiwota věčného. Bez pokory ale děje se lidem jako zbujujím dětem, když své síly přeceňují a rodicům z ruky se wytrhují a zatulují. Ubíhají w nesnáze, přicházejí k pádu. Dobře bí sw. Jakub: Bůh se pyšným protivuje, toliko pokorným dává milost svou. (4, 6.) A proto jest pokora prohlášena za ctnost křesťanu tak nevyhnutelně potřebnou, že sw. Řehoř bí: „Kdo bez pokory chce ctnostně žiti, rozptyluje prach u witr;“ a sw. Augustin píše: „Chceš býti velikým, začni od nejmenšího. Zamýšleli stáweti wšokou budowu, přemýšleli předewším o základu hlubokém. Čím wyšše chceš stáweti, tím hlubší kopej základy. Kdo nějakou budowu stáwí, wystupuje do wyšše a kdo základy klade, spouští se do hlubiny. Tedy i budowa dríwe než se do wyšše klene, koří se w nížině a teprw po swém ponížení wznáší se wzšůru.“

Protož, milý čtenáři! uposlechni hlasu Páně, wšimni si napomenutí swatých učitelů církwe a buď pilen pokory. Smýšle skromně o sobě, o tom

co dobrého máš a co dobrého činíš. Bůh ti dal k tomu síly a prostředky, jemu wzdávej za to čest a chwálu. Nemají-li aneb nečiní-li totéž jiní, není to snad pouze jejich winou, protož se nad ně nerozpínej, ale buď k nim trpělivý, wlibný a laskavý. Také jestě není wšech dnů konec; i ty můžeš zablouditi z dráhy dobré, můžeš ztratiti to, co máš. Kdo zpýchal, ten již jest na tom, že klesne a zbawen bude toho, na čemž si hrbě zakládá, neboť pýcha předchází pád.

2. Běda člověku tomu, sřeze něhož pohoršení přichází t. j. běda člověku, který mluví, činí aneb opouští, o čemž wí aneb může předzwidati, že tím jiní k hříchu ponoukání aneb swedení budou. On se tím stáwá nepřitelem lidí, hubitelem duší, towarýšem zlého ducha, o němž jest psáno, že „wražedníkem byl od počátku.“ Sw. Tomáš z Wilanowy prawi: „Nejhroznější wražda jest wražba duší.“

Pašli krew Abelowa wolala k nebesům o pomstu na bratrobijce, čím pronikavější budou žaloby swedených duší před soudnou stolicí boží proti těm, kteří je w propast věčnou wrhali. Škoda, kterou působí pohoršení, jest někdy nesmírná. Jako kámen do velikého rybníka hozený ploví na hladině wbní kruhy wždy wětší a wětší, až tyto dosahají břehů dalekých: tak působí i pohoršení zhoubu a zkázu často i w dalekém kruhu, a síce w kruhu tím wětším, čím wyšše jest postawena osoba, od níž pohoršení wyházi. „Kdo dává pohoršení, bí sw. Bonaventura, musí jednou účet klásti před Bohem netoliko za sebe ale i za wšechy ty, kteří sřeze něho stali se horššími.“

Přes to wšechy počínají si mnozí

lidé velmi lehkověrně a jiných pohoršují; omlouvají pak se takto: Já nemám žádného úmyslu jiných k hříchu zaváděti. — Budiž, že nemáš úmyslu, jiného pokazit, ale ty přece neseš toho vinu, že klesá aneb klesl. Kdybys pro své vyrazení vykopal jámu na místě veřejném, byšbys i neměl úmyslu, aby tam někdo z mimojdoucích spadl a si nohu zlomil, kdo bude mít vinu té smrti, kdyžby se tak stalo? Co bys řekl, kdyby někdo vrhl oheň do tvého domu a pak kdyžby westkeren státek tvůj shořel, on se omlouval, že nemínil, aby chytlo a aby vše shořelo? —

Jiný zase se tím omlouvá že jest příliš nepatrnou osobou, než aby si ho kdo všiml a ho v skutcích jeho následoval. Uvšsat i nejnepatrnější člověk může se státi kamenem urážky. Dvošsem větší jest pohoršení a vina, když k hříchu svádějí rodiče, představení a stavové vyšší; nicméně každý i menší viny se má vystríhati.

3. Pohoršuje-li tě ruka tvá, utni ji a pakli tě pohoršuje oko tvé, wylup je. Tato slova se nemohou bráti v smyslu doslovném, nýbrž Pán jimi naznačuje, že má člověk smyslům svým odeprít i to, co jim nejvíce lahodí, kdyžby tím spása duše jeho trpěla, že tedy má člověk n. p. vyhýbati se i svým nejmilejším přátelům, kdyžby ho chtěli sváděti k hříchu, aneb kdyžby v jich společnosti se na mravech kazil. Kdyžby tedy oko tvé chtělo se ohlížeti po nějakém hříchu, kdyžby ruka tvá chtěla: sahati po věci cizí, kdyžby uha tvá chystala se nésti tebe na místo pokusění a hříchu, tak se chovej, jako by slepé bylo oko tvé, jakobys neměl ani ruky ani nohy; neboť lépe jest tobě kulhavému aneb jedno oko majícímu wjiti

do života nežli wšlechtý úd majícímu umřženu býti do ohně věčného t. j. lépe jest po životě plném zapírání sebe wjiti do blaženosti věčné, nežli zde na světě wšeho hojnost míti a v hříšných rozkoších plowati, a pak tam na věčnosti od Boha zamřženu býti.

55. Ježíš učí, jak se máme chovati k těm, kteří nám ubližují.

Zhřeštili-by proti tobě bratr tvůj jdi a potrefci ho mezi sebou a jim samým. Uposlechneli, tebe, získal si bratra svého; pakli tě neposlechni, přijmi k sobě ještě jednoho aneb dva, aby w ustech dvou nebo tří svědků wěc ta zpravena byla. Pakli jich neposlechni, powěz církwi; jestliže pak ani církwe neposlechni, budiž tobě jako pohan a publikán. Amen pravím wám, cožkoli swázete na zemi, bude swázáno i na nebi; a cožkoli rozwázete na zemi, bude rozwázáno i na nebi.

Tedy přistoupiv k němu Petr, řekl: Pane, kolikrát zhřešiti proti mne bratr můj, a odpustím jemu? zdali do sedmikrát? Dí jemu Ježíš: Pravím tobě: ne do sedmikrát, ale až do sedmdesátikrát sedmikrát. A protož podobno jest králowství nebeské člověku králi, kterýž chtěl počet klásti s služebníky svými. A když počal počet klásti, pobán mu jest jeden, kterýž mu byl dlužen deset tisíc hriven. A když neměl, čím zaplatiti, kázal jej pán jeho prodati i ženu jeho i děti i wšlechtu, což měl, a zaplatiti. Tedy padna služebník ten prosil ho, řka: Poschowěj mi, a wšlechtu zaplatím tobě. I slitowaw se král nad služebníkem tím, propustil ho a dluh jemu odpustil. Wyšeb pak služebník ten, našel jednoho ze spolušlužebníků

svých, kterýž mu byl dlužen sto peněz, a chopiv se ho, hrdlowal se s ním, řka: Zaplat co jsi dlužen. A padna spolu-
služebník k nohám jeho, prosil ho řka: Poshovej mi a vssecko zaplatim tobě. On pak nechtěl, ale odšel, a dal jej do žaláře, dokudžby dluhu nezaplatil. Tedy widouce spolu-
služebníci jeho, co se dalo, zarmoutili se velmi, pověděli pánu svému vssecko, co se bylo stalo. Tedy povolav ho pán jeho, dí mu: Služebníce neshledetný, vssecken dluh
odpusťil jsem tobě, neb jsi umie prosil, zdaliž jsi i ty neměl se smilowati nad spolu-
služebníkem svým, jakož i já smilowal se nad tebou?

S rozhněwaw se pán jeho, dal jej mučitelům, dokudžby nezaplatil vsseho dluhu.

Tak i Otec náš nebeský učiní wám, jestliže neodpusťíte jeden každý bratru svému ze srdci svých.

Rozjímání.

1. Zhřessil-li by proti tobě bratr tvůj, jdi, potresci ho mezi sebou a jím samým. Tedy nezlořeč jemu, neroztrásej po celé obci winu jeho za jeho zády. Potresci ho mezi sebou a jím samým t. j. promluw s ním mezi čtyřma očima. Neboť co vlastně bu-
cíliti chceš? Chceš toho člověka ponciti o křiwbě proti tobě spáchané, chceš ho naprawiti, aneb chceš mu pouze ublížiti a veřejnou newoli proti němu zplobiti? Chceš-li to poslední: tož owšem můžeš své zlosti uzdu pustiti a ho wůci vsseho sousedstwa suížiti; tu mluw o něm se vssemi toliko s ním nemluw. Ale k čemu to má wěsti? — Pročež wol raději tu cestu, kterou bys ho mohl naprawiti. To spůsob a mrav kře-

stanský. Tu tedy pokus se, pokud možno, mírně a beze wšsi urážky w slowech a w počínání svém s tímto člověkem jednati tak, aby poznal tvou dobrou wůli, své shledetné mínění a šel do sebe a wyrownal se s tebou. Nemili přístupem, nechce-li slyšeti tebe aneb jednati s tebou — uvaž, že každý člověk jest poněkud zaujat čili oslepen samolibostí; může býti, že i ty sám sebe klameš, že za křiwbu pokládáš, co onen za křiwbu neuznává a co snad křiw-
bou skutečně není, aspoň ne tak welikou, jako ty myslíš; a snad i tys chybil proti němu. Nci tedy k němu: Nuže jsme lidé, možno že chybil i já, že jsme chy-
bili oba; nuže zvolme si soudce dwa aneb tři z přátelů našich, požádejme je o jich úsudek. Ak rozhodnou mezi námi a my se wypowěbi jejich podrobíme. Pakli ani tohoto návrhu soupeř tvůj nepřijímá, powěz církwi, čili předsta-
weným obce, nechť ti rozhodnou mezi ním a tebou. A kdyžby ani těch neu-
poslechl, tehdy — buďž tobě jako pohan a publikán t. j. jako člověk boha a swědomí prazdný, jako člověk we wášní nenaprawitedlný.

Tak navrhuje Kristus prawou cestu k docilení míru a pokoje mezi lidmi, kteříž owšem dle svých křehkosti a z ne-
borozumění snadno do sporu a různice přijíti mohou. Awšak někteří lidé bo-
hužel této rady málo dbají. Na wětším díle se wadí, na veřejnosti hanobí, jen své zlosti a mstě uzdu pouštějí, domácí smiřitele zawrhují a hned k úřadům práwním své rozepře zanássejí. Často-
kráte předmět rozepře nestojí za balátku, awšak strany se swáříci wyhákládají mnoho peněz, jen aby měl ten i onen na wrchu, jen aby každý říci mohl, že wysoudil, co chtěl. S toho powstávají

pak nepřátelství boživotní, i chudoba té neb oné strany, snad i obou.

Tak se jim často kráte vede, jako onomu rolníku, který se soudil o mez; vysoudil sice mez, ale musil prodati pak pole i mez, aby zapravil dluhy soudem způsobené.

2. Když Pán Ježíš o tomto bratrském míření sporů a různých mluvil: vystoupil Petr a nahobil tu otázku: „Páne kolikrát zhřeší bratr můj a odpustím jemu?“ Ježíš odpověděl na to: „Ne do sedmkrát, nýbrž do sedmdesátikrát sedmkrát,“ t. j. ty máš míti srdce vždy k odpouštění hotové a ne máš nikdy říci: Teď odpouštím naposlehy a neodpustím již nikdy více.

Aby Pán Ježíš tento rozkaz svůj lépe vysvětlil, dal podobenství o milostivém králi a nemilosrdném služebníkovi. Král jest Bůh. Služebník přemělých dluh mající jest člověk; neboť člověk velmi často, denně hřeší myšlenkami, slovy, žádostmi, skutky a opouštěním dobrého. Bůh žádá od lidí úcty, žádá dostiucnění. Aťšak prosí-li člověk Boha skroušeně o milost a prominuti dluhu čili hříchu, jest Bůh hotov, smazati veškeren dluh. Spoluslužebníkem vyhlašuje Pán našeho bližního. I náš bližní někdy ubližuje nám, uráží nás, hřeší proti nám, avšak co jsou tyto viny u přirovnání k nesmírným vinám, jež jsme zpáchali proti Bohu. I měloby se mysliti, že když nám sám Bůh odpouští veliké viny, i my ochotně a rádi odpouštíme nesmírně menší křivdy bližním svým, kterých se dopustili proti nám. Neboť kdo mnoho nabyl, snadno z tohoto mnoha jiným dáti může, když potřebují. Komu dána nesmírná milost, pročby neměl udělovati jiným milosti malé? Aťšak Pán Ježíš v podobenství svém na to

naráží, že lidé tak nejednávají, nýbrž že často zapominají na to, jak milosrdně Bůh s nimi zachází, a sami pak k jiným nemilosrdní jsou. I tupí co nejvíce tuto hříšnou povahu, hrozí že Bůh k takovým lidem též žádného milosrdenství míti nebude, že je bez milosti zatrhne. Kdož tuto řeč Páně váží, musí se zhroziti budoucího osudu svého, pakli jest živ v sporu a různici s jinými, jinž ruku k smíření podati nechce. Tak může tento, člověk se modliti: Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme vinníkům svým?

56. Podobenství o milosrdném Samaritánu.

A obrátiv se k učeníkům svým řekl: Blahoslavené oči, kteréž vidí, co vy vidíte. Nebo pravím vám, že mnozí proroci i králové chtěli viděti, co vy vidíte a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte a neslyšeli.

A aj jeden v zákoně učení vstal pokoušaje ho a řka: Mistře, co čině život věčný obdržím? A on řekl jemu: V zákoně co jest psáno, kterak tam čteš? On odpověděl, řekl: Milovati budeš pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vsí síly své, a ze vsí mysli své; a bližního svého jako sebe samého. I řekl mu Ježíš: Právě jsi odpověděl: To čin a živ budeš. On pak chtěje se sám ospravedlniti, řekl k Ježíšovi: A kdo jest můj bližní? A ujav se toho Ježíš řekl: Člověk jeden stupoval z Jerusalema do Jericha a upadl mezi lotry, kteříž obloupivše ho i zranivše odesli, odpouživého nechavše. I přihodilo se, že kněz jeden šel touž cestou, a uzřev jej pominul. Též i levit, když byl u

toho místa a užel ho pomínul. Samaritán pak jeden cestou se bera přišel k němu a užel jej milosrdenstvím hnutí jest. A přistoupiv omákal rány jeho, naliv oleje a vína, a vloživ jej na hřeben svého, vedl do hospody a měl o něj péči. A druhého dne vyňat dva pentze, dal hospodáři, a řekl: Měj o něho péči, a cožkoli nad to vynalozíš, já

a slyšeti králové a proroci ale neviděli a neslyšeli. A co jest to? Pán míní zde příchod Mesiášův, přiblížení se království Božího na zemi, čili založení nové církve, o kterouž se Pán, když tato slova pravil, po delší čas již staral a pro níž vzal konečně na se veliké dílo svého umučení, aby byla studnicí ušlechilé milosti, bonem spásy

kdž se vrátím, zaplatím tobě. Kdo z těch tří zdá se tobě bližním býti tomu, kterých upadl mezi lotry? A on řekl: Ten, kterých mu milosrdenství prokázal. I řekl mu Ježíš: Jdi i ty čím podobně.

Rozjímání.

1. Pán Ježíš blahosloví své učeníky, že vidí a slyší, co si přáli viděti

pro větší libstivo a stálou hlasatelnost nesmírné lásky a milosrdenství Božího.

Mejsme i my tak oblaženi jako sv. apoštolé a učennici Pána, nejsme poněkud oblaženi více? Dni ovšem viděli Pána v těle libstém, avšak my jeho vidíme očima víry v způsobách chleba a vína v nejsvětější svátosti oltářní. Dni viděli začátky říše jeho

na zemi, my však vidíme, jak slavně jest říše ta již po celé zemi rozšířena, jak pobitně zrostla z malého počátku, jako roste strom ze zrna horčičného; my vidíme, jak vzdělává a blaží učení míry Kristovy národy, my cítíme jak blaží nás, jak to vše co v nás dobrého a slavného pěstlo z učení, z církve a z milosti Páně. O též bychom také byli vždy hodnými údů této církve. Jimi se staneme dokonalou láskou k Bohu a k bližnímu.

2. Jistý zákonník cíli učenců židovských slyšel, an Pán blahoslaví učenníky své a jim slibuje život věčný. To jemu bylo nápadné; neboť domníval se, že již co potomek Abrahamův má jistou naději k životu věčnému, a nyní slyší, že se jemu teprve příležitost podobává, zasloužiti sobě království Božího. Protož se táže: Co čině život věčný obdržím, kterýmž, ač jsem žid, dle vůle kladu tvého posud jist nejsem? Na tuto otázku odpověděl Pán Ježíš, že má a musí zachovávat co přední přikázání — přikázání lásky k Bohu a k bližnímu, jinak že by všeliká naděje života věčného byla marna.

Uvaž tedy milý čtenáři! že láska k Bohu jest základ, jest podmínka věčného života; neboť „kdo nemiluje, v smrti zůstává,“ bí apoštol lásky (1 Jan 3, 14.) Miluj tedy Boha nade všecko, co jest ve světě; nic nebud tobě tak milé a vzácné, žádná osoba nebud tobě tak vábná a drahá jako Bůh. „Kdo miluje otce neb matku více nežli mne, není mne hoden,“ (Mat. 10, 37.) bí Pán. Ale miluj Boha netoliko citem, nýbrž také skutkem t. j. snaž se vždy, rád a úplně konati to, co Bůh velí. „Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte“ bí Pán Ježíš, (Jan 14, 15.)

a sv. Jan říkával: „Synáčkové moji, nemilujmež slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou.“ (1 Jan 3, 18.)

A miluješ-li Boha, musíš také milovati dítky Boží, bližní své; dle toho poznáš, přebývá-li pravá láska k Bohu v srdci tvém, pakli miluješ bratry své; neboť tak píše sv. Jan: „Nekl-liby kdo, že miluje Boha a nenávidělby bratra svého, lhář jest. Nebo kdo nemiluje bratra svého, kteréhož vidí, kterak může milovati Boha, kteréhož newidí? A toto přikázání máme od Boha, aby kdo miluje Boha, miloval i bratra svého. (1 Jan 4, 20. 21.) A náš Spasitel bí: „Po tom všickni poznají, že jste moji učenníci, budete-li míti lásku jeden k druhému. (Jan 13, 35.)

3. Kdo pak tvůj bližní jest, to vyložil Pán v podoběnství svrchu položeném. Bližním jest netoliko tvůj kreovní aneb zvolený přítel, tvůj dobrodinec, tvůj krajan, nýbrž každý člověk i ten, jenž snad tebe nenávidí a tobě škodí, tvůj nepřítel; neboť Pán bí: „Milujete-li toliko ty, kteří vás milují, jakou odplatu míti budete? zbalí i publikáni téhož nečiní? A budete-li pozdravovati toliko bratří svých, což více činíte? zbalí i pohané toho nečiní? protož milujte i nepřátely své, dobře činite těm, kteriz vás nenávidí a modlete se za ty, kteriz vám protivněství čini a utrhají vám.“ (Mat. 5, 46. 47.)

Pán Ježíš také učí, jak máme milovati bližního svého. Vypravuje, že Samaritanu nebylo dosti na tom, že cítil útrpnost a soustrast s ubitým poutníkem, nýbrž on pomohl mu skutkem, pomohl ihned, jakmile ho našel, aniž pak čekal, až ho kdo o pomoc vyzýváti bude. Žádné namáhání, žádná nesnáze nebyly mu příliš obtížny, i nešetřil svých

loh, neohlíží se na ztrátu času; konečně i jiné lidi za ubohého cizince o pomoc prosí. Gle, to pravé jest smýšlení a jednání člověka, který chce býti údem věčného království Božího. V něm působí láska k Bohu a bližnímu, kteráž zrušitá z míry v Ježíše Krista, a kde pravá víra a láska, tu také zrušitá i blahá naděje, že dá Bůh člověku odměnu v slávě nebeské. Protož jdi a učin taktéž!

57. Ježíš, Martha a Maria.

Priffel pak Ježíš do jednoho městečka jmenem Bethanie, a žena jedna jmenem Martha přijala ho do domu svého. A ta měla sestru jmenem Marii, kteráž sedíc u noh Páně, poslouchala slova jeho. Ale Martha byla pečlivá, aby Pánu dobře jídlem posloužila; kterážto zastavila se a řekla: Pane, nemáš-li o to péče, že sestra má nechala mne samu sloužiti? protož rei jí, ať mně pomůže. A odpověděv řekl jí Pán: Martho, Martho, pečlivá jsi, a rmoutíš se při mnohých věcech, ale jednoho jest potřebí. Maria nejlepši stránku vyvolila, kterážto nebude objata od ní.

R o z j i m á n í.

Martha řídila domácí hospodářství a prokazovala Pánu Ježíši pohostěním úctu jak za sebe tak i v zastoupení sestry své.

Anto Maria westřerou pozornost svou obrací k moudrým, svatým a oblažujícím slovům Páně a při tom na vše ostatní zapomíná: běhá Marta z místa na místo, připravujíc vznesenému hosti svému pokrm a pohodlí. Dominivál se, že tak velebného a svatého Pána

nelze dosti uctiti, a že, když on svou návyšťevou vyznamenal dům jejich, i oni mají pohostiti ho, co nejšťavněji mohou. Síly její k tomu nedostačují, pročez žádá, aby i sestra její byla jí nápomocna v pracích k uctění jeho potřebných.

Pán sice netupí pečlivost dobrosrdečné Marty a však to jí vytýká, že „pečlivá jest a rmoutí se při mnohých věcech,“ že se totiž příliš oddává práci a starosti v časné věci, že jest příliš úzkostliwa o potřeby těla, že zanedbává vyšší věci pro věci menší, záležitosti nebeské pro záležitosti zemské, spásu věčnou pro blaho vezdejší. Pán bí: „Jednoho jest zapotřebí,“ totiž jest zapotřebí předně a hlavně hledati království nebeské cili spásu věčnou a slusší tudíž vsfedy své práce a zaměstnání vezdejší tak zříditi, aby se péče o spásu věčnou nezanedbala, ano aby byla vždy jako v popředí, cili na prvním místě. „Pracuj a modli se,“ to jest povolání křesťana.

K práci byl člověk hned v ráji určen, a modlitba zjednává práci požehnání. Jedno bez druhého býti nemůže. Člověk může často ráte i obě spojit, když totiž svou práci obětuje Bohu, když jí koná s úmyslem, aby jí rozmnožil čest a slávu Boží na zemi, též když obtíže a nesnáze, které mu práce stavou jeho přinášjí z lásky k Bohu a k bližnímu rád aneb aspoň trpělivě podniká a snášjí. Pak se práce proměňuje poněkud i v modlitbu. Zvlášť to platí o takovém zaměstnání, které se děje u lože nemocných a bídných lidí, aby jim poslouženo a ulehčeno bylo. Tu třeba často ráte zanedbati i služby Boží v kostele, když totiž nemocný nemůže bez nebezpečství samojediný zanedbán

býti. Službu nemocným prokazovanou béře Bůh za službu svou; neboť pravil Ježíš: „Cožkoli učiníte jednomu z mých nejmenších ve jménu mém, mně jste učinili.“

58. Ježíš osvědčuje veřejně božství své.

Z Bethanie odebral se Ježíš do Jerusalema, a učil w chrámě, zvlášť pak dosvědčoval veřejně Božství své, řka: Kdo z vás bude mne trestati z hříchu? Jest-liže pravdu mluvím vám, proč mi newěříte? Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší; protož wy neslyšíte, že z Boha nejste. Tedy odpovíděli židé a řekli jemu: Zdalž mi dobře nepravíme, že jsi ty Samaritán, a zlého ducha máš? Odpověděl Ježíš: Já zlého ducha nemám, ale ctím Otce mého, ale wy jste mne zneuctili. Ale já nehledám slávy své; jestli kdo jí hledá a soudí. Amen, amen pravím vám: bude-li kdo zachovávatí řeč mou, neužítí smrti na věky. Tedy řekli židé: Nyní jsme poznali, že zlého ducha máš. Abraham umřel i proroci, a ty pravíš: Bude-li kdo zachovávatí řeč mou, neokusí smrti na věky. Zdalž jsi ty větší nežli Otec náš Abraham, kterýž umřel, a nežli proroci, kteříž zemřeli? Kým sebe sameho činiš? Odpověděl Ježíš: Oslavuji-li já sebe sám, sláva má nic není; jestli Otec můj, kterýž mne oslavuje, o němž wy pravíte, že Bůh váš jest; však neznáte ho, ale já jej znám, a řeč jeho zachováвам. Abraham otec váš radoval se, aby viděl den můj; i viděl a radoval se. Tedy řekli jemu židé: Padesáti let ještě nemáš, a Abraham jsi viděl? Řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám, prvé nežli Abra-

ham byl, já jsem. Tedy chápali kámen, aby házeli na něho; Ježíš pak se skrhl, a vyšel z chrámu.

Roziimání.

1. W této nejvyšše znamenité řeči vyňaté z ewangelia sw. Jana (kap. 8.) oznamuje Pán své vyslání od Otce a své veliké, předněležité povolání na zemi. Objevuje se co swatý, w němž hříchu není.

Wyžívá své nejurputnější nepřátele, aby ho trestali z hříchu i z jakékoli wady, pakli nějakého hříchu a wady na něm shledati mohou. Dále objevuje se co nejvyšše pravdomluvný, jehož slova jsou pouhá pravda, jsou slova života věčného. I wece k nepřátelům svým: Když tedy nemůžete mne stihnouti w žádném klamu a w žádné lži, proč mne prohláßujete za pouhého člověka? proč newěříte, že jsem ten, jímž mne sám nebeský otec nazývá a prohláßuje, a jímž svým zářnými činů býti se osvědčuji?

Konečně sám sebe prohláßuje za bytost věčnou; neboť bí: „Prvé nežli Abraham byl, já jsem.“

Na to na vše nemohli židé nic podstatného obtuffiti. Cítili wáhu těchto slow a předce je zawrhli, ano oni byli jimi uraženi a rozhořčeni a protož Pánu spílali samaritani, čili odpadlíci od wíry židovské, předhazovali jemu, že s knížetem zých duchů jest w hrozném bohuwzdorném spolku; a tak Krista tupice a jemu se rouhající myslili, že tím jsou ospravedlněni.

Podobně jako božský učitel mohou někdy rodičové, pěstouni, pastýři duchovní a učitelové svým dítkám a světcům říci: Když Vám pravdu mlu-

víme, proč nám newěříte? Když vás varujeme, k ctnostému bohobojunému životu, k mravům čistým, a k opatrnosti navádíme, abyste nepřišli do zlé pověsti a na zlé cesty, zbalíž můžete nás winiti z klamu a lži? zbalíž můžete se do nás nějakého úkladu a zlého úmyslu domýšleti? Ano, kdybyh bítky na tyto otázky chtělby právě odpověditi, musilyby říci: Nemůžeme upříti, že máte wy, dobrovinci naši! více zkusenosti nežli my, ale my swůj rozum přeceňujeme, my jsme ducha nadutého, hrdého, myslíce, že wšsemu tak dobře a mnohému ještě lépe rozumíme, nežli wy. My musíme sice přisvědčiti, že se o násse blaho staráte, wůbec s námi we wšsem dobře zamýšlíte: ale my jsme příliš lehké myslí, než abychom Wasse slova k srdci si brali, my soudíme, že snab w tom a onom pádu tak zle nebude, jakož se obáváte a nám předpovídáte.

Tak zajisté duchovní pycha a lehkomyšlnost jsou příčiny, že lidé neradi pravdu slyší, čili srdce své před ní zavírají. „Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší.“ Kdo jest srdce pokorného a myslí pomážílivé, netoliko poučení swých zkusených dobrovinců rád slychá, ale býwá zaň i wděčen, dle něho jedná a občejně s swým štěstím se nemine.

Na proti tomu člověk hrdý a lehkowázný z dobrého naučení smích si trojí, po swých učitelích hlavou hází, sebe přemlouvá, že zásady a náhledy jejich jsou zastaralé, že pro nás wěť se nehodí, a tak běží za swým rozumem čili nerozumem, až pak zabřednuw do velikých nesnází a snab i štěstí celého života swého zmaríw, pozdě bychy honí t. j. říká, o bych byl uposlechl zkusených rádců, o bych byl jednal ne po

swé hlavě ale po rozumu mých upřímných přátel!

2. Otec můj, o němž pravíte, že Bůh váš jest, ale neznáte ho. — Abychom říci mohli, že Boha známe, třeba jest více, nežli jeho wlastnosti podle jména znáti, a občejnou bohoslužbu konati. Boha znáti jest tolik, co duchem pojmovti, pokud člověku možno, jeho lásku, moudrost, spravedlnost, swatost a wěčnost a koriti se těmto dokonalošem Božím, i je wždy při swém jednání na zřeteli míti.

Takového poznání se lidem zhušta nedostává. Nazývají totiž Boha nestončeně dobrým, spravedlivým, moudrým a t. d. ale jeho nemilují. Když teby znají Boha, jak praví, co nejvyšší dobro, proč ho nemilují? Proč wzhledávají jinde swůj nejvyšší cíl? Proč se pachtí po tom, co není, dle wlastních slov jejich, nejvyšší dobro?

Uneb když praví, že znají Boha co nejvyšše moudrého, proč w něj nekladou swou naději, proč málomyslní w strasti, proč zehrají proti řízení jeho? proč se nepodvolují jeho swaté vůli?

Když mají ho za nejvyšše spravedlivého, proč se nebojí budoucího soudu jeho? proč trwají w hříšcích, před nimž on dal wýstrahu, jež swým zákonem zakázal, jež trestati musí?

Uch, což jest se co báti, že ono slovo Páně „wy neznáte ho“ má swou úplnou platnost i w nowém zákoně. —

Nechť se tudíž, milý čtenáři! že ty zajisté Boha znáš, wěda o jeho wlastnostech, wýbrž zkoumej se, máš-li tyto wlastnosti wždy na zřeteli a jednáš-li tak, abys Boha swého následowal w dobrotě a swatosti, bál se spravedlnosti jeho, doufal w milosrdenství a moudré řízení jeho, i podřizowal vůli

svou zcela a úplně nejsvětější vůli jeho. Pak život tvůj bude čím dále, tím dokonalejší, bude jako zrcadlo to němž se odráží poněkud dobrota, spravedlnost, milosrdeuství a láska Boží, k čemuž ti dej Bůh své sv. milosti!

59. Ježíš udravil slepého od narození.

Když pak se byl od nepřátel svých Ježíš vzdálil, ušel člověka, slepého od narození. I otázali se ho učenníci jeho: Mistře, kdo jest zhrěšil, tento-li či rodičové jeho, že se slepý narodil? Odpověděl Ježíš: Ani tento nezhrěšil, ani jeho rodičové, ale aby zjevení byli skutkové Boží na něm. Jáť musím dělati dílo toho, kterýž mne poslal, dokudž jest den; přichází noc, kdežto jádný nemůže dělati. Dokudž jsem na světě, jsem světlo světa. To pověděl plinul na zem a udělal ze sliny bláto, a pomazal tím blátem oči slepého a řekl mu: Jdi a umej se to rybníku Siloe. I odšel a umyl se a přišel vidí. Tedy sousedé a kteří jej prvé viděli, že byl žebrák, řekli: Kde-liž to ten, kterýž jedával a jebral? Někteří pravili: Ten jest to; jiní pak: nikoli, ale jest mu podobný. On však pravil: Já jsem to. Tedy řekli jemu: Kterak jsou otevřeny oči tvé? Odpověděl: Ten člověk, kterýž sloue Ježíš, udělal bláto a pomazal oči mé, a řekl mi: Jdi k rybníku Siloe a umej se. I řekli jemu: Kde jest ten člověk? Odpověděl: Nevím.

Tedy přivedli toho, jenž býval slepý k Fariseům. Byla pak sobota, když udělal Ježíš bláto a otevřel oči jeho. Tedy se ho Farizeové opět tážali, kterak byl prozřel. On pak řekl

jim: Bláto mi položil na oči, a umyl jsem se a vidím. Tedy pravili někteří z Farizeů: Není tento člověk ob Boha, kterýž neostříhá soboty. Jiní pak pravili: Kterak může člověk hříšník ty divy činiti? I bylo rozdělení mezi nimi. Tedy opět řekli slepému: Co ty pravíš o tom, kterýž otevřel oči tvé? A on řekl: Jest prorok. Tedy newěřili židé o něm, že slepý byl a prozřel, až povolali rodičů jeho. I otázali se jich řkouce: Tentoli jest váš syn, o němž vy pravíte, že se slepý narodil. Kterak pak nyní vidí? Odpověděli jim rodičové jeho: Víme, že tento jest syn náš, a že se slepý narodil; ale kterak nyní vidí, newíme, aneb kdo otevřel oči jeho, my newíme; ptejte se ho, máš léta, nechť sám za sebe mluví. To řekli rodičové jeho, proto že se báli židů; nebo již se byli židé spikli, aby wyzual-liby kdo ho býti Kristem, wyobcován byl ze školy. Proto řekli rodičové jeho: Má léta, ptejte se jeho.

Tedy zavolali opět člověka, kterýž byl prvé slepý, a řekli mu: Vydej chválu Bohu! My víme, že člověk ten jest hříšník. Tedy on řekl jim: Jestli hříšník, newím! to jediné vím, že byw slepý, nyní vidím. Tedy řekli jemu: Co tobě učinil, kterak ti otevřel oči? Odpověděl jim: Pověděl jsem vám již a slyšeli jste; proč chcete opět slyšeti? Zbaliž i vy chcete jeho učenný býti? Protož zlořecili jemu a řekli: Ty buď jeho učenníkem, my pak, jsme učenníci Mojžíšovi. My víme, že Mojžíšovi mluvil Bůh, ale o tomto newíme, odkud jest. Odpověděl ten člověk a řekl jim: Toť jest zajisté divná věc, že vy newíte odkud jest a přece otevřel oči mé. Víme pak že Bůh hříšníkům nesyšší; ale jestli kdo

ctitel Boží, a vůli jeho činí, toho vyslyší. Od věků není slyšáno, aby kdo otevřel oči slepého od narození. Kdyby tento nebyl od Boha, nic by nemohl učiniti. Odpověděli a řekli jemu: Všudek jsi se v hříších narodil, a ty nás chceš učiti? I vyvrhli jej ven.

Vyslyšel Ježíš, že ho vyvrhli ven a když jej našel, řekl jemu: Věříš-li ty v Syna Božího? On pak odpověděl a řekl: Kdo ješ Pane, abych to něho věřil? A řekl mu Ježíš: I viděl jsi ho, a kterých mluví s tebou, ten ješ. A on řekl. Věřím Pane, a padna klaněl se jemu.

Rozjímání.

1. Zhřeštil tento, či rodičové jeho? Ješ to věci vůbec známo, že někteří hříškové zbarvuji člověka tělesného zdraví a že pak nezdraví rodičové mívají také nezdravé děti. Tu pak ovšem nebohé děti trpívají také za hříchů či vlastně za příčinou hříchů rodičů svých. Tak n. p. když se otec opilstvím anebo nezřízenými rozkošemi tělesnými učinil v mladých letech součotinárem, i děti jeho s takovým neduhem se rodí aneb aspoň bývají k němu velice náchylny.

Těž ješ pravdou od Boha zjevenou, že první hřích rodičů čili hřích dědičný byl a ješ zárodkem všech nehod a strasti tudíž i všech nemocí a neduhů i smrti na tomto světě; dědičným hříchem přechází tato pokuta hříchu na všechny lidi.

Wímno tyto pravdy panowalo u židů ještě jedno mínění, které však za předsudek musí považováno býti. Oni se domýšleli, že každý hřích již zde na světě od Boha trestán bývá rozličnou

strastí anebo bolesti tělesnou a že hříškové otců bývají pokutovány i v potomstvu jejich; a obsud posla ta otázka: „Zhřeštil tento, či rodičové jeho?“ Na to odpověděl Pán Ježíš: „Ani tento nezhrěštil, ani jeho rodičové, ale aby zjemeni byli skutkové Boží na něm.“ Smysl těchto slov ješ. Nemoce a strasti nemají vždy původu toliko v hříších, nejsou pouze jen pokutou, nýbrž bývají od Boha seslány anebo připouštěny, aby člověk byl od hříchů odvracen, před ním zahájen a aby ctuosti jeho byly zkoušeny, t. j. zdělány, upevněny a aby tak ctuostmi lidskými více zůstala sláva Boží.

Kdyby i v mysl tvou chtěla se vlouditi ta myšlenka, že Bůh snad soufeda tvého trestá pro hříchů tajné: nuže obrať zrak své na život svůj. Kdo ti, nezasloužil-liš ty pokuty větší? Neposuzuj jiných, ale zkoumej sebe, a pokorně o sobě smýšli.

A nauštitiv-li Bůh tebe neduhů a strastí, podvol se trpělivě řízení Božímu, nes v duchu kajcnosti, co si snad životem předěšlým zasloužil, a nezasloužil-li, nuže waž na mysl, které asi ctuosti máš vzdělávati v sobě, abys se zalíbil Bohu.

2. Musím dělati dílo toho, který mne poslal, dokudž ješ den, přichází noc, kdežto žádný nemůže dělati.

Každému člověku vyměřen ješ jistý čas, aby mohl pečovati o spaseuí duše své; čas ten ješ čas žití jeho. Pakli mu čas ten vypršel, nemůže nic více konati pro spásu svou.

Po smrti nemůže již člověk nahraditi a dohoniti, co v životě zameškal, aťšak nemůže také již nic z toho pozbýti, co dobrého na zemi učinil. Po

smrti zůstává člověk v onom stavu, v kterémž ho smrt zastihla, tedy v stavu milosti anebo nemilosti. „Padne-li strom na polebne aneb na půlnoc, na kteréžkoli místo padne, tam bude.“ (kaz. 3.)

Z toho můžeš, milý čtenáči! posouditi, jak drahý jest čas života tvého na zemi. Uvaž jak jsi mnohou dobu lečjak proplytl, kdežto jsi mohl sloužiti Bohu, prospěti bližnímu a vzdělávati jebe. Pamatuji si to, že za krátký čas, dobře li ho užíváš, můžeš si zakoupiti blahou věčností, avšak celou věčností nekoupíš ni píš času zde proplytaného.

3. Účel divů Páně nebyl toliko, aby Pán dobrodiní prokazoval několika nešťastným lidem, on divy svými chtěl posloužiti celému světu, chtěl totiž dáti zjevných a patrných důkazů, že jest vyhláncem nebes, že slova jeho jsou pravdou jistou a nepopíratebnou, krátce že on jest slibovaný Mesiáš světa. — Jak velice musí nám tedy záležeti na tom, aby tito zářakové byli ujistěni, aby stáli nad vši pochybnost lidskou vyvyššeni.

A hle k bocílení té jistoty použila moudrost Božská i nepřátel Páně. Dušička nenávisť zaslepeni jsouce, nevěřili ani svým vlastním očím, i hledali, kde co by mohli proti skutečnému divu Páně namítnouti. Protož uzdravení nadzvěněného slepce jako před přísným soudem zkoumali. Vyslychali totiž uzdraveného, též rodiče jeho i jiné svědky, až skutečně tento běh byl tak ujistěn, že ho popírat nemohli, a že vzdor své vlastní vůli přiznati musili, že slepý od narození mocí Ježíšovou prohlédl.

Tak musí i zlá vůle lidská sloužiti k bocílení vzneseného účelu božského. Jako zcela někdy i z květů jedovatých

šťávu a práspek snáší, aby nám připravila slabý pokrm medový: tak tvůrce její myslí zde ze zlých zámýslů a činů lidských užitečné výsledky.

Jaká to útěcha pro nás pro vsedky! Jak mnoho nepřátel stojí tu i za našich dob v sřitu proti Kristu a sv. církvi jeho. Není země, není národa, by takovéhoto odporníků Páně tam nebylo. Ale ten, kterýž řekl: „Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou,“ jednou též zahánbí tyto nepřátele své; i náběhy jejich proti církvi poslouží jí k slavnému vítězství, ac posud nemůžeme předzvídati, jak se to stane. Dostí na tom, že víme: My stojíme na půdě pevné, my stojíme v hrabě nedobytném, nad nímž spočívá mocná ruka jeho zakladatele a ochránce.

60. Ježíš učí o showivavosti Boží v podobnosti o siku neplodném.

Od té doby čím více Farizeové a zákonníci horšili se na Ježíše, a vyhledávali příležitosti, jakby ho zkažili.

Ježíš tedy, poněvadž ještě nepřišla hodina jeho, odebíral se zase do Galilee. Nepřestal ale vyhrocovati a k pokání pobízeti, i trestem a zkázon vyhrožovati, pakli se hříšníci neobráti. Přišli totiž jednoho dne k němu někteří, a vypravovali jemu o Galilejských, kteréž dal Pilát zabiti právě, fbyž v chrámě obětowali. K odpovědě Ježíš, řekl jim: Což myslíte, že ti Galilejští většii hříšníci byli, nežli vsičkni jiní Galilejští, protože takovou věc utrpěli? Nikoli pravím vám; ale nebudete-li pokání činiti, vsičkni podobně zahynete. Jakož i oněch osmnácte, na něž padla věž v Siloe, a zabila je, zbalíž se do-

mníváte, že také oni winnější byli nade
rošfecky lidi, přebývající w Jerusalemě?
Nikoli pravím wám, ale nebudete-li
pokání činiti, wšickni podobně zahynete.
Powěděl pak i toto podobenství: Jeden
člowěk měl síkový strom, sstípený na
winici své a přišel hledaje na něm
owoce a nenalezl. Řekl pak wináři:
Až tři léta jsou, co přicházím hledaje
na tom síku owoce, a nenalezám; wy-
třiž tedy jej; proč také darmo zaměš-
tává zem? On pak odpowěděl jemu:
Pane ponechejž ho i tohoto léta, ať jej
okopám a ohnojím, zbalibý nesl owoce:
pakli neponeše potom jej podetneš.

N o z j i m á n í .

Nejvyšš potěšitelná jsou slova
Páně, jimiž nám zjenuje, že Bůh jest
nejvyšše milosrdený a showiwawý. Kdy-
bychom o milosrdenství Božím ujištění
nebyli, tož bychom musili pustiti ze srdce
svého wšelikou částu budoucího spasení
svého; neboť svědomí nasse nám praví,
že jsme hříšníci, že mnohdykrát a mno-
ho jsme proti sw. vůli Boží zawinili
a že zasluhujeme přísných trestů. Jak
truchlé by byly nasse vyhlídky do bu-
doucnosti, kdyby byl Bůh pouze spra-
wedlivý, kdyby nás toliko přísný soud
jeho očekával. Než — Bůh s nejvyšší
sprawedlností svou spojuje také nej-
vyšší milosrdenství; on jest hotow
odpustiti nám; on jest také showiwawý,
t. j. on netrefce hned po zpáchaném
hříchu hříšníka, nýbrž čeká a často
dlouho čeká na polepsšení jeho, ano on
bárá hříšníku netoliko lhůtu a příleži-
tost ale také prostředky k nápravě; on
jest jako ouen prozřetelný zahradník,
jenž nechtěl ihned podtíti síkový strom,
že newybal žádoucího owoce, nýbrž času

mu dopřál, jej okopal a mrtwou opatřil,
aby mohl později owoce uěsti.

Řdež nalezneme slow, abychom do-
statečně děkowali Bohu za tu milost,
že se nám takto zjewil? Tím jsme za-
jistě zbaweny těch nejtraplivějších citů,
tím obražení proti nejwětšímu neshťstí,
jež může potkati člowěka — proti zou-
fání. Nikdo tedy neříkej: Hříchowé
moji jsou wětší, než aby je mně Bůh
mohl odpustiti. Taková slowa, cožby
byla jiného než řeč zatwzgelce, řeč člo-
wěka, jenž se napraviti nechce, řeč jakouž
mluwil Rain, a zrádce Páně, Jidáš.

Z druhé strany ale nesmí nás pře-
swědčení o milosrdenství Božím swěsti
k lehkowážnosti čili k tomu, abychom
w hříchu setrwali a snad polepsšení své
na léta budoucí odkládali. To by bylo
spolehání se na milosrdenství Boží, hříchy
to proti Duchu swatému. Boží milosr-
denství a dlouho čekání nesmí powažo-
wáno býti za wybídnutí k tomu, aby-
chom hřešili anebo w hříchu déle jetr-
wali; neboť praví Pán: „Nebudete-li
pokání činiti, wšickni zahynete.“

Uvaž, milý čtenáři, že i ty jsi sí-
kový strom, jehož Pán wstěpil do wi-
nice své, když tě na křtu sw. přijal do
církwe své. Stojíš tu již 20, 30 a
snad i více let a Pán winice čeká na
owoce dobrých skutků a ctností twých;
a snad stojíš tu neúrodný, aneb s owo-
cem zlých skutků. Štěpaři a dělníci na
winici té, totiž knězi, robíčowé a přátelé
twoji snaží se prací svou učiniti tebe
úrodným, t. j. warují, kárají a powzbu-
zují tebe k dobrému; pán winice wyléwá
rosu své milosti nad hlavou twou, abys
měl k dobrému potřebné síly. A co ty
činiš? Přičiň se, abys wybáwal owoce,
jež Pán winice od tebe wšim právem
žábá a čeká, a aby nepřekwapila tebe

doba, kde přestane sňování jeho a kde bys vyřat a na oheň umoržen byl.

61. Ježíš kárá Farisey z bludného výkladu zákona o sobotě a ze ctivosti.

Učil pak v jejich škole v sobotu. A aj žena, kteráž byla 18 let nemocná a byla sflíčena aniž mohla nějak vzhluru patřiti, kteroužto když uztel Ježíš, zamoval ji k sobě a řekl jí: Ženo, zproštěna jsi nemoci své. A vložil na ni ruce, a hned se zdvihla a velebila Boha. Tedy kníže školní hněvaje se, protože v sobotu uzdravoval Ježíš, řekl zástupu: Šest dní jest, v nichž náleží dělati, v těch tedy dnech přicházejte, abyste uzdraveni byli, a ne v den sobotní. A odpověděv jemu Pán, řekl: Pokrytci, zdali jeden každý z vás neodmazuje v sobotu svého vola aneb osla od jeslí, a nevodí k napájení? Tato pak dcera Abrahamova, kterouž svázal satan již osmnácte let, což neměla býti rozvázána od svazku toho v den sobotní? A když to pověděl, zastyděli se vsiichni protivníci jeho a vshecken lid radoval se.

Stalo se též, že Ježíš pozván byl od jednoho knížete Farisejského v sobotu, aby jedl chléb; a oni ho pozorovali. Byl tam také člověk jeden vobnatelný. A řekl Ježíš fariseům a zákoníkům: Sluší-li v sobotu uzdravovati? Ale oni mlčeli. Tedy on sáhl, uzdravil ho a propustil. A pak řekl k nim: Či z vás osel aneb vůl upadne do studnice a nevytáhne ho i hned v den sobotní? A nemohli mu na to odpověditi.

Pověděl také i ku pozvaným podobnostiv, spatřiv, která sobě přední místa vyvolovali, řka k nim: Kdybyž budeš po-

zván na svadbu, nesedej na přední místo, aby snad vzácnější nežli ty, nebyl pozván, a přijde ten, kterýž tebe i onoho pozval, neřekl tobě: Dej tomuto místo! a tehdy počalbyš s hanbou na posledním místě seděti. Ale když budeš pozván, jdi, posad se na posledním místě, aby když přijde ten, kterýž tebe pozval, řekl tobě: Příteli poslední vyšše. Tehdy budeš míti slávu před spoluseďícími, nebo každý, kdož se povyššuje bude ponížen, a kdo se ponízuje, bude povyššen. Právil také tomu, kterýž ho byl pozval: Kdyby činíš oběd nebo večeri, nezvi přátel svých, aby oni snad zase pozvali tebe; ale když činíš hodv povolej chudých, a budeš blahoslavený; neboť nemají odkud by odplatili tobě, ale bude tobě odplaceno při vzkríšení spravedlivých.

Rozjímání.

1. Farizeové bludně vykládali zákon o sobotě, učice, že vselike dílo, i dílo nejvyšše potřebné a neodkladné jest zakázáno, ač v jistých pádech, jsouc nutností a ziskem vedeni, sami proti tomuto zákonu jednali. — Pán Ježíš káral je z tohoto bludného výkladu a zjavně pravil, že dovoleno, ano slusno konati rozličná díla i v sobotu a sice taková díla, která čelí ke cti a slávě Boží, aneb zakládají a rozmnožují patrně blaho bližních násich, aneb slouží k tomu, aby bližní náš aneb my sami od veliké škodv zachráněni byli. Tak učil a tak jednal sám náš Pán, av v sobotu uzdravoval nemocné, z čehož Bohu vděk, nemocným veliké dobro i přátelům jejich veliká radost a blaho pocházelo.

Násse časv jsou tomuto předsudku

židovských učitelů nepřístupny; každý ví, že se i v neděli a ve svátek smí činiti rozličné přípravy k oslavení služeb Božích, že smí se nemocným vsécka potřebná, byť i namáhavá práce věnovati a že smí se wynáseti, a wynáseti když se strhne povodeň, aneb vypukne oheň aneb hrozí povětrnost zřáskou úrodě polní. — V neodkladných potřebách zakládá se také ten dovolený obyčej, že mlhnutí na menších vodách mlhávají i v neděli, zvláště když předešly sucha, ač při tom se starati mají, aby se chasa mlhnská na služby Boží vystříbala; v potřebách těch zakládá se dále starý obyčej, že v železných pecích slývá se ruda nepřetržitě, poněvadž oheň nemůže se na neděli a svátky beze nesmírné škody vyhasiti; v tom též zakládal se způsob majitelů nákladních těžkých vozů, že jsouce na cestě jezdili i v neděli a v svátcích silnicemi.

Kdyby to ale jen při těch a takových obyčejích, kteří mají skutečně důležitou příčinu, zůstalo; ale nasse časů zavádějí rozličné suadno odkladné práce i v neděli a v svátcích beze větší důležité příčiny, skoro bychom řekli, jako na vzdor starému zákonu o svěcení neděle a svátků. V mnohých dílnách a továrnách pracuje se v neděli jako v zámožích až do poledne. Teprve když obvila hodina polední nastává ticho; tu pak každý dělník běže na se šat a tvář světeční a pospíchá po obědě ne do chrámu — nhyž do krčmy, a na kuželník a v městách za bránu do hostineckých zahrab. Tu pak buď sám buď s rodinou trvá až pozdě do noci a pak v pondělí prospí a prozáhá první půli dne. Jaký to převrat. V neděli do poledne pracoval a v pondělí do poledne odpočívá! Až v takovém domě může býti požehnání?

Jaký z toho dětem pochází příklad? Jak musí taková lidé v mysl své pustnouti, když neslyší a tudíž také k srdci si neberou žádné příkazy Boží. —

Podobně se také děje v krámech kupeckých a obchodnických. Ty jindy bývali aspoň mezi službami Božími zavřeny. Každý to věda, opatřil je potřebnými věcmi v pravý čas. Nyní však otevřeny jsou do poledne právě mezi službami Božími, tak že i páni i mládenci kupeckí zdržány jsou tím od služeb Božích. Až pak odpoledne, když kupci více nejdou, zavřen jest kupecký dům a chasa propuštěna — kam jíti chce. To právě převrácený jest pořádek.

Jestliže takovým nerádům brzy neuciní se přítrž, wzejde z toho mravní, škoda nesmírná. Lidé zcela a úplně odvyknou bohoslužbě, ztratí mysl zbožnou, ztratí svědomí a budou — pouhými pohany. Bůh račiž tomu učiniti přítrž; my pak ale při každé příležitosti, kde nám to možno, zasazujeme se proti tomuto zrušujícímu zhoubnému moru v církvi Kristově.

2. Fariseové hledali vsudby první cíli čestná místa s takovou suadou, že snadno bylo poznati ctizáboštiwošť jejich. Pro tuto přílišnou ctizáboštiwošť cíli nádhernou dotírawošť jejich tupí je Pán a k tomu ukazuje, že chyba ta docházivá často zaslouženého ponížení.

Slušno rozeznávati péci v svou čest ob ctizáboštiwošti. První jest pomínošť a ctnošť, druhá jest waba.

Šmeš powinni pečowati v svou dobré jméno cíli v svou čest; neboť bí Písmo: „Dobré jméno lepší jest než bohatství veliké.“ (Přísl. 22, 1.) Sám Pán Ježíš dal nám v tom příklad, když hájil sebe proti osocowatelům svým

řkncím, že jest s ďáblem w spolku. Proto také sw. Pawel velikou wáhu kladl na jwou čest, jak wyswítá ze slow jeho: „Řepe mi jest umřítí, nežli aby kdo chwálu mou wyprázdnil“ t. j. zlehčil. (1 Kor. 9. 15.) Příčinu toho pochopí každý suadno. Neboť jen když stojíme w powěsti dobré, můžeme se těšiti úctě poctivých lidí a od toho zamíší na většším díle náš chléb, zamíší důvěra jiných k nám i možnost působiti k blahu jiných. Zůstaň nám tedy vždy pravídem, co dí moudrý Sirach: „Pěci měj o jméno dobré, neboť to zůstane tobě spíffe, nežli tisíc pokladů velikých a drahých.“ (Sir. 41, 15.)

Ustáť sluffi hledati toto dobré jméno své cestami a prostředky dowolenými a prawými. A kteréž jsou to? Předewšším cti sám sebe t. j. měj vždy na zřeteli, že jsi člověk dle obrazu Božího stvořený, pak že jsi křesťan krví Kristowou wykoupený a již na křtu sw. Bohu posvěcený, a dle toho se chovej. „Newítelíž — dí sw. Pawel — že chrám Boží jste, a že Duch Boží přebývá w vás.“ Protož neposkwřňuj, nezahaubuj, nezahazuj sám sebe rozličnými hříchy. Pamatuj co dí sw. Pawel: „Kdo chrám Boží poskwřní, toho zatratí Bůh, nebo chrám Boží jest swatý, kterýž jste wy.“ (1 Kor. 13, 16. 17.)

Abys měl pak čest i u jiných, chraň se netoliko hříchu, ale wystríhej se i pobezření hříchu; wystríhej se míst, osob a spolků, které w dobré powěsti nejsou.

Dokonce pak nehledej cti u jiných způsobem jakým ji hledali Farizeové, totiž přetwarowáním se, lži, pokrytstwím. Lidé jsou bystřejšího zraku, než je mnohý domýšlí. Oni každému wšedko newěří, co mluví, čím své wady a chyby zakrývá a zdobiti chce; oni časem welmi

dobře hledí pokrytci až do dusse, tak že se jeho omluwám, chytrostem a zemnějším wywěstům jen smějí.

Pakli by ale při wšší twé poctivosti, newinnosti a rozšfasnosti se stalo, žeš uběhl w powěšt zlou, buš nějakou náhodou aneb nastrojením zlých lidí, aneb dokonce pro přísné a swědomité zachowávání powinnosti swých, hled se na příslušném místě osprawedlniti a pakli to neprospívá: nuže stůj mužně očekáwaje od budoucnosti osprawedlnění své a wzpomínej slow Páně: „Blahoslaweni jste, když wám zlořeciti a protiwenstwi činiti a wšedko zlé, lhouce o wás, mluwiti bud. u; radujte se a weselte se, nebo obplata wásse hojná jest w nebesích.“ (Mat. 5, 11. 12.)

62. Ježíš wytká židům zatworzelost w podobenstwi o veliké wečeři.

Ž řekl jim podobenstwi: Člověk jeden učinil wečeři velikou a pozwal mnohých. Ž poslal služebníka svého w hodinu wečeře, by řekl pozwaným, aby přišli, že již připraweno jest wšedko. Ž počali se wšickni spolu wýmmluwati. První řekl jemu: Wes jsem koupil, a musím wyjiti a ji shlédnouti; prosím tebe, měj mne wýmmluwna. A druhý řekl: Patero sprežení wolů jsem koupil, a jdu, abych jich zkusil; prosím tebe měj mne wýmmluwna. A jiný řekl: Ženu jsem pojal, a protož nemohu přijiti. A nawrátiv se služebník, zvěstowal to Pánu swému. Tedy rozhněwaw se hospodář, řekl služebník swému: Wyjdi rychle na náměstí a na ulice města, a chudé i mblé a slepé i kulhawé uweš sem. Ž řekl služebník: Pane stalo se, jakož jsi rozkázal, a jestě jest místo. Ž řekl Pán služebník: Wyjdiž na cesty a mezi ploty a přinuť wjiti,

ať se naplní dům můj. Pravímť pak vám, že žádný z mužů těch, kteříž pozváni byli, neokusí večeře mé.

P o z v á n í.

Veliká večeře, kterouž učinil Pán, jest království Boží na zemi, čili církev Kristova. Pokrmý na slavných těchto hodech jsou pravdy v sv. evangelích zjemené, jež do srdcí svých uklábati, svatá přikázání, jichž plniti a veliká zaslíbení, v něž doufati, konečně hojné milosti, jichž přijímati máme.

Touto velikou večeří vyrozumíváme také nekonalé blahoslavenství, čili spasení a obcování duše s Bohem v nebesích, kdež vyvolenci Boží věčně na Boha patří a slávy a blaženosti věčné se zúčastňují. Hospodár, kterýž tuto večeří uchystal, jest Bůh sám; on osvědčil večeří tou nejvěšší lásku k lidem.

A k této slavné večeří zve nebeský hospodár veškeré lidstvo; chceť, aby všickni spasení byli. S pozvaným náležíme i my. Bůh nás nejprvé pozval na křtu svatém, kdež nás přijal do své církve na zemi a nás za dítky své prohlásil i za své dědice přijal. Od té doby pak zval nás opět a opět při každé vhodné příležitosti a rozličným způsobem. Zval nás ústy rodičů a učitelů našich, zval hlasem našeho svědomí, volivem ducha sv., jenž nám dával dobré vnuknutí, zval i našim andělem strážným, kterýž nás chránil před cestami zlymi a vodil na cestu pravou.

Dále nás nebeský hostitel zve rozličnými nehodami, pohromami, nemocemi a vůbec strastmi, kteréž nám uklábá aneb na nás dopouští. A toto pozvání

bude se opakovati, až pak z této zemi do jiného světa vytrčíme.

Mez mnozí z nás nejdou za tímto hlasem zavoucím, omlouvajíce se na věšším díle přílišným zaměstnáním, nedostatkem času a péčemi tohoto světa. Sv. Augustin píše: „Jsouť obvyčné tři věci, kteréž člověka od Boha odlučují: a sice první jest pycha, jenž se připomíná prvním pozvaným, kterýž koupil mes a chtěl jí sblíbnouti t. j. chtěl se v ní co majitel, co pán a první osoba objeviti. Druhá jest lakomství, na kteréž se ukazuje v druhém člověku, kterýž koupil patero sprežení volů a chtěl je zkusiti t. j. chtěl se přesvědčiti, koupil-li se škodou aneb s ziskem znamenitým. Třetí jest smyslnost. Pravíť třetí pozvaný: ženu jsem pojal.“

Tutéž ztuffenost nalezáme již v spisech sv. Jana, jenž bí, že „žádost těla, žádost očí a pycha života“ jsou kořenem všeho zlého a jsou hlavní překážky u dosažení života věčného.

Milý čtenáři! Zbali pak ty také podobným způsobem se neomlouváš, když tebe nebeský hospodár k slavným hodům svým zve? Neříkáš i ty, že nemáš času, nemáš klidu k péci o spásu duše své? Uvaž slova, jimiž Pán skončil podobenství toto: „Pravímť pak vám, že žádný z mužů těch, kteříž pozváni byli, neokusí večeře mé.“

64. Ježíš učí o milosrdenství Božím v podobenstvích.

a) Podobenství o owci ztracené.

J přibližovali je k němu publikáni a hříšníci, aby ho slyšeli. A reptali Farizeové a zákonníci řkouce: „Tento přijímá hříšníky a jí s nimi. J po-

wěděl jim podobenství toto, řka: Který jest z vás člověk, jenž má sto ovec; a ztrátíli jednu z nich, zbalíž nenechá bewabesáti bewíti na pouští, a jde po té, kteráž se byla ztratila, až ji nalezne? A když ji nalezne, wloží ji na ramena swá, raduje se, a přijda domů swolá přátelý a sousedý, řka jim: Spolu radujte se se mnou, nebo jsem nalezl owci swou, kteráž se byla ztratila. Prawímť wám, že tak bude radost w nebi nad jedním hříšnikem pokání činícím wětší, nežli nad bewabesáti bewíti spravedliwými, kteříž nepotřebují pokání.

b) Podobenství o penzi ztraceném.

Aneb která žena, majíc deset peněz ztratí-li jeden peníz, zbalíž nezaže swice a nemete domu a nehledá pilně dokudž nenalezue? A když nalezne swolá přítelkyně a sousedky, řkouc: Spolu radujte se se mnou; neb jsem nalezla peníz, kterýž jsem byla ztratila. Takť prawím wám, bude radost před anděly božími nad jedním hříšnikem pokání činícím.

c) Podobenství o synu marnotratném.

Řekl pak: Člověk jeden měl dwa syny. I řekl mladší z nich k otci: Otče dej mi díl statku, kterýž mně přináleží. I rozdělił jim statek. A po nemnohých dnech, shromáždíw mladší syn wššeko, odebrel se přes pole do daleké krajiny; a tam rozmrchal statek swůj, žito jsa prostopášně. A když byl wššeko utratil, stal se hlad veliký w krajíně té, a on počal nouzi trpěti. I šel a přibržel se jednoho měšřana krajiny té, a ten jej poslal do dwora swého, aby pásl wepře. A žádal nasytiti se pokrmem, jež wepři jedli; ale žádný mu nedáwal. Tedy přišed sám k sobě řekl: Jak mnoho nájemníkú w domě otce mého má

hojnost chleba, já pak zde hynu hladem. Wstanu a půjdu k otci swému, a řeknu jemu: Otče, zhřěšil jsem proti nebi a před tebou, již nejsem hoden slouti twým synem, učiň mne jako jednoho ze swých nájemníkú. A wstao šel k otci swému. Když pak byl ještě podál, uzřel ho otec jeho, a milosrdenstwím huut jsa, příběh padl na šíji jeho a políbil ho. I řekl jemu syn: Otče zhřěšil jsem proti nebi a před tebou, již nejsem hoden slouti twým synem. I řekl otec služebníkú swým: Rychle přineste roucho nové a oblecte ho a dejte prsten na ruku jeho a obuw na nohy jeho; a přiveďte tele tučné a zabijte, a jezme a hodujme! nebo tento můj syn byl mrtew a zase ožil, byl ztracen a nalezen jest.

Roží mání.

Náš Pán a Spasitel o žadné vlastnosti Boží tak často, tak dojemně a pohutlivě nemluwil jako o milosrdenství Božím. Onť zajisté chtěl, aby lidé touto prawbou jednáť od zoufalosti a od hříchu zdržáni, jednáť ale k wřelé lásce k Bohu nemyslně lastawému podníceni byli. I w čtení swrchu položeném wysvětluje Pán rozličným podobenstwím tuto spasitedlnou prawbu. Rdožby nezaplesal w útrobach kajícího srdce swého, an čte podobenství o dobrém pastýři. Boží Syn jest tento dobrý pastýř. Jemu není dosti na tom, že pečue o wššechy owce swé, že uwádí je na dobrou pastwu, že jim totiž zjewuje prawou wíru, že wodí je k zbramodatným wodám, že jim totiž poskytuje milost Boží jedmerým pramenem swátosti, nýbrž on se také ohlíží po těch owcečkách, které se z neopatrnosti aneb i wětší jich winon zatoulaly. Není

mu dosti na tom, že je volá, anobrž on jde je hledat, chodí po horách a do-
linách, kde snad bloudí; a když je na-
lehl, co činí pak? Nemebe je, nýbrž
aby usšetřil noh jejích, na jvá je klade
ramena a přináší do ovčince svého.
Můželiž nekonečné milosrdenství Boží
přívabnějším obrazem vyliceno býti?
Věrná láska Boží nemá konce. Každého

se ohlížeti po pastýři, musí hledati cesty,
kudyby opět mohla přijíti k němu; krátce
hříšník též se musí přičiniti, aby mi-
losrdenství Božího hodným se stal. To
vysvětluje z druhého podobení o synu
marnotratném tak, že tyto dvě podo-
benství ve svém spojení teprv úplně
nám dávají vysvětlení, jak milosrden-
ství Boží působí.

objímá, a pakli se člověk od ní odvrátil,
volá a láká ho k sobě, a jenliž k srdci
Božskému se opět navrátiti chce, objímá
ho láska téhož srdce opět.

Důslem se nesmí těmto slovom
rozuměti tak, že láska Boží podnáší a
nchvacuje člověka jako silný vítr, proti
vůli jeho; nikoli, nýbrž zbloudilá ovce
musí poznati a želeť, že zbloudila, musí

Tu vypravuje Syn Boží o člo-
věku, kterýž měl dva syny. Jeden z těch
dvou synů oddal se lehkotážnosti, vy-
mohl si na otci svůj podíl, vytrhl se
z ruky otcovské, a žil v cizině dle li-
bosti své, až promrhav vssecek svůj
peníz upadl v zaslouženou bídu a nouzi.
Tímto otcem nyní Kristus nasseho Otce
nebeského, dvěma syny jeho rozumí po-

koleni lidské. Ismel vsiichni synové Boží; neboť Otec nebeský dal nám život a pečuje o nás s láskou otcovskou, vyhlásil pak nás za své syny ústí Ježíše Krista, i přijal nás pro zásluhy Spasitelovy skutečně za své děti a dědice nebes, jakž i církev sv. na křtu sv. nám osvědčuje. Věškeré pokolení lidské dělí se na dvě části; sestává totiž z lidí spravedlivých a z lidí onomu marnotratnému synu více méně podobných. V něm teby znací se osud vsiich, kdož se nebeského Otce spustili, kázni jeho a kázni sv. církve vyhynkli, Božích příkazů neshledali, nhybrž dle své libowůle a dle chticů tělesných žijí, pobíli otcovský promrhávající. Tento pobíli jest vsi, co máme a jsme. Nebeský Otec jest bárcem našeho života, našší dusse našeho rozumu, naššíh smyslů, naššíh statků pozemských, jak bí sv. Pavel: „Co máš, abys byl ucobdržel?“

Osud teby synů marnotratných záleží dle obrazu od Krista nám poskytnutého w tom, že ubíhají w jistou bídu a hroznou strast. Možno, že je tato strast potká již zde na zemi, že za swou zpupnost dojdou pokoreni, za své rozsošnictví strží hlad a za swou zahálku nabudou práci špinawou a namahawou a přebce k wyžitíw nedostatečnou. Pak-li se ale zde strasti vyhynou, neutekou ji na světě jiném, kdež owšem bude tím bolestnější pokuta jejich, poněwadž bude nezbytá, věčná.

Neboť, Kristus jísti, že, pokud hříšník trwá w strastech wezdejšíh, ješštė je jemu pomoci, a pomoc ta záwisi pouze od něho. On předwádí nám onoho marnotratného syna, jak we své bídě a nouzi s citem kajícím wzpomněl otcovského domu, jak zaplakal nad swým neshlastným krokem, kterýž z domowa

učinil a jak zatoužil po návratu. Zavrhl vselíkou pychu a chtěl w pokore, w zahambení wrátiti se domů, chtěl i ješštė více pokoriti se přeb otcem, chtěl klesnouti na kolena swá a prositi o milost; chtěl i naprawiti, co ješštė napraweno býti může, chtěl totiž ne co syn žiti, nhybrž co dělník, čili sluha pracowati w domě otcovském. A jak si umínil, tak i wykonal. Až hle, došel více, nesmírně více, nežli doufati mohl. Otec widá ho w slzách kajících, widá ho trestem zhojeného, přijal ho w náručí otcovské, ano přiwínuł ho k sobě s nelícenou radostí a slawil s věškerou robinou swou tento den co den nowého narození syna swého.

Otec nebeský jest milostiwější nežli otcové lidsští; neboť láska otcovská jest jen slabý odlesk nesmírné lásky Boží. Ale dobře si toho vsimněme, že onen otec syna marnotratného netěšil se proto, že se mu nawrátíl syn, ale že se mu nawrátíl syn kající, naprawený; neboť prawil: tento syn můj byl mrtem a zase ožil, byl ztracen a nalezen jest. Tak i nebeský otec přijímá s radostí jen hříšníka kajícího a napraweného. Nad ním pouze těšší se On i radují se nebesa. Protož nikdo se nemýli, že milosrdenství Boží, ac nesmírné, wztahuje se na vsiichy lidi bez rozdílu jejich powahy mravné; nhybrž kdo chce od nebeského Otce přijat býti na milost, musí přebewšíh poznati hříchů swé a musí cítiti prowínu swou, musí hříchůy nenáwiděti, nad nimi w srdci plakati, musí upřímně želeť, že jimi Boha, nejlepší dobré, urazil a sebe spaseení věčného zbarwil; musí pak bále z těchto hříchů ihned powstati, je i následky jich, pokud možno, naprawiti aneb aspoň musí perwný úmysl míti, že za vsi to

zlé dosti učini, seč jen síly jeho stačí. On pak musí pevnou nohou pospíchat z místa jeho winy do náruči otcovského.

Kristus sám ustanovil kněze, aby jako zastupitelové Božského milosrdenství čekávali návratu takovýchto synů marnotratných, aby je na místě Božím volídně a lastavě přijímali, pokud je naleznou skutečně kající. Tu pak teby u nohou zpovědníkových musí se pokoriti hříšník a musí žalovati na sebe; musí totiž wyznati se ze všech hříchů svých, i pověděti, jak je již napravil aneb aspoň napraviti chce, aby mohl zpovědník posouditi, jestli kající také skutečně odpustění hříchů hoden, aneb-li sluší, aby dříve ještě dal důkaz svého skutečného napravení. Tu pak slyší z úst náměstka nebeského Otce, jakým ještě má hříšník podvoliti se skutkům dobrým, aby zadošť učinil uražené velebnosti božské; neboť ačkoli Ježíš Kristus svou smrtí za nás za všechny Otci nebeskému dosti učinil, nicméně jest i snahy nassí třeba, bychom dle slabé síly své urážky Bohu učiněné dobrými skutky zahladili, neboť bí sv. Augustin: „Ač nás Syn Boží vykoupil beze přičinění nasseho, Bůh spasiti nás nemíní beze přičinění nasseho.

Konečně zvěštuje zpovědník marnotratnému avšak opět navracujícímu se synu ta milostná slova: Odpouštějí se tobě hříchové tvoji; již opět přijat jsi za syna Božího. Jdi a nehřeš více.

Toto věda, milý čtenáři! koj se blahou nadějí v milosrdenství Boží, ale nezameškávej také, co Bůh jakožto neodvolatelné podmínky při uběhování svého odpustění a smilování ustanoviti ráčil. Podvol se rád a ochotně těmto podmínkám. Zhřešil-liš, oplatávej hřích svůj, naprav co napraviti

můžeš, pospěš k zpovědníci a pokor se zde a volej: Zhřešil jsem Bože před tebou, nejsem hoden slouiti synem твоým, ale přijmi mne toliko za nábedníka svého. A Bůh bude zajisté milostiv tobě, pro zásluhy Ježíše Krista a pro kající mysl твоou.

65. Podobnoství o newěrném vládati.

Pravil Ježíš k učenníkům svým: Byl jeden bohatý člověk, kterž měl wlabaře; a ten obžalován jest před ním, jakoby byl rozmrhal statek jeho. I povolano ho, řekl jemu: Což to slyším o tobě? vydej počet z wladařství svého, neb již nebudeš moci wládnouti. I bí wladař sám u sebe: Co učiním, nebo pán můj objímá ode mne wladařství? Kopati nemohu, žebrati se stydím. Wím co učiním, aby, kdž budu složen z wladařství, přijali mne do domu svých. Zawalow teby jedného každého dlužníka pána svého, řekl prvonímu: Jak mnoho jsi dlužen pánu mému? A on řekl: Sto tun oleje. I řekl mu, wezmi jistinu svou, a sedna rychle napiš padesát. Potom druhému řekl: Ty pak jak mnoho jsi dlužen? Aterž řekl: Sto forců pšenice. Dí jemu: Wezmi zápis svůj, a napiš osmdesát. I pochwálil pán nepravého wladaře, že opatrně učinil; nebo synové tohoto světa opatrnější jsou v pokolení svém, nežli synové světla. I ják pravím vám: Činite sobě přátely z mamony nepravosti, aby kdž by jste zhnuli, přijali vás do stanů věčných.

Roziimání.

W tomto podobenství wyznamená Kristus wyznamem „bohatý člověk“

samého Boha, Pána nebes a země, a slovem „vladař“ vyrozumívá člověka. Sv. míra i ztuffenost hlásají tutéž pravdu, kterouž vyslovil sv. Pavel, an píše: „Nic jsme zajiště nepřinesli na tento svět, bez pochyby že také nic odnesti nemůžeme.“ (1 Tim. 6, 7.) To platí o všech lidech beze všeho rozdílu, o mrzáku, jenž žebře na rozcestí a též o knížeti, jenž sedí na trůně, jakož zaznamenáno v knize moudrosti: „Bezdnostejný jest příchod všechněch božiwota a podobný odchod.“ (Moudr. 7, 6.)

Nazí, všeho vlastního jmění profiti, přišli jsme na tento svět, a nazí vrátíme se do hrobu zase; vše, co nyní jméním svým nazýváme, musíme zde pozůstatiti jiným. Počátek a konec žiwota našeho jest tedy stejný, jest úplná chudoba, co pak mezi tím leží, jest doba správy cizího jmění; neboť tato zpráva naše má své hranice, jakož Bůh je sám vykazuje. Myš sami nemáme zde stálého obydlí; kdo ale nemá stálého obydlí, anobrž jen co přichází a poutník touto zemí chodí, nemůže vlastníkem jejím aneb něčeho na zemi nazván býti, on jest pouze dočasným správcem všeho toho, co má aneb své nazývá.

Také není správa časného jmění libowůli člověka pozůstatwena, nýbrž Bůh dal jisté zákony, dle kterých má řízena býti. Onť co nejvyšší majitel, Pán a vládce všeho stvoření rozkázal, abychom časné statky, pozitky země i jily tělesné a duševní, i všeliké jakékoli dary a milosti vynakládali k oslawě Boží, k spáse vlastní i k blahu bližních svých. A právě tyto zákony, jimiž Bůh svou vůli ohledně našeho majetku zjewil, jsou také wáhou, na které naše skutky wážiti bude a jsou mírou, dle

teré naši obměnu anebo pokutu na věčnosti odměří spravedlivý soudce.

W tom se zakládá pravý náš poměr k statkům mezbežším.

Alle jak mnozí zapominají tohoto poměru a jednájí se statky svými tak, jakoby byly tyto jejich nejwlastnějším majetkem, jakoby neočekávalo jich žádné odpovědání a žádné soudbu. Nespravedlivým způsobem hromadí, statky na statky, aneb promrhávají je nejhanebnějšími hříchy. Konec toho všeho bude, že přijde smrt, oddělí člověka od statku jeho a postaví duši před soudnou stolicí Boží; pak běda duši té, jenž nehromádžowala statky pro nebe.

Protož chwálí Pán wladaře nespravedlivého, ne sice proto, že plýtwal statkem cizím; jestť méně proto, že se dopustil na konci své správy podvodu, ano i jiného jestť k podvodu swedl, anobrž proto jej chwálí, že se opatrně o svou budoucnost staral, aby mu totiž dobře bylo, až se jemu obejme wladařství. Pán chce říci: Jako tento wladař, pravý to syn swěta, o svou budoucnost pečowal: tak wy, kteří jste synowé Boží, máte se starati o žiwot wěčný, o svou budoucnost za hrobem a máte tudíž hleběti, abyste si statky, jichž wám Bůh swěřil, získali přitele w nebesích, máte totiž statky pozemské wynakládati dle rozkazu Božího, zvláště pak k tomu, abyste dobře činili bližním svým, neboť „kdo se smilowává nad chudým, jako na ouroky půjčuje Hospodinu a on za dobrodiní jeho odpłatí jemu.“ (Přisl. 19, 17.) Ruce chudých, prawi jistý křesťanský mudrc, jsou jako ruce Kristowy ony přenášejí naše bohatství do nebe, kdež pak je opět nalezneme; modlitba chudých, kteréž jsme učinili přátely svými,

vyproší nám u Boha milost šťastně smrti, kterouž přijdeme v obydli věčné blažosti.

65. Podobensství o bohatci a Lazaru.

Farizeové, kteříž byli lakomí, posmívali se Pánu Ježíši; ale on dí jim: Byl jeden bohatý člověk, kterýž se oblécel v šarlat a kment a hovořoval na každý den štěstěně. A byl jeden žebrák jmenem Lazar, kterýžto ležel u vrat bohatého plný vrčedů, žádaje nasycen býti z drobtů, kteříž padali se stolu bohatce, a žádný mu nedával; a iťšak psi přicházejíce lízali vrčedy jeho. Stalo pak se, že umřel žebrák, a nesen jest ob anđělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatce a pohřben jest v peklu. Pozdvih pak očí svých, užíel Abrahama z daleka a Lazara v lůnu jeho, a zvolav řekl: Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou, a posli Lazara, ať omočí konec prstu svého v vodu a ochladí jazyk můj, neb se mučím v tomto plameni. I řekl mu Abraham: Synu, rozpomeň se, že jsi přijal dobré věci v životě svém a Lazar též zlé; nyní pak tento se těší a ty se mučíš. A nad to nade všefco jest mezi námi a vámi veliká propast utvrzena, aby ti, kteříž chtějí vstoupiti k nám jíti, nemohli; aniž od onud sem přejíti. I řekl: tedy prosím tebe otče, abyš ho poslal do domu otce mého, neboť mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni do tohoto místa můj nepřišli. I řekl jemu Abraham: Majíš Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají. Ale on řekl: Ne otče Abrahamo; ale kdyby kdo z mrtvých k nim přišel, budou pokání činiti. I řekl mu: Jestliže Mojžíše a proroků neposlouchají, neuvěří ani, byť kdo z mrtvých vstal.

M o j j i m á n i.

Statky tohoto světa nejsou stejné mezi lidmi rozděleny; z toho rozdílu v jmění pochází i rozdílnost stavů lidských, různění je v smýšlení a mravech jejich. Vidáme i za dnů našich zde a onde bohatého člověka, an na chudé lidi s pohrdáním hlebí a dny života svého v samých rozkoscích tráví; u brány domu jeho pak sebi chudá, jenž sotva má, čím by dnes zahnal hlad svůj a newí, kde a jak zítra nezbytných potřeb si opatří.

Tato nehoda v osudech lidských mnohého již zavědla v pochopnost o moudrosti a prozřetelnosti božské. I volá ne jeden z hladových Lazarů: Nejsme-li pak všickni tvorové Boží, učinění z jedné hlíny a oživeni dechem z jedné úst božských? Proč tedy má jeden takřka plouti v samém bohatství, anto jiný neobstatkem všeho druhu chradne a hýne? Proč jednomu tolik dáno, že ani newí, co s tím počíti, anto jiný ani sehnati nemůže, čím by nakrmil sebe a rodinu svou a čím by zakryl tělo své a svých bítel proti větru a mrazu? — Třto myšlenky zavádí pak mnohého chudého, že s závistí ano s nenávistí pohlíží na bohatých, že kline jejich tvrdému srdci, že, když se mu příležitost naskytne, sahá i po jejich zboží a úkladně zboží to sobě přivlastňuje.

Na to sluší odpověditi, že rozdíly v majetku jednotlivých lidí zakládají se dílem v povaze lidské, dílem v řízení božském. — Nerovnost ta zakládá se v povaze lidské, poněvadž nejsou všickni lidé stejně přičinliví, domyšliví, opatrní, a střídmi. Mnohý se práce štítí, rád hejčt, má veselijaťe drahé

libůstky, i což může z toho pojtí, než že se záhy svého jmění zbarví, anto přičinlivý, pořádku milovný a střibný člověk uhořpodaří a čím dále tím spěšněji bohatne. Některý pak člověk, jenž v mladosti ničemuž přiučovatí se nechtěl, sotva dospěl let mládeneckých, založil rovinu. Čím jí má nyní živiti, nemaje žádného řemesla, ani jnad nemaje tělesné síly a zručnosti k práci nádemnické? Tu ovšem musí v domě jeho nastati chudoba, ale chudoba zaviniá a nesluší takovému člověku zehrati na řízení Boží, jelikož jednal proti všemu rozumu, aneb, jak říkáme, zajel nehledě na zadní kola.

Alle zakládá se nestejnost jmění také v řízení božském. Bůh nestvořil všechny kraje této země stejně plodné, mimo to dopouští pohromy, sucha, povodně a požáry na pole a statky některých lidí, též i nemoce všelikou schopnost k práci objímající, tak že mnohý bez winy své chudne. Co tím má docíleno býti, leč aby neměli všickni lidé stejného jmění, uvrž aby někteří byli bohatší, jiní chudí. Při nestejnosti jmění snadno uvazují se lidé v rozličná díla; neboť jeden potřebuje druhého. Bohatec nemůže vládnouti celým svým jměním, nemůže využiti statků svých, a protož volá chudého ku pomoci. Chudý pak sháně se po potřebách svých, rád přijímá nabídnutí bohatého a ochotně pomáhá jemu, jak bí písmo sv.: Bohatý a chudý potkali se spolu, učinitel obou jest Hospodin. (Přísl. 22, 2). Slova ta vysvětluje sv. Augustín, an píše: „Bohatý a chudý zdají se sobě odporovatí, než ale jeden potřeben jest druhého; chudý stvořen jest pro bohatého a bohatý pro chudého. Lidé mají zase lidmi zachováni, obslu-

hováni a ob lidí vydržováni býti; tak tomu chtěla moudrost božská.“

Jestli však tak neběje se, jestliže totiž bohata nezaměstnávají a neživí chudých, to pochází obtud, že klesla víra a tudíž i uštybla láska křesťanská v srdcích lidských. Bohatec, jenž pozbyl víry, ovšem vyhledává pak všelikou svou blahost jen v rozkoších světa, a poněvadž peníze jsou klíče k všeliké slasti tohoto světa, snaží se jich nabýti a udržeti, co jen možno. Proto odvrací oči svých od bídy jiných lidí, aby přirozená útrpnost nepřiměla ho, vydávati pro jiné, co jediné pro sebe vydati chce. Je nemá víry, schází mu pohnutka vyšší k dobrodějství; on nepochmíná věčnosti, aniž nechce znáti slova Páně: Což učiníte jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili.

Neobstává se pak ale víry také i chudým. Za nassich časů věří mnozí z lidu spíše nerozumným tlachalům nežli lidem stavu duchovního, věří více rouhavým knihám nežli písmu sv. a protož zahazují víru, která jediné může ukojiti a posíliti člověka v každé strašti. Následkem toho stejnou měrou, kterouž ubývá víry, trátí se v srdcích lidu vytrvalost, zmužilost, pokora a odevzdanost do vůle Boží; trátí se naběje životá věčného a na místě té naběje vdirá se do mysli chudých nespokojenost, nebůvěra, reptání a zoufalost.

Nastává tedy otázka: Zdá tu pomoc? Meni žádné jiné pomoci leč v návratu k sv. křesťanské víře. Z víry zroste láska; neboť víra učí, že jsme všickni dítky jednoho otce, vykoupeni Syna Božího, chrámové Ducha sv.; víra učí bohatce, že má z lásky k Bohu milovati bližního a dobře činiti jemu, a že statkové zemští jsou jako zboží

Bohem jemu světeué, aby ho vynaládal k prospěchu netoliko svému ale i jiných; a tatáž míra uci chudého, že má w pokore a z lásky k Bohu sloužiti jiným, že má s oddaností do vůle Boží snášeti osud svůj, že právě tento trpký osud má pobnécovati w něm touhu po bohatství duševním, po ctnostech bohumilých, kterýchž ani mol ani rez nekazí a kteréz jsou bezpečnou cestou k životu věčně blahému.

2. Zde na zemi trvá všecko bohatství i všeeliký nedostatek jen na krátký čas. Lazar zemřel, a zemřel i bohatec, ale jak rozličný byl osud jejich na věčnosti! Dnoho wnesli andělé do lůna Abrahamowa čili do nebe, tento pohřben jest w pekle. Odkud to? Snad že Lazar býval zde na zemi w chudobě a onen w bohatství? Nikoli; neboť bohatství samo sebou neuvádí člověka w peklo; jakož i pouhá chudoba nebává ještě jistého nároku a práva k životu věčnému. Co do pekla vede, jest bezbožné užívání bohatství, svěmvolné plýtvání penězi a hříšné rozkošnictví. A co do nebe vede, jest trpělivost, pokora a obewzdanost do vůle Boží. Mnozí boháci wystawěli si svýmí wezdejšími statky t. j. dobrým a šlechetným jich upotřebením jakoby schody do nebe, a zase mnozí chudí došli trestů pekelných svým reptáním, nenávistí k bližnímu, krádeží a loupeží.

Pročez, nechť náležíš do třídy lidí bohatých anebo chudých, moudře si počínej, použiwej stánu, do něhož tě Bůh postavil, abys došel žádoucího cíle na věčnosti. — Ksi-li bohat, užíwej mírně z toho, co ti Bůh popřál a užíwej toliko věci dovolených; z přebýtku svého hled oblažiti své chudé pokremní přátele i cizé lidi, maje vždy na mysl,

abys to činil ne pro wděčnost lidskou, ne pro slávu světskou, ale pouze z lásky k Bohu a tudíž i škrtě i tu, kde jen newběl od lidí sklidiš. — Ksi-li chud, pamatuj, že trpký jest život tvůj zde na zemi, a žeby bylo velikým bláznovstvím, abys sobě zkažil blaženost života věčného. Život zdejší jest krátký — život za hrobem bude věčný. Krátce teby trwati bude smízel tvá zde na zemi, snášej ji trpělivě, setrwej w počtivosti a oddanosti do vůle Boží, aby odměna tvá hojna byla w nebesích.

67. Ježíš uzdravil 10 málomocných.

Štalo se, kdýž se bral Ježíš prostředkem Samariška a Galilee, a wcházal do jednoho městečka, potkalo se s ním 10 mužů málomocných, kterížto stáli zdaleka a pozdwižše hlasu, řekli: Ježíši mistře, smiluj se nad námi. Kterížto kdýž uzřel, řekl: Jděte ukažte se kněžím. Štalo se kdýž šli, že očistění jsou. Jeden pak z nich, kdýž uzřel že očistěn jest, návratil se, hlasem velikým welebě Boha, a padl na twář k nohám jeho, díky čině; a ten byl Samaritán. Odpowědew pak Ježíš, řekl: Zbalíž jich není deset očistěno? a kde jest jich dewět? Jeden nalezen, jenžby se byl návratil a vzdal chwálu Bohu, jediné cizozemec tento. Š řekl jemu: Wstaň a jdi, nebo míra twá tě uzdravila.

N o z j i m á n í.

Nemoce jsou owšem věci nemilou ano nejwšše obtížnou, awšak řízení Boží wykazuje jim častokráte úlohu pro nás velmi užitečnou.

a) Nemoce uci nás znáti pravou cenu věci wezdejších. Lidé stálého zdramí

požívající castokrate přeceňují statky a radosťi vezdejší. Mnohým nesmírně mnoho záleží na truhlici penězi naplněné, pro tu činí pobniky ohromné a jsou blaženi, když jim přibýlo nového přírůstku v pokladu; z lásky k pokladu dovolují si snab i nesprávnosti a zameškání rozličných svých povinnosti. Mnozí zase milují veselou společnost a hýření noční a k vůli tomu zanedbávají vychování své rodiny, těm věcem obětují i své štěstí manželské. — Ale když upadli v těžkou, bolestnou aneb dlouhou trvající nemoc; jak se tu přewrátilo wesskeré smýšlení a jednání jejich. O pokladu svém a nespravedlivém rozmnožování jeho nechťi více slyšeti; zlato a stříbro je netěšší více, oni to ctí, že jak mile wykročí z života, jiní se o wessecko rozdělí, a jim nezůstane nežli rakew přená. Nač mají tedy hromaditi, co toliko dnes nazývají svým, zítra wšak bude majetkem cizím. — Podobně nechťi jinudy weseli bratři nyní slychati o wyrazených hlucných, jim teď nade wsecko jde tichá domácnost, láska a služba manželčina. O což litují, že si lastawé ženy dřive neuměli wážiti, že ji netečnosti ba snab i hrubosti swou trápili a uráželi. Podobně wsecky jiné věci tohoto swěta wyskytují se jim co věci pomíjející, marné, ba i sskoblivé, toliko to má nyní w očích jejich prawé a trwalé ceny: sloužiti Bohu a konati měrně powinnosti ob Boha wykázané.

b) Nemoc učí dále, wážiti si času ob Boha nám wyměřeného: Mnozí lidé za duň své zdrawoty newědí, co počiti s časem; trápíwá je dlouhá chwíle a protož zabíjejí čas marnými námštwami cizých domů, zwláště hospod, rozličnou hrou, sšastkowáním aneb čtením knih plných smýšlenek, z nichž se člověk ni-

čemu dobrému naučiti nemůže. Když ale nemoc uenabáde je na lože wrhne a možnost, blízkost, krátce nebezpečí smrti jim připomíná, když se jim na mysl tlačí ta myšlenska: Přijdu-li před soudnou stolicí Boží, čím, kterými skutky užitečnými se wykáži? Jak zodpowím zahálku a netečnost swou? Tehdy počínají želeťi hodin, dnů a roků w nichž činili věci, které nemají pražádné ceny před Bohem, ano patrně jsou hříšné a trestu hodné. Tehdy také čintwají přebsewzeti, že, uzdrawi-li je Bůh, se umoudří a budou lépe wážiti si dražého Božího daru, jež čas nazýváme.

c) W dobách zdraví a síly zapominá člověk snadno na swého nebeského Otce. Jsmeť poněkud wšichni více méně dítkám podobni. Tyto při své hře a škotaciwé kratochwíli snadno se zatoulají, hledají jakési swobody a ne dbají wystrah, kteréž jim rodiče právě před touto swobodou dali. Už pak je překwapí nějaká nehoda; tu zděšený ohlížejí se po otci anebo matce, wolají je a pospíchají w ochranné náručí jejich. Tak i dospělý člověk w štěstí a w rozkoffi snadno zatoulá se ob swého nebeského otce, zapominá na jeho wystrahu a zákazy a pak teprw, když upadl w strašť, když cítí bolesti na těle těžce zhojitebné, i newí si rady a pomoci, pak ohlíží se opět po swém wšemohoucím a nejwýšše dobrotiwém Otci nebeském.

d) Dvšsem wzpomíná křesťan i když jest úplně zdráv w jistých dobách také svých poklešků a wad, ale časem jest toto wzpomínání jen jalowé a neupřímné, člověk sám sebe rád klame, welké chyby omlouwá a zmenšuje a malé chyby dokonce ani za chyby nepokládá. Jináť to w nemoci; tu w duchu je jako rozbřeskne, tu přestává klamání sebe sa-

mého, tu upřímně se člověk z toho významává, že velebnost Boží mnoho a těžce urážel, i bývá někdy strach před věčným soudem větší, nežli strach z nastávající smrti, a protož bývá i lítost upřímná a spasitelná.

e) Mimo to učť nemoc i lásce k bližnímu. Říká se: kdo sám neutrpeľ, jinému nevěří. Kdo nikdy veliké bolesti tělesné, spaní prázdné noci, všeobecnou mdlobu těla a podobné nehody nezakusil, neumí obtíž jejich oceniti; ale kdo to vše již snesl, upřímnou mívá útrpnost s nemocným a slouží jemu rád a trpělivě.

Konečně jeví se v nemocích pravá láska a přináší do domu mír a spokojenost. Kolik manželů, již pochybovali o lásce svých žen, poznali v nemoci pravou upřímnost a obětivost, slovem lásku jejich. Protož můžeme nemoce považovati za školu, v které Bůh lidi napravuje, ctnostem učí a je k blahu vezdejším i nebeskému navádí.

67. Ježíš učí jak se máme modliti

a) v podobení vání o nespravedlivém soudci.

Pověděl pak jim také i podobení vání, že potřebí jest vzdychy se modliti a neustávati, řka: Byl v jednom městě jeden soudce, kterýž se Boha nebál a člověka nestybděl. Byla pak v tom městě jedna wdova, a ta přišla k němu a prosila řkouc: Zastaň mne proti protivníku mému. I nechtěl za mnohý čas. Potom pak řekl sám u sebe: Ač se Boha nebojím a člověka se nestybdím, však že mi ta wdova obtížna jest, pomstím ji, aby naposledy přijdouc nezhaněla mne. I řekl Pán; Slyšte, co vám nepravý soudce?

Což Bůh nepomstí myvolených svých, kteříž k němu dnem i nocí volají, a buďeliž problévati?

b) v podobení vání o příteli.

Kdo z vás bude míti přítele, a přijde k němu o půl noci a řekne: Příteli přijď mi tři chleby; nebo přítel můj přišel z cesty ke mně a nemám, co bych mu přebložil; a onen zevnitř odpovídaje řekl by: Nečin mne nevole, dvéře jsou již zavřeny, a dítky mé jsou se mnou v pokoji, nemohu vstáti a dáti tobě. A buďeli on trvati tluka, pravím vám, že ač nebá jemu vstana, protože jest přítel jeho, však pro neodbytnost jeho vstane, a dá mu, kolikkoli potřebuje. I pravím vám: Proste a bude vám dáno; hleďte a naleznete; kľucte a bude vám otevřeno.

c) v podobení vání o Farizeovi a publicánovi.

Řekl také některým, kteříž v sebe doufali, jakoby byli spravedliví a jinými pohrdali, podobení vání toto: Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden fariseus a druhý publicán. Fariseus stojí takto sám u sebe se modlil: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, dráci, nespravedliví, cizoložníci, jako i tento publicán. Postím se dvakrát za týden, desátky dávám ze všech věcí, kterýmiž vládnou. Ale publicán stojí zdaleka, nechtěl ani oči k nebi povzdvihnouti, ale bil se v prsy své řka: Bože, buď milostiv miě hříšnému. Pravím vám, tento vstoupil do domu svého ospravedlněn, ne pak onen; nebo každý, kdož se pomyšluje, bude ponizen a kdo se ponizuje, bude pomyšlen.

Možít mání.

a) Z těchto podobností zřejmě vysvitá, že to vůle Boží, abychom se modlili. A modlitbě vybízí a vede nás již sama potřeba naše. Slovoť při všem co činí suadno poznává, že nedostatečná jest síla jeho k dosažení toho, co si přeje a čeho nemyhnutelně potřebuje. Když rolník klade zrno do země, ví že marna bude práce jeho, nedá-li Bůh potřebného slunce a dostatečné vláhy. Když kupec vstupuje na loď, aby se přeplavil kdalekým břehům k nakoupení potřebného zboží, cítí v hlubinách srdce svého, že stojí v ruce Boží a že zahyne, nedá-li Bůh plavby tiché, větrů příznivých. Když řemeslník staví svou dílnu a zakládá svůj vlastní dům, zvaž nepraví jemu zřetelnost a rozum, že marně staví, nedá-li Bůh zdraví tělu a duši a nedá-li požehnání práci jeho? Všudy tedy nedostatečnost naše staví se nám na oči a vybízí nás, abychom Pána, jenž o všem ví, vše řídí a spravuje a osudy našimi vládne, prosili o jeho podporu a pomoc.

Dnes pak to slyšíme z úst samého Syna Božího, že chce Bůh, abychom za všecko prosili, čehož potřebujeme, a obdržeme, abychom děkovali. On sice zná dokonale naše potřeby, on ale spolu chce, abychom cítili, že není to povinnost jeho, obpomahati těmto potřebám našim, nýbrž že všechny dary plynou z pouhé štědrosti a lásky jeho, on chce, abychom vždyž zůstali pamětlivi naší odvislosti od něho a stali se wděčnými za to, co nám z milosti dává.

b) Z podobností svrchu položených udává Pán dvě vlastnosti, které má modlitba naše mít, aby dostla

vyslyšení a sice máme ji konati s vytrvalostí a pokorně.

Dva rdova přicházela k soudci s prosbou svou opět a opět, a přítel žádající se vypůjčiti tři chleby, neustál prositi a tlouci, až došel, čeho si přál. Protož i ty, milý čtenáři! neochabuj v modlitbách svých. Pakli žádáš o věc patrně dobrou a bohumilou a Bůh tobě hned k pomoci nespěje, nebuď málomyslný; víš Bůh zajisté, proč odkládá s vyplněním prosby tvé, jsou toho zajisté důležité příčiny. Nezpýtatedlné jsou cesty jeho. Úsudky jeho nejsou jako úsudky lidské. Protož pros opět a opět, ovšem povždy s doložením: Ne má, ale tvá vůle staň se, o Pane. Také pokorna musí býti prosba naše. Považ, kdo jest onen Pán, k němuž o pomoc voláš, a považ, kdo ty jsi. — Pán, s nimžto modlitbou mluvíš, jest neobfáhlý, všemohoucí tvůrce a vládce nebes a země; on jest nejvyšší svatý, před něhož nesmi nic nečistého vstoupiti. A kdo jsi ty? Tyš jeho tvor, kterýž žije z pouhé milosti jeho; tyš jeho tvor ale pokálený mnohými hříchy a tudíž nehodný jeho lásky a péče. Protož modli se pokorně; nenkazuj na své dobré vlastnosti a skutky, jakoby, spolehaje se na ně, žádalš od Boha nějaký jeho dluh či povinnost. Tak to činil fariseus, an chtěl se modliti vlastně jen chlubil se před tváří Boží. Co jest dobrého v tobě jest zajisté z daru Božího a ne tak ze zásluhy tvé, protož Bohu a ne sobě vzdávej čest a chválu! Sled při modlitbě své na své křehkosti a vadě, oplakávej je a pečuj, jakbys je otložil; tou cestou bojdeš nejspíše vyslyšení u Boha, neboť on pyšným se protivuje a jen pokorným dává milost svou.

68. Ježíš přítel dítek.

Prinášeli pak k Ježíšovi i nemluvnátka, aby se jich dotýkal. Což když užřeli učennici, donášeli jim. Ale Ježíš svolav je řekl: Nechte dítě, ať jde ke mně, a nebráňte jim, neb takových jest království Boží. Amen

důvěru v moc a požehnání jeho. Všude nalezáme v písni nového zákona, že jakoli mnozí mužové se prohřešili proti Pánu Ježíšovi, z žen ani jediná se jemu nerouhala, anobrž kde se která žena s ním potkala, každá nejhlubší úctu k osobě jeho a soustrast v době utrpení jeho jevila. Stařena Anna

pravím vám, kdožkoli nepřijme království Boží jako dítě, nebude do něho.

M o z j i m á n í.

1) Matky přinášeli k Pánu Ježíšovi své nemluvnátka, aby se jich dotýkal. Z toho vysvitá, že tyto matky Pána Ježíše velice ctily a že měly zvláštní

zapešala, když ho co nemluvně v chrámě spatřila; Samaritánka zášla nad osvědoměnoucnosti jeho a zvěstovala, že on zajisté jest prorokem; Maria Magdalena jšouc ob něho na milost přijata, zahřela k němu nejčistší láskou; Maria z Betanie a Marta sestra její s největším plesem přijímaly ho co hosta do domu svého, žena Pilátova prosila

muže svého; aby neublížil jemu; když byl veden na horu Kalvarii, když muži volali: Utržuj ho! plakaly útrpně ženy nad ním a Veronika podala jemu šátku svého k utírání potu, nemohouc jinak ulehčiti strastem jeho; při jeho kříži všudy vidíme vedle matky a Jana také soutrpící Marii Magdalenskou; konečně po jeho smrti, tři ženy to byly, jenž v hrobě bezduchému tělu jeho drahými mastěmi počtu učiniti chtěly.

Tyto ženy vedent byly k úctě Páně tím, že poznaly swatý život jeho, že slyšely moudrá slova a že byly svědky závraků jeho. Avšak toho ani netušily, jaké požehnání pohlaví ženskému vůbec z učení a ustanovení Páně plyne. Žena za staré doby byla toliko děvkou muže silnějšího a pánovitého; byla vyloučena ze všech nevinných radostí společenského života, objouzena v nejzadnějším oddílu domu mužova žiti, konala tam práce domácí. Muži v něčem rabiti, muže v nebezpečí mravném varovati, aneb do záležitosti svých sňmů se míchati nebylo dopřáno ženám. Synové v mladém věku obloučení jsou od matek a jen dcer jim ponecháno. Z zrástaly dcery v oblehlých síních domu otcovského bez důkladnějšího vycvičení v náboženství, až nad osudem jejich rozhodl otec. Netoliko u pohanů ale i u židů mohl každý muž pod lecjakous záminkou dáti ženě své listek jejího propuštění či zapuzení z domu, uacež žila ve světě v bídě a v potupě.

Ale jak to vše změnilo se vlivem víry Kristovy. Žena ustanovením swátosti stavu manželského a prohlášením, že jest tento stav nerozlučitebný leč jen surti, došla čestného místa po boku svého chotě. Již není děvkou jeho, jest pomocnicí a přítelkyní jeho,

jest s ním hlavou celé rodiny. Rbežto jinby nesměla žena bohatého muže bez povolení zvláštního blížiti se k němu aneb wstoupiti do síně jeho, jest nyní oprávněna státi jemu po boku v společenském životě, doma i na veřejnosti; budiž on stavu jebe vyššího a bytby byl i knížetem panujícím, ona vedle něho sedí na trůně. Muž pak nemá více práva sám rozhodovati nad osudem dítek svých, též matka má a musí o své miněni tážána býti. Ž nesmí více pacholata matce z náručí trhány a jinam k vychování dávány býti, ona smí vždy s nimi obcowati, jim dohlížeti, a je wlewáním sledchých citů wzdělávati. — A kdož to neví jaké úcty v církvi křesťanské došly ctnostné paním, zvláště ty, které se, co jinby nebylo slýcháno, wěnowały wýchowu mládeže a službě nemocných? Kdo nezná a s úctou nejmenuje sw. Worsilu, Teresii, Katerinu, Hedwiku, Anezku a mnoho jiných. Tak wíra Páně zjednala celé polowici lidstwa, totiž pohlaví ženskému, přirozené cíli od Boha jemu wylázané stanovisko ve světě, kteréž tomuto pohlaví posud surowosti a předsudky starého věku odňato bylo. — Wažte si ženy, matky a dcery této sw. wíry, jenž dokonale sporádala poměr váš v společnosti lidské vůbec a v rodině zvláště, tak že můžete s muži jako o záwod působiti k swé i jiných lidí spáse.

2) Kristus milowal dítky a wýslovně o nich dí: Takových jest králowství nebeské. Milowal dítky netoliko pro přirozenou půwabu, kterouž každého dospělého podobně k sobě wábí a táhnou, nybrž pro dušewní čistotu a newinnost jejich. Dítky neznají lsti a lži, o každém dobře smýšlí, a každému rábi a ochotně odpouštějí. Ta-

kových lidí Bůh miluje. Bohužel, že tato dětská čistota a newinnost w dospějším věku při mnohých se strácí a právě opácným chybám postupuje místa. Hlavní příčina toho bývají zlé řeči a swádní příkladové jiných lidí, někdy i těch, do nichž bychom se nejmeně toho nadáti měli, totiž pěstounů a rodičů jejich. Nelze dospělým dosti na srdce klásti, aby u přítomnosti dítěte nejvyšše opatrně mluvili a jednali; neboť lečkeré slovo, kterého posluhač dospělý časem ani si newssimue, hluboce se někdy do duše dítěte zahrývá a působí tam jako jiskra na střesce doškové. Protož rodičové netrypte dítěty w polečnosti necudných lidí a tlačalů, zvláště ale chraňte se wší wády a huěwivých slow mezi sebou wůči newinátel swých.

69. Ježíš waruje před lakotou.

A přistoupiv k němu jeden mládenec, řekl: Mistře dobrý, co budu dobrého činiti, abych měl život věčný? A Ježíš řekl jemu: Chceš-li wjiti do života, ostříhej přikázání. Dí jemu mládenec: To jsem činil ob své mladosti. To uslyšew Ježíš, řekl jemu: Jestě se ti jeduho nedostává, chceš-li dokonatým býti, probej wšescko, což máš a rozdej chudým, a budeš míti poklad w nebi, a pojď, následuj mne. Uslyšew to on, zarmoutil se, nebo byl bohatý velmi. A wida ho Ježíš zarmouceného řekl: Jak nesnadně, kdož peníze mají, wejdou do králowství Božího! Snáze jest zajisté welbloubu strze jehelní ucho projíti, nežli bohatému wjiti do králowství Božího. I řekli, kteří to slyšeli: Kdož tedy může spasen býti? Řekl jim: Co jest u lidí nemožné, možné jest u Boha.

Tedy řekl Petr: Až my jsme opustili wšescko a šli jsme za tebou, což tedy nám za to bude? Ježíš pak řekl jim: Amen pravím wám, že každý, kdož opustí dům neb bratry neb sestry neb otce neb matku neb syny neb pole pro jméno mé, stokrát více wezme, a žiwotem věčným wládnouti bude.

W o z j i m á n í.

Chudoba má své nebezpečí, má je ale také bohatství. Chudoba může swěsti člověka ke lži, podvodn, krádeži a wěcem podobným; neméně ale i bohatství, onoť může swěsti k lakomství, a to wábí také ke lži, podvodn, krádeži a jiným nepravostem. Kdo si jednou zamilowal peníze, ne tak snadno řekne, že má již dosti na tom co má. Onť čím dále tím více statku hromadí a přílne skutečně jakousi nerozumnou láskou k hromadě své; tak že zapomíná pro samé hlídání a rozumňowání swého mamonu na Boha, na své powinnosti křesťanské a že w srdci jeho wysýchá wšeliký cit útrpnosti k jiným, tratí se w něm i zalíbení nadewšim, co krásné a sšlechtné nazýváme. W jeho očích jest blázen, kdo sebe a své jmění za jiné obětuje, blázen kdo ze swého stawí nemocnice pro chudé a wychowává sirotky, blázen kdo podporuje nezjistně zchudlé řemeslníky a umělce, blázen kdo pro Boha a spásu své duše cizím lidem anebo potomštwu dobrodiní chystá, slowem blázen jest každý sšlechtný a obětavý člověk. Protož o těchto lidech píše sw. Pawel: „Kterí chtějí zbohatnouti, upadají w pokušení a osyblo dábłowo a w žádosti mnohé a newžitečné i sškodlivé, kteréž pohřizují lidi w zahynutí a zatracení. (1 Tom. 6, 9.)

Chudoba má tu vlastnost do sebe, že člověka pokoruje, že ho činí zbrov-
řilým, ústupným a úslužným i přicin-
livým, avšak bohatství snadno na-
dýmá, činí, že člověk své neobstatky a
wady přehlíží, sebe přeceňuje, na jiné
zpupně čili s opovržením hledí, tudíž
také jiné snadno uráží, pánovitě jim
odpovídá, jim se posmívá a jimi po-
hrdá. Tyto vssedky wady jsou přestup-
kové onoho zákona lásky k bližnímu,
kteréz musí zachováwati, kdož Bohu se
líbiti a jednou s ním spojen býti chce.

Chudoba vede také k zapírání sebe
samého. Člověk, nemaje čimby své
potřeby zaprawil, jest nucen potřeby
ty ustromniti a bez mnohých věcí, které
jiní mají, ve světě státi a wytrwati.
Jestli chudý spolu i dobrý křeslan, na-
lezá ve wíce a w příkladu Ježíše Krista
náwodby k tomuto sebe zapírání; on pak
zapírá sebe netoliko z donucení osudem,
ale z wúle swobodné, s oddaností do
wúle Boží, s nadějí, že w nebesích dojde
jednou náhrady. Bohatství ale činí
člověku, kbezby se dle učení Páně za-
píráti chtěl, velikých těžkostí. Dno bo-
hatci praví: *Nac je toho tobě třeba?*
Blázen jsi, kbyž nepožiwáš, co ti při-
znitwý osud sám přebložil a takřka do
rukou wnutil. Dno bohatství jest klíčem
ke wšsem rozkošším swěta; tyto rozkoše
někdy bohatému člověku samy w ústrety
běží, samy k prodeji se nabízejí. Weselí
společníci bohatce hledají, w swém smy-
slu poučují a k hříchům wybízejí; oni
snaží se podkopati jeho wíru, pakli jí
w domě otcowském nabyl, oni smějí se
wycitkám swědomí jeho, hledí zničiti
stud jeho a tak tisícere nebezpečí dnem
a nocí takřka číhá na něho, a jak mile
z pravé cesty se zatoulal, podává si ho
jeden hřích po druhém.

Chudoba vede člověka k poznání
jeho odwislosti od wyšší moci, od Boha.
Chudý člověk to wí, že kbyžby se roz-
stonal zítra a nemohl pracowati, jest
w nebezpečí hladu; a wí dále, že zdrawí
záwisi od toho, kterhž mu dal ži-
wot. Chudý člověk wzdělává pracně
swou roli, ale nemá úrodu zajisštěnou;
wí že úroda záwisi od slunce a desště
a ty stojí w moci wyšší, protož, aby
se střídaly nad jeho půlkem, modlí se
a w čas nebezpečí modlí se horlivě a
s wytrwalostí. — Jinák to u boháce, ten
má ujisštěnu wyžitou swou; nechť w zemi
nastane úroda aneb neúroda, on má
tolik, že na každý den může dobře hodowati.
Taktéž jest postaráno o wssedky ostatní
potřeby jeho, on může položiti ruce své
do klínu, a lidé sami přinesou co žádá;
jemu zdá se býti wssedko zákupno, protož
žádná potřeba newybíží ho pamatowati
na wyšší moc, wzpřati Boha o pro-
středky k životu.

Kbyž tyto nebezpečí bohatého člo-
wěka wážime, snadno porozumíme slo-
wům Páně: „Snáze jest zajisté wel-
bloubu udhem jehelním projíti, nežli
bohatému wjiti w králowství Boží.“

Nejlepšší stav člověka jest zajisté
ten, kbyž se může w něm říci, že není
ani bohatec ani chudás, kbyž totiž člověk
má s potřebu swou stromnou a nic wíce.
Kozumi je, sfasten jest jen tehdy, kbyž
si toho umí wážiti. Člověk takowý
nepobléhá velikému pokuffení ani z té
ani z oné strany. — *Náleží-li milý čte-
náři! k této třídě lidí, podětuj za to
Pánu Bohu a rci: Modlím se, chléb
náš wездеjší dej nám dnes, a ty o Pane
unně jej dáwáš! Z co dci míti wíce?
Mohu žiti k Twé cti a chwále, nejsm
wystawen pokuffením velikým, pročež
dwou věcí mne i přisště chraň, přilissné*

chudoby a velikého bohatství; to mám na mysli, když volám: Neuvod mne v pokušení. A proč jsi dík a sláva Tobě za vše co mi dal a co vzal a co odepřel. Co ty číns, dobře číns, buď jméno tvé vzeleveno na věky.

70. Učení Ježíšovo o odplatě v nebesích v podobenství o dělnících na vinici.

J řekl jim podobenství: Podobno jest království nebeské člověku hospodáři, kterýž vyšel na svitě, aby najal dělníky na vinici svou. Smluviv pak s dělníky z peníze denního, poslal je na vinici svou. A vyšel okolo hodiny třetí uzřel jiné, ani stojí na trhu zahálající, a řekl jim: Jdětež i vy na vinici mou, a co bude spravedlivého dám vám. A oni šli. Opět pak vyšel při šesté a deváté hodině, a učinil též. Při jedenácté pak hodině vyšel, našel jiné, ani tu stojí a řekl jim: Co tu stojíte celý den zahálající? Kdou jemu: Žádný nás nenajal. Řekl jim: Jdětež i vy na vinici mou. Když pak byl večer, řekl pán vinice zpravci svému: Zavolej dělníky a dej jim mzdu počna od posledních až do prvních. Tedy přišedše ti, kteříž byli při jedenácté hodině přišli, dostali jeden každý po jednom penízi. Přišedše pak i první, domítvali se, že více dostanou, ale dostali i oni po jednom penízi. A vzavše reptali proti hospodáři, řkouce: Tito poslední jedni toliko hodinu dělali a rovné jsi je učinil nám, kteříž jsme nesli břímě dne i horka. A on odpovídaje jednomu z nich řekl: Příteli nečiním tobě křivdy; zdalíž jsi z peníze denního nesmluvil se mnou? Wezmi, což tvého jest a odejdi, chci pak i to-

muto poslednímu dáti jako tobě. Aneb zdalíž mi nešliffi učiniti co chci? Čili tvé oko závistivé jest, že já dobrý jsem? Takť budou poslední první, a první poslední; nebo mnoho jest povolanych ale a málo vyzvolených.

M o z j í m á n í.

1. V tomto podobenství zjevuje nám Pán Ježíš naše povolání jak na tomto tak i na onom světě.

Hospodář jest Bůh, slovem trh vyzvolává se svět, vinice znamená sv. církve Kristovu a vyškeré učení její, i modlitby, jež se v ní konají, i svátosti, jež se tu udělují; dělníci jsou křesťané, správce vinice jest Ježíš Kristus, spasitel světa a budoucí soudce pokolení lidského. Do této vinice čili církve Boží povolal nebeský hospodář všechny lidi bez rozdílu národnosti a věku; chce, aby všichni dostli věčné mzdy čili spasení. J povolával nebeský hospodář dělníky své v rozličném čase, povolal hned první dítky Adamovy, volal lidstvo hlasem Noemovým, později zas Abrahamem, později Mojžíšem, postupem věků pak zval ústy mnohých proroků, až naposléze poslal Syna svého, Ježíše Krista, najímat dělníky.

Alle nejen povšechně volal Bůh lidstvo k dílu ve vinici své, nýbrž on také každého jednotlivě zvláště zove a volá do svého díla. Hned na svitě života tvého ukázal Bůh tobě cestu a dveře k vinici jeho vedoucí, i prohlásil tě za svého dělníka a sice na křtu svatém; později, když se rozum a jiné síly ducha tvého rozvinuly, volal tebe k dílu ústy robitů a učitelů tvých; když pak jsi dospěl k letům zmužilosti, vábil tě do své vinice učením církve službami,

Božími, slavnostmi a obyčejí křesťanskými, i ve sv. zpovědi slovy pastýřů duchovních; a nyní když stojíš již před večerem života svého, nechce, abyš stál zaháleje na trhu, i tu ti ještě otvírá dveře své vinice a volá tě k činnosti.

A k jakéto Pán volá práci a činnosti? K tomu nás všedny volá, abychom rozmnožovali svým životem Jeho čest a chválu a dospívali k věčné spáse, abychom po návodu církve sv. vždy zrůstali v poznání Boha, abychom sv. jmátostmi vždy hojnějšího docházeli ospravedlnění a posvěcení a abychom pilným zachovávaním příkázání Božích nabývali vždy více zásluh k dosažení věčné slávy u Boha.

Může pospíchal jsi za tímto pozváním do vinice Páně? A jak medle jsi tam pracoval, zbaž bedlivě, bez přítrže, dle síly své? —

2. Wehle tohoto věčného povolání nasseho, vykázal nám Bůh také ještě povolání časné, totiž rozličnou práci na této zemi pro vydobývání našich tělesných potřeb. V ta nám dle nasseho stavu, dle našich sil a jiných poměrů vykázána práce jest z vůle, z rozkazu Božího a má záslíbení jeho požehnání na zemi i odměny v nebesích. Ale jak krátkozrací jsou mnozí lidé, jak nevděční k Bohu! Dělníci v poboženství evangelickém zehrali a reptali proti hospodáři, že všem dána byla stejná mzda, ac ne všickni stejně pracovali. Podobně zehrají lidé, že při mnohé a namáhavé práci nenabývají stejného jmění s jinými, kteří patrně méně namáhají síly své. Mení prý — tak říkají — žádného poměru mezi prací a mzdou; anto jeden se hmoždí a malou mzdou odbýván jest, druhý napolo zahálí a nicméně jmění jeho zrůstá.

Tento zdánlivý odpor mizí, když posuzujeme práci ze stanoviska křesťanského. Křesťanská víra učí, že nezdějnější práci, kterouž nám povolání nasse, buď již nízké aneb vysoké, vykazuje, jest — dílo pokání. Pokud byl první člověk v stavu newinnosti, nebyla mu práce odporná, ano vzdělávání ráje náleželo podstatně k blaženosti jeho. Teprv když první otec zhřešil, zanešel jemu a veškerému potomstvu jeho úsudek Boží: V potu tváři dobývati budeš chleba. Po spáchaném hříchu stala se tudíž práce částkou pokuty hříchu, jakož psáno: „A země roditi ti bude bodláci a trní.“ Ob té doby není život lidský na světě leč jen doba péče, lopty a straští. Projdi všedny stavy počínaje od krále až k žebráku, nenalezneš žádného místa, žádného úřadu, žádné služby, žádného umění a řemesla, v němž byš se nepotkal s pécmi a starostmi, s mrzutostí, s hněvem a věcmi život offklivujícími. Hle to ony trny a bodláci, které jsou práci přidány co následek hříchu. Může hříšníci jsme všickni a všickni žijeme na zemi co hypowězenci. Pokrm, kteréhož požíváme, není otvocem pouze rukou našich, nýbrž jest spolu chlebem z milosti od Boha nám daným. A kdo může a kdo smí souditi se s Bohem, když on dle své moudrosti jednomu hojněji a druhému méně uběluje? — Tak učí nasse sv. víra a abychom se přesvědčili jak blaze učení to působí, představme sobě člověka dělníka bez víry a dělníka duchem křesťanským oživeného. Oba pracují, ale každý z jiného účelu a s jiným výsledkem.

Dělník bezvěrec pracuje že musí; nouze ho k tomu nutí, neboť bez práce musilby hladem zahynouti, a protož bývá při svém díle začasté nevrhý a

nespokojený, zvláště když se mu po vůli nebarí, anebo když se mu dílo nemypplácí, jak by si přál. Z tétož příčiny pohlíží závistivě na jiné, kteří jsou šťastnější, docházejíce při menším namáhání většího výtežku.

Může ovšem také býti že dělník bezvěrec nemá nouzi a tudíž z nouze nepracuje, proč ale pak pracuje? Někteří proto, aby dostal více peněz; žádostivost mamonu jest tedy pohánkou jeho, ta jest jako bystrá voda, která bez ustání žene kolo přičinlivosti jeho; poněvadž ale víry nemá, nestítí se ve svém přičinění žádného podvodu, nespravedlnosti, lži a utlačování jiných. Anebo on pracuje z žádosti po cti a po životě rozkošném; chce mítí hojně prostředků, aby si zakoupil, co tělesnosti jeho lahodí; odtud pochází nesmírný přepych u boháčů a zase u sprostých a chudších pokoutní vyrazení a plýtvání penězi v krémách a podobných místech, kdež co za týden vydělali, rozhazují za jednu noc.

A nyní pozorujme dělníka křesťana zbožného. On nepracuje proto, že ho nouze dohání, ale že to vůle Boží, abychom vydělávali si chleba svého v potu tváře, a že jednou z hrivny nám svěšené budeme museti úct klásti; tedy pracuje z poslušnosti k Bohu a protož pracuje s chutí a vesel. On pracuje s Bohem a pro Boha; s Bohem počíná, na Boha při práci často vzpomíná a tím se kojí, že Bohu slouží i od Boha jednou odměnu vezme, pak s vděčným pohlížením k Bohu práci dokonává. Tudíž pracuje trpělivě a vytrvanlivě: byl i práce někdy příliš namáhala aneb odporna byla, on sobě připomíná slova Páně: „řdož nezapře sebe sám a kříž svůj nenevzme na sebe,

není mne hoden.“ On pracuje s vnitřní útehou a spokojeností. Byl by se mu práce nezdarila a on zábončího užítku z ní nedostal, myslí si: „kteří rozšívají v slzách, budou žiti v radovánkách.“ Myslí si, bykby jeho stav byl i nízký a trpký, jest to předce stav, kterýž pro blaho lidstva jest užitečný, ba snad nevyhnutelně potřebný, stav to, do něhož ho Bůh postavil, aby v něm vytrval, a tak se k lepšímu stavu za hrobem připravil.

Pak když křesťanský dělník smyslí k Bohu vděčnou domů přináší skromnou mzdu svou, uděluje z ní vesele ženě a svým dítkám, kteří věduce, jak těžce otec jejich stará se o potřeby domu, s tím větší láskou, vděčností a úctou k němu; on požívá čistých radostí rodných; ano v jeho domě časem i hojnost se jeví, anto dělník bezvěrec osse lehkovážně utrativ, s rodinou svou bídu trpí, rodiny své se straní, s manželkou se huěvá a tak vždy u větší nehody a nespokojenost padá, a svou rodinu do propasti bídy táhne.

Bohužel, že vira čím dále tím více v srdcích dělníků hýne! Z toho jednou pojdou veliké bouře a pohyby v společnosti lidské. Bude to státi snad až i krve proliti, až zase jednou lidé poznají, že jen u víře křesťanské lze spokojeně, počestně žiti, že jedině ta jest základem štěstí vezdejšího i budoucího života.

71. Ježíš vzkřísil Lazara.

Byl pak jeden nemocný, jmenem Lazar z Bethanie, bratr Marie a Marty. Maria pak byla ta, kteráž pomazala Pána mastí, a vytřela nohy jeho svými vlasy, jejížto bratr Lazar byl nemocen.

Tedy poslalh sestry jeho k Ježíšowi, řkouce: Pane, aj kteréhož miluješ, nemocen jest. Slyšc pak to Ježíš řekl: Nemoc ta není k smrti ale k slávoě Boží, aby oslawen byl Syn Boží skrze ni. Milowal pak Ježíš Martu i sestru její Marii i Lazara. Jakž tedy uslyšsel, žeby nemocen byl, zůstal tehdaž ještě dwa dni na témž místě. Potom pak řekl učenníkům svým: Pojďme zase do Judy. Řekli jemu učenníci. Mistře nyní tě hledali žibé kamenowati, a zase tam jdeš? Odpowěděl Ježíš: Zbalíž není dwanácte hodin za den? Chodí-li kdo we dne, neurazí se, nebo swětlo tohoto swěta widí; pakli choditi bude w noci, urazí se, nebo není při něm swětla. To powěběw, řekl jim: Lazar, přítel náš spí; ale jdu, abych jej ze sna probudil. Tedy řekl učenníci jeho; Pane spí-li, zdráv bude. Ale Ježíš to řekl o smrti jeho; oni pak domníwali se, žeby o spaní sna mluwil. Tedy řekl jim Ježíš zjewně: Lazar umřel; i raduji se pro wás, že jsem tam nebyl, abyste wěřili. Ale pojďme k němu. Tedy řekl Tomáš: Pojďme i my, abychom zemřeli s nim. Tedy přišel Ježíš a ualezl ho již čtyry dny w hrobě powaného. (Byla pak Bethanie as hodinu od Jerusalema.) Mnozi pak z Židů přišli k Martě a k Marii, aby je těšili pro bratra jejich. Tedy Marta jakž uslyšsela, že Ježíš jde, wysšla proti němu, ale Marie seděla doma. I řekla Marta k Ježíšowi: Pane, kdybys byl zde býwal, bratr můj nebyl by umřel; ale i nyní wím, že cožkoli požádáš od Boha, dá tobě Bůh. Dí jí Ježíš: Wstanef zase bratr twůj. Řekla jemu Marta: Wím že wstane při wzkríšsení w den nejposlednějši. Řekl jí Ježíš: Já jsem wzkríšsení i žiwot; kdo wěří we mne

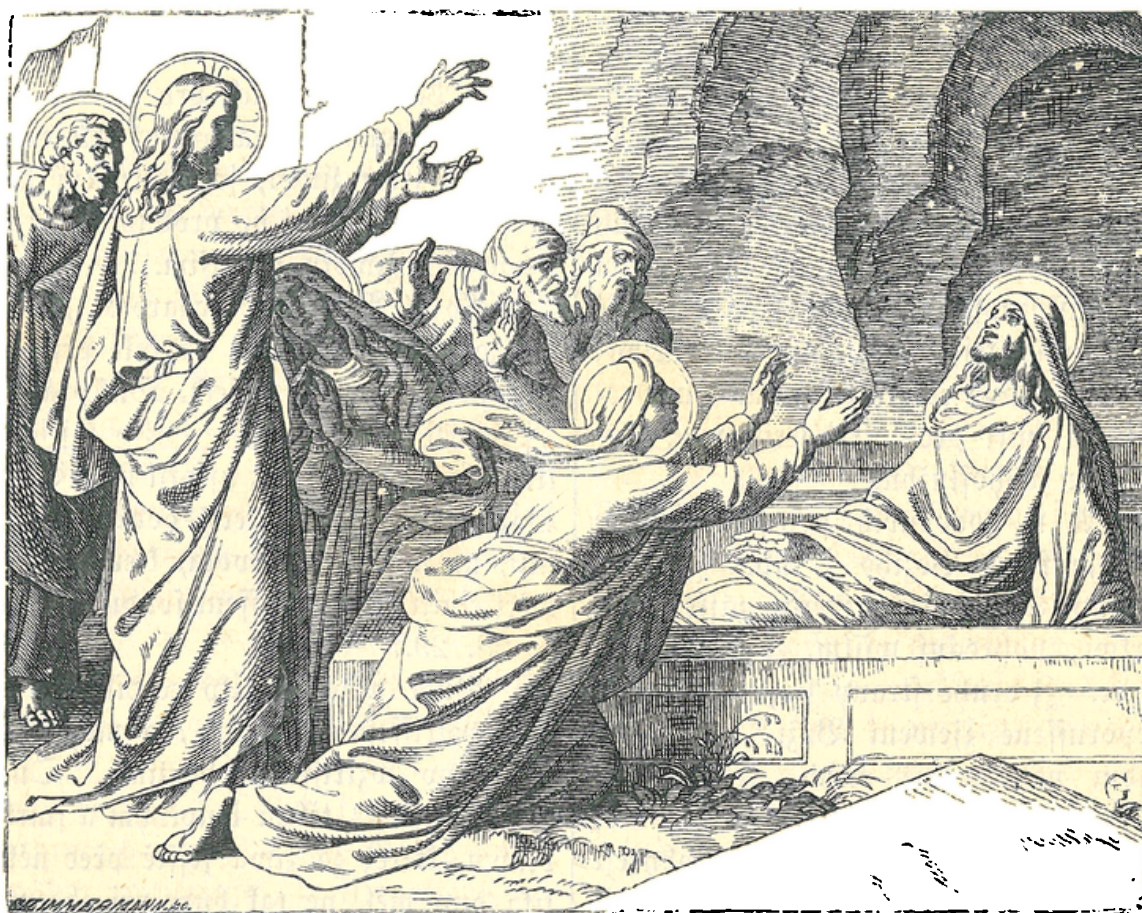
byl také umřel, žiw bude; a každy kdo jest žiw a wěří we mne, neumře na wěky. Wěříš-li tomu? Řekla jemu: Dwssem Pane, já jsem uwěřila, že jsi ty Kristus, Syn Boha žiwého, kterých jsi na tento swět přišel. A když to powěběla, obešla a zawolala Marii, sestru svou, tisse řkouc: Mistr jest zde a wolá tebe. Ona jakž to uslyšsela, wstala rychle a šla k němu: neb byl Ježíš ještě nepřišel do městecka. Tedy Žibé, kteří s ní byli w domě a ji těšili, když uzřeli Marii, že rychle wstala a wysšla, šli za ní, řkouce: Zde k hrobu, aby tam plakala. Maria pak když přišla, kdež byl Ježíš, uzřewši jej padla k nohám jeho a řekla jemu: Pane kdybys byl zde býwal bratr můj nebylby umřel. Tedy Ježíš, když uzřel, ana pláče i Židy, kteříž byli s ní přišli, ani pláčí, pohnul se w duchu, a zformoutil se a řekl: Šde jste jej položili? Řkou jemu: Pane pojď a pohleď. I zaplakal Ježíš: Tedy řekl Žibé: Šle kterak ho mřlowal. Někteří pak z nich řekli: Nemohl-liž on, jenž otewřel oči slepého narozeného, učiniti, aby byl tento neumřel. Tedy Ježíš přišel k hrobu; byla pak to jestkyně, a kámen byl swrchu položen na ni. Dí Ježíš: Zdwihněte kámen. Řekla jemu Marta: Pane, již zapáchá nebočtyry dni jest w hrobě. Dí jí Ježíš: Zbalíž jsem tobě neřekl, že budeš-li wěřiti, uzříš sláwu Boží. Tedy zdwihli kámen; Ježíš pak pozdwihl oči wzhůru, řekl: Otče děkuji tobě, že jsi mne uslyšsel. Já jsem wěděl, že mne wzdychly slyšíš, ale pro zástup, kterých okolo stojí, jsem to řekl, aby uwěřili, že jsi ty mne poslal. To powěběw, řekl hlasem welikým: Lazare! pojď wen. A hned wysšel, kterých byl umřel, maje ruce a nohy swázané rouchami, a twát jeho byla obwázaná

řtatem. Řekl jim Ježíš: Rozvažtež jej a nechte, ať odejde.

Tedy mnozí z Židů, kteříž byli přišli k Marii a Martě, viděvše, co učinil Ježíš, uvěřili v něho. Někteří pak z nich obešli k Farizeům, a pověděli jim, co učinil Ježíš. Tedy sešli se nejvyšší kněží a Fariseové v radu a pravili: Co učiníme, nebo ten člověk činí mnohé divy? Necháme-li ho tak,

Rozjímání.

1. Vzkříšení Lazara z hrobu jest jedna z nejdůležitějších událostí v životě Pána Ježíše, jest takřka vrchol, koruna všech zázraků, kteréž on zde vykonal; tímto skutkem nejvíce podivu zbudil u svědků přítomných a co nejjasněji dokázal, že jest nadán božskou mocí, že jest vyslancem nebes a že jistou prav-

vsíckni uvěřit v něho. Protož od toho času, na radu nejvyššího kněze, vysílali, aby jej zabili. Vyšli také rozkaz, jestližeby kdo věděl, kdeby byl, aby to oznámil, aby jej jali.

Ježíš tedy již nechobil zjevně u Židů, ale obešel do krajiny vedle pouště, do města, kteréž slove Efrem, a tu se zdržoval s učenníky svými; nebo ještě nepřišel čas utrpení jeho.

dou, co o sobě praví, že jest totiž Synem Božím. Kdo rukou svou může s takovým výsledkem sáhnouti do říše mrtvých, tenť zajisté vládně také v ostatních viditelných i neviditelných oborech nesmírného světa. Kdo mrtvého, jehož tělo již počalo hnilobou se kaziti, může pouhým slovem svým vyvolati z hrobu, tenť zajisté jest všemohoucí a slova jeho jsou pravdou

nerozvratnou. Proto také musil tento zážrak způsobiti velikou změnu w smýšlení lidstvem o Pánu Ježíšsi. Od té doby rozvrhli se svědkové tohoto zážraku a jiní lidé, kteří o té události s jistotou slyšeli, na dvě strany; jedni hlásili se k Pánu co ctitelové a stoupenici jeho, jiní zahoreli nesmírným hněvem proti němu, prohlásujice ho za člověka, který s pomocí zlych duchů lidstvo ssáli, i usilowali ho usmrtiti.

Tak časem uvádí Bůh lidi do takových poměrů, že musí se rozhodnouti, buď že za hlasem jeho přijdou anebo že k nepřátelům jeho se připojí. Do takových rozhodných poměrů uvedl Bůh mučeničky. Z jedné strany kynuly jim čest, důstojnost, bohatství, ale spolu také odříkání se Krista a konání mobloslužby; z druhé strany čekaly je muka, krveproliti, a smrt pro víru Kristovu, pro pravou bohoslužbu.

A w podobných poměrech žijeme z dopustění Božího i my. Z jedné strany zmahá se newěra, zášť proti církwi, pohrdání wšim, co k zbožnosti webe. Z druhé strany stojí tu podnes neporuffené zjewení Boží, wolají tu řádní nástupcové oněch, kterým řekl Pán: „Jdouce po celém světě, učte národy;“ stojí tu mravy a obpčeje křesťanské zakládající blaho jednotlivých lidí, rodin i celých obcí. Tu tedy stojíš na rozcestí a musíš jíti buď tou anebo onou cestou; musíš buď ku Kristu se přimělit aneb w řady nepřátel jeho wstoupiti; třetí cesty není, neboť on sám dí: „Kdo neshromazďuje se mnou, rozptyluje.“ Co učiníš tedy milý křesťane? Jak se rozhodneš? Kterou cestou namíříš, abys došel pravého cíle svého?

2. Lazarus, přítel náš, spí. Náš Pán wícekráte surnt nazýwal pouze

spaním. Od něho se křesťané naučili říkati o mrtvých, že usnuli w Pánu. W tomto slowě leží pravý poslab potěhy pro přátele zemřelých; neboť slowo spaní připouíná, že trwá staw spícího jen na nějakou dobu, žeť pak ale přejde a spící se probudí k nové činnosti, ano že probudí se s nowou posilou. A když totěž slowo užívá se o mrtvém, tož leží w něm tatěž myšlenka, že se totiž mrtvých probudí a že s ním opět obcowati budeme. Tu myšlenku chtěl probuditi Pán w sestřách pro smrt Lazarovu zarmoucených a protož také bologil: Já jsem život, já wzkríšení t. j. já podle moci své ho probudim, já ho k novému životu wzkríšim.

Co zde Pán řekl o Lazarowi, „wstane zase bratr twój,“ to řekl při jiné příležitosti o nás o wšech. Onk pravil: „Přichází hobina, w kteroužto wšickni, kteříž w hrobech jsou, uslyší hlas Syna Božího, i přijdou, kteříž dobré věci činili, na wzkríšení života, kteříž pak zlé věci činili, na wzkríšení soudu.“ (Jan 5, 28. 29.)

Bude wšak veliký rozdíel mezi tělem wzkríšeného Lazara, a mezi těly, kteréž po wzkríšení obdržíme. Onen wstal s tímtež tělem hmotným a smrtebným, kteréž za živa ještě před několika dny měl, ne tak bude při obecném wzkríšení těl. — Učí církew swatá že těla ta wšsem budou, kteráž jsme za živa měli, ale budou proměněna. Těla spravedlivých budou

a) nebolestiwá, prázdna wšsi čurowosti, nepřístupna bolu. „Setře Bůh wšselikou slzu z očíh jejich: a smrti wíce nebude, ani kwilentí, ani hříchů, ani bolesti nebude wíce. (Zjew. 24, 4.)

b) budou stwělá, podobná tělu, kteréž wzal Ježíš na sebe, když se před

očima třech apoštolů na hoře Tábor proměnil. Sv. Pavel říká: Proměnil tělo ponížení našeho, připodobněné k tělu jasnosti jeho. (Filip. 3, 21)

c) Budou tato těla duchovní a nebeská; pokrmu, nápoje a spaní nebude jim třeba; podobna budou tělu Páně po jeho vzkrášení, kteréžto tělo mohlo projíti zavřenými dveřmi a mohlo nadále zmizeti. K tomu směřuje sv. Pavel slovy: „Mozná se tělo živoucí, vstane tělo duchovní. (1 Kor. 15, 43.)

Tato sv. víra ješt onen blahý paprsek, který svisí ilze na tváři pláčících sirotků a vdov, ona ješt základem mravů našeho, že mrtvé klademe kolem kostelů aneb aspoň kolem kříže, aby pospolu očekávali, až přijde Pán a je zbudí, tentýž Pán, jenž se pro ně obětoval na kříži, a posud obětuje na oltáři. Odtud také pochází, že hroby jejich zdobíme kvítím; neboť kvítí jistě ješt krásným obrazem budoucího z mrtvých vstání. Na zimu opadá jeho květ a lupen, tak že se zdá, jakoby bylo ze země zmizelo dočona a hle — sotva jarní slunko zasvítlí, z hrobu svého se kličí, ve větve rozhládá a opět rozkošné květy rozvíjí. Odtud též pochází, že na hrobech rozsvěcujeme lampy a vskovky; myznačujíc, že tito mrtví nezamizeli zcela a úplně, nýbrž že duše jejich žijí; lampy života jejich šice zhasly, ale Pán jednou opět život v nich rozvítí, jak říká kniha Moudrosti: „Spravedliví jako jiskry na třtinovině probíhati se budou.“ (Moudr. 3, 7.) Protož hroby zehnávané modlíce se za mrtvé: Odpocíňtež v pokoji, až vás trouba andělova probudí ze sna smrti, abyste i s těly svými vstali do života věčného. Amen.

72. Ježíš předpovídá umučení a z mrtvých vstání své, a uzdravuje slepého.

Byla pak blízko velikonoce židovská. Pojato tedy Ježíš dvanaácte, šel s nimi do Jerusalema, a řekl jim: My vstupujeme do Jerusalema, a dočoná se tam vssecko, což psáno ješt skrze proroky o Synu člověka. Nebo vypráván bude pohanům, a bude posmíván a bičován i uplván; a když ho ubíjejí, zabijí ho, a třetího dne vstane z mrtvých. A oni tomu nic nerozuměli, a bylo slovo to skryté před nimi, a nerozuměli, co se pravilo.

Stalo se pak, když se přibližoval k Jerichu, že slepý jeden seděl vedle cesty žebře. A když uslyšel zástřup mimo jdoucí, otázal se, co by to bylo. I řekli jemu, že Ježíš Nazaretský tady jde. I zvolal, řka: Ježíši, Synu Davidův, smiluj se na demnou! A kteří napřed šli, domlouvali mu, aby mlčel. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou. Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě přivést. A když se přiblížil, otázal se ho: Co chceš at tobě učiním? On pak řekl: Pane, at vidím! A řekl jemu Ježíš: Prohlédni, víra tvá tě uzdravila! A i hned viděl, a šel za ním, velebě Boha. A vssecken lid, když to uztel, vyprávěl chválu Bohu.

Mo z i m á n í.

1. Pán Ježíš vstupoval do Jerusalema své smrti vstříc a šice s úplným vědomím, že ho tam smrt čeká. To vysvětlá ze slovo jeho: „a dočoná se vssecko, což psáno ješt skrze proroky o Synu člověka.“ A co by-

lo o něm psáno? Zalmista Páně napsal: „Obklíčili mne protivníci mnozí; jako voda vyplít jsem (jsem celý zemdlený) a rozptýleny jsou všecky kosti mé; jazýk můj přilnul k dásním svým a to prach smrti přitvedl jsi mne. Zbodli ruce mé i nohy mé: rozdělili sobě roucha má a o můj oděv metali los.“ (Žalm 21, 13—19.) Prorok Izaiáš předpovídá: „V pravdě neduhy nasse on nese, potčin jest pro hříchy nasse, Hospodin složil na něj nepravost všech nás. Jako beránek před tím, kterýmž ho střže, oněmí a neotvěře úst svých.“ (53, 28) A Zachariáš píše: „Patřiti budou na mne, kteréhož bodli, a kwiliti budou nad ním jako nad jednorozeným.“

Bylo tedy o Mesiáši psáno, že bude na bolestiplnou smrt vydan. To s jistotou předvídá Pán, proto té svým apoštolům: „Syn člověka bude vydán pohanům, bude posmíván a bičován i uplván, a kdž ho ubíejí, zabíjí ho.“

Ale co mělo pohnuło Pána Ježíše, že smrti tak jisté šel dobrowolně wstříc? Byla to wůle Otce nebeského, aby pokolení lidské došlo ospravedlnění a smířeno bylo s Bohem skrze Syna Božího. On měl na se wzíti hříchů a trestů hříchů wštkerého lidstva, měl svou bolestí a smrtí za ně dosti učiniti spravedlivému Bohu; měl tak dokonati vykopení lidské; cíli měl je vybawiti z hřichu a trestu věčného.

Zaká to hrdinská mysl, jaké to sšlechtné srdce Pána Ježíše! On se zde nepotkává nežli s newděkem, s potupou a osočowaním wšeho druhu, nicméně kráčí zmužile k cíli svému, cíl ten jest oblažení, spašení lidstva, tohoto oslepeného předsudkům a wášnům propadlého lidstva. Za tento lid chce složiti na dřevě kříže život svůj. Wěru tu

nelze, nežli w pokore a kajcnosti obdivowati nekonalou milosrdnost a lásku Boží. —

2. Učenníci Páně tomu nerozuměli. Necháпали totiž, že Pán mluví o své blízké smrti, kterouž dobrowolně na se wzíti chce. Neboť jejich mínění a náhledy o budoucím Mesiáši byly čerpány z wšeobecného předsudku Židů, že totiž od Boha slíbený a od proroků zwěstowaný Mesiáš bude slavným, bojomým a wítězným králem, že powznes celý národ na vrch moci a sláwy světské. Že Pán Ježíš jest onen očekávaný Mesiáš, o tom již byli přeswědčeni a protož nemohli wěřiti a pochopiti, žeby w přístích dnech, již dříve než wybawil židy z podanosti římské a než založil slavnou říši, měl zemřiti a k tomu bolestnou a hanebnou smrti. Že by byl Ježíš Kristus králem pouze duchovní říše, žeby byl přišel založiti pouze králowství cnosti a swatosti, o tom posud neměli ani tušení a tudíž nerozuměli slovům, kterýmž Pán o této své říši mluwil.

Předsudky jsou jako dussewní slepota kdo předsudkem jest zaujat, newidí, co leží na bilebni, a mluw jemu co mluw, on newěří. — Nasse doba dylubí se sice oswíceností a směje se rozličným předsudkům starého wěku. Tak n. w. smějí se lidé starým báchorám o zaklínání duchů, hlebaní pokladu ob dábla hlídaného, smějí se powídkám o čarodějích a čarodějkách, i litují tisíce nebohých mužů a žen, kteří, že upadli w pobežření čarodějství, byli týráni, mučeni a upalowani.

Zakkoli ale směje se nasse doba starým uyní již překonaným předsudkům, proto není prosta předsudkům wšech, ano upadla w předsudky nowe, jichž jí nelze wymluwiti. Předsubek nassi doby jest,

že může řád a pořádek w společnosti lidské dobře zachován býti bez zjemeného náboženství; odtud pocházejí zákonové w některých státech, které na swaté náboženství křesťanské žádného wzhledu neberou, ano proti církvi čelí. Tak n. p. domoleno těm, kdož chtějí, wznámati, že jsou bezkonfesionální t. j. že nemají žádného náboženství; rovně domoleno lidem wstoupiti w stav manželský nawzbor některým zákonům té církve, ku kteréž se přiznávají. Jiný předsudek jest, že někteří řeholní řádové nassí církve jako n. p. řád tovaryšstva Ježíšsowa jsou záhubný společnosti lidské, protož je zákonové mnohých států ze země wyprawdávají. Jiný předsudek zní w ten smysl, že láska k národu přebchází wšsecky jiné powinnosti a že tudíž péče o národnost jest wyšší nežli péče o wíru a církew.

Botomstwo jednou smáti se bude těmto předsudkům tak, jako nasse doba směje se bludům minulého wěku; než bohuzel tyto předsudky ještě mnoho zlého we světě ztropí, než lidé poznají, že jsou blud a klam a než se z nich wyzují.

Melze nám tyto předsudky zde obšširně wywracet, protož podotknu jen krátce, co se týče řádu a pořádku w společnosti lidské, ten se zakládá jak na zákonech moudrých, tak na mravní powaze lidstwa. Nejmoudřejší zákony jsou zjemená wíle Boží a na té i swětšší zákonové jako na nějakém gruntu zakotweni býti musí. Právo není nic jiného nežli odlesk wěčné spravedlnosti božské. Mravní pak powaha lidstwa což jest jiného, nežli wykwět náboženstvého smýšlení a cttění? Bez náboženství není mravnosti.

Co do stavu manželského, jenž se

uzawírá bez Boha a proti wůli církve boží, ten nemůže míti známku stavu swatého a nerozlučitebného, ten nemůže kójiti se pomocí posílou a požehnutím ob Boha; ten, až se manžele sebe nabáží, rozpadne se k zážce manželů i díteř jejich.

Ažebý řád tovaryšstwa Ježíšsowa, aneb který koli jiný, jehož stanowy jsou ob církve uznány, mohl býti nebezpečný společnosti lidské, jest omyl, proti němuž swědčí prawdivé dějiny řádu a církve. Čtete stanowy řádu tovaryšstwa Ježíšsowa a nahlídněte do života a činnosti řádu, ne jak to lživé a zlowolně smyšlené powídky líčí, nýbrž jak on w skutku jest, a wy zahoríte prawou úctou k osobám tohoto řádu. Jeho účel jest zusslechtiti lidstwo, a to předce společnosti lidské neschodi, nýbrž prospívá.

Konečně, první powinnost jest, milowati Boha a druhá, milowati bližního. Wlast jest země, w níž nejbližší bližní nassí bydlí. Ják tedy předewšším Bohu a pak teprw wlasti mám sloužiti. Šdoby chtěl zwelebowati wlast a zauedbáwalby při tom díle služby Boží aneb jiní jakkoli překážel, přewracowalby přirozený pořádek wěcí. —

3. Pán Ježíš uzdrawil slepého ob narození. To owšem byla almužna weliká; člowěk ten nawrácen byl společnosti lidské co člowěk užitečný; dřiwel byl lidem jen k obtíži, nyní mohl jim sloužiti a býti k užítku; byl nawrácen sobě, neboť mohl nyní smůj chleb si wydělati a mohl tisícerych radostí poziti, které z toho wycházejí, že nám jest dán zrak, n. p. pohled na krásnou přirodu. J ta mu dána milost, že widěl upní swého spasitele a poznal ho co Syna Božího. Jestliže slepota tělefná

jest zála, jest slepota duševní horší, a ještě více návrazení zraků tělesného jest dobrodiní veliké: jest návrazení zraků duševního dobrodiním nesmírným. Předsudky a bludy jsou slepotou duševní; jaké to tedy pro nás dobrodiní, že máme příležitost poznati co pravda a co předšudek, co skutečnost a co klam. S nejsprostějším člověku poskytuje se té příležitosti. Řeč by si jí každý jenom dostatečně vážil. Ale někteří lidé příležitosti, přiučiti se pravdě, si neváží; nevěří těm, kdož jim ji káží, ale věří rozličným pochlebníkům, tlaďalům a zlovůliým lidem! Ubozí, zavrhují slunce a sahají po svítelně, myslíce, tože jest to pravé světlo. Jak těžce budou jednou toho omylu pykati! Protož modli se, milý křesťane častokráte, aby Bůh uedal tobě ústy falešných proroků svedenu býti v noc poměr a bludů, nýbrž aby Duch sv. osvětloval tebe pravým světlem, vedoucím na cestu ku pramenu světla veškerého. Amen.

73. Ježíš a Zacheus.

Ježíš bral se s krze Jericho. A aj muž jmenem Zacheus, a ten byl vrchní nad celými a byl bohatý. S žádal viděti Ježíše, kdoby byl, a nemohl pro zástup, neb byl malické postavy. A přeběh vstoupil na strom planého figu, aby jej viděl, neb tudy měl jíti. A když přišel Ježíš k tomu místu, pohledem vzhůru, ušel jej, a řekl k němu: Zachee, sestup spěšně dolů, nebo dnes v domu tvém musím zůstat. S sestoupil spěšně a přijal ho, raduje se. A viděšše to vsiickni, reptali říkouce: K člověku hříšnému se obrátil. Stojě pak Zacheus řekl k Pánu: Uj polowici statku svého Pane, dám du-

bým, a oklamal-li jsem toho v čem, navrátím čtvernásoh. Di jemu Ježíš: Dnes stalo se spasení domu tomuto, proto že i on jest syn Abrahamův. Nebo přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, což bylo zahynulo.

Rozjímání.

Toto čtení opět nový důkaz dáová, jakou láskou k lidem hříšným Syn Boží uessen byl, jen když tito k Bohu se kajicně obrátili. Wůbec opovrženého, nespravedlivého člověka, Zachea, si všimá, poněwadž on více nikomu v ničem ukrivditi nechce, nahrazujeť kde komu ublížil, a poněwadž pravou úctou a láskou k svému spasiteli zahorel. Stewadí Kristu, že ostatní lidé s opovržením na Zachea hledí, jemu se vyhýbají a domu jeho se stítí; Pán hledá očima svýma Zachea na stromě, Pán se u něho zastavuje a s ním mluví, Pán sám se nablží k náostěwě do domu jeho.

Jiní jsou soudové Boží a jiní jsou soudové lidské. Lidé hledí k zevnějščímu lesku a zřídka k wnitřní, mravní ceně spoluobčanů svých. Kde se nastytuje člověk bohatý, wzneseného rodu, na vysokém místě v společnosti lidské postavený, před tím se klání a koří, třebať by neměl mravní ceny, tomu bywají k službě, třebaťby žádal i věci nezlusné. Naproti tomu chudých, níže postavených, wůbec tak zwaných malých lidí, třebať byli mravní, poctiví a spravedliví, zámožnější lidé si hrubě ani newšimají, s nimi mluwiti za nezlusné powažují a wůbec na ně jakoby z truchty hledí.

Jinák to u Boha. Před ním jsou vsiickni lidé — lidé. W životě jich nehledí on než na jejich mravní pořá-

danost, na jejich zbožnost, poctivost a ostatní cnosti, ne pak na to, nosí-li na těle hečbám aneb sferku, bybli-li w domech sřkostných aneb w boudách, mají-li velikou důstojnost aneb jsou-li sřprosti rolníci a pastýři. A po smrti rovná Bůh jich těla, tak že jsou si wšsedka na vlas podobna, wšsedka sřnilotina a puch, duše pak volá před sřpravedlivým soudem svůj a odsoudí každého podle toho, co za živa konal. Sřpravedlivé povolá k životu věčnému, hřřřnitky umrhne do trestů věčných.

Z toho jde, že každý člověk má mítí úctu před sebou samým. Bylbyš byl w sebe nižšřm stáwu, konal práci sebe sřpinawějšři, jen když poctivou anebo lidem prospěšnou, byl byš byl i otrokem, anebo popelkou a nikdo si tebe newšřřimá: Bůh tě zná, Bůh tobě jest otcem a bude tobě soudcem a bude tobě pro tvé cnosti odplatou, jako ostatním lidem wšřem. W jeho očích, išt-li hřřřu prost, nesmírně více platíš, nežli nekající hřřřník, jehož svět zde oslawuje. Ak tebou svět pohrdá, ty sebou nepohrdej, ale přibrž se Boha swého a přikázání jeho, hledej Krista a on zamítá též do sřprostického domu twého.

Z toho jde dále, že máme chowati úctu k lidem wšřem, o nichž wíme, že jsou powahy mravné, právě křřřanské. Ak jsou lidé ti od jiných newšřřimáni, ano opowřženi, ak jsou chudi aneb žebráci, buďme w jednání s nimi wlibni, wšři pýchy vzdálení, wysledhněm jejich sřpravedlivé stěžnosti, jejich prosby a žábošři, buďme jim pomocni w době nemoci aneb jakékoli strašři, dávejme jim, když jsou w pochybnostech, dobrou radu a starejme se dle možnosti o jejich potreby jak tělesné tak i duchowní. Tak

dořřážeme, že jsme následowníci Ježíšře Krista, který sřprostých a chudých lidí nejvíce se uřřimá.

2. Zachens byl postavou malické a protož se bál, že w zástupu lidí stoje, sotwa by mohl dobře spatřiti Ježíšře. Sel tedy napřed cestou, kudy měl P. Ježíš jíti a wylezl na strom wedle cesty stojící, aby z té wšřře sřhlídl a poznal Spasitele světa. My wšřřřni lidé jsme w jistém smyslu Zachewi podobni; náš duch, naše učenosř a náš rozum jest příliš malický, než aby sřtacíl sám ze sebe k poznání pravdy Boží, kterouž Kristus hlásal a kterouž Bůh wůbec zjewil. Proto i nám sřřřři pouřřiti stromu k poznání božřřěho učení a božřřě wůle. Tento strom jest naše sw. cirkew. Kristus Pán sám ji připodobňuje stromu, jenž daleko sřřiroko rozkládá wětwe své a w jehožto ratolestech ptactwo nebeské nachází obydlí a ochranu.

Z wšřřě tohoto stromu hlebice poznáme pravé učení, pravého ducha Ježíšře Krista. Neboť cirkwi své sřwěřil Kristus učení své k ochraně, k wšřřkladu a rozšřřření, a k tomu konci a cíli šřřlibil jí ošřřwícení ducha sw., aby se w tomto povolání swém omýřřiti nemohla.

A co wedle rozumíme zde slowem cirkew? Rozumíme zde cirkew učící cíli biskupy u spojení s nástupcem Petrowým, s papežem. Tato cirkew učící bere wšřřklady své jak z pšřřma sw. tak i z božřřě trubicí. Pšřřmo sw. jsou knihy, kteréž sepsali nábožní mužowé z nadání Božího před narozením Páně a pak sw. apostolowé a učenníci Páně též Duchem sw. ošřřwícení po smrti Pána Ježíšře; protož rozeznáváme dvě čáři pšřřma sw. totiž pšřřmo starého a pšřřmo newého zákona. Pšřřmo sw. newého

zákona nestačí k poznání vyššího učení Ježíše Krista, poněmadž spiso-
vatelové téhož zákona dostali rozkaz:
„Učte všecky národy.“ Oni tudíž ká-
zali a jen tehdy, když k vzdáleným
ctitelům Kristovým mluvíti chtěli, pera
se chopili. Měly tedy od nich schvalně
vyšší učení Ježíše Krista listům svě-
řeno a ne vše pověděno tak jasně, aby
každý tomu rozuměti mohl. Protož
učení posluchači, učenníci a nástupcové
jejich v úřadě apoštolském, které svaté
otce nazýváme, doplnili svými spisy
knihy novozákonní; oni vložili před-
kem, kteréto knihy máme považovati
za spisy evangelické a apoštolské a pak
co tam napověděno aneb co tam te-
mného, vykládali tak, jak se tomu vý-
kladu z úst sv. apoštolů přiučili. Toto
podání sv. otců nazýváme tradicí t. j.
podání apoštolské. Nazýváme je také
tradicí božskou, poněmadž jsme přesvěd-
čeni, že v čem se sv. otcové srovná-
vají, zajisté jest od nich zaznamenáno
tak jako i písmo sv. pomocí a osvěce-
ním Ducha sv. —

2. Z těchto dvou pramenů církev
učící bere články a výklady zjevení
božského. Církev již při těchto výkla-
dech dle slov Kristových duchem sv.
řízena, jest neomylna a protož bím, kdo
chce zjevení Boží poznati, pozná je
toliko pomocí církve svaté. Ta jest
po sv. apoštolích Bohem ustanovená
učitelkou světa.

3. Když Pán Ježíš navštívil
Zachea v jeho domě, plesal a dělal
Zacheus co nejtroucněji za tuto ne-
očekávanou milost; uznal a vyznal
svou hříšnost a nehodnost, i osvědčo-
val, že jest pilen, aby netoliko nahrabil,
v čem komu ublížil, nýbrž že chce dáti
i více nežli spravedlnost káže, že chce

jednati dobročinně a udělovati štědře
dle nejlepší síly své. To skroušené
vyznání předešlých hříchů, ta náprava
těchto hříchů i následků jejich a ta láska,
která nyní štědrosti k chudým se jemila,
byly příčiny, že Kristus odpustil Zache-
ovi hříchů a přijal ho na milost.

Každý hříšník, jenž se dočinil ne-
spravedlnosti, jest vázán vše navrátiti,
co si nespravedlivě přivlastnil a má
napraviti i škodu, jenž z toho jiným
vossla, a sice má to navrátiti a nahrá-
diti těm, kterýmžto patřilo a nejsou-li
více na živě, má to dáti přirozeným
dědicům, dětem jejich, a není-li již ani
těch, aneb-li není o nich, má poděliti
cizím statkem chubé.

Potud kdo cizé jmění nespraved-
livě brzi, potud jest zlobějem, a zloběj
nemůže vládnouti královstvími nebes-
kým, nemůže tedy obdržeti odpustění
hříchů, až zadošť učinil povinné spra-
vedlnosti, aneb až aspoň se snaží, dle
možnosti navrátiti co spravedlnost ká-
že. — Považ, milý čtenáři! do jakých
nesnáží podvod, krádež a podobné hříchů
člověka zavádí; považ jak těžko časem
navracovati, čemuž člověk uvynkl, z če-
hož dítky své podělil a jak těžko wypo-
čísti škody z podvodu a krádeže jiným
vosslé. A předce závisí od náhrady
celá věčnost člověka, jenž byl nespra-
vedlivým. Protož zachovej se všudy
a při všem poctivě, ať lidé tebe vidí
anebo nevidí; nedotýkej se cizého zboží,
navracuj věc nalezenou a odváděj pe-
níze tobě svěšené, komu patří; poctivý
bůh, třebať by nebylo svědků a nebylo
zápisu, kterýby mohl proti tobě svědčiti.
Bůh jest svědkem nade všecky jiné
svědky a dobré svědomí jde nad všecky
zápisy světa.

4. Církev sv. čítá evangelium

o uavštitvení Páně w domě Zachewě každým rokem w výroční den posvěcení chrámu a to z té příčiny, že obsah toho čtení poněkud platí o každém chrámě křesťanském. O každém chrámě křesťanském w den, když se tam ponejprw konají služby Boží, může se říci: „Dnes spasení štalo se domu tomuto,“ a platí ta slova po celý čas, dokud chrám službám Božím otevřen zůstává. Neboť Kristus tam wchází dle svých slov: „Kde se dva neb tři shromáždějí ve jmenu mém, jsem u prostřed jich,“ wchází tam při mšši sw. w swátosti oltární, uči tam, kdykoli se jeho sw. ewangelium čte a wykládá, působí tam, kdykoli se tam swátosti od něho ustanovené wěřicím udělují. Tedy navštěmuje, poučuje tam své ctitele, zehná jim a kající na milost přijímá, jak to učinil w domě Zachewě. Proto také chrámy křesťanské nazývají se domy Boží a proto wšse jest w nich tak zřízeno a sporádáno, aby wěřicím wzuesšený účel těchto budow ze wšseho wyswítal a aby je tam wšsecko, nač pohlídnou, k účtě a k pobožnosti powzbuzowalo. Žij zemnějšek chrámu wpuiká welikými rozměry oddílů stawebních aneb aspoň wázhnými ozdobami, jakýmiž se žádný jiný dům wykázati nemůže na znamení swého wzuesšeného určení. Wěž ční wedle chrámu anebo nad chrámem jako weliký prst k nebi cestu ukazující. Uvnitř nachází se weliký prostor, nad nímž se pue welebně klenutí, w pozadí oltární stůl a nad nim obraz Syna Božího aneb některého ctitele Božího w rámci stwoštneím, přeb oltářem lampa we dne w noci hořící, zde stranou přeb oltářem wywššené místo čili kazatedlna pro hlašání slova Božího, na proti ní křitedlnice, zde a onde zpowědnice,

w pozadí nad hlawním wchodem chor s warhanami; a wšse to má zwlášttní způsobu, zwlášttní okrasu, zwlášttní náter s mnohým pozlacením, tak že nic podobného, nic tak uměleckého a stwoštneého nenacházíme w domech pro obyčejné obydlí lidské, pro umění aneb jiné účely swětské zdělaných. Jest pak to wšse tak usporádáno proto, aby duše lidská zde z koleje obyčejného žiwota wyražena a k wyšššimu wzletu přeb trůn Boží wywryššena byla. Neobyčejnost, weleboost toho domu má také zwlášttní a welebné myšlénky, city a přebserwzety w duši lidské zbuditi.

Proto, zbožný čtenáři! když se přibližuješ k chrámu, zpomeň si, že tu dům, w němž přebývá Syn Boží a wezmi na se myšlénky wázhné, netrp otolo toho domu žádné necisté jednáni; jest tu půda poněkud již stinem swaté budowy poswěcena. Zwláště pak když jsi wstoupil we bránu chrámovou, pamatuj, že nesmí nic necistého přeb Boha wstoupiti. Nechej wšse, což swětského, we swětě, a obírej se zde upřímně a wázhně jen s wěcmi nebeskými, k spasení twé duše prospěšnými. Trwáš w společnosti Krista Pána, on tebe zde nawššitwil.

74. Podobenswí o hřiwách.

Člowěk jeden jda na cestu powolal služebníkú svých a rozdal jim statek swůj. I dal jednomu pět hřiwen, jinému pak dvě a jinému jednu, každému podle schopnosti jeho, a obessel hned. Odšsed pak ten, kterž dostal pět hřiwen, težil jini i wydělal jiných pět. Tež i ten, kterž obdržel dvě, získal jiné dvě. Ale ten, kterž dostal jednu, odšsed, zakopal ji w zemi a skryl peníze pána swého. Po mnohém čase přišel pán

těch služebníků, a činil počet s nimi. A přistoupil ten, kterých byl pět hřiven vzal, a podal jiných pět hřiven řka: Pane pět hřiven dal jsi mi, a jiných pět na to získal jsem. Řekl jemu Pán jeho: To dobře, služebníče dobrý a věrný, nad mnohem tebe ustanovím, vejdiž w radost pána svého. Přistoupiv pak i ten, kterých byl dvě hřivny vzal, řekl: Pane, dvě hřivny jsi mi dal, a jiné dvě jsem získal. Řekl mu pán jeho: To dobře, služebníče dobrý a věrný; že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tebe ustanovím, vejdiž w radost pána svého. Přistoupiv potom i ten, kterých byl vzal jednu hřivnu, řekl: Pane, vím, že jsi člověk přísný, žneš, kde jsi nerozjíval, a sbíráš kde jsi nerozšypal, i boje se odesel jsem, a skryl jsem hřivnu svou w zemi; a tu máš, co tvého jest. A odpověděl pán jeho: Služebníče zlý a lenivý, věděl jsi, že žnu, kdež jsem nerozjíval, a sbírám, kdež jsem nerozšypal, protož měl jsi peníze mé dáti penězoměncům, a já přišed, byl bych vzal, což mého jest s užitekem. I řekl těm, kterých tu stáli: Vezměte od něho hřivnu a dejte tomu, kterých má deset. I řekli jemu: Pane, máš deset hřiven. Jistě pravím vám, že každému, kdož má, bude dáno, a bude hojně míti, ale tomu, kdo nemá, bude i to, co má, objato. A neužitečného služebníka uvrzte do temnosti zewnitění, tamť bude pláč a škřípění zubů.

R o z j i m á n í.

Wyznamem „člověk, kterých se vzdal na cestu“, wyrozumívá Pán Ježíš sám sebe. Onť po svém odchodu k Otci pozůstavil svým věrným služebníkům weškeren poklad své míry a svých zá-

sluh, kteréž possly ze wtělení, z obtíží života i z bolestné smrti jeho. Jednomu dal pět hřiven, jinému dvě a třetímu jednu hřivnu. Každý z nás jest ten neb onen ze služebníků. Neboť každý z nás obdržel z ruky Boží jistou míru přirozených i nadpřirozených darů t. j. jistou míru schopnosti tělesných i wtipu duševního a nad to také milosti Boží. Bůh tyto dary we své nezpytatelné moudrosti a štědrosti rozdál každému, pokud mu podle poměru jeho we světě třeba a pokud silám jeho přiměřeno bylo.

Tudíž obdařen byl ne jeden hojněji, že we svém stavu a povolání wice těchto darů potřeboval než jiný, kterémuž tak těžkých a trubných povinností uloženo nebylo. Umíť každý nabyl potřebných darů a milosti w té míře, w jaké jich k dosažení Bohem mu určené úlohy potřeboval.

Protož buď wděčen Bohu za tyto dary a těž jimi cíli wynakládej jich swědomitě ke cti a slávě Boží. Spolu pak chraň se záviděti jiným, pakli se ti zdá, že obdrželi wice nežli ty, aniž nepohrdej těmi, kdož obdrželi méně; neboť wšse to tak učinila ruka Boží. Ač to k tvému jest užtku, pakli zbožím ob Boha tobě swěteným mnoho wýtěžíš a wyzískáš: proto předce wýtěžek jest a zůstane majetkem cizím, Božím; poněwadž wšse, co máš, od Boha máš a jediné z jeho wůle působíš, a bez něho nic nejsi, a protož musíš jednou z toho ze wšseho, co jsi dostal a což jsi wytěžil, Bohu účet klásti.

Wyužívej tedy patero svých smyslů, jež jsi obdržel, abys skoumal tvorby Boží kolem sebe a skoumaje jich poznával moudrost, moc a dobrotu Boží, kteráž se w nich zračí; užívej rozumu

svého a přičin svou vůli, abyš zákony Boží vždy lépe znal a dokonaleji plnil, i povinností stavu svého vždy úplněji dosti činil. Jen tenkrát, když darů svých svědomitě a stále k svému zdokonalení i k bližních svých prospěchu vynakládati budeš, dá ti Pán za věrné hospodářství své pochvalu i odměnu. Všimni si k své výstaze služebníka třetího, kterýž zakopal hřivnu svou a dobře ji skrýl. V něm ti Pán na oči staví obraz křesťana nebalého, který sice nepozbyl pokladu jemu svěřeného, ale také jím ničehož nevyžískal. Takový člověk není teplý, není studený, jest vlažný; on nečiní sice nic zlého ale nečiní také nic dobrého. On jest sám sebou spokojen, když může sám o sobě říci, že nikoho neovrátil, nikoho nezabil a že nezcižlozil. Aťšak povolání nasse nečelí jedině k tomu, abychom nic zlého nepáchali, nhyž abychom ovšem zlého se marovali ale také dobře činili. Komuž dána příležitost k dobrému a on jí pohrdá, čím již zle. Ci stačí říci, když cizý dům hoří: Já nezapálil, nač bych hařil? Nikoli, že při ohni stojíš s rukama založenými, a na škodu se zmahající hledíš nečině, již tím samým hřešíš, dokonce moha dobře činiti, nečiníš. Považ jak přísný soud vyšel nad služebníkem, jenž hřivnu zakopal. On ji neztratil, on ji Pánu svému odvedl a předce dí Pán: „Služebníce zlý a lenivý! měl jsi peníze mé dáti penězoměncům, aby nešli užitek. Nyní pak vezměte od něho hřivnu a dejte tomu, kterýž má deset.“

Jaký medle ortel vyjde nad těmi, kteří hřivnu svou promrhali, kteří totiž vášněmi, rozkošemi a zahálkou své přirozené darů a schopnosti pokazili, otupěli a tak řka zničili? Jaký jich bude

osud, že milost Boží nadpřirozenou zahrňovali a jaloby nehamá sflapali? Jaká bude pokuta těch, kteří jen zlému se učili, jen bídu mezi bližními zakládali, církvi se posmívali, jí na potupu jednali?

O Pane Bože, račiž nám uděliti, dostatečné milosti, abychom sily a darů vřelité, jimiž jsi nás obdaril, vynakládali jen k tvé cti a slávě, k spasení duší vlastních i k užtku bližních svých, abychom mohli jednou z úst Páně slyšeti oblažující slova: „Služebníce dobrý a věrný, žeš nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím.“ Amen.

75. Ježíš od Marie pomazan ke dni pohřbu svého.

Šest dní před Velikonocí přišel Ježíš do Bethanie; i připravili mu tam večeri a Martha posluhovala, Lazar pak byl jeden z těch, kteříž s ním seděli za stolem. Maria tedy vzala libru masti z nardu pravého, drahého a pomazala nohy Ježíšovy, a vytřela nohy jeho svými vlasy; a dům naplněn jest vůní té masti. Tedy řekl jeden z učeníků jeho, Židáš Iskariotský, kterýž jej měl zraditi. Proč nebyla tato masť prodána za tři sta peněz, a nebylo dáno chudým? Tedy řekl Ježíš: Nechtež ji, aby se dni pohřbu mého učinila to. Nebo chudé vždycky máte s sebou, ale mne nebudete vždycky mít.

M o j i m á n í.

V krajinách východních byly vonavé masti, jimiž pohlaví ženské natíralo vlasy své, velice oblíbeny. Přiváženy jsou z krajin dalekých a protož

cena jejich byla znamenitá. Takové masti použila Maria, aby dala veřejně Pánu důkaz své nejhlubší úcty a lásky. Byla to tatáž Maria, o níž jsme již psali, že byla hříšnice, a kterouž, když srdčně oplakávala hříchů svých, Pán přijal na milost. Když tehdy nádobku drahé masti, vstoupila do večerábla, kdež Pán s několika vzácnými židy a s některými z učenníků svých seděl za stolem, a wylila tuto drahou masť jak na wlasť, tak i na nohy jeho. Konečně rozlomila nádobu, aby wypřýstila wšedka ta masť na tělo wznesšeného učitele a wšlance Božího.

Tak wěnovala Maria Pánu co měla nejstworthnějšího. Leží to w powaze lásky, že ona ráda přináší oběti cili dary osobě milované. I blaží to milujícího člověka, když jeho dar přichází wděť; on wíce nežádá, Protož byla Maria nejwšší blažá, že Pán tuto oběť její wlibně přijal.

I my máme milowati Pána wřelou a upřímnou láskou, protož i nám sluší přináseti jemu dary a oběti w důkaz úcty a lásky. Ale co my můžeme dáti Synu Božímu? Zdaž není wšedko s krze něho učiněno? Zdaž on wším newládne? Dřsem tomu tak, wšak my nemáme přináseti dary, že jich Bůh potřebuje, ale že láska nasse tak žádá. Kristus trůní w našich chrámech; tomu Bůh dal bohatství aneb aspoň přebytek nějaký, může zakoupením potřeb aneb ozdobami chrámu oswědčiti swou lásku ku Kristu.

Kristus k nám přichází w podobě chudých a nemocných lidí, též w podobě slabých sirotků; když těch se z lásky k němu ujímáme, přijímá almužny nasse jako tento dar drahé masti.

A jsme-li chudí aneb-li máme powinnosti takové, že nemůžeme swobodně wládnouti jměním swým, že ho musíme zachowati k. p. dítkám swým: tož i jinými neměně wzácnými obětmi můžeme jewiti lásku swou a fice potlačowáním té neb oné wášně, která se w nás objevuje a nám u wřkonávání ctnosti wadí, aneb odwřkáním nějaké zastaralé mravní wadě, která nás hřzdí.

Někdy Bůh na nás dopouští bohy a strasti, proti nimž nasse přirozenost je welice spouzi; nuže nesme tyto strasti a obtíže z lásky k Bohu trpělivě a oddaně, i to bude obětí Bohu milou a wzácnou, jakož Kristus sám oswědčil, když pravil: „Kdo chce přijíti za mnou, wezmi na sebe kříž swůj.“

2. Židáš Iskariotský se horšil z činu obětavé Marie; pravil, že prý by užitečněji bylo býwalo, kdyby masť byla prodána a peníze rozdány chudým. W jeho očích bylo tedy pomazání Páně plýtwáním drahou wěcí; on poněkud tupil Pána samého, že si takowěto úcty nechal libiti, kdežto se mohlo docíliti prodejem masti lepššího skutku.

Wšfuby se nalezají lidé, kteří dělej co dělej, nespokojeni jsou s dobrým skutkem twým. To pochází obtud, že rozličny jsou náhledy, zkušenosti, žádosti a wášně lidské. Co jednomu jest spouřivosti, zdá se druhému lakomstwím, co jednomu štědrosti jest jinému rozmarilosti a wštwáním penězi, co jednomu zbožnost, jinému jest náboženskou přepjatostí, co jednomu horliwostí w dobřem, jest jinému pokrystwím aneb šílencostí, co jednomu přisností; jinému jest twrdostí srdce a tpraustwím. Protož nenužeme se na úsudky mnohých lidí příliš ohlížeti, poněwadž sobě welice odporují.

Z toho vyplývá následující pravidlo: Jednej dle zákona Páně, podle své povinnosti a podle svého svědomí a nedbej toho, co lidé o tobě soudí. Moudří a svědomití lidé poznají úmysl tvůj, budou tobě v duchu přisvědčovati, nemoudří anebo vášniví lidé budou snad veřejně tebe tupiti, ale co z toho? Bůh, kterýž jest sklonatel srdce a lebvi, jest a bude jediným soudcem tvým; úsudkové lidské brzy oněmí a nemají pro svou budoucnost prážádného vlivu.

Dstatně ti, kteří krivě posuzují dobré skutky tvé, dnes neb zítra snad sami u veliké upadnou chyby, z čehož vysvitne, jak byli a jsou neschopní k pravému posuzování jiných. Viz tu Žitáffe, který o tom mluví, jak chybeno, že se plýtvá drahou maští, z níž mohlo hojného užítí dýdým býti; a hle tento karatel Marie a poněkud i svého Pána brzy na to probal Pána nepřátelím jeho, zdaž si tu neměl pomyslíti, co sluší na věrného učeníka? Či chtěl z té zrady těžiti také pro chudé? Na cizích viděl chyby, kde jich ani nebylo, na sobě neviděl, chybu ohromnou.

3. Echby řekl Ježíš: „Nechtež jí, aby se dni pohřbu mého učinila to.“ V úmyslu Marie zajisté neleželo pomazati Pána k pohřbu jeho. Ona sice mohla tušiti, že nepřátelé jeho hledají anebo hledati budou bezživoti Páně, ale aby byla k této možnosti zřetel svůj měla, když Pána mazala, není ani pomyslení, ušbrž Pán omlouvaje jí použil té příležitosti, aby předpověděl svou blízkou smrt. Tím chtěl posluchačům svým dáti nový důkaz své vševědoucečnosti, i chtěl je upozorniti, že z vlastní vůle jde vstříc své smrti,

kteřáž měla vesserému světu spásu přiněsti.

Jať šetrně a laskavě chová se zde Pán k lidem všem. Marii chválí a oblažuje slovy, že učinila dobrý skutek. Těm, kteří ji vytýkají, že plýtvá drahou maští a kteří teby vlastně urážku proti Pánu vyslovují, neodpovídá tvrdými slovy, ušbrž obrací pozornost jejich na nastávající podivnou smrt svou, an dí: K mému pohřbu učinila tak. -- Učme se, milý čtenáři! vždy vlídně a laskavě zacházeti s jinými. Slova, kteráž zní jako urážka, nemyšládejme si tak, že by bližní náš schvalně nás chtěl uraziti. On snad slova svá v jiném, dobrém smyslu bere nežli my, on snad se přetvářil, on snad nemíni nás zahanbiti, ušbrž jen poněti; protož nebudme kvapni v takových okamžení a nedávejme urážku za urážku, ušbrž ptejme se na pravý smysl slov jeho a pohrdněm i něčty skutečnou urážkou, omlouvajíce neopatrného řečníka nevědomostí a nezdrélaností jeho, kterouž on nezavinil.

76. Ježíš slavně vchází do Jerusalema, a předpovídá zkázu města.

Druhý den pak šel Ježíš s učenníky svými k Jerusalemu. A když se přiblížili k městu a přišli do Bethsage k hoře oliwetské, tedy poslal Ježíš dva učenníky, řka jim: Jdětež do městečka, kteréž proti vám jest, a hned naleznete oslici přivázanou a oslátko s ní; odvažtež je a přiveďte ke mně; a řekne-li vám kdo co, rečte: Pán jich potřebuje, a hned propustí je. J jduce učenníci, učinili, jak jim byl Ježíš přikázal. A přivedli oslici a oslátko, a vložili na ně roucha svá a jej na ně posadili. Mnohý pak zástup prostírali roucha

svá na cestu, a jiní sekali ratolesti se stromů a metali je na cestu; zástupové pak, kteříž napřed šli i kteříž vzadu byli, volali říkouce: Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, jenž se bere ve jmenu Páně! Hosanna na výštech!

A někteří Fariseové v zástupu řekli k němu: Místě rei jim, aby tak nekřičeli. Jimž on řekl: Pravím vám, že budou-li tito mlčeti, kamení bude volati.

A když se přiblížil, vida město, plakal nad ním, řka: O kdybys bylo i ty poznalo, a to aspoň v tento den tvůj, co tobě jest k pokoji; ale nyní jest to skryté před očima tvýma. Neb přijdou na tebe duové, a obličí tě nepřátelé tvoji naspem a oblehnou tě a zouží tě ze všech stran, a porazí tě na zem, i syny tvé, kteříž v tobě jsou, a nezůstawi v tobě kamene na kameni; proto že jsi nepoznalo času nawštitívení svého. A když do chrámu počal vymítati prodávající a kupující v něm, řka jim: Dům můj jest dům modlitby, vy pak jste jej učinili pelešší lotrovskou.

Ž přistoupili k němu slepi a kulhaví v chrámě a uzdravil je. Vidouce pak knížata kněžská a zákonníci divy, kteréž činil, a pachtolata, ana volala v chrámě: Hosanna, synu Davidovu! hněwali se, a řekli jemu: Slyšíš-li, co tito praví? Ježíš pak řekl jim: Ž ošsem. Mlčely-liž jste nečtli: Ž úst nemluvnátek a bitek dokonal jsi chválu? A opustiv je šel wen z města do Bethanie a zůstal tu. Ražběho pak dne přicházel do Jerusalema a učil v chrámě.

N o z j i m a n í.

1. Sv. Jan křtitel před třemi lety, než dnešní událost padá, ukázal

lidu na Pána Ježíše, řka: Ehle beránek Boží, jenž snímá hříchy světa. Použil významu „beránek“ poněwadž Pán Ježíš měl býti nebeskému Otci obětován, kterážto obět Syna Božího byla naznačena v starém zákoně obětmi zvířat vůbec a zvláště zabitím a pozitváním beránka velikonočního. — A hle! dnes Kristus vchází do Jerusalema k oběti právě jako beránek Boží. Bylo to v ten den, když židé po starém obyčeji uváděli do města beránky, jež měli v velikonoční době dle rádu Mojžíšem ustanoveného k židovským obřadům sloužiti. Wedli tyto beránky do města s jakousi slavností a weselostí; neboť velikonoce židovské byly památka wřswobození židů z Egypta, tedy památka události velmi radostné.

Ž náš Pán slavnostně kráčí do města, kráčí veřejně a welebně, aby wesřteren swět šl wšsiml toho velikého díla, ku kterémuž se do Jerusalema ubírá. — Žiž wícekráte w dnech minulých chtěl ho lid promolati za svého Mesiáše a chtěl ho rukama swýma wpyššiti a w slavném průvodu uwešti do swatého města, awššak Pán tomu odpíral řka, že ješště nepřišla hobina jeho. Nyní konečně hobina ta wyprřela, a Kristus nečeká wíce na žádne wřbídnuti a nežadá žádně ochrany od lidu, sám z wlastního hnutí kráčí k oběti, kterouž aby wřplonal, na swět sestoupil. On hledí k Otci, kterýž mu dílo to uložil a jehož chce býti poslussen až k surti, on hledí k lidem, jež prostřednictwí jeho potřebují a jež chce půwodnímu určení jejich, totiž swatému žiwotu a ořlawě w nebesích, nawrátiti. Kráčí Pán k tomu dílu nejwřšše spasitedlnému s twáři pokojnou a slavnostní. K tomu když hledíme, říci musíme, že tato po-

šlební cesta Páně jest ubálostí pro vsšecky věky velmi blahodatnou.

Rdož by dnes neplešal s lidem Krista provázejícím, an váží na myšli, že Syn Boží započíná dílo vykoupení lidského, že prorocství starého zákona docházejí splnění svého, že nastává divadlo, na kteréž duchové nebesští hlebí s úžasem, melebíce nesmírné milosrdenství Boží.

3 pro tebe, milý čtenáři! kráčí dnes Pán do Jerusalema, aby tě tam vykoupil, aby hříchy tvé shlabil a duffi tvé brány nebeské otevřel. Ale povšimni si toho, že, ačkoli Pán za vsšecky lidi umřítí chtěl, vsšickni nebyli lásky jeho hodni, anobrž mnozi dali mu příčinu, plakati nad nimi. Byli to hříšníci nenaprawitedlní. Al nejsi mezi těmi, pro kteréž Pán na své slavné cestě se rvoutil. Psi-li w hříšcích, wybaw se z objetí jejich. Zanech vsse co máš a následuj Krista; ukřižuj tělesné vášně své, zruš svazky, které tě k společníkům hříchů tvých vážou a připoj se k věrným učenníkům Páně. —

2. Slavný wjezd Páně do Jerusalema slatí sv. církew o neděli kwětné. S tímto dnem začíná se tak zwaný týden veliký. Velikým se proto nazývá, poněwadž slawíme během tohoto týdnů veliké dílo nasseho vykoupení, o němž bí sv. Jan zlatoušf. „W něm wyvráceno jest staré ukrutenství dáblowo, smrt zrušena, sblazen hřích, zničena kletba, otevřen raj, proklesána cesta k nebi, wyjednáno společenství andělůw s lidmi a založen pokoj na nebi i na zemi.“

D neděli kwětné tedy světi církew ratolesti palmové a že u nás není stromů palmových, tedy ratolesti jiných stromů, na wětším díle jímových, které

w ten čas pučeji aneb jak bítky říkají kocičky pouššěji. Sw. Augustin bí: „Ratolesti tyto jsou znamením slawy a obrazem wítězství, ježto obdržel Pán nad smrtí tělesnou úmrtím svým.“ Pro nás vsšak jsou zelené ratolesti wýznamem dobrých skutků, s kterýmiž jako bojownici s wítěznou kořistí jedenkrátě přeb Bohem okázati se musíme, chceme-li jeho milosti a odměny dojíti.

Proč se toto swěcení ratolesti děje, wyswítá ze slow modlitby, kterouž církew je swěti. Kněz se totiž při swěcení ratolesti molli, aby Bůh požehnati ráčil těmto plodům země a dal nám w nich znamení pokoje a milosti, jako učinil Noemowi škrze ratolest, jižto mu holubice do archy přinesla; a aby dal požehnaní, kterýmiž zehnal Kristus plesajícím w Jerusalemě, a to aby spočíwalo nad námi a vsšude jewilo se wítězství nad hříchem a dussewní smrtí.

Po swěcení ratolesti kráčí kněz i lid w slavném průwodu z chrámu, jakoby Krista na cestě do Jerusalema doprovázejíce. Po jich odchodu kostel se uzavře, a kdýž se kněz opět k dweřím chrámovým wrátí, zpíwá střídawě on i lid staroslawný zpěw, jehož hlavni obsah jest: „Slawa, chwála a čest buď tobě, králi Kriste, Spasiteli, jehož nábožným „hosana“ bítky w plesu welebily. Tys král Israelský i Dawidůw potomek slavný, jenž jménem Páně k nám se ubtráš.“

Pať kněz třikrátě udeří křížem na wrata, načež se tyto otewrou. Wýznam tohoto obradu leží na bílem dni. Škrze Krista wcházíme do církwe — a kříž čili smrt jeho na kříži otewřela nám brány nebeské. —

77. Ježíš mohl ká židům zatvorenost jejich,

a) w podobenství o dvou synech;

Pán Ježíš mluvil w podobenství takto: Co se wám zdá: Člowěk jeden měl dva syny, a přistoupil k prvnímu řekl: Synu jdi dnes a dělej na winici mé. A on odpowěděl: Nechci! Potom ale hnut jsa lítostí šel. Z přistoupil k druhému, řekl mu též. A on odpowěděl: Půjdu, Pane, a nessel. Kterýž z těch dvou učinil vůli otcovu? Řekli jemu: První. Dí jim Ježíš: Amen pravím wám, že publikáni a hříšníci předejdou wás do království Božího. Nebo přišel k wám Jan a ukazoval wám cestu spravedlnosti a newěřili jste mu; ale publikáni a hříšníci uwěřili jemu.

N o z j i m á n i.

Těmito slovy líčí Pán wlastně stav oněch publikánů, kteří poznawše hříchy své, Pána Ježíše se přibřželi a vůli Boží swědomitě konati počali, a pak staw farizeůw, kteří wybárajíce se za swědomité ctitele Boží a plnitele zákona, w hříšcích žiwi byli. První totiž pravili k otcí, když je posílal na winici svou: Nechceme tam jíti, potom ale litujíce wzdoru swého, šli, kam wůle otcowa jim jíti kázala. Protož otec jim odpustil a s nimi se smířil. Druzí jewili sice ochotu k rozkazu otcowskému, ale jen na oko a pravíce půjdem, zůstali doma. „Protož tito zůstali w nemilosti. Podobenství toto wykládá sám Pán Ježíš, an dí: „Publikáni a hříšníci kající předejdou wás, farizeowé pokryšští! do království Božího.“

Podobenství toto obrazme nyní

na sebe. Chyba to weliká, když křesťý člowěk, kterýž wšedco, co má, od Boha má a jen vůli Boží stojí, we své směšné hrdosti Bohu se protiwuje a k rozkazům Božím dí: Nechci, t. j. nechci po vůli Boží žiti, nechci slova církwe jeho dbáti, chci býti swoboden we wšem, chci jít a žiti, kam a jak se mně líbí. Ale takowéhoto hrdého člowěka Bůh častokráte pobírně pokoruje, pobírně strastmi a bolestmi šlohá. Když pak, buď již že pro tresty Boží, buď z wlastního hnuti tento člowěk do sebe jde, k Bohu se uchýlí a o milost prosí, milosrdný jest Pán a wlidně na milost ho přijímá. Horší jest ale chyba ta, když člowěk licoměrným, pokrytečným způsobem sebe klame a také Boha klamati chce; když totiž zemnějššími zbožnými činny, jakož jsou nawššterowání chrámu Páně, modlitby a posty, Bohu slouží, při tom ale jest plný pýchy, záwisti, nenáwisti k jiným lidem, když jest při tom lakomství, mstiwosti, a jiným tajným hříchům oddán. Takowý člowěk myšlí, že jest pro své nějaké zemnějšší bohoslužebné wykony skrz nasckz spravedlný, bohumilý, lepšší wšedch ostatních lidí, kteří snad tyto bohoslužebné wykony nekonají s takowou okázalostí jako on. On tedy jest oddán dusšewní pýšse, pro kterouž ostatných chyb swých newidí a tudíž taky jich litowati a naprawiti nechce a nemůže. Nazývá se pokrytcem, že se pokrývá swatostí a uwnitř jest plný hříšnosti. O něm platí slova Páně: Ne ten, kdož mi říká: Pane, Pane, wejde do království nebeského, ale jen kdož plní vůli Otce mého. —

Do které třídy lidí náležíš ty, milý křesťane? Do třídy lidu kajícího, který w pokore předešlé chyby naprawiti

a we všem Bohu se zalíbili snaží? Blaze tobě, náležíš-li do třídy tohoto lidu, milost jsi našel u Boha. Ti snab náležíš do třídy těch pobožných bezbožníků, kteří by Bohu a svatým jeho nohy ulibali, ale kdž z chrámu wnjdou, zamýšlí, kde koho by offidili, pro svůj zisk osocili a utlačili? Věda tobě, jsi-li těm podoben. Ti jsou lháři, kteří netoliko lidí přelhati a přelstítí se snaží, ale i sebe přelhávají. Sobě lhou, že jsou horliví ctitelové Boží, kbežto skutky jejich Bohu se rouhají. Vytrhni se z středu jejich — rci: Pane, půjbu na winici tvoju, a již také jdi a tam pracuj svědomitě, aby všeliké tvé myšlení, tvá slova i tvé skutky směřowaly jen ke cti a slávě Boží a k prospěchu bližního tvého. —

b) w podobenství o winici.

Z jiné podobenství slyšte: Byl člověk hospodář, kterýž wzdělal winici, a opletl ji plotem, a wzdělal w ní přes, a wystawěl wěz, a pronajal ji winářům a odessel na dalekou cestu. A kdž se přiblížil čas sbírání, poslal služebníky své k winářům, aby wzali užitky její. Wináři pak zítamwše služebníky jeho, jednoho zmrstali, druhého zabili a jiného ukamenowali. Opět poslal jiných služebníků více nežli prvé; i učinili jim též. Naposledy pak poslal k nim syna svého, rka: Ustydíš se syna mého. Wináři pak uzřewše syna, řekli mezi sebou: Tentof jest dědic; pojďtéž zabijme jej, a budeme mítí dědictwí jeho. Z uchytiwše ho, wywrhli jej wen z winice a zabili. Protož kdž přijde pán winice, co učiní winářům těm? Řekli jemu: Bločince hrozným způsobem utraťtí, a winici svou pronajme jiným

winářům, kteříž by mu dáwali užitek času swými. Řekl jim Ježíš: Protož pravím wám, že bude objato od wás králowství boží, a bude dáno lidu přínáštějícímu užitky jeho. Ulyssewše tedy knížata kněžská a farijeowé podobenství to, porozuměli žeby o nich mluwil; protož hledali ho jíti, ale báli se zástupu, nebo ho měli za proroka.

Roziimání.

Bůh we své nesmírné milosrdnosti nechťel pokolení lidské na wěky wěků wyloučiti z úcastenství blaha nebeského, nžbrž chťel dusse lidské opět s sebou spojiti, protož založil winici t. j. postaral se hned na začátku po pádu prvního člověka, aby zjewená wíra a pravá úcta Boží a tudíž i blaha naděje w budoucího spasitele swěta w srdcích lidských zachowána byla. Tuto winici najal winářům t. j. před všemi jinými národy zwolil lid Izraelský, aby wzdělával tuto winici a přínássel owoce winy: bohabojnost, poslušnost, spravedlnost a lásku. W jistých bobách wšlál své sluhy, totiž proroky a jiné zbožné muže, kteří toto owoce jako sbírali a Pánu odwaděti měli; awšak slyšeli jsme již w prwém dílu této knihy, jak se národ židowský k těmto wylancům Božím zachowal. Nebbal jich, posmíwal se jim, z části násilí jim činil. Konečně tedy jessal nebeský hospodář Syna swého jediného w naději, že k němu s wěšší se budou chowati úctou, nežli k poslům, jelikož On jest dědicem winice. Awšak zpustli wináři ubili Syna Hospodina swého, wywrhli ho z winice a konečně zabili jej, což wše doflowně o Kristu platí. Může, co nyní učiní pán winice winářům,

až navštíví vinici svou? Židé odpověděli Kristu na tuto otázku: „Bloucínce hrozným způsobem utratí a vinici svou pronajme jiným vinařům.“ Tak nemědouce a netušíce sami nad sebou spravedlivý soud vyřkli, sami se uznali, že nehodni jsou království Božího a že spravedливо, aby jim objato a jiným dáno bylo.

Toto podobenství může platiti také o naší době a o nás. Ježíš Kristus, Pán a král duší našich založil vinici t. j. církev na zemi, svými zákony jako pevnou zdi ohradil ji a sedmým pramenem sv. svátosti ovládl a zúrodnil ji, i opatřil ji silnou věží sv. ewangelia svého. Tuto vinici pronajal nám, činžovní peníz, kterýž nám odváděti kázal, poznamenal slovy: „Miluj Boha z celého srdce, z celé duše a je vši síly své.“

Že k tobě vyslal služebníky své, totiž tvé rodiče, pak duchovní pastýře a tvého zpovědníka, konečně i dobré knihy, bohabojné myšlenky, rozličné výstrahy w nehodách a strastech, kteréž tě potkaly aneb jimž si jako divem ušel. Konečně přišel sám Syn Boží a w způsobě svátosti k tobě přímo se ubírá, aby rozehřál tvé srdce svou uesmírnou láskou, aby svou pokorou poučil a svou milostí posilnil tebe. — Nuže jak jsi se zachoval k služebníkům Pána svého? Jak se chováš k Synu Božímu? Abé jest ovoce z vinice Páně? Může Pán vinice nasbíratí hojně hroznů a hojně ctností w srdci tvém? Či snad nalezá jen bodláčí hříchu? Či snad dokonce křičuješ znova Syna Božího nepravostmi svými? Až, pomni na konec toho všeho. Až pán netyvrhne tebe z vinice své, z počtu vyvolených svých a nepovolá

tam jiných dělníků, kteří jsou snad sprostného ducha avšak čistých mravů, kteří nemají snad prostředků k dobřečinění jako ty, ale mají lepší vůli. Protož dokud trvá ještě čas nájmu, použijvej ho svědomitě, aby, až pán povolá tě k účtům, mohlš vykázati se hojnosti ovoce bohumilého.

c) w podobenství o swatbě.

Že řekl Pán Ježíš jiné podobenství: Podobno jest království nebeské člověku králi, kterýž učinil swatbu synu svému. Že poslal služebníky své, aby povolali pozvaných na swatbu, ale nechťeli přijiti. Opět poslal jiné služebníky řka: Powězte pozvaným: Až oběd svůj připravil jsem, volové moji a krmený dobytek zbit jest, a všecko hotovo; pojďte na swatbu. Ale oni nechtali a odešli, jiný do dworu svého a jiný po kupectví svém; jiní pak zjímavše služebníky jeho, a posměch jim učinivše, zabilí je. Ušlyšew pak to král, rozhněwal se a poslaw wojska swá, zahubil vražedníky ty a město jejich zapálil. Tehdy řekl služebníkům svým: Swatba zajiště hotová jest; ale kteří pozváni byli, nebyli hodni. Protož jděte na rozcestí a kteréžkoli naleznete pozvete na swatbu. Že vyšedše služebníci jeho na cesty, shromáždili všechny, kteréž našli zlé i dobré; a naplněna jest swatba hodovníky. Tedy wšed král, aby pohleděl na hodovníky, uzřel tam člověka nevděného rouchem swatebním. Že řekl jemu: Příteli, kterať jsi sem wšed, nemaje roucha swatebního? On pak oněměl. Tedy řekl král služebníkům: Swažte ruce a nohy jeho a uvrzte jej do temnosti zewnějši; tamf bude plác a střepení zubů. Nebo

mnoho jest povolanych ale málo wywolených.

Rozjímání.

1. Toto podobenství má podobný význam jako předešlé. Král učinil svatbu synu svému, t. j. Bůh Dtec wyslal Syna svého na svět, aby založil církev, kteráž slouží chotí Ježíše Krista. V této církvi má každý, kdož pozván jest, wejiti k hodům věčným, k blaženosti nebeské. J wyslal král nebeský své služebníky, arcioctce a proroky starého zákona, poslal pak v novém zákoně Jana křtitele, apoštolů, jejich učeníky a nástupce, aby pozvali lidstvo k slavným hodům jim uchystaným. Tu pak pozvaní počali se rozličně omlouvati. A jaké byly ty omluvy? Všefcky vycházely z žálosti po bohatství, aneb ze suynosti. Oni dbali svých domů, svého panství, svého závodu kupectského, aby jim jen zádného možného zisku neusslo, ale nesmrtebné duffe své nechali bez ukojení přirozeného hladu a žízne po slouu Božím a království nebeském. Ano někteří z pozvaných posměch sobě učinili z wyslanců Božích a zabilí je. —

Byloli lidé takových za času Páně i u měku pozdějším, jest jich i za našich dnů a to v počtu hojném. Co budeme jstí a pítí? tak se táží mnozí a starají se jen o potřebu tělesnou. Jak se dočiníme cti a wzneseného jména ve světě? tak se táží druzí; a třetí praví: Čím sobě ukrátíme dlouhé chwile, kde a jak dojdeme wyraženi a světské radosti? Pobívejte se do světa, jak je činí lidé, aby zrostly veliké závody průmyslné, nesmírné towárny, železnice přes hory a propasti, a jiné wynosné stavby, společnosti a banky, kteréž nemají

jiného konce a ctle, než aby lidé brzy a welice zbohatli. Pobívejte se do velikých měst, jaké nádherné diwabla, hostince a jiné domy pro společné wyraženi s nesmírným nákladem a rychle se stawi. Ale, když se jedná o stavbu nového chrámu v některé osadě těchto velikých měst, o stavbu křesťanské školy a nemocnice, jaké se tu nahazují těžkosti, jakého tu nedostatku peněz, jak těžce pokračuje stavba. Dění dobrodinců, a jsouli, jsou na větším díle z třídy lidu méně zámožného, onino pak boháci pro takové stavby nemají peněz, poněwadž nemají smyslu pro vyšší duchovní věci, nemají ani lásky ani úcty pro církev Boží; oni sebi pouze na hodech světských a hodům nebeského krále se vyhýbají. Ale jim také platí huňw krále duffi lidských a na hlavy jejich padají slova jeho: „kteří pozváni byli, nebpli hodni protož žádny z nich neofusi večete mě.“

2. V hospodářství božím není nic přijiti na zmar. Když nepřisli pozvaní na swatbu, jsou zajisté mnozí, kteří by takového pozvání s velikou radostí přijali; pročž wysílá král znova služebníky své, aby kterěžkoli naleznou, pozvali na swatbu. Když totiž národ židovský, kterýž v první řadě byl povolán do církve Kristovy, pozváním tak wzneseným powrhl, wyslal Bůh své posly mezi národy pohanské, aby zvěstowali jim blaha poselství čili ewangelium. Od těch dob zní hlas poslů Božích k lidem wšem, zní po wsse časy, do wssedy krajín světa a wolá wssedy národy do velikého wečera bla sw. církwe.

Alle každý kdož tam wstupuje, musí býti odin rouchem swatebním t. j. každý musí chowati w srdci svém cit

lásky k Bohu a k bližnímu a musí mítí vůli, že štriglivě, spravedlivě, poctivě čistě a svatě bude žiti na tomto světě. Bez tohoto citu a bez této vůle nemá duffe ozdoby, nemá roucha swatebního před očima Božíma. Pakli se této slawnostní ozdoby duffi neobstává, nemůže ozdobu tu nahraditi žádný swětský šperk, žádný zemnější štutek byl i sebe lepšší. Protož di král služebníkům svým, aby každého, kdož nemá roucha swatebního, swázali a umrhli ze síně do temnosti zemnější.

3. Poznej milý čtenáři w tomto pobobenství jak powahy lidstva wúbec, tak i jednotlivých lidí zmláště. — Wšsem lidem platí pozwání božské. Wššak jedna část lidí wzdoruje tomuto pozwání a nepřichází t. j. Boha a božských wěcí si nemoššimá. Jiná část ne toliko naprosto wzdoruje a nepřichází, ale do konce poslům Páně se směje, urážky a násilí jim činí, církev boží tupí a pronásleduje. Třetí částka pozwaných přichází sice, ale bez roucha swatebního, chce býti w církwi žiwa, jako mimo církev; ta jest nehodna hodů nebeských a býwá wyvržena. Konečně čtvrtá třída lidí přichází uctiwě a s nejlepší vůli, že chce žiti podle zákonů Božích a umřiti bez posštwrný hřichu. Ku které z těchto čtyř tříd lidstva se druzíš? Pomni, že život trwíj každým dnem blíže dochází konce swěho. Jednou přijde král nebeský a přihlíbne k tobě, má-li duffe twá nejwšše potřebného roucha swatebního. O pros Boha o milost, aby splnula s trůnu jeho milost ospravedlnující a poswěcující w hojné míře do duffe twé a ty swatě žil w budoucích dnech pozemského života swěho a byl jednou hoden slouti wywolencem Božím. Amen.

78. Nepřátelé Ježíšowi radí se, jakby ho zkažili.

Tedy odesli Fariseové a radili se, jakby Ježíše w řeči polapili. I poslali k němu učennky své s Herodiány řkouce: Mistře wíme, že prawdomluwný jsi, a cestě Boží w prawbě učíš, a nedbáš ua žádného, nebo nepatříš na osobu lidskou, protož powěz nám, co se tobě zdá, slušší-li baň báti císaři, čili ne? Poznam pak Ježíš zlost jejich řekl: Co mne pokoušíte, pokrytci? ukážte mi peníz baň. A oni podali mu peníze. I řekl jim Ježíš: Či jest tento obraz a nápis? Řekli jemu: Císařůw. Tedy di jim: Dávejtež tedy, co jest císařowo císaři, a co jest Božeho Bohu. I uslyšewšše to divili se, a nechawšše ho odesli.

Ro z j í m á n í.

1. Za časů, když Syn Boží chodil zde w těle lidském, byli žibé w pobbanošti Římanů a musili jim platiti co pobbání jistou daň. Stoupenci tehdejšího od Římanů ustanoweného krále Herodesa, čili Herodiani, byli Římanům příznivi a protož horlili pro to, aby tato daň ochotně byla wybirána a odwábena.

Naproti tomu zase reptali Fariseové twrdíce, že jest wúbec nadwláda římská weliká potupa lidu od Boha wywoleneho, kterémuž neslušší než jen daň chrámowou platiti. Dwěma stranám wššak protivný byl prorok z Nazareta a ony hledaly příležitost, osociti ho a zničiti. Proto s twáří lichotiwou přistoupili k němu, hleděli ho chwálami sobě nakloniti a pak přebložili mu lawatowou otázku: Sluší-li daň dáwati

císaři, čili nic? Domnívali se, že odpoví Pán buď: Sluší aneb nesluší. V každém tom pádu chtěli jej osociti a v nenávist uvésti. Řekne-li, že sluší dávati daň, chtěli ho vyhlásiti za nepřitele lidu israelského, jenž chváli pohánění a potlačení jeho od Římanů. Řekne-li, že nesluší, chtěli ho prohlásiti za člověka Římanům nebezpečného, jenž rozhlašuje učení k zpouře proti vrchnosti vedoucí. — Však Pán Ježíš, tento zpytatel srdcí a lebvi, znal zámysl jejich a protož vyhnul se odpovědi té i oné a ukázal na peníz daně řekl: Dávejtež tedy, což jest císařovo, císaři a což jest Božího, Bohu. — Tak moudrost jeho zničila lest oněch. Nepravost lhala sobě.

2. Slovy „dávejtež tedy, což jest císařovo, císaři“ míní se ovšem také povinnovaná daň, avšak míní se tím ještě více. Mysl jsme povinni zeměpánu a vrchnostem náležitým vzdávati úctu a poddanost, jak ti sv. Pavel: „Komu bázeň, tomu bázeň, komu čest, tomu čest.“ Neboť všeliká náležitá vrchnost od Boha pochází dle svědectví téhož učitele církve: „Každá buše“ tak zní slova jeho, „mocností vyšším poddána buď; neboť není mocnosti leč od Boha, a kteréž jsou, ty od Boha zřízeny jsou.“ — Sám Kristus Pán podrobil se výroku nespravedlivého vládaře, řekl: „Nemělbyš moci nade mnou, kdyby ti nebyla dána s hůry.“ Podobně i první křesťané dle příkladu mistra svého ctili náležitých ac pohanských vrchností svých a byli jim poddáni, ac tyto je ukrutně pronásledovali.

Druhá povinnost, jenž z první vyplývá jest: poslušnost k zeměpánu a náležitě vrchnosti ve všem, co není proti zákonu Božímu. Tak bí sv. Pa-

wel: „Poslušni buďte zvrámců svých a buďte jim poddáni, onil zajisté bdi nad vámi, jako ti, jenž mají počet vydati za buše wasse.“ Mál tedy tato povinnost své meze, kterýchž nelze přetřociti. Neboť vrchnosti, jsouce postaveny, aby konali mezi námi spravedlnost, mají konati tuto spravedlnost na základě věčných zákonů Božích, na základě mravnosti. Kdyby pak od nás žádali, co čelí proti zjevnému zákonu Božímu, samy by přetřocily meze moci své, samy by se proti Bohu prohřešily a tu platí slova písma: Více sluší poslouchati Boha nežli lidi. (Sk. ap. 5, 29.)

Tyto povinnosti máme pak konati ne tak z bázně před trestem světským, jako spíše z lásky k Bohu, k vůli čistému svědomí svému. Neboť Bůh sám plnění těchto povinností od nás žádá, a za věrué jich konání jednou v nebi chce odměnu dáti. Sw. Petr bí: „Poddáni buďte všelikému lidskému zřízení pro Boha. — Z potřeby poddáni buďte, netoliko pro huěw, ale pro svědomí.“ (1 Petr. 2, 13.)

3. K onomu výroku: Dávejte což jest císařovo, císaři, připojil Kristus druhý díl: „dávejte, což jest Božího, Bohu.“ Neboť mají-li poddáni býti dobrými poddanými, třeba předewšim, aby byli i bohabojnými a dobrými křesťany, horlivými úby sw. církve. Neměl-li se Boha, nebudou se báti lidí, necti-li a neposlouchají-li Boha, jak budou poslouchati lidi? Nebudou-li poslouchati zákonů církve, jak budou poslouchati zákonů vrchnosti světské? Protož by mělo každé vrchnosti světské na tom záležeti, aby poddaní její byli dobře ve víře wyučeni a utworzeni; i nemělaby aspoň žádná vrchnost v ná-

boženském učení a vychovávání dítek a lidu překážky činiti; i nemělyby také vrchnost světská nikdy ničehož kázati, coby proti zákonům církevním směřovalo. Pakli vrchnost světská čini, že víra w srdcích lidských chábne: chábne pak i mravnost lidu, a kde mravnosti ubývá, rozmáhají se vášně lidské a s nimi chudoba a wšfecky chyby, jenž z chudoby pocházejí, jakož jsou nespravedlnost, podvod, krádež, smilstvo atd. Co si pak vláda počne s takovými otroky hříchu? Stačí káznice pojmuti množství zločinnů? —

O tom dějiny lidstva hojněho dávají poučení. Národ, který byl swatou wírou dobře oswícený a w ni utvorený, byl i wěrný swému králi, byl s ním frostlý jako dítě s otcem, byl poslusen zákonů jeho a pro něho ochotně w každé době odvážil se swých hrdel i statků. Národ wšak, jenž zawrhl swatou wíru, brzy zpustl, konal zpouru a překotil zbeděný trůn královský.

Nebej se, milý křeslane! swěsti duchem nasseho času. Duch ten podrývá wšelikou wyšší moc, podrývá wážnost hlavy církwe i wšeliké duchovní vrchnosti, a podrývá i wážnost k zeměpánu, popouzí k neposlušnosti a k wzboru. Pakli se tomuto duchu podati nasíti do swěta wětru, zroste z toho bouře weliká. Pretož díím, nebej se swěsti, udržuj w robíně swé úctu k wyšším mocnostem od Boha ustanoweným a pros Boha, aby dal jim dary rozumu, rady a moudrosti, i postavil jim po bok rábce oživené pravou wírou a láskou k spravedlnosti, by wydávali zákony k úctě Boží směřující a skutečně blaho lidu zakládající.

79. Běda Fariseům!

Běda wám zákonníci a Fariseowé, pokrytci, kteříž dáváte desátky z máty a z kopru a z kmínu a opustili jste, co těžšího jest w zákoně, jsou, milosrdenství a wíru. Tyto věci jste měli činiti a oněch neopouštěti. Wšudcowé slepí, kteříž cedíte komára, welblouda pak požíráte.

Běda wám zákonníci a Fariseowé, pokrytci, nebo čistíte powrchu konvice a mísy, ale wnitř jste plni loupeže a necistoty. Farisee, slepce, wyciř prve co wnitř jest, aby i co wně jest, čisto bylo.

Běda wám zákonníci a Fariseowé, pokrytci, nebo jste podobni hrobům zbleným, kteříž se zdají lidem wně krásní, ale wnitř jsou plni kosti umrlčích a wšší necistoty. Tak i wy, wně zajisté zdáte se lidem spravedliví, ale wnitř jste plni pokrytství a nepravosti.

Jerusaleme, Jerusaleme, kterýž zabijíš proroky a kamenuješ ty, kteříž k tobě posláni jsou; kolikrát jsem chtěl shromážditi syny twé, jako slepice shromáždí pod křídla křátata swá, ale nechťel jsi! Nj zanechá se wám dům wáš pustý. Neboť pravím wám, neuzříte mne ob této chvíle, až i díte: Božehnaný, jenž se bére w jmenu Páně.

N o z j i m á n í.

Ježíš byl králem dušší lidských a tudíž i jich zákonodárcem a soudcem. We swém soudním úřadě objevil se dokonale owssem teprw při swém druhém příchodu na konci wěků, kdež pak souditi bude wšferé pokolení lidské; nic méně wšak při swém prvním přístí již konal soud jak nad hříchem

nad zatvorenosti a zaslepenosti lidskou vůbec tak i nad některými zatvorenými a zaslepenými hříšnými, jež tím trestal, že larmou ctnosti, kterouž se pokrývali, jim s očí strhl, a jež v celé jich hnusné

tať přísným způsobem vystupuje proti fariseům, když slovy tak pronikavými je kárá: tož můžeme poznati, že s láskou svou spojuje též spravedlnost neuprosnou. Už dopadne doba milosti, nastane

Wjezd Páně do Jerusalema. R. str. 163.

nahotě mravní na odív a pro výstrahu jiným vystavil.

Náš Pán a Spasitel byl vtělená láska; kam přišel, tam všudy s ním zavítalo dobrodružství, požehnání, radost, zdravota a život; ale když on dnes

doba soudu, den spravedlnosti. Protož nespolehejme pouze na lásku Páně, ale spolu se bojme spravedlivého hněvu jeho. — A když se nám křivoda taková děje, že zde spravedlnosti oblibí doufati nemůžeme, těšme se tím,

že Bůh jednou potřeše nespravedlnost, zlomyšlnost a zatvrzenost lidskou způsobením slavným a dá vítězství úplně dobrému právu a nevinnosti i nahradí bohatě křivdy z lásky k němu trpělivě snášené.

80. Ježíš předpovídá zkázu města a poslední soud.

A vyšed Ježíš z chrámu bral se odtud. I přistoupivše učennici jeho, ukázali jemu stavení chrámové, říkouce: Mistře pohleď, jaké to kamení a jaké stavení. I řekl jim Ježíš: Vidíte vsedca ta veliká stavení? Nebude ostaven kamen na kameni, kterýž by nebyl zbořen.

A když přišel na horu oliwetskou, přistoupili k němu učennici soukromí, říkouce: Powěz nám, kdy tyto věci budou? a které znamení bude příchodu tvého a skonání světa? I odpověděl jim Ježíš: Když ujríte ohavnost spuštění, kteráž jest předpověděna od Daniele proroka, tehdaž ti, kteříž jsou w Judsku, nechť utekou na hory, a kdo na střesce, nešstupuj dolů, aby wzal něco z domu svého, a kdo na poli, nevracuj se, aby wzal sukni svou. Můžete se pak, aby utíkání waffe nebylo w zimě nebo w sobotu. Nebo bude tehdaž soužení veliké, jakéhož nebylo od počátku světa až došawáb, aniž kdy bude. A kdyby ufráčení nebyli dnowé ti, nebylby zachowán nižádný člověk, ale pro wmwolené ufráčení budou dnowé ti. Tedy řekl-liby wám kdo: Až, tuto jest Kristus neb tamto, newěřte. Nebo powstanou falešní Kristové a falešní prorokové, a činiti budou divy veliké a zázraky, tak žeby w blud utwedeni byli, by mozně bylo, také wmwolení.

Až předpověděl jsem wám. Protož řeklouli wám: až na poušti jest, newcházajte, až w skreiffich, newěřte. Nebo jako bleš od wýchodu slunce wchází a ukazuje se až na západ, tak bude i příchod Syna člověka. Kdežkoli bude tělo, tu se shromáždí i orlowé.

A po soužení těchto dní slunce se zatmí a měsíc nedá světla svého a hvězdy budou padati s nebe a moci nebeské budou se pohybowati; a tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi, a tehdy budou kwileti vsedca pokolení země, a ujrí Syna člověka přicházejícího w oblacích nebeských s moci velikou a welebností. A possle anděly své s troubou a hlasem velikým; a shromáždí wmwolené jeho od čtyř wětrů, od končin nebes až do končin jejich. Od stromu pak fikového naučte se podobensství; když ratolest jeho již omlábla a listi se pučí, wíte že blízko jest leto; tak i wy když vssecky ty věci ujríte, wězte, že blízko jest we dwěři. Amen pravím wám, že nepominie pokolení toto, až se vssecky ty věci stanou. Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.

O tom pak dni a hodině nižádný newí, ani andělé nebesští, jediné jám Otec. Když pak přijde Syn člověka w welebnosti své a vsšickni andělé s ním, tedy se posadí na trůn welebnosti své a shromáždění budou před ním vsšickni národové. I rozdělí je od sebe, jako pastýř odděluje owce od kozlů, a postawí owce zajisté na prawici své, kozly pak na lewici. Tehdy di král těm, kteříž na prawici jeho budou: Pojdte požehnaní Otce mého, wmlábněte králowstvím wám připraweným od ustanowení světa. Nebo jsem lačníl a dali jste mně jísti; žíznil jsem a dali

jsťe mně pítí; hostem jsem byl a přijali jsťe mne; nahý jsem byl a přioděli jsťe mne; nemocen jsem byl, a nauosttíwili jsťe mne; w žaláři jsem byl, a přístli jsťe ke mně. Tehdy odpowědi mu sprawedliwí, řkouce: Pane kdy jsme tě widěli lačného, a nakrmili jsme tebe? žízniwého a dali sme ti nápoje? kdy jsme tě widěli hostě a přijali jsme tebe? aneb nahého a přioděli jsme tebe? aneb kdy jsme tě widěli nemocného aneb w žaláři a přístli jsme k tobě? A odpowí jim král: Amen prawím wám: Potud jsťe to učinili jednomu z bratrí mých nejmenších, mně jsťe to učinili. Potom řekne těm, kteříž na lewici budou: Obejděte ode mne zlořecení do ohně wěčného, kterýž jest připrawen ďáblu a andělům jeho. Neboť jsem lačněl a nešli jsťe mně jísti; žíznil jsem a nešli jsťe mně pítí; hostem jsem byl, a nepřijali jsťe mne; nahý a neobděli jsťe mne; nemocen a w žaláři jsem byl, a nenauosttíwili jsťe mne. Tehdy odpowědi jemu i oni: Pane, kdy jsme tě widěli lačného, neb žízniwého aneb hostě, nebo nahého neb nemocného, aneb w žaláři a neposloužili jsme tobě? Tehdy odpowí jim král: Amen prawím wám: Potud jsťe toho nečinili jednomu z menších těchto, ani mně jsťe nečinili. I půjdou tito do trápení wěčného; ale sprawedliwí do žiwota wěčného.

N o z j i m á n í .

1. Pán Ježíš nauosttíwitiw chrám, wysšel k weceru z města a odebral se se swými učenníky na blízku horu oliwetskou, kdež se usadil. Odtud byl krásný pohled na chrám na hoře Moriah wycházející. Přistoupili tehdy k Pánu učenníci jeho, jimž neustále na mysli

ležely slowa jeho, že nežůstane kámen na kameni a chtěli rozpřísti znova řeč jeho o zkáze města a zejména o zkáze skwostrného chrámu. I ukázali na tu nádhernou z bílého mramoru wystawěnou swaton budowu a mlurwili w ten smysl: Gle, jaká to welebná stawba, jaké tu sneffeny balwany; možno-li pak, aby stawení tak nádherné a pewné rozmetáno bylo? Nebyla by wěcna toho skłoda? Nezasluhuje tento dům Hospodinůw zwlášttní vyšší ochrany, nezasluhuje, aby zachowan byl na wěky pokolením přísttím? Řezla w těchto myšlenkách přimlwa učenníků za nejvyšše drahý jim dům Boží, ale to nemohlo změnití radu Boží, w kteréz zrušení chrámu ustanoweno bylo. — Jerusalem i s chrámem swým propadl jistě zkáze, jak Ježíš předpowěděl, a hrozný byl den zkázy jeho.

Uběhlo třidcet sedm let po smrti Páně, když se židé protiwili nadwládě Římanů, zawedeni jřouce rozličnými dobrodruhy a ossemetníky, kteří se za proroky Boží wydáwali. Aby Římané zpouwu židů srazili a je spolu potrestali, wyslal tehdejší císař Nero wojensktého wůdce swého Wespasiana s moci wojenskou welikou a ten znenáhla obkličil město a je zpřisobem wálečným oblehl. Mezi tím zemřel císař Nero a Wespasian na místo jeho za císaře zwolen byl, obeerzdal další wedení wálky swému synu Titowi. Titus chtěje města dobýti wíce hladem nežli mečem, wystawil kolem celého města wysokou a pewnou zeď, tak že wyselký wychod z města i příchod do něho stal se nemožným. Židé prawě před příchodem římského wojřka k swáttím welikocním se chystajíce, přístli ze wřsedh krajů swaté země u walném počtu do chrámu,

z nichž pak nikdo více nazpět puštěn nebyl. Z toho ovšem v době velmi krátké musil povstati úplný nedostatek potravy a tudíž hrozný hlad, tak že dle svědectví očitého svědka, Josefa Flavie, nebohý lid věci i nejhnusnějších požíval, jen aby na chvíli zahnal hrůzy hladu.

Jedna matka v zoufalosti zabila své vlastní dítě a upravivši si půli jeho těla, jedla z něho. Všichni masa přilákání mužové wpadli do domu jejího a žádali, aby jim též z pokrmu svého poskytl. Když pak jim zbytky dítěte svého podala a oni s ošklivostí se odvraceli, pravila: Wezmete jen a jezte z toho, nebudete snad citlivější nad ženu a milosrdnější nad matku. Tisíce židů chtějí ujíti smrti hladem, ubíhali z města do ležení Římanů, ale římskí vojnové doumávajíce se, že by tyto poběhlíci požírali zlato, aby si ho tak zachránili, zabíjeli je a probírali se v utrobách jejich. — Konečně Titus chtě tyto ukrutnosti zameziti, kázal město násilou vzíti. Zakázal sice přísně vojínům svým ubližovati chrámu, avšak přes tento zákaz jeho vrhl kdosi z vojska horící pochodně do jednoho z postranných stavení chrámových a oheň jakoby hněvem Božím rozdmýchán, rozšířil se hbitě celou budovou. Titus přikvapiv, kázal uliti plameny, ale marně. Když pak město ztečeno a zcela přemoženo bylo, velel tentýž vůdce, aby zbytky města i chrámu úplně rozkotány byly. — V této hrozné válce zhybnulo židů více než jeden milion a devadesáte a sedm tisíc bylo jich v otroctví prodáno. Titovi pak na památku slavného vítězství vystavělo měšťanstvo římské vítěznou bránu z bílého mramoru, kteráž se až do dnešního dne udržela.

Spravedlivý jest Pán a přísni jsou soudové jeho, a sice zakoušejí trestající ruku jeho všickni, kdož jeho svatých přikázání neobají, hlajú jeho slyšeti nechti a sami se na cestu záhuby pouští. Bůh vlastně nezavrhuje člověka, ale člověk svými skutky zavrhuje sám sebe.

2. Když Pán předpověděl zkázu města Jerusalema, přessel k prorocství jinému; mluvil totiž o zkáze celého světa, o tom dni, kterýž učiní konec životu pokolení lidského a kdež nastane poslední veřejný soud.

Hrůzné budou výjemy toho dne. Když jednotlivý člověk zápasí se smrtí, jak strasný bývá někdy zápas takový, jak dojmá každého, kdož jest toho výjemu svědkem: a v onen den zápasiti bude se smrtí svou veskerá příroda, vše co se hýbe a žije a jest. Když někdy v některé krajině nastane zemětřesení, když se zde pohybují a vězeřiti, když kopce se níží a v nížinách se otvírají propasti: jaký to strach, poplach a hrůza na všech stranách! Ale co jest jedno město, jedna krajina proti veskeré zemi, jenž se pohybovati bude ve všech základech svých. Co jest požár jednoho města u přirování k zpuštění, kteráž nastane, když měsíc a hvězdy padati budou s nebe, a když vysslehnou plameny z útroby země?

Až pak smrt vše pohltila a mrtvé folkol nastane ticho, přijde Syn člověka v oblacích nebeských s mocí velikou a velebností a bude souditi živé a mrtvé. Rozdělí pokolení lidské na dvě strany, na stranu spravedlivých, kteří jsou povoláni k životu věčnému a na stranu odsouzených k mukám věčným. Jaké nastane tu loučení! Dva seděli za jedním stolem, spali v jednom loži, a jeden

bude povolán k nebi, druhý bude zamržen. Matka a dcera žily pospolu, jedna bude povolána k nebesům, druhá bude zamržena. Bratři, kteří obklopeni byli na jedněch přesech, kteří žili z jednoho otcovského podílu, budou roztrženi, jeden bude povolán k nebesům, druhý bude zamržen.

Tu pak vyjdou na jevo všechny cíny, kteréž kdo konal za živa. Každý zjeví se tu ve své duševní ušlechti, tak jak smýšlel, cítil, mluvil a jednal, i nebude tu žádné omluvy, žádného pokrýtí více; pravda vystoupí na svět a zapudí klam a máj, jako slunce sráží mlhy. Co máme v onen den říci? Kde hledati prostředníka a přímluvce? Připomeň si slova písně, kterouž pje církve při zádušní mši svaté:

Upomeň drahý Jeju sobě,
v jaké jsi byl pro mne zlobě,
ať nezhyne v oně době.
Spravedlivý soudce zlošti,
promiň mi mé nepravosti,
než stane den pravdomsti!
Dplakávám svoji vinu,
a zarděh hanbou bynu,
odpuť prošvicimu ihnu! —

3. O tom pak dui a hodině nežádny newí. Powstaly již vícekrátě wsselijaké hábačky a předpowědi, kdy že nastane soudny den, ano i někteří hwězdáři, kteří se omýlili w sfoumání drah a běhu hwězd na nebi, na jisto předpowídali, že w ten a ten roč a w tu hodinu sraží se jistá hwězda s nassí zemí a že musí pak nastati konec pozemského žiwota wssem lidem a tudíž že příkwapi i tento předpowězený wsseobecny soud. Lidé jsouce zde a onde tím poděšeni, prodávali své statky a rozdáwali peněz svých mezi chudé, aby pak w onen den dostli u Boha milosti. Ale powždy wssedka takowá předpowídání ukázala

se buď úmyslným klamem, aneb aspoň bezdůwodnou řečí. Bůh ne bez důležitých příčin nezjewil a nezjewi nám času budoucího soudu; chce, abychom žili tak, jakoby tento soudny den již zítra měl nastati t. j. swatě a w bázi Boží; chce ale také, abychom se toho dne příliš nelekali a z bázně pro blízkost jeho pracemi stavu svého neopovrhovali, nýbrž abychom w obvyklé koleji svého přicinění běželi tak, jakoby měl svět ještě na věky státi. „Ani andělé w nebesích newědí dne a hodiny, kdyže ten den přijde“ prawil Kristus; jak se tedy mohou osmělowati krátkozrací lidé odkrýwati tajemství tak veliké? A jak zpozbdily ano jak newssimarový Krista jest křesťan, který takowým nemotorným řečím lidským wivý přikládá! —

81. Nejwysší kněží a farizeowé radi se, jakby Ježíse zabili.

Sesli se pak nejwysší kněží a farizeowé w radu a prawili: Co učiníme, nebo tento člověk činí mnohé divy? Necháme-li ho tak, wssichni uwěří w něho: i přijdou Řimané a obeamou nasse město i lid. Jeden pak z nich, jmenem Kajfáš, jenž byl toho leta nejwysším knězem, řekl jim: Vy nic newíte, aniž na to myslíte, že užitečné jest wám, aby jeden člověk umřel za lid, a ne aby wssedek národ zahynul. Toho pak neřekl sám ze sebe, ale jsa toho leta nejwysším knězem, prorokowal, že Ježíš měl umříti za lid, a ne toliko za lid, ale aby syny Boží, kteříž rozptýleni byli, shromáždil w jedno. Protož od toho dne myslili, aby jej zabili. Řekli ale: ne w den swáteční, aby snad nebyl rozbroj w lidu. — Wšel pak satanáš do Jidáše, kterýž slouł Jsfkari-

otřky, jednoho ze dvanácti, i odesel a mluvil s knížaty kněžskými a s představenými chrámu, kterak by jim ho zrabil. I zradovali se a smluvili s ním, že mu chtějí dáti peníze. A slíbil jim a hledal příhodného času, aby ho zrabil bez zástupů.

N o z j i m á n í.

1. Tento člověk činí mnohé divy. Účel divů Páně byl, přesvědčiti lidi, že on jest slíbený mesiáš a Syn Boží. Poslední a největší v řadě posvádních divů Páně bylo vzkříšení Lazarova; o tom se nyní vsudby vypravovalo, jemu se vsiickni nejvšše divili a mnozí židé přicházeli z Jeruzaléma do Betanie, aby vzkříšeného Lazara viděli. Když jest srdce lidské nakvasseno nějakou wássní, proměňuje wássně vsšeliku povahu člověka tak, že jinak widí, jinak cítí, jinak smýšlí a jedná, nežli prawda, práwo a blaho jeho i jiných žádá. Wássni, totiž zlosti, záwisti a nenáwisti proti Ježíssi bylo nakvasseno srdce kněží a fariseů a proto množství divů Páně, jenž je mělo přesvědčiti o božském seslání Páně, wedlo je právě k domněnce, že jest Pán společen se zlým duchem; co tedy mělo zbuditi w nich nejhlubší úctu k němu, pudilo je k pronásledování jeho a k zničení jména jeho na zemi.

Wássně každá jest jako dussevní nemoc, z níž nemůže leč jen soužení, zkáza a záhuba — smrt pojíti. Kde hospodár se oddal nějaké wássni, mívají vsiickni domácí veliké soužení, láska a úcta k němu w srdcích vssech hyne, hospodárství jde ráčím krokem. Kde w obci zahoreli sousebé proti sobě wássníwou zlostí a pomstou, panují ržnice,

rozepře; o společné podpore a lásce w dobách rozličných obecných potřeb nemůže ani řeči býti; wássně mužů sděluje se mnohdykráté i ženám, přechází na dítky a plodí tisícere vskádlení, hořkosti, vskobů a někdy i zkázu celých rodin. Kam wássně zawádí widěli jsme zvláště patrně a u velikých rozměrech w nebatwo minulém čase, když wássníwý lid Pařížský na konci wojny Pruské hubil zuřiwě, tak řka jen ze zlosti a msty, nejkrásnější domy a nejuzitečnější ústawy hlavního města swého Paříže.

Proto kdo chce na swětě rozumně a moudře žiti, musí se ohraditi proti vsšelike wássníwosti. Ať činí, co dovoleno, jak se mu líbí a ho těší, jen ať nečiní ničehož s wássní, ať ustane w prawý čas, ať při tom nezamešká žádné ze swých powinnosti. I dovolené skutky a libůstky mohou přejiti w wássně; pak ale jsou rovně záhubny, jako věci nedowolené. Zvláště ale střez každý, kdož má spravedlivou příčinu hněwati se na bližního swého, srdce swé, aby nezahorel hněwem wássníwým. „Hněwajte se ale nehřeste;“ bí písmo sw. A na jiném místě čteme: „Slunce nezapadej nad hněwíwosti wassi.“ —

2. Knížata židowská wessli w radu a prawili: Co učiníme? Dni wlastně widěli, co čti učiniti; pewný byl úmysl jejich zahladiti Ježísse, ale jim jednalo se o to, aby toto násilí zastřeli před očima lidu lawou práwa a spravedlnosti; chtěli aby usurčení Páně prohlásseno bylo za skutek zákonům židowským zcela přiměřený. Proto winili Pána, že se rouhá, proto najímali swědků, aby swědčili proti němu, a proto stawěli se rozhorlenými jako z lásky pro čest a sláwu Hospodinowu.

3 rokowali a hlasowali o osudu Páně, a většina hlasů padla pro usmrcení jeho. Byla i zde menšina, jenž sestávajíc z mužů rozsfajných a prohlížejíc k nevinosti Páně, odporovala odsouzení jeho, avšak těchto málo mužů snadno překřičeno bylo. Z toho zřejmě vysvitá, že hromady, ať již jmenují se vysoké soudy aneb obecné porady, usnesení svá ne vždy na pravdě a právu zakládají; čemuž se ostatně diviti nemůžeme, jelikož wšeliké hromady sestávají z lidí, kteříž oklamání aneb svými předsudky a vášněmi zaslpeni býti mohou. W takových hromadách rozhoduje se většinou hlasů, a právě většina může býti w omylu, kdežto snad menšina drží se pravdy a práva. 3 ty, milý čtenáři! snad zasedáš w nějaké radě: pamatuj tedy, že i většina mysliti se může, neběž tedy s ní slepě, kamkoli zamíří; skoumej povzbyh věc, a když nalezáš, že jiní hlasují nespravedlivě, nesvědomitě, vášnivě a záhubně pro obecné dobré, opři se a vystup proti nespravedlnosti. Třebas bys sám stál w menšině, jen když stojíš při pravdě a spravedlnosti, tehdy jednáš zajisté dle svědomí svého; ne na lájce a huěwn jiných, nýbrž jediné na čistém svědomí tvém musí tobě záleženo býti.

3. Wšsel pak satanáš w Zidáše. Jeden z těch dwanácti mužů, které Pán zvláštní láskou poctil, které učinil svědky svého wesskerého jeduání, které obral, aby jim světil semeno wšseoblažující wiry a pak je co rozsewače téhož semena do wesskerého světa poslal, jeden z těch stal se newběčnikem a zrádcem Páně. Dal se u wjednávání s nepřáteli jeho, aby jim prozradil místo a čas, kde a kdyby

mohli Pána zajmouti beze wšseho wřejného powytku a bez pobouření lidu; za to žádal mzdu peněžitou. Razby, kdož w této šferedné zradě ponejprw slyšši, musí s úžasem a s newolí zwolati: Jestli pak to možno? Ewangelista Páně chtě šferednost a bezbožnost tohoto skutku důraznými slowy wplíciti, napsal: Wšsel pak satanáš w Zidáše, jakoby řekl: Zráda Zidášowa jest tak weliký zločin, že se zdá, jakoby jí člověk ani schopn nebyl, nýbrž jakoby zlý duch byl skutečně Zidáše ožil a w něm takowou myšlénku zplobil. 3 můžeme říci že zlý duch lakomství posebl Zidáše a jemu tuto zradnou myšlénku wnukl. Snad se Zidáš naději kojil, že i tentokráte wšemohoucí Pán, jenž jednou již při jiné příležitosti před očima welikého zástupu lidu zmizel, nepřátelům svým zázračně z rukou wywázne. Avšak to ho nijakž w očích lidských tím méně w očích Božích ospravedlniti nemůže. Jeho čin zůstane na vždy zradou nejhnusnější.

Kéžby lidstvo z jeho činu wzalo si spasitelnou wýstrahu. Řekli jsme wšše že každá vášně oslepuje a k záhubným wýsledkům přiwádí. Zde widíme strašlivý doklad oněch slow. Žádost peněz, když u wásně wzroste, powahu lidskou zcela a úplně mění, tak že pak wšseliký cit úcty, wděčnosti a lásky k dobrodincům w srdci lakonce je ztrácí a že on páchá zradu, podvod, loupež i wraždu jakoby huán horečnou zinnicí. Kolik synů dospělých z lakotnosti zapomnělo na powinnosti k rodičům, tak že nepřejí jim ani wýminku w domě svém, že udělují jim powinné dátky w zrně nejhoršším a w míře nejmenší, ba že i upírají jim wšseliké wýmíněné přispěwky na wžiwu, ku kteréz jsou, byt by i písemné úmluwy nebylo, zawázání

vsšeobecným zákonem Božím. Jsou tito lakomí neděčníci zajisté následovníci Jidášovi; napravo je Bůh a dej jim, aby jednou od svých vlastních dětí podobným způsobem nebyli týráni.

82. Ježíš napomíná učenníků svých ku bdění a ku pravé opatrnosti, v podobnosti o desíti pannách.

Vbětež tedy, poněvadž nevíte, v kterou hodinu pán váš přijde. Toto pak vězte, že kdyby věděl hospodář, v kterou hodinu má zloděj přijíti, bdělby zajisté a nedalby podkopati domu svého. Protož i vy buďte přihotoveni, nebo v kterou hodinu nevíte, přijde Syn člověka. Neboť podobno jest království nebeské desíti pannám, kteréžto zavěšše lampy své, vyšly proti ženichovi a nevěstě. Pět pak z nich bylo neopatrných a pět opatrných. Pět neopatrných zavěšše lampy, nevezaly s sebou oleje, opatrné pak vzaly olej v nádobách svých s lampami. A když probléval ženich, zdřímaly vsšecky a zesnuly. O půl noci pak stal se křik: Už ženich jde, vyjděte proti němu. Tedy vstaly vsšecky panny ty, a připravovaly lampy své. Neopatrné pak opatrným řekly: Udělte nám svého oleje, nebo lampy naše hašnou. Odpověděly opatrné řkouce: Nikoli, snadby se pak ani vám ani nám nedostalo; jděte raději k prodávacům a kupte sobě. Když pak šly kupovat, přišel ženich, a které přihotoveny byly, vstaly s ním na svatbu, i zavřány jsou dvěře. Naposledy pak přišly i druhé panny, řkouce: Pane, pane otevři nám. A on odpověděl: Amen pravím vám, neznám vás. Vbětež tedy, nebo nevíte ani dne ani hodiny.

Možiti máni.

Podobenství právě uvedené sluší vyložiti takto.

Ženich jest Ježíš Kristus a nevěsta jeho jest sv. církev jeho zde na zemi; panny jsou pravověřící křesťané a lampami naznačeno jest světlo víry. Svatba pak jest věčné spojení Ježíše Krista s blaženými vyvolenci v nebesích čili s církví vítěznou.

Panny povolány byly, aby šly ženichovi vstříc. Náš celý život jest očekávání Páně, chystání se, abychom šli jemu naproti; myš zde nemáme žádného trvalého ubytování, jsme zde dnes a zítra snad již přijde ženich, aby nás vzal do místa svého spojení s církví oslavenou. K tomuto očekávání příchodu Páně dána jest nám lampa víry; již při křtu svatém podán byl nám milostivý dar víry, dána nám byla rozžhátá svíce, aby světlo zjevení Božího osvětlovalo nám temné cesty nejdelšího života a my poznali dobře dráhu z mrákot světa k nebi vedoucí. — Tyto panny nebyly vsšecky moudré, ano polovice jich byly nemoudré a šly ženichu vstříc, nemajíce oleje s dostatek. Olej významenává dobré skutky, bez kterých víra jest mrtva, bez kterých nelze se líbiti Bohu. Proto když vyšel nemoudrým pannám olej, uhasly lampy jejich a ony zůstaly v temnostech. A když víře naši nedostává se dobrých skutků, trati se i ona a člověk padá a klesá do rozličných hříchů, jakoby v mrákotách chobil.

Jak mnoho jest takových křesťanů, kteří se těmto pannám podobají a o nichž bí apóstol: „Vyznávají, že Boha znají, ale skutky zapírají.“ (Tit. 1, 16.) Spí ve své mlažnosti a netečnosti, až jednou je

probudí pokřít: „Zemich jde;“ tu pak vyzhoupí se uděšení a budou je ohlížeti, kde a jakby nemoudrostí svou mohli napravit, jenže bude již pozdě, nezbude více času ku konání nápravy a dobrých skutků.

Uvaž milý čtenáři! jak důrazná výstražka leží v těchto slovech, uvaž jak drahý čas, jenž ti nyní jest požádán, abys se dobře připravil k příchodu Páně. Nyní jest čas seti, nyní dnové práce, jak mile smrt přejde tě z tohoto světa do světa jiného, dopadl čas milosti, tu již nastávají žně, co jsi nasíl, to budeš sklídati; tu zavřeny jsou dvěře za tebou, a nebudeš moci se ohlížeti více po tom, co bys měl napravit. Neobkládej teby na zítřek, co dobrého dnes učiniti můžeš a máš;

neboť jen dnesť jest tvůj, jak pějeme v kostelní písni:

A za kolik bude let
konec mého žiti?
Půjdu odtud jako smet
světa toho šty?

Čili smrt mi přetrhne
život v let mých jaru,
a muž z rukou vytrhne
práci plnou zdaru?

Odpověď na otázky tyto nikdo neví. Protož uvaž, co píše žalmista Páně: „Dnes uslyšíte-li hlasu Hospodinova, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žalm. 94.) Uvaž slova Páně: „D tom pak dni a hodině žádný neví, jediné sám Otec, bdětež teby, poněmabž nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijde.“

III. D o b a.

Umučení a oslawení Pána Ježíše Krista.

83. Ježíš jí s učenniky swými beránka velikonočního.

Prvního pak dne přesnic, když zabijeli velikonočního beránka, řekl učennici Ježíšowi: Rbe chceš, abychom připravili tobě, bys jedl beránka? I poslal dva z učenníků swých a řekl jim: Jděte do města a potká vás člověk nesa děbán vody; jďte za ním a kamžkoli vejde, rcete pánu domu: Je mistr praví: Rbe jest večeradlo mé, kdebych jedl beránka s učenniky swými? A on wám ukáže večeradlo veliké, připravené; a tu nám připravte. I odešli učennici jeho a přišli do města, a našli jakž jim byl powěděl, a připravili beránka.

A když přišla hodina, sedl za stůl a dwanácte apóstolů s ním. Když pak snědli beránka, wstal Ježíš od večere a složil roucho své a wzav šat, přepásal se; potom nalil vody do mýdénice a počal umýwati nohy učenníků a utřati šatem, kterýmž byl přepásán. Tedy přišel k Simonowi Petrowi. I řekl jemu Petr: Pane, ty mi chceš nohy mýti? Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Co já činím, ty newíš nyní, ale zwíš potom. Di jemu Petr: Ne-

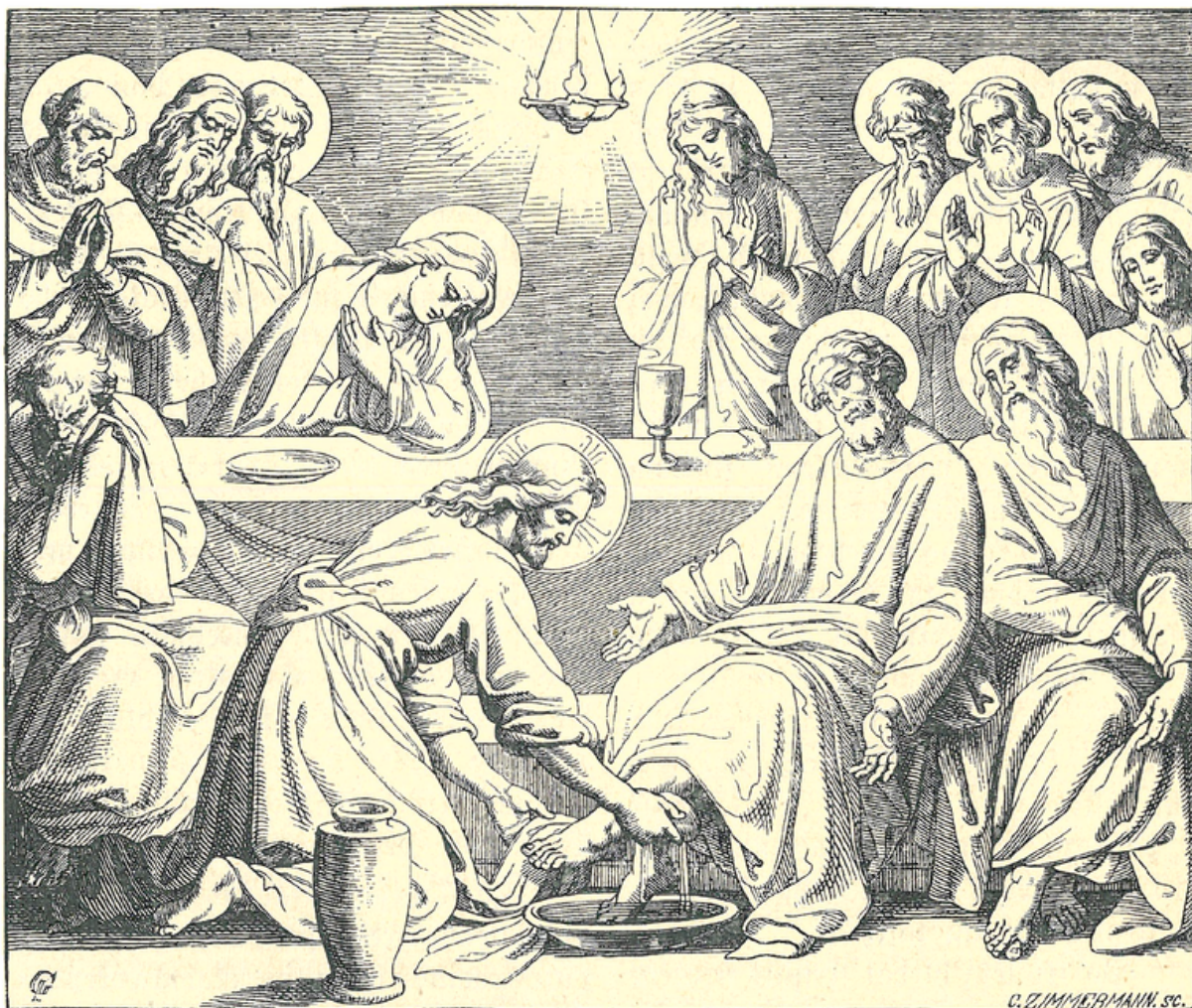
budeš mi noh mýti na wěky. Odpověděl jemu Ježíš: Neumyj-li tebe, nebudeš mítí dílu se mnou. I řekl Petr: Pane netoliko nohy, ale i ruce i hlavu. Di jemu Ježíš: Kdo jest umyt, nepotřebuje, než aby nohy umyl, ale jest čist wšedem. I wy čistí jste, ale ne wšickni. Nebo wěděl, ktoby byl, jenž ho měl zraditi. Když tedy umyl nohy jejich a wzal roucho své, posadil se opět za stůl a řekl jim: Witelíž, co jsem učinil wám? Wy mne nazýváte mistrem a pánem, a dobře pravíte; jsem zajisté. Poněwadž tedy já, pán a mistr, umyl jsem nohy wás, i wy máte jeden druhému nohy umýwati. Příklad zajisté dal jsem wám, abyste, jakož jsem já učinil wám, tak i wy činili.

To powědew Ježíš, skormoutil se w duchu, a řekl: Amen pravím wám, že jeden z wás, kterýž jí se mnou, mne zradí. A oni počali se rmoutiti, a každý z nich se ptal: Zbali já jsem to Pane? On pak odpověděl: Kdo se mnou omáčí ruku w míse, tenf mne zradí. Syn zajisté člověka jde, jakož psáno jest o něm; ale běda člověku, strže něhož Syn člověka zrazen bude; dobrěby bylo jemu, kdyby se byl uena-

robil člověk ten. Pokynul pak Petr Janovi, kterýž ležel v klíně Ježíšovu, aby se zeptal Pána. Protož spolehna Jan na prsy Ježíšovy, řekl: Pane, kdo jest ten? Odpověděl Ježíš: Ten jest, komuž já pobám sňvou omocného chleba. V tom řekl také Židáš: Zbali já jsem to mistré? I omociv chléb Ježíš, pobal Židášovi ústa tajně:

učenníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.

A když pojedli, vzal Ježíš chléb a dobrořečil a lámal a dával učenníkům a řekl: Vezměte, totoť jest tělo mé; a vzav kalich bíty učinil a dal jim a řekl: totoť jest krev má nového zákona, kteráž za mnohé vylita bude. To činite na mou památku.

Ty jsi řekl. Co učiníš, učin spěšně. Když tedy Židáš vzal sňvou, hned obešel. Řekl pak Ježíš k učenníkům svým: Synáckové ještě malíčko jsem s vámi. Hledati mne budete; ale kam já jdu, vy nemůžete přijíti. Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali wespolek, jakož já jsem miloval vás. Po tom wšickni poznají, že jste moji

A chválu wzdawšse, wššli na horn olivetskou. Tedy řekl jim Ježíš: Wšickni wy pohorššite se nade mnou této noci. I odpověděl Petr: Byl se pak wšickni pohorššili nad tebou, jáť se nikdy nepohoršším. Řekl mu Ježíš: Amen pravím tobě, že této noci, prvé než kohout 2krát zazpívá, třikrát mne zapřeš. Di jemu Petr: Bychť pak

měl s tebou umřítí, nezapřím tebe. Podobně i vsíckni učenníci pravili.

N o z j i m á n í.

Ježíš Kristus, přišel na svět, aby přede vším pověry, předsudky, klam a blud zaplašil a lidi učením svým, jenž jest pravdou věčnou, osvětil a tak je ku království Božímu připravil. Tento učitelský úřad věrně zastával po tři léta; neboť obcházaje města a městečka krajin Judských, Samaršských a Galilejských i celé země židovské učil zákonu Božímu, varoval, nabomínal a povzbuzoval vsíckeren lid k životu svatému; a toto učení své potvrzoval záznaky, tak že mohl před celým světem říci: Kdybyž pravdu pravím vám, proč mně newěříte? A kdybyž nechcete věřiti slovy můjmi, věřte aspoň skutkům můjím. Spolu pak pravdu a božský původ učení svého osvědčoval svatým životem svým, tak že mohl úhlavní nepřátele své osloviti takto: Abo z vás může mne winiti z hříchů? —

Me nyní již učitelský úřad jeho chýlí se ku konci. Posledně napomenul ještě obywatelstvo Jeruzalémské a pohrozil jemu předpovězením zkázy města, poslední slova jeho byla — výstřeha, volání lásky!

Po tři léta hledal Kristus stracené ovce z pokolení Judova; ale nepřišel na svět pouze pro spásu jejich, nýbrž pro spásu vsíckereho pokolení lidského; on měl býti mesiášem čili vykupitelem vsíckých národů a po vsíckých budoucích věky; on měl státi se obětí za hříchů vsíckereho světa. Tudiž musil umřítí, aby krev jeho smyla winu vsíckereho lidstva, aby vsíckem zjednala milost Boží, aby vsíckni stali se dítkami Otce

nebeského a měli otevřený přístup do slávy nebeské.

Doba, kdy tento veliký div lásky Boží měl vykonán býti, již stála ve dveřích. Přiblížil se čas velikonoční, v kterémž slavil národ židovský památku pobídného vysvobození svého z pobbanosti Egyptské a tento čas, tuto slavnost zvolil Pán, aby sfenal co beránek, jenž snímá hříchů světa a aby vysvobobil člowěčenstvo z otroctwí hříchů a pekla. Šel tedy Pán Ježíš s učenníky svými do Jeruzaléma na slavnost velikonoční. On neměl na světě, coby mohl nazwati svým statkem, svým majetkem, neměl kam by svou hlavu sklonil, a tudíž neměl také svého wečeřadla, v němžby mohl s učenníky svými beránka velikonočního dle obpčeje židovského jísti; on musil hledati hostinství jiných lidí. Aťšak právě tato chudoba dala mu příležitost osvědčiti opět vsíckewědowcnost a velikou moc svou, a objewiti se co Pán světa. Nařídil totiž dwem z učenníků svých, aby šli do města a tázali se člowěka, jehož potkají, kdeže jest wečeřadlo Pána a místra jich? Tak jim bylo naříceno, tak oni učinili a shledali vsícké, jak ob Pána bylo předpovědino.

Za blahého pokládá se člowět, do jehožto domu chce přijíti Pán; ochotně ustupuje s rodinou svou z wečeřadla a přepouští je Pánu a hostům jeho. Za blahého musí sebe pokládati každý, když Pán wchází do domu srdce jeho, což se děje w nejsvětější swátosti oltární. Tu pak musí také ustoupiti rodina swětšých péci a práci, aby našel Pán připravené místo w srdci našem. Přemuoží se onlouwají, že nemají času, že jsou příliš péčení a lopotami rozličného druhu zauššeni, než aby mohli pozwati

a uvítati Pána w srdci svém. To marné jsou výmluvy, které vymýšlí jen vlažnost a nedbalost duchovní, aby zakryla sebe před světem. Odstup od nás taková urážka Páně! My upravené mějme večerátko srdce svého vždy pro Pána a kdy přijde odložme péče světské a těšme se jediné w něm, jenž jest ženich duší našich. Ukážme, že si umíme vážiti návštěvy jeho, že nám záleží nejvíce na zálbením Božím a že vše ostatní vedle Boha našeho jest nám jen plewou a ničím.

2. Po večeri wstalo Ježíš, myl nohy učeníkům svým. Mýti nohy náleželo k činům, kteréž pouze služové a otroci konávali. Když tedy dnes Pán Ježíš takové dílo podnikl, zajisté co nejvíce ponížil sebe; Syn Boží ponížil sebe za službu lidstvého. Pokora a láska w nejvěšší dokonalosti vysvitá z tohoto činu Páně a dojmavě vybíží nás k nejvyšššímu podivu a k nejvěšší wděčnosti a lásce k Bohu. Pokoru a lásku žádá Pán též od nás. Doložil: „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, tak i wy činili.“

Těmito slovy nařizuje Pán, abychom jeden druhému nohy myli t. j. abychom nehledíce na své vysoké postavení we světě, ani na své bohatství, ani na jiné přednosti, kterých jsme od Boha aneb svou přičinivostí nabylí, rádi a ochotně nižším bratřím svým sloužili a je blažili. Zapuzuje tím z kola svých učeníků ducha pychy a hrdosti a uawádí k skutkům dobročinným, k skutkům lásky křesťanské.

Tento čin Páně nalezl we světě sledchetných následovníků we všech stavech, i w těch nejvyšších. Založení jsou klášterové, kdež mužové a paní

obřeknuwše je wýhod, které jim poskytovaly jejich rod a bohatství, oddali se službě chudých, nemocných a sirotků. Mýli jim netoliko nohy ale i nejhnušnější rány a sloužili jim jako pánům svým. — Anizata křesťanská, králové a císařové zawedli chwalný obyčej na zelený čtvrtek mýti nohy třinácti sprosťným a chudým lidem, aby si dobře na mysl uvedli, že pokora jest cnost i nejdůstojnějším osobám nejwýše potřebna, bez níž nelze konati jiných ctností křesťanských.

Jak sobě ty, milý čtenáři! počínáš, když někdy w domě tvém twůj čeledín, nádeušík aneb kdokoli jiný od twé milosti záwislý člověk ochravní? Nestydíš se sloužiti jemu? Nemáš to pod svou důstojností nawštíwiti lože jeho, podati jemu pokrmu a nápoje, ohlížeti se po potřebném léku a poskytowati ho jemu? Mení učeník nad mistra. Jdi mistr twůj: Já pán a mistr umyl jsem nohy wasse, i wy máte jeden druhému nohy umýwati.

3. Jeden z wás mne zradí. Mezi dwanácti přáteli Páně ualezal se jeden newěrný přítel, člověk newděčný a zrádce dobrodince svého. Zbaž to ale škodí jménu a cti ostatních apóstolů? Zbaž to wrhá stín na wíru a lásku jejich? Nikoli; apóstolové ostatní nemají žádného účastenství w zločinu Zidáše zrádce, anobrž oni se welice ze zločinu jeho horšili a rmoutili.

We každém stavu nalezají se wedle libí svědomitých, počestných a zachowalých lidé nehodní a powiunostem svým newěrní; i stává se že pro wíru jednoho docházívá celý stav u lidu pomluvy a opowržení, to ale je křiwdou. Nesmíme souditi kwapně; když jeden chybil, nenásleduje z toho, že

chybují vsiickni, když mezi dwanácti jest jeden opowrzení hodný, zdaž máme proto trestati i ostatních jedenácte? Nlediw se tedy, když nalezáš w staru duchownim aneb w některé řeholi člověka, kterýž tam vlastně nepatří, který nemá powolání potřebného, který rozpásaně si počíná. Pán to předpowěděl, řka: „Bohoršsení budou vždy mezi wami.“ Polituj takového člověka a pomysli si: Než ho Bůh oswítí a k poznání chyb jeho přiwodí. A pro jednoho a dwa Zidáše nezawrhuj hned celý šaw, celou řeholi. Wždy i w rodinách něco podobného se nastytuje. Mnohá rodina čítá více synů a dcer zachowalých a počestných a wedle nich má jednoho nezdaru. Zdaž může rodina počestná za nehobného úda swého?

4. Aby Pán warowal zrádce swého a aby i ostatním apofftolům zjewil, jak Bohu protivný a člověku záhubný jest zločin Zidášůw, doložil: „Dobře by bylo, by se byl nenarobil člověk ten.“ Ale Zidáše se tato šlowa nebotkla, troky jeho nezastawila; tak byl zajat wášení swou, že byl jako hluchý a slepý k wšeliké wštraze. — Widíme zde u hrozném příkladě, co dríme již utvážili jsme, že wášení jest jako nemoc dusšemni, která wšelikou powahu lidskou k horššimu mění, člověka z lidskosti zowává a jemu powahu dábelštou wlewá. Z ty suab bojuješ s zámyslem hríššným k. p. nastytuje se ti příležitost, abys si živým swědectwim aneb bokonce příjahuu křiwou získal přízeň některého mocného člověka anebo i peněžitou mzdu; myšlénka se o tebe pokoušší, zraditi prawdu, zraditi Krista. Chybil jsi již, že jsi takowou myšlénku i hned rázně ob sebe neodmítl. Uwaž, Bůh tě waruje právě, an toto čteš. Wolá

k tobě: Z hríchu nemůže pojíti, leč záhuba časná i wěčná. Padni k nohám Páně, pros za odpusštění, žeš touto myšlénkou se obíral a pros o pomoc a šilu, abys pokusšení překonal úplně a nawrátil se na cestu ctuosti, prawdy a špaseu.

5. Pán jedl s učenníky swými beránka welikonocního; uhuu pak chtěl šlawý zákon uzawřiti a nowý pocíti; chtěl na místě beránka šlawozákonního, libštwu poskytnouti beránka nowozákonního; onen byl jen obraz a nástin, tento měl býti skutečnost a splnění připowědi Boží.

Když Pán zázračně nastytil na poušsti několik chleby weliké množstwu lidí a lid ten diwem takowým byl nesmírně bojat: tehdy prawil jim, že dá ještě i jiného a to zázračného chleba, který s nebe sštoupi a dusši krmí, ale ne jako chleb wzdejšší, po němž lidé opět zlacni, nýbrž krmí dusši k životu wěčnému. „Rbo jí z toho chleba, živ bude na wěky.“ Swaté okamžení, kdež Pán chtěl tuto připowěd spluiti, dnes právě se přiblížilo. Wzałk chleb a dobrořečil, čili mobil se Bohu, a lámal a dáwal učenníkům swým, řka: „Wzmete, totot jest tělo mé.“ A wzaw šalich, diky učinil a dal jim, řka: „totot jest krew má nowého zákona, kteráž wplita bude za mnohé. To cinte na mou památku.“ — Těmito šlowy proměnil bárcce nowého zákona, jemuž dána byla wšeliká moc na nebi i na zemi, chleb w tělo swé a wíno w krew swou. Uč zernějšší způšoba, barwa chuť a wůně chleba a wína zůstaly tytéž, jakéž ble přírody byly, podstata jejich wnitřní změněna jest; chleb stal se chlebem, kterýž s nebe sštoupil, totiž tělem Páně,

byl přítomen v něm Kristus s přirozeností svou božskou i lidskou.

Jak to nesmírný a nepochopitelný zážitek vjemoci a lásky Ježíše Krista! Už po onu dobu stávali veliké mezery mezi Bohem a člověčenstvím. Člověk byl obtížen nesmírnou vinou a protož nemohl se líbiti Bohu. S nemohl se sám z tohoto smutného stavu vymaniti. Praví sv: Augustin: „Člověk se mohl provdati, ale vykoupiti se nemohl; vspravedlnění platné v očích Božích nemohl si člověk sám dobýti, úplně posluffenství, kterýmžby mohl dojiti opět zalíbení Božeho, nemohl vykonati; aniž mohl za své hříchy dosti učiniti. Tu pak jednorozený Syn nebeského Otce jal se zastati hříšné člověčenstvo; on podstoupil, co toto vykonati nemohlo, onť vůli svou úplně vůli Otce svého podrobil, za hříchy naše dosti učinil a za ně ve svém těle na dřevě kříže tresty vytrpěl. V oběti na kříži, kterouž právě chtěl podstoupiti objevil se světu co spasitel. On ale chtěl ve své nesmírné lásce osvědčiti se co spasitel nejen v jedné době, kteráž mine, ale trvale až do konce všech dnů vezejšších; tudíž chtěl vykonati velikou obět smíření za hříchy naše, ne toliko jednou způsobem kravatým, nýbrž chtěl ji konati neustále a sice způsobem nekravatým. A aby se mohl každý v jeho oběti a v obcování s ním účasteniti a aby každý o tom účastenství přesvědčen byl, spojil s obětí také i hedy obětní; proto sám sebe učinil pokrmem, aby přátelé jeho nalezali v pokrmu tom své duchovní potravu; protož nařídil apoštolům svým: „To činite na mou památku.“ Těmito slovy dal Pán apoštolům svým moc a rozkaz, aby činili, co on při poslední večeři sám učinil, totiž,

aby chléb a víno proměňovali v tělo a krev Jeho a rozdávali věřícím k požívání.“

Tak tedy Ježíš Kristus byl pravým beránkem velikonočním, jenž snal hříchy světa, byl a jest a zůstane obětí za nás až na konec věků. To odkaz jeho, kterýmž učinil dnes krátkce před svou smrtí; to naše jest po něm dědictví! Vzácné, drahé to dědictví důstojné užívajícího Syna Božeho.

Swátosti té nekonalé
činíme tedy poklonu;
ustup vše co zastaralé
novému tob zákonu;
smělá vše nedozralé
sejmi víra eponu.

84. Poslední řeči Ježíšovy.

Nermuť se srdce vaše. Věřte v Boha, i ve mne věřte. V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové; já jdu, abych vám připravil místo; ale když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste kde já jsem i vy byli. Já jsem cesta a pravda i život. Žádný nepřichází k Otci než skrze mne. Řekl mu Filip: Pane ukáž nám Otce. Dí jemu Ježíš: Tak dlouhý čas jsem s vámi a nepoznali jste mne? Filipe, kdo milí mne, milí i Otce. — Začkoli prositi budete Otce ve jmenu mém, dáť vám. Milujete-li mne, přikazání má zachovávejte. A já prositi budu Otce, a jiného užitele ducha pravdy dáť vám, aby s vámi zůstal na věky. Jestě mnoho mám mluvití vám, ale nemůžete sněsti nyní; když pak přijde ten duch pravdy, kteréhož já pošlu vám od Otce, naučíť vás všeliké pravdě, a připomene vám všechno, cožkoli jsem mluvil vám.

Já jsem winný kmen a Otec můj winář jest. Sláždou ratolesti, kteráž we mně nenese ovoce, odejme, a řáždou, kteráž nese ovoce, očistí, aby wice ovoce nesla. Zůstaňte we mně a já we vás. Jako ratolest nemůže ovoce nesi sama ob sebe, nezůstane-li při kmenu, tak ani wy, leč zůstanete we mně. Já jsem winný kmen, wy jste ratolesti; kdo zůstává we mně a já w něm, ten nese ovoce mnohé; nebo beze mne ničeho nemůžete učiniti. Jestliže kdo we mně nezůstane, wyržen bude wen jako ratolest, i uschne a seberou jej, a uvrhnou na oheň a hořeti bude.

Toto jest přikázání mé, abyste se milowali, jakož i já jsem milowal vás. Wětší lásky nemá žádný nad tu, by kdo život svůj položil za přátely své. Wy jste moji přátelé, uciníte-li, co já přikazuji wám. Toto přikazuji wám, abyste se wespolek milowali.

Jestliže vás swět nenáwibí, wězte, že mne prvé než vás w nenáwisti měl. Neú služebník wětší, nežli pán jeho. Jestliže se mně protiwlí, i wám se protiwwati budou. Wen ze škol wyženou vás, ano přichází hodina, že řáždý, kdož vás zabije, domníwati se bude, žeby tím Bohu sloužil. A to učiní wám, protože neznají Otce ani mne. A toto prawím wám, abyste řáždý přijde hodina, rozpomenuli se na to, že já jsem to powěběl wám.

A že jsem ty věci powěběl wám, uaplnil zármutek srdce wáše. Ale já prawbu prawím wám: Užitečné jest wám, abyste já odesel; nebo neodejdu-li, nepřijde k wám utěšitel, pakli odejdu pošlu ho wám.

Maličko a již neuzřite mne, a opět maličko a uzřite mne, neb jdu k Otcí. Amen prawím wám: že wy budete kwi-

leti, ale swět se bude radowati; wy pak se budete vmoutiti, ale zármutek váš obrátí se w radost; opět uzřím vás, a pak radowati se bude srdce wáše, a radosti wáši žádný neodejme od vás.

To powěbím Ježíš pozdmíhl oči k nebi a řekl: Otče, přislať jest hodina, oslawiž Syna svého, aby Syn twůj oslawil tebe, jakož jsi dal jemu moc nade wšim tělem, aby wšechněm, kteréž jsi dal jemu, dal život wěčný. Tentof pak jest život wěčný, aby poznali tebe sameho prawého Boha a kterého jsi poslal, Ježíše Krista.

Jak jsem tě oslawil na zemi, do- konal jsem dílo, kteréž jsi mi dal, abych je činil. A nyní oslawiž mne ty, Otče u sebe sameho sláwou, kterouž jsem měl u tebe prvé nežli byl swět.

Dzámil jsem jméno twé lidem, které jsi mi dal ze swěta. Tvojit byli a mně jsi je dal, a řeč twou zachowali. Nyní poznali, že wšechy věci, kteréž jsi mi dal, od tebe jsou: nebo slowa, kteréž jsi mi dal, dal jsem jim, a oni přijali a poznali prawě, že jsem od tebe wysel a uwěřili, žeš ty mne poslal. Já za ně prošim, ne za swět prošim, ale za ty, které jsi mi dal, nebo tvoji jsou. A wšechy věci mé jsou twé a twé jsou mé a já jsem oslawen w nich. A již nejsem na swětě, ale oni jsou na swětě a já jdu k tobě, Otče swatý! zachovej je, kteréž jsi mi dal we jmenu swém, aby byli jedno jako i wy.

Řáždý jsem byl s nimi, já jsem je zachowával we jmenu twém. Kteréž jsi mi dal, zachowal jsem a žádný z nich nezahynul než syn zatracení, aby se uaplnilo písmo.

Neprosím, abys je wzal ze swěta, ale abys je zachowal od zlého. Nejsouť ze swěta, jakož ani já nejsem ze swěta.

Zatož jsi ty mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět.

Neptosím pak toliko za ně, ale i za ty, kteříž slyše slovo jejich uvěří ve mne, aby všickni jedno byli, jako ty Otče ve mně a já v tobě, aby i oni

žes ty mne poslal. A známo jsem jim učinil jméno tvé a známo učiním, aby milování, kterýmž jsi mne miloval, bylo v nich i já v nich.

v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že jsi ty mne poslal.

Otče, chci, aby kde jsem já i oni, které jsi mi dal, se mnou byli, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal. Otče spravedlivý, svět tebe nepoznal, ale já jsem tebe poznal, i tito poznali,

85. Ježíš v zahradě Gethsemanské.

Mezi takovou řečí přišel Ježíš s učenníky svými přes potok Cebron, do zahrady, kteráž slove Gethsemane, a řekl k nim: Posedtež tuto, až odejda tamto, pomohlím se. A pojal s sebou

Petra Jakoba a Jana, počal se rmoutiti a teskliv býti, a řekl: Smutná jest duše má až k smrti. Zůstaňtež tuto, a bděte se mnou. A pooběd maličko, padl na tvář svou a modlil se: Otče můj, jestli možná, ať odejde ode mně kalich tento, ale však ne jak já chci, ale jakož ty. — I přišel k učenníkům svým a našel je, ani spí, a řekl Petrowi: Takliž jste nemohli jediné hodiny bděti se mnou? Vdětež a modlete se, abyste newěšli w pokušení. Opět podruhé odešel a modlil se, řka: Otče můj, neuželi tento kalich minouti mne, než abych jej pil, staň se vůle tvá. I přišel opět, a našel je, ani spí, nebo byly oči jejich obtíženy. A nechav jich, odešel opět a modlil je po třetí, toužž řeč říká; a postaven jsa w ozkořlosti smrtelné, běle je modlil, a učiněn jest pot jeho jako kroupěje krve tekoucí na zem. I ulázał se jemu anděl s nebe, posiluje ho. Přišla potom k učenníkům svým, řekl: Spětež již a odpočívajte. Dostí jest, přišla hodina, a Syn člověka vydán bude w ruce hříšných. Vstaňte, pojďme; a kterýchž mne zradí, blízko jest.

Rozjímání.

Posud patřili jsme na Pána Ježíše, an rozjímá utěšitelné učené své po krajích země židovské a jak svatosti života tak i dobročiněním a oblažujícími zážraky svými všudy radostné podivení budí, dnes pak přišli jsme k době, kde sám sebe vydal w strašť pro spásu světa, k době jeho utrpení a smrti pro hříchy naše.

1. Přišel Pán Ježíš na horu Olivetskou, wesel w zahradu Getsemanskou a zde opustil učenníky své,

aby se o samotě pohřizil w rozjímání o nastávající smrti své, aby se k ní modlitbou připravil a posílil. Čhtěl býti nyní zcela člověkem, čhtěl pocítiti dokonale hrůzy a trpkosti smrti, aby se nám stal útechou při neštěstí smrti naší. Proto zased hloub w zahradu zůstal o samotě. Na mysl jeho wstoupily hříchové, jež čhtěl vzíti na se pro wstoupení lidstva, wstoupila nesmírná odpovědnost za ně před Bohem, wstoupila tíže trestů od nás zamínilých a hrůzy nastávající smrti kříže i pohavení a rouhání, kteréž se jemu při utrpení na kříži stane, a tu počal se Pán co člověk děšiti a rmoutiti, až i krvavý pot wyrazil z těla jeho. — Smrt jest věci velmi trpkou. Dvě věci ji trpkou činí. První jest, že jest oddělení těla od duše, což půwodně jest věci nepřirozenou a později nastalo co následek hříchu prvotního. Toto oddělení jest jakési násilí, proti němuž duše se spouzí, ale jemuž se podvoliti musí.

Druhá příčina trpkosti smrti jest nastávající soud. Každý toho soudu se bojí, svědomí jsa sobě, že mnohdykráté w životě svém pochybil, a mnohé milosti Boží proplytval.

Tuto trpkost smrti čhtěl nám náš Pán umírniti a skutečně umírnil. Sám w těle lidském okusil bolš odloučení těla od duše. Syn Boží tedy ze své zkušenosti ví a zná, co je obtíž smrti, má s námi útrpnost, když hodina smrti nám nastává a uděluje nám k tomuto boji potřebné síly svatostmi svými. — Mimo to ale wstoupil mezi nás hříšný a nejwětšího soudcenášeho, smazal hříchy naše i tresty věčné w krvi své, tak že jeho smrti jsme ospravedlněni; on jest prostředníkem naším; a když se k němu uchýlíme a činíme, co nám

kázal činiti na odpustění hříchů, netřeba báti se soudu a věčnosti; i můžeme říci: Smrti, kde jest osten tvůj, kde vítězství tvé?

2. Pán Ježíš se modlil co člověk, aby nebeský Otec kalich nastávajícího utrpení jemu odebmul, avšak doložil: Ne jak já chci, ale jakož ty. Ne má vůle nýbrž tvá vůle se staň. V tom nám dal vznesený příklad jak vůli svému máme podrobovati vůli božské. Jest málo lidí na světě, ježby bylo nitky nepotkalo nějaké soužení, pohroma, škoda, bolest a jak se všedky ty strasti vezdejší jmenují. Když takovito dnové bolů a žalů nastávají, stává se člověk těžkomyslným, myslí, že to, co mu Bůh usoudil, anebo zli lidé nastrojili, anebo co si sám svou vinou způsobil, nepřetrpí a nesnese, nýbrž že ho to zbaví zdravých smyslů, že zničí všedky jeho síly a svět ten v pravé peklo mu promění. V takové době má člověk vrhnutí se modlitbou v náručí Boží, má se modliti po příkladu Páně: „Nechť přejde tento kalich mého utrpení;“ spolu ale má doložiti: „Ne má ale tvá vůle stanež se, o Pane!“ Bůh zajisté neuloží člověku většního soužení, nežli síle jeho přiměřeno, i dá s pokusem také prospěch eili posilu aby snesl, pakli jen člověk o ni prosí, a si jí vážiti umí. V tom se zakládá zručilost, v tom mysl hrdinná, když člověk v boji stojí a trvá; ne když z boje málomyslně utíká, když zoufá a sebe zničí.

3. Když Kristus v modlitbě své ustal, povzbý se k apoštolům svým vrátil, aby je potěšil i též k modlitbě povzbudil. U prostřed nesmírného duševního sklíčení a utrpení svého nespustil z očí přátel svých, anobrž s otcovskou

péčí staral se o jejich útěchu a posilu duševní pro nastávající jim strast a žal. Když šlehal, že podlehají slabosti tělesné, že místo modlitby oddávají se spaní, lastavě omluvil je, rka: „Duch volný, ale tělo jest slabé.“ Gle, známky lásky pravé. Na sebe zapomíná, anto pečuje o jiné. Milí rodičové! vy máte mnohé péče a lopoty, ale nezapomínejte přes to vsse na děti své; neříkejte: Já nemohu o mravné vychování dětí svých starati se pro mnohé práce své. Uprostřed práci dohlédněte k těm, které vám Bůh svěril; třebaž by ste byli nemocni a bolestmi trápeni, dejte předce někdy dobré napomenutí dětkám svým; poučlivá slova trpících a umírajících rodičů zahrývají se hloub do srdce dětí, než kterákoli slova jindy řečená.

Pakli to povinností rodičů i u prostřed soužení a utrpení pečovati o etnost a mravné vychování dětí jim svěcených, jaká čeká odpověduost ty, kteří pro samé vyraženi, pro samé toulky po domech hostinských a podobné marné věci nemají času pečovati o děti své? Když i takoví rodičové chci mluviti o lásce k dětem svým — není každé slovo jejich patrnou lží? Neklamou sami sebe? Pohlédněte k Ježíši v zahrabě Getsemanské a učte se od něho péci v svěcení své! —

86. Židáš zradil Ježíše.

U když Ježíš ještě mluvil, přišel Židáš Iskariotský, jeden ze dvanácti, a s ním veliký zástup s meci a s kyji ob nejvyšších kněží a ob zákonníků a starších. Zrádce pak jeho byl jim dal znamení, rka: Kteréhož políbím, ten jest to, držte ho a vezte opatrně. U když přišel, hned přistoupiro k němu řekl:

Zdráv buď mistře! a políbil ho. I řekl jemu Ježíš: Příteli! nač jsi přišel? políbením zraňuješ Syna člověka? — Šel pak Ježíš proti těm, jenž přišli, by ho jali a řekl: Koho hledáte? Odpověděli jemu: Ježíše Nazaretského. Řekl jim: Já jsem. A jak jim řekl: Já jsem, postoupili zpět a padli na

nomal, a uťal ucho jeho pravé. I řekl mu Ježíš: Schovej meč svůj do pochvy. Zdáš-liž mně, že bych nemohl prositi Otce, a dalby nyní více nežli dvanácte pluků andělů; ale kterak se naplní písmo, kterakž svědčí, že tak musí býti? I dotekl se ucha služebníka a uzdravil jej. I jali Ježíše a vedli

zem. I otázal se jich opět: Koho hledáte? Oni pak řekli: Ježíše Nazaretského. Odpověděl Ježíš: Powěděl jsem vám, že já jsem to; jestliže tedy mne hledáte, nechtež těchto ať odejdou. Tedy přistoupili a vztáhli ruce na Ježíše, a jali ho. Tedy Simon Petr maje meč, vytrhl jej, a udeřil služebníka nejvyššího kněze, jenž se Malchus jme-

bo domu knížete kněžského; učenici pak opustivše ho, utekli.

Rozjímání.

1. Brádc pravil: Kohož políbím, ten jest to, držte ho a vedte opatrně. Toto políbení jest doplněť a dovršení zločinu Židáského. Měl

zajisté času dosti, aby uvažil, co má před sebou. Když Pán vybidl ho, aby wštal od večere a šel po swém díle, měl zajisté pobídky dosti důtklivé, aby rozvážil ohybnost tohoto díla swého; když krácel do sboru, který byl udhystán, aby zajał mistra jeho, i když již w čele toho sboru zamířil k zahradě Getseman-ské, tu na té cestě mohl dostatečně rozjímati o tom, co činí a kam to webe; i tenkrát ještě, když spatřili Židáš a pochopové Pána, awššak tito neznali ho, mohl zrádce wrátiti se a upustiti od swého zločinu; awššak Židáš wytrwal w nepravosti své a dokonal ji úplně, jak si dříve usmyslil.

Políbením zradil Pána swého. Políbení platilo ob jakživa a platí po dnes za znamení úcty a lásky. Toto znamení šlechetných i swatých citů zlehčil a zneuctil Židáš, tak že bylo w tu dobu znamením pokřstíwí, nevdělu a nepřátelství; neboť políbením wydal mistra swého w ruce nepřátel jeho, zradil nejwětšího dobrodince swého i weškerého swěta.

He, jak klesl apošštol Pánu! On, jenž zwolen byl mezi tak mnohými do kruhu dwanáctera zvláštních milácků Spasitelowých, jenž zwolen byl oblažowati lidstvo učením s nebe přineseným a jenž měl jednou seděti na jednom z dwanácti trůnů a souditi weškeren swět — ten z toho že wšeho wyloučil se a jednal potutebně a zrádně proti tomu, kterýž k tak velikým věcem powolal ho.

Každá wášeň, když se jí byl člověk poddal, webe k propasti, jejíž hlubině napřed ani přehlídnoti a změřiti nelze; propast, do níž webe, jest jakoby hustým záwojem přikryta a jen zkusenost jiných lidí mívá o ní tušení. Kežíf owššem mezi prvním počátkem každé

wášeň a mezi propastí, w kteréž pak končí, veliká mezera, dlouhá cesta, tak že mívá člověk času dosti k přemýšlení, kam cílí, a k nawrácení se odtud wyššel; ale mnozí w záchwatu wášeň své bývají jako slepi a hlussi k wšeliké wštraze, kterouž jim anděl jich strážný na té cestě pobáwá. Tu se jim nabízi hlas swědomí, kterýž je smutné a bážlivé činí, cílí je waruje a běsi, awššak — wášeňiwci hlas ten rozličným způsobem konejší, až usne, aneb násilně překonawají, až mlčí, jakoby swědomí w nich bylo wymřelo. Tu se jim stawí do cesty přátelé, manželky a děti, prosbami, slzami, spravedlivým huěwem a různicemi je z cesty záhubné wyraziti usilující; awššak mnozí nezbají přátel, ženy a děti a odřikají se jich pro wášeň svou, až — konečně widí, kam je tato přiwedla, a widí že se odtud již nikdy více nawrátiti nemohou, poněwadž zbawení jsou netoliko dobrého jména a wšelikého časného statku, ale někteří i občanské swobody na mnoho let aneb na čas žiwota, též zdrawí tělesného a dušewního, ba i žiwota samého.

Tak to bývá netoliko při lakomství, ale i při neřádne lásce cíli newěrnosti manželů, při nemírném požívání horkých nápojů, při huěwu a mstiwosti, slowem při každé wášeňi.

Protož se nazývá wášeň síť dáblowa, jakoby zlý duch jí nastrojowal, aby se lidé w tenatech jejíž zamotali a více z ní wywáznoti nemohli. Protož, milý čtenáři! bdi nad sebou, abys nikdy nezahořel nižádnou wášeňi. Uč se zapírati sebe i u věcech domowených, abys tím snáze uměl odřici se věci zapowězených. Wšše co podnikáš a činíš, čiň s rozwahou; uwažuj konce, kterého dosíci chceš a máš, a spolu uwažuj konce,

ku kterému ta nebo ona věc přivésti může; aneb jak praví přísloví: Rbž zajíždíš, tívej se pilně na poslední kola.

2. Pán Ježíš řekl: Políbením zrazuješ Syna člověka? Víme, že náš Pán jiné hříšníky, kteříž zajisté nebyli horší, nežli byl Židáš zrádce, velmi přísně káral, řka: „Pokrytci, vy jste hrobové obilní... běda vám!“ Dnes pak ve svém zármutku nad nevěrou svého učenníka volá klidně a s hlasem útrpné lásky: „Příteli! nač jsi přišel: políbením zrazuješ Syna člověka?“ — Kdyby byl Pán pohleděl na Židáše s okem plným spravedlivého hněvu svého a kdyby ho byl oslovil řečí plně trpkých ač zasloužených výčitek, mohli bychom říci: že nebylo Židášovi takřka možno želiti hříchu svého, anobrž že byl pohledem i slovem Páně zničen tak, že musil pod břemenem jeho hněvu klesnouti a zoufati. Však Pán nedělal, aby Židáš zoufal, pročež mluví s ním Pán mírným a laskavým způsobem, před hříchem i když hřích již úplně zpáchán byl, aby pronikla slova jeho zatvrzelé srdce Židášovo a v něm žal a lítost zbudila. Že Pán nedocílil, k čemuž slova jeho směřovala, jest — winou pouze Židášovou.

I nám sluší horliti v kruhu rodin nám ob Boha světených proti hříchu a užívati slov přísných a rázných, abychom zamezili hříchu přístup do svého domu aneb do srdce svých světenců. Tak nám sluší horliti než hřích zpáchán byl. Když však potkalo dům náš to neštěstí, že někdo z násinců těžce zhřešil, nemá přísné horlení proti hříchu, nemá tvrdé a neuprosné zavrhování hříšníka žádného účinku více, leč snad toho, že ji hříšník konečně zoufá. Teby sluší s kleslým útrpnost míti, a dojmavou

řečí k tomu ho vésti, aby činil pokání, s Bohem se smířil a následky hříchu co zasloužený trest trpělivě a v duchu kajicnosti snášel. —

87. Ježíš před Anášsem.

Stráž a služebníci židovští vedli Ježíše svázaného a přivedli ho nejprvé k Anáššovi, který byl tefl nejvyššího kněze Kaisáše. Teby otázal se nejvyšší kněz Ježíše o jeho učennících a o jeho učení. Odpověděl jemu Ježíš: Já zjevně mluvil jsem světu, já vždycky učival ve škole a v chrámě, kdežto se všickni židé scházejí, a tajně jsem nic nemluvil; co se mne ptáš? Ptej se těch, kteříž slychali, co jsem jim mluvil, ať ti vědí, co jsem já mluvil. A když to pověděl, stoje tu jeden ze služebníků, dal Ježíšovi políček řka: Takliž odpovídáš nejvyššímu knězi? Odpověděl jemu Ježíš: Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém, pakli dobře, proč mne tepeš?

N o z j i m á n í.

Nejvyšší kněz Anáš tágal se Pána Ježíše o učennících a o učení jeho. Co medle mohlo Anáššovi záležeti na učennících Páně? Věděl kdo jsou, totiž, sprostí chudí rybářové, věděl též že jeden z nich byl pablý člověk, že zabil mistra svého. Ale právě že to věděl a nic méně o nich se tágal, vyrazuje, že tak činil jen na potupu a pro snižení Páně; jakoby řekl: Ty svým celým učením a životem posud nezískal jsi ni jediného wzneseného, učeného a moudrého muže; jen cháttra lidu, jen sprostí, nenčení a tudíž lehkoměrní lidé, sledují tebe; a k tomu

nemají ani lásky a věrnosti k tobě, neboť jeden z nich již hanebně spronevěřil se tobě! Poněvadž teby v této otázce ležela vlastně jen vůle potupiti Pána, neodpověděl Pán na ni; ona bolestně dotkla se srdce jeho, jako to rmoutí rozšťafného otce, když někdo chce ho potupiti tím, že mu předhazuje nezdárnost syna jeho, kterouž onen nezavinil. Pravda to ostatně, že učennici Páně byli jen neucení a chudí lidé, ale právě to leželo v plánu moudrého zakladatele naší sv. církve. Zemu netřeba bylo opírat se o učinnost lidskou, anobrž on chtěl zjevně ukázati světu, že pravda, kteréž učil, opanuje veškeren svět nikoli výřečností mudrčou rozšifřovateli jejích, nýbrž pouze vnitřní mocí svou a pomocí ochrany s hůry.

Na otázku druhou, jenž týkala se učení Páně, odpověděl Kristus, ale odpověděl takovým způsobem, že objevil nepravost té otázky. Anášovi totiž nezáleželo na tom, aby zvěděl učení Páně pro své poučení a vzdělání, nýbrž on chtěl ze slov Páně nabýti jen příčiny k obžalobě a k odsouzení Páně chtějí Anáš stihati Krista v řeči jeho. Protož obvolal se Pán v odpovědi své na to, že zjevně učil a že učení jeho jest vůbec známo; i doložil: Ptej se těch, kteříž slychali, co jsem mluvil, t. j. když mniáš souditi mne pro učení mé, slušši tobě pospravedlnosti vyšetřovati, čemu jsem učil, výsledkem hodnowěrných svědků. Protož není zde místa a na čas, abych tobě vykládal učení své.

Anáš chtěl tehdy z učení Páně, z pravdy věčné bráti důvody k odsouzení Syna Božího, chtěl stihati v chybách a omylech pravdu věčnou. Mění na světě nížádné věci tak svaté, aby

zlovolní lidé nechtěli ji překrucovati a nadužívati k zlému. Tak až vednes nepřátelé Páně překrucují jeho slova a jeho činy, aby snížili ho, tak i písmo svaté stihají z rozličných omylů a svatým ewangelistům neprávě předhazují, jako by v některých věcech odporovali sobě, tak i rozkazy a výpovědi sv. církve překrucují, aby ji v posměch a opovržení uvedli. Tak lehkowážni lidé i řeči duchovních kazatelů někdy v posměch uvádějí, sv. obrady směšné činí a vůbec nejšvětější věci zlehčují a jako blátem pohazují. Děje se ale těmto lidem právě tak, jako dětem, kteréž po jiných blátem házejí; nejvíce přitom bile pospínají sebe. Přicházejí tito lidé u všech povážlivých a rozšťafných lidí v opovržení. Neboť kdo pro svaté věci nemá úcty, jakéž úcty pak sám zasluhuje?

Povážlivý a k jiným lidem šetrný člověk nikdy nedotýká se s úsměskem toho, co jiným jest vzácné a svaté, byť by třeba sám jinak než onino smýšlel. Tak u. p. povážlivý člověk nebude týrati žida, že nechce pokrmiti poživati, které mu víra jeho zapovídá, aniž bude si šastky tropiti z pobožnosti jeho, ač nemá víru židovskou za víru dokonalou, nýbrž pouze za částku zjevení Božího a k tomu ještě zjevení bludy zkaleného.

Tím méně může člověk povahy řádné překrucovati a v posměch uváděti věci své církve v očích údu téže církve. Nezakládá se na víře jejích, všefcka útěcha, všefcka síla jejích v boji života? Nezakládá pravá jich cena? Nezakládá naděje je oživující i v smrti? Není zajisté překrucowatel svatých pravd a obyčejů církevních, že se rouhavými slovy svými dotýká té nejútlejší stránky

srdeci křesťanů zbožných, a slabým ve víře že bře největší klenoty jejich. Horší jest hřích jeho, nežli kteréhokoli zloběje, neboť ten jiným bře toliko statky časné, onen věčné. —

88. Ježíš před Kaifášem.

Ž poslal Anáš Ježíše svázaného ke Kaifášovi, nejvyššímu knězi toho leta, kbez knížata kněžská a celá raba židovská, a starší lidu shromáždění byli. Ž hledali falešného svědectví proti Ježíšovi, aby jej na smrt vybali; a nenalezli, ačkoli mnoho falešných svědků přistoupilo. Naposledy přišli dva falešní svědkové a řekli: Tento řekl: Mohu zbořit chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti. Řekl pak nejvyšší kněz: Nic neodpovídáš k těm věcem, kteréž tito proti tobě svědčí? Ale Ježíš mlčel. Řekl pak kněz: Zastávám tě s krze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus, Syn Boží? Dí jemu Ježíš: Ty jsi řekl (t. j. tak jest, jak jsi řekl.) Teby roztrhl nejvyšší kněz roucho své, řka: Rouhal se! což ještě potřebujeme svědků! aj nyní jste slyšeli rouhání; co se vám zdá? A oni odpověděli: Hoden jest smrti. Teby plivali na tvář jeho, a bávali mu políčky, a mnohým způsobem ho mučili.

M o z j i m á n í.

1. Anáš poslal Ježíše svázaného ku Kaifášovi, kbezto je sešli vsi knězi i zákonníci i starší, aby soudili Ježíše Nazaretského. Jakž to mohl býti soud, kbez soudcové skoro vsi knězi předpojatí byli slepou nená-

visťi proti obžalovanému. Ano Ježíš byl již dříve odsouzen od soudců svých, dříve nežli se tito k soudu sešli; neboť po tři léta stíhali ho, hledajíce ho polapiti w řeci, utrhajíce a spílajíce jemu i vyhrujíce ze škol ty, jenž uvěřili w něho. On dříve byl odsouzen, nežli obžalován; neboť k čemu ho dali lapiti w noci w zahrabě Getsemanské, nežli aby byl života zřaven, poněwadž „weškeren lid uvěřil w něho.“ Nepráteleům Páně se nejednalo teby o nic jiného, než jen, aby usurčení Páně mělo způsobu zákona a práva a to proto, aby jim lid newytkal, že se dopustili křivdy a vraždy. Tak oni chtěli zpáchati nespravedlnost, ale chtěli ji opatrně přikryti rouškou spravedlnosti; chtěli skutečně zabiti člověka newinného, ale vražda měla míti tvář swaté horlivosti pro zákon Boží. Proto povolali před swůj soud svědky a sice „hledali jen falešného svědectví.“ Pravých svědectví, jež svědčily o newinnosti Páně, měli w hojnosti, těch ale potřebovati nemohli, protož přemlouvali a najímali nesvědomitých lidí, aby lež mluvili proti Pánu, jen aby zdání soudu spravedlivého zachováno bylo.

Widíme zde neschlechetnost dvojího způsobu, jenž se spojila k záhubě Páně: Jedna jest pokrytství, druhá prodajnost podlých lidí.

a) Pokrytství jmenuje se nepravost, která páchá hřích a opatrně se při tom zakrývá rouchem ctnosti. Podobá se pokrytec, jak pravil jednou sám Kristus, hrobu, kterýž jest uwnitě plný snilotiny a puchu, avšak zevně jest obílen čili ozdoben; podobá se pokrytec také vlku, který, jak stará bájka praví, přiodíl se rounem ovčím, aby tak zakryl sebe či loupeživost svou před

okem pastýře i ovci a tím spíše mohl se voloditi do stáje.

Tato stará nepravost vyskytuje se i v nových dobách. Aby se lidé dočkali přízně anebo cti u jiných, staví se zbožnými, dobročinnými, ač nejsou; aby podskočili některého člověka, jehož chtějí zničit, staví se k němu přátely jeho, a ujišťují ho o svém dobrém mínění a o své neziskné přízni; aby podvedli pannu, lhou o své upřímné náklonnosti a přisahají jí věrnost. Všichni ti a jim podobní nejsou nic jiného nežli pobudníci aneb pravým slovem paboušši, jsou lháři, kteří lhou netoliko slovem ale i skutky svými, jsou následovníci ďábla, který též v ráji přiblížil se rouchem dobrého přítele, a rabil Adamovi, aby jedl z ovoce zapovězeného. Takových lidí vystříhej se každý, povaha jich bývá nenapravitelná, protože oni i sebe přelhávají a klamou; neboť že na oko činí dobré skutky, klamou sebe, myslíce, že tím již uáležejí mezi lidmi povahy dobré; avšak co jest skutek dobrý bez úmyslu čistého cíli s úmyslem necistým vykonaný? Jest ovoce uvnitř černem proležené, jest peníz na oko lesklý, avšak z kovu chatrného, cíli peníz falešný, jest květina, kteráž v kalíšku svém uvnitř jed vypocuje.

b) Druhá nepravost, jež se nám tu naskytuje, jest probajnost lidí podlých. Poblý člověk jest, kdož nemá povahy mravné, komuž ctnost, svědomí a Bůh jsou prázdna slova. Ten pak za peníze vsedco učiní; když ho zaplatíš, jinému škobi, krivě svědčí a krivě přisahá; má-li dosti odhodlanosti a zmužilesti, za peníze i jiného školi. Peníze jsou tedy jeho bůh, jeho blaho. Je taci lidé jsou povrhelem a plevou v společnosti lidské, netřeba teprv dokazovati. — Z toho

vysvítá jak to důležité, aby každý člověk byl odchowán tak, by měl povahu mravnou; tu pak nabývá, když hned záhy učí se Boha znáti a se jeho báti, i jemu sloužiti, a pak když vidí v mladosti před sebou vzory ctnostných lidí. Zřídka může toto vychování v pozdních letech nahrazeno býti, pakli nebylo dáno hned tehdy, když se rozum rozvíjel. Poznej, jak mnoho záleží na tom, aby dítě v útlých letech pilně navštěvovaly školu cíli vychovatelnou křesťanskou, i aby od svých rodičů v duchu křesťanském vedeny byly. —

Kozřasavý člověk nemůže penězi porušen býti, anobrž uražen bývá, kdyžkoli se kdo opováží najímati ho, aby za peníze anebo za jakoukoli odměnu jinou zpáchal hřích. On při takovém necistém nabízení rozhodně volá: Jak bych mohl své dobré svědomí, svou čest a poctivost, svou víru, svého Boha pro bídný žold zabati? Toho nečiním, byť bych měl i hladem mřítí. A skutečně raději hladem mře, než aby měl hříchem zakoupiti život svůj.

2. Zaklínám tebe kříže Boha živého, abys nám pověděl: jsi-li ty Kristus Syn Boha živého? Tato tak vážná otázka nepocházela ze zámyslu, dozvědětí se pravdy; neboť i Kaifáš i vysoká rada byla vášnivě zatvřelá proti víře v Ježíše, Syna Božího. Ona byla otázkou lapavou. Nebo dí-li Kristus: Já jsem, řekne se, že se rouhal a musí umřítí; odpoví-li pak: Nejsm, bude předce odsouzen, že je jiný za Syna Božího vydával; mimo to, myslil Kaifáš, uslyší lid z úst jeho, že není, čím lid ho pokládá. — Jest, z níž tato otázka posšla, byla zajisté promyšlena, jako by se byla vylihla v srdci ďábla samého. Pán, ač to osse

dobře prohlížel, určitě odpověděl w tomto rozhodném okamženi. Řekl, že z odpovědi jeho wzejde úsudek smrti jeho a nicméně odpovědi té se nemyhnuł, nýbrž řekl: „Ty jsi řekl, já jsem,“ a aby nebylo ničádné pochybnosti o wýkladu toho slova jeho, doložil: „Pravím wám, ob toho času uříte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží a přicházejícího w oblacích nebeských.“

Pán tedy, přísahou wyzwán byw, aby swědectwí dal pravdě, že jest Synem Božím, dal toto swědectwí určitě, slawně a zřejmě; Pán sám byl pro tuto pravdu k smrti odsouzen a tudíž pravdu tu křwí swou zapečetil. Jelikož tato pravda jest základem nejwýšších a základných ctností našich, totiž křesťanské naší wíry, lásky a naděje, základem naší církwe a wesskerého dušewního života našeho, záleží nám nesmírně mnoho na tom, abychom přeswědčení byli, že tento základ jest pevný a ne-wyhratný. A hle, nepřátelé Kristowi sami se postarali o naše přeswědčení, oni sami proti své wůli jsou swědkové té swaté pravdy, že Kristus jest Syn Boží, Bůh a spolu člověk: na ně Kristus může se odvolati při budoucím soudu swém, může říci: Kůžata lidu židowského byli swědkové, když já w nejdůležitější době pozemského putování swého zvěstowal jsem a potwrdil swětu tuto pravdu nejdůležitější. —

Milý čtenáři! Co jsou námítky rozličných mudrlantů a písalků proti tomuto zjewení Páně? Jsou to šfipy sice jizlivé, ale mířené proti wěkowěté skále; nemohou leč jen o ni obrážeti a lámati se. Newssímej si řeči jejich, nepřipojuj se k lidem w oné židowské radě zasjedajícím, přidruž se raději k ctitelům Páně a s nimi u Pána setrwej

až do posledního dechnutí swého pozemského života. —

89. Petr zapřel Ježíše.

Když byl Ježíš jat w zahrabě Gethsemanské, šel Simon Petr a Jan za ním, by widěli co se diti bude. Jan byl znám u nejwýššího kněze a wšel s Ježíšem do síně, nejwýššího kněze. Ale Petr stál u dweří wenu; řekl pak Jan wrátne a uwezl tam také Petra. Stáli pak tu pacholci a služebníci u ohně a zahřiwali se, nebo bylo zima, a byl s nimi i Petr a zahřiwal se, kteréhož kňž uzřela jedna děwečka, a naň byla pohleděla řekla: J tento byl s Ježíšem Nazaretským; ale on zapřel řka: aniž wím, ani rozumím, co prawiš. J wyšel wnu před sít, a kochout zazpíwal. A když wyházel ze dweří, uzřela ho jiná děwečka a řekla těm, kteříž tu byli: J tento byl s Ježíšem Nazaretským. A on opět zapřel s přísahou: Neznám toho člověka. A pomalé chwíli přistoupili, kteříž tu stáli, k Petrowi a řekli: Vistě i ty z jeho učeníků jsi, neb i twá řeč prozrazuje tebe. J také jeden ze služebníků nejwýššího kněze, příbuzný toho, kterémuž Petr ukal ucho, řekl: Zdaliž jsem já tebe newiděl s ním w zahrabě? Tedy počal Petr se proklínati a přísahati, žeby nezual toho člověka. A když on ještě mluwil, zazpíwal kochout. A obrátiv se Pán pohleděl na Petra. J rozpomenul se Petr na slovo Páně, kteréz mu řekl: Prvé než kochout zazpíwá, třikrát mne zapřeš. J wyšel Petr wnu plakal hořce.

N o z j i m á n í.

1. Z této události lze poznati, jak málo zná člověk swou wlastní křehkost.

Spolehá člověk velmi často sám na sebe, ale spíše by měl sám sobě nedůvěřovati. Když Pán Ježíš přebpověděl Petrovi: „Dříve nežli kohout zazpívá, ty mne zapřeš,“ zarmoutila tato slova Petra velice; on myslil, že se jemu děje veliká křivda, ať Pán o něm takto smýšlí, i obpíral výpovědi mistra svého a odmítal od sebe takové podezření s upřímnou horlivostí,

nadšen jest pernou vírou a lne nejvěrnější láskou ku Kristu, když apoštol, kteréhož sám Pán nazval skalou, na kteráž vzdělá církev svou, když ten klesl: kdo medle smí a může s bezpečností říci: Já jsem dosti silen, já nechybím, já se nebojím pokusení, já neklesnu? Přes to uspekto ale velmi mnozí lidé koji se a klamou lichou důvěrou w sebe, w svou vůli a w svou

an obtuffil: „Vychl pak měl s tebou zemřítí, nezapřím tebe.“

Než nastojte, tento muž, kterýž se před krátkou dobou slavně zapřisáhl, že nezapře svého mistra, ten, jenž nedávno ještě w zahradě Getsemanské vytažil meč, aby hájil svého Pána, tentýž zachvěl se při slovedch nepatrne důvěckých, ana w něm poznala učenníka Ježíšova, a on Bohem je dokládá, že nezná ho. Když takový muž, kterýž

ctnost. Rodičové, přátelé a duchovní pastýřové je varují, aby s tou aneb enou osobou nezacházeli, sice že je swede; pěstounové volají, že čest, kterouž jim kdo strojí, dary, kteréž jim kdo w obět přináší, krásná slova, lichocení a pochlebování, kterýmž je kdo wnadí, slihowé, jimiž je kdo k sobě poutá, že to vše není nic jiného než wnada a paš, aby w ni přivábeni byli a svou ctnost tu pohřbili. Než marné volání. —

Nezkuffená mládež, ba často i úplně dospělé osoby bývají tím popuzeny a uraženy, myslíce, že takovým tůmením o jejich slabosti se jim křivda děje. Z odpovídají na výstrahy přátel: Budte bez starosti. Či se bojíte w skutku, že se tak snadno nad svou cti a nad svým svědomím zapomenouti můžeme? Či nevíme jaké hříchu jsou následky? Či myslíte, že bereme každé slovo jiných lidí za pravdu? Mysl se zajiště o sebe nebojíte, jsouce dosti dospělí a zkušení. — Tak sebe štálí a své přátele ukonejšiti se snaží; ale w dosti krátké době opouští je opatrnost a síla a oni hřešší, jako hřešilo jich tisíce před nimi, kteří takéž přeceňovali sílu svou a w nebezpečství cnosti své se pouštěli.

2. Když wážíme tento pád Petra, jinak apóstola horlivého, poznáme příčiny, kteréž ho k tomu pádu svedly. Především nasthnuje se nám jeho přílišná důvěra w sebe samého co kořen hříchu jeho. A totéž bývá příčinou pádu u mnohých jiných. Protož bí sw. Ignác: „Co pobuikáš, tak pobuikěj, jakoby od tebe nic nezawiselo a hled na Boha tak, jakoby wšse jen ob něho záwiselo.“ A sw. Augustín dokládá: „Nikdo nebude silným, leč ten, kterýž jest sobě wědom, že jest slabým.“

Druhá příčina pádu Petrowa byla, že opomenul se modliti. Ač Pán w tu noc, když se na hoře Olivetské k své smrti připravowal, vícekrátě Petra a ostatní apóstoly k modlitbě byl napomenul, řka: „Modlete se, aby ste ne-wessli w pokušení“ usnul Petr opět a opět. Modlitba jest a zůstane wždycky živým a nepřebíraným pramenem, z něhož dusse lidská wáží a pije wšselikou sílu svou w boji proti hříchu. Když dusse w modlitbě ustává, brojí proti

ni zlý duch. A k spravedlnosti křesťanské nikdo neospěje, a w ní se nikdo neudrží, leč hojně ba neustále trwá na modlitbě wroucí.

Třetí příčina pádu Petrowa byla, že se pustil w skutečné nebezpečství. On wessel na zapřenou do síně nej-wyššího kněze, aby zdaleka pozorowal, co se stane s Pánem a mistrem jeho, tu pak wniřil se w společnost služebníků a služek toho domu i w společnost pochopů, kteří prowázeli Pána. Mohlo Petrowi snadno napadnouti, že se tam rozpřebe řeč o Pánu Ježíši a že se snadno progradí co ctitel a ucenuk jeho. Měl se tedy připrawiti na to, jak sobě má w tomto snadno možném pádu počínati, a necítil-li w sobě síly, wyzuati ho před tímto hrubým a nepřátelským lidem, i trpěti s Pánem svým, měl zůstati wenu. To wšse ale nepřišlo Petrowi na mysl a protož netušenými otázkami přetwapen byw, též we své odpovědi se hřešně přetwapil a z bázně před utrpením wlastním zapřel Pána svého.

Podobně se děje lidem, kteří se do nejbližší příležitosti k hříchu lehkowálně pouští. Jim tisícere pády, jenž je potkati mohou na mysl nepřipadají a oni netušenými wěcmi jsouce přetwapeni, při wšší dobré wůli své, hříchu padají za obět. Pročž kdož se chce hříchu uhájiti, utíkej před wšselikou příležitostí k němu; zde toliko w útěku spocínwá wítězství a zde útek není málátnost ale hrdinstwí.

90. Zdáš si zoufal.

A když bylo ráno, uradili se knížata kněžská a starší libu, aby Ježíše na smrt wydali. Z wedli ho swáža-

ného k Pontskému Pilátovi vládaři. Teby wida Židáš, kterž ho zradil, žeby odsouzen byl, želel toho, a na-
vrátil zase třiceti stříbrných knížatům
kněžským a starším, řka: Zhřessil jsem,
zradim krew spravedlivou. Ale oni
řekli: Co nám do toho; ty wiz. A powrh
stříbrné w chrámě, obšel a oběsil se.
Ale knížata kněžská wzamssse ty peníze
koupili za ně pole hrncičewo fu pohrbu
poutníků, a nazwáno jest to pole, ha-
feldama, t. j. pole kwe.

N o z j i m á n í.

1. Wášeň wede k záhubě; o této
pravdě swědčí truchlivý osud Židášům.
Dul zahorel wášní po penězích; aby
se těch dopíbil, každého chápal se pro-
střebku; nehrozil se ani zrady swého
dobrodince a mistra. Wášeň ta ohlu-
ssila swědomí jeho a sseptala jemu, jak
spokojen, ano sstasten bude, až lehčím
způsobem dopíbi se hojného zisku. Ale
jak welice byl sklamán! Jak mile w ru-
kách měl hanebnou mzdu swou, probu-
dilo se swědomí jeho. Widěl hrozné
následky zločinu swého, widěl že Pán
jest zajat, že pochopomé kruté zachá-
zejí s ním, že on smutně kráčí k soudu
a to k soudu nespravedlivému, widěl
dále, že jest Pán a dobrodinec jeho
k smrti odsouzen a že smrti wice neujde.
Tu najednou wysslehl plameny žalu
w prsích jeho, tu mu pablo na mysl,
že nejsslechetnějšího člověka, že dobro-
dince wesstereho libstwa, že božského
wysslance, že Krista wydal w ruce bez-
božných a krutou mstou nakwassenyh
nepřátel jeho. Cožby ho byl nyní rád
wychwátit ze sboru nepřátel jeho, ale
to bylo již wěcí nemožnou. Z zlořečil
swé wášní, swému lakomství, nechtěl

žítí wice mzdu tak hanebně wydělanou,
stříbro hříchem zasloužené pákilo ho co
řeřawé uhlí, i chtěl se ho zbawiti, aby
si ulehčil; dříwe ale chtěl odwolati, co
učinil, a protož ssel, aby mluwil s těmi,
s kterýmiž dříwe smlouwu zrady umlu-
wil. Z wrací jim peníze a myslí swad
znowa wyjednawati s nimi, aby pustili
Žezisse: „Zhřessil jsem, zradim krew ne-
wiinnou“ tak wolá, „zde wezměte nazpět
mzdu krawowou.“ Potkal se ale s twr-
dými srdci, stržil jen posměch a protož
wrhl ty peníze s citem nejprudssího
žalu a zlosti na podlahu chrámowou
a odkwapil. Co má činiti nyní, kdž
běh těchto wěcí wice nijakž zastawiti
nelze? Má hleběti na to, jak Pán
na kříži w nesmírných bolestech umírá?
Má se jemu wrhnouti k nohám a pro-
fiti za milost? Jemu nelze pro žal a
hanbu předstoupiti před Pána a mistra
zrazeného, on myslí, že mu Pán těžkou
winu jeho ani odpustiti nemůže. Z nelze
jemu pod břemenem tak těžké winy déle
plaziti se swětem, nelze wyčítky swědomí
slychati den co den, noc co noc, a protož
odesšel a — osidlem se oběsil.

Kdž se člověk nějaké wášní oddal,
domníwá se, že bude sstasten a blažen,
ale jak welice se klame! On kráčí
wstříc jen žalu a bolu, ano každá wá-
šeň může člověka strhnouti až do té
propasti; do kteréž uběhl Židáš. Kdž
se člověk oddal nemírnému požiwání
nápojů horkých, wášnímó hře, newěr-
nosti w životě manželském, hněwu a
mstiwosti, lakomství, zahálce, podwodu
a klamu, zajisté pokopává swou bu-
doucnost; wšse to wede k zanedbáwání
powinností a práci rozličných, tudíž také
w nedostatky, bídu, nemoce a hanbu
swětskou. Strassnější jestě nežli tyto
následky jsou přehážky manželky a

ditel, nademssedfo hroznejssi ale jsou wycitky swedomi, ktere clovek wassniwy na swa budouci leta sobe chysta. Blaze jemu, jestliže na konci tolik zachowá wiry, rozumu a sily dusseni, aby řekl sám k sobe: Ponesu, co jsem sobe naložil; Bůh jest milostiw, k němu se obrátím se srdcem kajícím a řeknu jemu: Zde Pane mne trestej, zde bij, jak jsem zasloužil, jen tam dej blaženost věčnou. — Ale mnohý pozbývá we své wassni i wiry své, zhrdá Bohem a odřiká se jeho pomoci a milosti, ten pak, když wásseň wyboudila a následky její se dostawily, nemá ani dostatečné sily, aby nesl břemeno béd a trestů zawinilych, ten si zoufá a násilný konec cini životu swému. Jenže tento konec není nic jiného nežli začátek horšich ano věčnych trestů a béd, do kterých se wrhá hrissniť w nerozumu swém. Zachowej Bůh každého od takové hrozne myšlenty, do jaké upadl Zidáš. Pakli jsi jakkoli zhřessil, jdi a wrhni se k nohám Páně a když wice nemůžeš nabýti štěstí wezdejssiho, když to jest prohrěno a ztraceno tobě na wždy — hled si u Pána wyprositi aspoň milosti a života lepsiho na věčnosti.

2. Lidé s kterými Zidáš jednal, aby jim Pána zradil, jináce se k němu měli před zradou a jináce po zradě. Když ponejprw k nim přissel rka: „Co mi dáte, a já wám ho zradim,“ umitali ho s wlidnosti, ba s radostí, byli ochotni ku každé reci, kterouž k nim činil, přiswědčili rádi k znamení, kteréž jim co heslo k zajeti Páně nawrhl, i dali jemu tolik lídu, jak mnoho chtěl, aby, co slíbil, mohl splniti. Jinák ale mluwili a jednali s Zidášem, když huán bouři swedomi swého přikwapil k nim do chrámu, aby odwolal co učinil,

aby powěděl jim, že zradil krew sprawedliwou. Tu již nechtěli slyseti ho, otwraceli se od něho a když jim nazpět dáwal mzdu krew, nechtěli dotknouti se jí a odpowědéli jemu zhurta a zkrátka: „Co nám do toho. Ty wiz“ t. j. co nám do twého swedomi. Co jsi chtěl, to máš. Zradil-li jsi sprawedliwého není nassi winou, to winou twou. Ty wiz, ty sám se starej, jak se z toho můžeš a máš zodpowěditi přátelům zrazeného, swému swedomi a Bohu.

Tuto nemilou wrtkawost a změnu w powaze lidské jhledá každý, kdož se s hrissniť w nějaly spolet ku hřichu poussiti. Zli lidé, potom jiného k hřichu přemlouwaji a potrebuji, býwaji wlidni, laškawi, slibují hory dolh, dávaji také suad bohaté zawdawty: jinak to ale, když clovek — slaboch — od nich se dal přemluwiti a k hřichu jim pomohl aneb sebe jim poddal, a když pak zli následkové hřichu se dostawili. Tu se ubožáka wzdalují, tu nepřijimaji od něho žádných wycitek, tu nechti dáwati žádných náhrad, tu na místo wlidnosti a laškawosti nastupuje huňw a msta; prawíť podobně: Co nám do toho; ty wiz.

Tuto zkrussenost milý čtenáři! wždy sobě na mysl drž, kdykoli přijde k tobě clovek swidný a lahodnými slowy tebe přemluwiti chce k zkrussení twé powinnosti aneb k jakékoli neprawosti. Jen s lidmi ctnostnými mohou trwale spolky zawřeny býti a sice ku konání ctnosti; awšsak spolky s lidmi hrissnými a k tomu spolky zřejmě k páchání hřichu zawřené jen tak dlouho trwaji, dokud hřich zpachán není, pak ale z nápoje sladkého stává se nápoj trpký, jakoby pelyněť žluči nakwassený. — Protož bí staré přísłowí: „S dobrými obcuj a zlých se warnj“ a podobně říkaji: „Képe jest

w samotě býti, nežli spolek se zlyhmi míti.“

91. Ježíš před Pilátem.

Š vedli Ježíše od Kaisáše k Pilátovi do rádniho domu. Bylo pak ráno; a oni newešli do rádniho domu, aby se neposřkvrnili, ale aby jedli velikonočního beránka. Tedy wysšel k nim Pilát a řekl: Jakou žalobu vedete proti člověku tomuto? Odpověděli: Kdyby tento nebyl zločinec, newyhdali bychom ho tobě. Š řekl jim Pilát: Vezměte vy jej a podle zákona svého sudejte jej. Š řekl: Mám není dovoleno, na smrt odsouditi. To se štalo, aby se naplnilo, což předpověděl Ježíš, že w ruce pohanů wyhdán bude. Tedy počali na něho žatowati, řkouce: Téhož jsme našli, an přewrací národ náš, a brání daně dáwati císaři, a prawi je býti Kristem Pánem. Tedy wysšel Pilát opět do rádniho domu a powolal Ježíše a řekl jemu: Ty-li jsi král židowšty? Odpověděl Ježíš: Šau-li od sebe to prawiš, cili jiní tobě powěděli o mně? Odpověděl Pilát: Zdalž jsem já žid? Národ twůj a biskupowé wyhdali mi tebe, i což jsi učinil? Widá tedy Ježíš, že Pilát bére tuto otázku w smyslu židů, prawił: Šrálowštwí mé není z tohoto šwěta. Šdyby z tohoto šwěta bylo králowštwí mé, služebnici moji zajiště bránili by, abych nebył wyhdán židům. Š řekl Pilát: Tedy král jsi ty? Odpověděl Ježíš: Ty prawiš; já jsem král. Šá jsem se k tomu narodil, a proto jsem na šwět přišel, abych šwědectwí wyhdal prawdě. Šáždy kdž jest z prawdy (kdo prawdu miluje) slyší hlas můj (jest poddaným mé říše.)

Tehby Pilát bí jemu: Co jest

prawda? a nečekaje ani odpowědi, řkyž to řekl, wysšel opět k židům a řekl: Šá žádne winy na něm nenalezám.

Mozimání.

Škuzata lidu židowšého obsoudili Pána Ježíše k smrti, poněwadž prý se Bohu rouhal. Šim byl úsudek odwodněn vůci lidu, aby se lid domysleł, že Pán šprawedliwě byl k smrti odsouzen. Ale w tehdejšší době, kde Římané měli nejwyššji moc w zemi židowšé, nemohl úsudek smrti od židů samych wykonán býti. Šuk uwsil teprw Pilátovi wladati země židowšé oznámen a od něho potwrzen býti, ano jediné Pilát mohl dáti rozkaz, aby odsouzenec na smrt wyhdán byl. Šli tedy k domu Pilátowu cili k domu rádniemu, awššak do domu šamého wjiti se oslychali. Přičina toho byla, že nastáwaly šwátky velikonoční, a židé wfrocením do domu pohansšého domníwali se posřkvrněnu býti. Aby tedy se neposřkvrnili, zůstali před domem štati, žádaíce, aby Pilát wysšel a wyslyššel žalobu a žádost jejich před domem šwým na místě wywysřšeném, kdež i jeho štolice šoudní štala.

Šaké to pokryštwí! Š toho š židé dělali šwědomí, wjiti w dům pohanůw před šwátkem velikonočním, aby nebyli posřkvrněni, awššak z toho š nedělali šwědomí žádneho, odsouditi k smrti člověka netoliko newinného, ano- brž nejwyšje šlechetného. Dobře jim řekl jednou Ježíš Kristus: „Šedite komařa, welblouda požiráte, čistite porčhu konvice a míšy, ale wnitř jšte plni loupeže a neciřtoty“ t. j. w nedůležitých a nepatrných věcech přílišnou šwědomiřt a pečliwřt ukazužete, w důležitých pak dosti lehce š počínáte, tak

že i hlavní příkázání boží snadně přestupujete.

Převrácenost toho druhu může i mezi křesťany nalezena býti. Pokrytcem byl by křesťan, kterýžby kladl nesmírnou váhu na to, že chobí na pouť anebo do kostelů vzdálených, nic by ale o to nedbal, aby byl živ spravedlivě a poctivě, aby se vystríhal lži a podvodu v obchodu a řemeslu svém. Sem by náležel křesťan, kterýžby se přísně postil v pátek aneb v jiné od církve ustanovené dny, ale newyvrhl by ze srdce svého zášť a mstu proti bližnímu svému. Takovým pokrýtcem byl by též člověk, který by čeled plínil pro malou neopatrnost v službě, pro nepatrnou šfobu, již z nedopatření učinila, toho by si ale newššimal, že čeled chrámu Páně nedbá, nočním toulkám oddána jest a v divém hněvu kleje a soptí.

Ššfelité takové pokrýstí, když totiž na malé a nepatrné věci veliká klade se váha a spolu nedbá se povinností důležitých, prozrazuje buď velikou slabost rozumu aneb převrácenost srdce anebo obé; protož každý rozumný a ššlechťný člověk pokrýstce nenávidí, jemu se směje a jemu se vyhýbá. Dobrý teby měj zřetel k důležitým povinnostem svým. Thto předewššim konej, onyť jsou cíl wezdejššihó a podmínka budoucího života, pak teprw dbej o to, abys taky zaboššt učinil požadavkům menššim, mravům a způsobům šice dobrým ale nepobšštatným cíli wedlejššim, kteréž jsou jen zevnějšší roucho, do něhož ššlechťné smýššlení je ukrývá, aneb aspoň se ukrýwati má.

2. Pán Ježíš dí: „Království mé není z tohoto světa.“ Těmito slovy dal Pilátovi na srozuměnou, že nebáží po koruně tohoto světa, že není

a nechce býti mesiášem v tom bludném smyslu, v jakémž Židé ho očekávali, nýbrž že království, o kterémž mluví a kteréž za své vybává, jest království v jiném smyslu, totiž království panovníctví pravdy a milosti ku spášení pokolení lidského, k spojení lidských duší s Bohem v říši nebeské na věky.

Uvaž milý čtenáři, že i tys byl přijat za úda téhož království Kristova, za úda církve jeho na zemi, když jsi na křtu svatém byl posvátnou wodou we jmenu Boha, Otce, Syna i Ducha svatého obmyt a posvěcen. Těbdy wtíššl je v duši tvou newyhladitelný znať ššnowství božího, tys prohlášen byl za bratra Kristova a spolubědice jeho. — Ale tys také tenkrát učinil umluwu s Kristem. On ti dal důššnost dítel Božích, vykoupení z otroctví hříchů a naději života věčného, ty pak jsi se zavázal pevně v něho wěřiti, dle zákona jeho žiti, a křesťanské ctivosti konati. Může došštal jsi ššlibu svému? Ššhledáš království Božího a ššspravedlnosti jeho? ŠšČi snad hledáš nejwice a hlavně věci tohoto světa? ŠšDbáš o ctivosti křesťanské? ŠšD láššku k Bohu, o láššku k bližnímu, o láššku k nepříteli? ŠšD čistotu duše? ŠšSnaž se býti wěrným pobbaným nebeského krále! Wiz prapor jeho — kříž; k němu hled, při něm stůj! Wiz cestu k trůnu jeho — v pokání upřímném a w ššpowědi; tou chod! Wiz trůn jeho w oltáři, wiz, jak twůj král z toho trůnu k tobě se kloní, tobě wtřítce wychází w nejššwětějšší ššwátosti oltářní; pospíchej k němu a přijimej ho do srdce svého, může-li býti krále milostiwějššího? Může-li nemilowati ho?

3. Pilát ššhledal, že Ježíš jest newinneu a protož ho chtěl smrti uchrániti. Pošštawil wedle něho lotra Ba-

rabáše a tázal se lidu, kterého by měl propustiti? Lid pak žádal aby propuštěn byl Barabáš a ukřižován Ježíš.

Jest to týž lid, kterýž Hospodin před jinými národy vyvolil a kterýž měl zaslíbení, že mu bude dán Mesiáš, nyní pak žádá, aby byl ukřižován. Jest to lid, jehož nemocné Ježíš uzdravoval, jehož slepým zrak navracoval, jehož hluchým sluch dával, jehož málomocné čistil, lid to, jenž z ruky Páně zázračně rozmnožený chléb přijímal a tehdy ho svým králem učiniti chtěl, lid to, jenž před několika málo dny Pána plesaje do Jerusalema uvedl. Tehdy volal: „Hosana synu Davidovu“ a dnes volá: „Ukřižuj ho.“ Jaká to nevděčnost toho lidu a jaká to proměna v jeduání jeho.

Buďtež z toho, zbožný čtenáři! že člověk nemůže nikdy spolehati na přízeň lidskou; ona jest vřikavá příliš. Dnes mohou tobě lidé velmi přízniví býti, zítra však potká tě nezasloužené zahánění, stihne nezaviněly hněv tvé vrchnosti, roznese se o tobě živá pomluva a — přízeň lidská ta tam. Kteří jindy tebe hledali, nyní se vyhýbají tobě, kteří tobě dvorili, nyní potupují tebe, kteří přátelstvím tvým se honosili, nyní stýdí se za tebe. Išli-li newiněn, trpíš-li snad tak pro právo a pravdu, proto žeš konal a konáš povinnost svou, nebbej té proměny, doba zloušty přejde a lidé poznají sebe, i navrátí se k přebesslé a zasloužené úctě tvé. A kdyby se i nestalo, pamatuj, že i Spasitel tvůj utrpěl a mlce snášel nehodu tuto. Meni učenník nad mistra. —

A horšší-li se vším právem nad ohavným newděkem lidu židovského, dej pozor, abys sám v podobný newděk Bohu neupadl. Aspoň mnozí lidé tak jeduají,

že se může v nich říci, že dávají přednost Barabášovi před Pánem Ježíšem. Kdyby totiž to neběli a ve svátek zvoní se na služby Boží, vycházejí z domů svých ale ne do chrámu, nýbrž do — hospodního domu a tam neběli trávi při tlachání, při hře a jiném vyrazení.

Jiní lidé majíce před rukama knihy dobré a zlé, které se čtení volí? Ne knihy vzdělávající, zbožné, ne písmo svaté, tuto knihu všech kněh, nýbrž oni dávají přednost knihám psaným na potupu církve a víry, knihám křesťanské ctnosti podvracující.

Jiní lidé majíce přinésti nějakou peněžitou oběť na chrám, na jeho opravu anebo ozdobu, aneb majíce konati skutek křesťanské lásky, jakož jest přispívání dáreků na vydržení špitálu, chorobnice a domu chudých, velmi se mrzí a pomoci své odpirají; ale kde se o to jedná, aby podporovali podniků pro vyrazení světské, nešetří a nelitují nižádných peněz. Nedávají tito lidé přednost hříchu před ctností křesťanskou? Světu před Bohem? Barabášovi před Ježíšem? Kdyžby tito lidé poznali svou převrácenost a nastoupili cestu pravou!

92. Ježíš před Herodesem.

Když nepřátelé Ježíšovi znamenali, že Pilát nemá úmyslu vydati Ježíše v smrt, šílili se více a doráželi na vládaře říkouce: Bouřil lid po všem Judstvou uce, počav od Galilee až sem. Ušlyšew pak Pilát v Galilei, tázal se, byl-li by Ježíš člověk Galilejský. Neb Galilea, hoření část země israelské, byla pod vládou Herodesa tetrarchy. Když tedy poznal Pilát, že by byl Ježíš z moci Herodesovy, poslal ho k Herodesovi, kterýž byl v Jerusalemě v ty dny. Hero-

des užřetw Jezisse, zradowal se welmi: nebo ob mnohého času žádal ho widěti, proto že mnohé věci o něm byl slyšsel, a nabal se, že by některý diw uzřel od něho učiněný. I tázal se ho mnohými řečmi, ale on jemu ničeho neodpowídal. Snížata pak kněžská a zákonníci stáli, žalující na něho. Herodes pak se svým wojskem pohrdl jím a oblek jej w roucho bílé, posmíwal se jemu a obělal ho zase k Pilátowi. I učiněni jsou Herodes a Pilát přátelé w ten den, neb před tím byli wespolek nepřátelé.

Rozjímání.

Pilátowi welice na tom záleželo, aby se odsouzení Pána Jezisse wyhnul, wěda že newinen jest; nechtěl jednati proti swědomí swému, ač pohan byl. Z druhé strany ale židé naň doráželi, aby Pána odsoudil, a ty také nechtěl na sebe popuditi, znaje zlobu a mstiwost jejich. Když tedy uslyšsel, žeby Jezis byl wlastně pobdánym Herodesowým, chtěl se z úřadu soudního w tomto pádu wymlnouti a odkázal židy k soudné stolici Herodesowě. Známe již tohoto Herodesa; jest on wládcem země galilejské, kterýž byl někdy ctitelem Jana křtitele a pak ho dal w žaláři odprawiti. Tento muž, jenž mnoho slyšchal o činech Jezisowých, žádostiw byl poznati wůbec chwáleného diwotvorce; i domníwal se, že Pán před ním nějakým diwem se projewí; možno také, že ho hnětlo swědomí a on se chvílemi obáwal, že snad w Jezisfi se objewil opět duch Jana křtitele. Stal se mu tedy weliký wštek, že mu dána příležitost poznati proroka z Nazareta.

Uwššak Pilát se sklamal; neboť Herodes nesoudil a nechtěl souditi Je-

zisse; uznal že Jezis byw zajat w Jerusalémě a obžalowan u Piláta, náleží před soudnou stolicí Pilátowu. Člowěk, jenž nejedná rozhodně dle swého swědomí a rozličnými oklikami se powinosti swé wyhýbá, welmi často se klame. Nejlépe jest jiti a jednati, jak sprawedlnost a swědomí káže, ať pojde z toho, co pojde. Ta cesta jest nejkratšší k cíli a jediná prawá. Chytráctwí, jenž lečty jiným klade, často kráče samo w těch léčkách umázne. Pilát zajisté chytrosti swou židy neukojil, spíše je ještě wice pobrážbil, neboť při návratu od Herodesa jen ještě urputněji žádali, aby dal Jezisse ukřižowati.

Alle také Herodes se sklamal, neboť doufal w proroku Nazaretském poznati člowěka, který ho a celý dwůr jeho nějakým diwem obweseli, a hle — on poznal w něm pouze člowěka nízkého, žalem sewřeného, wazbou sflíceného, kterýž ani neodpowídá na rozličné otázky jeho. Dwšsem w osobě Páně jewila se také neobhyčejná welebnost a důstojnost; w tom, že k otázkám Herodesowým Pán mlcel, ležela také důležitá pro Herodesa odpowěď. Alle té on nerozuměl, jakož wůbec welebu a důstojnost Páně nepoznal. — Lidé hrubi, wáššniwi a podli nemají smyslu pro ctuost a důstojnost sflchetných lidí. Oni wsšecky ostatní měři dle míry swé. Jak může němý a hluchý posouditi wyřecnost některého řečníka, jak slepý obdiwowati sřwostný obraz! Tak kdo nemá žádnu zbožnosti, žádného citu pro sprawedlnost, kdo nemá žádného študu, jak může zbožnost, sprawedlnost a stud ctiti a welebiti na jiném! Zkuffenost uci, že hrubý rwác wlastně cti jen zase rwáce a fice tím wice, čím wice tento onoho w síle tělesné a smělosti w boji přewyššuje.

Herodes teby wida wěhlašného proroka w strašti a ponížení, dle hrubé powahy své žerty si s ním tropil, aneb aspoň dowolil, aby dwořané jeho si smích z něho ztrhli. Wida Herodes, že Ježíš není Janem křtitelem, cítil se ukojen w srdci svém, a tak jako na poděkowání, že Pilát chtěl panownických práv jeho bedlivě štetiti, poslal Ježíše opět Pilátowi nazpět a postoupil jemu své jakékoli práwo panownické nab člověkem tímto. I stali se, jak bí Ewangelista Páně, oba tito uesprawedliwí panowníci přátely ob tohoto dne. Při zločinu stali se přátely. — To wěru bylo přátelství založené na základě bídném, takowé přátelství nezaslubuje tohoto krásného jména; není nic jiného než spolčení se lidí neshwědomitých. Dějepis wyprawuje, že oba wladare brzy na to postihla pokuta sprawedliwého Boha; neboť oba stwřeni jsou ze smých panownických stolic a u wyhnání bídně žili a bídně zemřeli.

93. Ježíš bičowán, trním korunowán a na smrt odsouzen.

Pilát pak swolaw knížata kněžská a přebstavené a lib, řekl k nim: Dali jste mi tohoto člověka, jakoby odwracel lib, a hle já před wámi wyptáwaje se, žádné winy jsem nenalezl na tomto člověku z toho, co na něj žalujete. Uossat ani Herodes, neb jsem wás k němu poslal, a hle, nic hodného smrti nestalo se jemu.

Měl pak wladat obyčej na den slawný propustiti libu wězuě jedného, kteréhož by chtěli. I měl tehdy wězuě znamenitého, kterých sloul Barabáš, a w rozbroji wraždu spáchal. Řekl teby Pilát k židům: Kterého chcete, abych

wám propustil: Barabáš, čili Ježíše? Nebo wěděl, že jej ze záwisti obžalowali. Ale knížata kněžská a starší nawedli lib, aby prosili za Barabáš. I počali wšickni křičeti: Barabáš. I řekl Pilát: Co teby učiním s Ježíšem, jenž slowe Kristus? Řkou wšickni: Ukřižowán buď. Řekl jim wladat: I co zlého učinil; ale oni tím více křičeli: Ukřižowán buď.

Teby wzal Pilát Ježíše a dal ho zbičowati; a wojáci spletli korunu z trní a wstawili na hlavu jeho, a rouchem šarlatowým přioděli jej a bali třtinu w prawou ruku jeho; a klekajíce před ním, posunowali se jemu k toulce: Zdráw buď králi židowský; a pliwajíce na něho, brali třtinu a bily hlavu jeho. I wyšel Pilát opět wen a řekl jim: Hle webu wám jej wen, abyste poznali, že na něm žádné winy nenalezám; i wywedl k nim Ježíše, který nesl korunu trnowou a roucho šarlatowé. I bí jim Pilát: Ejhle člověk! A jakž jej uzřeli nejwyšší kněží a služebníci zwolali: Ukřižuj ho! Řekl jim Pilát: Wezměte wy jej a ukřižujte; neb já na něm winy nenalezám. Odpowěděl jemu žid: My zákon máme, a podle zákona musí umříti, nebo Synem Božím se činil. Teby když uslyšel Pilát tuto řeč, wíce se obáwal, a wšel zase do radního domu a řekl Ježíšowi: Dkud jsi ty? Ale Ježíš mu nedal odpowědi. Teby řekl mu Pilát: Se mnou nemluwíš? Ne-wíšli, že mám moc tebe ukřižowati, a mám moc tebe propustiti? Odpowěděl Ježíš: Nemělbys žádné moci proti mně, kdyby nebylo tobě dáno s hůry; protož kdo mne tobě wydal, wětší hřích má. A ob té chvíle hledal ho Pilát propustiti. Ale židé wolali: Propustíš-li toho, nejsi přítel císařůw, neb každý,

kdo se činí králem, protiiví se císaři. Teby uslyšew Pilát tyto řeči, wywebl Ježíše wen, a ještě jednou hledě Ježíše wyswoboditi, řekl Židům: Ejhle král wás! Ale oni křičeli: Wezmi, ukřižuj ho. Dí jim Pilát: Krále wásseho ukřižuji? Odpowěděl nejwyšší kněz: Nemáme krále, než císaře. Wiba teby Pilát, žeby nic neprospěl, wzaw wodu umyl ruce své před lidem, řka: Neminent jsem já krví sprawedliwého tohoto; wy wizte! A odpowědew wšecken lid řekl: Krew jeho na nás i na nasse syny!

N o ž i i m á n í .

Milý čtenáři! Ty jsi se častokráte již rúženec modlil a při oné částce, jenž slowe rúženec boleštný, pronášel slowa: „A požehnaný plob života twého, Ježíš, jenž byl za nás ubičowán a trním krunowán.“ Ale utwázil jsi také, co ta slowa znamenají, jaké to ubičowání Páně bylo? co Pán při tom trpěl?

Pán Ježíš do naha swlečen a k sloupu kamennému přiwázán jsa byl mrskán bičky, jejichž koncečky hřebíky opatřeny byly, tak že každé uderení způsobilo malé jizlivé rány w kůži a w mase, a tím nesnesitelné bolesti. Tělo umrskaného prosekáno bylo na sta místech, kůže w malých částech byla odloupána od masa a tělo krvácelo z tolika též ran.

Tážeš-li se, proč Pán podstoupil tuto hroznou trýzeň swého těla, zui odpowěd: aby smazal tresty, kteréž zawinulo lidstvo hříšnou rozkošší tělesnou, když totiž proti swým slibům manželským, a wúbec proti příkazání šestému jednalo. Jak ohawné musí teby býti hříchowé smilstwi w očích Božích, když dostiuci-

něnt za ně takowých bolesti stálo wykupitele swěta! Jak důležitou wěcí jest, abys se jich utwarowal, a tudíž w potušení na tuto trýzeň Páně wzpomínaje, zlé chťice potlačowal! Protož wola sw. Pawel: „Newíte-liž, že chrám Boží jste a že Duch Boží přebývá we wás? Jestli že pak kdo chrám Boží posskwrní, toho zatratí Bůh, nebo chrám Boží jest swatý, kterýž jste wy.“ (1 Kor. 3, 16.)

Ubičowáním bylo tělo Páně zraněno takřka na wšech údech, toliko hlawa zůstala bez ran; awšak tato část těla měla zvláštním způsobem zraněna býti. Spletli totiž korunu z boblawého trní a wtiskli ji na hlavu jeho. Tím bylo splněno, co o něm předpowěděl prorok Isaiáš: Od zpodu nohy až do wrchu hlavy není na něm zdrawí, ale wšse rána a zřinalost. (1, 6.)

Tážeš-li se proč Pán i hlavu swou podrobil mukám takowým, zui odpowěd: aby wytrpěl tresty za hříchy rozumu lidského. Což tu hříchů we swětě, které pššný duch lidský páchá, an se zpírá přijmouti zjemení Boží, an wymyšlí rozličné námítky proti wěčné prawbě Boží, a když člověka potká nesštěsti, na Boha zehrá a se takřka s Bohem hádá; což tu hříchů, kteréž páchá člověk rozumem swým, že wymyšlí lest a klam proti bližnímu, že zapominá na dobrodiní od jiných přijatá, a že schwalně swou obrazotwornost naplňuje smilnými obrazy! A za to za wšse trpěl Kristus rány způsobené trním hlavu jeho owěncujícím, jakož dí sw. Augustin: „Nasse zlé myšlení bylo ono trní, kteréž ranilo Pána.“

Puze toto wěda chraň se znoma bodati Pána myšlenkami rouhawými, chraň se wšsi lsti a wšseho úkladu proti bližnímu swému, zachowej wždy w dobré paměti

dobrodiní ob jiných nabyté a nebež žádného sluchu myšlenkám necistým!

2. Divná to věc, nepřátelé Páně chtěli ponížiti Pána a povýšili ho. Neměřili, že by byl králem, a přede korunovali ho. S korunou na hlavě

znaméním důstojnosti královské proti vlastní vůli své. — Důslem nebyla koruna ta koruna ze zlata, jakož bývají občejeně koruny knížat toho světa, ale království Páně nebylo také královstvím tohoto světa. Podstatně lišilo se ob

kráci Pán k smrti, koruna ství se na hlavě jeho w nejslawnějši době žiwota jeho, při nejdůležitějšim díle jeho, totiž při wykoupení lidstwa smrti jeho bolestnou. A tak tito nepřátelé sami ho wyhlásili za welikého krále a poctili ho

královstvím občejejných knížat. Pán Jezis byl totiž králem duší lidských, awšsal králowé swětšsti mají pouze moc nad statky pozemskými pobauných swých. Pán Jezis wládne zákony wěcnými, neproměnitelnými, na tom i onom swětě

platným, králové světské ale dávají zákony jen na čas a často je mění. Pán Ježíš bude souditi poddané své na soudu po smrti, ale světské knížata soudí lidstvo pouze až k hrobu, pak šhasiná úplně moc jejich. —

Wzdor tedy koruny beze všech skvostů, koruny chatrné a bolestné, jest a zůstane Ježíš Kristus králem nejvládnějším, králem veskerých duší lidských a tedy i Pánem všech králů pozemských.

3. Pilát se přesvědčil o newinnosti Pána Ježíše a snažil se zachovati život jeho. Wyznal tak veřejně před národem židovským, řka: „Já na něm miny nenalezám.“ Když ale mášeň židů nepřipouštěla žádných omluv a důvodů osvědčujících newinnost Páně, chtěl Pilát zbuditi útrpnost židů we prospěch Pána Ježíše; protož ho dal ukrutně zmrskati, a tak ho ztrestaného wystawil na obití. Potupil ho též, daw jemu hrubý červený plášt wojenský za swrchní oděw, trnoucu korunu na hlavu, a třtinu místo žezla do ruky. Tak, myslil, uvidí židé, že byl odsouzenec jejich dosti bolestně ztýrán a dosti hluboko pokvořen, a nebudou wíce štáti o hrdlo jeho. Protož sám wyzwal je k milosrdenství, když ukazuje naň, prawil: „Ejhle, člověk!“ jakoby řell: Uwažte jak zmrskán a obolawěn jest tento člověk! Židé wšak necitili žádnú útrpnost s Pánem a chtěli wšsí uoci bociliti smrti jeho, protož hrozili Pilátu, že u císaře ho obžalují, poněwadž se ujímá buriče. — Tato řeč byla sice řeč pokrýtečů; neboť těžce nesli nadwládu římanskou a rádi by to byli widěli, kdyby byl někdo z jejich národa se uchopil korouhwe zpoury proti císaři a kdyby je byl wymanil. Zde ale právě té řeči potřebowali, aby učinili nátlak na

Piláta, aby pobešili ho a tím pohnuli k odsouzení Páně. Dostli také, čehož zamýšleli. Pilát svědom sobě rozličných poklešků we swém wladarství, bál se, aby nebylo wětšího ještě jitrění w lidu, a aby pak nebyl osočen u císaře. Protož byl židům po wůli a obsoudil Pána Ježíše k smrti, ač o jeho newinnosti přesvědčen byl.

Pilát jednal proti swému svědomí, on jednal pouze na základě opatrnosti lidské, aby totiž nesprawedlným a tudíž hříšným rozsudkem uhájil sebe. Tak jednají kolikráte lidé ale wždy chybně, k swé i jiných záhubě. Proto dal Bůh člověku svědomí, aby bylo prawidlem činů jeho. Sbo proti svědomí swému jedná, jedná proti wůli Boží a ztrácí wnitřní pokoj, úctu před sebou samým i pomoc Boží na cestách hříšného života swého. Ta jest kletba hříchu, že z něho nemůže nic dobrého pojiti. — To owšem prawda, že z wykonání špatnosti může na nějakou krátkou dobu pojiti nějaká strast, starost a nepřizeň lidí; awšak tyto první nepřiznívé následky brzy minou a pak nastupují následky dobré z řízení Božího. Z zde byl by suad Pilát, kdyby se byl dle swého přesvědčení Ježíše ujal, a na jeho propuštění stál, rozličných nesnázi a protiwensství utrpěl, konečně ale bylby předce zwítězil a když nic jiného, aspoň to svědomí wyzískal, že jednal dle zákona špatnosti a že neubližil a nebal ubližiti newinnému. Takto ale nedostel Pilát chytrostí swou cíle žádaného, anobrž welice se zflamal; neboť krátce nato upadl předce w nemilost u císaře, byl od něho zapuzen do vyhnanství, kdež, jak církevní spisowatelé twrdí, sám nad sebou zoufal a života se zbatil.

4. Pilát si umyl ruce a řekl: „Nevinný jsem já krví tohoto spravedlivého.“ Byl to obyčej onoho času, nevinnost svou veřejně osvědčovati umytím rukou. Pilát se velice myslil, myslé, že odpovědnost svou umytím rukou vložil na hlavu židů. Tito ovšem byli spoluvinníci jeho, jelikož přemlouvali a tak ika hrozbou nutili Piláta k nespravedlivému soudu, protož o nich Kristus sám pravil: „Ti, kdož mne tobě vybali, větší hřích mají.“ Uvážť to winu Pilátovu nesnazalo; neboť on byl soudcem, jenž dobře znal nevinnost Páně a v jednání svém byl vzdor všem nátlaku zbouraného lidu, přebce jen svoboděn. Kdo se dopustil nespravedlnosti aneb jakéhokoli hřichu nemůže nikdy winu a odpovědnost svou svaliti na jiné tak, aby sám zůstal čistým. Byťby ti jiný byl k hřichu radil, byťby tě naváděl a jakkoli k zapovězenému činu lákal a vybízel, tys měl svobodnou vůli, tys mohl a měl se svědci a pokusiteli opřiti, a poněvadž jsi tak neucínil aneb v dostatečné míře neucínil: jsi za svůj čin zodpovědným a nemůžeš nikdy winu svou zcela a úplně na hlavu jiného svaliti.

Když by ti tedy někdo řekl: Pojď a v neděli pracuj, zneucti toho dne, aneb: Neposti se v den postní, anebo: Pomsti mne na tom neb onom škůdci mém, anebo: Roznášej ty a takové nespravedlivé řeči v obci k mému užitku, já беру na sebe všechnu odpovědnost, za to já se tebe v čas potřeby zastanu, na mne se vymlouvej: kdyby kdo takto k tobě mluvil, bylby to holý sebeklam, pakli bys se domýšlel, že vina toho všeho padne ne na tebe, nýbrž jen na toho, který tě přemluvil a najal. Dba jste winni, jako winni byli židé i Pilát.

Protož při všem, co číníš, dobře uvažuj, že sám z toho odpovídati musíš před Bohem, nic newět lidem, kteří tě k hřichu přemlouvají. Svědomé jsou a při soudu od nich opuštěn budeš.

94. Ježíš ukřižován.

Tedy žoldnéři Pilátovi vzali Ježíše, aby ho ukřižovali. Nešl pak Ježíš kříž svůj na to místo, kteréž slowe popravné, a židovský Golgotha. A když jej vedli, potkali člověka, jmenem Simona cyrenského, toho chytili a přinutili, aby nešl kříž za Ježíšem. Šel pak za ním veliký zástup lidu i žen, kteréžto plakaly a kvílily ho. A obrátiv se k nim Ježíš řekl: Dcery Jeruzalemské, neplačtež nade mnou, ale samy nad sebou plačte, a nad syny svými. Wedeni pak byli s ním i jiní dva zločinci, aby byli usmrčeni. A když přišli na místo, kteréž slowe popravné, dali mu píti wina smíšeného se žlucí, a když okusil, nechtěl píti; tu jej ukřižovali, i lotry, jednoho na pravici a druhého na lewici. I dali nápis nad hlavu jeho: Tento jest král židovský. Ti pak, kteříž tu chodili rouhali se jemu říkajíce: Ha, ha, kterýž ruffíš chrám Boží, a we třech dnech jej zase wzdebáváš, pomoz sám sobě. Jsi-li Syn Boží sstup s kříže. Podobně i knězata kněžská a zákonníci posmíwali se mu: Jiným pomáhal, sám sobě nemůže pomoci; jestliže jest král israelský, a nyní sstoupí s kříže, a uověříme jemu. Řekl ale Ježíš: Otče odpusť jim, neb newědí, co číní.

Wojáci pak, když jej ukřižovali, vzali roucho jeho, a učinili čtyry díly, každému wojáku díl; o sukni ale, kteráž byla neshřivaná, metali los, čibý byla, aby se naplnilo písmo, kteréž bí: Roz-

dělili sobě roucho mé, a o oděv můj
metali los.

N o z j i m á n í.

Bylo u Římanů obyčejem, že zlo-
činec k smrti kříže odsouzený nástroj

dřevu kříže na ramena svá. Jako
dobrowolně šel k smrti, tak i dobro-
volně vše podnikl, co s smrtí tou
spojeno bylo. Čhtěl zajisté trpěti za
hříchy naše, ale čhtěl taky nám dáti
příklad, jak my máme zavinené tresty
aneb vůbec souzení, jemuž se vyhnutí

smrti své sám si na místo popravné
donošiti musil. Tím měla potupa jeho
zvěšena býti, aby ohavnost nepra-
vosti jeho tím více zřejma byla. I
Pánu Ježíšovi wložili nástroj smrti jeho
na ramena, ac on se žádné nepravosti
nedocínil. A Pán trpělivě a mlce vzal

nelze, snášeti., „Kdo chce přijíti za
mnou, vezmi na sebe kříž svůj a ná-
sleduj mne.“

Na světě nebylo a nebude bez
souzení, bez nástřků a bez bolu, slowem
bez křížů. To leží poněkud již w pří-
rodě samé, která rozličné pohromy plobí,

to leží v povaze lidské vůle, jelikož mnozí vášněmi nakvašeni bývají a ve vášni své jiných pronásledují. Jednotlivci to přebýlati nemohou. — Něměrec a pohan v takových pádech, kde ho souzení stihne, reptá, zuří a často životu svému konec činí, čili si zoufá. Ne tak pravý křesťan; ten hledě ku Kristu následuje ho v tom, že se kříži svému trpělivě podrobuje, mužně pod ním stojí, či vlastně s ním k ešli svému kráčí. On si myslí: buď jsem životem přeběhlým takového souzení co trestu zasloužil, buď nezasloužil.

Zasloužil-li jsem ho, chce Bůh, abych pokutu svou zde na zemi přestál a na věčnosti více trestán nebyl; nezasloužil-li jsem toho kříže, chce Bůh, abych se pobobal hojně Ježíši Kristu a vzal jedinou odměnu z ruky jeho, kteráž jest slibena všem, kdož tví pro spravedlnost aneb newinně. V každém pádu teby jest kříž můj důkazem lásky Boží a protož vítám a objímám tento kříž svůj a vytrvám pod břemenem jeho pokud síla stačí aneb pokud ho Bůh z ramen svých nesejme.

2. Pán Ježíš těžce krácel pod břemenem kříže a nemohl jej dále unést. Nebylo divu; neboť strávil noc bdě na modlitbách a pak byl zajat a k soudu veden; druhého dne z rána musilo vyfiliti tělo jeho bicováním, tak že když v čase předpoledním vedli ho na horu Skalvarii, zbiten byl již valně síly své tělesné. Viděli teby vsi lidé, že má-li dojít na určené místo popravné, musí mu někdo u nesení kříže pomoci. Ale nebylo tu nikoho, kdo by mu v této obtíži chtěl ulehčiti. Učenníci jeho byli se rozprchli a kdo z nich ho sledovali skrytě, báli se vystoupiti jemu ku pomoci; židé

se kříže dotknouti štitili, neboť „za zlořečeného měli, kdo visel na kříži,“ (5 Mojž. 21.) a taktéž pohané měli za snižení své důstojnosti co občané čtít, pomáhati zločinci v takovém díle. O jak se k němu valili a hrmuli se všech stran, když co mocný divotvorce putoval v zemi židovské, dobře všem čině; jak následovali ho všude i na poušť a za šťastny se pokládali, dotknuli-li se jen podolku roucha jeho, jak pospíchali k němu, aby zehnal jejich dítkám a nedali se odděti, pokud nepřipustil jich k sobě. A nyní, když kráčí na horu Skalvarii a nemůže unést kříže svého, neháší se nikdo k němu, nikdo ho nechce znáti. Kde jsou ti, kteréž nashpil? Kde jsou kulhaví, kteréž rovnými údny a kde slepci, kteréž zrakem oblažil? Kde málo-mocní a bídní, kteréž uzdravil? Kde jsou? — Ani jednoho zde není, jenž by jediným prstem svým chtěl pobušeti brimě Páně. Dvšsemť, dokud Pán u vítězoslávě krácel v Judstvu a po zehnaní vůkol rozšival, když navššetwowal hrššnitky, aby je potěšil a když na prahu jejich domů volal: Pokoj domu tomuto! měl následovníků dosti: nyní pak, když pod dřevem kříže těžce se lopotí a volá: „Kdo chce přijíti za mnou, vezmi kříž svůj“ nechce je nikdo k němu znáti. — A tak se mu vede až podnes, jak ří Tomáš Kempensky: „Málok mnoho těch, jenž potěšeni, ale málo těch, jenž pro něho zarmoucení býti chtějí. Nachází mnoho společníků k hodbám, ale málo k ujmě“ t. j. mnozí lidé hlášají se ku Kristu a jeho sv. církvi, ale pokud Kristus od nich žádných obětí nežadá; avšak když mají pro církev a věru svou nějakých obětí snášeti, zpirají se a rozličně omlouvají, jakoby služeb Božích, kázání a vůle

křesťanské správy duchovní ani nepotřebovali.

Dále z toho vysvitá, jak se chování lidí mění, když se osud dobrodinců jejich zhoršil.

Když má dobročinný člověk hojně prostředků k obložení svých blízkých v ruce a když těchto prostředků také hojně vynaládá: tož nemá ctitelů, obdivovatelů a chvalořečníků též v hojnosti; když ale nějaká pohroma ho stihla, tak že nikomu více dávat nemůže, ano že snad sám jest potřeбен pomoci jiných: tu místo úcty a útrpnosti tržá začasté jen odporčení, úsflleky, vycitky a potupu. — Viz, jak sferedný jest newběl. Uvšřak tím nijak se nebej mýlíti v dobročinnosti svém. Kristus ni pod břemenem křiže nelitoval toho, co komu dobrého byl učinil, ano i na křiži pokračoval v dobročinnosti a milosrdnosti své. U Boha hledej odměny — u lidí žádné! —

3. Uvšřak byli bychom nespravedliví, kdybychom si newšřimli žen, které, ac Pánu při nessení křiže pomocny nebyly, předce aspoň s ním velikou útrpnost měly a nad ním plakaly. Ženy to také byly, jenž první přihlášily se k němu co jeho ctitelkyňe, když puěl na křiži, ženy konečně pospíchaly k hrobu jeho, aby ho pomazaly vonnými masťemi, když učennici jeho skrývali se v uzamčeném domě ze strachu před židy. — V tom záleží vůbec sláva přemnohých žen, že srdnatě i v nejhoršich dobách, když křesťané pronásledováni byli, přihlášovaly se k církvi Páně a že i ve své domácnosti o udržení víry a mravů křesťanských horlivě a s dobrým vřsflkem pečovaly. Tak to má býti; když muži svou prudkou a vášnivou

povahou svedeni jsouce, u víře se wšřlají, mají ženy wěrně zůstati sv. ewangelii a snažiti se, aby srdce svých mužů opět k víře a mravům křesťanským přivrátily a láskou k Bohu usšlechlily. Tak pracovala sv. Helena, matka cisáře Konstantia Velikého, aby rozšřřtena a upewněna byla wira Kristova; tak přispívala sv. Klotilda, manželka krále Francého Klodwika k obrácení manžela a celé francé říše na wiru Kristovu. Podobně přivekla Theodolinda manželka Autariša, krále Longobardů, říši jeho k wěře Kristowě; rovněž Kristina, křesťanka zajatá u Iberňanů zbožným životem svým přiměla národ Iberšřky a krále jejich, že obrátili se na wiru křesťanskou: podobně sv. Lidmila v Čechách a sv. Dobrawka u Poláků působilý o rozkwět sv. wíry mezi poddanými těchto zemí. Takových příkladů mohli bychom urwěsti na sta, jakož i církew množřřtvi panen, žen a wdow ctí co mčennic, poněwadž v dobách pohanských raději mukám a smrti se podrobily, než aby byly ustoupily od Krista, čímž owšřem k rozšřřřtení jeho sv. wíry welice přispělý.

Jest to zkušřeností wšřed wěků šřwřzeno, že kde v rodině objewila se matka práwě křesťanských ctuostí, v tétéž rodině také zuřřly a zkwetly horliwost pro wiru a křesťanské ctuosti wůbec, i pamatowaly se blouho v rodinách, do nichž synowé a dcery takowé matky se dostali. Už podnes je jewí tentž ukaz; a stane-li se, že někdy syn wšřtečné, nábožné matky křesťanské uchwácen býwá zřřm duchem času a w newěru aneb mravynecíšřte upadá, časem svým w letech zmužilých se na pokání dáwá, a k zářřabám wrací, které mu pečliwá ruka matky křesťanské za útlého mládí wšřřřpila.

95. Poslední slova Páně.

Jeden pak z těch lotrů, kteříž byli ukřižováni s ním, rouhal se Kristu řka: Jsi-li ty Kristus pomozíš sobě i nám. Odpověděv pak druhý trestal ho, řka: Aui ty se Boha nebojiš, jessťo w témž obsouzení jsi? My zajisté spravedlivě trpíme, neb béréme, co náleží na skutky nasse; ale tento nic zlého neucinil. I řekl k Ježíšowi: Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého. I řekl mu Ježíš: Amen, pravím tobě, dnes budeš se mnou w ráji.

Stály pak blízko kříže Ježíšowa matka jeho, a sestra matky jeho, Maria Kleofášowa, a Maria Magdalena. Tedy uzřev Ježíš matku, a učeníka tu stojícího, kteréhož miloval, di matce své: Ženo, hle syn tvůj! a potom řekl učeníkowi: Hle matka tvá! A od té hodiny, přijal ji učeník k sobě.

Od šesté pak hodiny stála se tma po vši zemi až do hodiny deváté. A okolo hodiny deváté volal Ježíš hlasem velikým: Eli, Eli lamma sabakthani! to jest: Bože můj, Bože můj proč jsi mne opustil. A někteří tu stojíce a slyšíce to pravili: Eliáše volá tento. Něchť, ať uzříme, přijdeli Eliáš, aby ho wysvobobil. Potom věda, že vssecky věci dočesaný jsou, aby se naplnilo Písma, řekl: Žížnim. A hned jeden z nich běžel, a vzav houbu naplnil ji octem a wloživ ji na třetinovou hůl, bálval mu píti. A když okusil octa, řekl: Dokonáno jest!

U v o z j i t m á n i.

1. „Amen pravím tobě, dnes budeš se mnou w ráji.“ Oba lotři, jenž wiseli na křížích svých po pravém a levém boku Páně, jsou jako zástupcové

hříšného pokolení lidského; i ono se rozpadá na dvě části, na část hříšníků zatvrzelých a na část hříšníků kajících. Lotru nekajícímu, jenž w době smrti své rouhal se Pánu, nebal Pán odpovědi žádné; zajisté litoval ho w srdci svém, že jest člověkem nenapravitelným a tudíž na věky ztraceným; jinák ale zachoval se Pán k lotru kajícímu. Tento patrně šel do sebe, wyznal, že spravedlivě trpí za hříchy své a tedy jich i želel, a když pozdvihl hlasu svého k Pánu, aby wzpoměl na něho, až bude w ráji, způsobil Pánu zajisté velikou radost, jedinou takřka útěchu w bolestné smrti jeho. Ale většší, nesmírně většší radost způsobil jemu Pán, když řekl: „Amen, pravím tobě, dnes budeš se mnou w ráji.“ Amen: di zprvu Pán t. j. pravda to swatá, nezvratně jistá, co nyní tobě povím. Dnes, tedy beze všeho průtahy a odkladu špeje ti milosrdenství a láska Boží ku pomoci. Budeš se mnou w ráji t. j. jako jsi účastník můj w utrpení, tak budeš první z mých vykoupenců, tobě nejdříve dostane se wzneseného ovoce zásluh mých — tobě budu nejdříve prostředníkem u Otce, abyš se mnou se radoval.

Toto slovo platí ovšem nejprvé lotru, ono ale také platí všem kajícím hříšníkům. O což žní lahodně toto slovo milosti Boží. Nikdy netřeba zoufati nijádnému hříšníkui. Byl by hříchové jeho sebe většší byli, jen když jich w té době, kdy ho milost Boží osvětila a dar kajícínosti jemu udělila, ihned opustí, jich želi, příležitosti k dalšímu hřešení se wystríhá a k nohám Páně se wrhne — hotov jest Pán, na milost ho přijmouti. Dotud jest duše w těle lidském, dotud taky je mu otevřeno náručí milosrdenství Božího.

Díky, nestonalé díky Tobě Kriste, za toto slovo, kteréž jsi k nám všem promluvil co král duší lidských pod korunou trnovou a z trůnu kříže svého!

2. „Ženo, hle syn tvůj! Ženo, hle matka tvá.“ — Matka Páně nazývá se královnou mučenutků. Slova ta nepotřebují výkladu; neboť kdo nezná lásku mateřskou k dětkám, kdo neví, že matka raději sama podstoupí muka, než aby je dopustila na bítě své? Utrpení panny Marie dosáhlo tedy nejvyššího stupně tím, že viděla syna svého v bolesti nejjizlivější a neuhla k ulevení té bolesti přispěti ničím, dokonce ničím.

Stála matka bolestivá
pode kříže žalostivá,
na němžto Syn její pněl;
v duši její roztrouzené,
u zármutek pohroužené
ostrý meč hluboce tkvěl.
Pro nečesti svého lidu
viděla Ho bez poklidu,
a jak bítí tržněn byl;
spatřila Ho, sloubu svoji,
bez útěch v smrti boji,
duši svou kdž vypustil.

Než matka Páně nelomí zoufanlivě rukama; poblehá sice chvílemi hroznému pohledu na rány syna svého a klesá k zemi, kdž jí žalem sily tělesné opouštějí, ale opět hlebí se zmužiti. Velikost duše její přemáhá velikost její bolesti. Ona ví, že Syn její trpí za veskeré lidstvo, že smrt jeho jest pramenem obnovy čili obrození veskerého světa a protož s ním přináší bolest svou Bohu pro spásu lidstva za obět. — Protož píše sv: Anselm: „O té velebné paní! An učenníci utekli a vsiční muži odstoupili, stála ona ke cti svého pohlawí u prostřed tolika tísní Syna svého, stála sama jediná peroná u víře v Ježíše. V této hořkosti

nepočínala si zoufanlivě, nezlořecila, nereptala aniž volala pomstu na nepřátely; nýbrž stála wznesšeně ctihodná a trpělivá panua, stála tu pohřížena v bolest svou.“

Pán viděl matku svou ana pod křížem stojí a pohled na ni zajisté kormoutil srdce jeho. Jak by tento vssewědoucí Syn neviděl bezedné moře trpkosti v srdci jejím. Znae předobře povahu lidskou a tedy i povahu srdce mateřského, wěděl, že ona nemůže se odtrhnouti od kříže syna svého, a tedy jí také nenapomínal, aby k umírnění svého hoře ho opustila. Dal jí též píti z kalicha utrpení svého až na dno. Předce ale chtěl promluwiti k ní slova útěchy; protož odporučil jí Janu, aby Jan na místě jeho chował ji v lásce synowské a těšil ji v nápotomním trpkém životě, dokud jí nepowolá k sobě do nebe. I řekl matce své: Uj syn tvůj. Potom bí Janu: Uj matka tvá. Toť poslední wůle Páně, toť krátká záwět, kterouž odkázal Pán jediný poklad svůj na světě — matku — dědici Janowi.

Ole obecného smyšlení sw. otců byl Josef panický chof Panny Marie již několik let w hrobě, kdž Pán Ježíš smrt podstoupil. Jestto tedy Panna Maria byla wdowou a nyní i svého jediného syna pozbyti musila, chtěl jí Ježíš Kristus zjednati w Janu obživu a podporu a zůstawiti jí jako w náhradu jiného syna. Tak umíraje pečował ještě o matku a dal tím wznesšený příklad dětem všem, jak mají w posledním tazení svém pečowati o rodiče své, pakli je tito přezijí.

Než, umírající Wytupiteli! komu pozůstawíš wěrné své, jichž jsi posub byl učitelem, pomocníkem a utěšitelem?

Komu zůstavíš nás věrné ctitele své? Nemáme my žádné matky uiti, jenžby u věcech našeho spasení měla o nás péči, a k nížbychom se mohli utíkat o radu a útěchu? I o to se Pán postaral. Dle výkladu sv. otců zastupuje sv. Jan, když mu Pán svou matku obemždal, všechny věřící, jichžto Pán miloval co matku svou. Zůstavil nám v osobě Jana — Marii za matku a učinil nás dítkami jejími. Marie zajiště přijala mateřskou důstojnost tuto a prokazuje se po vše věky matkou věrných ctitelů Syna svého. Již na počátku církve svaté nalézala se v kole apoštolů a učenníků, když zavítala k nim radostná zpráva o zmrtvýchvstání Páně. Podobně nalézala se mezi nimi, když přišel Utěšitel, duch svatý. Tak mluvala mezi nimi, až se rozestli do celého světa, aby kázali sv. ewangelium všem národům. Po smrti své pojata jest v slávu nebeskou, a láska její smrti zajiště neuhaslá; své dobré mateřské srdce přenesla do světa jiného. Jako v životě prosívala za chudé, aby jim pomáhal Syn její, tak zajiště i nyní u trůnu jeho prosí za hříšníky, aby jim dána byla pomoc a síla k napravení a aby dostli spásy věčné. Protož ji církev nazývá zástupnicí hříšníků a průchodnou krávnou nebes a protož zpíváme:

Pros dáve života,
 Maria Panno!
 at věčná Dobrota
 břich nám premine
 v smrti bodině.
 O nebeská bráno!
 též nám tebou dáno
 wjiti w žádoucí
 nebesa stwoucí! Amen.

3. „Otče proč jsi mne opustil.“
 Tato slova jsou počátek žalmu 21 kterýchž

složil před více stoletími Dawid, slavný předek Ježíše Krista. Tento žalm 21. objahuje prorockví o budoucím Mesiáši. Mezi jiným čteme tam: „Já pak čerw jsem a ne člověk, pohanění lidí a porušel obce; wšickni, kteříž mne wídi, posmívají se mi: mluví rty (všklí-
 bají se) a potřásají hlavou. — Wyprávila jako střepina síla má a jazyk můj přilnul k dásním mým. — Kóta zlostinůkú oblehla mne. Zbodli ruce mé i nohy mé; zčetli wšechy kosti mé. Rozbdělili jobě roucha má a o můj oděw metalí los.“ Když tedy Pán hlasem velikým počáteční slova onoho žalmu s križe wolal: chtěl zajiště lid přítomný i wšechy budoucí ctitele své pozorntý učiniti, že co Dawid před věky o něm prorokowal, nyní dostlo uplného splnění, a že tudž on, Ježíš Nazaretský, jest Bohem slí-
 wovaný Mesiáš.

Spolu pak slova tato doswědčují, že Ježíš Kristus skutečně trpěl, ne pak zdánlivě, jak někteří bludáři soudili, na to se odvoláwajíce, že Bůh trpěti nemůže. — Ježíš Kristus, w němž byla sloučena přirozenost božská i lidská, netrpěl co Bůh, nýbrž co člověk. On od Boha opuštěn uebyl; neboť Bůh nemůže sám w sobě rozloučen býti, nebyl ale také opuštěn co člověk; neboť Bůh neopouští žádného spravedlivého. Ježíš Kristus chtěl toliko oněmi slovy žalmisty Páně projewiti swāj nejjizlivější bel, kterémuž tělo jeho w oné době již pobléhati počínalo, chtěl projewiti úzkost buffe své lidské pod břemenem trestů za hříchů lidskwa. Slova jeho byla tedy hluboký stesk člověka nejwšše na na těle zmučeného a w buffi zformou-
 ceného, nicméně ale k Bohu hledícího a w brzkou pomoc jeho doufajícího. Sw. Leo při slovech těchto praví:

„Byli božskému Vykupiteli cit opustěnosti od Boha tak bolestný, což bude bolestné a trapné skutečné obloučení od Boha, od jeho lásky a blaženosti?“ Neblahým citem opustěnosti budou jednou souzeni všichni, kdož za dnů života svého Krista opustili a v rady jeho nepřátel buď slovy anebo skutky se postavili. Nyní mnozí z nich všem necítí potřebu spojení s Bohem, poněvadž jsou příliš zaměstnání světem. Svět jim poskytuje vše, co srdlo a tělo jejich ráci, ale přijde doba, kde je svět zcela opuští, kde nynější přátelé jejich se od nich odvrátí, kde jim bude jiti před soudnou stolicí Boží. Co vezmou s sebou k Pánu na něhož nikdy nemyslí, jehož jen uráželi? V duši jejich budou zníti slova jeho: Neznám vás, neboť nehlásili jste se nikdy ke mně, neznám vás před Bohem, neboť nechtěli jste mne znáti před lidmi! Jinak jest a bude při smrti lidem, kteří se snažili vždy v spojení s Bohem žiti. Ti mohou s apoštolem Pavlem říci: „Odevšad trpíme souzením, ale nestýskáme si; býváme v nesnázích, ale nebýváme opustěni, protivoučtí trpíme, ale nebýváme bez pomoci zanecháni, býváme poráženi ale nehyneme. (2 k Kor. 4, 8.)

4. „Žitím.“ Tímto slovem projevil Pán prosbu k lidstvu o poslední tělesnou potřebu svou — žádal o krápek vody k owlážení úst strátou krve wysmáhlých. Ten, strze něhož stvořeny byly všechny věci a jenž wázil při stvoření světa v rukou svých závaží wod a zažehnával moře v břehy jeho — prosí o krápek vody. Jaké to ponížení sebe samého, jaká to láska, jenž přiměla ho k takové oběti. Tak zajisté i jazyk jeho trpěl za mnohé hříchy, kterýchž se lidstvo jazykem svým dopustilo a dopouští. —

Uvšak, jakož dle těla trpěl Pán náramnou žizeň na kříži, podobně i dle ducha žiznil. Bylak to vroucí touha, aby utrpením svým nám všem k spasení posloužil, aby všichni zažili ovoce jeho oběti a zahoreli rovně láskou a touhou po spojení s ním. — Muže jakož Kristus žiznil po spasení našem, tak i my pěstujme v sobě žizeň po spravedlnosti a touhu po spojení s Kristem v nebesích. Molejme začasť s žalnistou Páně.

Zak wod žiwých jelen žáda
prudkým bēhem umbleným,
tak, o Bože! tebe stráda (bledá)
duch můj těžce ztrápeným.
O kdy mi bude dána
ta milost, pozít Pána?
kdy zajwita mi Jeho záč,
kdy wstoupim před Jeho twář?

(Kancional. II.)

5. „Dokonáno jest.“ Kalich utrpení Páně jest až do dna wyprázdněn. Jestě jednou hlebi Pán k nebesům a k zemi a wida, že wykonal proc s nebe na zem sstoupil, wolá hlasem velikým, jako odcházející wítěz: „Dokonáno jest.“

Na nebi wykonána jest wůle Otce, spravedlnosti božské jest dosti učiněno, ortel věčné smrti, jehož někdy Otec wyřkl, zničen jest. „Milosrdenství a prawda potkaly se: spravedlnost a pokoj políbily se.“ (Žalm 85, 11.)

Na zemi pak vyplněna jsou pro roctwí, touhy zbožných praotců; prawda. zjevení Boží, prawá oswěta ducha lidského jest do srdci lidských zaseta, cirkew, ochrannitelkyně a rozsewačka tétož zjevení v hlawních základech svých založena, láska v mysli člověčenstwa zanicena, pokoj na zem uведен. Utěšeně mohl tedy ukončiti Pán běh života svého

na zemi a složití hlavu svou k odpočinku slouhy. „Dokonáno jest.“

Ž nám nastane jednou doba odchodu i my musíme jednou složití hlavu k odpočinku, — blaze nám, bude-li nám možno s utěšeným srdcem zvolati: *Dokonáno jest* — dokonáno, k čemu jsme byli od Boha povoláni na svět: dokonáno dílo, kteréž jsme měli konati co křesťané: usslechtění svého srdce, posvěcení své vlastni, dílo dobrých a milosrdných skutků; dokonáno dílo, kteréž nám uloženo bylo co otcům rodným: dílo dobrého vychování a přiměřeného opatření svých dětí; dokonáno dílo úřadu nasseho w obci anebo w společnosti lidské: dílo poctivého a spravedlivého zacházení s jinými, dílo zastávání rodu a šrotků, dílo oblažování jiných. — Bohužel ale ne každému možno bude na konci života takové o sobě dáti svědectví. Abož w hříšcích trvá až do konce ten musí jednou s plácem wyznati: *Dověláno jest dílo mé hříšnosti, mého nepořádku a mé nedbalosti, dovršena míra mých nepravostí!* —

Rozmysli se, milý čtenáči! o životě svém; a jestliže chybuješ, neobkládej s napravením chyby své. Jestte plnou ti dnové lhůty, dnové spasení. Použijmež drahého času, jehož milosrdný a showitavý Bůh dopřává, abys kajcností smazal a náhradou napravil, co se ještě smazati a naprawiti dá, a abys také jednou mohl utěšeně říci: *Dokonáno jest!* dobrý boj jsem bojoval, běh jsem šťastně dokonil a viru svou zachoval; složena jest mi fortuna spravedlnosti.

96. Ježíš na kříži umřel.

Abož Pán Ježíš byl po tři hodiny na kříži pněl, zvolal hlasem velikým: *Otče w ruce tvé poroučím ducha svého!* a skloniv hlavu vypustil duši. A aj opona chrámová roztrhla se na dvě půli, od vrchu až dolů, a země se trásla a skály se pukaly a hrobové se otvírali, a mnohá těla swatých, kteréž byli zesnuli, wstala, a wysšedše z hrobů, přišli do swatého města a ukázali se mnohým. Setnul pak a ti, kteréž s ním byli ostríhajíce Ježíše, widouce zemětřesení a to, což se dalo, báli se velmi rkouce: *Jistě Syn Boží byl tento.* A wesškeren zástup těch, kteréž tu spolu byli, tepouce se w prsy své, nawracowali se.

Tedy židé, poněwadž byl den připravování k slavnosti welikonocní, aby nezůstala těla na kříži w sobotu, prosili Piláta, aby zlámání byli hnátové jejich, a byli s kříže složeni. Protož přišli wojáci a zlámali huáty prvnimu i druhému, kterýž byl s ním ukřižován; kbyž pak přišli k Ježíšovi, jakž uzřeli ho již mrtvého, nezlámali huátů jeho, ale jeden z wojáků otewřel bok jeho kopím, a hned wysšla krew a woda. Stalof se zajisté, aby se naplnilo písno. Pošti w něm nezlámete.

N o z j í m á n í.

1. *Otče w ruce tvé poroučím ducha svého.* — Při poslední večeri projewil Pán svou poslední wůli, obkázal wěrným apostolům svým i wšsem wěřícím tělo své a krew svou w swátosti oltární. S kříže pak pokračowal w balských obkazech svých. Neprátelům svým,

jež ho ukřižovali, pozůstavil svá roucha i své zřinělé tělo, matce své dal Jana za syna, matku svou pak odporučil Janovi. Konečně Otci nebeskému poručil a odemždal ducha svého t. j. odporučil lidstvu duffi svou moci a lásce tvůrce a Pána jejího. Tato poslední slova projevili zajisté Pán Ježíš, aby nám dal příklad, jak se máme v smrti i v každém nebezpečí smrti zachovati. Když jsme totiž učinili dle zákonů spravedlnosti a lásky opatření o všech věcech tohoto světa, jenž byly a snad posud jsou našim majetkem, máme pak ducha svého od toho všeho odvrátiti a jeho odporučeti v ruce Boží. t. j. máme se obíratí pouze myšlenkami o Bohu, máme vzbuzovati cítě lásky k němu a toužiti po spojení s ním, máme konečně kajicně prositi ho v milost, až předevoľá nás před soudnou stolicí svou. O blaze člověku, kdo tak umírá, jako umřel Ježíš Kristus, totiž v stavu úplné spravedlnosti a v nejužším spojení s Bohem. On bolesti smrti necítí, pro radost, že vchází do lůna rajských radostí, jak bí kniha Moudrosti: „Dusse spravedlivých v rukou Božích jsou, a neboť k němu se jich muka smrti.“ (Moubr. 3.) Protož pamatuj milý čtenáři začasté, ba denně na tuto důležitou dobu, kteráž nemine tebe, abys byl k ní náležitě připraven; buď živ kajicně a napravuj svědomitě, kde komu jsi křivdu anebo škodu učinil; odporoučej též častěji ba denně sebe v ruce Boží, abys žil vždy pokorně, trpělivě, spravedlivě, poctivě a mírně a mohl při posledním dechu života vezdejšího s čistým svědomím a s upřímnou touhou po Bohu zvolati: Otče v ruce tvé poručím ducha svého!

2. Dřona chrámová se roztrhla, a země se třásla a skály se

pukaly. Když se byl Ježíš Kristus narodil, sv. andělé, jež ho promovili na tuto zem, zjevili se pastýřům radostně prozpěvující: „Sláva na výštech Bohu, a pokoj lidem na zemi.“ Když pak Ježíš umíral, truchlili zajisté tito svatí poslové Boží a nezaplesali zase až v onom okamžení, když Pán ducha vypustil. Pozběji uslyšímeť, že s velikým úcastenstvím střežili hrob jeho. Při jeho odchodu z tohoto světa zachvěli se i bezživotní tvorové, jakby byli neměli truchliti svatí duchové?

Předevoľším čteme, že dřona chrámová roztrhla se na dvě strany. Dřona tato, z výše pět a padesáté a z šíře šestnácté loket, dělila svatyni od nejsvětějšího místa v chrámu Jerusalemském. Roztržení toto patrně záračně zvěstovalo, že chrám Jerusalemský, jebný to ve světě chrám pravý, došel svého cíle, že úloha jeho jest ukončena, cíli, že svatá budova od téhož dne přestává býti místem oběti, kteréž předobrazovaly obět Kristovu. Jelikož vykonána jest krvavá obět smrti Páně, má nyní památka této oběti cíli nekrvavá obět Ježíše Krista v nejsv. svátosti po celém světě Bohu přinášena býti, a tudíž nemá předobrazení žabného místa více.

Dále vypravuje sv. evangelista, že země se třásla, skály se pukaly. Veškerá přiroda jakoby se byla zděšila nad tím skutkem lásky Boží, že ten, skrze něhož všechny věci učiněny jsou, Pán přirody, co člověk umírá, co člověk zákonu přirody podlehá. Nemé a bezbuhé tvorby jakoby trnou nad tím zločinem, kterýž zpáchali tvorové rozumem a svědomím nadaní. Pán poslední toná zářak, an obsub odcháží;

země pod jeho posledním krokem pohybuje se v základech svých.

3. Jistě člověk tento spravedlivý byl. Židé měli v úmyslu ohavnou smrti Páně vsvědčit úctu a důvěru k němu vyhladiti v srdcích přátel jeho. A hle! smrt Páně působila právě naopak; neboť bolestmi jeho netoliko soustrast a láska jeho přátel zrostla ale i mnozí z jeho nepřátel vidouce velebnost jeho v utrpení a slyšíc svatá slova jeho z kříže, pobívením nad Jeho ctínostmi jsou uneseni a k němu se obrátili. K tomu též přispěly neobyčejné a zázračné úkazy v přírodě při smrti Páně. J sám ježník, jenž měl dohled nad katany, zvolal u zbožném vytržení: „Jistě člověk tento spravedlivý byl! Jistě Syn Boží byl!“

Co zmůže slabý člověk proti mocné vůli Boží? Co zmůže blub proti věčné pravdě? Co wášeň lidská proti moudrému řízení Božímu? — Proto se těšme naději, že náběhy mnohých lidí proti vůli Ježíše Krista nedojdou takového cíle, jakého tito nepřátelé kříže dosíci chtějí. Byla-li doba, kde ctitelům Kristovým bylo se co báti, aby učení jeho nezahynulo: byla to doba, když on zemřel, co rouhač byt ob nejvyšší rady židovské k smrti odsouzen a pak veřejně před celým světem zaháben, zohaven, k zločincům připočten a na dřevě kříže usmrcen. Tehdy mohl mysliti každý: Kdo se nyní k němu bude chítiti přiznávat? Kdo bude míti dosti srdnatosti, aby chtěl sděliti s ním podobné potupy a snad i v nebezpečí se dal podobné bolestiplné smrti? Kdo prohlásí veřejně člověka obnaženého a na kříži vyšícího za svého učitele, za vyslance Božího, za vtěleného Boha?

A co se rozumu lidskému zdálo býti zhora nemožné, to stalo se skutečně a sice hned v tomto okamžení, když Pán vypustil ducha. Jeho slova, jeho příklad, jeho zářky, jeho smrt byly jako oheň s nebe na zem přineseny, který nemohla nijádná voda lidského odporu uhasiti; oheň ten se rozmahal wždy dále a šíře, až zahorel jím celý svět.

O utržovaný Pane! jak pobívený byl vesťkeren život tvůj ob tvého narození až do posledního tluku srdce tvého. Když jsi se narodil v nejvěšší chudobě, v chlévě betlemském, jaké se objevilo bohatství kolem tebe! Andělé zjevili se co tvé komonstvo a zlatá hvězda přivobila k tvému loži mudrce ob wýchodu, kteří své bohatství kladli k nohám tvým. — Nízkeho a chudého stavu jsi byl a předce nashycowal jsi bohatě na poušťi tisící lidí svým chlebem; naplňowal síte rybaři hojnosti ryb, a když jsi potřeboval peníz daně, ryba ti jej přinesla; o boušť wody prošil jsi ženu Samaritánku a moře se bálo tvého slova a na tvé pokynutí w bouři zřoklo. Tak i smrt kříže, ku které jsi byl odsouzen, byla nejwěšše ohavná a ty w smrti té nejpotupněšší wznikáš nesmírnou velebností; i tvoji katané zahoreli nejhlubšší úctou k tobě. Ty umtráš, a wšse se bojí swablé a hřebem připoutané pravice tvé, utíkájí při smrti tvé, padají na twát, tepou se w prsy a kajíce wrací se zase k tobě, aby odprosili tebe. Tys wěru byl Synem Božím. J já padám u nohou kříže tvého, líbám swaté rány těla tvého a wolám, jak církew pje:

Zerávy budte Krista rány,
nepošitlé lášty škrány,
z nichžto uenjtaronen řekou,
proudý krve rudé tekou.

Nad hvězdy leť věšší máte,
vůni růže přemáháte,
cenou perly i vosse statky,
a svou lahodou med sladší!

97. Ježíš pohřben jest.

A když byl večer, přišel Josef z Arimathie, znamenitý muž rady židovské, kterýž také očekával království Božího, a šel směle k Pilátovi a prosil o tělo Ježíšovo. Pilát pak se divil, žeby již byl umřel, a povolav setníka otázal se ho, již-li umřel; a zvěděv od setníka, dal tělo Josefowi. Vzav tedy Josef tělo, obwinul je v plátno čisté. Přišel také Nikodem, kterýž byl prvé přicházel k Ježíšovi v noci, a přinesl smíšeninu myrrhy a aloe okolo sta liber. Tedy vzali tělo Ježíšovo a obwinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jak obyčej byl u židů pochovávat. Byla pak na blízku, kdež ukřižován byl Ježíš, zahrada, a v zahradě hrob nový, v němžto ještě žádný nebyl pochován. Tu tedy položili Ježíše, a přivalili kámen ke dveřím hrobovým.

A večer pak téhož dne sešla se knížata kněžská a Fariseové k Pilátovi a řekli: Pane rozpomenuli jsme se, že podobně ten, když ještě živ byl, řekl: Po třech dnech zase vstanu. Rozkaž tedy ostrážati hrobů až do třetího dne, aby snad učennici jeho nepřišli a neukradli ho a neřekli lidu: Vstává jest z mrtvých; a byla by poslední chyba horší nežli první. Řekl jim Pilát: Wezměte si stráž, jděte a ostrážejte jak chcete. A oni odešli, osadili hrob strážnými a zapečetili kámen.

N o ž i t m á n t.

1. Římané měli v obyčeji, těla obpravených ponechati na popravišti, až buď zvířaty dravými stráveny byly aneb huilobou se rozpady; výjimka od tohoto obyčeje jen tehdy se stala, když přátelé zemřelého si u příslušné vrchnosti tělo jeho vyžádali k tomu konci, aby je pohřbiti mohli. Toto se také stalo po smrti Pána Ježíše. Dva mužové, členové vysoké rady židovské, Josef z Arimathie a Nikodem, vyžádali si potřebného povolení od Piláta s úctou velikou snali tělo Páně s kříže a postarali se, aby podle obyčeje židovského vonnými mastmi pomazáno bylo. Pak obložili tělo bílým plátnem, donesli je u průvodu matky Páně a několika zbožných žen do hrobu, kterýž kdosi v své zahradě již dříve pro sebe byl připravil, v němž ale posud nikdo položen nebyl.

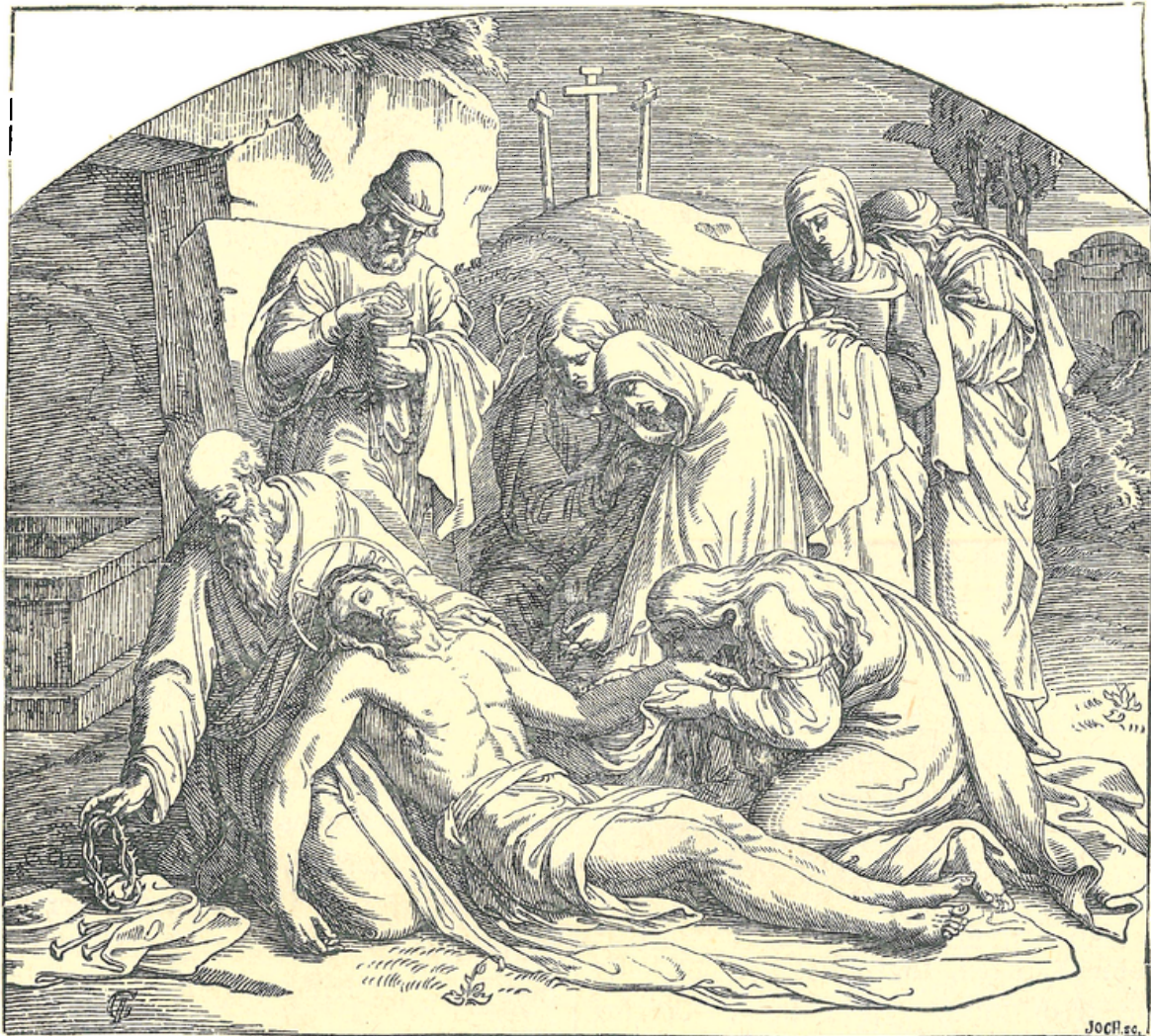
Tito dva mužové zasluhují zvláštní úcty naší. Všimněme si jen, že to byla vysoká rada židovská, jenž nedávno Pána co rouhače k smrti odsoudila, a hle, když vykonán byl tento náleží, dva údové rady židovské vystupují co ctitelové, co vyznávající Páně. Ne slovy sice ale skutkem svým veřejně hlásají, že vysoká rada židovská hroznou spáchala křivdu, že zabila mesiáše svého.

Již dříve se tyto dva mužové přiznávali ku Kristu ale jen tajně, bojíce se nemilých přebházeč ze strany těch, s kterými jim bylo v úradě svém žiti; nyní však, když tak nespravedlivě a hanebně nejvyšší úřad židovský s ním byl naložil, nyní po smrti jeho, nezná žal jejich žádných ohledů více. Veřejně chtějí, pokud mohou prokázati a jakoby

nahrabiti jemu čest, kterouž druhové jejich v úřadě — jemu vrátiti chtěli.

Podnes se podobně děje lidem sšlechtným a na nejvyšše o všeobecné dobro zasloužilým. Potud žili a o jiné se starali, byli pobežříváni, zlehčováni, osočováni a rozličnými překážkami při svém díle týráni, snad i taky pécei a

dobně děje t. j. lidé si snad nemožimají zásluh svých a pobežřívají dobré skutky své. Děje-li se ti tak, nebej se tím mysliti, anobřž v dobrém pokračuj. Prijde doba, kde poznají protivníci tvoji, že chybyli a proti tobě se prohřěšili. A kdyby i takové doby zde na světě nastalo, Bůh své srdce a

trudu před časem poblehli: pak teprv po smrti změnilo se mínění mnohých o jejich zámyslech a zásluhách; tu teprv přišlo na jero a veřejně uznáno jest, že právě oni byli neobyčejně sšlechtní a zasloužili lidé; v životě jich lidé týrali anebo si jich nikdo nemožimal, po smrti ale stará se jim škvělé pomníky.

Ž tobě, milý čtenáři! snad se po-

leďví zpytuje, on zná možkeré zásluhy své a nezůstane ti odměnu dluzen; on jednou objeví veřejně sšlicné činy své a zahambí odpůrce své.

2. Ježíš Kristus nejmírné bolesti trpěl a možedku krew svou vyhlil za nás na dřevě kříže. Možsat nemohl nás vykoupati a spasiti způsobem méně bolestným? Máme za to, že mohl,

neboť církev píše, že by bylo stačilo pouze jediné křupěje krve jeho k obmytí veskerého světa. Avšak Kristus dobrovolně zvolil bolesti v tak nesmírné míře, aby objevil nesmírnou lásku Boží k nám, kteráž s to jest veselivou obětí za nás podstoupiti, pak aby ukázal, jak vznešená jest svatost a jak přísná jest spravedlnost Boží, před níž jest hřích největší ohavností. Chtěl Pán znázorniti nám, jak velikých trestů jsme zavinili, abychom hojně se káli a největší úctou zahoreli k němu, jenž tyto tresty za nás podnikl; konečně chtěl lastavý Syn Boží dáti nám útěchu a příklad trpělivosti u velikých strastech a nejnázích, do kterýchž někdy při naší opatrnosti a rozšafnosti své upadáme, abychom pak zmůžile a vytrvale následovali ho.

Předbravý Vykupiteli náš! ze všech tvých činů až do posledního dechu života tvého vysvitá nesmírná dobrota, milosrdenost a láska Boží k nám! Kdo ji pochopí a kdo vysloví? Dej mi, o Pane! té milosti, abych se naučil své umučení dobře rozjímati a z něho svou nesmírnou lásku poznávati; dej ať toto umučení tvé jest mi štítem v poslavení hříchů, zbraní v boji proti zlým žádostem těla, berlí v zármutku, lékem v ranách života a vonným balsamem v poslední bolesti smrti.

Děkuji tobě co nejsrdčněji za to, žeš mne kříví svou vykoupiti ráčil, i dci slovy a skutky svými za to děkovati tobě až do posledního tluku srdce svého; dej, o Pane! abych také jednou tam na věčnosti směl u trůnu tvého děkovati tobě za veselivé tvé dobrodění a směl oslavovati tebe s anděly tvými na věky. Amen.

98. Ježíš vstal z mrtvých.

První den po sobotě, když počalo svítati, ať zemětřesení stalo se veliké, nebo anděl Páně sťoupil s nebe, a přistoupiv odvalil kámen hrobový a posadil se na něm. Byl pak obličej jeho jako blesk, a roucho jeho jako sníh. A bázní před ním zběšili se strážní a učiněni jsou jako mrtví.

N o z j í m á n í.

Sobota, v kterou Pán odpočinul v hrobě, uplynula a slunce chystá se k novému východu. Tu pak i slunce duchovní veskerého světa vychází z hrobu. Anděl sťoupil s nebe, aby jako někdy zvěstoval pastýřům narození Páně, nyní zvěstoval zásnoucímu světu druhé narození jeho, čili vzkříšení jeho z hrobu.

Co byl život Páně? Stálý boj proti předsutku a vášni lidské. Konečně poblehl vášni nepřátel svých; onif usurtili ho na kříži; ale pád jeho byl jen zblánilý, trval jen na kratinkou dobu. Nenuadále k úžasu protivníků svých opět žije; smrt jemu neublížila; z hrobu vychází co vítěz, co hlasatel pravdy nepřemožitelný, co mstitel zloby lidské neukojitelný; aneb jak zpíváme v kostelní písni:

Žije Kristus, náš spasitel,
smrti ďábla přemožitel,
vesseho světa oblažitel.
Žij korouhew jeho vlaje,
radosť hlásá v širé kraje,
cestu značí nám do ráje.

(Racional sv. Janšů.)

Žije! Kdyby byl Pán z hrobu nevstal, předce byl by žil a šice ve svém učení, v památce svých činů, byl by žil na nebi; avšak my bychom

nemohli vítězství jeho očima svými, my bychom nebyli poznali nicemnost jeho obpůrců rukama svými, my bychom neměli dostatečné zbraně proti útokům a ústřelkům fariseů a saduceů.

Žije! Od té doby slavně zní celým světem jméno jeho; vládnou pravda a působí milost vyšší od Otce, pro kterouž Pán žil a umřel.

Žije! Plešeť duše má! Pravda a právo nemohou zničeny býti na věky. Svědek a zastupitel jich může sice usmrcen, nemůže ale přemožen býti.

Žije! Plešeť duše má. Pánu tvému dostalo se hojné oslavy za přestálé utrpení a poučení, dáno mu odměny, za věrnost a vytrvalost jeho až k smrti.

Žije! Teš se člověče! Smrti odňat jest osten její; bezbožnost jest odhalena a stojí v nahotě své co slabost, jest bez moci; hrob nepohlcuje člověka na vždy; bezbožník má moc jediné nad životem tělesným, za hrob nesažá více ruka jeho; jeho vítězství jest zdánlivé, jest marné a klam, a těš-li se bezbožník v skutku z vítězství svého, trvá radost jeho jen na chvíli, jest marná.

Žije! S prvním paprskem večerního slunce a v první den třetího vstává vládce nové doby, a počíná dílo nového týdnu. Blaze nám! Všichni moc na nebi a na zemi má od té chvíle Pán, jenž učinil pro pravdu a spravedlnost na zemi tak nesmírně mnoho a jenž zkoušen byl ve všech strastech života lidského.

Žije! Posud trvá jeho vláda, posud nedopadli dnové velikého týdnu, v němž působí. Osmnácte století uplynulo za jeho vlády — a můžeme říci, že již nastal pondělek? že již pomínula

doba jeho milosti? jeho volání k nám? jeho čekání? Nepominula sice, ale pomine jednou doba ta, tak jistě po uine, jakož že vstal Kristus z hrobu. Tehdy vstane opět ale v oblacích ve své nesmírné slávě a velebnosti. Protož plešeť, křeslane! že žije přemožitel smrti, ale přičiň se spolu, abys i ty přemohl hrůzy smrti své v kajcnosti a dobřechinění a došel jednou k dárci života — došel též slavného vzkříšení z hrobu!

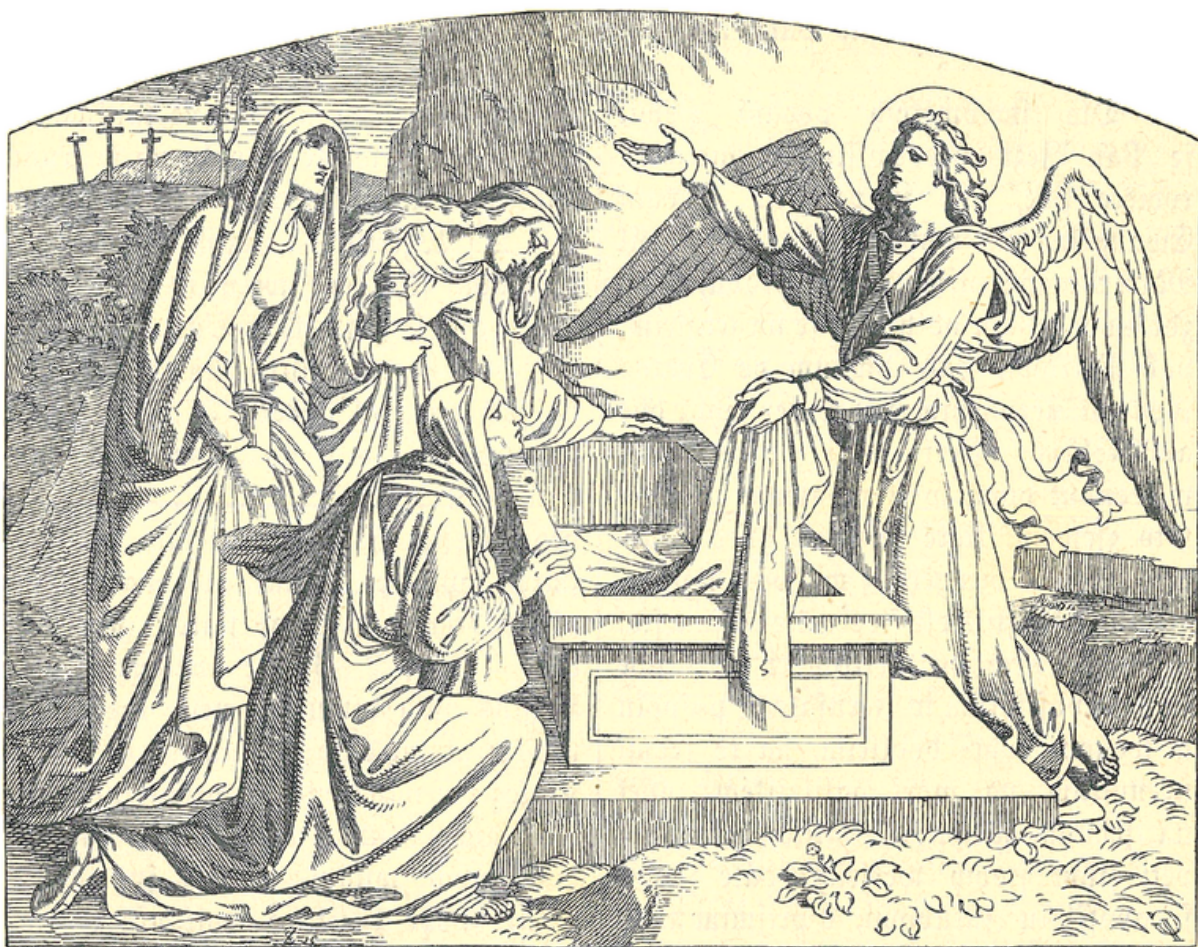
99. První doby po z mrtvých vstání Pána Ježíše.

V ten samý čas Maria Magdalena, a Maria Jakobova a Salome, nakoupily vonných mastí, aby pomazaly Ježíše. A velmi ráno po sobotě šli k hrobu, an již slunce vzšlo. A pravily wespolek: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových. A pohlebsy uzřely kámen odvalený, kterýž byl veliký velmi. Wessly do hrobu, a uzřely mládence, an sedí na pravici, oděného rouchem bílým, i ulekly se. Kterýžto řekl jim: Nebojte se! Ježíše hledáte Nazaretského ukřižovaného? wstál jest není ho tuto; aj místo, kdež jej byli položili. Ale jděte a povězte učenníkům jeho, i Petrowi: že wás předejde do Galilee, jakž powěděl wám. A ony utekly ob hrobu, nebo přissel na ně strach a hrůza pro wěc tak ulesňanou.

Ušlyšewsse tuto zpráwu radostnou, běžel Petr a Jan k hrobu; Petr wstoupiv do hrobu uzřel prostěradla položená, a rouchu, kteráž byla na hlavě obzvláštně swinuta, na jeduom místě. Potom wessel i Jan, a uzřel a uwěřil. I odesli oba zase do Jerusalema. Mezi tím wrátila se Máti Magdalena zase do

zahrady a stála u hrobu plačíc. A když plakala, naklonila se a nahlédla do hrobu, i uzkřela dva anděle w bílém roušce, sedící jednoho u hlavy a druhého u nohou, kdež bylo položeno tělo Ježíšovo. Ti jí řekli: Ženo, co pláčeš? Dí jim: Vzali Pána mého, a newím, kde ho položili. To když řekla obrátila se zpátkem, a uzkřela Ježíše, ale newěděla,

Ž také ostatním ženám, ukázal se Ježíš; nebo když běžely od hrobu, aly zvěstowaly učenníkům, co widěly, potkal se s nimi Ježíš a řekl: Zdrávy buďte. A ouz přistoupivšše, chopily se noh jeho, a šlaněly se jemu. Ž řekl jim Ježíš: Nebojtež se, jděte a zvěstujte bratřím mým, ať jdou do Galilée, tam mne uzří.

žebý to byl Ježíš. Dí jí Ježíš: Ženo, co pláčeš? Koho hledáš? Dna domníwajíc se, žebý to byl zahrabník, řekla jemu: Pane, wzal-liš ty jej, porvěž mi, kdež ho položil a já jej wezmu. Dí jí Ježíš: Maria! Ž poznala ho Maria a řekla: Mistrě! Dí jí Ježíš: Ži k bratřím mým, a porvěž jim to. Přišla teby Maria Magdalena k učenníkům, a zvěstowala jim: Widěla jsem Pána.

Alle i nepřátelé Ježíšowi brzo se dozvěděli, že wstal z mrtwých; neboť strážni, kteříž hlibali hrob, přiššedšše do města, oznámili knížatům kněžským wššedco, což se bylo stalo. Ateřížto šhromáždiwšše se se starššimi a uradiwšše se, dali mnoho peněz wojákům, a řekli: Prawte, že když jste spali, přiššli učenníci jeho w noci a ukradli jej. A přiššlibili jim, že uslyššili o tom wlabar,

oni se za ně přimluví, aby nebyli trestáni.

N o z j i m á n í.

1. Ježíš Kristus se po svém z mrtvých vstání často a přemnohým lidem zjevil, tak že náhlý obrat v smýšlení lidstvem, kterýž se hned po smrti jeho v Jerusalemě stal, bilem v tomto z mrtvých vstání a zjevení Páně má příčinu svou.

Ole starověkých podání zjevil se Pán Ježíš předevšim zformoucné robičce své, aby ji potěšil. Svata Evangelia pak wypravují, že se zjevil Máři Magdalenské u svého hrobu, nato zbožným ženám od hrobu se wracujícím, pak Petrowi, dále dwom do Emmaus jdoucím učenníkům a u večer téhož dne apóstolům, kteří byli shromážděni v jednom domě v Jerusalemě. Mimo toto zjevení, které se událo hned v nebděli, tedy v den jeho z mrtvých vstání, zjevil se Kristus ble svědectví písmá sw. v osmi dnech po velikonoci po druhé svým apóstolům v Jerusalemě pospolu v jednom domě bydlícím, na to sedmi učenníkům na moři galilejském; opět na jednom vrchu v Galileji více než pěti stům svých věřících; dále zjevil se apóstolu Jakubowi, s přijímáním menšsimu; konečně apóstolům svým na hoře Olivetské, když se s nimi rozloučil a wstoupil na nebesa. Avšak nesmíme mysliti, že tato zjevení jsou wšedca, kterýmž Spasitel libi rabostně přetwapil, neboť mezi tím časem, když wstal z hrobu a než wstoupil na nebesa, uplynulo 40 dní, v kterých začasté s apóstoly svými obcowal a spasitelský úřad svůj mezi nimi dokončil a dovršil.

Toto z mrtvých vstání Páně jest

nejštvělejší triumf čili vítězná sláva, kterouž Pán slawil, aby ohavnost smrti, již newinně podstoupil, smazal a zničil. Taktéž naproti žalostnému a sprostnému pohřbu jeho stojí nápotomní slawné jeho na nebe wstoupení. Rouhání potupu a posměch, kterých zakoušel na kříži, přewažuje a nahražuje nyní jeho oslawa v nebesích, kdež sedí na pravici Otce svého; a nesprawedlnost, kteréž se wůdcowe libu israelského ukrutným soudem svým nad ním dopustili, bude slawně zatvržena a veřejně kárána, až On sám objemí se v oblacích v kruhu andělů co wůdce živých a mrtvých.

2. Wzkříšení Ježíše Krista jest hlawním sloupem wíry nassí, že On jest spasitelem světa. Sw. Pawel dí: „Newstal-li jest Kristus z mrtvých, marná jest wíra (1 k Kor. 15, 17.) Neboť spasitelský úřad Páně v tom se zakládá, že nás Kristus od winy hříchů a věčného trestu svým umučením a svou smrtí wykoupil. Zať ale máme býti přesvědčeni, že se tak stalo? Kde jsou toho důkazy? Řekne někdo: Ježíš Kristus sám tomu tak učil; kde je ale nepopíratelný důkaz o pravdě jeho učení? Důkaz ten nalezáme we wzkříšení Jeho. On sám za žiwa na toto své budoucí z mrtvých vstání, co na spolehlivých důkaz svého božského wyslanství i své božské přirozenosti, nčenných i nepřátelých své upozornil. Neboť když wyhánel kupující a prodávající z chrámu a židé chtěli od něho míti znamení moci, že si tak smí počínati, řekl: „Zrušte chrám tento a we třech dnech ho opět wzbělám.“ A to prawil, jak sw. ewangelista dokládá o chrámu těla svého. — A jindy, když židé jsouce nespokojeni s dím, které konal, žábali ob něho znamení na nebi, řekl jim, že nebude jim dáno znamení,

jediné znamení Jonáše proroka. Nebo, doložil, jako byl Jonáš v bříšce velryby tři dni a tři noci: takť bude Syn člověka v srdci země tři dni a tři noci. (Mat. 12, 39.) Mimo to svým učeníkům předpověděl, že bude vyháněn pohanům, ukřižován a třetího dne že z mrtvých vstane (Luk. 18. 13.) O tom o všem věděli netoliko přátelé ale i nepřátelé jeho, a tito si toho dobře všimli, neboť po jeho smrti dali stráž k hrobu, aby neukradli tělo jeho, a neřekli, že vstal On třetího dne z mrtvých.

Kdyby byl tedy Kristus nevstal z hrobu, proroctví jeho bylo by marné; nemohli bychom pak věřiti, že byl Synem Božím a že slova jeho jsou moudrostí věčná. Poněvadž ale stalo se, jak předpověděl, jistá a neomylná jsou slova jeho a pravá jest víra, kterouž byl hlásal.

Jest ale z mrtvých vstání Páně také jistým rukojemstvím naší blažé naděje. Mámeť naději, že se po smrti dostaneme k Pánu Ježíšovi, neboť nám to též předpověděl, řka: „V domě otce mého jsou mnozí příbytkové; jduť abych vám připravil místo. Ale když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu, a vezmu vás k sobě samému, abyste, kdež jsem já i vy byli.“ (Jan 17, 24.) Dále máme naději, že též tělo naše jednou z hrobu vzkříšeno, s duší kterouž za živa mělo, opět sloučeno a s duší tou věčně živo bude. I to Kristus předpověděl řka: „Přichází hodina, v kteréž vsichni, kteří v hrobích jsou, uslyší hlas Syna Božího; i vstoupou ti, kteří dobré věci činili na vzkříšení života.“ (Jan 6, 5) A sv. Pavel dokládá: „Jakož v Adamovi vsichni umírají, tak i strže Krista vsichni obživeni

budou“ (1 k Kor. 15, 22.) A sv. Augustin píše: „Poněvadž jest naše hlava z mrtvých vstala, toho se i jiní údové nadějte. Nebo jest staré a pravdivé přísloví: Kde hlava, že tu i údové jiní. Kristus na nebe vstoupil, tam nás za sebou pojíti přislíbil. Než vstal z hrobu, vstal z mrtvých, by již více neumíral. Když i my z mrtvých vstaneme, na věky víc neumřeme.“

Jak se stane, že rozličné částky těla naše, kteréž hnilobou se do země a v povětří stráci, opět sloučeny a v nové tělo proměněny budou, to ovšem nyní pochopiti nemůžeme; ale přiznati musíme, že jest u Boha vše možno. Pročby On, jenž všecko z ničehož stvořil, nemohl rozličné části stvořených třebať od sebe rozloučených věcí opět spojiti? Nebylo stvoření těchto věcí z ničehož zážrakem nesmírně větším? Mění obnovení země, stromů, květů a vůbec celé přírody za času jarního také zážrakem velikým, který jen proto v lidstvu přiměřeného pobídnutí nedobývá, poněvadž ono zvyklo tuto obnovu každoročně vidati. Nepozorujeme neustále, jak mnohé věci pobídnutí z moci boží se přetvořují, jak z bídné mrvy tvoří se roztomilý kvítek, jak z hnusné housenky vychází mnohobarevný a pohyblivý motýlek? Ta ruka, jenž všecky tyto věci způsobila, jest zajisté všemohoucí a když praví Kristus Pán, že ona jednou zbudí i zpráchnivělá těla naše z hrobu, proč bychom měli pochybovati, proč bychom měli odpovětiti Pánu, že to možno není? Nebylaby taková pochybnost a taková řeč hříšné rouhání?

Protož, milý čtenáři! zavrhni všeliké neslušné hloubání o této věci a zvolej s myslí věřící a zbožnou

Přijmi moje nejsrdečnější díky, božské Spasiteli! že jsi vzkrisením svým věru a naději v naše budoucí z mrtvých vstání mimo vši pochybnost postavil. Alleluja! tak jsme wesele wolati; jako Kristus vyšel z hrobu, i my jednou powstaneme z hrobů svých! Se sw. Pawlem máme říci: Smrti, kde jest osten tvůj, kde vítězství tvé? V hrobích toliko odpočinutí čeká naše tělo; hrobové ztratili wšelikou hrůzu svou. Protož díky tobě, Kriste učiteli prostřednímu a předchůdce náš! V dobré naději, že s tebou jednou spojeni budeme, krácíme smrti své wštríc. Alleluja. Pohlcena jest smrt v tvém vítězství. Alleluja.

3. Avšak z mrtvých vstání Páně má býti také pobuřením našeho duchovního vzkriseení. Hřích jest jako usmrćení a pohrobení lidské duše. Neboť co jest hřích? Přestoupení zákona Božího. Jest tedy zpouza proti Bohu, jest protivení se jeho práwům, jest zlehčování jeho nejdokonalejších vlastností. Bůh Otcec jest tvůrce a Pán náš, a hřisník nebbá zákonů jeho. Bůh Syn jest Wykupitel náš, jenž přemnohé strasti na dřevě kříže pro spásu naši trpěl, a hřisník mári tyto zásluhy jeho; newšimá si jich, ba znicuje je w sobě. Bůh Duch sw. jest poswětitel náš, a hřisník tu poswěcující milost w sobě mrtwí, hubí, a na místo poswěcení — zprznění a howadní powahu w duši svou wnáší. Bůh jest wšsudypřítomen, ale hřisník jedná, jakoby Boha nebylo, jakoby přítomnost jeho ani netušil. Bůh jest nejwětější, ale hřisník se ho nestydí, w hřisích svých před ním netrne. Bůh jest nejwšše dobrotiwý, ale hřisník přijímaje dary jeho nečekuje, anobrž k zlému jich užívá.

Bůh jest nejwšše sprawedliwý, ale hřisník trestající ruky jeho nebbá a jí jakoby se posmívá. Bůh jest nejwšš milosrdný, ale hřisník milosti a dlouhočeláním božím pohrdá. Ano Bůh jest půwodce člověka a sám se jem: postavil za cíl; k Bohu totiž má člověk wšsemi myšlenkami a žádostmi i skutky celiti, k němu má jednou přijiti a s ním na věky spojen býti. Ale hřisník odwrátil se od tohoto cíle a wptkl si za cíl svého života buď poklady země, aneb rozkoffe její. Těmto wěcem wěnuje wšsecky své síly, svůj čas, suab i své zdrawí. Du tedy opustil prawý svůj cíl, Boha, a na totéž místo postavil věci stworené; on zawrhl Boha svého, Boha prawého a jebineho, svého nejwšššího dobrodince a utwěřil si boha jiného; jak tedy může přijiti jednou k němu? jak může přijiti k životu wěčnému? Du jest jako uschlá ratolest, kteráž musí ukata a na oheň uwržena býti. Du jest pro život wěčný mrtew, život jeho na zemi jest hrob; neboť hřisník jest zbawen poswěcující milosti, zbawen lásky Boží, zásluh Kristowych, zbawen naděje přijiti do nebe. — Může, Kristus zemřel pro hřichy lidstwa, přibil je jako na svém kříži, a Kristus wstal z mrtvých, aby wšickni hřisníci poznali božské wšslání a lásku jeho, i wšimli si wolání jeho a k němu přišli o milost prosíce. We svém z mrtvých wstání dal lidstwu předtuchu budoucího z mrtvých wstání a strassného obecného soudu. Proto wolá sw. Pawel: „Zbalíž newíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme w Kristu Ježíšsi, w smrti jeho pokřtěni jsou? Nebo pohřbeni jsme spolu s ním skrze křest w smrt: abychom jako Kristus wstal z mrtvých skrze sláwu Otce, tak i my w nowotě života chodili.“ Tě-

mito slovy chce sv. Pavel říci: Kristus zemřel, aby zhladil hříchy naše. Jsme-li pokřtěni v smrt jeho, zdaž můžeme béle hřešiti? Naopak na křtu obětování jsouce jemu, jenž tak mnoho za nás trpěl, neměli bychom patřiti s offi-
nitivostí na hříchy? Neměli bychom býti povzbuzeni, abychom se novou myšlí Bohu a spravedlnosti oddali? Nemě-
libychom s Kristem jako z hrobů svých hříchy povstati a nový dokonalý život započítí?

Tak tedy, opusť každý libůstku, jenž jest proti zákonu Božímu! Navrať se každý k své povinnosti. Hledej opět cestu k Bohu, svému nejvyššímu cíli, jak dí sv. Pavel: „Jest-li jste s Kristem povstali, těch věcí, kteréž smrti jsou hledejte. Protož mrtvéte oudy své, kteréž jsou na zemi, a svol-
knouce s sebe starého člověka se skutky jeho, oblecte se jako vyvolení Boží, svatí a milí, srdečně v milosrdenství, v dobrotivost, pokoru a mírnost, tr-
pělivost, snášejíce jeden druhého a od-
pouštějíce sobě vespolek. Ale nad to všedco mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti.“ (1 Kol. 3.)

Whodně dí sv. Augustín: „Ten zajisté jest bližší spasení svého, kterýž umírá, aby povstal, než ten, kterýž žije, aby zemřel.“ A sv. Pavel volá: „Zemřeme-li s Kristem, budeme živi s ním a budeme-li s ním a pro něho trpěti, budeme s ním také oslaveni.“

100. Ježíš zjemil se dvěma učení- kům jdoucím do Emaus.

Toho samého dne šli dva z učení-
ků Ježíšových do městečka, kteréž bylo
asi dvě hodiny od Jerusalema vzdálené
jmenem Emaus. A ti rozmlouvali

vespolek o všech těch věcech, kteréž se
byly udály. A stalo se, když rozmlou-
vali a sebe se dotazovali, že Ježíš
přiblíživ se, šel s nimi; ale oči jejich
byly držány, aby ho nepoznali. A řekl
jim: které jsou to věci, jež rozmlouváte
vespolek, a proč jste tak smutni? A
odpověděl jeden, kterémuž jméno Kleo-
fáš: Ty sám jsi přichozí do Jerusalema,
a nevíš nic, které věci staly se v něm
těchto dnů? Jimžto on řekl: které?
A řekli: O Ježíši Nazaretském, jenž
byl muž prorok mocný v řeči i v skutku
před Bohem i přede vším lidem; a
kterak jej vyběhali nejvyšší kněží a kní-
žata naše na smrt a uřizovali jej.
My pak jsme doufali, žeby on měl vy-
koupati lid israelský; ale nyní tomu
všemu třetí den jest dnes, jakž se to
stalo. Ale i ženy některé z našich za-
strašily nás, které přede dnem byly
u hrobu, a nenalezly těla jeho, pra-
vily, že viděly anděle, kteréžto řekli,
že živo jest. A odesli někteří z našich
ke hrobu, a našli, jak ženy pravily,
ale jeho nenalezli. A on řekl k nim:
O blázni a zpozdlí srdcem k věcní
všemu, co mluvili proroci! Zbalíž
nemusel Kristus těch věcí trpěti a tak
jíti do slávy své? A počarv od Moj-
žíše a všech proroků, vykládal jim
všedca písmo, kteráž o něm byla. A při-
blížili se k městečku, do kteréhož šli, on
ale dělal se jakoby chtěl dále jíti. A při-
nutili ho říkouce: Pane zůstaň s námi,
neb se připozdívá, a den se již nacheplil.
A všel s nimi. A stalo se, když jedl
s nimi za stolem, že vzal chléb a dobro-
řečil a lámal a podával jim. A otevřív
jsou oči jejich a poznali ho, on ale
zmizel od oči jejich. A řekli vespolek:
Zbalíž srdce naše nehořelo v nás, když
mluvil na cestě a vykládal nám písmo?

A vstávše v touž hodinu vrátili se do Jerusalema, a našli shromážděné učenniky, kteříž jim vypravovali, že Pán vstal právě a ukázal se Simonovi. Ž oni také vypravovali, co se stalo na cestě, a kterať ho poznali v lámání chleba.

M o z j i m á n í.

1. Blaze tomu, komu se Ježíš Kristus přidružil a ho doprovází na cestách života jeho, jakož provázal dva učenniky své do Emaus jdoucí. Člověk takový oplývá útechou, nachází všudy poučení čili běže užitek z všelike zluštěnosti své.

A jak to má člověk učiniti, aby Kristus byl průvodcem jeho? Především musí choditi člověk za svou povinností aneb za úmyslem dobrým. Toho, jenž chodí po cestách nedovolených, jenž chodí, aby se někomu vymstil, bližního offidil aneb jemu jakoutoli škodu způsobil, nemůže býti Kristus tovaryšem, společníkem a pomáhačem.

Pať musí člověk, jenž chce v tovaryšství Páně světem choditi, svou cestu aneb své dílo ve jménu Páně počíti a na Pána začasté pamatovati. Pracuj a modli se, bí písmo. Dále musí člověk takový zlé myšlení a žádosti od sebe zapuzovati, od řeči nešťastných své uffi odvracet, zblých lidí se pilně varovati a vůbec v čistotě, poctivosti a keřuhonosti mravů se zachovati.

Konečně musí kdo chce s Kristem obcovati, svých povinností křesťanských pilný býti t. j. musí sv. svátosti ob čas přijimati a chrám Páně aspoň v den sváteční a nebělní navštěvovati. Jest to občeť všech horlitých křesťanů, že

chystajice se na další cestu, jdou než se s přátely svými rozloučili, ve svém domácím chrámě k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Pať také když nalezají na svých cestách některý chrám otevřený a čas je k pochobu přisně nenuti, navštěvují tento chrám a zde mši svatou slyší aneb svou modlitbu vykonávají. A když v cizině jest jim úzko a tesno a trpí suad i rozličné přítoři, hledají útechy a posily v sv. svátostech. Tak s Kristem vycházejí a s Kristem na svých cestách a v cizině tovaryšší. Onť pať žehná jim, sílí je v pokušení a chrání v rozličném nebezpečí těla a duše.

2. Pán Ježíš dvoum do Emaus jdoucím učenníkům vyklábal písma počav od Mojžíše a prorokův. Vylóžil jim sv. písmo starého zákona tak, že poznali, že co trpěl, bylo již dávno předpovědino od Boha, že se tak státi musilo, aby lidem byl dán patrný důkaz, že On, Ježíš z Nazareta, byl a jest Spasitel světa. Ž toho se oba učenníci tito na nejvyšše potěšili, neboť smrti Páně pozbyli všedku víru v Ježíše co Mesiáše, a vyládem tím vzkrísena opět a nemohratně štwrzena jest v nich víra ta, že Ježíš jest vykupitel od Boha předpovězený.

Divná to věc: učenníci Páně měli písma starého zákona a čítali v nich a předce posud nepoznali, že v nich to vše bylo předpovědino, co Kristus měl trpěti a skutečně trpěl. Odkud to posslo? To mělo základ v předsudcích, jimiž vsični žibé, ni apóstoly nemohajice, byli nakvašeni. Oni čekali Mesiáše bojovného, vítězného a mocného, jenž by se staral o jejich světskou moc a slávu. S tímto předjudkem v písmách čítajice mnohá proroctví o něm bludně si vyklábali, aneb pomijeli je co zhola

nesrozumitelná. — Pán Ježíš ale onen předsudek jako bělmo strhl z očí jejich ducha a vysvětlil jim pravý úkol Mešsiasův dle ustanovení Božího; pak teprve rozuměli svatým písmům.

Písmu svatému, ac ono jest skutečně pramen víry Bohem zjevené, dobře rozuměti nelze bez výkladu vyššího, totiž bez výkladu naší sv. církve.

Jsou lidé, kteří praví, že pramenem víry jest písmo sv. a přirozený rozum lidský; ten že může a má sám o sobě čerpati z písma sv. co Bůh zjevil; to ale omysl veliký, jakož každý snadno nahlédnouti může, kdož věc dobře uváží. Neboť písmo sv. bylo sepsáno v krajinách a dobách od nás daleko vzdálených, v kterých byly mnohé způsoby života a mravů zcela jiné, tak že kdo chce písmu sv. dobře rozuměti, i tyto způsoby, mravy a běhy oněch věků musí seznati. K tomu jest ale učení knih, mnoho času, pilnosti i bystrosti ducha třeba, tak že nemůže každý takové vědomosti nabýti. —

Mimo to jest písmo sv. zvláště nového zákona psáno pro lid, jehož sv. apoštolové ústně byli vyučili; zakládá aneb odvolává se tedy z části na ústní pobání sv. apoštolův. Zemu ovšem mohl lid, pro něhož psáno bylo, snadno rozuměti, ne pak, kdo toho ústního učení nezná. Z té příčiny potřebuje tato část písma svatého výkladu na základě spisů prvních žáků apoštolůvých.

Mlad to nacházíme v písmě sv. mnohé tajemství, kteréž rozumu lidskému jsou nedostizitelná, kteréž tedy rozum toliko věditi a za pravé míti musí, které ale rozjíráti a vykládati neumí a nemůže.

Konečně jest rozum lidský v nejvyšším spojení se srdcem a bývá zá-

božtmi srdce častokráte stržen a zatemněn. Po čem srdce touží, to častokráte i rozum za dobré uznává, ac ono v skutku není. Kdo tedy může se na svůj rozum spoléhati u věci tak důležité, jakož jest sv. víra? Všichni kacíři a blouznivci hledali a dle svého domnění nalezali doklady bludů a choutek svých v písmě svatém. Kolik hlav, tolik smyslů. Dva a tři lidé jedno a to samé místo písma sv. vykládali a vykládají každý dle rozumu svého a každý jináče a přece jen jeden smysl s pravdou se srovnáwati může. Kdo tedy určí, či nám dokáže, cože jest pravdou?

Právě proto ustanovena jest církev, aby byla učitelství národů a vykládala smysl písem svatých. „Všeliké písmo od Boha vdechnuté jest“ dí sv. Pavl. Jest dáno tedy Duchem Božím a pod jeho zvláštní zprávou psáno a tudíž se i Duchem Božím vykládati musí. Tohoto Ducha svatého má toliko církev a protož toliko ona může písmo sv. bez bludu vykládati.

Kdo tedy chceš s užitkem v písmě sv. čísti, ptej se po výkladě, jakž dává církev a toho se drž; čti zbožně t. j. s úmyslem, že chceš vzdělati své křesťanské smýšlení a své ctnosti, zvláště že chceš prospívati ve víře, v naději a lásce. S modlitbou čtení počni a s modlitbou knihu zavři. —

101. Ježíš zjevil se apoštolům a udělil jim moc odpouštění hříchů.

U večer toho dne, když Pán Ježíš vstal z hrobu, byli učennici jeho shromážděni a uzavřeni v jednom domě v Jeruzalémě a tu se Pán zjevil uprostřed jich a řekl jim: Pokoj vám! Jáz jsem, nebojte se. Oni pak zděšeni a

přestřasseni jsouce domnívali se, žeby ducha widěli. I řekl jim: Co se děsíte? a proč wstupují taková myšlení na srdce vaše? Widíte ruce mé a nohy, žeť já jsem to; dotýkejte se a widíte, nebo duch nemá těla a kostí, jako mne mítí widíte. A když pak oni pro radost ještě newěřili a divili se, řekl: Máte-li tu něco, ještoby se pojedlo? A oni podali mu kus pečené ryby a plást medu; a když pojedl přeb nimi, ostatky dal jim. Řekl pak opět: Pokoj vám! Jako mne poslal otec i já posílám vás. To powěběw, dechl na ně a řekl jim: Přijměte Ducha swatého; kterýmž odpustíte hříchů, odpouštějíť se jim, a kterýmž zadržíte, zadržáni jsou.

Tomáš pak jeden ze dvanácti nebyl s nimi, když přišel Ježíš. Tedy řekli jemu ostatní služebníci: Widěli jsme Pána. On pak řekl jim: Rec užřím w ruku jeho bodení hřebů, a wpuštím prst můj w místo hřebů, a ruku svou wložím w bok jeho, newěřím. A po osmi dnech byli učennici jeho opět wnitř a Tomáš s nimi. Přišel Ježíš zavřenými dveřmi a štal w prostřed a řekl: Pokoj vám! Potom bí Tomášow: Wlož prst svůj sem, a wize ruce mé, a wztáhni ruku svou a wpuť w bok můj, a nebudíž newěřící ale měřící. Odpowěděl Tomáš: Pán můj a Bůh můj! Řekl jemu Ježíš: Že jsi mne widěl, Tomáši, uwěřil jsi; blahoslawení, kteříž newiděli a uwěřili.

M o z j í m á n í.

1. První slowo, které Pán po swém z mrtvých wstání k svým přátelům promluwil, znělo: Pokoj vám. Byloť zajisté smrtí mistra a Pána jejich srdce velmi pobouřeno. Co měli o něm

smýšleti? Jak shodowala se veliká moc, kterouž objevil zážraky swými, s lidskou slabostí, již podlehl w smrti své? Jak tolikéřé důkazy jeho božství, s chudobou, w kteréž žil a umřel? Jak welebný úrad jeho prorocký a mesiášský s potupnou smrtí na kříži? A jaký osud mohli nyní očekáwati učennici a přátelé jeho? Nemuseli se báti, že nepřátelé Páně i jim způsobí muka a wybají je na smrt? — Protož tajně uzavřeli se w jeden dům a tu náhle při dweřích zavřených Pán zjewil se mezi nimi, živ a silen, jakož ho byli widali jindy, a pozdrawuje je slovy: Pokoj vám. Tož owšem musil pokoj zamítati do srdci jejich při takowém pohledu; neboť tím že Kristus wstal z mrtvých patrnó bylo, že w něm přátelé jeho nesklamali se, že skutečně jest Pán wšemohoucí, že jest wyslanec nebes a Syn Boží, že jest Mešias židovský, že wěčná to prawda, čemu učil a že nezvratná jest církev, kterouž zde založil a jejíž oni jsou jako sloupové základní.

Alle Ježíš Kristus tato slowa: „Pokoj vám,“ nepromluwil toliko k apostolům, wybrž jimi pozdrawil weškeré pokolení lidské. Jako tehdy, když přišel w podobě zrozeňátka na swět ohlássowali andělé Boží žasnoucí krajíně Betlemské: „Pokoj lidem na zemi dobré wůle,“ tak nyní Pán sám při swém druhém příchodu na swět zwěstuje pokoj lidem, jež w něho wěří a ho následují.

Neboť On skutečně trojí pokoj přinesl na tento swět a sice:

a) Pokoj s Bohem. Neboť člověk od té doby co prvotního hřichu se dopustil a pak skutečnými hřichy swými od Boha se odloučil: odporowal wůli a zákonům jeho a štal tak jako w řadě protivníků

Božích. Jakkoli mnohý z lidí toužil po smíření s Bohem, smíření toho nemohl nikdo svou silou, svou námahou dobýti, aniž mohl vymysleti prostředky a cesty, jimiž by ztracené lásky Boží mohl opět bojiti. Protož sstoupil s nebe Syn Boží co prostředník mezi Otce určeným a lidstvem od Něho odtrhlym i zákonu Jeho odbojným; svými nesnáze, svou bolestí a smrtí zářost učiniv spravedlnosti Boží, naklonil Otce k smíření a přivedl ztracené děti Boží k Němu nazpět, aby opět vešli v nejvyšší spojení s Ním a staly se jak zde na zemi horliví plnitelé Jeho sv. vůle, tak po smrti účastníci slávy Jeho. A aby Pán člověku tento pokoj s Bohem úplně osvědčil a k srdci přivedl, ustanovil svátost sv. pokání, v níž kající hříšník z úst splnomocněného kněze slyší slova, že Bůh se s ním smířil úplně a na milost co vlastního syna ho zase přijímá.

b) Kristus dále zjednal člověku pokoj s sebou samým. Neboť prvním hříchem zrušen byl v člověku původní a kladý poměr mezi rozumem a smyslností tělesnou. Jakkmile se totiž člověk, zlým duchem zaroben byv, odchýlil od příkázání Božích, nastal odpor mezi tělesnými chťící a mezi duševními silami jeho. Anto břitve tělo a vyššího pud jeho podoběn byl zcela a úplně předpisům rozumu vůlí Boží osvícenému, nyní, po zpáchaném hříchu zpouzela se častokráte smyslnost lidská tomu, co rozum lidský za dobré a užitečné uznával. Tak bí sv. Pavel, člověk cítil jakoby dvojitý zákon v sobě, zákon těla a zákon ducha, a nečinil vždy to dobré, co duch radil a velel, ale to zlé, co duch zamítal. Tak tedy boj, neustálý boj nosil člověk v sobě; i neměl síly, aby byl

mohl tento boj v sobě odstraniti, i rozum byl zatemněn, tak že někdy jemu těžko bylo poznati zákon Boží a tělesnosti veleti, by ustoupila vyšší vůli. — Tu se zjevil Kristus a svou vírou osvitil rozum lidský, svým výkladem i svými rozkazy vyložil a doplnil příkázání Boží, tak že nyní zmizela vyšší pochýbnost o tom, co člověk činiti a čeho se vystríhati má a musí, aby došel cíle svého. A aby člověk smyslnost svou tím spíše rozumu svému podrobil a jedině vůli Boží se řídit mohl, ustanovil Kristus svátosti, jimiž buď sv. člověku volává potřebných milostí, by v boji proti své tělesnosti, proti světu a ďáblu vítězil, v dobrém stále prospíval a vytrval až do konce. Ale boj v člověku úplně nepřestal, může předce u přirovnání k předesslé době řečeno býti, že pokoj zavítal do srdce lidského. Rozum vírou sv. osvícený v každém horlivém křesťanu bez veliké těžkosti vládně, smyslnost se rozumem z počátku snad méně ochotně, pak ale, když člověk v ctnosti pilně se cvičí, vždy snadněji podrobuje, zvláště když člověk hledí k vznesenému příkladu Páně a když uvažuje slova jeho: Rdož chce přijíti za mnou, vezmi na sebe kříž svůj a následuj mne. Co jindy nebylo slycháno to nyní zhušta běje se, člověk rád a ochotně pro svou povinnost nesnáze trpí, ba i smrt podstupuje.

c) Konečně přinesl božský Spasitel pokoj lidem na světě. Rdož newí, jaké bývaly bitvy a vojny mezi rozličnými rodinami a národy často bez důležité příčiny, pouze pro loupež anebo ze msty anebo z nezřízené žálosti po vládě. O tom, žeby všickni lidé byli mezi sebou bližní a že je má všechny vázati v jednu rodinu jeden pás víry, jeden

zákon lásky a stejná naběje, o tom neměli dítve ani tuffení. Uvffak tbyž se zjemil Kristus a tbyž wvfflal apofftolý do fwěta, aby fwolali národy w fw. cirkew jeho a wložili jim na srdce ono prvnt a hlavntí přikázání: Miluj Boha nade wffekto a blížního jako sebe samého, tbyž kázal, aby apofftolowé učili každého modliti se: Odupufft nám winy nafse, jakož i my odpoufftime winuiffm fwým; tu mnohým wvpadly zbraně z rukou, tu utichly boje a wálky mezi národy a lidé podali sobě ruce k míru, fwornofli a wzájemné podpoře w neffnázích žiwota wzdejjffího; pokoj wzeffel na fwětě a z něho zrofflo omoce rozličné užitečné cinnofli libffé.

Tak tby pozdravení Páně po jeho z mrtvých wffání: „Pokoj Wám“ bylo slowo welikého wvznamu a znělo k wffferému libffwu.

Ukazujme, že tomuto pozdravení Páně dobře rozumíme; přičinme se, aby pokoj wládl w srdcích i w domech a obcích nafffích. Utworzujme sebe i jiných lidí w lásce k Bohu a k blížnímu; kde ta jeft jako hlavntím kamenem, tu trůní pokoj, tu sídlí i dárcé pokoje, tu on zehná wffeliké práci libffé a hojnost uděluje na ffatcích pozemffkých i duchowních.

2. Pán Ježíš odpoufftl hříchý, a že má moc je odpoufftėti, dokázal zázračným uzdravením člověka fflakem poraženého. (Wiz č. 34 na ff. 92.) Tbyž totiž jednou řekl fflakem poraženému člověku: Doufej synu, odpoufftější se tobě hříchowé tvoji a přítomní zákonníci se nab těmito slowy horffili, prawil Pán: Proč myfflíte zlé wěci w srdcích fwých? Co jeft snáže říci: Odupoufftější se tobě hříchowé tvoji? čili říci: Wfftaň a chob? Těmito slowy dal jim na fro-

zuměnou, že obojí ta moc, tak ona, neduhý hojiti, jako ta hříchý odpoufftėti, pochází ob Boha, že on sám moħa jedno, může zajiště i druhé učiniti. A aby je o tom hned na místě přefwědčil, doložil: „Abyste ale widěli, že mám moc odpoufftėti hříchý“ — tef se obrátil k nemocnému — „wfftaň a jdi do domu fwěho.“ Tak zajiště dokázal Pán Ježíš patrně, že měl moc odpoufftėti hříchý. On ale měl co wtělený Syn Boží také moc, i jiné k odpoufftění hříchů zplnomocniti. Kdo sám z mrtvých wffal, ten zajiště dokázal, že newvwratnou prawdou jeft, co prawí. Z prawil Pán po fwém zmrtvých wffání k apofftolům fwým: „Jakož mne poslal Otec, i já posílám wás. Přijmete Duchu fwatého, kterým odpoufftíte hříchý, odpoufftější se jim a kterým zabržíte je, zabržány jffou.“ Udělil Pán těmito slowy apofftolům fwým téže prawě moci, kterouž on sám ob fwěho nebffského Otce obdržel. A fwatí apofftolowé také ffutečně této moci užiwali, ano oni jí i fwým nástupcům, totiž biffkupům a kněžím fwělowali. O tom fwědci netoliko pffané slowo Boží, nýbrž i oufftní učení apofftolffé. Tím řádem přeffla moc odpoufftėti hříchý kajícím křeffanům na biffkupy a kněží až na nafffí dobu.

Že jeft odpoufftění hříchů w nafffí cirkwi prawou fwátostí wvffwítá z toho, že kdo chce odpoufftění hříchů nabiti, musí k biffkupowi anebo ku knězi jiti, kterýž dělaje nab ním kříž rozhřeffuje ho, což wffe widěno a ffyffáno býti může a protož widitedlné jeft zde znamení. Skrze toto widitedlné znamení doffahuje kající newiditedlné milofli, totiž prominutí hříchů a wěčného trefsu. Poštěze i uffanowení Ježíffowo ne-

schází; neboť, jak jsme právě slyšeli, běje se tak z rozkazu Páně.

Tímto ustanovením nám Ježíš Kristus nesmírné dobrodiní prokázal. Neboť hřích jest nejwětšší zlo, jest pramen záhuby časné a věčné. Jaké by to bylo pro nás neštěstí, kdybychom nesměli doufati, že nám Bůh hříchů odpustí. Písmu sw. nás ujistuje, že hotov jest Bůh hříchů nasse nám odpustiti, jen když je poznáme, je litujeme, z nich se napravíme, a k němu opět se navrátíme. Toto ujistění písma swatého jest již welikým dobrodiním pro hříšného člověka, neboť nás welice tojí. Ale Bůh we své nesmírné lásce chtěl prokázati nám dobrodiní ještě wětšší, on nám chtěl dáti i patrné ujistění, rukojemství, že nám hříchů odpouští, aby nás wšši traplivé pochyby zbawil, a k tomu konci udělil Kristus služebníkům církwe své moc, odpouštění hříchů wšsem, kdož swou kajícíností toho se hodnými osvědčí. O té nesmírné lásce a milosrdbnosti Božské! kdož jí dosti ocení a uwáží? Kdož se dosti wděčným za takový dar osvědčí?

102. Ježíš odemřdal Petrowi řízení církwe.

Šli pak učennici do Galilee, jakž jim Pán byl přikázal, a Petr i s nim jiní lomili; ale lomiwše celou noc, nic nepopadli. Když pak bylo již ráno, stál Ježíš na břehu, ale učennici nepoznali, žeby to byl Ježíš. Tedy řekl jim Ježíš: Dítky, máte-liž co k jídlu? Odpověděli jemu: ne. Di jim: Wzřte již na pravou stranu loďi a naleznete. I wrhli a již ji nemohli utáhnouti pro množství ryb. Tedy řekl učenník ten, kteréhož milowal Ježíš, Petrowi:

Pán jest to! Simon Petre, jakž uslyšel, že Pán jest to, pustil se do moře. Ostatní pak učennici připravili se na loďi, nebo nebyli daleko od země, jen as dvě stě loket táhnouce síť s rybami. I připravili oběd z chycených ryb. Když poobědowali, řekl Ježíš Simonowi Petrowi: Simone Jonášůw, miluješ-li mne více nežli tito? Di jemu: Wšsem Pane, ty wiš, že tě miluju. Řekl jemu Ježíš: Pasíž beránky mé. Řekl pak po druhé: Simone, Synu Jonášůw miluješ-li mne? Di jemu: Wšsem Pane, ty wiš, že tě miluju. Řekl jemu: Pasíž beránky mé. Řekl pak po třetí: Simone Jonášůw, miluješ-li mne? Zarmoutil se Petr, proto že se ho Pán ptal po třetí, i řekl: Pane, ty wiš wšsecko, ty wiš, že tě miluji. Řekl jemu: Pasíž owce mé.

Rozjímání.

Jako Bůh před časť Abramowi změnil jméno nazwan jej Abrahamem, tak podobně Pán Ježíš změnil jméno Simona, syna Jonášowa, když ho powelal za apóstola, a nazwal ho Kefas, čili Petr, to jest skála. To se zajisté nestalo z žádné jiné příčiny, než že chtěl Pán Petra powyššiti k tomu wznesšenému úřadu, který již jméno „skála“ perwný totiž základ, naznačuje, a kterýmž se měl Petr státi otcem wšech wěřících w Krista, rovněž jako se Abraham stal otcem wšech wěřících w pravého jediného Boha. Tuto důstojnost, kterouž Pán nejprwé jen naznačil, později Petrowi zřejmými slowy přislíbil. Přisvěd totiž do krajiny Cesaree Filipowů tágal se swých učenníků, kým jej lidé býti prawí. (Wiz čl. 51 na str. 128.) Petr tehdy své přewědčení

o Kristu osvědčil slovy: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. Nacež Ježíš blahoslavlil Petra a řekl jemu: „J jáf pravím tobě, že jsi ty Petr a na téf skále wzbělám církev svou a brány pekelné nepřemohou ji.“ A dále Pán doložil: „A tobě dám kliče království nebeského; a cožkoli swážeš na zemi, bude swázáno i na nebi: a cožkoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Zda těmito slovy Pán zřejmě a zjawně nepřislíbil, že Petra učiní jako základním kamenem své církve? Je jemu swěří dohled na ostatní apo-
stoly a řízení wšech wěřících?

A co Pán slíbil to také splnil. Dokud sám na této zemi mestsal, ne-
bylo žádného zástupce třeba, on si sám svou církev mladistvou řídil, když se ale hodina na nebe wstoupení jeho blí-
žila, tu nastala potřeba mistodržitele svého ustanowiti a právě jsme na hoře čtli, jak Pán toto opatření wykonal.

Syn Boží je totiž Petra třikráte tážal: Miluješ-li mne? A když Petr na tyto otázky odpowídal určitě a roz-
hodně, prawil jemu Pán pouejprw a po druhý: Pasíž beránky mé; po třetí wšak doložil: Pasíž owce mé. — Tě-
mito slovy tedy swěřil Pán Petrowi celé stádo své, owce i beránky, wšechy wěřící duchowního i swětského stawu. Dal sice i ostatním apo-
stolům moc wázati a rozwazowati, awšak nižádně-
mu z nich nebal kliču a k nikomu z nich neřekl: Pasíž beránky mé, pasíž owce mé. Pán též apo-
stola Petra zawázal, aby hbděl nad čistotou wtry a těšil svých apo-
stolů w rozličných nehobách apo-
stolského úřadu, řekl k němu: Já
profíl jsem za tebe, aby nezahynula
wíra twá: a ty někdy obratě se, potwr-
zuj bratři svých. (Luk. 22, 32.)

Těto pak přebnosti apo-
stol Petr skutečně užíwal. Když Sidáš z počtu
apo-
stolů sám se byl wploučil, Petr
se o to staral, aby byl počet apo-
stolů
doplněn. On w schůzích apo-
stolů měl
wždy první místo a jeho hlas a rozsubet
wždy nejprwe wyslyšán byl.

Těto přebnosti Petrowi také ostatní
apo-
stolové beze wšeho odporu při-
znawali. Kde se koli w písmě o ostatních
apo-
stolích zmínka čini, wšudy jest
Petr první; a Pawel w třetím roce
swého obráčení schwalně putowal z Da-
massku do Jerusaléma, aby Petra uzřel
a jak jw. Jan Zlatoustý wykládá, aby
tomuto představenému swému čest pro-
tázal. Z zůstal u něho patnácte dní.

Církev Kristowa měla a má až
do skonání swěta trwati a protož
uesní její zřízení ani wnítěni ani ze-
wnítěni ruffeno býti. Bylo-li jí hned
při základu takowěto nejwyšší hlavy
třeba, jest jí i nyní neméně třeba
wůdce a řebitele. Protož Petr, jsa
člowěkem smrtedlným, odowzдал před-
nost svou jinému, jenžby po smrti
jeho wesskeré stádo Kristowo pásł. Petr
založil přední stolec swůj w Římě, kteréz
město leželo w střebu tehbeissího wzbě-
laného swěta a w střebu počáteční církwe,
i bylo snadno přístupné po moři i po
zemi. Tam též sw. Petr běh žiwota
dokonal a protož biskupové Římští
hned ob počátku za hlavní sloupy, za
náčelníky církwe, jako i Petr, ob wě-
řících powažowáni a ctěni byli. K nim
se utíkali ostatní biskupové a wěřící
hledající w pochybnostech radu a w ro-
zepřích rozhodnutí; a tak se dalo po
wšech století a běje až po dneš.

Z jmenuje se biskup římský, jenž
jest wíditebná hlava církwe, Papež,
kteréz slowo pochází ob slowa papa t. j.

otec. Slovo to má v srdcích našich lásku a důvěrnost k nástupci sv. Petra, jakožto k duchovnímu Otci všech věřících, vzbuditi. Zmenuje se papež taky „Svatý otec,“ ne snad proto, že ho považujeme za člověka, kterýž hříchu podroben není a kterýž již pro svůj úřad do nebe přijiti musí, nýbrž proto, že jest pozemským místodržitelem Pána nejsvětějšího, totiž Ježíše Krista, že jest hlavou „svaté“ církve, té církve, jenž k svatosti vede a jejíž údové všickni svatých mravů si hleděti mají. My víme, že nejvyšší úřad v církvi nezabavuje člověka, jenž k němu povýšen byl, křehkosti lidské, chceme ale titulem „Svatý Otec,“ vysloviti jemu naši nejslibší úctu, kterouž jemu pro tento vznešený úřad povinni jsme.

Toto ustanovení nejvyšší hlavy v církvi není tedy lidského počátku, nýbrž má svůj základ v zjevné vůli, v určitém rozkazu Syna Božího. Díla lidská všeho druhu podlehají rozličným proměnám, pouze díla božská jsou bez proměny. Mocná království a říše všeho druhu, stoucí města a rozličné velkolepé závody byly na světě, a kde jsou? Všední bývalá království se rozpadla, národové pozbyli svého jazyka a mluvili jazykem jiným, města se sesula a tisíce zřízení a závody v nich vominuly — ale církev to vše přečkala a stojí nepohnuta, i stolice papežská stojí pevně v středu jejím. Kdyby církev a stolice papežská byly ustanovení lidského, zajisté byly by také již podlely tomutěž osudu, jemuž podlela všední jiná díla lidská. Tu platí, což jednou řekl Gamaliel v radě židovské: „Jestliže jest z lidí dílo toto, zrušeno bude: pakli jest

z Boha, nebude nikdo moci toto zrušiti.“ Během osmnácte století strhlo se mnoho bouří, kteréž zuřily také proti církvi i stolici římské, ale přestly a církvi neublížily. I za našich dob zuří rozličné bouře proti skále, na níž církev stojí. Doufejmež v Boha, že skálu tu nepodmelou a nepovrátí. I nebejme se nijakž těmito bouřemi mýliti, newěeme, co protivníci pravdy a práva Bohem stanoveného praví; jejich řeči jsou plné lži, jejich činy jsou úskočné. Dni praví v srdci svém: „Ment Boha,“ a kdo tak smýšlí, tomu na pravdě a právu pranic nezáleží. Přijde doba, kde zajisté přemožení a zahanbení budou; protož pevně stujme při straně, v kteréž bojuje Bůh a kdež zajisté vzejde jednou vítězství slavné.

103. Ježíš rozkazuje apoštolům učiti a kriti národy.

Dpět sli učennici na jednu horu v Galilei, kdež jim byl uložil Ježíš. A užerosse ho, klaněli se jemu. On pak řekl jim: Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce učte všedky národy, a křtíte je ve jmenu Otce i Syna i Ducha svatého; učte je zachovávatí všedko, což jsem koli přikázal vám; a aj já s vámi jsem po všedky dny až do skonání světa. Kdo uwěří a pokřtěn bude, spasen bude, kdož pak neuwěří, bude zatracen.

N o z j i m á n í.

Pán Ježíš po svém z mrtvých vstání rozslal své apoštoly do všedkerého světa, aby roznesli spasitelnué učení jeho a svátosti křtu každému otevřeli bránu církve a spolu bránu ne-

bestou, kdožby učení tomuto otevřel srdce své. Svati apoštolové také rozkazu toho poslušni jsou, ihned po seřlání Ducha swatého počali kázati a věřící křtiti, tak že w onen den seřlání Ducha sw. ke třem tisícům lidu bylo jest pokřtěno.

Křtiti wodou a Duchem swatým a tak se děje podnes. Křest jest jako brána pro ty, kteří wdcházejí w církev a znou se robiti. Jestli to tedy nejprvnější a nejpotřebnější swátost, w kteréž bývá člověk od hříchů prvotného a od wšelikých swých skutečných hříchů wodou a slowem Božím očistěn a w Kristu znou zrozen. Zmenuje se nejpotřebnější swátost, poněwadž bez křtu nelze komu dojiti spasení dle slow Páně, kteréž Nikodemowi řekl: „Amen prawím tobě, nenarodí-li se kdo znou z wody a z Ducha swatého, nemůže wjiti do králowství Božího. (Jan 3, 5)

Než ale, nebylo a není-li mnoho lidí a sice w jiných dílech swěta, kteříž bez křtu swatého umřeli anebo umírají, kteříž ani newědí, že jest jaký křest? A neumírají i mezi námi mnoho dítek beze křtu? Nezdá se tedy toto učení twrdě býti? — Předewšim slusí urážiti, že blaženost, kterouž chce Bůh ctuostným křesťanům w nebi dáti, jest milost nezasloužená, dar to neskonale lásky Boží. Nízádná se tedy křiwda neděje nekřesťanům, že této blaženosti křesťanu uchystané nedocházejí, poněwadž oni žádného práwa k této zvláštní milosti Boží nemají.

Poněwadž ale tak veliká jest křtu swatého potřeba, tou příčinou Bůh z nestihlého milosrbenství swého neráčil milosti ze křtu vyplýwající toliko na tom křtu, jenž se děje u wodě založiti: wšbrž přijímá od člověka i ten křest,

kteřž bez wody bwojím jiným způsobem se wykonati může, totiž křest z ducha a žádosti, pak křest prolitím krwe pro Krista.

Křest z ducha a žádosti sluje ten, kdžž člověk z celé dusse své a z celého srdce swého žádá wodou pokřtěn býti, awšak nemůže žádného přístupu k tomu nabýti. Tehdy Bůh přijímá wůli za skutek. Takowým křtem byl pokřtěn kající lotr na kříži, takowým křtem bývají pokřtění mnozí diwochové, kteří uslyšewšje w učení Páně, rádi by wstoupili do církwe, i dle učení Kristowa, pokud je znají, swědomitě se spravují, awšak nemají, kdoby jich pokřtil.

Křest z krwe jest ten, kdžž člověk nejša jestě pokřtěn, pro Krista a církev jeho smrt mučnickou trpí. Ten takřka swou wlastní krwí pokřtěn bývá. Takowého křtu došli welmi mnozi za časů prvých století, kdžž křesťané pro swou wíru mučení a usmrcowání byli. Na př. sw. Emerenciana byla dcerka pohanská, díwka nekřtěná, w duchu ale křesťanka. Že se horlivě Krista zastáwala, byla ukamenowána a církev wepsala ji w počet příkladných swatých panen.

Bez křtu není spasení. Jak veliké tedy odpowídání uwalují na sebe ti rodicové, kteří jsou příčinou, že dítky jejich bez křtu umírají. Jak těžce hřešší surowý muž, jenž manželku w staron těhotném týrá tak, že ona plobu žiwého nebonosí, anobrž mrtwý plob wydá. Jak hřešší žena, která své wášně na uzdě neodrží, a sama plob w sobě umrtwuje! Wš ale, kteří jsme došli té milosti, že pokřtění jsme byli, děkujme Bohu za toto nesmírné dobrodiní a oswědčujme swou wděčnost žiwotem

etnostným, právě křesťanským! Bohu služme duší, srdcem, tělem, k němu směřujte všedně nasse touhy a nassi skutkové buďtež takovi, aby jimi rozmnožena byla čest a sláva Boží. Neboť ne každý, kdož jest pokřtěn, přijde do nebe, nýbrž jen ten, kdož plní co na křtu svatém Bohu slíbil; mnoho jest povolání, ale málo vyvolení. Bohu jsme slíbili, že se všedně zlych skutků vystrháme a poble sv. wírů Kristovy žiti, tedy lásku k Bohu a pro Boha k bližnímu chovati a životem svým stále dokazovati budeme.

104. Ježíš wstoupil na nebesa.

Pán Ježíš byl po svém z mrtvých wstání s učennými svými, a mluvil k nim o království Božím. Když pak se přiblížil čas odchodu jeho, přikázal jim, aby neodcházel z Jerusalema, ale aby očekávali zaslíbení Otcovo, to jest seslání Ducha svatého. Wyšel pak je wen do Bethanie na hornu oliwetiskou a pozdvih rukou svých, dal jim požehnání. I stalo se když je zehnal, bral se od nich a nešfen jest do nebe, a oblak wzal jej s očí jejich. A když za ním do nebe jdoucím hleděli, aj dva muži w rouffe bílém stáli wedle nich, kterizto řekli: Muži galilejsští, co stojíce hledíte do nebe? Tento Ježíš, kterýž wzat jest od wás do nebe, tak přijde, jak jste ho widěli jdoucího do nebe. Tedy nawrátili se do Jerusalema.

W o z j i m á n í.

Pán Ježíš wzat jest do nebe. Témuto málo slovy naznačen jest konec pouti Syna Božího na této zemi.

Truchlé i blahé to bylo okamžení pro wěrné přátele jeho. Truchlé proto, že se Pán a mistr jejich obloučil od nich na wědy na této zemi, pozůstaviv je zde w strastech swěta a lopotách welikého úkolu jejich; blahé bylo okamžení to, poněwadž oni widěli ho w triumfu posud netuffeném odcházet z tohoto jewistě jeho mesiášské cinnosti do wýsse nebeské, widěli zde nawrat Syna Božího do lůna Otce nebeského. Kdoby nezaplesal nad tímto divem, když Bůh a člověk místo obyčejné smrti s tělem svým ob země wznášši se k blankytu nebes, poslední pozdravení přátelům svým z wýsse posílá a pak swětlym oblakem jako rouchem nebeským zahalen zmizí na wědy zraků lidskému.

W tomto posledním divu Páne leželo pro sw. apostoly nové oswědčení, že splni se připowěd Jeho: „Jdu Wám připrawit místo, abyste, kde já jsem, i Wy byli.“

Co Kristus apostolům slíbil, slíbil wšsem wěrným ctitelům svým, slíbil i nám pokud se k němu wěrně známe. Slíbil nám totiž dáti nebe jak pro zásluhy své tak i na odměnu pro wěrné přicinění nasse na cestě přikázání jeho.

A co jest to nebe? Nebe jest nejblazenější místo, kde Bůh obzwláště bydlí, svým wěrným a wyvoleným je twáři w twář zjewuje a jest jejich pře-welikou odplatou. Jest to místo nej-wyšší slasti. Sw. Petr byl u wytržení, když na hoře Tabor zakusil toliko předchůt radosti nebeské, a sw. Pawel, jenž w duchu u swém wytržení jen něco málo té nebeské radosti okusil, wyznal, že takowou blazenost tam Bůh wywo-leným svým udhystal, jakowěz oko ne-widalo, aniž ucho slýchalo, aniž na srdce lidské wstoupilo (1 Kor. 2, 9) Tamk prawý

ouen ráj, kteréhož zde na zemi jsme pozbyli; tam ustavičná, nikdy nestárnoucí mládež, světlo bez temnosti, krása bez proměny, utěšení bez konce, tam láska, pravda, a pokoj věčně panující.

Těto blaženosti zvláštní slast v tom spočívá, že se nebeským není co báti, by mohlo zlého cos na ně přijíti. Oni jsou zbaveni a osvobozeni všeho zlého, jak duchovního tak i tělesného. Oni nemohou již nikdy do hříchu upadnouti, neboť jsou povoláni „k bědění neporušitelnému a nepostřehnutelnému a neuvadlému.“ (1 Petr 1, 4) Nemohou také strasti a bolů tělesnými souzeni býti, neboť písmo říká: „Nebudou lačněti a žízniti více, nebude bítí na ně slunce, ani žádné horko: Bůh setře vselivou slzu z očí jejich a smrti více nebude, ani tvůlení, ani křiku, ani bolesti nebude více. (Zjev. 7, 16. a 21, 4.)

Avšak jádro a vrch této blaženosti jest Bůh sám, cíl patření na Boha a požívání ho. Neboť duše lidská jsouc od Boha a pro Boha stvořena, může toliko Bohem a v Bohu své ukojení, svou blaženost nalézt. Tuto touhu po Bohu duše stále v sobě nosí a protož nijakým způsobem pozemským nikdy ukojena býti nemůže, nýbrž zasypána jsouc všemi statky pozemskými ještě přes ně vyhlíží, kdeby svého konečného ukojení našla. To pak nalézá jedině v Bohu. Je na tomto patření na Boha postaveno jest největší blahoslavenství duše lidské, dosvědčuje též sv. Augustin, an píše: „Viděti zajiště tvář Boha živého, jest stvořené dobré. Toť jest dokonalé blahoslavenství a všecko oslavení člověka, viděti toho, kterýmž oslavil

ho.“ Z tohoto ustavičného patření na Boha nabývá duše též vždy lepšího poznání dokonalosti Božích a to poznání vede ji zase k nejlubšímu uctění Boha a jest příčinou, že se láska její k Bohu vždy více rozvíjí a radost její rozmnožuje.

Je pak v nebesích oslaven jest Bůh nesčíslnými zástupy andělů a svatých a duše lidská, jenž smí na Boha patřiti, vtáána jest v zástupy ty, zvěštuje blaženost její i tento spolek s duchy svatými. Za jejich příkladem a v souzvuku s nimi zpívá Bohu čest a slávu a tak oddává se nejblaženější činnosti.

Avšak nepožívají všichni obyvatelé nebes této blažosti v stejné míře. Všichni jsou sice ode všech strasti těla a duše na vždy osvobozeni, nepak všichni stojí na jednom stupni blaha. Praví Kristus: „V domě Otce mého jsou mnozí přibytkové.“ Kdo méně dobrého konal, menší dochází odměny, kdo více trpěl, více dobrého na světě způsobil, více Boha miloval, větší nabývá blažosti. Protož říká sv. Pavel: „Jeden každý vlastní odplatu vezme podle své práce.“ (1 Kor. 3, 8.) „Kdo skoupě rozšívá, skoupě žiti bude, a kdo rozšívá v požehnání, z požehnání i žiti bude. (2 Kor. 9, 6.)

Je pak do nebe nelze se dostatí leč utrpením, zapíráním sebe, věrným plněním všech povinností a cvičením se ve vselivé ctnosti, kdož to není? Kolikrát již slyšeli jsme to z úst našeho Spasitele. Kdož nezná podobností Páně o pannách s lampami naplněnými, k příchodu Páně připravenými? Protož pracujme bedlivě o svém spasení, bedlivěji, než jsme to posud snad činili. — Jistý zbožný a učený

muž pravil: „Rbby mnozí polowici té práce vynakládali na spasení duše své, což ji vynakládají na své zatracení, jistě by jich nebe neminulo.“ To jsou slova důležitá. Wěru, i my semo tamo běháme, hmoždíme, lopotíme a staráme se a proč? Snad jen pro své obživení nezbejší, snad dokonce jen pro své potěšení marné, bezcenné a snadno pomíjející? Tažme se jednou upřímně sebe samých: cože posud učinili jsme pro dosažení radosti nebeských,

pro spasení své duše w životě budoucím? Nejsme bloubi, že nejvyšší tento statek, že pravý a nejvyšší cíl svůj z očí ponístitime? Nuže, počneme pracowati, dokudž ještě jest den! A nebi s apóstoly též pohlédnem, k nebi ruce své pozdwihnem, k nebi touhy srdce svého rozněcujme, k nebi pospíchejme wší silou a namahou svou, aby i nás jednou Kristus přijal do stánků svých, kam pozwal a přijal wěrné apóstoly své.

IV. D o b a.

Seslání Ducha svatého a první doba církve Kristovy.

105. Seslání Ducha svatého.

Abýž se naplnilo duí padejáte po melikonoci, byli apostolé spolu na jednom místě, i stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru, a naplnil všecken dům, kdež byli. I ukázali se jim rozdělení jazykové jako oheň, a posabíl se nad každým z nich, a naplnění jsou všickni Duchem svatým, a počali mluviti rozličnými jazyky, jak Duch sv. dával jim vymlouvatí. Byli pak v Jerusalemě přebývající židé, muži nábožní, ze všelikého národu. A když se to rozhlásilo, šlo se množství a na myslí známěno jest, že je slyšel jeden každý, ani mluví jazykem jeho. I děsili se všickni a divili se říkouce: Zdalíž nejsou všickni tito, kteříž mluví, Galilejští? a kterať jsme my od nich slyšeli jeden každý jazyk svůj, v kterémž jsme se zrodili? Někteří pak posmívající se pravili: Opili jsou sladkým vínem. Petr však pozdvihl hlasu svého a řekl: Muži židé a všickni, kteříž bydlíte v Jerusalemě, toto vám buď známo: Nejsou zajiště tito, jakž se domníváte, opili, nebo teprve jest hodina ranní devátá; ale plní jsou Ducha svatého, jakž předpovědino jest

prorokem. Muži israelští! slyšte slova tato: Jezíše Nazaretského, muže, kteréhož Bůh osvědčil mezi vámi zázraky a znameními, vybali jste v ruce nepravých, a usmrtili jste. Toho Jezíše ale vzkřísil Bůh, čehož my všickni svědkové jsme; a vězte, že ho Bůh i Pánem učinil i Kristem. To pak uslyševše, ztrousseni jsou v srdci a řekli k Petrowi i k ostatním apostolům: Což učiníme, muži bratři? Teby řekl Petr k nim: Činite pokání a pokřtěn buď jeden každý z vás ve jměnu Jezíše Krista na odpustění hříchů svých; a přijmete dar Ducha svatého. Teby ti, kteříž ochotně přijali řeč jeho, pokřtění jsou; a připojilo se k apostolům a věřícím v ten den okolo tři tisíců. Trvali pak v učení apostolském a v lámání chleba a na modlitbách; a probávali majetky a statky a dělili je mezi všecky, jakž komu potřeba bylo; dávali Boha a měli milost u všeho lidu.

N o z j i m á n í.

Jest-li že rozloučiti se mají přátelé, kteří wroucně se milují, dávají si na památku, na utvorení wzájemné lásky rozličné dary, kteréž tím wzácnější

bývají, čím vznešenější jsou přátelé, | sliboval jim také převzácný dar, hodný
a čím horoucnější jest láska jejich. | krále nebes a země, hodný nevyzpy-

Když Pán Ježíš chystal se opustiti upří- | telné, nesmírné své lásky — samou
mně milované učenníky a přátely své, | třetí Božskou osobu, Ducha svatého,

řka: „Ať já prositi budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky.“ (Jan 14, 16.)

Slovu svému Pán Ježíš dostal padesátý den po velikonocích, a desátý po svém nanebevstoupení. Padesátý den po velikonocích byla židovská slavnost letnic, ob Boha v starém zákonu ustanovená na poděkování za žně, kteréž v teplých krajinách svaté země již v tento čas počínají; a potom také co památka na desatero Božích přikázání, kteréž padesátý den po zabiti beránka „welké noci“ v Egyptě Bůh na hoře Sinai lidu israelskému byl dal. V den židovských letnic sestoupil tedy Duch svatý, slibovaný Utěšitel na učenníky Páně, a překrásně takto i časem, kdy sestoupil, i způsobem, jakým sestoupil, ukázal, že slavnost židovská byla jen obrazem slavnosti křesťanské, zvané svatodušní.

Židovská slavnost letnic byla slavnost žní, a křesťanská slavnost nám představuje duchovní žni, an v tento den stábečko Ježíše Krista v tři tisíce duší jest rozmnoženo. Židovská slavnost pamatovala na desatero božích přikázání rytých v desky kamenné a křesťanská slavnost pamatuje na zákon Pána Ježíše, kterýž Duch svatý písmem plamenným psal nejprvé v srdce apoštolů, a potom i v všech ostatních věřících. Židovská slavnost konečně byla padesátý den po zabiti beránka a po východu z otroctví Egyptského, křesťanské letnice jsou padesátý den od zabiti Beránka Božího, a od vykoupení člověčenstva z otroctví knížete temnosti. Sestoupil pak Duch svatý o 9. hodině denní, v kteroužto hodinu započínala modlitba a oběť v chrámu Jerusalemském, a do kteréžto doby nikomu ze

židů nebylo dovoleno, zvláště o svátcích, něčeho požívat; tedy lační a modlitbou v duchu připraveni přijali učenníci Páně Utěšitele nebeského, a světlo ranní obrazem bylo duchovní jasnosti, jenž nastala světu.

Spůsob pak, jakým Duch svatý sestoupil na apoštolů Páně, převýborně oznamuje dary, které Duch svatý vyplil do srdcí jejich. „Stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru, a naplnil vseděn dům, kdež byli.“ Zvuk tento nebyl něco přirozeného; neb přicházel „s nebe,“ tedy shůry, odkud víchry nepřicházejí; ale zvuk tento byl ozvěna hřimání na hoře Sinai; tam byl od Boha zákon přísné spravedlnosti, zde zákon uchvacující lásky stanoven. A zvuk ten naplnil vseděn dům, v němž apoštolové s věřícími pohromadě byli, a odtud rozšířil se po celém Jerusalemu, a proto veliký zástup lidstva se sběhl, aby zvěděl, co se děje. Jako víchry rychle veliké prostory prolitue, tak je záračnou rychlostí svaté ewangelium po oboru země rozšířilo; jako prudký víchry poráží, co v cestu se mu klade, tak moc Ducha svatého s nepřekonatelnou mocí přemáhala vsedchny překážky, kteréž v cestu je stavěly rozšířování víry Ježíše Krista. Zarytost i násilí židů, učenost i umění i pronásledování pohanů marnými se ukázaly býti překážkami. Síla ducha svatého přemohla je, za 300 let bojování Jerusalem vyvrácen, učenost pohanů zahanbena, modly jejich rozbity, a kříž Kristův vztyčen na praporech císařských, ctěn v chrámech křesťanských, zakotven v srdcích lidských, porážel divoké náruživosti, přemáhal nepravosti a rozšířoval nejkrásnějších ctností křesťanských!

Jako Mojžíšovi ukázal se Hospodin všemohoucí v kéri, jenž hořel a neshořel, tak Duch svatý sestoupil v podobě plamenů, aby ukázal, že Jeho celá bytost jest plamenná láska, jenž srdce lidská rozněcuje, aby hořela též láskou k Bohu a bližnímu. Jako kde je oheň, tam ustupují temnosti, a světlo se rozširuje, tak Duch svatý zapudil temnosti, jež posud obličovaly rozum i samých apoštolů, aby ob té doby jasné učení Boží poznávali, a i jiným je jasné sdělovali. Proto Petr i hned nyní s takovou moudroší a s takovým uměním kázati počal, že slova jeho jako meč srdce posluchačů pronikala.

Jako oheň hřeje a zapaluje, tak Duch svatý rozpálil srdce svatých apoštolů, tak že nicého více na světě nehledali, než-li oslavit Boha a Mistra svého, a oblažovati lidi učením Jeho. Jako v ohni mnohé věci ztvořnou, a stálosti nabývají, tak ctnost apoštolů a věřících ob Ducha svatého stálosti nabyla, a i v nejhrošších utištěních a protivenstvích se osvědčila. Dříve byli bážliví a nesmělí; když Pán Ježíš byl jat, rozutekli se, ano Petr třikrát Pána zaprel; po smrti Páně při zavřených dveřích se mobilili z bázně před nepřáteli Ježíšovými; nyní ale přijavše Ducha svatého nicého se více nelekají, směle a veřejně vystupují a káží, a první mezi nimi Petr, říká: „Muži israelští, Ježíše Nazaretského jste utištěovali, toho ale Bůh vzkřísil, toho učinil Pánem, dle Jeho učení žiti učíte; proto dejte se pokřtiti ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů svých.“

Posílil Duch svatý apoštoly, tak že nejen veřejně vystoupili, učení Ježí-

še Krista hlásající, ale že pro mistra a Boha svého a učení Jeho žádné protivenství, mudy, hana, ani potupa jim obtížny nebyly, ano že i za šťastné se pokládali, mohli-li pro Ježíše trpěti! Duch svatý jim dal tedy zmužilost, statečnou vůli, aby nežádných překážek se nelekali; rozum jim osvětil, aby učení Pána Ježíše úplně poznali; srdce potěšil a občerstvoval, aby silní byli v dobrém, a i jiným za příklad sloužili.

Duch sv. pak sestoupil viditelně, v podobě ohnivých jazyků, aby podobou jazyků ukázal na dar jazyků, kterých apoštolům udělil, aby všem národům srozumitelnými mohli se učinit; a že jazykové byli rozdělení znamená rozličné dary Ducha svatého, kterýmž obdaril věřící Kristovy; a že posadili se jazykové na ně, významávají, že, jako v nebesích Bůh trůní nad cherubíny, ob té doby Duch svatý panovati bude apoštolům a jejich nástupcům, jakož to Kristus Pán prvé byl přislíbil slovy: „Až já projiti budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky.“

O jak veliká, nemyslná jest láska Spasitele nasseho! Člověka pozdvihl k nebesům, a Boha, Ducha svatého posílá na zem! Dpět tedy spojil se Bůh s člověkem, ob něhož strze hřích byl odloučen! Duch svatý, co zástupce i nástupce Pána Ježíše pojí se s církví! Co Pán Ježíš započal, to Duch svatý dokonává; co Syn Boží vykoupil, Duch svatý posvěcuje; co Spasitel vydobil smrti svou, to řídí a zachovává z Otce a z něho vyšlý Duch svatý!

Duch svatý tedy apoštoly pobádal a sílil, aby činili, čemu Pán Ježíš

je naučil, a tak působí i v nás jak jistí sv. Pavel: „Bůh jistě jest, kterýž působí v nás i chění i dokonání podle dobré vůle své.“ (1 Filip. 2, 13.) A pomocí této mánie jistě ve svrchované míře zapotřebí. Vždyť i my často nechápáme učení Boží, kteréž tak odporuje jest zákonu panujícímu v údech našich. Duch svatý teby rozum náš osvětluje, mysl moudrosti naplňuje, a abychom dle poznání pravdy i žili, slabou vůli naši silí; když v rozpácích jsme, zbašit tu neb onu těžkou věc od nás Bůh žádá. Duch svatý nám radí; abychom vždy Jeho vůli na zřeteli měli, ji vždy konati uměli, dává nám dar umění; srdce naše rozplaměňuje ohněm zbožnosti, a hlasem svědomí k nám mluví, bychom se báli Boha a Pána svého urážeti, uče nás takto bážni Boží, kteráž jest počátek veškeré moudrosti.

Tyto pak dary uděluje nám hlavně ve svatých svátostech, a i kdykoli upřímnou modlitbou o pomoc k němu se utíkáme, a sliby jemu při přijímání svatých svátostí učiněné, z plna srdce obnovujeme.

Wšedňny tyto dary Ducha svatého nicím si zasloužiti nemůžeme, On beze vsí zásluhy naši nám je udělí a protož je milostmi nazýváme. A že Duch svatý svými milostmi nás dokonalejšími, světějšími činí, říkáme, že Duch svatý nás posvětčuje, a milost Jeho, že jest teby posvětčující milost, a On sám co dárce svátostí, posvěceni, že jest duch „svatý.“ —

Každoročně slavíme památku seplání Ducha svatého o svátých svátostech; v tu dobu teby připomínejmež si s wděčností vzácné dary, kteréž Duch svatý apoštolům i nám na svět přinesl;

běžujemež se srdcem vroucím za dary jazyků a zraků, kteréž apoštolům udělil, aby člověčenstvo uvěřilo slovom jejich, že ob Boha poslání jsou, a že Ježíš Kristus Bůh jest, kterýž tak velikou moc jim dáti mohl; běžujemež Bohu každobenně za neocenitelnou milost, že učinil nás dítkami té velké, převzácné rodiny, kterouž Pán Ježíš založil, a v kteréž Duch svatý až do skonání světa svůj rozbil stán! Před každou důležitější práci vzhývejme Ducha svatého, aby náš rozum osvětloval, naši slabou vůli dle své svaté vůle řídil a spravoval i srdce naše posiloval; rcemež skroušeně:

„Přiď svatý Duse, a naplň srdce svých věrných, jenž jsi národy rozličných jazyků v jednotě víry shromáždil. Bože, který jsi srdce svých věrných osvětlením Ducha svatého vyučil, bež nám v témž Duchu pravé věci smysleti, a z Jeho potěšení vždycky se radovati!“ Amen.

106. Petr a Jan uzdravili chromého.

Petr pak a Jan chodili do chrámu v hodinu modlitby. Byl pak muž jeden, kterýž byl chromý od narození svého. Toho každý den přinášeli a kladli ho u dveří chrámových, kteréž slouhou krásné, aby prošel za almužnu těch, kteříž vcházel do chrámu. Ten uzřev Petra a Jana vcházeji do chrámu, prošel aby dostal almužny. V pohleděv naň Petr s Janem řekl: Hleď na nás. A on pilně hleděl na ně v naději, že něčeho od nich dostane. Teby řekl Petr: Zlata a stříbra nemám, ale co mám, to tobě dám: We jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod! A ujal jej za ruku jeho pravou, pozdvihl

ho; a on vyskocilo, stál a chodil, i wessel s nimi do chrámu, poskakowal a chválil Boha. I naplnění jsou úžasem a divením wšickni, kteříž tu přítomni byli. A sběhl je lid wšeckn k Petrowi do síně, kteráž slowe Salamounowa. Wida to Petr, promluwil k lidu: Muži israelsští, co se divíte tomuto, aneb co hledíte na nás, jakobychom swou silou neb mocí byli učinili, aby tento chodil? Bůh Abrahamůw, a Bůh Isákůw a Bůh Jakubůw a Bůh otců nassich oslawil Syna swého Ježíše, kteréhož wy jste zapřeli před Pilátem, a profili jste za muže wražedníka, aby wám byl darowán, ale půwodce života jste zabili, kteréhož Bůh wzkrísil z mrtvých, čehož my swědkové jíme. A wíře w toho Ježíše uzdraven jest tento. I uwěřili opět mnozí a dali se pokřtiti.

N o z j i m á n í.

Žalostný dojista byl staw ubožáka chrámého, kterýž od narození swého na cizí pomoc byl odkázán, a jen z přebytku swých bližních hlad ukójiti, a skromé swé potřeby zaprawiti mohl. Jen oko měl zdravé, kterýmž owšsem jen velmi obmezenou prostoru přehlednouti mohl; měl i řeč — aby mohl prositi. Seděl u brány chrámové, zwané krásné, poněwadž mezi mnohými branami chrámu wyuikala velikostí a nádherou, jsouc mistrnou prací zbdělána, a wzácným kowem obložena. Do wznesšeného welechrámu Hospodinowa ale newstoupil, až od Petra we jmenu Ježíše Krista Nazaretského uzdravení dostel.

Tak w duchowním smyslu ochromeno přichází na tento swět pokolení lidské, přinássejíc do života tohoto sebou hřích prvotní i se wšsemi následky du-

šewními i tělesnými; zahynout by muselo bez milosrdenství Slitowníka nebestého. Oko rozumu má sice, ale krátkozraké, kteréž jen nedokonale poznává věci, blaha dušewního se týkající; má ale také řeč — tu prosbám. Sedí u krásné brány, to jest uprostřed krás swěta tohoto, aniž by wcházelo do swatyně Hospodinowy, kteréž nehodným se učinilo prominěním swým. Ale prosba mu pomůže, upřený zrak na Petra spásu jemu přinese, a jméno Ježíše Krista ho uzdrawí, až Petr wlastní rukou jemu požehná. —

Ježíš Kristus dojista častěji šel okolo chrámého do chrámu, a mohl ho uzdrawiti sám, ale učinil tak teprw rukou Petrowou; mohl Ježíš Kristus i duchowně ochromené lidstvo sám powznésti, ale wywolil si k tomu Petra a společníky jeho, aby oslawowali nejen ukřižowaného Ježíše, ale i toho, kteréhož On poslati slíbil — Ducha swatého.

Swatí apostolové konali powinnost sobě uloženou. Sned o slawnosti swatobušni, když Duch swatý na ně šstoupil, wystoupil Petr, co hlawa apostolů, „co skála, na které Kristus wzbdělal církew swou tak mocně, aby ani brány pekelné ji nepřemohli,“ a kázal učení Ježíše Krista Nazaretského, ukřižowaného, a tři tisíce těch, kteříž uwěřili, přijal we sbor učenníků Ježíšowych křtem swatým; a podobné, když chrámého před branou krásnou uzdrawil, pět tisíc nových wěřících získal Kristu. Sbor tento brzo se rozmnožowal přispěním Ducha swatého a úsilím swatých apostolů mezi židy a pohany, a w krátké době členy swé čítal mezi wšsemi národy, tehdaž známými; mezi chudými i bohatými, wznesšenými i prostými; we wšsech značnějších městech tworily se

spolků myznámačů učení Kristova, cílí křesťanů. Všichni ale přijati byli viditelně křtem svatým do tohoto svatého společenstva, všichni to samé učení, kterémuž Ježíš Kristus učil, a kteréž svatí apoštolové hlásali, myznávali; všichni těch samých svátostí, kteréž Ježíš Kristus ustanovil, užívali; všichni měli za nejvyššího svého představeného neviditelného — Pána Ježíše; za nejvyššího představeného viditelného — svatého Petra, ob Pána Ježíše k úřadu tomu ustanoveného, ac mnozí od jiných apoštolů než od svatého Petra na míru byli obrázení.

Všichni ti, kteříž skrze svatý křest viditelně mezi křesťany byli přijati, jedno učení myznávali, jedněch svátostí užívali, jednu nejvyšší viditelnou hlavu, svatého Petra uznávali, zvaní jsou křesťané pravověřící, a sbor všech pravověřících křesťanů nazval Pán Ježíš církev. Ti, kteříž v církvi ob Ježíše Krista k učení jsou ustanovení, jsou církev učící, jejichž nejvyšší hlava byl svatý Petr. Ti, kdož v církvi učení Boží poslouchají, jsou církev slyšící.

Pán Ježíš ale řekl apoštolům svým: „Ať já jsem s vámi až do skonání světa;“ svatí apoštolové ale zemřeli jako jiní obyčejní lidé; kterať že tedy mohl říci Pán, že jest s nimi až do skonání světa? Dojistá, že jen tenkrát jsou slova Páně pravdivá, když se vztahují i k těm, kteréž povolili si svatí apoštolové za své řádné pomocníky a potom i nástupce. Měli-liž ale svatí apoštolové práva, voliti a ustanovovati si nástupce? Dvšsem že měli; neb zřejmě Pán Ježíš jim řekl: „Pokoj s vámi; jako mne poslal Otec, tak já posílám vás“ (Jan 20, 21),

jakoby řekl: aby mezi vámi panoval mír a pokoj, volte si zástupce, jako volil jsem si já vás, a zanecháte jim ta samá práva, jakž svěřil jsem i já vám.

A dle nařízení Páně svatí apoštolové i jebnali; oni světili starší za biskupy, a ustanovovali je co představené v rozličných obcích křesťanských, s rozkazem, aby i oni své nástupce si volili a posvěcovali. Tak posvětil na příklad svatý Pavel Timothea a Tita za biskupy, a poslal onoho k rozličným osadám křesťanským, tohoto ustanovil zvlášť biskupem na ostrově Krétě, a psal mu později list, či epistolu, v které se dočítáme v 1. kap. 5. v.: „S té příčinou zanechal jsem tebe v Krétě, abys to, čehož tam ještě potřebi, spravoval, a ustanovil po městech starší (t. j. biskupy a kněze), jakož i já při tobě jsem zřídil.“ Nástupcové svatých apoštolů volili své opět nástupce; tito opět jiné, a tak bez přetržení se dělo a děje až na nynější dobu, a každý biskup nyní může svou hodnost a mocnost biskupskou až od samých apoštolů, a tedy také od Pána Ježíše; a taktéž každý kněz moc a důstojnost svou bere skrze vzkládání rukou biskupových až od některého ze svatých apoštolů, a tím až od samého Pána Ježíše.

Jako vůbec byla vůle Spasitele nasseho, aby apoštolové volili si nástupce, kteříž by až do skonání světa v církvi učili, ji co pastýřové řídili, a členům jejím svátostmi přísluhovali: tak chtěl též, aby po všechny časy stávalo nejvyšší viditelné hlavy církve, chtěl aby svatý Petr měl nástupce, kterýž by vrchní správu vedl nad církvi celou. A kdo jest ten vrchní správce? zajiště

žádný jiný, leč ten, který dosedá na stolec Petráv; a kde byl stolec Petráv? Kdež jinde než v Římě, kdež svatý Petr 25 roků apoštoloval, a pro Ježíše Krista na kříži život svůj dokonal. Každý tedy biskup, kterýž náležitě zvolen jest za nástupce svatého Petra v Římě, bědi i všechna práva a důstojnosti, v kterých svatý Petr od Pána Ježíše byl ustanoven.

Jako za dob svatých apoštolů k pravověricím údem církve počítali se všichni, kteříž viditelně strže křest svatý do církve byli přijati, kteříž celé učení Ježíše Krista uznávali tak, jak ob svatých apoštolů byli se jemu naučili, těch samých svátostí užívali, a za nejvyšší hlavu spolků či jednot svatého Petra uznávali, a dobročinných církví se nazývali: tak až posud církev jest viditelně shromáždění všech pravověricích křesťanů, buď hodných buď i nehodných, jen když mají na sobě v pravdě známky, podle nichž pravověrici se poznávají; jestliže totiž papeže v Římě za nejvyšší viditelnou hlavu uznávají, a co takovou ho poslouchají, učení Ježíše Krista tak, jak apoštolové učili, a nástupcové jejich až podnes vykládají, uznávají, a těch samých svátostí užívají.

Kdo by tedy kterýkoliv členek víry, kterýž církev učící vplýžila, upíral, aneb jináče vykládal, přestává býti pravověricím křesťanem. Kdoby svátostí některou pohrdal k. p. svátostí manželství a dal se toliko na úřadě oddati, přestává býti pravověricím křesťanem, aneb kdožby nechtěl svatého Otce uznati za nástupce sv. Petra cíli za hlavu církve, přestává takéž býti údem církve katolické. —

O Duffe svatý! osměl rozum náš k pochopení víry Ježíše Krista, posiluj vůli k věrnému plnění příkazání jeho, rozhojní milost v srdci k hodnému přijímání svatých svátostí a dej nám s nejvyšším pastýřem církve jednou v slávě tvé věčné účastenství.

107. Petr a Jan před radou židovskou.

Uslýševše kněží a Fariseové o tom, což se stalo, jali Petra a Jana a vsadili je do žaláře. Druhého pak dne shromáždila se knížata kněžská a Fariseové a zákonníci, a předvolavše Apoštolů, tázali se jich: Jakou mocí aneb v kterém jmenu učinili jste to my? Tedy Petr naplněn Duchem svatým řekl: Knížata libu a starší! Poněmadž nás soudíte pro dobrodini, kteréž jsme učinili člověku nemocnému, známo buď všechněm vám, i všemu libu israelskému: Ve jmenu Pána našeho Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste my ukřižovali, jehož ale Bůh zkrčtil z mrtvých, strže toho stojí tento před vámi zdrav; neb není v žádném jiném spasení; a není jiného jména pod nebem daného lidem, strže kteréž bychom měli spaseni býti. Nemohouce Fariseové a nejvyšší kněží zapřítí zářaku, kterýž je stal přede vším Jerusalemem, zapověděli Apoštolům, aby nemluvíli ani učili ve jmenu Ježíšovu. Tedy Petr a Jan řekli jim: Sudte zdali to spravedlivé jest před obličejem Božím, abychom vás více poslouchali než Boha, neb nemůžeme nemluvíti toho, což jsme viděli a slyšeli.

N o z j i m á n í .

Pán Ježíš před svým odchodem z tohoto světa předpověděl apoštolům, že mnohá protivenství budou muset pro něho snášeti, a před soudy se zodpovídati, ale potěšil je také slovy: „Nechtějtež pečovati, kteráť se zodpovídáte; Duch svatý, kteréhož vám po odchodu mém posílá, na mysl vám dá, co a kteráť byste mluviti měli.“ Ažhle, zajatý, nenápadně rybář Petr stojí již na soudu je svým společníkem Janem, a „naplněn Duchem svatým“ s takovou mocí a moudrostí mluví, a jedinou cestu ku spasení ukazuje, že mu učení kněží židovští, zákoníci a fariseové odpověditi nemohou. „Není to žádnuším jiným spasením“ jest rozum slovo Petrových, „a není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom měli spasení býti, leč ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, kteréhož vy jste uctívali, kterého ale Bůh vzkrásl z mrtvých, a skrze toho tento chrám stojí před vámi zbrán.“

Začto tento jeden skrze jméno Pána Ježíše od neuhu tělesného zbrán jest učiněn, tak uzdraveno má býti celé pokolení lidské od neuhů duševních — ob hříchů — ve jménu téhož Pána Ježíše, kromě kteréhož není uzdravení, není spasení! A není tedy jiné spásy, leč v církvi Pána Ježíše, vzdělané na skále Petrově, kteréž Pán Ježíš vsadil moc odemždal, aby mohla ve jménu Jeho člowěčenstvo k spasení uvéstí.

Kde ale nalezneme pravou církev Kristovu? Katolická církev sice říká, že ona jest pravou newěstou Veránka Božího, tak ale mluví také církve helwetů, lutheranů, Rusů, Bulharů a

jiných; který tedy z těchto náboženských spolků křesťanských jest pravá církev Kristova?

Pánu Ježíšovi na tom záleželo, aby všichni lidé ku spasení přišli; právě proto na svět přišel, a za smíření člowěčenstva s Bohem život svůj obětoval; aby tedy nikdo pochybovati nemusel, kde jeho pravé učení se nalézá, ozdobil tu církev, kterou založil tak, aby ji každý, kdo pravdu a spasení své duše upřímně hledá, poznati mohl. Pán Ježíš církev svou nazývá „městem na hoře,“ kteréž tedy každý zdaleka pozorovati může; také ji nazývá „svící horící, na svícen postavenou aby svítala všem,“ a obe všech poznána býti mohla.

První známka pravé církve, s kterouž ob nepravých církví se rozeznává, jest její jednota, a sice:

a) Církev pravá může býti jen jedna co do počtu, poněvadž Pán Ježíš jen jednu církev založil; praví k Petrowi: „Ty jsi skála, a na té skále vzdělám církev svou,“ tedy ne církve, ale církev, to jest jednu. Pán Ježíš tuto svou církev nazývá owcincem (jedním), kterýž mnoho owcí w sobě chová, nazývá ji roli (jednou), na kteréž pšenice i koukol roste (t. j. w které i dobří i zlí jsou oudové). Pán Ježíš také připodobňuje církev sítí (jedné), w kteréž zachytily se ryby dobré i špatné, a svatý apoštol Pawel ji jmenuje tělem, jehož hlavou jest Kristus. Začto nemůže jedna hlava patřiti k wícero tělům, tak nemůže ani jedna hlava Ježíš Kristus patřiti k rozličným sobě odporujícím církvím.

b) Církev musí býti ale také jedna co do učení a prostředků poswěcujících. Kdyby nebylo tak, nýbrž kdyby

sbor náboženský protestantů, neb českých bratří, neb husitů a t. d. každý pro sebe byl pravou církví Kristovou, co by z toho sledovalo? To, že Bůh ve svých výpovědích sobě odporuje, což jest věc zhola nemožnou. Neboť katolici učí, že Pán Ježíš v nejsvětější svátosti jest skutečně co Bůh i co člověk přítomen; nekatolici tomu odpirají. My tvrdíme, že jest očištěn, kde by buď po smrti jako v nějakém žaláři časné tresty si odbyl; jiní učení to zamrhují. Církve katolická učí, že potřebí nám se káti ze hříchů, abychom odpustění u Boha dostali; jiní zase praví, že netřeba pokání, ale jen víry, a kdo věří, že i bez pokání i bez dobrých skutků do nebe se dostane. Katolici učí, že jest sedm svátostí, z kterých jako ze sedmi pramenů prýští se posvěcení do buďse naši; jiní uznávají svátosti jen dvě nebo tři, a k tomu se všemu učí, že prý jsou svátosti jen k tomu užitečné, aby víru v nás rozmnožily. a t. d. To i ono tedy sobě tak odporuje, že obé nemůže býti z jednoho pramene, nejméně z Boha, jenž jest věčná pravda.

Pán Ježíš také mluví vždy jen o jedné církvi, a tudíž taky z mnohých křesťanských sborů, jež se jménem církve honosí, jen ten může býti pravou církví Páně, který jest sjednocen ve svém učení, nikdy a nikde si neodporuje, nikdy dle libosti některého člověka články víry nepřipouští, ani nemění, ale čemu Ježíš Kristus učil, až na nynější den neporušené zachovává.

c) Církve Ježíše Krista musí být ale také jedna co do hlavy své; neb Spasitel náš porovnává ji s královstvem, domem, loubí, ovcincem. Jest-li jest církve královstvím, musí mít jed-

ného krále; je-li tělem, musí mít jednu hlavu; je-li domem, musí mít jednoho hospodáře; je-li loubí, musí mít jednoho nejvyššího řiditele; jest-li je ovcincem, musí mít jednoho vrchního pastýře. A tento král, neb nejvyšší řiditel musí býti viditelný, poněmabž poddaní jeho jsou lidé, kteréž viděti můžeme, kteříž viditelně strže křest svatý úby církve se stávají. Za tuto nejvyšší viditelnou hlavu ustanovil Pán Ježíš Petra a tudíž pravá církve tohoto za nejvyššího představeného uznávati musí.

V církvi Kristově nemůže býti leč jen jedné hlavy i proto, že při povstalých hádkách o učení víry aneb o mravech musí býti jeden nejvyšší soudce, jenž by rozepři sporných stran nade vši pochybnost rozhodnul; jinak by jednota v učení brzo vymizela, kdyby každý jednotlivec učení Pána Ježíše dle svého rozumu a náhledu vykládati směl.

A skutečně dějepis všech věků nás učí, že svatí otcové, spolehajíce na zaslíbení Páně svatému Petru učiněná, a na právomocnost mu udělenou, vždy k Petru, cíli k rádným jeho nástupcům v Římě, co se středu jednoty se obraceli, a jejich nálezy u věcech víry a kázně s pokorou přijímali, i jich poslušni byli.

Kdo pravdu hledá, snadno nahlédne, že se tyto známky pravé církve toliko v katolické církvi nacházejí. Ona jest jediná pravá, samospasitelná, kromě které nelze naléztí pravého zjavení Božího a pravých prostředků k spasení; ostatní sbory křesťanské jsou haluze v pozdějším tepru věku z ní vyrostlé a od ní odštěpené. Ona chová a hlásá totéž učení, které hlásali sv. apoštolové a sv. Otcové.

Učení její táhne se ob jejího počátku po vssecky věky jako tatáž osnova až do nassich dnů; a zajdi do kterého chceš dílu světa, vsfudy w katolickém kostele uslyšiš tytéž články wíry, w jiném suab jazpku; nalezneš totéž jádro, ac w jiné suab sskorápce. Na proti tomu učení jiných tak zwaných církwi nekato-
 lických změnilo se rozličnými věky a mění se i w těchto dnech. A že se toliko katolická církev honosí jednou nejvyšší hlavou, kteráž jest prostředkem jednoty w ní a kteráž sídlo své má w Římě co biskup Řimský, kdož to newí? Na-
 proti tomu jiné sbory náboženské w každé jiné zemi mají jinou hlavu svou. Ře-
 zení jejich na mnoha místech přesslo pouze na zemské jejich knížata a tudíž nemůže býti mezi nimi žádného pravého a trwalého usjednání ani w učení, ani w církevním životě.

Posud nyní sám, milý čtenáři, jak possetile mluví ti, kteříž bí, že je wíra jako wíra, jen když prý wěří w Krista; jakoby jedno bylo, zda-li co katolí-
 w nejsvětější Swátosti Pánu Jezíši se klaním, neb co nekatólík jí mám za ponhý chléb; zda-li slova Kristowa беру w pravém smyslu, čili w nepravém, zballi chodím w světle čili we tmách duchovních.

D též bychom vsfichni. kteříž jedni jsme w učení, w přijímání swatých swá-
 tosti, a jednu nejvyšší hlavu uzná-
 wáme, byli wždy i w lásce jedni, a takto odpůrcům ukazovali wyborno-
 st učení pravé církwe! Zajisté bychom tím mnohé lidi církwi a spáse jejich získali, neboť jak praví staré přísloví: „Slo-
 wa mohou k činům pohnouti, příkla-
 bowé ale mocně za sebou táhnou,“ a jiné bí: „Dle owoce soubíme na strom.“

108. Ananiáš a Saffira.

Mezi těmi, kteříž probávali statky své a přinášeli k apofstolům, aby roz-
 děleny byly mezi vssecky, byl také muž jeden jmenem Ananiáš a manželka jeho Saffira. Ten probal pole, a ujal s wě-
 domím manželky své něco peněz za pole, a přinesl nějaký díl k apofstolům. I řekl Petr: Ananiáši proč pokoušelš bábel srdce twého, abyš ty lhal Duchu swatému, a listiwě ujal z peněz za pole? Proč jsi tuto wěc učinil w srdci swém? Neselhal jsi lidem ale Bohu. Uslyšem pak slova ta Ananiáš padl a byl mrtew. I přišla bázeň weliká na vssecky, kteříž to widěli. Někteří pak mládenci wynešli mrtvého a pochowali ho. Asi po třech hodinách přišla i manželka jeho newě-
 douc, co se bylo stalo. I řekl jí Petr: Powěz mi ženo, za toliko-li jste probali pole? A ona řekla: Ano, za toliko. A Petr k ní: I co jste se smluwili, abyšte pokoušeli Ducha Páně? Gle sotwa odesli, kteříž pochowali muže twého. A sotwa to řekl Petr, i ona padla před nohy jeho, a umřela. I stala se bázeň weliká mezi wěřícími, i mezi vssemi, kteříž to slyšeli. Strže ruce apofstolů pak báli se dimowé a zázra-
 kowé w lidu, a wždy více se rozmahalo množství wěřících w Pána.

Rozjímání.

1. Divná to wěc, pomyslí si mnohý, čta o hřích Ananiáše a Sa-
 firy, a o welikém jejich trestu. Pro nepatrnou lež to nepřisnější potre-
 stání! — Jest-liže ale uwážime vssechny okolnosti této pobíwné události, ukáže ona se nám w cela jiném světle. Ana-
 niáš co křeskan musel wěděti z wíry

i ze zkušenosti, že skutky, kteréž apo-
stolové konají, nejsou konány silami
lidstými, přirozenými, ale že Duch swa-
tý, Spasitelem slibovaný, najisto w
apostolích vládně. Jest-liže tedy částku
peněz za prodané pole stržených podržel,
a zbytek k apostolům přinesl, a je pře-
tvářil, jakoby wse odváděl, byl pod-
wod jeho rouháním se Duchu swatému,
tak jako by třetí Božskou osobou mohlo
tajno zůstat, co Ananiáš učinil. Bylo
to ale také i pokrytství před církví,
před kterouž chtěl mít cest, jako by
wssechno jmění byl rozdal na potřeby
její. Proč nenechal si pole své, neb
wssechny peníze stržené, aneb část tak
velkou, jakou chtěl? možby žádný ho
k tomu nenutil, aby církví majetek svůj
wěnomal. Ale on lhal a podváděl —
z lakoty. Chtěl část peněz pro sebe
pobržet, a přece potom ze společné
pokladny bráti pobílu na wžiwu, jakož
brávali ti, kteříž dobrovolně wssecken
svůj majetek církví byli darowali.

Petr, hlava církwe, poznal w „Du-
chu swatém,“ kterýž jim vládnul, pod-
wod, lakotu i pokrytství Ananiášowo,
a trpce mu je wytkal, řka: „Neselhal
jsi lidem, ale Duchu swatému — Bohu,“
kterýž církví vládně. A Bůh skutečně
jám poustil potupu církví swaté uči-
něním, trestaje smrtí tělesnou podwod-
ného Ananiáše i spolčenou s ním
Safiru.

Smrt tělesná Ananiáše a Safiru
jest jako obrazem smrti duchovní, kteráž
přichází na každý hřích těžký. Bůh ne-
trestává sice wždy na místě, nýbrž
dlouho čekává na obrácení hříšníka;
běda ale těm, kteříž lhůtu ku pokání
projíti nechali, míru hříchu naplnili, a
před soudnou stolicí Pána Ježíše před-
stoupí! Běda těm, kteříž nejednou, ale

stokrát, tisíckrát snad lhalí Duchu swa-
tému, více dbajíce na nasseptávání
zlého ducha, jehož na křtu swatém
slavně se byli obřekli, než na slovo
Ježíše Krista a církwe Jeho, Duchem
swatým řízené, kteréž na křtu swatém
se byli zaslíbili! Běda těm, kteříž lhou
Duchu swatému, činíce chybby své w
swaté zpovědi menššími, a jen s polowic
se zpovídají, aneb o polepsšení a o wa-
rowání se nebezpečných míst a příležitosti
w ničem se nestarají! Běda těm, kteříž
pravdy učení Ježíše Krista zlomyslně
překrucují; co zlého jest, dobrým nazý-
wají, co dobrého, zlým neb směšným
činí, a ze hříchu, smrti, Boha, a božích
přikázání drze sstásky si tropí; běda jim,
nebo hříchové jejich nebudou jim ani
w tomto ani w onom životě odpustěni;
neb kdo Duchu swatému lže, Jeho mi-
lostmi pohrbá: stává se jich nehodným,
a bez pomoci Poswětitelce Ducha swa-
tého do nebe se nedostane! —

2. Duch swatý řídil církew za časů
apostolských, a tak čini až do tohoto
dne, dle zaslíbení Ježíše Krista: „A
jáť prositi budu Otce, a jiného Utě-
šitele dá wám, aby s wámi zůstával
na wěky, Duchu pravdy; u wás zů-
stane, a u wás bude.“ (Jan 14, 16. 17.)
Jestliže ale církew ob nejswětějšího
Ježíše jest založena a Duchem swatým
ožiwena a řízená, tož ona též swatá
býti musí. A to druhá jest známka
pravé církwe.

Toliko církew katolická může se
právem nazýwati církví swatou.
Neboť kdo jest jejím zakladatelem
leč Ježíš Kristus, nejswětější Syn
Boží? On jí wybdělal na základu apo-
stolským a prorockým a na skále, jenž
byl Simon Petr. Toho jí nemohou
upřiti ni odpůrcové její. A ona toliko

zahrnuje a poskytuje prostředky k dosažení svatého života; má pravé učení a setméro ob Krista ustanovených svátostí.

Ostatně sloví: „církev jest svatá,“ nemá se rozumět tak, že by i každý její úd svatým býti musel; neb sám Kristus Pán přirovnává církev roli, na kteréž roste nejen pšenice, ale i koukol až do času žní; také jí přirovnává síti, v které i dobré i špatné ryby se nalezájí až do té doby, kdy špatné od dobrých budou odloučeny a vyvrženy. V církvi tedy jsou úbové také nesvatí, hříšní. Nicméně-li ale pravíme: církev jest svatá, tak víme to proto, že ona na křtu svatém pro svatost a pro nebe nás posvětila, a že ona má svaté svátosti, kteréž jí Pán Ježíš odevzdal co sedm pramenů, z nichž by věřící milosti Ducha svatého čerpali, a se víc a víc posvěcovati mohli.

Nikáme-li, že církev katolická jest svatá, tož to dále znamená, že ona všedny údy své dle učení Ježíše Krista ku svatosti vždy vedla, a posud vede; jakož v pravdě ze všech téměř bewaténácti věků trvání církve máme hojnost svatých mužů i žen, starců i dětí, panen i mládevců! Steni stánu, kterýž by mezi svatými neměl wzoru a příkladu. Máme netoliko svaté biskupy, kněze, jáhny, svatá knížata, svaté panstvo, ale také svaté služebníky, svaté řemeslníky, svaté rolníky, a svaté vojiny, kteréžto všichni řídíce se co nejswědomitěji zátony Páně, jak se jim ob církve katolické naučili, wrch života dokonaleho, svatého dostoupili, a ob Boha zážraky jsou wyznamování býti.

Nechť jinowěrci jen jediným svatým se wykážou, jehož Bůh strže zážraky

býl by oslawil, a rádi potom uwěříme, že i oni mají církev swatou. To ale posud se nestalo, a státi nemůže, poněwadž Bůh nejwšš pravdomluwný a swatý nemůže sobě odporowati, nemůže doswědčowat swatost církwe katolické, a též církwi jiných, kteréž jí zcela opácné učení wyznávají.

3. Je-li ale církev swatá, nemůže býti spojena se lží neb bludem, t. j. je-li církev swatá, musí být i neomylná we swém učení o Bohu, o člověku, a o powinnostech člověka k Bohu. Swatá církev musí býti neomylnou, kdykoliw buď na swému všech biskupů wkrstku zemského, buď ústy nejwšššího pastýře swého křesťanům učení Kristowo wykládá. A církev katolická w pravdě po všechny věky i neomylnou se okázala; neb nikdy ani nejhorší odpůrci jí dokázati nemohli, že by byla kdy i w nejmenším čláuku ob učení Ježíše Krista a swatých apóstolů obstoupila.

Je církve nekatoликů neomylnými býti nemohou na první pohled každý uznati musí, leda by tak zaslepen byl, že by rozum lidský chtěl držet za neomylný, na kterýž se nekatoлици vždy co na nejwšššího soudce obwolávají, kdykoli některé učení w písmě swatém se jim přestává líbiti, a oni si ho přeměňují!

Jsouce úbové církwe swaté, buďme i swatými údy jejími; ochotně přijímejme swaté učení její, rádi posilňujme se swátostmi jejími na cestě ku věčnosti, abychom i my zasloužili připočtění býti k wywolným Božím, kteréž do onoho života nás předešší a s Kristem králují na věky.

109. Židé pronásledují apoštoly.

Tedy kníže kněžské a ruffični, kteříž s ním drželi, naplněni jsou hněvem, a vytáhli ruce na apoštoly, a vsadili je do obecného žaláře. Ale anděl Páně otevřel v noci dveře žaláře a vyvedl je a řekl: Jděte a kažte lidu v chrámě vsedka slova života. Vessli tedy apoštolové na ušvitě do chrámu, a učili lid. Káno pak kníže kněžské svolalo radu, a poslali do žaláře, aby byli přivedeni. A když přišli služebníci a otevřeli žalář, nenalezli jich. Navrátili se tedy k radě a řekli: Žalář jsme sice našli se vsi pilnosti zavřený a strážné stojící před dveřmi, ale otevřesse žabného jsme vnitě nenalezli. J newěděla rada, co se to s nimi stalo. V tom ale přišel kdosi a pověděl jim: Gle muži, kteréž jste vsadili do žaláře, jsou v chrámě a učí lid. Tedy poslali pro ně, aby přivedeni byli před radu. J řeklo jim kníže kněžské: Přísně jsme vám přikázali, abyste neučili v tom jměnu, a přede naplňujete Jerusalem učením svým. Odpověděl Petr: Wice sluffi poslouchati Boha než lidi. Usshesse to, pukali se hněvem, a myslili je zabíti. Tedy powstao v radě jeden Fariseus jmenem Gamaliel, zátona učitel a wzácný u wšeho lidu, a rozkázal, aby na malou chwilku wywedli ty lidi; a řekl pak: Muži israelsští, pilně se rozmyslete při těchto lidech, co máte činiti; a protož radím vám, odstupte od těchto lidí a nechte jich; je-li dílo jejich z lidí, rozpadne se, pakli z Boha jest, nebudete moci ho zrušiti. J přivolili jemu.

A powolawse Apoštolů dali je zrušiti, a přikázali jim, aby nikoli wice nemluwili we jměnu Ježíše; a

propustili je. Dni pak šli z toho shromáždění radujíce se, že hobni učiněni jsou trpěti pohanění pro jměno Ježíšowo. A nepřestávali na každy den v chrámě i po domích učiti a zvěstowati Krista Ježíše.

Možiti máti.

„Jest-li dílo apoštolů dílo lidské, rozpadne se; pakli z Boha jest, nebudete moci zrušiti ho.“ Slova ta prozřetelnost Boží dojista sama wložila do úst muži tak wyhlášenému moudrosti a učenosti, jakým byl Gamaliel, člen wšoké rady židowské, aby zachowala životy těch, kteréž co nástroje si byla wywolila k provedení zámyslů svých, k založení cirkwe swaté. A slova ta prawdivými se býti ukázala. Kdyby byla cirkew jen díla lidského, tuť jako wšse, co z rukou lidí pochází, byla by zhylnula, a to suad hned v prwních welmi nepřiznivých dnech swého počátku.

Alle Cirkew v prawdě jest dílo Boží; to zřejmě wyswitá z toho, že ji během tolika století nic překonati nemohlo. Dopouští Bůh protiwenství na cirkew, ale to posud jí nikdy neusskobilo, nybrž wždy tu wětšší wítězosláwě posloužilo, a řízení Boží tím zjewnějším učinilo! Cirkew utiskowána jest wždy i cirkew wítězná.

Dopustil Bůh, aby apoštolové do žaláře byli utvořeni, ježto neustávali hlásati Krista utřizowaného: ale právě to sloužilo k tomu, aby nepřátelé wiry jejich se přesvědčili o marnosti swého počínání naproti Bohu a rozšířowání cirkwe Jeho. Wrhají apoštoly do žaláře, ale anděl přichází, aby je obtud wywedl a na nowo jim rozkaz Páně oznamil, že mají wyjiti na poswátne

místo chrámu, a učiti lid! — Apóstolové jdou, učí lid neohroženě, a takéž učení své bez bázně před nejvyšší radou zastávají. Nepřátelé Ježíše Krista dávají učení Jeho mrskati, Duch svatý ale naplňuje je útechou vnitřní a radostí, že trpíce z lásky k Pánu svému, Jemu se nyní teprve v pravdě podobají.

Co potkalo apóstoly, potkalo i jejich nástupce a mnohé věřící. Byti křesťanem tolik znamenalo, jako byti obžouzenu ku vším haně, ztrátě jmění i života. Po tři sta let neuměleli nepřátelé vyváděti údy církve v ruce katanů; ale pobívnou, krev mučedníků neubývala plamen lásky k Bohu v nádech ostatních křesťanů, nýbrž krev mučedníků stala se semenem nových křesťanů!

Během osmnácté století rozšířila se církev rozbor tisícovým obtížím a překážkám tak po celém světě, že ji nalézáme ve všech dílech světa, mezi všemi národy a již proto ji nazýváme můžeme všeobecnou aneb dle řeckého významu katolickou. Ona ale také je proto nazývá obecna, že všem učí, což k vůle Kristově zří a patří. Žádné z učení Páně v ní nepřistlo k strátě, k zapomenutí anebo k překroucení, ona má plnost víry Kristovy. Což ovšem o sborech nekatoických nikterak říci se nemůže, jelikož ony z buďovny učení církevního mnohé vyvrhly kamenty, tak že mají takřka jen trosky, jen zbytky učení Páně a apóstolův. Dále nasse církev jmenuje se i proto církví obecnou, že nikdy od pravého učení neodpabla, nikdy, jakékoli v lůně jejím povstaly hádky a strany bludářů, nepřestala byti pravou církví Kristovou. Po vše čas držela a drží totéž

učení a kdo s tím srovnati je nechtěl, ob ní a z ní vyvržen byl.

Konečně církev nasse zařahuje jména církve obecné, že uzpůsobena jest pro všechny národy, a že všechny národy stále zve do lůna svého. Kristus neustanovil církev svou jen pro jeden národ, nýbrž pro všechny smět; protož také tak zvané církve národné již tím samým nemohou býti pravými církvemi Kristovými. Nasse pak církev všechny národy snaží se shromážďiti v jednotu víry a v jednotu lásky, aby byly jako robita jedna, jejíž neviditelnou hlavou jest Kristus.

Avšak nasse církev nemohla by býti všeobecnou, kdyby spolu nebyla apóstolskou. Pravá církev totiž musí míti původ a počátek svůj od apóstolů, musí věřiti a učiti, což svatí apóstolové věřili a hlášali a konečně nejvyšší ředitelové a všickni biskupové její musejí nepřetrženou posloupností od svatých apóstolů pocházeti.

Těmito známkami nemůže se vykázáti žádný jiný sbor náboženský, kromě naší církve. Každý jiný nekatoický sbor odchýlil se buď od učení apóstolův buď od ustanovení jejich v řízení církve, buď dokonce vypustil posloupnost apóstolskou t. j. ředitelové jeho jsou jen nekňži, jsou jen duchovní učitelové, kteří od žádného biskupa co řádného náměška apóstolského moci Kristem udělené vyslání apóstolského neobdrželi. — Jen v naší církvi může se dokázati, že moc, již vládnou biskupové, nepřetržitou radou od všech apóstolů pochází.

- My jsouce tedy údové církve apóstolské a obecné napomáhejme k rozšíření jejímu a podporujme halitěm svým sbírky, kteréž konají se ve prospěch

misionářů, t. j. kněží, kteříž s nebezpečností života hlásají míru Ježíše Krista nejvzdálenějším a nejsurovějším národům, aby i tito poznali den spasení svého, aby brzo vyplnilo se příslibení, že bude jeden otcinec, a jeden pastýř.

110. Smrt svatého Štěpána.

Když pak se rozmnožoval počet věřících, apoštolové, aby pro posluhování chudým nebyli vytrhováni ze služeb Božích a z kázání, zvolili sedm mužů plných Ducha svatého a moudrosti, a ustanovili je nad tou prací. Mezi vyvolenými byl také Štěpán, kterýž pln milosti a síly činil veliké divy a zázraky v lidu. I povstali někteří proti němu a hádali se s ním, ale nemohli odolati moudrosti a Duchu, kterýž mluvil z něho. Tedy nastrojili muže, kteřížby řekli, že jej slyšeli mluvit rouhavá slova proti Mojžíšovi a proti Bohu. Zbouřili tedy lid a starší i zákoníky, a chytili jej a přivedli do rady. A povstali proti němu falešní svědkové, kteříž řekli: Słowet tento nepřestává mluvit proti svatému mistu a zákonu. Tedy řekl kníže kněžské: Jestliž tomu tak? Řekl jim Štěpán: Tvrde říjete! my se vždycky Duchu svatému protivíme; jakož i otcové vaši činili, tak i my. Kterému z proroků se otcové vaši neprotivili? I zabili ty, kteříž zvěstovali jim příchod spravedlivého; kteréhož my jste zrabili a zabili. Slyšice pak to, škripěli zuby na něho. On pak jsa pln Ducha svatého, pohleděl k nebi, a ušel slámu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží. I řekl: Uj vidím nebesa otevřená a Syna Božího stojícího na

pravici Boží. Zřítli tedy hlasem velikým zacpali uši své, a oborili se jednomyslně na něj; a vyvrhli ho z města, kdež i kamenovali ho. A svědkové složili roucha svá u noh mládence, kterýž sloul Šavel. A Štěpán, když jej kamenovali, mobil se: Pane Ježíši přijmi ducha mého: a poklek na kolena zvolal hlasem velikým: Pane, nepokládej jim toho za hřích! A to pověděv usnul v Pánu.

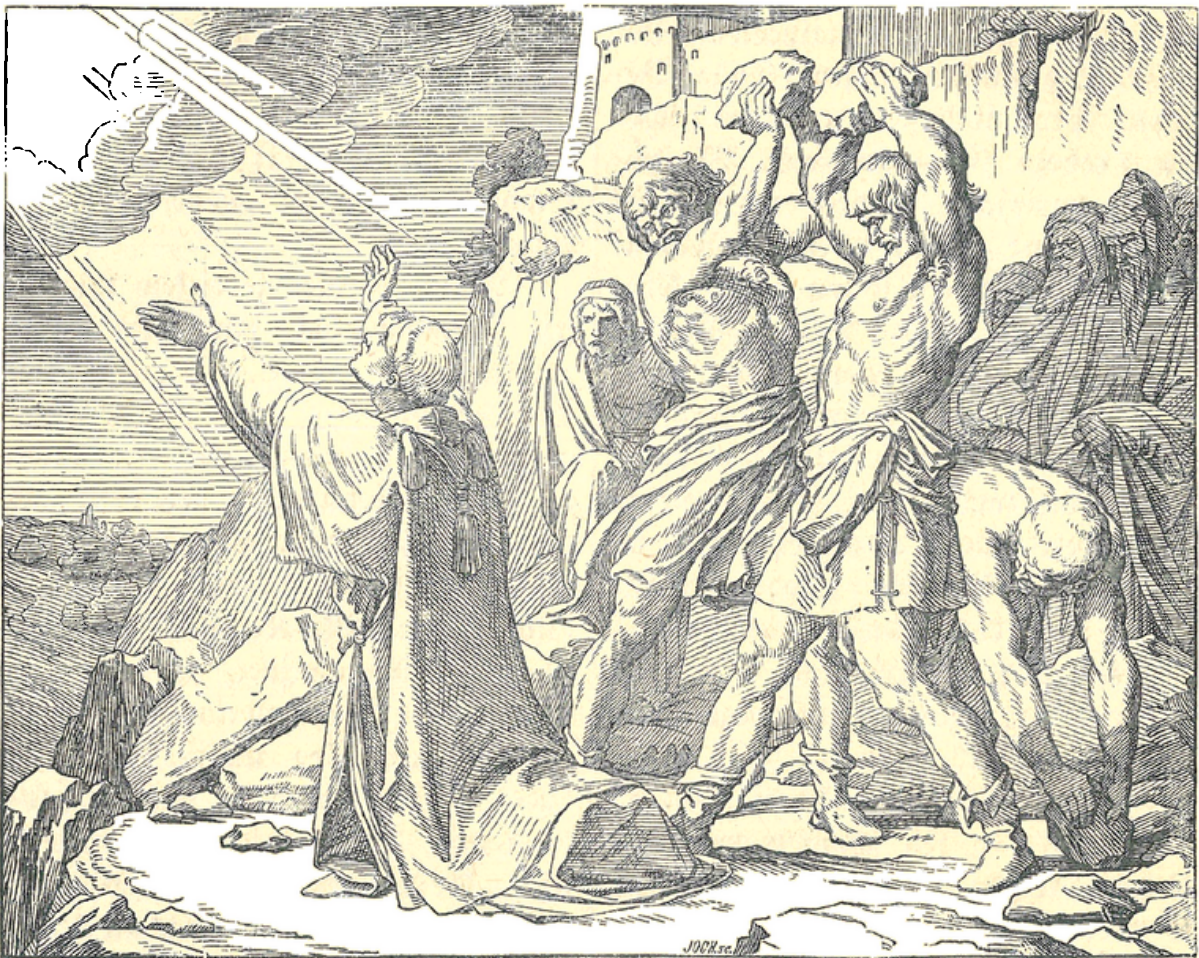
M o z j i m á n i.

Církve podobná jest zrnu hořčičnému, kteréž malické jsouc vyrůstá ve veliký strom; tak církev rostla, a den co den mohutnější se ukazovala; již čtá stádečko Pána Ježíše, Petrem co vrchním pastýřem řízené, hojně využívající mezi chudými i vznesenými. Již ani nedostává se dvanácte mužů, kteréž Pán Ježíš co základ církve učící byl ustanovil, proto voleni býti musí pomocníci k dílu apoštolskému. Zvoleno mužů svatých sedm, a skrze vzkládání rukou apoštolů udělena jim duchovní moc a síla Ducha svatého, aby úřad svůj náležitě zastávat mohli. Mezi nimi jest Štěpán, pln moudrosti a síly Ducha svatého, kterýž zjevně v něm svou přítomnost osvědčoval, bada mu moc činiti divy a zázraky. Avšak svou horlivostí v hlásání slova Božího uwalil na sebe nenávist všech těch, kteříž již Mistra jeho pro pravdu na kříž byli přibili. Nejprvo počali se s ním hádati o učení Ježíše Krista. Avšak hádání takové zřídka vede k dobrému výsledku, jest-li že odporující již napřed na tom se ustanovil, že nikterak od náhledu svého neustoupí.

Svatý Štěpán hájil učení Ježíše

Křista s takovou moudroostí, že jemu nepřátelé jeho nemohli děle odpírat. A tu sáhli ku zbrani, jižto obvyčejně nešlechtník užívá, když spravedlivého zahubit chce — sáhli k hanebné pomluvě, a nastrojili osfemetné, podivobné muže, aby tvorčili, že Štěpan rouháwá slova mluwil proti Mojžíššowi i proti Bohu. Tím zbouřili lid, aby žábal za odsouzení jeho a ukamenowání, jakž

naopak wšechny lidi miluje, a wěčně oblažiti chce. Wždyť právě proto církew ob Boha jest založena, aby člowěčenstwo k spasení wěčnému přivedla; právě proto apoštolům a wrochním pastýřům církwe swěřil Syn Boží nejwyšší úřad učitelšký, řka: „Jděte, učte wšechny národy.“ A aby nikdo nepochybował, že u apoštolů žřbto prawdy se nalezá, církew darem neomylnosti

w zákoně bylo ustanoweno pro rouháče.

Jako učinili nepřátelé prawdy Pánu Ježíššowi, a jako učinili jáhnu Štěpanowi, že je až na krew pronásledowali, tak stoupenci jejich čini až na nynější den církwi Páně.

A přece církew, dílo Spasitele swěta, není nepřítelšyni národů, anobrž

w učení o prawé wíře a bohulibých mravech ozdobil, když oněm řekl: „Ať já s wámi jsem až do skonání swěta,“ aneb když jim pomoc samého Duchu swatého slibil, „kterž by je naučil wšsem wěcem.“

Pán Ježíš apoštolům obewzdal také wšechny prostředky, aby člowěka kleslého s Bohem smířiti, a slabému

k pomoci přispěti mohli, směřovali jim nejvyšší úřad kněžský. Strže křesť svatých měli lidé býti očistěni ob hříchu zděděného, a státi se dědici království Božího; jest-li že zapomenuli cíle svého a zhrěšili, u apoštolů měli naléztí odpustění hříchů. Ve svátosti birmování měli apoštolové udělovati sílu Ducha svatého proti všem pokušením, když se jedná o to, víru svou veřejně slovem i skutkem vyznámati. Ve svátosti oltární měli nasycovati člověčenstvo samým Tělem Syna Božího. Proti slabostem v hoblině odchodu z tohoto světa ustanovil Pán poslední pomazání, a pro dva zvlášť těžké stavy: založil v církvi svátosti svěcení kněžstva a stavu manželského.

Konečně Kristus Pán apoštolům, co říditelům církve odevzdal nejvyšší úřad královský, aby jednotu církve zachovali, hříšné trestali, uenapravitelné vylučovali, spravedlivým pak zdroje milosti Božích otvírali; neboť řekl Pán Petrovi: „Tobě odevzdávám klíče království nebeského; co svážeš na zemi, svázáno bude i na nebi; co rozvážeš na zemi, rozvážáno bude i na nebi;“ jindy pak Ježíš všem apoštolům udělil moc, by dle potřeby svazovali, to jest ustanovovali potřebné zařízení na zemi, kteréž takéž v nebesích platnosti míti mají, jakoby sám Spasitel byl je ustanovil. A na jiném místě nařizuje Pán: „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá, a kdo mnou pohrdá, pohrdá tím, kterýž mne poslal“ (Luk. 10, 16.)

Nemůže tedy nikdo Boha mít za otce, kdo nemá církve za matku, a co takovou ji nectí; a poněvadž jen jedna církve je pravá, a tato pravá jest cír-

kev katolická, nikdo nemůže pobílu míti s Ježíšem Kristem, kdo nemyznává učení církve katolické, kdo svátosti jejích nepřijímá, a poslušnost svatému Otci a biskupu svému nekoná; a protož vším právem pravíme, že církve katolická jest samo=spasitelná, cíli že samojediná k jistému spasení vede.

Církve katolická samojediná jest tedy ta archa Noemova, mimo níž nebylo spasení, ale zahynutí ve vodách potopy světa. Církve katolická jest sama jediná ten ovčinec, v němž Ježíš Kristus jest pastýřem; ona jediná jest loď Petřovou, kteráž člověka bezpečně z tohoto života do onoho přeplaviti může!

Ríkáme-li ale, že církve katolická jest samospasitelná, tím jestě nikoho neztracujeme. Pán Ježíš zajisté s důstatek zábošt učinil nejen za hříchů pravoměřících křesťanů, ale i za hříchů celého člověčenstva, a nedopustil, aby někdo bez své viny do věčné záhuby upadl, což svatý Augustín krásně vyložil slovy: „Má Kristus Pán i mnohé ovce mimo ovčinec, jakož má mnoho volků ve svém ovčinci.“

Dvšsem „kdo uvěří, a pokřtěn bude, spasen bude“ — najisto, jest-li že u víře pravé setrvá, a poble ní žije; „kdo pak neuvěří, bude ztracen.“ (Mat. 16, 16.) Jak může ale uvěřit dítě, kteréž řeči posud se naučilo, jak může uvěřit člověk dospělý, kterýž o Pánu Ježíši málo aneb zhola ničeho neshyssel v celém životě svém? Takové Bůh Bojista dle svého velikého milosrdenství jednou souditi bude, a dle toho, jak mnoho dbali na zákon Boží v srbcích svých psaných — totiž na svědomí; Bůh souditi je bude dále dle toho, jak mnoho o to pečovali, by

míli Boží náležitě poznali, a ctnostným životem se významenali.

Děkujemež Pánu Ježíšši, že nás hned od narození našeho učinil údy své jebiné, swaté, samoospasitelné církve! Prosíme, by dal nám i tu milost, bychom víru církve té stále uznávali i v nejhorších protivensstvích života a takéž hotovi byli život svůj položiti za Krista a swatou chof jeho, církve katolickou.

111. Rozšíření církve Kristovy v Samari.

Od toho času nepřátelé Kristovi vždy ukrutněji pronásledovali věřící. Jeden pak z nejhorších protivníků Kristových byl Sawel, kterýž odcházel do domů a jimal muže i ženy a dáwal je do žaláře. Tedy všickni věřící kromě apoštolů rozprchli se po krajinách judských a samarijských; všude ale kam přišli kázali slovo Boží. Zvolášt jeden ze sedmi jáhnů, Filip, přišel do města Samari a kázal tam Krista, a mnoho činil zázraků, tak že mnoho uvěřili a dali se pokřtiti. Ušlyšewšše pak Apoštolé v Jerusalemě, že Samari přijalo slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana, kteříž modlili se za ně a vzhládali na ně ruce, aby přijali Ducha swatého.

Rozjímání.

To, co činili swatí Petr a Jan v Samari, činil též sw. Pawel v Efesu, totiž vzhládali na ty, kteří pokřtění byli své apoštolské ruce a modlili se za ně, aby přijali Ducha swatého, čili jiným slowem, oni je birmowali. Birmowati pochází ze slowa latinského a znamená posilowati čili utwřzowati; utwřzowati

je tedy ve víře swaté ubělowáním Ducha swatého.

Birmowání jest swátost nového zákona, jenž se uběluje pokřtěním tím, že biskup na ně vzhládá ruce, pak maže je křiznem, což jest olej sloučený s balsamem a modlí se nad nimi, aby pevně věřili, víru svou stále uznávali a podle ni žiti byli. Že jest swátostí z toho wyswítá, že vzhládání rukou jest znamení widitelné a modlitba též znamení do sluchu padající; pak že uběluje se v této swátosti dar posily ve víře, zvoláštni to milost Ducha swatého. Tento dar by zajisté s oným znamením spojen nebyl, kdyby byl Kristus to wšfe tak neucil a neustanovil; ano ni sw. apoštolové by nebyli chodili za věřícími k tomu cíli, by je birmowali, kdyby jim to byl Kristus wšflowně nerozkázal. — Swatí otcové wšflowně uci, jako na př. sw. Ireneus z druhého století, „že apoštolové vzhládáním rukou ubělowali Ducha swatého, náslepowně prawou swátostí“. Brzo po Ireneowi napsal Tertulian: „Tělo se umývá, by dusse očistěna byla. Tělo bývá pomazáno (olejem), aby dusse byla vhražena. Tělo se wkládáním ruky zastiňuje, aby dusse byla Duchem swatým oswicena.“

Učoli této swátosti není člowěku tak jako křtu naprosto a newyhnutelně třeba k spasení, wšak předce každý člowěk jest jí velmi potřeбен. Proč by ji byl jinák Pán ustanovil? Pročby byli Petr a Jan pospíchali do Samari, jestliže nebylo treba, swátost tu udělití těm, kteří od jáhna Filipa byli pokřtění, a pročby byl pospíchal Pawel do Efesu z tétož příčiny. A což nemusí každý z nás, kdož svou křehkost proskoumal a poznal, upřímně wyznati, že potřebuje

zvláštní pomoci Ducha svatého, by stále víru svou uznával a podle ní žít byl? Co se říká uznání svaté víry, výslovně praví náš Spasitel: „Kdožkoli uzná mne před lidmi, uznám i já jej před Otcem svým, jenž jest v nebesích. Kdo pak mne zapře před lidmi, zapřím i já jej před Otcem svým“ (Mat. 10, 32.).

Dvossenk nehrozí nám za této doby a v těchto krajinách meče a mechy pro uznávání víry Kristovy, jako za starých dob zde a onde bývalo, ale pronásledovníci víry naši nejsou jen ti, kteříž nás násilně odporují a uznávajíce její na smrt obsuzují, nýbrž i ti, kteříž schytralými řeči, ústípkami, potupováním a rozšiřováním bludů a nevěry proti Boží pravdě bojují. A takových nepřátel kříže jest za našich dob bohuzel velmi mnoho. Měly se s nimi potkávat v domech i na trzích, v povolání svém i při vyraženi a musíme někdy ústěpkou jejich slyšati. Menší-liž nám tedy zvláštní a nadpřirozené posily proti těmto odpůrcům Syna Božího třeba? — Mnoho též překážek se nám vyskytuje v konání příkázání Božích, čili v uznávání víry ctnostmi a dobrými skutky. Zlé žádosti, příkladové zlého lidu a mnohotvárná pokusění ustavičně nás k zlému dráždí. Obchází také nepřítel lidstva, zlý duch, hlebaje, koho by sflamal a svedl k hříchu. Jest tedy život náš pravý boj proti mnohým bludům a pokusěním a my jsme slabí, nestateční lidé, kteří nerádi trpíme a se přemáháme. Menší-li nám tedy třeba, aby nám Duch svatý odvahy a statečnosti propůjčil a k buchovnímu boji nás posílil?

Milost posily uděluje nám tedy svátost bířmování. Protož kdo jste

byli již bířmováni, děkujte Bohu, který vás koupelí křtu svatého obmytí novým prostředkem opatřiti ráčil, byste útokům nepřátelským nepodlehli a milosti na křtu svatém nabyté nepozbýli. Pakli jste v mnohém boji již zvítězili a víru svou zachovali i ctnostný život křesťanský stále vedli, nepřičítejte to za zásluhu jediné sobě ale přebně a hlavně milosti Ducha svatého. Pakli jste ale víru zapřeli a skutky svými Boha se vzdálili, to zajisté stalo se vaší vinou; neboť newázili jste si milosti vám udělené, nýbrž lehkomázně jste ji pohrdli. Bez vašeho spolupřičinění milost Boží ve vás působiti nebude. Protož obraťte kroky své na cestu spásy, prostě Boha kajicně za odpustění a snažte se konati, co vaši jest povinností aneb jinak Bohu milo. Počnete ihned napravení své ve jmenu Páně.

112. Filip a komorník královny Kandace.

Přicházivali také mnozí z různých krajín do Jerusalema, aby se tam modlili a Bohu israelstému klaněli. Mezi těmi byl také jeden mouřenin, komorník královny mouřeninské Kandace, kterýž kdýž se vracoval z Jerusalema sedě na voze svém četl v Isaiáši proroku. Řekl pak anděl Páně k Filipovi: Vstaň a jdi ku polevní straně na cestu, kteráž vede od Jerusalema do Gazy. A kdýž tam přišel, řekl mu anděl: Přistup a přibrž se vozu tohoto. V příběh Filipa a slyšel, kterať komorník čte v Isaiáši proroku, i řekl k němu: Myslíš-li, že rozumíš, co čteš? Kterýž řekl: Kteraťž mohu, newyložil-li mi někdo? a prosil Filipa, aby vstoupil a sedl s nim. Misto pak písmna, kterež

četl, bylo toto: Jako ovce k zabiti veden jest; a jako beránek bez hlasu před tím, kdo jej stráže, tak neotevřel úst svých. I řekl komorník k Filipovi: prosím tebe, o kom to mluví prorok? o sobě čili o někom jiném?

Tedy Filip počal od toho místa zvěstoval jemu Ježíše. A když jeli cestou, přijeli k vodě, i řekl komorník: Uj, toť voda, což zbraňuje, abych byl pokřtěn. Řekl pak Filip: Věříš-li celým srdcem, může to býti. A on odpověděl: Věřím; že Ježíš jest Kristus Syn Boží. I vstoupili oba do vody a Filip pokřtil ho. Když pak vystoupili z vody, uchopil Duch Páně Filipa, a newiděl ho více komorník. I šel cestou svou komorník a radoval se.

Rozjímání.

Komorník královny Kandace toužil pravého Boha znáti a pilně jemu sloužiti; proto obězřel se na dalekou a nebezpečnou cestu až do chrámu Jeruzalémského, aby tam Pána nebes i země uctil; a i na cestě k domovu rozjímal o tom, co slyšel v hlavním městě židovském, a četl v knize zaslíbení Páně, prorocství Isaiasse. Nedovůlval se pyšně, že by rozuměl tajemným slovům Božím, jako mnozí hrdopýškové i Boha i nebe i země krátkým rozumem pronikati chtějí, ale pokorně od příchozího, neznámého Filipa vykládati si dal slovo Boží, a hle! pokora jeho byla odměněna; uvěřil, a pokřtěn jest, aby se stal spolubědicem Ježíše Krista.

Nám ale Bůh milost tu prokázal dříve ještě než mohli jsme úmysl svůj vyflowiti, v době, kdy neuměli jsme jiného, leč plakati, a sliby přijal od

knotrů jakoby nasse, jen když oni se zavázali, že o to pečovati budou, abychom, časem svým sliby ústy jejich vyflowené věčně plnili.

A co slíbili jsme na křtu svatém? Přeběhším odříkati jsme se satanásse a skutků jeho. „Odříkáš se satanásse?“ táže se při křtu kněz, a křténec sám, neb knotři za něho odpovídají: „odříkám.“ „Odříkáš se i všech skutků jeho?“ — „odříkám!“ „I vsí pýchy jeho?“ — „odříkám!“ — Nikdo nemůže dvěma pánuům sloužiti, uci Spasitel náš; kde ale nalezneme dva pány, kteříž by tak docela ve svých příkazích sobě odporovali, jako právě Bůh a ďábel? Bůh chce nasse spase ní, ďábel nassi záhubu; Bůh chce nassi swobodu, ďábel nasse otroctwí. Bůh chce w srdci nassem míti chrám svých milosti, a ďábel tamtéž přibytel své zlosti. Může ale někdy sloužit se temnost se swětlem slunečním? Tak také možno není, aby, kde hřích jest, mohla býti milost, aneb kde milost, aby mohl býti hřích! Není možno býti bratrem Krista, a zároveň údem ďábla!

Spolu jsme se odřekli i skutků satanássových? A kteří jsou tyto skutkové? Ole učení swatých otců jest každý hřích skutkem zlého ducha, poněwadž skrže ďábla hřích na swět přišel, když on první robiče k hřichu swěl a pak poněwadž ďábeli posud, kde může člověka k hřichu, a tu wzpouře proti Bohu swábi; on jest tedy otcem hřichu a každé hřesent jest nápodobení čili následování zlého ducha, jest skutkem satanássovým.

Druhý slib na křtu svatém wztahuje se na wiru. Kdo chce být účasten milostí a zaslíbení Božích, musí nejen wiru w srdci chovat, ale

i ústí veřejně ji wyznat. Tak uměřil komorník, když svatý Filip mu vykládal, že proroctví Izaiáše proroka vztahuje se na Ježíše Krista, Ukrizovaného; ale než ho sv. Filip pokřtil, žádal od něho wyznání víry, tázaje se ho: „Věříš-li celým srdcem?“ načež komorník odpověděl: „Věřím, že Ježíš Kristus jest Syn Boží.“ A pak teprve Filip pokřtil jeho.

Právě tak tázal se i kněz křtěnce: „Věříš v Boha Otce, všemohoucího stvořitele nebe i země.“ A kmeti ve jménu křtěnce odpovídali: „věřím.“ — „Věříš v Ježíše Krista, jeho jednorozeného Syna, Pána našeho, narozeného a ukrizovaného?“ — „věřím.“ „Věříš v Ducha svatého, sv. církve obecnou, svatých obcování, odpustění hříchů, těla z mrtvých vzkříšení, a život věčný?“ — „věřím.“ Každý tedy když byl pokřten, složil dříve wyznání víry. A tak musí býti, neb víra jest základ a kořen spasení; Pán Ježíš praví: „Kdo uvěří a pokřten bude, spasen bude; kdo ale neuvěří, bude zatracen.“

Beze skutků víra jest mrtvá, a proto při křtu svatém ukládá nám Kristus Pán ještě třetí povinnost: Chceš-li vjiti do života věčného, osłříhej přikázání: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vši mysli své, bližního svého, jako sebe samého. Přikázání toto jest v zákoně první a hlavní, v němž jsou všedca ostatní uzavřena. Když tedy člověk pokřtiti se dá, tím samým slibuje, že přikázání Boží bedlivě plniti, Boha víc než všedco na světě, a bližního jako sebe samého milovati bude. Uvaž tedy milý čtenáři, jaké závažné sliby

učinil jsi Bohu na křtu svatém a zkonmej sebe, dostal-li jsi také slibům těm. Jáci jsou skutkové tvoji? Jaká jest víra tvá? A kde láska tvá k Bohu a bližnímu?

Obnovuj v srdci svém začasté tyto sliby, zvláště v důležitých dobách života svého t. p. před bitmováním svém, a v těžké nemoci, a rci: „Obříkám se nyní dospělý jsa, dobromelně a na vždy dábla, i všedch hříchů, zvláště pých jeho. Věřím pevně v Boha Otce svého Stvořitele, věřím v Ježíše Krista, svého Wykupitele, věřím v Ducha svatého, svého Posvětitel, věřím v církve obecnou, co matku od Ježíše Krista, mi ustanovenou; slibuji věrně žiti dle této od Boha nám sdělené víry, v ní chci i umřít, abych dosáhl vyplnění zaslíbení, kteréz mi učinil Bůh, když na křtu svatém přijal mne za syna svého, za bratra Kristova.“

113. Obráčení sv. Pavla.

Savel pak — onen ukrutný protivník wyznavaců Kristových — dychtě po záhubě jejich, přistoupil ku knížeti kužšnému a žádal od něho listů do Damasku, aby našel-li by které muže a ženy tohoto náboženství, svázané přivedl do Jerusalema. A když byl na cestě a přibližoval se k Damasku, pojednou obkřícilo jej světlo s nebe, a pad na zem a uslyšel hlas: Sawle, Sawle, proč se mi protiviš? I řekl Savel: Kdo jsi Pane? A řekl hlas: Já jsem Ježíš, kterémuž se protiviš; tvorbof bude tobě proti ostnu se spěcovati. Třesa se a užasnout jsa Savel řekl: Pane, co chceš, abych učinil? A Pán řekl k němu: Vstaň a jdi do města,

a tam bude tobě povědno, co činiti máš. Ti pak muži, kteříž byli s ním, stáli jako ohromeni, hlas zajisté slyšice ale žádného nevidouce. Vstáv pak Šavel ze země, a když otevřel oči, nic neviděl. Tedy vzali ho za ruku a uvedli do Damassku. I byl tu tři dni, a neviděl, nejedl ani nepil.

Býl pak w Damassku jeden učenník, jmenem Ananiáš, i měl on widění, w kterém řekl jemu Pán: Ananiášsi, vstaň a jdi do ulice, která slowe přimá, a hledej w domě Šubowě muže jmenem Šawla; nebo aj! modlí se. Měl pak Šavel právě w tu dobu také widění, w kterémž widěl Ananiáše, an vychází a wykládá naň ruce, aby přijal zrak. I odpowěděl Ananiáš: Pane, slyšel jsem od mnohých o tom muži, kterak mnoho zlého činil swatým twým w Jerusalemě, i zde má moc od knížat kněžských, aby zjimal wšlecht, kteříž wyzwají jmeno twé. I řekl jemu Pán: Jdi, a neboj se, nebo nádobou wyvolenou jest mi on, aby nesl jmeno mé před pohany i krále i syny israelské. Já zajisté ukáži jemu, jak mnoho on musí pro jmeno mé trpěti. Šel tedy Ananiáš a wšel do domu, kdež byl Šavel, a složiv naň ruce řekl: Šawle bratře, Pán Ježíš, jenž se tobě ukázal na cestě, poslal mne, abys prohlédl a naplněn byl Duchem swatým. A hned spadly s oči jeho jako lupiny a dostal zrak; a wstáv pokřtěn jest. Zůstal pak s učenníky, kteříž byli w Damassku, po několik dní. I kázal we školách o Ježíšowi, že on jest Syn Boží. I divili se náramně wšickni, kteříž jej slyšeli a pravili: Zbaliž to není ten, kterýž hubil w Jerusalemě wěřící, a i jem proto přišel, aby je wedl swázané knížatům kněžským.

Šavel pak mnohem více se zmocňoval a zahanbowal Židy, kteříž bydleli w Damassku, domozuje, že ten jest Kristus. Když pak se naplnilo mnoho dnů, učinili židé mezi sebou radu, aby jej zabili; — ostříhali proto i bran we dne i w noci. Ale učenníci wzawšše jej w noci, wypuslili přes zeď městskou, spustiwšše ho w kofsi.

Tak z wolka beránek jest učiněn, a on také změnil jmeno své Šavel, což se wykládá Mohutný — na jmeno Pawel t. j. Malický.

M o z j í m á n í.

Ole učení sw. Otců bylo záračné obrázení sw. Pawla nejdrahocenější omoce modlitby sw. Štěpána, kterou on za své katany k Bohu wysílal, a mezi kterými nalezal se i mladý, učenný, ale zarytý fariseus Šavel. Co nikomu z lidí by se nebylo podobilo, to způsobil Pán Ježíš sám; On dotkl se jeho swou milostí; On rozum jeho oswitil swětlem nebeským, aby poznal jak slepě posud přidržel se bludného učení fariseů, a pravdu Božskou pronásledowal; On posilnil i wůli jeho, aby ku chybě své se přiznal, a od té doby s tak wolkou, ano mnohem wětší horlivosťou Ježíše Krista wyznáwal, s jakou prvě tworbosťností ho pronásledowal.

W pravdě weliká jest moc modlitby, vycházející z úst spravedlivého, a podobuhobné jest působení milosti Boží w člověku!

1. Slovo „milost,“ a „milošť Boží“ často ozývá se mezi lidmi, ale méně pozor se dáwa na wyznam slow těch. Zažme se tedy, co jest milost? — Milost wůbec slowe každý dar,

každé dobrodini, kterého se nám dostalo | Milosti Boží ale hlavně se vy-
od někoho bez naší zásluhy. Milost | rozumivá všechno to, což Duch svatý

Boží jest tedy každý dar, každé dobro-
dini, kterého se nám od Boha dostá-
vá bez naší zásluhy.

u nás působí, abychom jednou spaseni
byli. Jest to tedy milost Boží, když
Duch svatý rozum náš otevírá, by-

chom pravdy Božské dobře chápali, a když nás ponouká, bychom to dobře, kterému jsme se naučili, také v životě promozovali. Milost Boží to jest, když nás Duch svatý skrze slova a napomínání nábožného přítele, aneb skrze uslechtilé příklady jeho k ctnosti povzbuzuje. Milost Boží jest to, která v nás dobrá myšlení a chvalitebná předsevzetí působí. Krátce v slově tom zahrnuty jsou všechny ty prostředky, jichžto Duch svatý užívá, by nás od hříchů očistil a posvětil.

Základ milosti Božích jsou zásluhy Ježíše Krista; pramen pak jejích jest láska Boží k nám. Z ohledu toho můžeme milost Boží vyložit takto: „Milost Boží jest nebeský či nadpřirozený dar, kterýž člověk ne pro své přičinění, nýbrž jediné pro zásluhy Ježíše Krista nabývá z Ducha svatého, aby duše jeho svatou, a spasení věčného hodnou se stala.

Milost Boží člověka již na světě blaží, a po smrti věčně blažiti má; jest tedy dar nejvzácnější, přemýšlející svou cenou daleko všechny poklady tohoto světa, jako jsou bohatství, krása, síla, zdraví, učenost a podobné; neb všechny tyto dary, ac vzácné, mohou přece jen v životě tomto učiniti nás šťastny, když jich dobře užíváme; ale milost Boží sahá až za hrob, a tam nejvyšší a věčné blaho nasse zakládá.

2. Bychom milost Boží získati se snažili, jest naši nejsvětější povinností, poněvadž „bez milosti Boží nelze co prospěšného k životu věčnému činiti“. Milost Boží jest tedy všem u nás hnutelně potřebná. Ac vtělený Syn Boží nás smrtí svou vykoupil z poroby ďábla, ac předrahou krmí

svou zjednal nám hříchův odpuštění, a skrze kříž svůj s Otcem nebeským nás opět smířil: nepřestává přece v myšli naší působiti přichylnost k zlému, a v údech našich zákon odporující zákonu Božímu. Nepomáhá-li nám Bůh, nepůsobí-li On sám svou neviditelnou mocí na nás, my sami nic nemůžeme spůsobit, co by záslužné bylo před Bohem. Ole slovo svatého Pavla nemůžeme říci ani: Pán Ježíš, pak-li Bůh milosti své k tomu nám nepopřeje, tím méně bez milosti Boží lze nám což bohulibého činiti.

Protož bí svatý otec Řehoř o potřebě milosti Boží: „Co země jest bez vody, to duše bez milosti. Jako země, kteráž se rosou nesvlažuje, bylinami se neodívá, kvítím se neozdobuje, a hojně žně neposkytuje: rovněž tak duše milosti prázdňá, neodívá se ctnostmi, a nenese se k nebeským a užitečným věcem.“

3. Bez milosti Boží tedy nemůžeme nic záslužného vykonati, ale s ní i ty nejtěžší věci snadnými se nám stanou. Jest zajisté milost Boží velemocná; člověk může s ní všechno započítati, všechno k šťastnému cíli přivésti. Kdo má milost Boží, může se svatým Pavlem (Filip 4, 13) volati: „Všecko mohu v tom, kterýž mne posilňuje.“ Moc a účinnost milosti Boží vysvětluje zvláště z toho, že z velikých hříšníků činí velké světce, z nepřátel přátely, z rouhačů syny Boží. Nespravedlivý Zacheus, veřejná hříšnice Magdalena, lotr na kříži s Kristem ukřižovaný, Augustin bloudící a tisíce jiných milosti Boží náhle lidmi kajícnými a svatými se stali. Jeden z nejslavnějších příkladů toho druhu jest sv. Pavel. Byl takřka „vlkem hltavým,“ a proměněn jest v tichého

beránta; z pššného farisea, stal se pokorný wyznávac a aposstol Ukřižovaného.

4. A wššak, jakkoli milost Boží jest tak swrčowaně mocná a wítězná, nicméně nezbarwuje nás swobodně wůle. Mocně sice wzbuzuje, wábí, táhne k dobrému, ale nenutí, nýbrž nám ponechává na wůli, chceme-li nakloniti se k dobrému či ku zlému. A z té příčiny i při wššt milosti, kterouž Duch swatý mdlobu a nestatečnost naši podporuje, zhlými zůstáváme, jest-li že srdce swá dobrovolně Duchu swatému uctowíváme, hlasu Jeho si newššimáme, Jím se wěsti nedáme, s milostí Jeho snažně spolu nevracujeme. Proto, chce-li kdo, aby milost Boží blaze w něm působila, nesmí jí odpírati, nýbrž musí s ní spolu účinkowat. Jako země nenese plobin neprššili na ní úrodný dešš, aniž ale také dešš může plobiny způsobiti bez země: podobně i milost Boží nemůže úrodně účinkowat w nás, nepodrobujeme-li jí wůli swou. Dobře pravil wěhlasný lékař Hypokrat, že k ššastnému wyléčení nestaci, by jen lékař swou powinnost konal, nýbrž že i nemocný se wššemožně přičiniti musí. A rovněž tak jest s milostí Boží. Nepracuje-li člověk s ní, nadarmo ho wzbuzuje a ošwěcuje, nadarmo tluče, welá, táhne! To dobře pochopil Samel; sotwa že s hrůzou upozorowal, že místo nepřátel Božích, jak se domníwal, pronásledowal přátele Boží, ano Ježíše Krista samého, ihned obětowal Pánu Ježíšci celého sebe, a w pokore a w poslušnosti tážal se: „Páne, co chceš, abych učinil?“

5. Zbývá nám otázka: Komu a kdy Duch swatý swou swatou milost udílí? — Pššmo swaté nás uči,

že každý člověk tolik milosti přijímá, mnoho-li má zapotřebí k ctnostnému, ššledetnému, spasitelnému životu. Bůh nikoho newyjímá ze swé lásky, žádného nepochouští lačného a prázdného, každému dáwa podle dobré wůle swé, ale každému s důstatek, tak že nikdo jednou nebude se moci omlowati, že by snad z nedostatku milosti Boží w záhubu byl upadnul. Nejhojnějších ale milostí uděluje Bůh:

a) pokorným, to jest těm, kteříž nespolehají se na vlastní zásluhy, ale wššedco co konají, Bohu a jeho milosti připisují. Swatý Petr piše w prvním listu swém: „Bůh se pššným protiwí, pokorným pak dáwa milost swou.“

b) těm, kteříž wroucně ho za ni prosí. „Dtec váš nebeský dá Ducha dobrého těm, kteříž ho prosí,“ praví Pán.

c) wššem těm, kteříž slowo Boží pobožně a pozorně poslouchají, a nábožné knihy čítají. Důkazem toho jsou nám milionové lidi, kteříž hlásáním swatých aposstolů a jejich následowníků na wiru Kristowu byli obráćeni, a Bohu získáni.

d) Nejhojnější ale ššudnice, z nichž to se přyššti prameny milosti Božích, jsou swaté swátosti, a nejbražšší oběť mšše swaté. Zwlašš oběť mšše swaté wrchu a plnosti milosti Božích docházíme, poněwadž w ní sám Kristus Pán nekrowným způsobem krownou oběť křiže opakuje, z kteréž oběti co ze zřibla nasse očišštění, poswěcení a spasení plyne.

Milý čtenáři! byl-liš posud málo dbalým milosti Boží, ješštė dnes spořádej dům swůj — bušš swou, břitwe než nastane noc, kdy nebudeme moci pracowati. Byl-liš Sawlem — mohutným

we své pýšce proti Bohu a bližnímu, staň se Pavlem — malickým, pokorným před Pánem, v modlitbách jemu se koť, v hodném přijímání svatých svátostí čerpej milosti Boží, a v částem navštěvování oběti mše svaté, zvláště ve vřechutých dnů svátečních hledej světlo rozumu svému a sílu křehké vůli své, berlu na cestu do blažené věčnosti!

114. Petr uzdravil Eneáše a vzkřísil Tabitu.

Po nějaký čas měla církev Kristova v Judsku, Galilei a Samarsku pokoj.

Toho času použil Petr, jakož nejvyšší hlava církve, aby procházel vřechutě osoby věrných.

Přišel pak také do Libby, i našel tam člověka jmenem Eneáše, který sřlakem poražený jsa, osm let ležel na loži svém. I řekl mu Petr: Eneáši uzdravuje tebe Pán Ježíš Kristus; vstaň a usteľ sobě. A hned vstal. To řbhž viděli obyvatele, obrátili se ku Pánu. Blízko pak Libby bylo město Joppe, a tam byla jedna učennice jmenem Tabitha; ta činila mnoho dobřých skutků a almužen.

I stalo se, že se roznemohla a umřela. Uslyševšce učennici, že Petr jest v Libbě, prosili ho, aby přišel k nim. Šel tedy Petr s nimi, a řbhž tam přišel, vedli jej na vrchní sřň, kdež mřtvá ležela. A obstoupili ho tam vřechutě wdovky plačice, a ukazující mu sukně a řřaty, kteréž jim udělala Tabitha. Rozkázal tedy Petr všem vyjiti ven a pokleť na kolena modlil se, a obrátiv se k tělu řekl: Tabitho vstaň. Ona pak otevřela oči své, a řbhž užřela Petra, posadila se. I vzal ji za ruku a povolav vřechutě, ukázal jim ji živo.

Rozhlářeno pak jest to po celém městě, a uvěřili mnozi v Pána. Zřřstal pak Petr po mnoho dní v Joppe u řřstého Simona koželuha.

N o z j i m á n í.

Křřtus Pán zářřaty dořřvědčoval své poslání od Boha, aby ti, kteříž nechtěli věřiti slovům Jeho, z divů a zářřatů makavě a nepopíratebľně poznali, že On jest skutečně předpovídaný Měřřáš, kterýž na svět přišel, aby lidstvo spasil. Pán Ježíš ze své moci divy činil, dal ale také vyvoleným mužům moc, by ve jmenu Jeho zářřaty činiti mohli, a tak božřké vyslání své osvědčovali.

Zářřaty v pravdě jsou neřřřně-
leřřř důkazů, že učení některé na pravdě spočívá, čili od Boha pochází; jsou to důkazy, které Bůh sám dává, a kterým tudíž nřřbo, ani učený ani neučený odporovati nemůžje. Což tedy divu, že vřřřřni ti, kteříž nám chtějí namluviti, že naše náboženřřtví není od Boha, a že my katolíci po bludných cestách chodíme, vždy řřaží se dokazovati, že zářřaty nejsou ani možné, aneb že, o kterých se vypravuje, jsou nepravé čili vymyšřřené.

Můžje řřřřme, zda-li skutečně divy jsou možné, čili nic? — Řbhby Bůh zářřat učinil, praví mudřřanti, tu prý by porušřřl věčné zákony přřřobů, tím by tedy úmysľ své měnil, a nebyl by věčný, nezměnitelný, ale měnitelný jako my! To ovšem jest pravda, že Bůh přřřobě čili věcem, kteréž stvořil dal řřřř zákony, dle kterých se řřřbati a působiti musí. Slunce musí svůj běh konati vždy řřřřnou dráhou, v řřřř čas řřřř co řřřř, věřř

co měl. Země musí vyváděti své plody vždy podle těchto zákonů od počátku až do konce svého. Ale dal-li Bůh přírodě zákony věčné čili nezměnitelné, to nemůže nikdo říci a nikdo dokázati, že by Bůh nesměl někdy jednati a působiti nad zákon, kterýž dal, čili že by nesměl nikdy ani z nejdůležitějších příčin učiniti výjimku z některého zákona přírody. K. p. zákon přírody žití, aby rýva přijímala do sebe vodu pomocí listů a kořenů a aby v rývě z vody utvořil se hrozen, a z hrozně aby přefstilo víno. Proč by ale Bůh nesměl a nemohl svou mocí, tedy bez pomoci rývy a hroznů učiniti z vody — víno? Bůh dal tělu lidskému jisté pravidla, dle kterých ono svého zdraví pozbývá a v neuhu zase k uzdravení si pomáhá; dal i léky k snadnějšímu doclení zdraví, proč by ale nemohl nemocnému tělu také náhle aneb bez pomoci léků navrátiti opět zdraví? Což Bůh tím, že dal přírodě zákony neodvolatelně obmezil svou všemohoucnost aneb se jí dořada zbavil?

Divy nejsou možné, říkávají jiní, vždyť přý odporují nejvyšší moudrosti Božské! Ale řekni mi, jenž tak mudruješ, kdo pak jsi ty, že svým krátkým, nedokonalým rozumem dovoluješ si tak směle posuzovati skutky Páně? Což již poznal jsi všechny stezky Páně, vypátralš již všechny tajnosti jeho, a víš proč vše na světě se děje? — Jest-li že Bůh zázraky činil v zemi egyptské, aby ukázal svou všemohoucnost národu a králi egyptskému, kterýž o něm, Pánu a Stvořiteli svém, ničeho slyšeti nechtěl: kdož smí říci, že Bůh nemoudře jednal? Když Pán Ježíš nemocné uzdravoval, mrtvé křísil, aby tím dokázal skutky

svými, což řeči svou hlásal, že od Boha poslán jest, kdož smí říci, že nemoudře jednal? Kdy činil Bůh divy, by dosvědčoval lže, nepravdu, podvody? Kdy činil Pán Ježíš zázraky snad jen pro kratochvíli a obveselení lidí, aby nemoudrým mohl nazván býti? Ei snad za to zasluhuje výčitky, že divy činil, kdy se jednalo o to, by pravá víra od Něho samého dosvědčena byla? O daleko buďž nás, abychom opovážlivě Boha posuzovali, a se domnívali, že zázraky jsou proti moudrosti Boží, kdežto ony naopak v nejkrásnějších jsou souhlasu s moudrostí Boží, ať vždy nám pravdy Božské nápadným způsobem dosvědčují, a o bytosti a všemohoucnosti i vševědouce Boží svědectví vyvádávají.

Ani ta výčitka základu nemá, že přý neznáme úplně všechny síly přírody, a tak že mnohé věci za zázračné se vyvádávají, které přý způsobem přirozeným se staly. My ovšem neznáme dořada všechny síly přírody, aniž snad kdy úplně je lidé znáti budou, tolik ale předce víme, co síly přirozené nejsou. Tak na příklad víme, že žádný nemocný na pouhé slovo lékaře vzdáleného se neuzdraví, žádný mrtvý, čtrny dní v hrobě pochovaný, na pouhý rozkaz nevrací se k životu, víme, že žádný člověk po vodě jako po suché zemi kráčet nemůže. Pak-li že Pán Ježíš svou mocí a apoštolové a nástupcové jejich ve jménu Jeho takové a podobné věci konali, tož nechceme-li zůmyslně oči své pravdě zavírat, významati musíme, že to v pravdě zázraky jsou, a pakli o zázracích řeč jest, víme, že když zázraky skutečně se děly, tedy také možné jsou. —

Wšak namítají odpůrcové, jest-liže

Bůh skutečně činil zázraky jinby, proč nyní žádné divy se více nedějí? — Dejme tomu, že by skutečně pravda bylo, že by v nynějších časech žádné neděly se divy více. Co z toho by následovalo? Snad že nejsou pravdivy ty, o nichž svaté písmo vypravuje? Což nemáme těch nejjasnějších svědectví, že vše, co písmo svaté o divích vypravuje, na pravdě spočívá? Vždyť divy ty nestaly se obvykle někde v místech ukrýtych, ale na místech veřejných, na ulicích velikého města Jerusalema, mnohdy před tisíci diváky. A svědectví tato nic by platiti neměla? Kdyby všichni tyto divové, které Kristus Pán a jeho apoštolové na mrtvých, nemocných, zlým duchem posedlých vzkonali, měli býti snad jenom klam a podvod, zdalíž by to nebyl ten největší zázrak, že lidé, kteříž měli zdravé oči a uši, takto podvádět se nechali?

A co měli náš Pán a jeho apoštolové k očekávání z těchto divů? Kejkliř dce z kejkliř svých míti časůž zist. Oni ale měli k očekávání pouze muky a smrt. Pro takovou odměnu nikdo nešál. Prýc teby s touto rouhavou myšlénkou, jakoby divy Boží byly pouhý klam a mam. Ni nepřátelé Páně, svědkové těchto divů, neměli tyto divy za kejkliřský klam a šejb, nýbrž oni sami uznávali, že v nich patrná jest moc nadobytá, moc vyššího, nablízkého ducha, jenže ve své vášni a zarputilosti nechtěli říci, že tento vyšší duch jest Bůh, nýbrž pravili: Pomocí Belzebuba vymýtá ďáblů. Tito lidé, tyto nepřátelé Páně sami svědčí proti těm, kdož divy Boží zapírají!

115. Petr a Kornelius.

Byl pak v Cesarei pohanský setník jmenem Kornelius, nábožný a bohabojný se vši rodinou svou, činil mnohé almužny lidu a modlil se k Bohu. Když jednoho dne v hodinu denní devátou se modlil, viděl zřetelně anděla Božího, kterýž šel k němu a řekl: Korneli, modlitby tvé a almužny tvé vstoupily na paměť před tváří Boží. A nyní posli některé muže do Joppe, a povolaj nějakého Simona, kterýž má příjmi Petr, ten se zdržuje u Simona koželuha, jehož dům jest u moře; ten tobě poví, cobys měl činiti. A když odšel anděl, povolal Kornelius svou domácí služebníkú svých a bohabojného vojáka, řekl jim vše, co se mu bylo přihodilo, a poslal je do Joppe. Druhého pak dne, když byli na cestě, a přibližovali se již k městu Joppe, vstoupil Petr okolo hodiny šesté na ponebí, čili na plochu střechu domu, aby se modlil. Když pak zlačněl, chtěl pojisti. Když mu ale strojili a připravovali, přišlo naň vytržení, i uzřel nebe otevřené a nádobu sstupující s nebe, jako veliké prostěradlo, které se spouštělo za čtyry rohy s nebe na zem a v němž byla všeliká zvířata a zeměplazové i ptactvo nebeské. I slyšel hlas, který mu řekl: Vstaň Petře, bij a jez. I řekl Petr: Odstup to Pane, neb jsem nikdy nic obecného a necistého nejedl. Ale hlas řekl k němu: co Bůh očistil, ty neprav býti necistým. A to stalo se po třikrát, a pak zmizelo vidění. Když pak Petr ještě sám u sebe přemýšlel, jaké by to bylo vidění, přišli muži, kteříž posláni byli od Kornelia, stáli před dveřmi, a ptali se na dům Simonův, a zdali se tu zdržuje Simon, kterýž

má přijmí Petr. A když Petr ještě přemýšlel, řekl jemu Duch: Gle tři muži hledají tebe; protož vstaň, sejdí dolů, a jdi s nimi; nic nepochybuješ, neboť já jsem je poslal. Sessel tedy Petr a řekl k nim: Já jsem kteréhož hledáte, a jaká jest příčina, pro niž jste přišli. I vypravovali mu, že jsou posláni od setníka Kornelia, kte-

do příbytku, kamž svolal Kornelius své příbuzné a přátely, ptal se, pro kterou příčinu ho povolali. I vypravoval mu Kornelius vidění své. Když pak skončil, řekl: Protož my nyní všickni před obličejem tvým stojíme, abychom slyšeli řecko, cožkoli přikázáno jest tobě od Pána. I zvěstoval jim Petr Ježíše Krista, a když ještě mluvil, přišel Duch

rémuž anděl poručil, aby ho povolal do domu svého. Sel tedy druhého dne Petr s nimi a někteří z bratří z Joppe provázeli ho. Kornelius pak očekával je a svolal příbuzné a blízké přátele své. Když pak Petr přišel, vyšel Kornelius proti němu a padl k nohám jeho, klaněl se. Ale Petr pozdvihl ho, řekl: Vstaň, i já také jsem člověk. Když pak vyšel s nim

svatý na řecko, kteříž poslouchali slova jeho, a počali mluvit jazyky a velebiti Boha; tak že se divili všickni, kteříž s Petrem přišli. Tedy řekl Petr: Zbali může kdo zabrániti vobě, aby nebyli pokřtěni tito, kteříž Ducha svatého přijali, jako i my? I rozkázal je pokřtiti ve jménu Pána Ježíše Krista.

M o j j i m a n i.

Ty dvě události, o nichž zde položena část ze skutků apostoľských vypravuje, zdají se býti zcela rozdílné, nicméně ale co nejúžeji spolu souvisí a se doplňují.

Především sluší věděti, že se v prvních dobách naší církve nastýkla u jejím rozšiřování těžkost, v které člověk ony doby neznající ani pojmu ani zdání míti nemůže. Těžkost tato zakládala se v národním a náboženském smýšlení židův o jejich božském povolání, jakož i v jejich židovských obvyceích. Žid byl hrdý na to, že jest národ jeho jediný znatel pravého Boha, ano že tento Bůh jedině lid židovský sobě oblíbil a k velikým věcem zvolil. Proto pohrdal žid všemi lidmi, kteří z národa jeho nebyli, pohrdal pohaný; je měl za lid necistý, s nimi neobcoval, jim ublížiti za hřích nepovažoval. Víme z předšších příběhů, že nechtěli židé při odsuzování Páně jíti do domu Pilátova, aby se nepostavili, a že Samaritanka se divila, že Ježíš co žid od ní píti žádá; víme též, že židé přijdouce domů z trhu, pilně se čistili a umývali, aby nějaké necistoty z obcování s pohaný na sobě nenechali.

Podobně zakládala se pýcha židů v jejich zvláštních obvyceích. Tak považovali obřizku co věc Bohem rozkázanou za nejdůležitější obřad, který musí zachovávan býti pomůcky, auiž smí kdy zastaven býti. Abo tomuto obřadu se nepodvolil, nemohl býti údem národa vyvoleného, nemohl se líbiti Bohu. Neméně na to byli hrdí, že jedli jen zvířata čistá, pohrdajíce zvířaty necistými. Zvířata necistá byla, kteréž Mojžíš za takové v třetí knize

své kap. 11 prohlásil k. p. zajíc, švíně, luňák a t. d.

Příčiny, pro které Bůh v starém zákoně jak obřizku, tak i rozdíl mezi zvířaty čistými a necistými ustanovil konečně zmizely. Smrtí Páně veskerá příroda dostla obnovení svého. Velikoz starý zákon dostel ukončení svého, tak taky obřizka co známka staré umlavy s Bohem pozbyla významu svého; podobně i celá země, teby všedky tvory na ní krvi Páně obmyty jsou z klatby, kterouž někdy v ráji vyřkl Hospodin nad ní, když trestal první rovice pro jejich hřích; nebylo již teby rozdílu mezi tvorem čistým a necistým, nýbrž všickni tvorové měli sloužiti potřebám lidským dle svých přirozených vlastností dobrých. Židé však byli ve své zděděné a v starém zákoně se zakládající náhledy a způsobu tak zaryti, že nebylo možno beze skutečných zážraků je k novému od Krista založenému životu způsobu přivěsti. Měli oni nyní spolčiti se s křesťany z pohanštvá obráčenými, s lidmi, jimž od dětinství pohrdali, a tito pohané měli bez obřizky tak dobře dojiti zalíbení Božího a spasení věčného jako židokřesťané; konečně měli na to hleděti, jak noví vyvolenci Boží jedí beze všeho rozdílu maso zvířat dravé necistých, ano měli i oni s nimi požívati tohotěž pokrmu.

To vše se židům na víru Kristovu obráčeným tak přicilo, že svatým apostoľům z toho tisícere pocházeli těžkosti v řízení nových sborů křesťanských. Vá sám Petr na začátku svého apostoľování o těchto věcech neměl jistého přesvědčení a newěděl co si počiti. Tu Bůh mu zážracně zjevil vůli svou v těchto výše psaných dvou událostech.

Kornelius byl pohan, ale muž ná-

božný a bohabojný t. j. muž ten poznal pravého Boha nepochybně tovaryšským s židy v Cefarei se zdržujícími, i bál se Boha a sloužil mu dle nejlepšího přesvědčení svého. Židem se nestal, štítě se zajisté onoho obrádu, kterýmž jedině člověk z pohanstva mohl se židem státi a kterýž bez nebezpečnosti života nemohl vykonán býti. Tomu Bůh záračným způsobem zjevil, aby k sobě pozval Petra a přijal od něho pravé učení k spáse duše své.

Cefarea byla od Koppe, kdež se tehdy zdržoval Petr asi deset hodin cesty vzdálena, tak že museli poslové Korneliowi tu cestu po dva dny konati. Právě když přišli do domu v němž bytoval Petr, měl i tento vidění, za dne, ba o poledni, kteréž si vysvětliti nemohel. Spatřoval totiž nebe otevřené, an vchází nádoba dolů jak veliké prostěradlo a na čtyřech koncích se spouští na zem. V prostěradle se nalézali všichni čtvernožci a zeměplazové a ptáci nebesští, tedy živocichové čisti i nečisti. I slyší hlas: Vstaň, zabij a pojez. A třikráte se prostěradlo s obsahem svým k nebi vrací a opět k zemi spouští a třikráte zní onen podobný hlas: zabij a pojez. A když Petr vece: Odstup to ode mne, já jsem nikdy nic obecného, čili nečistého, nejedl, odpověděl onen nadpřirozený hlas: Co Bůh očistil neprav býti obecným — tu probuzen jest Petr ze záračného vytržení své myšli hlasy poslu Korneliových. I pustil je do domu a vyptal se pilně na jejich žádost, na Vána jejich i na příčinu, proč tento pohan je k němu posílán, prohlédl na jednou k významu onoho vidění. Mžikem spadly jako šupiny z očí ducha jeho, on viděl, že to vůle Boží, aby

již přestal vřelých rozdíel mezi tím, co žid za čisté a za nečisté pokládá, rozdíel mezi pokrmů a tudíž že, když toto starozákonní ustanovení o zvířatech nečistých padlo, padly též zákony o obřizce, padla zed mezi židy a pohany, viděl, že Bůh chce míti rodinu toliko jednu na světě.

Nejví pozornosti naši ujeti, jak zde Bůh Petra vyzuamenal. Slyšeli jsme již dříve, že byl Petr první mezi apoštoly, jenž po sešlání Ducha svatého vystoupil v Jerusalemě a kázal Ježíše ukřižovaného; on tedy první založil církev v Jerusalemě a pokřtil a uvedl v ni krajanů své, židy. Nyní pak slyšíme, že Bůh rozkázal Korneliowi, pohanu, aby povolal Petra a ne jiného k obrácení svému. Sluše lof zajisté, aby náčelník, nejvyšší správce církve také prvotiny pohanstva do církve přijal, jako již prvotiny ze židovstva obrátil a aby tak jedna církev pod jednou hlavou se býti osvědčila.

Dále sluší tu znamenati, že se Petr v domě Korneliově ponejprvo sešel s Římany, tu ponejprvo potkal se Jerusalemě s Římem, kamž měl časem svým jako přenesen býti. Kornelius totiž pocházel z rodiny římské a nepochybně i přátelé jeho, kteréž kolem sebe shromáždil, aby s ním očekávali Petra, byli rodili Římané aneb aspoň v úzkém spojení s Římem; a tu Petrovi se naskytla nepochybně příležitost o možnosti cestování do Říma s nimi pojednati a o prostředcích, jakýmiž evangelium Páně tam hlášáno býti mohlo.

Když Kornelius uvídl, že již blíží se Petr, vyšel mu naproti; i padl jemu k nohám a poklonil se jemu. Byl

Petr jmenován Korneliowi od anděla co prostředník spásy jeho, od něhož se slovo života bowí, i nedivno, že se w Petru něčeho wyššího, něčeho andělského nadál. Protož se jemu až k zemi poklonil. Gle to bylo první políbení nohou, kterýmž náměstek Ježíše Krista uctěn byl. Posud měřící, když se k swatému Otci blíží úctu swou projevují jemu políbením nohy. Nikomu to není nařizeno, každy tak činí z dobré vůle své a zbaž není to domolený výraz nejhlubší úcty k nejvyšší důstojnosti na zemi?

116. Petr wyswobozen ze žaláře.

Netrval však dlouho pokoj, jehož požívali měřící w Jerusalemě; neboť sám král Herodes počal je suzovati; mezi jinými dal stiti Jakoba bratra Janova mečem. Wida pak, že se to líbilo Židům, uminil usmrtiti i Petra. Wsabil jej tedy, proto že právě velikonoc byla, do žaláře, a odemzbal jej vojákům k ostrihání, chtěje po swátcích jej wywésti veřejně na smrt. Wyl tedy ostrihán Petr w žaláři; ale modlitba se dala bez přestání od měřících k Bohu za něj. A když ho chtěl Herodes wywésti, té noci spal Petr mezi dvěma vojáky swázán jsa dvěma řetězy, a strážní přede dveřmi ostrihali žaláře. A aj anděl Páně postavil se, a swětlo se zaskwělo w žaláři; a uderiw Petra w bok, zbudil ho řka: Wstaň rychle. A spadli řetězové z rukou jeho. I poručil mu anděl, aby se přiodil a wzal plášť swůj, a následowal ho. Domníwal se Petr, žeby měl nějaké widění. Když pak prošli strže první a druhou stráž, přišli k bráně železné, kteráž wedla do města, a ta se jim sama otewřela,

A když vyšli a přešli ulici jednu, hned odšel od něho anděl. A Petr přišel sám k sobě, řekl: Myni poznávám, že poslal Pán anděla swého, a wytrhl mne z ruky Herodesovy, a ze wsheho očekávání lidu židowského. A rozvažuje to, přišel k domu, kdež se byli mnozí shromáždili a mobilili se. A když on tloukl na dveře, vyšla bémecka, aby poslechla. A jakž poznala hlas Petřow pro radost neotewřela dveří, ale běžela zpět a zvěstowala, že Petr stojí u dveří. Ale oni řekli: Blázníš. Ona pak twrbila, že tak jest. Tedy oni řekli: Jeho anděl jest to. Petr ale nepřestal tlouci; když tedy otewřeli a uzřeli jej, užáslí. I wyprawowal jim Petr, kterač jej Pán wywedl ze žaláře. Mezdržew se pak, oběšel z Jerusalema na jiné místo.

N o ž i m á n i .

1. Welmi často jsme se w přiběžích starého a nowého zákona potkali s anděly Božími a pozorowali jsme, jak oni pobídně lidí opatrují, a wodí, aby je z rozličných nebezpečnstwích tohoto žiwota wyswobodili a k bohumilému jednání nawedli. Tu jsme je widěli jak Lota wywedli z horící Sodomy, tamo jak do domu Abrahamowa zamítali, aby ho u wěrnosti k Hospodinu posílili; jindy se wrhli do pece ohnivé, by uchránili mládeuce za swou wíru trpící, jindy zase doprowáží Rafael mladičtwého Tobíasse do cizé zemi, a w žiwotě proroků opět a opět se andělé zjevují, by jim pomáhali w rozličných strastech a nebezpečnstwích žiwota. Rowně i w nowém zákoně pozdratují Marii, plesají nad narozením Páně, zvěstují lidem wzkříšení Jeho a konečné

sledují svaté apoštolů na apoštolůch cestách jejich, že žalárů je vyvádějice, jakož zbe povědino o Petromi.

Z toho již vysvitá, že jest andělů převeliké množství. Chtěl zajisté Bůh vssetobry, by největší možný počet tvorů lásky a dobroty jeho okusil. Protož neryšlowně velikým množstvím swatých duchů naplnil sídla nebeská,

libem w lidské twárnosti. Oni toto tělo pouze k tomu cíli na se brali, aby mohli s lidmi mluwiti a od nich widni býti a aby tak swé poselství lidské přirozenosti přiměřeně wykonati mohli. Neboť wšemohoucí Bůh je na zem wysílá, chtěje lidem zvláštní nějaké dobrodini prokázati a proto na čas toliko, dokudž čas poselství jejich trwá, tělem je obiwá,

aby blaho jejich též bylo neryšlowně veliké. Prorok Daniel prawi o Bohu: Tisícové tisíců sloužili jemu, a desetkrát tisícrát sto tisíců stálo při něm. (7, 10.) Kristus pak sám jistil, že by mu Dtec nebeský wic než dwanácte sborů andělů dáti mohl.

Andělé jsou pouzi duchové, nemají tedy těla; nicméně wycházi z oněchno příběhů písma swatého, že se zjerowali

ale ne tělem takowým, jakož jsou těla nasse, nobrž tělem nebestým, stwoucim a duchowním. Z toho ohledu jmenují se také poslowé Boží a wyobrazují se jakoby křídla měli. Též se wyobrazují co bitky, aby tak neryšlownost jejich wyznačena byla.

Dále poznáváme z těchto příběhů, že andělé wyuikají nad člověka bystřejším a pronikavějším rozumem. Oni

zajisté mají také živější, útlejší, a je-
mnější cit; mají pouze takové zábošti,
které se rozumu úplně pobrobují; mají
také vůli dokonalejší a s vůlí Boží
srovnalejší, nežli my lidé. Konečně
jsou v tom stavu ctnosti a blaženství,
v kterémž nyní trvají tak upewnění,
že se nic obávat nemusí, že by budoucně
milost Boží ztratili. Toto právě jest
vrch blaženosti jejich, že jsou u Boha,
a s Bohem ctnostmi svými spojeni a
že stále na tvář jeho patři, jeho do-
konalé poznávajíce a velebíce. — Jsouť pat
mezi anděly rozdílné a stupňové do-
konalosti. Písmo svaté výslovně mluví
o vyšších a nižších andělech, o archan-
dělích, o nebeských mocnostech, o cheru-
bínách a serafínech. Svati Dtcové
rozdělují vsedky ty nebeské duchy na
devět sborů čili tůrů; a sice berou
jména těchto sborů z písmá swatého
takto je rozepnávajíce: Serafim, che-
rubim, trúnové, panovníci, silní, mocní,
knížata, archandělové a posléze andělé.
Dstatně nám Bůh o rozdílech těchto
více nezjevil.

Poněwadž tedy i mezi anděly roz-
liční jsou stupňové moci a hodnosti,
tedy nikomu nebud podivno, že i mezi
lidmi jsou rozliční stupňové rozených
darů, wtípu, moci, síly a hodnosti.
Nemůžeme vsiickni sobě docela rovni
býti, poněwadž v společnosti živi jsme
a každá společnost v středu svém jistou
rozmanitost prací, stavů a důstojnosti
nemohnutelně žádá. Tu má jeden
druhému pomáhati. Mladí mají starým
sloužiti, staří mají ob prací svých z pře-
besských let odpočívati, silný má za
podporu býti slabému, zdravý má vo-
biti nemocného, slepého a kulhavého.
Konečně to v jiných věcech; kdo má wtíp
a rozhled, stává se vůdcem a náčel-

nikem, kdož jest ducha slabšího, avssak
těla silného, pracuje více tělem nežli
duchem. —

Nehleď tedy závistivým okem na
ty, jenž rozenými dary a přednostmi
jsou nad tebe povyššeni, nýbrž pře-
jinému štěstí jeho a spokojen buď s tím,
co se tobě dostalo: a jako v nebesích
nižší andělé vyšších jsou poslušni,
tak každý mile a rád poddán buď před-
staveným svým.

2. Ctenářům našim bude zajisté
zajímavó zvěděti, že tuto řetězové, jimž
první náměstek Kristům na zemi sevřen
byl v strátu nepřisly, nýbrž co drahý
klenot v církvi naší se posud chovají.
Neví se sice jakým způsobem se pů-
wodně do rukou křesťanů dostali. Nej-
spíše dány jim byly od nějakého slu-
žebníka Agrippoma, kterýž nepochybně
byl tajný křesťan. Byly pat v roce
436 od patriarchy Juvenala darovány
Eudocii císařovně, manželce Theodosia
II. Eudocia částku jich ponechala v Ca-
rihradě, část ale odeslala dceri své
Eudocii, choti císaře Valentiana II. do
Říma, kdežto se částka posud chová a
sice spolu s řetězem; jimž Petr v Římě
v mamertinském žaláři sevřen byl. Ucho-
vávají se tyto řetězy ve zvláštním
chrámu, jenž slouze chrám sv. Petra
v okovech.

117. Wyrůst církve Kristowny. Pawel v Kysřce.

Pronásledování věřících v Jeru-
salémě bylo příčinou, že sv. aposto-
lowé opustivšše Jerusaleum i zemi jud-
skou odebrali se dle rozkazu Pána
a mistra svého do wesskerého swěta,
aby kázali ewangelium vsšem národům.
Swatý Petr zřídil obce věřících

vo mnohých městech, naposledy přišel do Říma, kde mnoho let vyučoval víře Kristově, a obtud řibil westkeru cirkew křesťanskou.

Pawel pak weliké cešty konal, aby i nejrozbalenějšim národům donesl swětlo prawé wiry w Boha, a kteréhož on poslal, Jezisse Krista.

Kamkoli přišel, obyčejně nejprvé kázal Ewangelium krajanům swým židům, ale jako oni odporowali Jezissi w Jerusalemě, tak odporovali i w jiných městech, aby se naplnilo slowo Páně, že objato bude králowstwi boží od synů a dáno bude cizincům.

Na těchto cestách přišel Pawel s Barnabášem do Lystry a kázali tu ewangelium. Byl pak w Lystrě muž chromý od narození, kterýž byl nikdy nechodil. Ten mezi jinými poslouchal Pawla mluwícího. Rdyž pohleděl na něj Pawel, a widěl, žeby wiru měl, aby uzdrawen byl, řekl k němu: Postaw se přímě na nohy swé! I wzhopil se a chodil. Zástupové pohanů, když uzřeli, co učinil Pawel, počali hlasitě křičeti: Bohové w podobě lidské stoupili k nám! I přivedli hned býty ozdobené wěnci, aby jim obětowali. To když uslyššeli apostolé, roztrhly sukne swé, a wběhli mezi zástupy řkouce: Muži, co to činite? I my jsme surtelni, wám podobni lidé, kteriž zvěstujeme wám, abyste se obrátili od bohů těchto marných k Bohu živému, kterýž učinil nebe i zemi i moře i wšedco, což w nich jest. Setwa ale upokojili zástupy, aby jim neobětowali, tu přišli někteří židé z wákolních měst, kterým byli Pawel a Barnabáš již Ewangelium zvěstowali, a pobourili lid tak proti swatým apostolům, že kamenowali Pawla, a wytáhli jej za město,

domníwajíce se, že umřel. Rdyž pak jej učennici obstoupili, wstal Pawel zdrawý, a wšel s nimi do města; druhého ale dne obešši obtud.

M o z j i m á n í.

Mezi bájkami starých pohanských Řeků a Řimanů welmi často se powídalo, že mnozi bohové jejich wstoupili na swět buď w podobě člověka aneb zvířete a zde konali dobré skutky neb i také páchali prostopášnost. Nemůže nám tedy divno býti, že obywatelé Lysterští, widouce an Pawel záračně uzdrawil chromého, přišli na tu myšlenku, že jak on tak i průwodce jeho jsou bohové, kteří se obli tělem lidským. Naskytala se tu ta obtíž, že Lysterští mluwili zvláštním jazykem, kteréhož nebyl mocen Pawel, ač jinak we více řečích wycwicen byl. On tedy nemohl se tak wyjádřiti a takové wyswětlení Lysterským dáti, aby ihned poznali účel příchodu jeho. I chtěl uzdrawením chorého dáti důkaz, že jest wyslancem wšsemocného Boha, Pána nad zdrawím, životem a surtí člověka. Lysterští owšem zárač tento jináče pojali, a soudíce, žeby oba tito douměli bohové mohli jim tak dobře uffkoditi, jako chromému pomohli, chwatně se starali, aby je sobě co nejwice naklonili. Protož přivedli mladé býty jim na obět i wěnce přinesli, aby dle tehdejšího způsobu jak obět tak i sebe owěncili. Widouce Pawel a Barnabáš co tito zpozřili lidé čint, zhrozili se a jelikož jim nemohli řeč swou dosti frozumitebnými se státi, znamením rozličným ukazowali jim swůj odpor proti účtě jim nepatřící. Protož roztrhly sukne čili swrchní roucho swé, neboť to w tamějších kra-

jiných vůbec platilo za znamení největšího rozhorlení a zármutku.

Retrvalo to dlouho a židé z vůkolí přišli tak osocili oba apoštolské posly, že vystřídali se na ně osupili a ukamenovati je ustanovili. Pavel skutečně zůstal pod hromadou kamení po něm vrženého ležeti a za mrtvého jménem byl. Ušel smrti zajisté zázrakem, an Barabáš, snad méně osocen a osvěmán býv, útekem se zachoval. Tak Pavel a Barabáš z bohů náhle stali se prokletci a odsouzenci.

Tento příběh nám patrně a markavě ukazuje, co jest člověk bez osvěty pravé víry a jak nejisté a chyběné jest počinání jeho. Pabá z chyby do chyby, z poměry do poměry, z jednoho šílenství do druhého, z krajnosti do krajnosti.

Bez pravé víry nezná člověk Boha, — svůj původ a svůj cíl, nezná povolání své, důstojnost svou, nezná vůbec důstojnost lidskou, aniž zná cenu věci na světě, a protož neumí ani sebe ani svého blízkého patřičně si vážiti, aniž věci moudře užívati. Neboť kde není pravé víry, jak tam může býti jistého pravidla pro rozumné a jisté jednání? Zdaž bez víry může člověk věděti, co Bůh velí a co zapovídá?

Proto lidé víry nemající ubíhají na rozličné bezcesti; v štěstí neumějí bržeti míru a v neštěstí neumějí trpěti, snadno si — zoufají.

Waž jš, milý čtenáři, té milosti, že narozen jš v té době a krajně, kde víra a sice pravá víra osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Zdaž by se něco tak nesmyslného mohlo státi u nás, jako se stalo v Lystrě? Zdaž může v těchto dnech toho lekati ta myšlenka, že se bohové nad

městem anebo nad obcí zžlí a obyvatelům jejich mstítí budou? Zdaž rossičnii newíme, že nad námi bdi moudrý a laskavý Bůh, jenž nás neopustí, pokud sami se ho nespustíme! Waž si tedy, milý čtenáři! daru swaté víry, kterou pravá osvěta, mravní swoboda, pokoj a láska zavítaly do světa, a v které wšse, co v mravech lidských slícného, krásného a oblažujícího jest, se zakládá, a pecuj pokud tobě možno, v to, aby swatá wíra se ve světě udržela, rozkwétala a v srdcích lidských hojného ovoce wybáwala.

118. První sněm církewní (apostolský).

Učili pak někteří z Judska: Nebudete li se obřezáwati podle obyčeje Mojžíšowa, nemůžete býti spaseni. Též i někteří z sekty farisejské, kteříž byli uwěřili, prawili: Že musejí obřezáwati býti ti, jenž z pohanstwa se obrací na wíru křesťanstwa, a že se jim má přikázati, aby zachowávali zákon Mojžíšůw. Tedy sešli se apostolé a starší, aby to rozmázili. A po mnohém wyšetřowání usnesli se a wěřicím nařídili jak následuje: „Widělo se zajisté Duchu swatému i nám, žádného wíce břemene na was newzkládati, kromě těchto potřebných wěcí: abyste se zdržowali od wěcí obětowaných modlám, a od krwe, a od udáweného a od smilstwí; od kterýchžto wěcí budete li se ošťřihati, dobře učiníte.

M o ž i t m á n i.

Myšl pyšná a nadutá, jakož z druhé strany horlivosť přemřštěná a nerozmážená byly často příčinou rozmišsek

to církvi. Tak za časů našich, tak za věků minulých, tak dělo se to samých počátků církve. Nerozvážení horlivci, kteříž ze židů, zvláště z fariseů, stali se křesťany, zastávali mínění, že prvý každý pohan musí se dát prvě obřezati, prvě státi se členem vymoleného národu židovského, a potom teprve že může býti křesťanem, a spolubědicem Ježíše Krista. Křesťané z pohanů posili, bránili se tomu, vším právem se domnívajíce, že s krze Ježíše Krista zákon starý, který jen přípravou byl pro zákon nový, zrušen jest, a že není potřebí bále dbáti předpisů jeho obřadních. A na jejich straně zastávali svobodu křesťanské fani svatí apoštolové Pavel a Barnabáš. Z nastaly z toho hádky nemalé, kteréž aby se skončily, svolán byl sněm do Jerusalema, a celá věc mu předložena k rozhodnutí.

Sněmu předsedal a poslední rozhodnutí učinil svatý Petr, co hlava celé církve; přítomní byli apoštolové a starší, to jest knězi. Spolehajíce se na zaslíbení Božského Mistra, že „když dva neb tři shromáždění budou ve jmenu Jeho, že On bude mezi nimi“ (Mat 18, 20), a že „Duch svatý i oni budou svědectví vyprávati o Měm“ (Jan 15): náležitě rozvažují, a konečně rozhodují záhadnou otázku, a ustanovují „to Duchu svatém,“ že zákon obřadní nemá více platnosti pro křesťany, a že církev křesťanská jest samostatná, neodvislá od zákona židovského, poněvadž Bůh již splnil, což to zákonu starém byl přislíbil. Tak jako jádro prolomí škorupinu, v které uzavřeno bylo, aby kořeny mohlo zapustiti do zemi, a co mocný strom větve rozložit: tak i zrno horčičné, jímž církev se vprozumívá, opustilo úzkou schránku,

slupiny národního, židovského zákona, aby kořeny pustilo v srdcích všech národů celé země, a přinášelo nejkrásnějšího ovoce ctivosti u všech lidí.

Památný výnos sněmu Jerusalemského, jímžto církev obloučila se od židovství, počíná s významnými slovy: „Vidělo se zajiště Duchu svatému i nám,“ to jest: Duchu svatému, slíbenému od Ježíše Krista, co řiditeli se vidělo; a nám, co náměstkům, zástupcům a nástrojům Jeho se vidělo tak ustanoviti. Duch svatý působí tedy s církví učící; a tohoto spolupůsobení Ducha svatého byla si církev vždy dobře povědomá, kdykoli rozhodovala ve sporech o věcech víry aneb mravů křesťanských.

Sněmů církevních, za příkladem a vzorem sněmu Jerusalemského, zahájeno po třech století mnoho, zvláště v ty doby, kdy církvi veliké nebezpečí hrozilo od kazitelů víry pravé. Tak byl konán sněm obecný l. p. 325 v Nicei proti Arianům, kteříž upírali, že by Ježíš Kristus byl také Bohem, pravice Jej byti pouze člověkem. l. p. 381 sněmowano v Cařihradu poprvé proti stoupencům Macedonia, kteříž upírali, že by Duch svatý byl také Božskou osobou. Sněmy držány v následujících dobách proti rozličným kacířům, obrazoborcům, rozkolníkům, jakož i proto, by přítrž učiněna byla uravnímu úpadku duchovenstva i lidu ve věku středním. Nejškvrnějším zasedání bylo l. p. 1215 v chrámu Lateránském v Římě, při němž přítomno bylo 412 biskupů a 1200 jiných hodnostářů církevních, a potom l. p. 1414 — 1418 v Kostnici, kdež souzeno učení a jednání krajana našeho, Husa, a kdež přítomno bylo 18.000 kněží, a

150.000 cizinců. Nejdůležitější pak sněm obhřován w Tridentu, s přestávkami ob roku 1545 až do roku 1563, kdež učení církve katolické proti bludnému učení Lutra, Zwingliho, Kalwina a jich stoupenců jest jasně vysvětleno.

Abykoliv vykonán byl sněm obecný, to jest takový, w kterém celý obor křesťanský, aneb alespoň veliká část jeho zastoupena byla, vždy předsedal jemu svatý otec buď osobně, buď zastoupen svými plnomocnými. A poněvadž Pán Ježíš apostolům řekl (Luk 10, 16) „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vás pohrdá, mnou pohrdá,“ a (Mat. 18, 17) „jest-li že kdo ani církve neposlechne, buďž tobě jako pohan a publikán,“ tož věrní katolíci vždy usílali s ochotou přijímali učení, jak je biskupové celého světa křesťanského vykládali, ujistěni jsouce, že nikterak blouditi nemohou, když spolehají na církev, kterouž Pavel nazývá „sloup a utvození pravdy“ (Tim. 3).

Poslední sněm církevní zahájen byl w Římě na konci roku 1869. Bylo tam za člání wíry prohlášeno, co ob nepamětných časů vždy ob zbožných křesťanů věřeno bylo, že totiž svatý otec čili papež jest před omylem hájen Duchem svatým čili jest neomyln, když co hlava církve na základě svatého písma a apostolského podání slavnou činí připověď we věcech wíry a mravů křesťanských. nepřátelé naší wíry zlomyslně namlouvali lidu, jako by byl papež vůbec, tedy w každém případě prohlášen za neomylného. Uvšak to daleko jest od pravdy, jak i úmyslu onoho sněmu. My víme, že papež jest a zůstává člověkem, kterýž jest tak dobře hříchu podroben jako jiný člověk

a kterýž také může sklamán býti jako jiný člověk; pouze w tom pádu, kde mluví veřejně a slavně co náměstek Ježíše Krista, nějakým sporem w církvi aneb jinou důležitou příčinou vybitnut, pouze w tom pádu prohlášena jeho výpověď za pravdu jistou a neomylnou.

Poznejme z tohoto zřízení naší církve, s jakou opatrností a důsledností ona si vede u vykladu učení Božího. Co w ní důležitého se naskytuje ode všech biskupů w zralou úvahu bráno býti musí. Nikdo sám o své ujmě nesmí činiti podstatné změny, každý musí potvrditi se obecnému usnesení. Věť jeden po druhém děbí výpovědi sněmovní a tak udržuje se w církvi svornost, jednota a totožnost učení nejnovějších učitelů s učiteli wíry prvními. W tom leží rukojemství, že jen w církvi docházíme pravdy a spásy.

119. Pavel we Filipech.

Prošeb pak Pavel mnohé krajiny, přišel se Silou do Filip, hlavního města Macebonie. Tu w den sobotní vyšli za bránu k řece, kdež bývalo modlení a kdež mluvili k ženám, kteréž se tam sešly. Byla mezi nimi jedna žena jménem Lydia, prodáváčka šarlatu, věrná to ctitelkyně Boží, jejížto srdce otevřel Pán, že pozorna byla na to, co Pavel pravil. I uvěřila ona i veškeren dům její, a přijmula Pavla a Silu do domu svého. Stalo se pak, když jednoho dne šli k modlitbě, potkala je s nimi jedna děvečka, kteráž měla ducha věštitího, a předpovídáním budoucích věcí veliký užitek přinášela pánům svým. Ta šla za nimi a wo-

lala: Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího, kteříž zvěstují vám cestu spasení. A to činila. po mnoho dní. Pawel ale, wida, žeby to předpovídání pocházelo ob zlého ducha, obrátiv se k ní řekl: Přikazuji tobě ve jmenu Ježíše Krista, abys wysšel od ní. A wysšel w tu hodinu. Widouce pak páni jejt, že odesla nabéje zisku, zbourili lid proti nim, a chytivše je, přimobili před ouředníky a řekli: Tito lidé jsou Židé a bouří naše město, a zvěstují obhčej, kterýchž nám neschází zachováwati, poněwadž Římané jsme. Ouředníci tedy dali jim ztrhnouti oděw, kázali je metlami zmrskati a wsaditi do žaláře, přikázavše strážnému, aby jich pilně ostříhal. Strážný maje takowé přikázání, wsadil je do nejhlubšího žaláře, a sewřel nohy jejich kladou. Tedy o půl noci Pawel a Silas modlili se a chválili Boha, tak že je uslyšeli wšickni, kteříž byli w žaláři. Najednou ale stalo se veliké zemětřesení, tak že se pohouli základowé žaláře, wšechy dwěře se otwřely, a wšech wězných okowy spadly. Tedy procitiv strážný žaláře a wida dwěře žaláře otwřené, wytrh meč chtěl se zabít, domníwaje se, že wěznowé utekli. A wzkřikl Pawel hlasitě: Nečin sobě nic zlého, wšak jsme tu wšickni. Wzal tedy strážný swětla a wysšel do žaláře a třesa se pabl Pawlowi a Silowi k nohám a wywed je wen řekl: Páni, co mám činiti, abych byl spasen? A oni řekli: Wěr w Pána Ježíše a budeš spasen ty i dům twůj. A kázali jemu a wšechněm w domě slowo Páně, a pokřtili ho i wšechu celes jeho. Náno pak poslali ouředníci k strážnému, aby Pawla a Silu propustil. Řekl ale Pawel k poslům: Ouředníci nás ani

nesoudili, ale zmrskali nás veřejně, jesto Římané jsme, a wsadili nás do žaláře, a nyní tajně nás chtějí propustiti! Ne tak, ale ať přijdou a sami nás propustí. Když uslyšeli ouředníci, žeby Římané byli, báli se a přišedše odprosili jich a žádali, aby wysšli z města. Wysšli tedy ze žaláře, a když potěšili wěřících, odesli.

Rožjímání.

1. Děwečka, kteráž se s Pawlem a Silou potkala měla ducha wěštitího, a welice chválila je řkouc, že jsou služebníci Boha nejvyššího. Jak se má tento slowům rozuměti?

Duch wěštití jest duch, kterýž předpovídá věci budoucí; proto sw. proroci nazývají se také wěštci Boží. Zde ale nemůže řeči býti o žádném duchu, kterýž z moci Boží předpovídá věci budoucí, neboť dtwka, o níž řeč, byla pohanka. Zde zřejmo jest, že zlý duch děwečku tu opanowal a řeči její k ossálení lehkowěrného lidu užíwal. Předpovídala owšem budoucí věci, ale zbalí se předpovídání její také wyplnilo, to w písne swátém nestojí. Může býti, že duch, kterýž jí wládl, při swé bystrosti z mnohých přítomných věcí soudil dobře na jich wysledek a protož wysledek ten přirozenou silou swou předpověditi mohl; ale může také býti, že toliko hádal, jakož i za nassich dob pobwodní lidé jiným hádají, a z hádanel wždy něco se wyplní ač wěštití díl se nemyplní. Na to, co se nemyplní, lidé snadno zapomínají, co se ale náhodou splní, to býwá předmětem pobitowu a zjednáwá časem veliké důwěry hádacím.

Sw. Pawel ihned poznal zlého

ducha, jenž z dívký mluvil a nemohlo ho zmýsliti, že tento duch jej a učení jeho vychvaluje. Zhrozil se chvály zlého ducha, neboť nemohla chvála tato býti upřímná, bylať zajisté úskočná a podvodná, kteráž nejspíše měla sloužiti jen k tomu, aby Pavel a učení

dravěla a od balstho hábání jakož i od chvály Pavlovy upustila.

Z toho vidno, jak mnoho záleží na chvále zlých a bezbožných lidí. Jejich chvála vždy jest pobežrelá a pobskečná; nehledáť leč jen podvod a klam. Protož tdyž se k tobě blíží clo-

jeho časem přišlo w pobežření a w opozržení u všech rozsfajných lidí, právě proto, že požívalo souhlasu a velebení osoby, jenž zlým duchem poseblá byla. Proto aby usšel takové sftoblivé chvále, obořil se na ducha zlého a vypudil ho mocí Páně z dívký, tak že ona oz-

věť zly a úlišná slova k tobě mluví, tobě pochlebují, anebo tebe u jiných wynáší, měř, že jedná jako ptáčník, jenž na čihadle překrásně píská, ale jen proto, aby nerozumné ptactvo přilákal, polapil a pak ho k svým účelům využil.

2. Když páni této děvečky viděli, že odesla jim naběje zisku, zbourili lid proti Pawlowi. Z toho vidíme, že pánowé dívky brali plat z hábání jejího. Použili tedy smutného stavu jejího k obohacení sebe. Dívka tato byla zajisté nebohá, již proto, že upadla do rukou takovým offemetníkům, kteří z neštěstí jejího brali užitek. Tak zkaženého srdce tito lidé byli i z toho vysvitá, že když nekaleho zisku svého uzbravením dívky zbaveni jsou, hrozně se mstili dobrodinci jejímu, Pawlowi.

Podobných hanebníků se posud nalezá u velikých městech, kdež mnozí zahálci a zahálčičky ujmají se zatoulaných aneb osířelých dívek, aby je vysílali na zebrotu k svým rukoum. Oni takovéto děti schválně štáti v špinavé hadry, vysílají je v zimě polo bosy na ulice, učí je lháti a se wšfelijak co mrzáky pitivoriti, jen aby hnuly milosrdenstwím okoljeboucích a přinesly robicům čili pěstounům svým hojně almužny. Co může z těchto dětí při takovém uávodu a při zahálce zebrawé se štáti, leč pomalowaci, zlobějowé a zločincowé?

Žini podobní hanobníci we velikých městech jsou ti, kteří služebné dívky najímají do služby aneb do domů svých, aby je wydali hříchů smilstwí a z tohoto hříchů jejich brali wýživu svou.

Pobohýkám této hanebnosti zde jen proto abych dal wšsem robicům, kteří jsou nuceni dcery své dáti do služby we velikých městech, potřebné wýstrahy. Nechť se dítwe přesvědčí o poctivosti domu, kamž dceru svou zaslou! Jaký býwá konec těch nebohých dívek, kteréž padnou do rukou

takovým bohaprázdným obchodníkům? Ale nic nedím o ztrátě swědomí, o strátě wnitřního pokoje, a o strátě wěcného swasení těchto dívek — na to pouze ukáži, že konec jejich býwá — huusná a bolesti plná nemoc, nezhojitebná choroba, anebo život w kázuici a smrt w trestnici.

3. Následek osocení, jehož se páni děvečky uzbravené proti Pawlowi a Silowi dopustili, byl ten, že představení obce Filipské dali oba jakožto cizince, kteří lid bouří, zmrstati a pak do žaláře temného wsabiti i nohy jejich kládou sewřiti. Kláda byl druh okowů, tlusté dřewo totiž, jak již samo slowo swědčí, kteréžto otwory čili dírami opatřeno bylo, do nichž nohy zajatých se dávaly, aby buď méně buď více rozewřených zůstaly jak pro ubezpečení wěznů, tak i pro přidání jim bolesti. —

Oba wěznowé stáli we swém nezaslouženém utrpení zmužile, ba oni se co následownici Páně z toho těšili, že pro Krista přikorí trpí; neboť za půlnocní tichosti pěli chwálopísně Bohu se modlíce. Necití klády ten, jehož buď přebýwá w nebesích, wece Tertulian. Činili tu dle příkladu Dawida krále, jenž zpíwá: „O půlnoci wstával jsem k welebení Tebe,“ a dle příkladu Jeremiáše proroka, jenž tí: „Wstaň, weleb w noci a wyléwej jako wodu srdce své přeb obličejem Páně,“ ano jednali dle příkladu samého Pána, jenž nejednu noc zcela na modlitbách tráwil. —

Tak nápotom i w církwi Boží se rozmohla bdění noční, wigilie a nocturna, na nichž chwála Boží se ozýwala. Swatí Otcowé připomínají, že ticho noční činí buffi wíce hotowou a schopnou, aby se k Bohu wznášela, jessťo

břemena hluku denního zbarvena jest.
Protož zni píseň církevní:

Dusse w noci Tebe hledá,
mysl ruce k Tobě zvedá,
jak nás prorok k tomu máže
a jak skutkem Pawel láže.

W nápotomních dobách tyto nošturna čili noční pobožnosti w církwi obyčejně z večera konány jsou, jakož až posud w mnohých kostelích před hody Božími se děje, čemuž lid také „hodinky“ říká.

Milý čtenáři! i Tobě se časem přihází, že musíš noc trávit w bdění, buď že jsi na nějaké hlídce, buď že nemoc některého z tvých domácích žádá, abys ho w noci obsluhoval, buď že vlastní churawostí jsi spánku zbarwen. W takových dobách připomeň sobě příklad sw. Pawla a prvních křesťanů a použij takové doby, abys i Ty pěl chválozpěwy Bohu aneb w duchu modlil se. Tím netoliko potěšíš mysl svou, ale vzděláš i srdce své a získáš sobě milosti, které Bůh slíbil všem, kdož ho prosí we jmenu Páně.

4. Stalo se zemětřesení. Zemětřesení toto pohybovalo celým městem, jak viděti z toho, že starostové města jsouce přeštrasseni, z rána jinak nežli večera jebnali. I byl tento hrozný úkaz jajiště odpowěd Boží na modlitbu a chwalopisně brvou těch mučenníků, a jaká následkem toho byla nesmírná změna w osudu apóstola Pawla i w smýšlení lidu filipského! Žalárník wyběščen rachotem obtud powstalým pospíchá do žaláře, aby uzřel, co se tam děje a jsou-li wězňové pospolu. Wida ale, že westřery dwěře, jenž do hlubšího žaláře wedou, otewřeny jsou, domněl se, že utekli wězňové a tu boje se nesmírných potut, že je uprchnouti

nechal, ihned zoufale chtěl samowraždou učiniti konec životu swému. Ale Pawel poznaw po znameních, jimiž žalárník svou zoufalost jevil, cobys zamýšlel, zadržel ho wolaje: Nečin jobě nic zlého: Wšickni jsme tuto. Tak splatil Pawel onu krutost, s jakou se žalárník k němu choval, máje za to, že tak po swém úřadě jednati musí. Tu pak žalárník cítil náhle newyflownou úctu k lidem, jimž nebesa takového svědectwí poskytla, a kteří mohouce neutekli; i cítil lítost a žel nad swým přebestřým jebnáním a padl Pawlowi a Silowi k nohám, aby tím pokorným činem odcinil, čeho byl dříve se domínil.

Ano, on ihned wymedel je z hlubšího žaláře do síně a pravil k nim: Páni, co činiti mám, abych spásy došel? Již jmenuje je pány, aby je uctil, již táže se na cestu k spasení wedoucí, wěda, že takové dříve Pawel učil a pro učení to osócen byl. Na to, když byl Pawel žalárníka i dům jeho westřeren poučil a wíru w Krista w nich wzбудil, pokřtil je.

Zemětřesení zatřáslu tedy dusí žalárníkowou a životu jeho jiný směr dalo. Ale toto zemětřesení otráslu i srdcem starosty a úředníků města. Oni jajiště poznali, že prohřěšili se proti Pawlowi a společníku jeho, když ani nestyšsewšše je, dali je mrskati a žalářowati. Widělo je jim uyni co nejspíše lidi těchto se zbarwiti, aby nějaká nepřijemnost jim z toho newzešla, protož poslali břiče s wřazáním, aby žalárník je ihned propustil.

Pawel ale pohaněn byw w tomto městě nechtěl s hanbou odjiti. On chtěl wěřejně osprawedlněn býti, aby juad z pohanění jeho osoby, slowo

kteřé byl kázal, neutrpělo též pohanění. Protož dal výkazy představeným města: „Zmrskasse nás veřejně, bezsoudně, nás Římany vsabili jste do žaláře a nyní tajně vyháníte nás? Ne tak, sami přijďte a vyveďte nás.“

U Římanů byl totiž zákon, že žádný měšťan Římský, aniž ten, kdož používal práva měšťana Římského od žádného nesměl býti mrskán anebo bítován. Toto právo bylo výsadou rozličných měst v říši římské i rozličných rodin, kteréž sice v jiných městech žili, ale toho práva sobě zásluhami svými dobyli. Z takovéto rodiny v Tarsu ušlehlé pocházel i Pavel a protož mohl se na toto právo své odvolati. Nbyž pak to bůřivé starostlivé města chlástili, ulekli se tito nemálo, jelikož poznali, že prohřešili se proti zákonu velmi vážnému a důležitému.

Tu se stal veliký obrot věci, že soudců stali se prosedníci, neboť přišli sami k Pawlowi a Silowi a prosili jich, aby vyšli z města. Prosili tedy za odpustění a žádovali byli odchodu jejich nepochybně pro utišení lidu i pro vlastní bezpečnost apoštolů.

Nbož tu newidí patrný prst Boží. Cizinci přicházejí do města, zurivá nenávisť vychází proti nim, lest dábelská i vášně lidská ubíjí slova na rtech jejich a oni pohřbeni jsou za živa do temnoty pozemní. A hle, co nemohli vykonati na náměstí, konají pozemí. Svého žalárnika křtí prvněho, pak jeho dům, pak i jiné. Představenstvo města samo bojí se mocných slova jejich, ne již rozkazy dává jim, má jen prosby pro ně; netoliko se ctí vede je ze žaláře, ale prosí je, aby vyšli.

Tak kde vládně Bůh, rozpadá se protivné násilí lidské jako pavučina.

A ty bys se bál zastávati se té věry, kterou takto počali rozširovati svatí apoštolé a kterouž takto Bůh pobívně střehl? Ty bys se bál posměchu ležlivých lidí u vyznávání jejím? Odstup to od tebe. Řííz Páně a učení Ukřižovaného jest a zůstane chloubou, čest a sláva naše!

120. Pavel v Athenách.

Přišel pak Pavel do Athen, hlavního města řeckého, a zarmoutil se velmi, wida obyvatele mabollužbě oddané. Obrátil se Pavel nejprve ku krajanům svým, a kázal we škole jejich i na náměstí těm, kteříž se tam shromáždívali. Byli pak mezi posluchači někteří mudrcové pohanští, kteříž slyšíce nové učení Pawlowo, chytili ho a wedli do Areopagu, t. j. před nejvyšší athenskou radu. Stojte tedy Pavel uprostřed Areopagu řekl: Muži athensští, widím, že jste nad míru pobožní; nebo procházeje se po městě a wida modly wasse, nalezl jsem také oltář na kterémž psáno jest: Neznámému Bohu. Protož co wy ctíte neznajíce, to já zvěstuji wám. Bůh, jenž učinil svět a všechno, což w něm jest, ten nebe a země i sa pánem, nebydlí w chrámech rukou dělanych, aniž ob rukou lidských obsluhován býwá co něčeho potřeбен. On sám dává všechněm život a dech a všechno. W něm žijeme, hýbáme se a bytujeme, jakož i někteří z wassich básníků prawili: Neb jeho my též rodem jsme. Rodem tedy jssouce Božím nemáme domníwati se, že zlatu neb stříbru neb kamenu aneb rytině řemesla a wýmyslu lidského božství jest podobno. A časy této newědomosti přehlednum Bůh nyní zvěstuje lidem, aby wšickni wssady pokání či-

nili. — Takto dále mluvě Pavel, zvěštoval příchod, smrt a vzkříšení Ježíše Krista. I uvěřili mnozí slovy jeho, mezi nimiž Dionysius Areopagita a žena jmenem Damaris.

Rozjímání.

Athény byly hlavní město země řecké proslulé uměním a učeností mudrců, jež tam měli školy své a množství

welice se lišili. Rozpoznávali se zvláště čtyry strany, z nichž písmo svaté zde brou připomíná a sice mudrců stoických, kteří byli ve svých mravních požadavcích poněkud přísní a mudrců epikurejských, kteří zase domlouvali wšechy rozkose světa, toliko jisté míry w jich požívání žádající. O bytosti pravého Boha a o důstojnosti duše libště ani ti ani oni neměli pojmu pravého.

mladých Řeků za sebou táhli. Mudrcové byli důvtipní mužové, kteří z rozumu svého vykládali původ a účel světa i poměr člověka k věcem tohoto světa a tudíž taky mluvili o mravních povinnostech člověka. Leží na jemu, že mudrcové náhledy své pouze z rozumu čili důvtipu svého berouce ve svém učení se nesrovnávali, anobrž

Dále se vypravuje o tehdejších obywatelích Athénských, že byli velmi zvědaví a zvláště k cizincům zdvořilí. To se zakládalo poněkud w způsobě jejich života. Neboť mužové či občané Athénsští pozůstávajíce práce k wživě potřebné svým otrokům a ženám péči o domácnost, trávili občejně celý den na veřejném náměstí a w obecné radě,

kdež mluvili o věcech politických čili zprávách své země se týkajících anebo o věcech filosofických. Kdež napadli cizince, tudíž rádi z něho wyzvíbali stav a způsob věci v zemích vzdálených.

V tomto městě zastavil se Pavel čekaje, ažby k němu přibyli opět dva pomocníci jeho, Silas a Timotheus, jichž pozůstavil na krátkou dobu v jiné nové osadě křesťanské v Berei. — Městem se procházejce pobívil se nesmírnému množství lidí, kteréž znacíli pohanské bůžky Athéňanů a vesměs byly z krásného kamene uměle vytesány. Kamkoli oko pabla, nalézalo boha anebo bohyni, tak že celé město bylo jako jeden chrám pohanský. Z toho se Pavel nemálo zkormoutil, neboť bylo to známkou, že Athénští jsou zaujati velikým množstvím bábov a pověr.

Především tedy hledal známost ve sboru židů a zvěstoval jim slova spásy. To vším právem, onif chováli ve své víře základ nové víry, onif byli národem vyvoleným k tomu, aby povoláni byli do církve Boží. Pak ale seznámiv se s mudrci tamějšími snažil se přesvědčiti jich, jak mělké a beze všeho pravého základu jest učení jejich. Athéňané vřívěně zacházeli s Pavlem a poznávše, že učení jeho líší se zcela a nápadně od mudrcůch soustav jejich, že zvědavosti jim přirozené wyzvali ho, aby jim o tomto jak pravili cizím učení úplnější podal zprávu.

Wedli ho tedy do Areopagu. Toto v Athénách velice vážené místo bylo jakési návrší v městě, kdež pod širým nebem rozstaveny byly kamenná sedadla a kdež důležité se konávaly soudy. Ne k soudu tam wedli Pavla, nýbrž aby toliko vyložil učení své širšímu kruhu posluchačů zvědavých. Tu pak

Pavel konal onu pobituhobnou řeč, jejíž počátek jsme svrchu položili.

Jakož Athéňané vřívěně k němu se měli, tak i on vystřihal se v slovech svých všeho, cožby je uraziti mohlo a předce v nicem nehowěl ani bludům ani libůstkám jejich.

Wycházeje ob přílišné úcty, kterouž vzdávali přemnohým smyšleným bohům svým, zastavil se u jednoho oltáře, kterýž měl přepobituhový nápis, totiž Bohu neznámému.

Jak Athéňané k tomu přišli, že ctíli i toho boha, o němž vlastně žádného pojmu neměli, není se. Vlastně to neshybl, ctíli, co neznám. Soudí se, že při své pověřlivosti se obávali, aby na některého boha byli nezapomněli a aby on pro tuto urážku nemstil se jim morem anebo jinou pohromou. Protož k uložení jeho vystavěli jemu také oltář zvláštní. Pavel ale použil této příležitosti velmi vhodně a počal jim vykládati povahu onoho Boha, o němž ovšem posud zdání neměli, povahu pravého Boha, jenž jest tvůrcem všeho a všudy bytuje a všude řídí. — Z toho pak přišel k důstojnosti lidské, kteráž v tom se zakládá, že dusse nasse z Boha má původ i v něm konečný cíl svůj. Posléze mluvil o Boží, jenž pravou ošvětu s nebe na zem snejl a pravdu učení svého dokázal svým z mrtvých vstáním.

Řeč Pavlova způsobila veliký pohyb v jeho posluchačích. Muohým se ovšem z mrtvých vstání Páně zdálo býti věci nemožnou a tedy nepravdivou, mudrcům zase nepochopitelnou bylo, žeby nad světem a ve světě byl toval osobní Bůh, jelikož dle soustavy jejich veškeren svět byl bohem. Uvšak mnozí ošvěceni jsou duchem pravdy,

a všečně přijali slova Pavla, i uložili je v srdcích svých. U oltáře boha neznámého založena jest nová osada křesťanů v Athenách.

Řekoli krácel Pavel, vsudby v stopách jeho kličí semě slova Božího. Tamto v žaláři, zde u oltáře pohanštěho vyhodil semeno posvátné a ono je ujal. Ple, co zmůže jeden člověk, když pracuje na roli Páně s pomocí Boží. O cožby jinak vyhlíželo to v církvi naší, když při vhodné příležitosti vsíckni ti, když se hlásí ku Kristu, pozdvihli hlasu svého pro pravdu, pro víru a ctuost křesťanskou! Bohužel ale mnozí mlčí i když blud se veřejně hlásá a swaté věci křivda a pohanění se děje!

121. Pavel v Korintu, Efesu a Troadě.

Odtud přišel Pavel do Korintu, kdež našel jednoho žida, jmenem Akvila a Priscilla manželku jeho. Byl pak Akvila čalouník, a že Pavel byl téhož řemesla, zůstával u nich, a práci sobě vyhledával chléb. Každé pak soboty vyučoval židy a pohany a pobýval tam rok a šest měsíců mnohé obrátil na víru. Z Korintu odebral se do Efesu, kdež několik měsíců pobýval, kázal o království Božím a mnoho zázraků činil, tak že i šaty a pásky z jeho těla na nemocné kladli, a odstoupovaly od nich nemoce a zlí duchové vyházeli. Byli také mezi nověobracenými někteří, jenž dříve čarodějnictvím se obírali, ti snesli knihy čarodějné a spálili je veřejně, ačkoli padesát tisíců stříbrných peněz stály. Tak jest silně rostlo slovo Boží a zmocňovalo se. Uminil pak sobě Pavel v duchu, jíti ještě jednou

do Jerusalema a pokusiti se o obrácení krajanů svých.

Odebral se tedy z Efesu přišel do malého městečka jmenem Troas; shromáždil tu věřící vyučoval je, a poněvadž se tu nechtěl dlouho zdržeti, prodloužil řeč svou až do půlnoci. Jeden pak mládenec, jmenem Euthyus sebe na okně, když Pavel dlouho kázal, tvrdě usnul, a přemožen snem, spadl s třetího ponebí dolů, a zdvižen jest mrtvů. S nímž Pavel dolů sstoupil, spolehl na něj a objal ho řekl: Nemultež se, však jest duše jeho v něm. Z přivedli mládence živého a bylo veliké potěšení. Kázal pak Pavel až do smítání a odešel, neboť pospíchal, bylo by jemu možné, aby byl o letnicích v Jerusalemě.

Roziimání.

1. Snesli knihy čarodějné a spálili je veřejně.

Bylo tehda, když říše bábloma měla za své vziti, přemnoho lidí posedých čili běsných. V církvi swaté za prvních zmláště časů vezdy bývala moc, již se zlí duchové čili běsi vymítali, jak o tom swatí otcové píší. Lidé nejedni mezi pohany a židy obírali se uměním lidí ty uzdravovati a ďábelství oproskovati. Pokud židé byli lidem Božím, nemůže nás divno býti, že se mnohým z nich podávalo skutečně zlé duchy vyhnati, poněvadž v národě tom skutečně uoci nebeské bytvaly. Sám Kristus svědčí o tom, že synové téhož národa v Duchu Božím ďáblu vymítali. Ale nyní když Kristus doplnil zákon a stará církev židovská došla konce svého, nyní když židé odstřčili milost Synem Božím jim po-

štytomanou, potratili zajisté také onen poklad vyšších moci a sil Božích. Tu pak mnozí z nich právě jako i pohané provozovali zaklínání zlých duchů co umění tajné a čarodějnické. Město Efes zvláště proslulo množstvím kouzelníků a čarodějů, kteří se tam zbržovali a obtamtud do vsi vycházeli, aby umění své za peníze provozovali, přičemž ovšem rozličného a hanebného podvodu se tropilo. K tomu konci měli Efesští také knihy sepsané na větším díle v jiné řeči a sice sypské, aby jim každý ihned nerozuměl, v nichž napsány byly rozličná „říkání“ tajemného smyslu aneb dokonce beze všeho smyslu a v nichž tvrdili, že v těchto slovech spočívá tajná moc zlými duchy pohybující a vládnoucí.

Tu pak se vyskytlo, že Pavel při divěch svojich docela jiné moci užívá a že s jinou bytostí jest v spojení, nežli onino zaklínací a podvodnicki. Následek tohoto zpozorování byl, že jak Židé i pohané, jenž v Efesu bydleli, o tom zvěděli, bázeň na ně připadla. Tato bázeň pak brzy ustoupila všeobecnému oslavování a zvelebování jména Pána Ježíše, ano přišli i mnozí z uověřitějších a vyznávali a oznamovali kajícně skutky své.

Na tom pak ještě nebylo dosti. O skutečné a opravdivé lítosti těchto lidí svědčí, že mnozí z těchto kouzelníků aneb pověřivých snesli knihy své a spálili je přede všemi. — Oni neprodali je pohanům, aby utržené peníze složili k nohám apoštolův, nýbrž vyhali je do ohně, aby nikdo jich více nemohl k hříšnému zaklínání používat, a aby sami ohni věcnému usšli. Praví písmo sv. že cena knih spálených byla padesáte tisíců stříbrných peněz, cožby

v našich penězích obnášelo asi dvacet tisíc zlatých. Ta veliká cena těchto knih z toho vychází, že za tehdejší doby nebylo jiných knih leč psaných a protož byly u přirovnání k našim tisknutým knihám nesmírně drahé. Mimo to nepochybně písaři právě tento druh knih zdražili, že jejich slovom veliká moc nad říší duchů přičítána byla a že s nimi obchod jako pod rukou vedli. Ale právě tato vysoká cena dobrovolně spálených knih o tom svědčí, jak opravdově a mocně působilo slovo Pavlovo v srdcích onoho lidu.

Ža našich dob se takových knih čarodějných ovšem více nenalezá, jest ale za to hojnost jiných knih na světě, které lepší nejsou nad ony; máme množství knih obsahujících rouhání proti Bohu, zjemené víře a církvi Boží, i knih oplzlých. Šbo jich za svůj vlastní majetek chová, dobře učiní, když je zničí, vrchnost duchovní ale nemůže je násilím z rukou majetníků vzíti a spáliti, jako se dělo za času Pavlova, a kdyby i tak se stalo, naleznou se lidé, kteří ihned zase podobných vytisknou. Nezbývá tedy nic jiného, nežli ohledně těchto knih činiti, co činíváme při rouhavé řeči, kteréž brániti nemůžeme: totiž nevšímáme si jí aneb odcházejme, abychom jí neslyšeli; tak také sluší knihy takové se nedotknouti.

Řekne snad někdo: Proč ale vrchnost světská dovoluje takové knihy tisknouti, když jsou Bohu a pravdě na urážku? Na tuto otázku nelze nic jiného říci, než že za našich dob opanovala vesměs tak zvaná lichá svoboda.

Každému stojí na vůli, vytisknouti lež jako pravdu; urážku Boží jako

poctu jeho, čtenáři prý mohou souditi a pak co chci moliti. A iřřak kařby čtenář nemůže a neumí souditi, kařby nemá k pravému posouzení toho, co čte, potřebných vědomostí, zkušeností, obeřřetnosti a důvtipu. Proto také řřpatnými knihami čili lži vytiřřtřenou za těchto dob zhouba, nemravnost a bludné náhledy libu se nesmírně řřiti; a iřřak nezbyvá nic jiného nežli trpěti, co změnití nelze a zachovávatí následující pravidla: Předem řřim zkoumej, kdo knihu, jenž ti do ruky přichází, psal? byl-li člověk poctivý a pravdomluvný, jakého ducha a jaké víry? V tom ohledu miřř, komu mářř a smiřř měřřiti. Pakli neznáš spisovatele, oblořř knihu, jak mile je spisu seznáš, že spisovatel libuje si v potupě osob církevních, řřv. obradů a článků naši řřv. víry, aneb že dokonce Kristu a Bohu se rouhá. Tentž zajistě není přitelem pravdy. Netřeba, aby se v dějepisu naši církeve iřředko čwálilo co osoby církevní činili, tu třeba jeřř pravdy; ať se tupí, v čem kdo chybil, ale ať se také newymřřleji chyby, kde jich nebylo, ať spisovatel netěřři se z chyb řřutečných, ať si v nich nelibuje; jakmile rád o chybech jiných mluví, dokazuje již tím, že jeřř straunný a že pravdy v něm není. Konečně nalezuješ-li v knize řřlova nemravná řř. p. jedná- jící o věcech oplzřřých a smyšlnost dráž- bící, oblořř knihu jako věc jedovatou.

2. Pawel pospíchal, aby byl o let- nicích v Jerusalemě.

Zaslubuje pomřřimnutí, že Pawel procházejí země řecké, kterěz leželi u ve- líké vzdálenosti od země řřidovské, za- toužil po Jerusalemu, a umínil řř tam putovati. Milomalk Jerusalem co ko- lébku víry a spářř lidřřé a co místo

řřvého vychování. V městě tom bisku- powal meřřslavně Jakob apořřtol, mladřří bratr Páně, tam bylo ohniřřtě celého národa řřidovského, za něhož bylby Pawel rád dal řřivot a za nějž nenřřtále řřla, jak sám řřvědčí modlitba, jeho. Bylo měřřto to také místem jeho probřřessentí, kdž totiz tam pronásledoval církev, i čtěl se tam z hřřichu řřvého znova káti. Tam čtěl před apořřtoly wydati radostnou zprávu, jak Bůh pocínání jeho řřehná a tam nutila jej láska doněřřti almuřřnu sebranou pro chudé; tam konečně čtěl sám se ve chrámě Swrchowanému pomodliti a jemu řřvé řřluzby a tuřřby, sebe celého oběto- wati a řřice o letnicích čili v pamětní den wyřřláni Ducha řřwatého.

Tak zatoužil veliký učitel národů, řřv. Pawel po jistém místě, kdež se čtěl modliti, duřřerově potěřřiti a po- wzbuditi, krátce, kdež čtěl na duchu okřřáti. Wiřř tu první pouť v církwi řřeskanřřé, wiřř prvního poutníka; jeřř to Pawel. Zdaž jeho pocínání nesou- hlaší zcela a úplně s rozumem? zdaž neodpovídá důležitě potřebě řřlechetné myřřli jeho?

Tak až podnes ozřřwají se často- krátě v myřřli zbořřných řřeskanů touha po nějakém místě, na němž Bůh mnohým zbořřným ctitelům řřwym zvlářřtní a ne- obřřejné udělil darů a milosti. Proč- bychom jim nepřáli, aby řřli kam je touha řřdce jejich táhne, kdž jinak jim to pomínnosti řřawu jejich domolují? Proč bychom jim nepřáli, aby řř do řřvé řřarosti a trudu plné domácnosti z ci- ziny přinesli útěchu o posilu, jakouž Bůh v modlitbě zvlářřtě na některých místech dáwá? Břřou ale lidé, kteří pouťi řřeskanřřé zhola zatwřřují a místa poutnická zlehčiti se snaží; a tito lidé

zhusťa chťi platiti za lodi wzdělané a nepředpajaté. Oni praví: chrám jako chrám; wssudy jest Bůh tentýž a wssudy nás slyší.

Že je Bůh wssudy tentýž a že nás wssudy slyší, to sice jest prawda ale to se nesrownává s prawdou, že jest chrám jako chrám. Neboť ne každý chrám posthjuje tytéž dojímavé upomínky z minulosti, ne každý chrám svou polohou a svou wštwoností stejné mysl jímá a pozdwiňuje, ne w každém chrámě mohou služby Boží stejné slavné a welebné konány býti; a protož také ne w každém chrámě jest člověk tentýž, cili ne w každém chrámě cítí se člověk stejné powznessena k modlitbě, ku kajicnosti, wůbec k poswátým citům.

Protož přejme každému a zvláště chudému človětu tu wznessenou radost, kterouž hledá a nalézá na místech pouťných. Nemáme-li my samy smyslu pro takovou pouť, nuž církev nám ji neukládá, newelí, a nás, pakli ji opomineme, nekárá; zůstaňme tedy doma, ale jiným rádi dopřejme, což sšlechtnou touhu zbožného srdce jejich kochá a s to jest, wzdělati je w nejedné ctinosti i wzvyšiti horlivosť u plnění jejich těžkých powinností.

122. Pawel w Miletu.

Když pak Pawel přišel do města Miletu, poslal do Efesu, a powolal starších církwe. Kterýžto kdýž k němu přišli a byli pospolu, řekl jim: Vy wíte od prwního dne, w kterýžto jsem přišel k wám, kterať jsem po wšsecken čas s wámi byl, kterať jsem sloužil Pánu w pokore, s mnohými slzami a w mnohém protiwenství, kteraž mi přicházela ob oukladů židowských; kterať

jsem neopominul wám kázati o Bohu a o wíře w Pána nasseho Ježíše Krista. Nyní jdu do Jerusalema, a newím, co mně tam potká, jen to mi Duch swatý zjewuje, že okowy a soužení očekawají mne w Jerusalemě. Ale nic se toho nebojím, aniž wážím sobě žiwota wíce nežli spasení buffe své. Já wím, že neuzříte wíce twáři mé. Protož buďtež bedliwi sebe i wšseho stáda, w němžto Duch sw. ustanowil wás biskupy, abyste spravowali církev Boží, které dobyl svou krví. Já wím, že po mém odchodu wejdu mezi wás w lci hltawí, kteriz nebudou sšetrili stáda; protož bděte a mějte w paměti, že jsem po tři leta nepřestával dnem i nocí napomínati jednoho každého z wás. A nyní bratři, poroučím wás Bohu a milosti jeho, kterýžto mocen jest wzdělati a dáti dědictwí mezi wšsemi poswěcenými. A to powědew klekl na kolena, a modlil se s nimi. I stal se plác weliký ode wšsech, a padajíce Pawlowi na hrdlo libali jej, a rmoučili se nejwíce nad tím, že byl řekl, že newidí wíce twáři jeho. I promobili jej k lodi, on pak plawil se do země judské.

Cestowaw Pawel zemí judskou, přišel do Cesaree a pozdržel se tam u bratři několik dnů. Přišel tam také nějaký prorok z Judska, jmenem Agabus; ten wzal Pawlůw pás, a swázal sobě ruce i nohy řekl: Totol praví Duch swatý: Wluže, jehož jest tento pás, tak swáží Židé w Jerusalemě, a wydají w ruce pohanů. To kdýž uslyšeli wěřící, prosili Pawla, aby nechodil do Jerusalema. Řekl ale Pawel: Proč pláćete a trápíte srdce mé? Netoliko swázán býti ale i uwrítí hotow jsem w Jerusalemě pro jmeno Ježíše Krista.

A kdž mu obraditi nemohli, spokojili se tkouce: Staň se vůle Páně!

M o z j i m á n í.

1. To powědew klekl na kolena a modlil se s nimi. Člowěk může se modliti stoje, chodě i leže, neboť modlitba jest rozmluwa s Bohem a s Bohem wssudypřítomným rozmlouwati můžeme w každém postawent těla. Nicméně wesslo w obyčej, že modlitbu obyčejně konáme klečice. Dkud to posflo?

Obyčej ten nacházíme již mezi Židy; ti chtíce se modliti, klekali. Čteme o samém Kristu, že w zahradě jefsemanské chtěl se modlitbou připrawiti k welikému dílu nasseho wykoupení, wzbdálil se od swých apostolů a „poslek na kolena modlil se.“ (Luk. 22, 41.) Podobně klekali apostolé při modlitbách swých, jakož widíme zbe, že Pawel wůci celého shromáždění „klekl na kolena a modlil se s nimi.“

Ž jest tato postawa těla welmi přiměřena k pomzbuzení pokory, bez níž nemůže modlitba lidská Bohu příjemna býti. Člowěk kleče ponizuje se k zemi, jakoby w prach zentě se wrhá, což mu připomíná, že jestu přirownání s Bohem, k němuž a s nímžto w modlitbě mluwí, jakoby čerw u podnoží jeho trůnu se plazící, že jest prach z vůle a moci Boží oživený, že jest tvor bez síly, neschopen se pohybowati, neschopen cíle swého bojiti, pakli milost Boží ho nezbiwíhne a nepobnássi a newebe. — W postawě té jest člowěk zvlássiťe schopen probuditi w sobě city lítosti a začítí pokání, neboť klečení jamo mu připomíná, že dussewně klekl, že od Boha swého obpabl a k žiwíteti se použil

a podobně tomu w prach a kalu země se brodil a že má-li z pábu swého opět powstati, nemůže leč zvlássiťní pomoci milosti Boží.

W nassich kostelích stojí každému swobodno při službách Božích modliti se buď stoje anebo kleče, toliko to jest předeřsáno, že kdž se při swaté mšsi čte ewangelium, wssični wěřící je mají poslouchati stoje, aby tím oswědčili ochotu swou k plnění i hájení slow prawdy wěčné; dále církw ustanowila, že kdž se nejswětější swátost oltární buď při pozdwihowání aneb jinak ukáže a k uctění wystawí, každý má kleknouti na kolena a má před touto swátostí kleče se modliti anebo ji oslawowati; neboť w swátosti té přebývá Kristus, Syn Boží, náš Pán a Wůh. Taktěž, kdž se tato swátost mimo chrám obnássi, jako w slawnosti Božihw Těla anebo při zaopatrowání nemocných, má každý kleče wyčkati, až ho kněz s touto swátostí přessel.

Ž tyto starobylé a wzácné obyčeje w nassí církwi za nowější doby přicházeji poněkud w opomenutí; widámeť muožství mladých lidí, zvlássiťe we welikých městech, kteří se sřiti před nejswětější swátostí oltární na kolena padnouti! Bloudí, před swým Pánem a budoucím Soudcem nechti se pokoriti? Ti zajisté newázili, kdož jsou oni a kdož jest Kristus! Ole příkladu těch neridme se; zůstanmež při starém obyčejí církwe, jenž zakládá se zajisté na příkladu sw. apostolů a samého Krista a Bohu božskou wzdáwejme čest netoliko korením se jemu w duchu, ale i také ponizenou postawou těla při modlitbě a službách Božích.

2. Přissel také nějaký prorok z Judska jmenem Agab.

Tážes se co to za proroka z Judska, když Jan křtitel byl poslední z proroků a když Ježíš již všecko vyplnil, co o něm proroci byli zvěstovali?

Mezi prvními křesťany vyskytovali se také lidé, kteří vynikali jak rozřafností myslí, tak i přísností mravů, a též zvláštním důmyslem cíli moudrostí, tak že v tom ohledu podobali se starozákonním prorokům. I bar proctví cíli předpovídání budoucích věcí, kteréž rozum lidský sám o sobě předzvídati nemohl, vyskytoval se v první době církve u takovýchto lidí a byl jim od Boha dán k tomu konci, aby v těchto nebezpečných časech mladá církev byla rozdělena a křesťané aby u míře utvoření byli. Protož tyto lidé dle starého způsobu také proroci nazváni jsou. K takovému též náležel onen Agab, v němž se praví, že byl jeden z učeníků Páně. Vypravuje se též o něm, že předpověděl již jednou hlad veliký po oboru zemském, kterýž také stal se za Klaudia císaře. (Sk. ap. 11, 28.) Toto předpovězení učinil, aby křesťany povzbudil k větší opatrnosti a šetrnosti s plody zemskými, by v čas potřeby sami netrpěli a též jiným udělovati mohli.

Starozákonní proroci často kráte výstrahy a proctví své přednášeli poutoci obrazných činů; tak u. p. Jeremiáš obnášel řetěz a okovy když zvěstoval budoucí zajetí babylonské; podobně učinil i Agab. Svázal sebe pasem Pavlovým, aby nápodobil, jak Pavel jat a vši svobody zbaven bude. Účel této od Agapa Pavlovi dané výstrahy nemohl jiný býti, než aby Pavel touto výstrahou i prosbami věřících zdržen byl od cesty do Jerusalema a aby tak zachoval se i na

belší ještě leta církvi Kristově. Úmysl Agapův byl tedy dobrý, avšak úmysl Pavlův byl ocelový. Smrti nebál se Pavel ale plác věřících a prosby jejich těžce bolely ho. Protož hleděl plác ukonějšiti a prosby rozhodně od sebe odmítl. Jež vedli důležité příčiny do Jerusalema, a protož nic na světě nemohlo ho od této cesty odvrátiti. Ušlyšime v následujícím čtení, že se tam potkal sice s pronásledováním, a upadl do žaláře, nikoli ale mučnické smrti ještě neutrpěl.

Vidíme zde velikého ducha Pavlova. Před jeho okem leží veskerá pohanská říše Římská, jenž vzdychá po spáse, a on jest apóstolem, k ní vyslaným poslem spásky její. Ji tedy a jí veskeré věnuje vsedky síly své a nic ho nemůže zdržeti, ni okovy ni smrt, aby zůstal na jednom místě a tu v zářistí ukrýl sebe. Život nic mu není, ten leží v rukou Božích, on jde kam jemu povinnost, kam svědomí křve. Jde nyní do Jerusalema, aby tam posílil svého ducha a pojednal o potřebných věcech s Jakubem apóstolem. Ať se mu v cestě stává rozřafní a dobře smýšlející přátelé, ať celé osady ho s plácem prosí, by zůstal u nich a šetril života, to jeho povahu nezmení. Jako slunce vzbor všemmu mraku a protivnému větru kráci jistým a nezvratným krokem bání nebeskou, tak jde Pavel za účelem svým.

Řeky milý čtenáři! sebe stavíš vedle tohoto Pavla, rei nestojíš tu jako řidimuzik vedle velikána?

Tobě Bůh vytknul za cíl spravedlivé a věrné plnění úřadu svého; a jak často přicházíš v pokušení prohřešiti se proti poctivosti a věrnosti v úřadu svém! Tu poslytuji tobě chytří

libé pobplatky, tu klyne ti nějaké vyražení, tu rozmar, prosba a plác méně rozvážlivé a nerozumné manželky tvé volá tě ob povinnosti: a ty již již wklááš se, ty těžce s pokusem zápasíš a — konečně suab jemu i podleháš.

Uč se od Pawla býti mužem, mužem podle srdce Božího. Nic tě nesváděj ob tvé povinnosti, ni vyhružky ni sliby, ni bázeň, ni rozkoš. Kam Bůh ti jíti welí, tam jdi, ať tebe čeká dobré nebo zlé. Bůh jest Pánem a bude soudcem tvým, on chce býti i hojnou odplatou twou.

123. Pawel naposledy w Jerusalemě.

Přifed pak Pawel do Jerusalema s radostí přijat byl ob bratři, jinž wyprawoval wšedko, což Bůh strze službu jeho činil mezi pohany. Po sedmi dnech pak některí Židé, kteříž byli z Ufie, uzřewšse ho w chrámě, poznali jej, a zbourili wšedken lib proti němu, žalující, že učí proti zákonu a poskwrňuje místa swatého. I zbourilo se wšedko město a zběhli se lidé, kteříž chytili Pawla a táhli jej wen z chrámu a chtěli jej zabíti. Dozvěděw se ale o tom tisícník posádky římské, pojal woiáky a wytrhl awla z rukou jejich, rozkázal jej swázati dvěma řetězy, a wěsti ho do ležení a bici mrskati a mučiti, aby zwěděl, pro kterou příčinu na něj tak křící Židé. Řekl ale awel setníkowi, kterýž při něm stál: Slusli-li wám člověka Řimana, a to neobsouzeného, mrskati? Tedy ulekl se tisícník slyšse, že awel Římský měšťan jest, a mírněji s ním nakládal. Druhého pak dne, chtěje jistěji zwěděti, pro kterou by příčinu Židé naň žalowali, rozwázal jej a přikázal, aby se sešli knězi i wšedka

raba, a postavil Pawla u prostřed nich. Sotwa ale Pawel počal k nim mluwiti, stal se křik weliký. Boje se tisícník, aby nebyl Pawel ob nich roztrhán, rozkázal woiákům wytrhnouti jej z prostředku jejich a wěsti do ležení. W druhou pak noc zjewil se Pán Pawlowi a řekl: Budiz stálý; nebo jak jsi swědčil o mně w Jerusalemě, tak musíš swědčiti i w Římě.

A kdýž byl den, sebralo se více než čtyřiceti mužů, kteříž se zapřísáhli, že nebudou jísti ani píti, až zabijí Pawla.

Tito přistoupili k knížatům kněžským čili před wysokou rabu a řekli; Zapřísáhli jsme se, že neofusíme ničehož, dokudž nezabijeme Pawla. Protož požádejte tisícníka, aby jej k wám přiwedl, jakobyšte něco jistějšího chtěli o něm zwěděti, my pak prwé, nežli se přiblíží, hotowi jsme jej zabíti.

O těchto oulladech uslyšew syn sestry Pawlowy, wessel do ležení a powěděl to Pawlowi. Tedy zawolaw k sobě Pawel jednoho ze setníků řekl: Dowed mládence tohoto k tisícníkowi, neb má jemu něco oznámiti.

Tak se stalo a tisícník wyslechl mládence a hned zawolal dvou setníků a rozkázal jim: Připrawte hojnou stráž woiáků pěších i jezdců k hodině večerní, aby dowedli Pawla we zdrawí do Cesaree k wladari Felixowi. Napsal také list o tom wšsem wladarowi. Wojáci tedy wedli Pawla w noci do Cesaree a druhého dne odewzdali ho Felixowi, jenž tázal se ho, z kteréby byl krajiny a zwědew, že jest z krajiny jemu podřízené řekl: Budu tě slyšseti, kdýž přijdou tvoji žalobníci.

Také skutečně přišli po pěti dnech Ananiáš nejwyšší kněz s některými staršími a žalowali na Pawla, že kazí

·otru jejich a bouřit lib. Wladat wy-
zwal Pawla, aby se zodpowěděl, což
on učinil, odwoláwaje se na to, že
přišel do Jerusalema se modlit a při-
nesl almužnu chubým z krajín řeckých,
i že nepřátelé jeho nijádné nepravosti
jemu nemohou dokázati.

Poznal tehdy wladat newinnost

wých nepřátel swých w Jerusalemě,
odpowěděl: Před stolicí císařowou stojím,
tam chci souzen býti. Židům jsem ne-
ubližil, jakož sám dobře wíš; protož
k císaři se odwoláwám. Tedy řekl
Festus: K císaři se odwoláwáš, k císaři
půjdeš.

Pawlowu, předce ale ho bržel po dvě
leta w žaláři doufaje od něho dostati
peněz za propuštění. Po dvou letech
pak přišel na místo Felixe Porcius
Festus za wladate zemi židowské. Ten
chtěje se zachowati Židům, řekl Pawlowi:
Chceš-li jíti do Jerusalema, a tam
předce mnou souzen býti? Wěda ale
Pawel, coby měl k očekávání ob zui-

Rožímaní.

Abyz hledíme na tehdejší pobytí
Pawlowo w Jerusalemě, musíme se di-
witi předewším nenávisti, zarputilosti
a krutošti židů. Wášeň jejich proti
Pawlu neznala zajisté žádných mezi a
žádného konce. Oni stáli toliko o bez-
žiwoti jeho. A proč? Protože Pawel

židů i pohanů zval po svém povolání do nové církve a jim břemena starého již nyní, co do části obradů, přežilého zákona ulehčoval; krátce poněvadž kázal Krista a nový zákon jeho.

Tak pokážena byla meškerá pomaha židů vysvitá z toho, že se nestítli nežádného, ani nejhoršího prostředku, jen aby zahlabili Pavla. Zbořili proti němu lid a když posádka pohanského vojska Pavla z rukou rozčacného lidu šťastně vychvátila, zapřísáhlo se mnoho lidí hroznou přísahou, že zabijí Pavla. To ale není ještě zločin ten nejhorší, nýbrž v tom zakládá se vrch pokáženosti všeobecné, že tito šilenci umluvili se s nejvyšší radou, tedy s nejvyšším úřadem židovského lidu, aby tento úřad jim vylákal Pavla z rukou vladaře Římského k tomu konci, by ho pak na cestě z římské radnice na židovskou úkladně zabíti mohli. A nejvyšší správce církve židovské s prvními rady svými mešel v tuto zradu, tedy schválil ji a chtěl k tomu zločinu veřejnému přičiniti rukou svých. Kdyby již nejvyšší úřadové nehrozí se takového podvodu a úkladu, pak jistě jest štrm celého národa do kořan pokážen, v jádru svém vyhnily, pak nezastuhuje než aby sekera byla přiložena ku kmenu jeho. Vedle takového veřejného padoušství musí jednání pohanských velitelů a vládařů šlechetným nazváno býti. Pohanský tisícník, i vladaři ujali se Pavla a ac také příliš šetrně s ním nejednali, anobrž jeden ho mrskati, druhý a třetí žaláťovati dal, předce se zhrozili zabíti ho aneb dopustiti, aby od židů násilně usmrcen byl. Bohaué svědomitější byli nežli Židé. Při takové všeobecné zláze mravní

nebylo jistě žádného léku více pro tento národ!

Z druhé strany musíme čím dále tím více obdivovati pomahu Pavlovi. Neohroženě a nepohnutě stojí u prostřed bouře, jenž na něho se řítí. Na vše strany mohutnou řečí svou se brání a odmítá ob seke živé žaloby; rozhodně na své právo meškanství římského se odvolává, aby nebyl zbytečně týrán od vrchnosti pohanské a naproti židům odvolává se na svůj židovský rod, na své vychování meškolách farisejských i na svou neúhonnost mravů. Ni žaláť po dvě léta trvající nemůže zlomiti sílu a vytrvalost jeho. Dvšem obdržel Pavel také zvláštní posily s nebe; Kristus se jemu zjevil a předpověděl, že užítí cíl touhy své, Řím, aby i tam dal svědectví pravdě. Té vyšší potěchy bylo jemu nemyhnutelně třeba, jinak by byl nepochybně utrpěl strátu sil tělesných i duševních, utýrán jsa nesčíslnými nehozdami dvou těchto dlouhých let. To by se ale mohlo podivně zdáti, že Pán Pavla záračně k úřadu apostolskému povolav a ho v bojích s pohanů i židů vycvičiv, nyní po tak dlouhý čas ho nechává bez působení, an nesčíslné množství lidstva na míru obrátiti mohl. — Snad stalo se tak, aby Pavel více s sebou se obíral, aby při tak velkých zásluhách svých a tak mnohých úciincích horlivosti své nepadl do vysokomyšlnosti a pýchy. Podivné jsou cesty Boží a nezpytadlní úmyslové jeho. — Pavel sám nikdy si nestěžoval na toto utrpení své, anobrž těšil se z něho a Bohu za duhy dobré i zlé děkaval.

Wiz, milý čtenáři! jakých obětí, podniků a straští stála ta wira, která

nás nyní stojí. Vidíme zde pouze částku lopot a bojů jednoho apoštola; byloť pak apoštolů ještě jedenácte, z nichž toliko jeden umřel smrtí přirozenou. O vaň si pokladu tak těžce i pro tebe chystaného, nešťachuť se bojů, kterýchž pro věc svatou snab i tobě jest podnikati; což jsou tvoje boje vedle těchto bojů Pavlových! —

124. Pavel na cestě do Říma.

Odemzdal tedy vladař Pavla s jinými ještě vězni setník, jmenem Juliovi, aby je dovezl do Říma. Julius lastavě a přívětivě se choval k Pavlovi, a domohl mu v místech, kdež se pozbrželi, jíti k přátelům, a péči o sebe míti. Na začátku sřaskně se plavili; po nějakém pak čase počalo plavení býti nebezpečné, protož napomínal jich Pavel, řka: Muži, vidím že s nblížením a s mnohou sřkodbou netoliko nákladu a lodi, ale i životů našich počíná býti plavení; i radil, aby se někte pozbrželi, ažby pohodlnější počasí přišlo. Ale setník více věřil zprávcí a pánu lodi, nežli tomu, což pravil Pavel; i plavili se bále.

Alle neblouho. potom zdvihl se proti nim witr bouřlivý, tak že nemožouce mu obolati, pustili lodi, kam ji witr hnál, metajíce náklad i lodní nádobí do moře. Když pak po mnoho dní ani slunce se neokázalo ani hvězdy, počali wřičněi tratiti naději wřstowbození. W té úzkosti řekl jim Pavel: Měli jste zajisté uposlechnouti rady mé, a usporiti sobě těžkosti a sřkody. Alle nyní napomínám vás, abyste dobré myšli byli, neboť nebude ztracen žádný z nás, toliko loď zahyne. Nebo této noci stál u mně anděl Boha, kterémuž

já sloužím, a ten řekl mně: „Neboj se Pavle, před císařem máš státi; a aj darowal tobě Bůh wřsecky, kteříž se s tebou plaví.“ Protož dobré myšli buďte, muži, neboť věřím Bohu, že se tak stane, jakož jest mi powěbino.

Bo čtrnácti dnech, když se plavili o půl noci, domníwali se plavci, jakožby se jim okázowala země, protož spustiwšje člun do moře, hledali z lodi uteci. Řekl tedy Pavel setníkowi a wojákům: Nežůstanou-li tito na lodi, wy nemůžete zachowáni býti. Tedy zutinali wojáci prowazy u člunu a pustili jej, aby obplynul. Když pak počalo swítati, prosil Pavel wřsech, aby pojedli, jelikož již čtrnáctý den pro velikou bouři a ouzkost téměř ani nejedli; a sám wzaw chleba, díky wzdáwal Bohu přede wřsemi a jedl. Tedy i oni potěšeni jeho důwěrou jedli. Bylo pak wřsech na lodi dvě stě a sedmdesáte sřest. Když pak byl den, najeli tak silně na škaliny, že se loď rozkotala. Wojáci tedy chtěli zabiti vězně, aby některý z nich wyplnuro neutell. Setník ale chtěje zachowati Pavla, nebal toho učiniti, a rozkázal těm, kteříž uměli plowati, aby se nejprvé pustili do moře a wywázli, ostatní ale aby hleděli na těch kuscích, kteříž zbyli z lodi, na zem se dostat; a tak se stalo, že wřičněi při životě zachowáni jsou. A když wyšli na zem, poznali, že ostrow ten sloul Malta.

W o z j i m á n i.

Swatý Pavel plawil se po moři do Říma s jinými zajatými, kteří měli tam souzeni býti. Wěznowé ti byli zlocincowé. Pavel wlastně proto byl do Říma wzezen, že se k soudu samého

císaře obvolal, jinak by byl již propuštěn býval. Plavba po moři byla tehdy mnohem zblouhamější, obtížnější a nebezpečnější, nežli jest za našich dob a to z té příčiny, že neměli tehdejší marináři ani tak dobře uspořádané lodi, jakož jsou nyní, ani neznali kompasu čili nástroje pomoci kteréhož nyníšší marináři i u prostřed nejširšího moře vědí, kde stojí a kam směr lodi má řízen býti. Proto také tehdy lodi jen podle břehů jsou řízeny a pakli jich vítr od břehu zanesl do středu moře, nemohli leč jen nedokonale podle hvězd v noční době, pakli bylo nebe jasné, poznati, kde stojí a kam běh lodi své řídití mají. To činilo plavbu velmi zblouhamou i mnohem více nebezpečnou, nežli jest nyní. Pawel nebyl sice umění marinářského, že ale již dvíkráte po moři se plavil i bouře mořské přestál, nabyl znamenité zkušenosti v oboru tom. Věděl nyní, že loď koná svůj běh v zimním čase, kdež moře často zmitáno bývalo velikými větry, protož dobromyslně rabil, aby loď odpočinula v nějakém přístavu a vyčkala doby příznivější. Uvšak nikdo nedbal rady jeho, zvláště lodníci stýběli se od něho přijímati výstrahy, ježto nebyl řemesla jejich. Následek toho byl, že čím dále tím více množilo se nebezpečí při plavbě, ač marináři sami nad zachováním lodi zoufali a zádně ji opustiti chtěli.

Opět to byl Pawel jenž při své zkušenosti plavecké poznal z počínání lodníků, že obmyslí prchnouti na malém člunu, kterýž při každé veliké lodi musí pro rozličné případy uchystán býti. I prozradil věc vojenskému veliteli na této lodi, kterýž grabě přeběhl a tak stal se Pawel ochráncem všech.

Konečně docházela loď přístavu u ostrova Malty, ale docházela tady již svého konce, neboť nastalo nebezpečí jejího ztroskotání. Posud bylo napnutí všech lidských sil zapotřebí, aby porouchaná loď dopravena byla blíž břehu, ano třeba bylo napnutí sil větših. Opět vystoupil Pawel tu pomoci; těšil lodníky naběží, kteráž mu dána byla v zjevení Božím, že všickni zachráněni budou, i pobádal mužstvo, aby k zmužilé práci posílilo se povrhem, a aby skutečně v pokoji a s potřebnou chutí tělesného nasycení si opatřili a tak k nastávající námaze při řízení lodi i při plavbě na rozličných troskách jejich síly nabyli, veřejně a okázale, pokojně a se vším pohodlím oddal se sám jebění. Nechtěl tím, leč jen zposobiti potřebné ovšem ukojení mysli a posílení těla. To také skutečně docílil a lidstvo všechno nápotom zachráněno jest.

Obdivovali jsme zmužilost Pawlowu v bojích duchovních s jeho nepřáteli i vytrvalost jeho v žaláři, nyní musíme se diviti jeho hrdinství v boji s vlnami mořskými. On, vězeň na lodi, jeden z posledních, jeden z opovržehých stal se jako andělem strážným všech ostatních svou zmužilostí a obezřetností a tyto ctnosti jeho měli zase kořen svůj v jeho víře v Ježíše Krista, v jeho modlitbách i v zjeveních, kteréž mu učinil Bůh. Zde patrně, jak víra a zbožnost ke všemu dobrému prospívá a že Bůh věrné ctitele své netoliko k spáse věčně volá, ale i na světě strážej, chrání i blaží; zde patrně, jak Bůh celým rodinám a celým sborům lidí častokráte pro jednoho spravedlivého mezi nimi žehná a tu pomoci spěje.

Na místě suchém u chobotu, kdež Pawel a s ním messferen lid onoho korábu zachráněn byl, stojí kaple; chobot, o němž tu řeč, sluje chobotem svatého Pawla; leží na východní straně Malty a zasahá hluboko do země.

2. Čtli jsme slyšeli, že kdýž koráb naběhl na skalinu tak mocně, že se rozlotal, vojáci všech vězňů pobiti chtěli. Příčina toho byla, že se vojáci báli zodpovědnosti a pokut; neboť u Římanů platilo za největší provinění vojáku, kdýž jim vězňové hřidce jejich svěření uprchli, pročež chtěli raději bezživoti všech jich, nežli aby některý z nich měl prchnouti a se pak objeviti na svobodě. Hrozná to zajiště krutost. Vojáci sami sotva unikli smrti, ano vězi ještě poněkud v nebezpečí jejím a tu na pokraji svého hrobu stojíce chtí vražbiti lidi, kteří jim vlastně nikdy neublížili, jen aby neměli z nich zodpovědnosti před svými představenými. Zákon byl krutý a vojáci byli povahy hrubé; neuvažili, že v takovém případě i krutý zákon musí připustiti výjimky. Viz milý čtenáři! zde wliw ducha pohanského; takových krutosti nemůže leč tu powstati, kdež se život člověka za nic považuje, cili kde o důstojnosti lidské není ani žádného tušení.

Ale i tu stal se řízením Božím Pawel ochrancem těchto nebohých zajatých, o tom ani neměba. Neboť Julius, setnů vojínů na této lodi, zahřel neobvyčejnou úctou k Pawlowi. Předkem věděl, že on není zločincem, nýbrž newinně zajat a že k císaři co měškan římský se odvolaw, wizen jest do Říma; pak ale s ním začasté obcovaw, poznal i učenosť hlavy i sličetnost srdce jeho, což musí i rozum-

ného pohana k úctě k člověku pohnouti; konečně shledal, že Pawel dobré dámal lovníkům výstrahy, i slowem a příkladem svým mužstvo lovní k wytrvalosti pobádal a tak k zachování všech podstatně přispěl. Čhtěl tedy Pawla, stůj co stůj, při životě zachowati a protož zakázal wojínům pobřizeným jakkoli ublížiti vězňům na jich životě, wšelikou odpovědnost za ně na se bera.

Bylo hned w prvních dobách w církwi podání, že mnozí z těchto lidí, podivně a vícekrát z nebezpečí smrti wvázhly obrátiti se ku Kristu. Podání to jest více než pravdě podobno, neboť že Pawel, kterýž w žalářích Krista kázal a žalárníky své křtil, i na lodi během tak dlouhé doby o Kristu mluwil, o tom nemůže pochybnosti býti. Tak též jisto, že si u všech jak svými předpovědmi, výstrahami a ctnostmi zvláště ní dobnl úcty; jano písmo prawi, že se veřejně přebe wšlemi modlil, což jemu nitdo nezazlil, anobř zajiště mnohý se ho tázal, k jakému bohu se modlí, dáwaje tím sám příčinu Pawlowi, aby ho o pravém Bohu poučil. Konečně nebezpečí života, jakéž nastává často při bouři mořské a w bitwách — učí lidi Boha znáti, hledati a ctíti. Mnohý lehkowážný člověk chlubil se býti newěřícím, awšak s zcela jiným smýšlením wrátil se z wlu mořských na břeh anebo přikulhal domů z bitwy. W hojnosti, doma w zahálce, w rozkoffi snadno pohrdati wěcmi poswátnými, jinák to ale, kdýž otwírá smrt jícen svůj, kdýž hukot wln mořských anebo rachot hromu aneb hlomoz a hukot děl a puffed wola k soudné stolici Boží. Tu člověk učí se wolati: Pane usfetri mne, Pane wyswobod mne, Pane ubě mi milost, jen milost a již budu wěrně

sloužiti Tobě! Bůh ji také v takovém nebezpečí často uběluje. Snad ji udělil i tobě? Z tebe snad vychvátil z patrného nebezpečí smrti? Může dostát si také i ty Bohu v slově svém?

125. Pawel na ostrově Maltě.

Obyvatele ostrova Malty velmi přivětivě se k nešťastným cizincům chovali. Neboť zapálivše hranici dřev, učinili jim vše pohodli. Když ale Pawel sebral také něco rožbí, a wložil na oheň, hab jedovatý zaměřil se na ruku jeho. A když uzteli obywatele toho ostrova, ano hab wisi u ruky jeho, řekli: Zajisté člověk tento vražedník jest; neb sotwa z moře wšffel, hle pomsta Boží nedá jemu živu býti. Pawel ale wzaw haba, hodil ho do ohně, a nic zlého neutrpěl. Ale oni se domnívali, že oteče a pojednou umře. Když pak dlouho čekali a widěli, že se mu nic zlého nestalo, domnívali se, že jest Bůh.

Byly pak na blízku statky knížete tohoto ostrova, který ujaw se nešťastných po tři dni přátelsky je chowal. Dtec tohoto knížete nemocen byl, trápen zimnicí a ouplawicí; šfel tedy k němu Pawel, a pomodlitw se wložil na něho ruce a uzdravil ho. Což když se stalo, přicházeli wšficni, kteříž na ostrově nemocni byli, a byli uzdrawováni. Po třech měsících pak na jedné lodi, kteráž na ostrově Maltě byla přes zimou, obplouli do Wlach.

Rozjímání.

1. Malta jest ostrow nemelký asi šfest čtverečných mil obsahující; jest na něm půda úrodná, obyvání při-

jemné. Obywatele jeho nebyli ani Řeci ani Řimané, nýbrž lidé z Afriky sem nasazení, kteří mluwili jazykem aramejským, příbuzným jazyku židowskému, tak že se Pawel s nimi snadno smluwiti mohl.

Náš pocestný lid z wob wtvázlý a tedy celý prosáklý, k tomu powětrím zimním skřehlý, owšsem potřebowal přebewšším vsuffeni a ochráně. Přiffllo tedy jemu welice wšhod, že obywatele ostrova uprawili oheň, aby přichozí teplem oštráli. S rožbím k tomu konci sem přineseném přinesena jest také zmijs, čili hab jedovatý, kteráž jsouc zimou zšrehlá při ohni obžiwla a konečně do ruky sw. Pawla se zakala. Obywatele znalí jedowatost zmijs té, wěděli také anebo brzy poznali, že jest Pawel wěznem a protož widouce zmijs otočenou okolo ruky jeho, domněli se, že tudíž brzy skoná a mrtem padne. Z domnívali se, že to na něho trest bohů a že tedy welikým zločincem, ano wrahem býti musí.

Widíme z toho jak lidé mohou se myšliti, když z neštěstí a pohrom, kteréž na někoho přichází, iħneb na pokutu Boží a na hřisnost jeho soudí. Budme w tom ohledu opatrní, wědouce, že Bůh často ráte i ctuostné lidi strastem a nehobám podrobuje, anebo na ně je dopoušti z příčin zcela jiných, nežli jest pokuta hřichů, jakož i zde se stalo.

2. Čeho se ostrowané uadáli, to nestalo se, ano prawě naopak se přihobilo. Pawel smrti nesefel, nýbrž na něm wšplnilo se, co přifflbil Pán swým apostolům, že „beze šfloby habdy bráti a jed piti budou.“ Pawel wštrásl zmijs z ruky swé do ohně a nic neutrpěl. Wenalezla, jak bí jeden zbožný spisowatel, zmijs ta w Pawlu jedu

hříchu a tudy ztratil její jed vřelíkou moc. Ona sama zakusila pomstu, že se na tak swatého muže opovážila, je-liťž ji nerohtásl na zem, nýbrž do ohně. Takovou neuhonnosti více swatých mužů nadáno bylo, tak že jim nic jedowatého neschobilo, jakowi byli sw. Frantisek, sw. Antonín a sw. Matar.

jest, tím více sobě to poměrném smýšlení libuje; nemá pravého swětla, aby dobře widěl, čili pravou powahu věci poznal. Zkuffenost učí až posud, že lidé newěřící a rouhami, nějakým neschěstím ohromeni bywše, právě w přejatou čili bludnou wíru upadají a oltářů Páně až s powěřciwou ouzkostli-

Pawel pak netoliko že nic zlého habem neutrpěl, anobrž on tím doffel weliké a neočekávané sláwy; neboť kdož to widěli, pravili: Zistě to bůh nějaký jest. Tak najednou změnili úsudek swůj a z jedné krajnosti do druhé upadli.

Čím více člověk Boha wzbálen

wosti se chytají. W krajinách, kdež nejvíce newěřy, tam také nejvíce powěřy. Jen wíra křesťanská zaplássuje blud a powěru jako slunce nebeské zaplássuje noční obludy.

3. O diwuu tom dozvěděl se Publius, náčelník čili kníže toho ostrowa.

Tedy k sobě pozval a v domě svém po tři dni hostil hlavní osoby korábu rozkotaného, Pavla, Lukáše společníka jeho a setníka stráže vojenské. Když pak Pavel viděl, že otec Publiův trápí se na loži zimnicí a úplavicí, wděcným se prokázal hostiteli svému tím, že moudlitbou svou zážracně uzdravil otce jeho. Uvšak netoliko wděcnost měl Pavel na zřeteli, ale také oslavu Krista Pána a hlášení víry jeho. Nezmínuje se sice knihy skutků apostolských o tomto kázání Pavlowu a úspěchu jeho, můžeme se ale snadno domyslíti, že muž takové horlivosti, jaké byl Pavel, nemohl po tři měsíce zahálet na ostrově, kdež našel lidi dobromyšlných a hostiných a kdež Pán takovými zážraky probudil důvěru lidu k němu. Staré podání vypravuje skutečně, že Pavel tam založil novou církev a že sám Publius stal se té církve biskupem. To jisto, že nynější obyvatelé jsou netoliko dobří katolíci, anobrž také velcí ctitelé sv. Pavla, tak že ostrov naplněn jest kaplemi jeho jméno nesoucimi.

126. Pavel v Římě.

Dozvěděnosse se křesťané římsští, že Pavel přichází, vyšli mu vstříc, a radovali se velmi. A když přišli do Říma, dovoleno jest Pavlowi, aby sám zůstal s vojákem, kterýž ho ostríhal. Jako všude, tak i v Římě Pavel nejprvé se obrátil k Židům, kázaje jim evangelium království Božího, ale i zde málo víry u nich našel; protož naposled s těžkým srdcem řekl jim: Budíž vám tedy známo, že pohánům jest posláno toto spasení Boží a teď budou slyšeti.

Pavel pak trval po celé dvě leta v mírném wězení svém, a přijímal wšecky, kteříž k němu přicházeli, hlásaje o království Božím, a neil wěcem, kteréž jsou o Pánu Ježíši Kristu, se wšsi doufanlivostí bez překážky.

N o z j í m á n í.

Pavel tedy konečně přibyl do Říma, kteréžto město dle rady Boží mělo se státi hlavou nového pořádku ve světě. Přišel tam v společnosti evangelisty Lukáše. S jakými city asi krácel Pavel ulicemi škvostného města, hlavy weškerého tehdy wzdekaného swěta, obzwláště, jestli Duch Boží mu poněkud přišel slávu toho města, co hlavy weškerého swěta, projewil.

Pawlowi se dostalo té milosti, že nebyl ostatním wězňům připojen, nýbrž směl ve zvláštním přibytku najatem, či raději od některého přítele sobě poskytnutem přebýwati, ovšem pod dohledkou vojína, jenžto k ruce jeho řetězem přivázan jsa, stráž nad ním vedl a životem svým za to rucil, aby každou chvíli wězení mohl před soud se postawiti. Tak ho Řím uvítal v lůně svém, jej z rozbité lodi w wázleho, jej zajatého, sám jím maje býti od rozbití mravného a ze zajetí pohanství, z okowů zleho ducha uhájen. Řím ho přijal v poutech, maje v něm brzo okrasu a slávu svou widěti.

Wšidnosti a swobody té Pavel doffel, poněwadž list z Césarei ob wladate zajlaný přiznawě o něm zuěl; nad to nemálo přispěl k tomu setník Julius zprávou svou o tom, kterak Pavel wšsemu lidstvu na korábě život zachowal. Takowýmto během Pavel

ve známost wessel nejednomu muži wýsse postawenému a jessťo wojinowé ho střehoucí se střídali, také se stalo, že se jméno Kristowo, mezi nimi rozneslo a že nowá wíra we wojsstě a w palácu císařském klícti počala. Pawel našel w Římě již osádku křesťanů, kterou tam založil Petr; i chtěl rozmnožiti ji tím, že počal zvěstowati ewangelium nejprwé židům římským. Tu pak mu wabily hlavně dvě věci. Nejprwé to, že co wězeň ob žalowaný do Říma přišel; neboť nemohli se židé jiného domýšleti, leba že se welice provinil proti lidu a jeho náboženstwu. On tedy swolaw náclenky židů odmítá od sebe domněni takowé a twrdí, že se ničehož zlého nedocinil proti národu židowskému ani protimrawům a zákonům jeho. — Druhá pak wěc, jež mu w důvěře židů překážeti mohla, bylo odwołání jeho k císaři. Proč se takowého prostředku chopil ten muž, mohli se tázati židé, zdali pak nechce národ náš u pohanů w ofsklivosť uwěsti? — J tu odmítá od sebe zlé domněni a bí, že tak učinil, poněwadž židé jej pohanům wybali a i tentokrát, kdž od pohanů newinným uznán byl, jemu odpirali a tudž jej k císaři se odwołati donutili. To wyložim přicházi pak k zvěstowání sw. ewangelia a bí: „Pro naběži Israelského lidu řetězem tlunto obkličén jsem.“ Což byla naběže Israelowá? Mesiáš.

J ušilowal Pawel po dvě leta w Římě zřítati sw. církwi nejprwé krajany swé, pak i jiné lidi z pohanstwa. Uwedli jsme obšširněji tento počátek činnosti Pawlowy, aby zřejmo bylo, že i u vzdáleném Římě nastřtowaly se jemu obtiže podobné jako u wlasti, ac zde židé, sami jsouce jen cizinci a z mi-

losti trpeni neosmělowali se činiti takowých wýtržností jako domácně. Zisto jest že Pawel po dvou letech překonal mnohé z těchto překážek a opustil malou církev w nadějném kwětu, jakož wyswítá z obšširného listu, kterýmž nápotom křesťany římské u wíře potworbiti i zpor, jenž se strhl mezi pokřtěnými židy a pohaný, rozřěstiti se snažil.

127. Konec života sw. apoštolů.

Pawel po dvou letech byw propuštěn, do Španěl zaputowal a opět mnohé jiné krajiny prošel rozhlassuje spasitelné učení Ježíšowo. To asi tři leta trwalo. Potom přišed opět do Říma, za císaře Nerona jat a pro wíru Kristowu mečem sťat jest. S ním i sw. apoštol Petr, jenž po mnohá leta w Římě sídlel a odtud wěstowal církev řídil, mučedlnickou smrtí podstoupil, byw ukřizowán hlavou dolů leta Páně 68. Podobně i ostatní apoštolowé w jiných krajinách wýchodních ewangelium hlásajíce, rozličně mučeni a trápeni, až konečně pro Krista Ježíše usmrceni jsou. Toliko Jan, miláček Ježíšůw, jakž mu byl Pán předpověděl, mnohé soužení a muky přetrpěw, přirozenou smrtí zemřel.

M o z j i m á n í.

Co Pán apoštolům swým předpověděl, to konečně stalo se. „Wen ze štól wyženou wás a každý, kdž wás zabije, domniwati se bude, že tím Bohu slouží.“ Wěstkeren lid cítil, že nowým učentm otrása se půda celého swěta; jen, že jedni, křesťané, z tohoto otrěsentí čekali obnovenou úrodu swěta, čekali zniť nowých kwětů a zrušť

nového ovoce, druzí, židé i pohané, báli se, že všechno se sřítí a porádek w společnosti lidské se přetotí a zashpe. Tito zbloudilci zahlabili tedy hlasatele a rozševáče nových změn, nového smýšlení, nových obyčejů, nových mravů a ctuostí, ale dílo jejich zahlabiti nemohli, to bylo dílem Božím a stálo pod zvláštní ochranou Ducha svatého.

Znamenité jest, že hlavní dva apostolové, Petr, hlava církve, a Pavel, učitel národů, w tehdejšíh hlavním městě w Římě smrti svou dali svědectví pravdě, jenž měla opatovatí svět. Tím světovládnému městu přibýlo nové posud netušené a pro celý svět znamenité okrašy, weble kteréž všechny posavadní z doby jeho do stínu wrženy, a jakoby ničím učiněny jsou.

○ Říme blahý, zasměcený
dvou těchto knížat stopami,
jak slavně svějí se tvé stěny
jich svatě krve stopami;
pro tento sřarlat tobě w kráje
nižádné město nerovná se.

(Racional I. 351.)

Do té doby Řím stal se novým Jeruzalémem, pramenem spásh, střediskem lidu od Boha wvoleného, hlavou a srdcem veškeré církve Boží, matkou a vůdkyní všech ostatních částecných církví we světě. Tam nyní hledělo veškeré křesťanstvo co k studnici církevního pořádku, co k stolici soubné w rozepřích wřy, co k stánu hlavnímu, kdež wěje první prápor krále nebeského. Tam též k hrobům sw. apostolů počalo putovati a putuje podnes lidstvo, aby zde nabylo útěchy a síly w rozličných bouřích a bojích života. K doufáme, perwé, že tak, jak dílo se po osmácte století, díti se bude ještě po mnohé budoucí věky.

Nuže Vy, imaty Petře a Pavle!
Přeblahi církve vůdkové,
tam w sítech věčné spásh,
zůstáňte její strážcové
svým slovem po vše čas,
at dusse bludem nehynou,
at wira zdárně rozkvetá,
wšši světa krajinou!

(Racional II. 112.)

Báwěřecný rozhled.

Co jsme z dějin starého a nového zákona slyšeli, všechno to dohromady jest jako jeden veliký obraz, w kterémž widíme wznesené dílo wykoupeni lidského cíli obnovení království Božího na zemi, jenž příchem bylo ztraceno; widíme zde podivuhodnou péči trojjediného Boha, aby lidští tvorové jeho došli spásh.

Bůh Dtec w starém zákoně připravowal s velikou moudrošti a s takowou ičz laskawošti dílo wykoupeni nasseho, nejrozmantější čině zkoušky s národem ži-

domským, aby ho uspůsobil k přijetí Mě-
řáste cíli wykupitele swěta.

Bůh Syn zjewil se konečně w plnosti času na zemi w těle lidském a obcházal města a kraje wlasti židowské, aby obnowil království nebeské na zemi. K tomu konci mestsal zde tři a třicet let, vyplnil všechny předpowědi proroků, kteréžto w písmách starého zákona o něm složeny byly, aby ho svět poznal; zvlášťte pak učil zřetedlně a důkladně lidi tím wěcem, které wědětí a kenati mají, aby došli ičastenství w krá-

ještě větší pozornost k sobě přitáhli i učtu a důvěru svých posluchačů získali, tak že vyplnila se výpověď moudrého Samariela, jenž byl ve vysoké radě Jeruzalémské řekl: „Ještě-li z lidí bilo to, rozpadneť se; pakli z Boha jest, nebudete ho moci zrušiti.“ (Skut. ap. 5, 38.) A pravdu té výpovědi osvědčili také větší pozdější a osvědčuje i doba naše. Křesť a násilí, oheň a meč, blud a pověry bojovaly a bojují všemi silami proti Kristu a svaté církvi jeho; již vícekrát zdálo se, že sklá se škála ta, na níž církev stojí a že nepřátelé její zvítězí. Ale Pán, jenž řekl: „Já s vámi jsem až do skonání světa“ potřebuje říci toliko jediného slova právě tak, jakož řekl k vojínům v zahradě Getsemanské když ho jímali, a všickni protivníci jeho leží zbatveni moci své u jeho nohou.

J ty, milý čtenáři! jsi od Boha povolán do království Božího, tys udeš církeve Kristovy. Bůh tě k tomuto úství

povolal bezesoušných zásluh svých a sice hned na počátku života svého, když tě na křtu svatém posvětil a za syna a za dědice svého prohlásil. Uvažuj začasté tuto nesmírnou lásku a milost Boží a přičinuj se, abys jí hodným se stal zachováním všech přikázání Božích čili účinnou láskou svou k Bohu. Nebet ne každý, kdož říká Pane, Pane vejde do království nebeského, nýbrž jen ten, kdož činí vůli Otce nebeského, a ne každý, kdož jest pozván na svatbu Syna králova připuštěn bude, nýbrž jen ten, kdož se objeví v rouše svatebním čili ozdoben skutky dobrými. Mnogoť jest povolanych ale málo vyzvolených.

Dejž Bůh, milý čtenáři! abychom ty i já stáli jednou v řadách těchto od Boha vyzvolených a aby nám dopřáno bylo zpřemovatí tam s anjely Božími: Sláva trojjedinému Bohu, Otci, Synu i Duchu svatému, jakož bylo na počátku, tak buď i nyní a vždycky až na věky věků. Amen.

O b s a h.

I. Doba.

Narození a mládí Spasitele světa, Ježíše Krista.

	Str.
1. Mesiáš očekávan	7
2. Maria Panna vyvolena jest za matku Spasitelovu	9
3. Příchod a narození Marie Panny, matky Páně	13
4. Maria Panna obětována v chrámě	15
5. Maria Panna zasnoubena Josefovi	16
6. Anděl Páně zvěstuje Zachariášovi narození Jana Křtitele	18
7. Anděl Gabriel zvěstuje Panně Marii narození Spasitele	20
8. Maria navštívila tetu svou Alžbětu.	22
9. Narození Jana Křtitele	24
10. Narození Ježíše Krista	26
11. Narození Pána Ježíše zvěstováno pastýřům	29
12. Ježíš obřezán	30
13. Ježíš v chrámě obětován	32
14. Mudrcové od východu přišli a klaněli se Ježíšovi	35
15. Útěk do Egypta	38
16. Omanáctiletý Ježíš v chrámě	40
17. Jan káže na poušti	44
18. Ježíš od Jana pokřtěn	46
19. Ježíš na poušti od ďábla pokoušen	47
20. První učenníci Ježíšovi	50
21. První žyzeň Ježíšův	51

II. Doba.

Veřejný život Ježíše Krista.

22. Vyčištění chrámu	55
23. Rozmluva Ježíšova s Nikodemem	57
24. Rozmluva Ježíšova se Samaritánkou	59
25. Ježíš uzdravil syna úředníka v Kafarnaum	62
26. První kázání Ježíšovo v Nazaretě	63
27. Ježíš vymítal ďábelství	65
28. Záračné lovení ryb	66
29. Ježíš učil z lodičky a vymolil dvanácte apoštolů	68
30. Učení Ježíšovo na hoře	70
31. Ježíš uzdravil málomocného	88

	Str.
32. Ježíš uzdravil služebníka setníkova	89
33. Ježíš utišil bouři na moři	91
34. Ježíš uzdravil šlakem poraženého	92
35. Ježíš povolal Matouše	95
36. Ježíš vzkřísil dceru Zairovu a uzdravil ženu nemocnou	96
37. Ježíš uzdravil člověka, jenž osm a třicet let nemocen byl	99
38. Učení Ježíšovo a slavení joboty	100
39. Ježíš vzkřísil mládence z Naimu	103
40. Jan poslal učenníky své k Ježíšovi, aby se otázali, jeli on zaslíbený Mesiáš	106
41. Ježíš u Simona a jeho hříšnice	107
42. Ježíš se brání proti fariseům	109
43. Ježíš učí o království nebeském v podoběňstvích	111
44. Jan Křtitel usmrčen v žaláři	114
45. Ježíš nasytil 5000 lidí	120
46. Ježíš chodil po moři	121
47. Ježíš předpovídá nejsvětější svátost oltářní	122
48. Ježíš uzdravil dceru ženy chananejské	124
49. Ježíš uzdravil hluchoněmého	125
50. Ježíš nasytil 4000 lidí	127
51. Ježíš ustanovil Petra za nejvyšší hlavu církve a předpovídal své umučení	128
52. Ježíš se proměnil před učenníky svými	129
53. Ježíš opět předpovídal své umučení a platil daně chrámovou	131
54. Ježíšovo učení o pohoršení	133
55. Ježíš učí jak se máme chovati k těm, kteří nám ubližují	136
56. Podoběnství o milosrdném samaritánu	138
57. Ježíš, Martha a Maria	141
58. Ježíš osvědčuje veřejně božství své	142
59. Ježíš uzdravil slepého od narození	144
60. Ježíš učí o sňatkovosti Boží v podoběňství o sílu neplodném	146
61. Ježíš kárá farisey z bludného výkladu zákona o sobotě a z ctěžádosti	148
62. Ježíš myslá židům zatvrzelost v podoběňství o veliké věci	150
63. Ježíš učí o milosrdenství Božím v podoběňstvích	151
64. Podoběnství o newěcném vládati	155
65. Podoběnství o bohatci a Lazaru	157
66. Ježíš uzdravil deset málomocných	159

	Str.
67. Ježíš učí, jak se máme modliti	161
68. Ježíš přítel dětí	163
69. Ježíš varuje před lakotou	165
70. Učení Ježíšovo o odplatě v nebesích v podobenství o dělnících na vinici	167
71. Ježíš vzkřísil Lazara	169
72. Ježíš předpovídá umučení a z mrtvých vstání své a uzdravuje slepého	173
73. Ježíš a Sacheus	176
74. Podobenství o hřivnách	179
75. Ježíš od Marie pomazán ke dni pohřbu svému	181
76. Ježíš slavně vchází do Jerusálema a předpovídá zlázu města	183
77. Ježíš mytí židům zatvrzelost jejich	186
78. Nevrátelé Ježíšovi radí se, jakby ho zlozili	190
79. Bída fariseům	192
80. Ježíš předpovídá zlázu města a poslední soud	194
81. Nejvyšší knězi a fariseové radí se, jakby Ježíše zabili	197
82. Ježíš napomíná učenníků svých ku bdění a ku pravé opatrnosti v podobenství o desíti pannách	200

III. Doba.

Umučení a oslavení Pána Ježíše Krista.

83. Ježíš jí s učenníky svými beránka melitonočního	202
84. Poslední řeči Ježíšovy	207
85. Ježíš v zahradě Gethsemansté	209
86. Židáš zradil Ježíše	211
87. Ježíš před Anášsem	214
88. Ježíš před Kaisáfsem	216
89. Petr zapřel Ježíše	218
90. Židáš si zousal	220
91. Ježíš před Pilátem	223
92. Ježíš před Herodesem	225
93. Ježíš bičován, trním korunován a na smrt odsouzen	227
94. Ježíš ukřizován	231

	Str.
95. Poslední slova Páně	235
96. Ježíš na kříži umřel	240
97. Ježíš pohřben jest	243
98. Ježíš vstal z mrtvých	245
99. První doby po z mrtvých vstání Ježíše	246
100. Ježíš zjevil se dvěma učenníkům jdoucím do Emaus	251
101. Ježíš zjevil se apoštolům a udělil jim moc odpouštěti hřích	253
102. Ježíš odevzdal Petrovi řízení církve	257
103. Ježíš rozkazuje apoštolům učiti a křtiti národy	259
104. Ježíš vstoupil na nebesa	261

IV. Doba.

Sezlání Ducha svatého a první doby církve Kristovy.

105. Sezlání Ducha svatého	265
106. Petr a Jan uzdravili chromého	269
107. Petr a Jan před radou židovskou	272
108. Ananiás a Safira	275
109. Židé pronásledují apoštoly	278
110. Smrt svatého Štěpána	280
111. Rozšíření církve Kristovy v Samarii	283
112. Filip a komorník královny Kandace	284
113. Obrácení sv. Pavla	286
114. Petr uzdravil Eneás a vzkřísil Tabitu	291
115. Petr a Kornélius	293
116. Petr vysvobozen ze žaláře	297
117. Vzrůst církve Kristovy. Pavel v Lyžře	299
118. První sněm církevní (apoštolský)	301
119. Pavel ve Filipech	303
120. Pavel v Athenách	308
121. Pavel v Korintu, Efesu a Troadě	311
122. Pavel v Miletu	314
123. Pavel naposledy v Jerusalemě	316
124. Pavel na cestě do Říma	320
125. Pavel na ostrově Malta	323
126. Pavel v Římě	325
127. Konec života sv. apoštolů	326
Závěrečný rozhled	327

Zprávy o Swatojanském Dědictví.

I. Přehled úduw w roce 1872.

Zakladatelů jest	6
Spoluzakladatelů	52
Údů první třídy	25
Údů druhé třídy	131
Údů třetí třídy	24981
Úhrnem	25195

Mezi těmito jest:

údů státních a sice rodů	5254
" " škol, obcí, knihoven a bratrstew	1095
" duchovního stavu	2663

Údy kněžského stavu uctivě a snažně žádáme, aby, jak weškeré údstwo očekává, mezi ostáwem sw. Jana Nep. obět mšse swatě za živé a za mrtvé údy našeho Dědictví každoročně konali. Ostatní údomé nekněží s tímtež nábožným úmyslem w naznačeném času přítomni buďtež mšsi swatě. U hrobu swatého Jana w Praze tená též redaktor Swatojanského Dědictví w den po slawnosti Swatojanské w 8 hodin slawné zpívané rekwiem za mšsecty w Pánu odpočívající údy, kterozto pobožnost zaverl a uadal w Pánu odpočívající kanovník kustos Wáclaw Pessina vřstř z Čechorodů.

II. Poučení o přístupu

nowých údu a odbírání kněh.

1. Kdo l Swatojanskému Dědictví w Praze přistoupiti hoblá, nechť poštou we vyplaceném psaní (franco) aneb lépe ještě poukážkou poštovní s napsím: „Reditelství Swatojanského Dědictví w Praze“ své jméno a příjmení, pak jwon ojadu jarní a biskupství (diecéji), ku kterémuž přináleží, udá, zároveň i peníze zapsle. Wklad za úda třetí třídy obnáší jednou na wždy 11 zl. rak. měny; za rod, školu, obec, knihovnu plati je jednou na wždy 22 zl.

2. Každý nowě přistouplý úd nechť si listek na odbírání kněh dobře uschowá a následujících roku, jakož i potom w budoucích letech po Welikonoci si jej od swého weleb. duchovního pa-

stře podepsati dá. Pať může na tento listek, žije-li úd w Čechách, knihu w kněhkupectwí Jar. Pojpsšila w Praze na sw. Wáclawském čili koňském náměstí č. d. 783—II. wyzdwihnouti, jenže musí připojiti 3 fr. r. č., kteržto peníz příslusli kněhkupec za práci a obálku. Pro údy w Olomúckém arcibiskupství plati totěž, jenže knihy své wybiraji w kněhkupectwí Eduarda Hölzla (Helela) w Olomúci na horním náměstí w č. d. 285; údomé pak z Brněnského biskupství nechť se o knihy své hláji w kněhkupectwí Karla Winkra w Brně w řemenářské ulici. Ostatním údom w jiných diecéjích se zřzujícími zaslaji se knihy přímo odsud. Kdožby ale žádal, aby mu kněhkupec knihu poštou zaslal, zapsli poštovní poukážkou mimo ony 3 krejcarů kněhkupec přiuálezející, ještě 6 krejcarů na koleť listu pomozného ueb nakladného.

3. Přestěhuje-li se nějaký úd z Čech na Morawu, aneb odebere-li se z Brněnského biskupství do Olomúckého aneb naopak, nechť to Rediteli w Praze wyplaceným listem (franco) oznámi, kteržž mu nowý listek na odbírání kněh posle, aby pak mu w příslusném kněhkupectwí wydány byly.

4. Poněwadž odbírací či podělný listek může w ztrátu přijiti i ukraden býti, každý si čísle jeho pro takowý pád na jistém místě ku př. w modlitebni knižce své zazuamenej; a pakli skutečně ztráta se udála, Reditelství o nowý listek požádej s připojením 20 krejcarů, co poplatku za wydání listu nowého a 10 fr. na poštovní wšlohy, tedy úhrnem 30 fr. Připomínáme ale, že kdyby se nápotom pohřessený listek měl zaps naléztí, tento prvý wice žádné platnosti nemá.

5. Když umřel úd, žádáme snažně pozůstalé přátele, aby, když si na tento listek knihu posledního roku (třebas po smrti úda) wybrali, úmrtí toho úda na listek ten poznamenali a dotyčnému kněhkupectwí wydali; aneb nechť poprosí swého zpráwce duchovního, aby listek Reditelství aneb zdejšší nejdůstojnější konjštoři zaslal.

6. Ned se béře, pokud jmeno se netrati. Spnu-li není, odebiraji knihy dcery zakladatele rodu, dokud žiji; knihy pak jejich jiné již jmeno nezouei nemaji práwa tohoto; red wpmřel.

7. Spoji-li se manžel s manželkou svou w jeden toliko základ (11 zl.), wybáwaji se knihy jenom do úmrti prvního z nich. Taktéž, spoji-li se w jeden základ bratr s bratrem ueb sestra se sestrou, aneb bratr se sestrou a podobně, wybáwaji se knihy jen do úmrti toho, jenž první jest napřán na přijímací listině (diplomu).

III. Seznam

úduw Swatojanského Dědictwi w Praze,
kteři během roku 1872 zemřeli aueb, ač dříve umřeli,
čebitelstwí teprw letos oznámeni byli.

W Čechách.

1. W Pražské arcidiecési:

Andrle Jan w Brandbše.
Barkojowa Marie w Praze.
Buriánowa Anna w Holešowicích.
Černá Alžběta w Brandbše.
Čermenska Wáclaw w Ráčici.
Weledúst. p. Dittrich Frantisek, kanovník u sw.
Wita w Praze.
Hájek Karel w Ném. Čermě w Mladštu.
Hájkowa Karolina w Plaňanech.
Hlinomazowa Magdalena w Klisowicích z. r.
Holub Antonín w Černicích.
Weledúst. p. Horčice Josef, děkan kapit. w Star.
Belešlami.
Weledúst. p. Hron Wojtěch, generální witař
pražské arcidiecése, kanovník Starobole-
slawský, děkan na Karlovu Lhě, spolu-
zakladatel Swatojanského Dědictwi.
Hrňch Jan w Lasce z. r.
Záhen Josef w Bedháji.
Dúst. p. Kinyl Jan, osobní děkan w Tullatech.
" " Kubista Josef, děkan w Staném.
Langer Jan w Staném w Mladštu.
Wel. p. Lederer Frantisek farář w Žirně.
" " Weber Augustin, farář na obpočinku
w Hrouně.
Melchar Frantisek w Plasích.
Nesek Michal w Mydlici.
Pejšta Frantisek w Solopislách.
Pejšta Matěj w Doublowicích.
Pisskule Matěj w Babině.

Profuploma Barbara w Kolíně.
Weleb. p. Sinte Wojtěch, farář na obpočinku
a zámecký kaplan w Černém Kostelci.
Sláma Josef w Klisowicích z. r.
Weleb. p. Škora Josef, farář Blenicích.
Šwarcowa Weronika w Tejčtu.
Šwiblikowa Weronika w Plasích.
Tloma Antonie w Kaltenbrunn w Mladštu.
Weledúst. p. Tomek Mikuláš, probosst u sw. Wita
w Praze.
Trnka Antonín w Obodci.
Wešuploma Kateřina w Hojsojině.
Wel. p. Wolf Filip, farář w Štiborí.
" " Wondřich Frant., farář w Čerhomicích
Wowejnů Frantisek w Praze.
Wel. p. Zeduíček Frantisek, farář na obpočinku.
Úhrnem 38.

2. W Litoměřické diecési:

Dúst. p. Damasset Josef, děkan w Vpě.
" " Černoheuz Wáclaw, farář w Libáni.
" " Holub Jan, děkan w Nimburtu.
" " Krupař Josef, farář w Mlábzi.
Křetowa Magdalena w Turnowě.
Marešowa Anna w Libochowicích.
Wel. p. Šolc Jan, kaplan w Mšseně.
" " Ueíl Antonín, farář w Markwarticích.
" " Wilbe Josef, kaplan w Děčíně.
Wagner Antonín w Lenessicích z. r.
Úhrnem 10.

3. W Králohradecké diecési:

Bořilowa Marie we Wepřowém z. r.
Wel. p. Bouchal Jan, cirk. tuěz w Techonině.
" " Brühl Candid, tuěz řádu premonst.
w Želivě.
Černohoriká Anna w Smičicích.
Černý Jiří w Lužci.
Dráškowa Barbara w Nowém Bydžowě.
Dwořáková Teresie w Medreži z. r.
Hartl Jan w Dolní Dobručce.
Khol Jan w Zachrástanech.
Laznická Anna w Stkenici.
Lněnickowa Helena we Fridrichowě.
Malit Jan w Doubravici.
Němec Frantisek w Hřísti z. r.
Nyzká Anežka we Wysokém Weseli.
Pawlasowa Johanka w Nowém Bydžowě.
Polá Antonín w Hnátnici.
Polát Wáclaw w Lužci.

Kemešowa Anna w Sázwě.
 Sobotka Petr w Šprákově.
 Wel. p. Suchánek Antonín farář w Račerově.
 Šplora Jan a manž. Anna w Širokém Dolu ž. r.
 Špindlerowa Anežka w Dolní Dobrouči.
 Štrihavka Josef w Náchodě.
 Štítecká Eleonora w Haně.
 Wánrowa Marie w Novém Bpžjově.
 Zbárnowa Anna w Střenicí. Úhrnem 27.

4. W Budějovické diecési:

Důst. p. Balzar Josef, biskup, notář a děkan
 w Bohotí, zakladatel Swatojanského Dě-
 dictví.
 Důst. p. Bezděla Frant., bhm. katecheta w Písku.
 Brábkowa Kateřina we Wodňanech.
 Bicanowa Anna we Wodňanech.
 Blázel Wit w Zlaté Koruně.
 Důst. p. Brunner Augustin, děkan w Bechyni.
 Dobrohrusťowa Barbora w Klatovech.
 Weleb. p. Duffel Antonín farář w Chelčicích.
 Farowa Marie w Pelhřimově.
 Florian Michal w Domažlicích.
 Hájek Jan w Zbeníně ž. r.
 Hellerowa Marie we Wodňanech.
 Hrabáček Matěj w Nemyslicích.
 Hrbina Frantisek w Klatovicích ž. r.
 Weleb. p. Kalina Jan, farář na obpočinku
 w Nov. Rychnově.
 Kapar Tomáš w Romáricích.
 Kristlowa Kateřina w Olešnici.
 Kyselowa Marie w Kestřanech.
 Krütowa Frantiska w Březim.
 Wel. p. Máchá Wáclaw, kaplan w Batowově.
 Martánowa Magdalena w Bornojách.
 Mrtkwičowa Terezie w Zabobřestách.
 Muffka Josef w Háji.
 Náhraba Wojtěch w Libějicích Horách.
 Nečas Matěj w Maloticích.
 Duřadowa Marie w Bořicích.
 Pawlí Šimon w Chotci.
 Pekař Matěj w Račicích.
 Weledúst. p. Rudolf Pfeijer, kan. w Budějovicích.
 Pobudowa Marie w Rozmitále.
 Polák Prokop w Čepicích.
 Protimla Kateřina w Protimíně.
 Rubolf Bartoloměj w Šipouni.
 Rubolfowa Dorota w Protimíně.
 Weledúst. p. Schnölzer Frantisek, kanovník
 w Budějovicích.

Důst. p. Sedlecký Ondřej, farář na Bílé Hůrce.
 Důst. p. Šita Jan, řebitel biskup. semináře
 w Budějovicích.

Šebesta Bartoloměj w Protimci.
 Šebesta Matěj w Těšimově.
 Šewcowa Anna w Trusťowicích.
 Šinálkoma Alžběta w Nejeticích.
 Šrámek Matěj w Husinci.
 Štekner Tomáš w Ketařově Šhotě.
 Titallš Frantisek w Hranicích.
 Důst. p. Tloušť Ignác, farář w Předslawicích.
 Toušek Wojtěch w Dboře.
 Trčka Josef w Zaboří.
 Trčkowa Dorota w Bezděkově.
 Waňka Matěj w Chwalově.
 Wolfowa Marie w Libějicích. Úhrnem 50.

W a M o r a w ě.

5. W Olomúcké arcidiecési:

Adamec Josef we Frýblantě.
 Ambrož Jalub w Kolšbertu.
 Anbristowa Kateřina w Husťenowicích ž. r.
 Aplowa Bohanka w Jalubi.
 Baburowa Frantiska w Hranicích.
 Dumbalowa Barbora we Frýblantě.
 Běčkowa Wiktorie w Husťenowicích ž. r.
 Dostalowa Polixena w Domamyslicích.
 Glošárek Josef w Měrowicích ž. r.
 Grečmanowa Barbora w Hrubé Senici.
 Grepl Antonín w Nové Děbině.
 Hunkowa Marta w Nowo-Pění.
 Chloupek Jan w Měrowicích ž. r.
 Chudobowa Kateřina provdaná Lojowa w Lubě-
 nicích ž. r.
 Jančková Wiktorie w Husťenowicích ž. r.
 Jaňowa Frantiska w Bludově.
 Kašpařík Frantisek we Wellé.
 Kašpaříkowa Mariana we Wellé.
 Kouřalowa Zenofesa w Rojetině.
 Král Jan w Kobenici.
 Krejčířowa Frantiska we Wlkofsi.
 Krůpálowa Anna w Morawičanech.
 Kůža Frantisek w Rudslawicích ž. r.
 Macourłowa Mariana w Uhřicích.
 Mezulianikowa Terezie w Dubu ž. r.
 Mohyla Anna we Frýblantě.
 Neikrowa Mariana we Šhotě.
 Dobrajowa Mariana w Rybárni.
 Pawlíkowa Marie w Trojanowicích.

Petrářjowa Barbora w Star. Řičině.
 Pellider Cyrill w Přerowě. 3. r.
 Pespíšil Frantisek w Nemočině.
 Psetka Matěj w Bledowě.
 Rehowský Petr w Zastaru 3. r.
 Rezholdowa Marie w Dvřtřovicích.
 Rybowa Paulina we Welt. Hořticích.
 Štácel Frant. a Veronika manželka w Smr-
 žicích 3. r.
 Štácelowa Anna w Dvřtřovicích. 3. r.
 Skoumalowa Anna w Bludowě 3. r.
 Soustowa Františka w Křenovicích.
 Špačková Johanka we Vhetece.
 Trnčáková Barbora w Kossčině.
 Uvozlowa Zenozeja w Hrubém Týnci.
 Wanja Cyrill w Hendrichwalbě.
 Wbolečková Josefka w Pačlewicích.
 Wincourek Matouš w Přtění.
 Winšowa Veronika w Holici 3. r.
 Wiesnerowa Kateřina w Koble.
 Wlachimský Šimon w Uher. Brodu 3. r.
 Wránowa Antonie w Štřibruicích 3. r.
 Wránowa Kateřina w Doršicích.
 Wywialewa Mariana w Měšlicích.
 Zahradníček Josef w Trčicích.
 Zalečáková Anna w Husťenovicích 3. r.
 Zamitalowa Petronila w Dřemohosticích.
 Zatloukalowa Františka w Tršicích 3. r.
 Zbožinel Bartoloměj w Krčmani.
 Zbožinkowa Magdalena w Belesouce 3. r.
 Úhrnem 59.

6. W Brněnské diecézi:

Uga Frantisek w Bršticích.
 Bařinowa Františka w Ratiškowicích.
 Bureš Matěj w Kadošticích.
 Dobroweřský Křiřtř w Kadošticích.
 Dobrowolný Josef w Maršowicích.
 Fiala Josef we Wicomělicích 3. r.
 Hájek Frantisek w Malostowicích.
 Wel. p. Halla Wilim, kaplan w Lučicích.
 Hrabě Jan w Hruřšticích.
 Haus Frantisek w Králicích.
 Hlawinka Frantisek w Hor. Ceřku 3. r.
 Janglowa Teresie w Čejkowicích.
 Wel. p. Kaliboda Jan, kooperator w Rajhradě.
 Kebrle Šimon w Lissni.
 Klíma Antonin w Rudici.
 Klimeřowa Františka we Welt. Mezitřicích.
 Kocman Frantisek w Jedownici 3. r.

Kobarowa Teresie w Julianowě.
 Kossulic Petr w Howeranech.
 Kowářil Josef w Čejkowicích.
 Kozákowa Veronika we Wrbicích.
 P. Marins Král z řádu kapucínů w Třebici.
 Kramář Frantisek w Nemojanech.
 Krechler Jan w Tršticích.
 Kudwikowa Anna w Šyrowicích.
 Macel Ondřej w Přibicích.
 Machácel Frant. a manž. Josefa w Březině 3. r.
 Mazouch Dominik w Křenovicích.
 Mussejdowa Viktorie Anna w Brně.
 Ondráček Bartoloměj w Máměšti.
 Orator Jan w Kuzantách.
 Dřst. p. Papáček Frantisek, farář w Dřtwicích.
 Pečenowa Anna w Hruřšowicích.
 Polorná Klára we Wajanech. 3. r.
 Popowa Magdalena w Dřlowicích.
 Procházková Františka w Tršticích.
 Řičánek Matěj a manž. Anna w Slawkowě 3. r.
 Sedláčková Markéta w Pleřicích.
 Slawíček Wawřinec w Kuřimi.
 Šimbera Frant. a manž. Marie w Maršowicích.
 Šrettowa Františka we Warowě.
 Wařšiček Pawel w Kotwrdowicích.
 Wlaják Jan a manželka Františka w Kačanech
 3. r. Úhrnem 47.

W Slezsku.

Dřst. p. Duda Antonin, břw. farář w Pietwalbě.
 Gwlas Jan w Žámosti.
 Dřst. p. Jakob Eduard, arcikněz w Pol. Ostrawě.
 Jurčekowa Barbera w Šenowě.
 Kalac Michal w Ratimowě.
 Kila Jiři w Těřlicích.
 Kobierřký Josef w Těřlicích.
 Kozel Pawel w Kadowanowicích 3. r.
 Němcomowa Alžběta w Jablunkowě.
 Padučkowa Anna w Jablunkowě.
 Polach Pawel w Bruzowicích.
 Pedesswa Marie w Hladnowě.
 Dřst. p. Potomřký Josef, arcikněz w Popelowě.
 Štaza Teresie w Skočowě.
 Tomiš Frantisek w Šenowě.
 Wjohna Frantisek w Dřlawě.
 Zatopekowa Anna we Wrbici.
 Zawada Marie w Ratimowě. Úhrnem 18.

9. W Rakouscích:

Polák Ondřej w Horni Postorně.

8. V Křesťanských diecézích:

Bel. p. Grünwald Frantisek, farář w Abraha-
mowci.

Gojarská Marie roz. Tomowic w Dol. Dubowém
z. r.

Masarowicowa Marie roz. Kremenár w Radosso-
wicích z. r.

Bel. p. Mastik Jan, farář w Radossowicích.

" " Michálek Štěpán, farář w Madunicích.

Chaba Anna w Trnavě.

Důst. p. Perekšlěnski Štěpán, děkan we West.
Kypřanech.

Důst. v. Skarnitzl Alexander, děkan w Šarpii.

Tomáššlowic Martin w Dol. Dubowém z. r.
Úhrnem 9.

Tedy úhrnem w Pánu zesnulých úctůw letos,
jak dalece redakci oznámení byli, 259, kterýchto
se modlitbám žiwoucích odporučuji.

IV. O knihách Dědictwim wynšlých.

W řebitelství Swatojanského Dědictwi, též
w knihkupectwí Jaroslawa Pospíšila w Praze,
Ed. Hölzla w Olomenci a R. Winikera w Brně
jest dostati následující knihy w snížené ceně:

Bibli Česká čili písmo swaté starého i nového
zákona. Westh oktáv. Stran 1423, dříwe za
2 zl., nyní za 1 zl. 5 fr.

Postilla aneb výklady a rozjímání na ewangelia
nedělní a swáteční od Dr. Innocencia Frencla.

Díl I. dříwe za 1 zl. 84 fr., nyní za 60 fr.

Díl II. " " 2 " 44 " " " 1 zl.

Díl III. " " 1 " 50 " " " 1 zl.

Díl IV. obsahující výklady na epistoly celého
roku, dříwe za 1 zl. 50 fr., nyní za 60 fr.

**Žiwot Pána a Spasitele nasseho Ježíše
Krista.** Od P. Pant. Neumanna 2 díly,
dříwe za 3 zl., nyní oba za 1 zl.

Liturgika vysvětlující swaté obrady neb cere-
monie, jichž užívá swatá církev katolická při
weřejných službách Božích. Od Jof. Črůtka.
Dříwe za 1 zl. 50 fr., nyní za 80 fr.

Duffenut jábawa. Sbírka powídek mravních
k wybělení lidu křesťanského, dříwe za 1 zl.,
nyni za 50 fr.

Wečerní rozmlutwy, dříwe za 35 fr., nyní
za 15 fr.

Čermákowa rodina, dříwe za 1 zl., nyní
za 80 fr.

Awancina, rozjímání, dříwe za 1 zl. 50 fr.
nyni za 1 zl. 20 fr.

Wádec hrěšníků Rudwila Granadského. Od
Jana Fr. Desoldy. Stran 733 za 1 zl. 40 fr.

Poznámka.

**Žiwot, utrpení a skutky Swatých a
Swětíc Božích.** Od Hug. Karlika. I., II.
a III. díl lze zde ještě dostatí a jice každ
díl po 70 fr.; awšak díl IV. a V. jest již
úplně rozebrán.

V. O „Blahowěstu“, časopisu pro katolíky.

Tento chwálně známý časopis, vycházející
w Praze dne 5., 15. a 25. každého měsíce jest
organem nasseho Dědictwi, t. j. w něm ozna-
mujeme jména wšech k Dědictwi přístupu-
jících úřů a důležitě změny.

Tento časopis poskýtje wýborné čtení lidem
miry a křesťanských mrawůw milowných; obsahuje
nábožné rozjímání, mrawné powídky, zpráwy
z žiwota církewního atd.

Štoby měl několik listůw na užázk z přede-
šlého ročníku, nechal své přání u příležitosti
nějaké zájilky oznámi a zaslou se jemu. Před-
plácí se naň půlletně 1 zl. 55 fr. a ročně 3 zl.
w redakci w arcibisk. semináři w Praze.

D á w ě š t i.

Nowým úřům, kteří letos přístupuji, pakli
si přeji k letošnimu podílu obdržeti také knihu
„Věštby starého Zákona“, w známost se
uwádí, že tatěz se jim w řebitelství wbdá za cenu
1 zlatého.

Vinc. Bradáč,
kanow:il při metropolitním chrámu
a řebitel Dědictwi.